

ครูนอกกรอบ

กับ

ห้องเรียนนอกแบบ

สรรพวิธีและสารพัดลูกบ้าในห้อง 56

เรฟ เอสคิวท

ครูนอกรอบกับห้องเรียนนอกแบบ: สรรพวิธีและสารพัดลูกบ้าในห้อง 56

เขียนโดย

เรฟ เอสควิท

พิมพ์ครั้งที่ 1

กันยายน 2554

© 2554

สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.)

แปลจาก Teach Like Your Hair's on Fire: Methods and Madness inside Room 56

Copyright © 2007 Rafe Esquith

Copyright arranged with Penguin Group (USA) Inc.

375 Hudson Street, New York, NY 10014-3658, USA

through Tuttle-Mori Agency (Thailand) Co.,Ltd.

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data.

เอสควิท, เรฟ.

ครูนอกรอบกับห้องเรียนนอกแบบ: สรรพวิธีและสารพัดลูกบ้าในห้อง 56.

-- กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน, 2554.

330 หน้า.

1. ครู – กิจกรรมการเรียนการสอน. 2. นักเรียนประถมศึกษา – กิจกรรมการเรียนการสอน.

I. ชื่อเรื่อง.

371.1

ISBN 978-616-235-054-2

ที่ปรึกษาโครงการ

ศ. นพ. วิจารณ์ พานิช

ที่ปรึกษาการแปล

ผศ. อุบลรัตน์ เต็งไตรรัตน์

บรรณาธิการแปล

ปรียาร์ตน์ โสฬ์วิสุทธิ มาอินทร์

ผู้แปล

กรรณิการ์ พรหมเสาร์

บรรณาธิการต้นฉบับ

วิมลมาศ มงคล

บรรณาธิการภาพ

อริชาติ ดาแหยม

ออกแบบและจัดหน้า

สาคร มงคล, รุ่งฤทัย พุ่มมา, วิโรจน์ นาคะ

ภาพประกอบ

Rafe Esquith and The Hobart Shakespeareans

Heather Harris

Kurt Ingham

Barbie Reed

Jenny Graham

จัดพิมพ์และเผยแพร่

สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.)

ชั้น 13 อาคารไอบีเอ็ม เลขที่ 388 ถนนพหลโยธิน

แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

โทรศัพท์ 02-619-1811 เว็บไซต์ www.QLF.or.th

พิมพ์ที่

บริษัท รัตนพงษ์ การพิมพ์ จำกัด

201/574 ซอยพหลโยธิน 54/1 แยก 4-12 (มอรุณนิเวศน์)

แขวงคลองถนน เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร 10220

โทรศัพท์ 02 9747839

หนังสือเล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการ “เชิดชูครู สอนดี” เพื่อมอบเป็นอาจริยบูชาแด่ครูทั่วประเทศ

แต่ “ครูสอนดี”

“ครูเพื่อศิษย์”

เมื่อต้นปี พ.ศ. 2551 รศ. ดร. วรากรณ์ สามโกเศศ กรุณาส่งหนังสือ *Teach Like Your Hair's on Fire: The Methods and Madness Inside Room 56* เขียนโดย Rafe Esquith มาให้ผม อ่านแล้ววางไม่ลง

พลังของหนังสือทำให้คำว่า “ครูเพื่อศิษย์” ผุดขึ้นมาในสำนึก และทำให้ผมเขียนบันทึกความประทับใจลงใน บล็อก Gotoknow.org เป็นตอนๆ อ่านได้ที่ <http://gotoknow.org/blog/thaikm/tag/rafe> นำไปสู่การเสาะแสวงหา “ครูเพื่อศิษย์” ไทย และขบวนการ “ครูเพื่อศิษย์” ตามที่ท่านอาจารย์มานิจ สุขสมจิตร ได้เขียนไว้ในคำนิยมของท่าน

ผมได้แนะนำหนังสือนี้ต่อมิตรสหายจำนวนมาก และเป็นที่ยินชอบทั่วกัน ผมได้พยายามยุยงให้มีการแปลหนังสือนี้ แต่ไม่สำเร็จ ดังนั้น เมื่อสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) ดำเนินการแปลหนังสือเล่มนี้เพื่อเผยแพร่ในสังคมไทย ผมจึงมีความยินดีอย่างยิ่งเพราะเชื่อว่าหนังสือเล่มนี้จะจุดประกายแรงบันดาลใจให้แก่ครูจำนวนมาก รวมทั้งเปิดทางสว่างให้พ่อแม่ผู้ปกครองนักเรียน ได้เห็นช่องทางสนับสนุนให้ลูกหลานได้เรียนรู้อย่างถูกวิธี

หนังสือเล่มนี้เขียนแบบเล่าเรื่อง (storytelling) จึงมีพลังมากเป็นหนังสือว่าด้วยวิธีการและศิลปะในการจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างลึกและเชื่อมโยง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรียนจากการลงมือทำหรือฝึก ที่เรียกว่า action learning หรือ project-based learning (PBL) ในทางวิชาการเรียกทักษะอันหลากหลายที่ศิษย์ของครูเรฟ เอสควิท ได้เรียนรู้ซึ่งอกงามขึ้นจากภายในटनाว่า 21st Century Skills

เท่ากับ ครู เรฟ เอสควิทได้ค้นพบวิธีทำหน้าที่ “ครูฝึก” (coach) ให้ศิษย์ชั้น ป. 5 ได้มีทักษะที่ซับซ้อน นอกเหนือจากความรู้ตามที่ระบุไว้ในหลักสูตรมาตรฐาน ก่อนที่ทฤษฎีเรื่อง 21st Century Skills จะเกิดขึ้นเสียอีก เป็นการยืนยันว่า โดยธรรมชาติแล้ว มนุษย์ค้นพบวิธีปฏิบัติก่อนค้นพบทฤษฎี

ผมจึงใคร่ขอเรียกว่า หนังสือ “ครูเพื่อศิษย์” เล่มนี้ เป็นหนังสือ “ภาคปฏิบัติ” สำหรับการฝึกฝนปลูกฝัง “ทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21” (21st Century Skills) และเป็นหนังสือที่ต้องมีไว้ประจำห้องสมุดในโรงเรียน โรงเรียนละหลายๆ เล่ม เป็นหนังสือที่นักการศึกษา ครูและนักศึกษาศรีศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ทุกคนต้องอ่าน ไม่ว่าจะสอนนักเรียนระดับใดก็ตาม รวมทั้งผู้เป็นพ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็กก็ควรอ่าน

จากข้อความทั้งหมดในหนังสือ เราจะเห็นว่าครูเรฟสนุกอยู่กับการตีความคุณค่าต่อชีวิตของศิษย์ จากบทเรียนที่ตนจัดให้ และหมั่นเรียนรู้และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้สู่คุณค่านั้น ไม่ใช่แค่ทำตามข้อกำหนดของหน่วยเหนืออย่างเชื่องๆ การเรียนทุกกิจกรรมเป็นไปเพื่อสร้างทักษะชีวิตให้เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การเรียนรู้ด้วยกีฬาในบทที่ 10 และการเรียนรู้จากระบบเศรษฐกิจในบทที่ 11 ครูเรฟออกแบบการเรียนรู้เหล่านี้ให้ศิษย์ซึมซับจากการปฏิบัติด้วยตนเอง ไม่ใช่จากการสอนหน้าชั้นเรียนของครู

หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่หลักการจัดการเรียนรู้ซ่อนหรือแฝงอยู่ในที่ต่างๆ ของเรื่องเล่า ท่านผู้อ่านพึงอ่านอย่างสังเกตุ จะจับหลักการได้มากมาย เป็นหลักการที่วงการการศึกษาไทยมักละเลย ตัวอย่างเช่น ในบทที่ 4 หัวข้อย่อย ชั้นที่ 1 เริ่มต้นจากไวยากรณ์ ข้อความทั้งหมดในย่อหน้าที่สาม “เด็กเหล่านี้เรียนหนักด้วยเหตุผลสามข้อ ข้อแรก เด็กหลายๆ คนเริ่มสนุกกับไวยากรณ์ เด็กนักเรียนของผมทุกคนพูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง พวกเขาเห็นคุณค่าของการหัดเขียนภาษาใหม่ได้อย่างถูกต้อง เด็กๆ เห็นความก้าวหน้าของตัวเอง และเนื่องจากเด็กๆ รู้สึกสบายใจเมื่ออยู่ในห้อง 56 พวกเขาจึงไม่ต้องกังวลว่าตนเองจะทำผิด พวกเขารู้ว่าจะไม่มีการหัวเราะเยาะหรือดูว่าพวกเขา” ข้อความทุกประโยคในย่อหน้านี้ คือหลักของการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ (learning outcome) สูงที่มักถูกละเลย

โปรดอ่านต่อไป จะเห็นว่า ตอนต่อไปก็คือหลักการจัดการเรียนรู้ที่ดีอีกนั้นแหละ ผมจึงเรียกหนังสือเล่มนี้ว่า หนังสือว่าด้วยสุดยอดหลักการทางการศึกษาที่เขียนโดยนักปฏิบัติ และเขียนด้วยภาษาของการลงมือทำ

ข้อความทั้งเล่มเล่าเรื่องการเรียนรู้ของศิษย์ ที่มีครูเรฟเป็นเพื่อนเป็น “ครูฝึก” ที่ทำให้ห้องเรียนเป็นสถานที่แห่งมิตรไมตรี ที่ศิษย์มั่นใจในความปลอดภัยที่จะเรียนโดยการลงมือทำด้วยตนเอง โดยการทดลอง และ

ไม่กังวลต่อการทำผิด เพราะเขาารู้เองว่า การทำผิดเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ไปสู่การทำถูก และเขาตัวเองว่าวิธีการที่ถูกต้องไม่ได้มีวิธีเดียว นี่คือทักษะว่าด้วยการเรียนรู้ (learning skill) ผมอ่านแล้วมั่นใจว่าวิธีการของครูเราจะทำให้ศิษย์มีทักษะในการเรียนรู้โดยที่ครูเราสอนแบบไม่สอน คือให้ศิษย์เรียนรู้เองจากการปฏิบัติด้วยตนเอง

จุดอ่อนหรือจุดบอดสำคัญที่สุดของวงการศึกษไทยคือการสอบที่ใช้การสอบในทางที่ผิด เป็นโทษต่อการเรียนรู้ของนักเรียน แทนที่จะเป็นคุณ เรื่องราวในบทที่ 6 จะบอกเราว่า วิธีการใช้การสอบและการเตรียมสอบให้เกิดความสนุก ไม่เครียด และพร้อมที่จะเข้าสอบ ทำอย่างไร ท่าทีของครูที่ใช้การสอบช่วยการเรียนรู้ของศิษย์เป็นอย่างไร ครูเราได้ใช้การฝึกทำข้อสอบเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ ให้ศิษย์มีความรู้ที่แจ่มชัดไม่คลุมเครือ และมีทักษะในการคิดอย่างลึกซึ้งและซับซ้อน (critical thinking) โดยไม่ต้องเอ่ยถึงคำเหล่านี้ โดยนักเรียนต้องอธิบายทุกคำตอบ ว่าทำไมคำตอบนั้นจึงเป็นคำตอบที่ถูก และอธิบายทุกคำตอบอื่นๆ ว่าเพราะเหตุใดจึงผิด รวมทั้งจะมีการฝึกหาคำตอบ และฝึกตั้งคำตอบลงด้วย เท่ากับเตรียมพร้อมจับผิดข้อสอบไว้ล่วงหน้า จะเห็นว่าเรื่องการสอบกลายเป็นเรื่องสนุกสนานสำหรับนักเรียน ป. 5 ของครูเรา โดยที่ครูเรามองคุณค่าของการฝึกแก้ปัญหาไปไกลกว่าการสอบ แต่มองไปที่การได้ทักษะในการมองสิ่งต่างๆ อย่างละเอียดลออ รู้เท่าทัน และมีทักษะในการเผชิญปัญหาอย่างมีสติและมีปัญญา การเรียนรู้เกี่ยวกับการสอบเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ทักษะชีวิตในสายตาของครูเรา

และที่สำคัญที่สุดคือ ครูต้องชี้ให้ศิษย์เข้าใจข้อจำกัดของข้อสอบและการสอบ ข้อสอบเป็นเพียงการทดสอบขั้นต่ำ นักเรียนที่ต้องการการเรียนรู้เพื่อปูทางชีวิตที่ดีในอนาคตต้องเรียนรู้อีกหลายอย่างที่ไม่มีใครสอบ และครูก็ต้องจัดให้ศิษย์ได้เรียนและเห็นคุณค่าของสิ่งเหล่านั้น อันได้แก่ความมีน้ำใจ ความมีวินัย ความอดทน ความอดกลั้น ความซื่อสัตย์ ความขยันขันแข็ง ฯลฯ

ครูเราตีคุณค่าของการเรียนรู้ที่ตนจัดให้แก่ศิษย์ชั้น ป. 5 อายุ 10 ขวบไว้ในหนังสือเล่มนี้ อธิบายซ้ำแล้วซ้ำเล่า ว่าการเรียนรู้ที่ถูกต้องสำหรับเด็กวัยนี้คืออะไร และผมตีความว่า คำตอบคือ การเรียนเพื่อสร้างบุคลิกความเป็นคนดีของสังคม หรือความเป็นพลเมืองดี สำคัญยิ่งกว่าการเรียนวิชา

การฝึกทักษะและอิทธิบาทสี่ในการทำเพื่อผู้อื่น มีอยู่เต็มไปหมดในหนังสือเล่มนี้ เป็นการฝึกด้วยการลงมือทำ โดยที่ไม่จำเป็นต้องเอ่ยคำว่าจิตอาสา ผมจับประเด็นนี้ได้ตอนอ่านเรื่องวงดนตรีเพลงคริสต์มาส และโครงการเลี้ยงอาหารโลกแก่คนไร้ที่อยู่อาศัย การฝึกฝนทำงานจริงจังก่อเนื่องตลอดปี เพื่อทำงานแก่คนไร้ที่อยู่อาศัยวันเดียว เป็นการฝึกฝนที่สุดยอดสำหรับผม คือฝึกความมีความมุ่งมั่นตั้งใจเพื่อเป้าหมายระยะยาว คุณสมบัตินี้เป็นทักษะชีวิตที่สำคัญยิ่ง

โปรดสังเกตว่า ห้อง 56 ของครูเรฟ ไม่ใช่เป็นแค่ชั้นเรียนของนักเรียน ป. 5 เท่านั้น นักเรียนที่ผ่านขึ้นไปเรียนชั้นสูงขึ้นไป แม้ถึงชั้นมัธยมก็ยังคงมาเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการฝึกฝนตนเอง เช่นกิจกรรมเลี้ยงอาหารโลก ครูเรฟไม่ได้เป็นครูของนักเรียนเพียงปีที่เรียนชั้น ป. 5 เพียงปีเดียว แต่ยัง “สอนแบบไม่สอน” แก่ศิษย์ที่เรียนชั้นสูงขึ้นไปแล้ว แต่ยังคงจะมาเรียนจากการปฏิบัติร่วมกับครูเรฟ

การเรียนรู้ในโรงเรียนไทย เกือบทั้งหมดยังมุ่งที่สาระความรู้ ยังไปไม่ถึงการพัฒนาทักษะ ที่เป็นทักษะที่ซับซ้อน ที่เรียกว่า “ทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21” หากสภาพเช่นนี้ยังคงดำรงต่อไป คนไทยในอนาคตจะ “โง่ทั้งชาติ” และจะตามชาติอื่นไม่ทัน ถือเป็นความท้าทายหรือความเสี่ยง หรืออาจเรียกในภาษาทหารว่าเป็น “ปัจจัยเสี่ยงด้านความมั่นคงของชาติ” ที่เรายังไม่รู้ลึก

ผมจึงขอตั้งความหวังว่า หนังสือเล่มนี้จะช่วยปลูกให้ผู้รับผิดชอบการศึกษาไทยตื่นขึ้นมาดำเนินการ “ปฏิรูปการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21” อย่างจริงจังเสียที มิใช่ปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองอย่างปลอมๆ เช่นที่กำลังดำเนินการอยู่

วิจารณ์ พานิช

สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม

“กำลังใจแฉ่ครู”

มนุษย์ทุกคนต่างมีปัญหาด้วยกันทั้งนั้น มากบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันออกไป บ้างก็เป็นปัญหาจริง บ้างก็เป็นปัญหาที่ถูกขยายความด้วยความรู้สึกจนเกินจากความจริง ฯลฯ การจะมีกำลังใจสู้ปัญหาและเอาชนะปัญหาได้นั้น จำเป็นต้องมีการจุดประกาย กระตุ้นให้มีพลังลุกขึ้นมาสู้ปัญหา

เมื่อมนุษย์ทุกคนล้วนมีปัญหา การให้กำลังใจเพื่อช่วยจุดประกายให้เกิดพลังเพื่อแก้ไขปัญหาก็เป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง

หนังสือ *Teach Like Your Hair's on Fire* หรือ *ครูนอกกรอบกับห้องเรียนนอกแบบ* ในภาคภาษาไทย โดย Rafe Esquith คือตัวจุดประกายแรงใจเพื่อให้เอาชนะหลากหลายปัญหาของครูโดยแท้ ครูที่หมดไฟ หมดกำลังใจ มองไม่เห็นทางสู้ปัญหา ต้องอ่านหนังสือเล่มนี้ซึ่งเปรียบเสมือนแสงสว่างแก่ครูในการเพิ่มประสิทธิภาพของตนเองและในการสร้างความหมาย ให้แก่ความเป็นครู

เมื่อผมพบหนังสือเล่มนี้เป็นครั้งแรก ก็รู้สึกได้ทันทีว่าเป็นหนังสือที่มีประโยชน์สำหรับครู เพราะนอกจากจะเป็นกำลังใจให้ครูแล้ว ยังบอกวิธีการ “สู้รบ” เพื่อให้ตนเองเป็นครูที่มีคุณค่ายิ่งขึ้นและทำให้นักเรียนได้เรียนกับครูที่เข้าใจเขามากขึ้นอีกด้วย

ขอแนะนำหนังสือเล่มนี้ให้ครูทุกคนที่อยากเป็นครูที่มีความสุขใจมากขึ้นทุกวันจากการได้รู้ว่าตนเองได้มีส่วนอย่างสำคัญในการช่วยให้นักเรียนมีมูลค่าและคุณค่าเพิ่มขึ้น

ศาสตราจารย์ท่านหนึ่งแห่งมหาวิทยาลัย Northwestern University ในสหรัฐอเมริกา เคยบอกว่า “ท่านอาจคิดว่าท่านเป็นคนตัวเล็กๆ ในโลกนี้ แต่สำหรับบางคนแล้ว คุณคือทุกสิ่งทุกอย่างสำหรับเขา”

ผมมั่นใจว่าหนังสือเล่มนี้จะทำให้การเป็น “ทุกสิ่งทุกอย่าง” สำหรับเด็กบางคนนั้นเป็นไปได้ไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วรากรณ์ สามโกเศศ

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

“อัจฉริยะและนักบุญ”

ผมได้ยินคำว่า “ครูเพื่อศิษย์” อย่างเป็นทางการเป็นเรื่องราวจาก ศาสตราจารย์ นพ. วิจารณ์ พานิช ในที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อราวๆ กลางปี พ.ศ. 2552 โดยท่านได้แสดงความเห็นว่าสถาบันการศึกษาที่ผลิตครูนั้นควรจะอบรมบ่มเพาะลูกศิษย์ให้จบออกมาเป็น “ครูเพื่อศิษย์” ให้มาก คุณลักษณะของ “ครูเพื่อศิษย์” นั้น จะต้องเป็นครูที่เห็นแก่ศิษย์มากกว่าเห็นแก่ตัวเอง อุทิศชีวิตให้แก่การทำหน้าที่ “ครูเพื่อศิษย์” และมุ่งพัฒนาความสามารถในการทำหน้าที่ “ครูเพื่อศิษย์” อย่างต่อเนื่อง ไม่หยุดยั้งมีความสุข มีความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ “ครูเพื่อศิษย์” และมีความสุขจากการที่ศิษย์ได้เติบโต ประสบความสำเร็จในชีวิตตามอัตภาพของตน

“ครูเพื่อศิษย์” คือครูที่มีวิญญาณของครูอย่างแท้จริง

ใครเป็นหรือไม่เป็น “ครูเพื่อศิษย์” ให้ถามนักเรียน เพราะ “ครูเพื่อศิษย์” คือครูที่นักเรียนไว้วางใจและยึดถือว่าเป็นบุคคลที่ตนพึ่งได้

ศาสตราจารย์ นพ. วิจารณ์ พานิช ได้ยกตัวอย่าง “ครูเพื่อศิษย์” ขึ้นมาคนหนึ่งเป็นครูที่มีตัวตนอยู่จริงที่สหรัฐอเมริกาชื่อ ครูเรฟ เอสควิท (Rafe Esquith) เป็นครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนโอบาร์ต ในเขตยากจนของนครลอสแอนเจลิส รัฐแคลิฟอร์เนีย นักเรียนที่นั่นพูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง เพราะต่างก็มาจากครอบครัว Latino ที่พูดภาษาสเปน หรือไม่ก็เป็นชาวเอเชีย เป็นอินเดียและจีน ครูเรฟ เอสควิทได้เขียนหนังสือขึ้นมาเล่มหนึ่งชื่อ *Teach Like Your Hair's on Fire* หนังสือที่ท่านเรียกว่าเป็น ‘หนังสือวิเศษ’ เล่มนี้เป็นหนังสือขายดีที่ท่านได้รับมาจากอดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (รัฐบาลพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์) คือ รศ. ดร. วรากรณ์ สามโกเศศ

หนังสือพิมพ์ชั้นนำของสหรัฐอเมริกา เช่น *เดอะวอชิงตันโพสต์*, *เดอะนิวยอร์กไทมส์*, *นิวส์เดย์* และ *ไทม์* โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ *เดอะนิวยอร์กไทมส์* ได้ยกย่องให้หนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือขายดี (The New York Times Bestseller) ต่อมาเมื่อต้นปี พ.ศ. 2553 ผมได้รับหนังสือภาษาไทยเล่มหนึ่งชื่อ *การศึกษาไทย 2552-2553 สู่มหาแห่งอาจารย์* “ครูเพื่อศิษย์” เป็น สดส. จากท่านศาสตราจารย์ นพ. วิจารณ์ พานิช

จัดพิมพ์โดยสถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม (สคส.) โดยที่ท่านผู้เขียนได้สกัดเอาใจความสำคัญของหนังสือชื่อ *Teach Like Your Hair's on Fire* เขียนโดยเรฟ เอสควิท เล่มนี้มาตีความและเขียนแบ่งเป็นตอนๆ เช่น “ครูเพื่อศิษย์” คือใคร, ตัวอย่าง “ครูเพื่อศิษย์” ในสหรัฐอเมริกา, ตัวอย่าง “ครูเพื่อศิษย์” ในประเทศไทย, “ครูเพื่อศิษย์” ทำอะไรบ้าง, ช่วยกันสนับสนุน “ครูเพื่อศิษย์” ได้อย่างไรบ้างและครูที่กำลังบำเพ็ญเพียรความเป็น “ครูเพื่อศิษย์” ควรทำอะไร

นอกจากนั้นศาสตราจารย์ นพ. วิจารณ์ พานิช ยังได้รวบรวมข้อความในเว็บบล็อกของท่านที่เชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับอุดมการณ์ “ครูเพื่อศิษย์” รวมทั้งข้อเขียนของ “ครูเพื่อศิษย์” ตัวอย่างในประเทศไทยที่สอนอยู่ทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดหลายต่อหลายคน เพื่อแสดงวิถีคิดและวิธีสอนใน ‘โรงเรียนเพื่อศิษย์’ ของคุณครู

ผมอาจกล่าวได้ว่าศาสตราจารย์ นพ. วิจารณ์ พานิช เป็นผู้ริเริ่มจัดตั้งขบวนการ “ครูเพื่อศิษย์” ขึ้นอย่างเป็นทางการขึ้นในประเทศไทยซึ่งไม่เพียงแต่เขียนหนังสืออธิบายความหมายและวิธียำเพียรไปสู่ความเป็น “ครูเพื่อศิษย์” เท่านั้น แต่ท่านยังได้ใช้เงินส่วนตัวและที่รวบรวมได้จากญาติมิตรมาให้รางวัลแก่ครูที่ท่านเห็นว่าเป็น “ครูเพื่อศิษย์” ในประเทศไทย ผมจึงได้เรียนเสนอแนะกับท่านว่าหนังสือที่ครูเรฟ เอสควิท เขียนเล่มนี้สมควรที่จะได้แปลออกมาเป็นภาษาไทยทั้งเล่ม เพื่อเผยแพร่อุดมการณ์ “ครูเพื่อศิษย์” ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น จะได้เป็นคุณูปการแก่วงการศึกษาไทยที่มีสภาพอย่างที่เราเห็นๆ กันอยู่ คือนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเช่นนี้ไม่น้อย ซึ่งท่านก็เห็นดีด้วยว่า “หนังสือเล่มนี้เป็นการเอาประสบการณ์มาเล่าอย่างมีการจัดหมวดหมู่ความคิด หนังสือจึงอ่านสนุก อ่านแล้ววางไม่ลง ผมอยากให้มีคนแปลออกสู่สังคมไทย”

ครั้นเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2554 ผมก็ได้รับจดหมายจากคุณธันว์ริดา วงศ์ประสงค์ นักวิชาการ สคส. (สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน) แจ้งว่าทาง สคส. ได้แปลหนังสือเล่มนี้แล้วและจะตีพิมพ์เผยแพร่เพื่อ “ดำเนินบทบาทจุดประกาย กระตุ้น และสนับสนุนให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อเปิดมุมมองให้แก่เจ้าหน้าที่และ

ภาคีเครือข่าย สสค.” พร้อมกันนี้ได้ขอให้ผมเขียนคำนิยาม ผมจึงได้เขียนให้ด้วยความยินดีและรู้สึกเป็นเกียรติยศ

ทั้งนี้ เพราะบทบาทอันน่านิยามของครูเรฟ เอสควิท ที่หนังสือพิมพ์ *เดอะนิวยอร์กไทมส์* ยกย่องว่าเป็นครูที่ “เป็นอัจฉริยะและเป็นนักบุญ” และประวัติอันน่าชื่นชมที่ครูเรฟ เอสควิท เป็นครูคนเดียวในประวัติศาสตร์ของสหรัฐอเมริกาที่ได้รับรางวัล National Medal of Arts ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์จากสมเด็จพระบรมราชาธิบดีเอลิซาเบท รวมทั้งรางวัล American Teacher Award กับรางวัลอื่นอีกหลายรางวัล อันเป็นผลตอบแทนคุณงามความดีของท่าน

ครูเรฟ เอสควิท มีวิธีการเขียนที่น่าสนใจติดตาม มีวิธีสอนที่ลึกซึ้ง มีเทคนิคใหม่ๆ ที่นำมาปรับปรุงใช้กับบริบทของไทย ประสบการณ์การเป็นครูที่ยาวนานถึง 29 ปีของท่านที่นำมาถ่ายทอดทำให้ผู้อ่านพลอยได้รับทราบกลวิธีในการสอนแต่ละวิชาที่มีลักษณะแตกต่างกันไป แม้ผู้เขียนจะออกตัวว่า “ผมเขียนหนังสือเล่มนี้เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดบางอย่างที่ผมเห็นว่า เป็นประโยชน์ บางเรื่องเป็นแค่สามัญสำนึกธรรมดา บางเรื่องก็ต้องใช้ลูกบ้าหน่อย แต่ความบ้านี้ก็ต้องรู้จักบ้าให้เป็น”

กลวิธีการสอนของครูเรฟ เอสควิทนั้นเป็นสิ่งที่ครูหลายคนทั้งครูไทยครูอเมริกัน หรือครูประเทศไหนๆ พวกกันมองข้ามไป เช่น

- เวลาสอนหรือเวลาเลี้ยงลูกต้องพยายามมองจากมุมมองของเด็กเสมอ อย่าใช้ความกลัวเป็นทางลัดไปสู่การให้ความรู้
- หากห้องเรียนของคุณไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ก็ไม่มีอะไรดี ๆ ตามมาหรอก
- ผมมีแนวทางสี่อย่างเพื่อสร้างหลักประกันว่าห้องเรียนจะยังคงเป็นสถานที่แห่งความเป็นเลิศทางวิชาการได้โดยไม่ต้องใช้ความกลัว
- ผมตอบคำถามทุกคำถามโดยไม่สำคัญหรอกว่าเคยถามมาก่อนแล้วหรือเปล่า ถึงจะเหนื่อยก็ไม่ใช่ไร เด็กๆ ต้องได้เห็นว่าคุณอยากให้พวกเขาเข้าใจจริงๆ
- จงทำตัวเป็นที่พึ่งของเด็กๆ
- เราจึงต้องทำทุกอย่างเพื่อรักษาความไว้นั้นเชื่อใจที่เด็กๆ มีต่อเราไว้ให้ได้

- เด็กๆ ไม่สนใจหรือว่าครูจะเข้มงวดขนาดไหน แต่เด็กๆ ดูเคลม ครูที่ไม่ยุติธรรม

- การลงโทษต้องสมน้ำสมเนื้อกับความผิด แต่มีบ่อยครั้งที่ไม่เป็นแบบนี้ เมื่อไรก็ตามที่เด็กเห็นว่าคุณไม่ยุติธรรม คุณก็สูญเสียพวกเขาไปแล้ว

- ถ้าคุณอยากให้เด็กๆ เชื่อใจ คุณต้องมีความเอื้ออาทรและพยายามอย่างสม่ำเสมอ

- ครูที่ช่างคิดจำนวนไม่น้อยให้เด็กช่วยกันกำหนดมาตรฐานของห้องเรียน ตามทฤษฎีแล้วเด็กที่มีส่วนในการตั้งกฎระเบียบของห้องจะลงทุนลงแรงรักษากฎระเบียบนั้น

- พ่อแม่และครูต้องจำไว้ด้วยว่าอย่าเปรียบเทียบคะแนนสอบของเด็กคนหนึ่งกับเด็กคนอื่นเป็นอันขาด จงวัดความก้าวหน้าของเด็กโดยเปรียบเทียบับผลงานที่ผ่านมาของเด็กเอง

- ในโลกที่ทุกสิ่งทุกอย่างถูกทำให้เป็นมาตรฐานเดียวกันหมด ศิลปะเปิดโอกาสให้เด็กๆ รักษาความเป็นปัจเจกบุคคล

- การที่จะเป็นเลิศในด้านใดก็ตาม เด็กจะต้องหัดฝึกฝนโดยไม่ต้องมีครูคอยดูแลอยู่ตลอดเวลา

อย่างไรก็ตามเมื่อได้อ่านหนังสือเล่มนี้จนจบก็จะพบว่าในวงการศึกษาศาสตร์ของสหรัฐอเมริกา นั้น มีบางอย่างที่คล้ายๆ กับวงการการศึกษาของไทย เช่น

- แรงจูงใจความสามารถในการอ่านที่เป็นตัวหาผลประโยชน์จากเด็ก และถ่วงพัฒนาการของเด็ก ได้แก่ โทรทัศน์ วีดิโอเกมส์ ครูที่สอนห่วงความยากจน ครอบครัวแตกแยก และการที่ไม่มีผู้ใหญ่คอยให้คำแนะนำ

- เพื่อแก้ปัญหาเด็กอ่านหนังสือไม่ออก จึงมี “literacy coach” ทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำวิธีแก้ปัญหาโดยผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นมาจากครูที่ไม่เคยประสบความสำเร็จในการสอนเด็ก

- กระทรวงศึกษาธิการของลอสมแอนเจลีสมินโยบายและการบริหารงานที่ผิดพลาด ศึกษานิเทศก์ไม่รู้จักจริง ยิ่งแก้ปัญหายิ่งก่อปัญหา ไม่ให้ความสำคัญต่อการฝึกหัด เขียน และต่อไวยากรณ์

- ในวงการศึกษามีพวกليبแปดมงกุฎอยู่เต็มไปหมด พวกนี้สอนอยู่สักสองปีก็คิดคำขวัญที่คมคายให้ 2-3 ประโยค สร้างเว็บไซต์ของตัวเอง จากนั้นก็ไปปรากฏตัวเดินสายบรรยาย

- เด็กหลายคนเอาใจพ่อแม่ถึงขนาดเลือกเรียนในมหาวิทยาลัย และสาขาวิชาที่พ่อแม่ชอบ เด็กเหล่านี้เติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ซึ่งหงุดหงิด เกลียดงานของตัวเอง และไม่อาจเข้าใจได้ว่าทำไมถึงไม่พอใจในชีวิตของตนเอง เอาเสียเลย

ครูเรฟ เอสควิท ได้เขียนปลอบใจครูอย่างน่าสนใจสองประเด็น คือ การเป็นครูก็เจ็บปวดได้เหมือนกันและบอกว่าแม้ระบบการศึกษาจะเลวร้าย แม้สังคมโดยรอบตัวเราจะเลวร้าย แต่โอกาสที่ครูจะเป็น “ครูเพื่อศิษย์” ที่ประสบความสำเร็จยังมีอยู่เสมอ ผมคิดว่าครูที่ยังพอมิไฟแต่กำลังท้อแท้ ควรอ่านหนังสือเล่มนี้

ถ้าจะให้ดีพ่อแม่ ผู้ปกครอง ควรอ่านด้วยโดยเฉพาะหน้าท้ายๆ ที่ว่าด้วย 7 วิธีที่พ่อแม่สามารถช่วยลูกนอกห้องเรียน ถ้าหากอยากให้ลูกหลานของท่านก้าวไปสู่การเป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพของประเทศ

มานิจ สุขสมจิตร
บรรณาธิการอาวุโส นสพ. ไทยรัฐ
กรรมการบริหารมูลนิธิไทยรัฐ

“คุณค่าของครู”

พ่อแม่ที่มีลูกในวัยเรียนรู้ มักจะคาดหวังอนาคตของลูก เช่นเดียวกับครูที่สอนเด็กๆ ย่อมคาดหวังในอนาคตของศิษย์ แต่วิธีการสร้างความสำเร็จให้ได้ดังที่คาดหวังนั้น พ่อแม่และครูมักจะใช้วิธีการที่เคยเรียนรู้มาก่อนแล้วนำมาประยุกต์ให้เหมาะกับตน เพียงแต่ความมุ่งมั่นและความเชื่อจะต่างกันตามบริบทและภูมิหลังของแต่ละคน

หนังสือ *ครูนอกกรอบกับห้องเรียนนอกแบบ* นี้ แม้จะกล่าวถึงครูกับนักเรียน แต่ผมคิดว่าพ่อแม่ผู้ปกครอง ยังสมควรอ่านไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน ยิ่งเป็นครู เมื่อได้อ่านจบลงอย่างพินิจพิเคราะห์จะได้ทั้งอรรถรสและสาระที่นำไปปรับใช้ในอาชีพของตนได้อย่างดีที่สุดเท่าที่ผมเคยอ่านมา

ในฐานะที่ผมเป็นครูมาตลอดชีวิตรับราชการ รู้สึกภาคภูมิใจในอาชีพครูมากเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว เมื่อได้อ่านเรื่องราวของครูเรฟ เอสควิท ในหนังสือเล่มนี้ก็ยังภาคภูมิใจในอาชีพครูมากขึ้นอีก สาระระหว่างบรรทัดตลอดทั้งเล่มของหนังสือทำให้นึกถึงครูหลายคนในโรงเรียนที่ผมเคยร่วมทำงานกันมา แต่เรื่องราวของครูเรฟ เอสควิท เพียงคนเดียวสามารถเป็นตัวอย่างของครูดีได้ครบในครูดีๆ หลายคนที่ผมพบในโรงเรียนที่ผมเคยทำงาน ดังนั้น ไม่ว่าจะครูท่านใดสอนวิชาใด ต้องรับผิดชอบเด็กที่มีศักยภาพแบบใด สามารถอ่านหนังสือเล่มนี้แล้วนำไปไตร่ตรองและประยุกต์ใช้ในอาชีพครูได้หมด

เมื่อครูเรฟ เอสควิท กล่าวถึง การทำหน้าที่อย่างทุ่มเท มีแผนการจัดการให้เด็กได้เรียนรู้ตั้งแต่เข้าตรู่ก่อนตารางเรียนปรกติ และหลังเลิกเรียนแล้วยังมีการจัดกิจกรรมเสริมเพื่อให้เด็กแกร่งในทุกๆชีวิตอนาคต จะสร้างความพร้อมให้เด็กได้อย่างยั่งยืน ผมยอมรับเต็มที่ว่ากิจกรรมที่ครูเรฟ เอสควิท กล่าวอ้างเหล่านั้นเป็นการทำเพื่อศิษย์ได้จริง และครูที่ทำได้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอทุกปีนั้น ต้องเป็นครูด้วยจิตวิญญาณ ต้องรักที่จะทำด้วยใจสนุกอยู่ได้หลายสิบปี รวมทั้งกิจกรรมการสอนของครูเรฟ เอสควิท ที่เน้นความเป็นมนุษย์ มากกว่าผลการสอบ และมีกิจกรรมโครงการสร้างสรรค์มากมายที่มีการวางแผนเตรียมการล่วงหน้าเป็นอย่างดี ย่อมแสดงให้เห็นถึงการมองอนาคตของเด็กเป็นที่ตั้ง มากกว่าอนาคตของตัวครูโดยแท้ ซึ่งพอเปรียบเทียบกับครูดีของไทยก็มีให้เห็นได้เหมือนกัน อาจแตกต่างกันบ้างตรงที่ครูไทยจะไม่

ค้อยมีใครกล้าพอที่จะเล่าเรื่องได้เหมือนครูเรฟ เอสคิวท ที่อยู่ในวัฒนธรรมที่แสดงออกต่อสังคมอย่างชัดเจนตรงไปตรงมาได้ แต่ครูไทยมักจะสงบเสงี่ยม ดังนั้น ผมจึงเชื่อว่าครูไทยทุกคน หากได้อ่านหนังสือเล่มนี้อย่างเข้าถึงอารมณ์ของครูเรฟ เอสคิวท จะได้ประโยชน์มหาศาลที่จะพัฒนานตนเองหรืออย่างน้อยก็เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในความเป็นครูมากยิ่งขึ้น และหากจะได้มีการยกย่องส่งเสริมครูดี ๆ พร้อมสื่อสารสาระของการปฏิบัติหรือถอดบทเรียนเสนอต่อสาธารณะให้มากขึ้น ย่อมมีกรณีศึกษาดี ๆ เกิดขึ้นในประเทศของเรา เช่นเดียวกับครูเรฟ เอสคิวท ได้เหมือนกัน เมื่อนั้นคุณภาพของคนไทยก็จะมีความมาตรฐานสูงขึ้นอีก

ในฐานะที่ผมเคยเป็นผู้บริหารโรงเรียนมานาน จึงพอจะเปรียบเทียบสภาพปัญหาการศึกษาไทยกับปัญหาที่ครูเรฟ เอสคิวทมองการจัดการศึกษาในเมืองของเขาว่า คล้ายกันในยุคสมัยนี้มาก ดังที่ครูเรฟ เอสคิวท กล่าวว่า “ผมมักเตือนนักเรียนของผมเสมอว่า คำถามที่สำคัญที่สุดของชีวิตไม่มีในแบบทดสอบมาตรฐาน ไม่มีใครถามเด็ก ๆ ถึงเรื่องบุคลิกภาพ ความซื่อสัตย์ ศิลธรรม หรือความเมตตากรุณาในจิตวิญญาณ... ทำไมเราจึงมองไม่เห็นความสำคัญของมัน อาจเป็นเพราะการทำคะแนนสอบเพิ่มขึ้นอีกนิดหนึ่งง่าย ส่วนการสอนเรื่องเกียรติยศและจริยธรรมไม่ใช่ภารกิจที่ง่ายเลย แต่หากเราต้องการสร้างเด็กที่มีธรรมา เราต้องมีเรื่องนี้อยู่ในมุมมองของเราเสมอ” วรรณคดีของวรรณคดีทำให้ผมซาบซึ้งมากโดยเฉพาะในปัจจุบันที่การศึกษาไทยกำลังตระหนักกับผลคะแนน O-net และผลประเมิน PISA (Programme for International Student Assessment) ที่ตกต่ำสุดขีด หนังสือเรื่อง *ครูนอกกรอบกับห้องเรียนนอกแบบ* เล่มนี้จึงมีมูลค่าน่าอ่านเพิ่มอีกสำหรับครูไทยและนักการศึกษาไทยทุกท่าน หากโรงเรียนใด สามารถตอบเจตนารมณ์ของการจัดการเรียนการสอนแบบครูเรฟ เอสคิวทได้ ผมเชื่อว่าโรงเรียนของท่านจะเป็น โรงเรียนดีแบบจิ้ง และตั้งอย่างต่อเนื่อง แน่นอนแทนที่จะสอนเพื่อสอบเป็นสิ่งสำคัญประการเดียว

ความจริงเรื่องราวของครูเรฟ เอสคิวทนี้ ผมอยากรู้เพิ่มเติมมาตั้งแต่ได้อ่านหนังสือ “*ครูเพื่อศิษย์*” ของศาสตราจารย์ นายแพทย์วิจารณ์ พานิช ที่ท่านกรุณามอบหนังสือ พร้อมลายเซ็นมอบไว้ให้ด้วยมือของท่านเองกับผมแล้ว แต่ความที่ผมมีข้อจำกัดในการทำความเข้าใจจากหนังสือที่เป็นต้น

ฉบับภาษาอังกฤษ จึงชื่นชอบเท่าที่คุณหมอสรุปประเด็นไว้ให้อ่านในหนังสือ “ครูเพื่อศิษย์” เท่านั้น ซึ่งก็ได้สาระดีมากมายพอสมควรแล้ว แต่ก็อยากได้รับรู้มากขึ้นอีก จนมาได้อ่านเรื่องของครูเรฟ เอสควิท ฉบับภาษาไทยที่ สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน (สสค.) โดยคุณหมอสุภกร บัวสาย ได้ดารีให้จัดทำขึ้น และคุณธันว์ธิดา วงศ์ประสงค์ ได้ขอให้ผมได้อ่านพร้อมให้คำนิยามด้วย ซึ่งผมรู้สึกขอบคุณ สสค. ที่ทำให้ผมได้รับทราบเกียรติประวัติของครูเรฟ เอสควิทรวมทั้ง “ศาสตร์ ศิลป์ เทคนิค สีลาและจิตวิญญาณ” ของ “ครูเพื่อศิษย์” ตัวจริง ได้อรรถรสจากการอ่านและเกิดความภาคภูมิใจในอาชีพครูยิ่งขึ้น ผมเชื่อว่าหนังสือเล่มนี้จะช่วยให้ครูไทยเกิดแรงบันดาลใจเพิ่มขึ้น มีความมั่นใจปฏิบัติภารกิจต่างๆ ให้เป็นที่หวังของสังคมไทยได้อย่างมีพลังทีเดียว

เมื่อผมอ่านจนจบทั้งเล่มแล้ว ตอบได้เลยว่าได้อะไรๆ มากกว่าที่คิดไว้แต่แรกมาก ผมจึงคาดหวังว่า หากท่านที่เป็นครูที่มีศิษย์ หรือพ่อแม่ของลูก และแม้แต่คนทั่วไปในสังคม จะได้อ่านหนังสือเล่มนี้ ก็จะได้อะไรๆ มากกว่าที่ท่านคิดเช่นเดียวกัน โดยส่วนที่ผมต้องอ่านซ้ำถึง 3 รอบ ก็คือ บทส่งท้าย (หลับให้สบาย) ผมจึงอยากเชิญชวนครูทุกคนได้อ่านจนครบทุกบททุกตอนและบททวนบทส่งท้ายอย่างพิถีพิถันแล้วก็จะรู้ว่าทำไมครูเรฟ เอสควิท ถึงเป็น “ครูเพื่อศิษย์” ที่มีคนชื่นชมยกย่องและรับรางวัลต่างๆ ซ้ำมประเทศได้มากมายเช่นนี้ เหนืออื่นใด หากใครๆ ได้อ่านแล้วยอมจะเห็น “คุณค่าของครู” ได้ไม่ยากเลย

นคร ตั้งคะพิภพ

อดีตผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ

และที่ปรึกษา สสค.

“ครูที่สังคมนโยหา”

การนำงานเขียนที่ถ่ายทอดแนวคิด หลักการจัดการเรียนการสอน และประสบการณ์หลากหลายรูปแบบ จากการสัมผัสคลุกคลีกับเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาเป็นระยะเวลาเกือบสามสิบปีของ คุณครูเรฟ เอสควิท มาแปลเป็นภาษาไทยและจัดพิมพ์ออกเผยแพร่ ไม่ใช่เพราะครูเรฟเป็นคุณครูที่เก่งที่สุดหรือเก่งเกินคุณครูคนไทยอย่างมากมาย

คุณครูในเมืองไทยที่ทุ่มเททั้งกายและใจเพื่อลูกศิษย์ตัวน้อยๆ ไม่ต่างไปจากคุณครูเรฟ โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทห่างไกล ทุรกันดาร และตามแนวชายแดนนั้น มีอยู่ไม่น้อย เป็นเทียนเล่มเล็กที่ส่องแสงระยิบระยับมากกว่าที่จะโชติช่วงสว่างไสวให้เห็นได้ชัดเจน

เรามีทั้งคุณครูและผู้เสียสละอุทิศตน ที่แม้ไม่ได้สำเร็จวิชาชีพครูมาโดยตรง แต่ก็ยอมเหน็ดเหนื่อย ทำหน้าที่ของ “ครูผู้ให้” ได้อย่างสมบูรณ์ด้วยหัวใจเกินร้อย ซึ่งช่วยให้เด็กไทยผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่ต่างๆ ที่น่าจะด้อยโอกาสมากกว่าเด็กในโรงเรียนของคุณครูเรฟด้วยซ้ำ ได้พบแสงสว่างนำทางชีวิต อาจจะริบหรี่บ้าง สว่างไสว หรือติดๆ ดับๆ บ้าง ก็ยังดีกว่าปล่อยให้เด็กเหล่านั้นไม่ได้รับโอกาสใดๆ เลย

คุณครูเรฟโชคดีกว่าคุณครูคนไทยตรงที่ แม้จะทำการสอนในโรงเรียนเล็กๆ แต่ก็เป็นโรงเรียนเล็กในเมืองใหญ่คือลอสแอนเจลิส ที่อยู่ในรัฐใหญ่มีผู้รู้จักแพร่หลายคือ แคลิฟอร์เนีย และอยู่ในประเทศที่ถือกันว่าเป็นมหาอำนาจอย่างสหรัฐอเมริกา ทำให้เรื่องราวของคุณครูเรฟสามารถเผยแพร่ไปได้แทบทุกประเทศทั่วโลก คุณครูเรฟโชคดีที่อยู่ใกล้ชิดกับเทคโนโลยีทันสมัยช่วยให้การสืบค้นหาแหล่งข้อมูลเพื่อเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเป็นไปได้ง่าย กว้างไกล และคล่องตัว

ทว่า โชคดีที่ร่ายล้อมคุณครูเรฟอยู่จะไม่มีประโยชน์กับคุณครูเรฟ การจัดการเรียนการสอน เด็กๆ หรือพ่อแม่ของเด็กๆ แม้แต่น้อย หากคุณครูเรฟ ไม่ได้ทำหน้าที่ครูด้วยหัวใจของ “ครูผู้ให้” ที่แท้

คุณครูเรฟเป็นตัวอย่างของครูชาวอเมริกันคนหนึ่งที่ยพยายามหาทางออกให้กับตัวเอง ก้าวข้ามปัญหา ความขัดแย้งความแตกต่างในหลายๆ เรื่องไปให้ได้ ด้วยความอ่อนน้อมถ่อมตน อดทน กระตือรือร้นที่จะเรียนรู้

และพยายามแสวงหาวิธีการใหม่ๆ มาพัฒนาปรับปรุงการสอนตลอดเวลา เพื่อทำหน้าที่ของครูผู้ให้วิชาความรู้ที่ดีและเหมาะสมที่สุดแก่ลูกศิษย์ตัวน้อยๆ ในความรับผิดชอบ มีเด็กๆ เป็นศูนย์กลางของการจัดการเรียนการสอน ในแต่ละปีโดยไม่ยึดติดกับรูปแบบหรือวิธีการจนเกินไป คุณครูเรพหวังให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยความเข้าใจ มีความสุขในการเรียน ผ่านพ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้อย่างมีพัฒนาการทั้งวิชาความรู้ อารมณ์ คุณธรรมและ จริยธรรม เป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กๆ ที่จะเติบโตต่อไปในวันข้างหน้าอย่างมีคุณภาพ

วิธีการที่คุณครูเรพนำมาใช้กับเด็กนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาโฮบาร์ต ไม่ใช่สูตรสำเร็จที่จะนำมา ใช้กับเด็กๆ ที่ไหนก็ได้ อย่ว่า แต่ประเทศไทยเลย แม้ในสหรัฐอเมริกาเองก็คงไม่สามารถนำไปลอกแบบได้ ทุกอย่าง ทว่า หากจะนำแนวคิดหรือวิธีการบางอย่างมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของแต่ละคน ก็คงไม่ใช่เรื่องยุ่งยากจนเกินไป

ความสำเร็จในภารกิจหลากหลายของคุณครูเรพที่ต้องใช้ ความพยายาม ความอดทน และความกล้าหาญพิชิตปัญหาอุปสรรคต่างๆ อยู่ตลอดเวลา ความสำเร็จของลูกศิษย์ตัวน้อยที่สร้างความประทับใจและความชื่นชมให้กับผู้อ่าน ไม่ใช่จุดมุ่งหมายสำคัญของการแปลหนังสือเล่มนี้

ความมุ่งมั่นเพียรพยายามของครูคนหนึ่งที่จะเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนานักเรียนอย่างจริงจัง การให้ความสำคัญและยึดมั่นในหลักการที่ว่า นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนอย่างแท้จริง ต่างหาก ที่เป็นหัวใจของเรื่องราวทั้งหมด

เมื่ออ่านหนังสือเล่มนี้จบ บางคนอาจมองว่าเป็นเรื่องเหลือเชื่อ ทั้งวิธีการและผลสำเร็จ แต่สำหรับบางคน โดยเฉพาะคุณครูหรือผู้ที่กำลังทำงานพัฒนาเด็กและเยาวชนทั้งหลายจะอ่านหนังสือเล่มนี้อย่างสนุกสนาน มีความสุข บังเกิดแรงบันดาลใจ ในการแสวงหาแนวทางใหม่ๆ เพื่อเด็กๆ ต่อไปอย่างมีความหวังและมีกำลังใจยิ่งขึ้น เพราะมีคุณครูเรพเป็นเพื่อน เป็นตัวอย่างของความสำเร็จที่ใกล้ตัว

การชื่นชมยินดีและยกย่องคุณครูเรพอย่างกว้างขวาง การรับมอบรางวัลและเข้าพบบุคคลสำคัญจากนานาชาติ เป็นสิ่งบ่งชี้ว่าหลาย

ประเทศในสังคมโลกปัจจุบันต่างเรียกร้องโยยหา ครูผู้อุทิศตนเพื่อเด็กนักเรียน ครูผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครูที่แท้ มากเพียงไร

ในมุมมองของนักการศึกษาและผู้บริหารการศึกษา ประสบการณ์การทำงานที่คุณครูเรพนำมาถ่ายทอดบอกเล่าสู่ผู้อ่านอย่างตรงไปตรงมาใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ทำให้มองเห็นว่าปัญหาการบริหารจัดการศึกษาเกิดขึ้นกับทุกประเทศ ไม่ว่าจะเป็นมหาอำนาจ ประเทศที่พัฒนาแล้วหรือด้อยพัฒนาก็ตาม ทศนคติเกี่ยวกับการ ศึกษาของรัฐ ผู้บริหารการศึกษา ครูผู้ปฏิบัติงาน พ่อแม่หรือครอบครัว มักขัดแย้งแตกต่างกัน บนเส้นทางสู่เป้าหมายที่คล้ายคลึงกันคือผลสำเร็จทางการศึกษาของเด็กๆ

ครูและผู้บริหารการศึกษาส่วนใหญ่ยังนิยมที่จะเป็นผู้กำหนดขั้นตอนวิธีการ และชี้ดวงให้กับเด็กเสียเอง แทนที่จะให้เด็กๆ เป็นศูนย์กลาง (หรือตัวแปรหลัก) ของการจัดการศึกษา ซึ่งแน่นอนว่าจะต้องมีการปรับเปลี่ยนไปตามความเหมาะสมของเด็กและปัจจัยแวดล้อม บางที อาจเพราะเรายึดถือรูปแบบการเรียนการสอนที่จัดไว้เป็นสูตรสำเร็จ และหวังผลทางการศึกษาจากคะแนนในการสอบเป็นเป้าหมายหลักมากกว่าหวังให้เด็กได้เรียนรู้อย่างจริงจังตามหลักสูตร

ถ้าเปรียบเป็นอาหาร คนจำนวนมากก็ชมชอบอาหารปรุงสำเร็จ หรือมีสูตรพร้อมปรุง เพราะง่ายและไม่ยุ่งยาก ไม่ต้องลองผิดลองถูก ก็ได้อาหารที่อร่อยถูกใจตามต้องการ แต่เด็กๆ ไม่ใช่อาหาร องค์ประกอบในชีวิตและสิ่งแวดล้อมของเด็กมีความแตกต่างหลากหลาย การกำหนดรูปแบบหรือพยายามปั้นแต่งเด็กๆ ให้เป็นอย่างที่ผู้ใหญ่ต้องการโดยปราศจากความเข้าใจหรือความต้องการของเด็กเอง อาจส่งผลร้ายมากกว่าผลดี

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คุณครูทั้งหลายไม่เฉพาะในระดับประถมศึกษา นักการศึกษา และผู้บริหารสถาน ศึกษาของไทย จะมีโอกาสอ่าน *ครูนอกกรอบกับห้องเรียนนอกตำรา* ของคุณครูเรพ เอสควิท เล่มนี้ ไม่ใช่เพราะคุณครูคนไทยไม่มีความสามารถหรือระบบการศึกษาไทยล้มเหลว แต่เพื่อการเรียนรู้กระบวนการคิดที่น่าสนใจผ่านประสบการณ์ของคุณคนหนึ่งซึ่งไม่เคยหยุดนิ่งที่จะเรียนรู้ เว็บไซต์และแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่คุณครูเรพระบุไว้เป็นการแบ่งปันข้อมูลเบื้องต้นที่ผู้สนใจอาจต่อยอด ค้นหาข้อมูลใหม่และนำ

มาปรับเปลี่ยนใช้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาระดับต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพได้อีกมากมาย

ในความคิดเห็นส่วนตัว หนังสือเล่มนี้มีความเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะเป็นหนังสืออ่านนอกเวลา สำหรับนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศึกษาและการเรียนการสอน เพื่อกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้กับนักการศึกษาหรือคุณครูรุ่นใหม่ ที่จะก้าวเข้ามามีส่วนร่วมสำคัญต่อการศึกษาของชาติต่อไปในอนาคต

ขอขอบคุณ สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชนหรือ สสจ. ที่สรรหาเรื่องราวดีๆ เช่นนี้ มาแปลและจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มที่น่าอ่าน โดยใช้ภาษาที่กระชับ เข้าใจง่าย รักษาหลักการเขียนอย่างตรงไปตรงมาของคุณครูเรพ เอสควิท ไว้เป็นอย่างดี

ขอแสดงความยินดีกับทุกคน ทุกฝ่าย ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้การจัดพิมพ์หนังสือเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นหนังสือที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา และกระบวนการจัดการศึกษาของไทย สมดังเจตนารมณ์ของคณะผู้จัดทำ

ศรีวิการ์ เมฆวัชรชัยกุล

อดีตรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการและที่ปรึกษา สสจ.

“สอนเป็น เห็นผล คนยกย่อง”

สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน หรือ สสค. เห็นความสำคัญของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้อันมีครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุด สสค. จึงได้จัดแปลหนังสือเรื่อง *Teach Like Your Hair's On Fire* หรือในชื่อภาษาไทยว่า *ครูนอกกรอบกับห้องเรียนนอกแบบ* หนังสือเล่มนี้เขียนโดยประสบการณ์จริงของครู Rafe Esquith ที่ได้รับความชื่นชมอย่างกว้างขวางว่าเป็นครูทุ่มเทชีวิตเพื่อพัฒนาความรู้และจริยวัตรของศิษย์ของท่านรุ่นแล้วรุ่นเล่าต่อเนื่องมานานกว่า 27 ปี และต่อมาท่านได้เรียบเรียงชุดความรู้จากผลปฏิบัติของท่านออกมาเป็นหนังสืออย่างน้อยสามเล่ม โดยเล่มที่ สสค. จัดแปลนี้ได้รับความนิยมจากผู้อ่านเป็นอย่างมาก

คุณลักษณะของครู Rafe Esquith น่าจะสอดคล้องกับแนวคิด “สอนเป็น เห็นผล คนยกย่อง” อันเป็นคุณลักษณะของ “ครูสอนดี” ที่ สสค. ได้เชิญชวนให้สังคมมีส่วนร่วมกันคัดเลือกครูไทยในชุมชนท้องถิ่นทั่วประเทศในปี 2554 ท่านผู้อ่านสามารถเลือกชุดความรู้ของผู้ประพันธ์เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ได้ตามวิจรรณญาณ

สสค. ขอขอบคุณ ครูวารกรณ์ สามโกเศศ และครูวิจารณ์ พานิช ผู้ที่แนะนำหนังสือพิเศษเล่มนี้สำหรับเผยแพร่ โดยเฉพาะครูวิจารณ์เป็นท่านแรกที่ได้เขียนตีความเรื่องราวของครู Rafe ตลอดจนชักชวนให้ผู้อ่านหนังสือเล่มนี้ได้อ่านแบบ “ตีความ” ดังตัวอย่างที่ท่านผู้ทรงคุณวุฒิอีกหลายท่านได้กรุณาอ่านตีความในโอกาสพิมพ์ครั้งแรกนี้

ขอขอบคุณ ครู Rafe Esquith และสำนักพิมพ์ Penguin ที่อนุญาตนำหนังสือเล่มนี้มาแปลเป็นภาษาไทยและเผยแพร่หนังสือเล่มนี้สู่สังคมวงกว้าง รวมถึงของคณาธิการี พรมเสารีย์ ผู้แปล และคุณปริยรัตน์ โสฬหวิสุทธิ มาอินทร์ บรรณาธิการ และคุณธันว์วิธิตา วงศ์ประสงค์ ผู้อยู่เบื้องหลังการบริหารจัดการทุกขั้นตอน

สสค. หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือ *ครูนอกกรอบกับห้องเรียนนอกแบบ* เล่มนี้จะมีส่วนในการจุดประกายแนวคิด และพัฒนาการเรียนการสอนของคุณครูของทุกๆ ท่านต่อไป ตลอดจนชักชวนให้ผู้อ่านหนังสือเล่มนี้ได้อ่านแบบ “ตีความ” ดังตัวอย่างที่ท่านผู้ทรงคุณวุฒิอีกหลายท่านได้กรุณาอ่านตีความในโอกาสพิมพ์ครั้งแรกนี้ดังตัวอย่าง.....

สุภกร บัวสาย

ผู้จัดการ สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน

Dear Friends in Thailand

I might be the world's luckiest teacher. The President of the United States, Queen Elizabeth II, the Dalai Lama, and celebrities all over the world have honored me. My three books have been studied by over a million readers.

However, I am most proud of still being an actual classroom teacher. I am about to begin my 29th year at Hobart Elementary School in Los Angeles, and have no plans to go anywhere else.

As a United States citizen living near Hollywood, it is impossible not to notice the many movies made about teachers. These films are rarely accurate, relating stories of amazing people who save every child.

Someone has to tell the truth. Teaching is a very difficult job. Real teachers fall flat on their faces all the time despite their best efforts. I fail more often than succeed. But I never surrender. We must be the people we want the children to be. If we give up, we do not have the right to tell a child to keep trying. I continue to teach every day, and try to set an example for my students.

I am currently sitting in Room 352 in a small hotel where my students and I are on the road visiting a Shakespeare Festival. The children spent the morning reading, and now are spending the afternoon playing baseball, swimming, and relaxing. Tonight we will sit under the stars to watch a performance of *Julius Caesar* at a place called the Oregon Shakespeare Festival.

At Hobart Elementary School in Los Angeles very few of the kids find success. Only 30% of the students even finish high school, and almost none of them complete college. Poverty, racism, and an apathetic society often defeat them before they ever have a chance to get started. My students, however, attend the finest universities in the world and finish what they start.

In this book I have tried to share some of the things I have found successful in working with these wonderful young people. However, every teacher is different. Our situations are not the same, and we all have different philosophies.

But I know this much is true. We want the kids to commit to education. Then we as teachers have to commit to educating. I am never

leaving the classroom, and the kids know it. Perhaps you will find some ideas in this book that you can use.

We teachers cannot make children smarter or better. But we can open doors to create opportunities for students. We can show them ways to improve their lives, and give them the tools to get to places they choose to go.

When you have bad days, and we all have them, I hope some of the ideas here help you remember that this is a very long journey. If we can present a consistent message of joy, hard work, and kindness, our kids can reach heights that were once considered unattainable.

We must remember that in our test-obsessed world, the real measure of our work is not some exam we give at the end of the year, but to see where our kids are ten years after they have left our classrooms. We need to teach skills that the kids will not simply use in our schools but for the rest of their lives.

This preface must be kept short. The sun is going down. In a few minutes, the children will gather to watch a play. They will learn about language. They will also learn how to conduct themselves in a theater, because they are considerate of other people. The students will plan their meals carefully in order to feel healthy as they watch the show. These kids will go to sleep right after the play in order to prepare for tomorrow's activities. Some kids will do better than others. But all will get an opportunity to learn tonight. When they don't, I will be there for them tomorrow to help them to learn from their mistakes.

We can always improve. We are never done. It is exciting to know that my next twenty-eight years in the classroom will be even better than my first twenty-eight.

Let us all try to grow and be even more effective teachers. The children are watching us. They will follow our lead.

Your students are lucky to have you. Let us all continue to be the best leaders we can be.

Rafe Esquith
July 2011

ถึงเพื่อนๆ ครูในประเทศไทย

ผมน่าจะเป็นครูที่โชคดีที่สุดในโลก เพราะได้รับเกียรติอย่างสูงจากประธานาธิบดีสหรัฐฯ สมเด็จพระราชาธิบดีนาถเอลิซาเบธที่ 2 องค์ทะไลลามะ และคนที่มีชื่อเสียงทั่วโลก ส่วนหนังสือของผมทั้งสามเล่มก็มีผู้อ่านมากกว่าล้านคน

ถึงอย่างนั้น สิ่งที่ผมภาคภูมิใจมากที่สุด คือ การที่ผมยังเป็นครูประจำชั้นที่สอนหนังสืออย่างจริงจัง ผมกำลังจะเริ่มปีที่ 29 ของการสอนหนังสือที่โรงเรียนประถมโฮบาร์ตในลอสแอนเจลิส แล้วผมก็ไม่มีแผนที่จะจากที่นี้ไปที่อื่นด้วย

ในฐานะพลเมืองสหรัฐฯ ที่อาศัยอยู่ใกล้ๆ ฮอลลีวูด คงเป็นไปได้ถ้าผมจะไม่รู้ไม่เห็นภาพยนตร์เกี่ยวกับครูที่ฮอลลีวูดสร้างเลย ภาพยนตร์ที่เล่าถึงแต่เรื่องราวของครูเวทาคาที่ช่วยเด็กได้ทุกคน พวกนี้ไม่ได้มีอะไรใกล้เคียงความจริงเลย

ต้องมีใครสักคนที่พูดความจริงบ้าง การสอนเป็นงานที่ยากลำบาก ครูที่ตั้งใจสอนอย่างจริงจังต้องหงายแก้มไม่เป็นท่าอยู่เสมอทุกๆ ที่พยายามอย่างดีที่สุด ตัวผมเองล้มเหลวบ่อยกว่าประสบความสำเร็จเสียอีก แต่ผมไม่ยอมแพ้ เราต้องเป็นอย่างที่เรายากให้เด็กๆ ของเราเป็น ถ้าเรายอมแพ้ เราก็ไม่มีสิทธิ์จะบอกให้เด็กพยายามต่อไป ผมยังคงสอนอยู่ทุกวัน และพยายามทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่นักเรียนของผม

ขณะนี้ผมกำลังนั่งอยู่ในห้อง 352 ของโรงแรมเล็กๆ แห่งหนึ่ง ระหว่างการเดินทางไปชมงานแสดงละครของเชกสเปียร์กับนักเรียนของผม เด็กๆ ใช้เวลาช่วงเช้าอ่านหนังสือ และตอนนี้ซึ่งเป็นเวลาบ่าย พวกเขากำลังเล่นเบสบอล ว่ายน้ำ และพักผ่อน คินนี่พวกเราจะนั่งชมการแสดงเรื่อง *Julius Caesar* ที่โอเรกอนเชกสเปียร์เฟสติวัลด้วยกันท่ามกลางแสงดาว

เด็กโรงเรียนประถมโฮบาร์ตที่ประสบความสำเร็จในชีวิตมีอยู่น้อยมาก เพียงร้อยละ 30 เท่านั้นที่เรียนจบชั้นมัธยมปลาย และแทบจะไม่มีใครเรียนจบมหาวิทยาลัยเลย บ่อยครั้งที่ความยากจน การเหยียดเชื้อชาติ และสังคมแบบต่างคนต่างอยู่ ทำให้เด็กเหล่านี้ต้อง

พ่ายแพ้เสียก่อนที่จะมีโอกาสเริ่มต้นเสียด้วยซ้ำ แต่ลูกศิษย์ของผมได้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลกและสามารถเรียนจนจบ

ผมได้พยายามแบ่งปันสิ่งที่ผมพบว่าใช้ได้ผลดีกับเด็กๆ ที่แสนมหัศจรรย์เหล่านี้ไว้ในหนังสือเล่มนี้ อย่างไรก็ตาม ครูแต่ละคนที่ต่างกันไป สภาพการณ์ของเราไม่เหมือนกัน และเรามีปรัชญาที่ต่างกัน

แต่สิ่งหนึ่งที่ผมรู้ว่าเป็นความจริงที่แน่นอนคือ เมื่อเราต้องการให้เด็กๆ ทุ่มเทกับการเรียน เราในฐานะครูต้องทุ่มเทกับการสอนด้วย ผมจะไม่ทิ้งห้องเรียนอย่างเด็ดขาดและพวกเด็กๆ ก็รู้ บางทีอาจมีแนวคิดบางอย่างจากหนังสือเล่มนี้ที่คุณสามารถนำไปใช้ได้

พวกเราที่เป็นครูอาจไม่สามารถทำให้เด็กๆ เก่งขึ้นหรือดีขึ้น แต่เราสามารถเปิดประตูแห่งโอกาสให้นักเรียนของเราได้ เราแสดงให้เห็นวิธีการที่จะปรับปรุงชีวิตดีขึ้น และมอบเครื่องมือให้พวกเขากรุยทางไปสู่ที่ที่พวกเขาเลือกจะไป

เมื่อเราต้องเจอกับวันที่เลวร้าย ซึ่งพวกเราต้องเจอกับกันทั้งนั้น ผมหวังว่าข้อคิดบางอย่างในหนังสือเล่มนี้จะช่วยเตือนให้คุณระลึกได้ว่านี่คือการเดินทางที่ยาวนาน หากเราสามารถสื่อให้เด็กๆ รับรู้ถึงความปลื้มปิติ ความอูตสาหะ และความเมตตาอย่างสม่ำเสมอแล้ว เด็กๆ ของเราก็จะสามารถก้าวไปไกลอย่างที่พวกเขาไม่เคยคิดว่าจะไปถึง

เราต้องจำไว้ว่าในโลกที่ถูกครอบงำด้วยการทดสอบนี้ เครื่องชี้วัดผลงานของเราไม่ได้อยู่ที่ข้อสอบตอนปลายปี แต่อยู่ที่การได้เห็นว่ามีลูกศิษย์หลังจากจบจากห้องของเราไปแล้ว เด็กของเราไปได้ไกลเพียงใด เราจำเป็นต้องสอนทักษะที่เด็กๆ ไม่เพียงแต่จะใช้ภายในห้องเรียนเท่านั้น แต่ยังสามารถใช้ได้ชั่วชีวิต

ผมคงต้องเขียนคำนำนี้เพียงสั้นๆ พระอาทิตย์กำลังจะตก และอีกไม่นาน เด็กๆ ก็จะไปชมการแสดงละครกัน พวกเขาจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับภาษา และยังคงจะเรียนรู้มารยาทในโรงละคร เพราะพวกเขารู้จักคำนึงถึงคนอื่นๆ เด็กๆ จะวางแผนการรับประทานอาหารอย่างรอบคอบ เพื่อจะได้ดูละครได้อย่างสนุกสนานโดยไม่เจ็บป่วยเสียก่อน หลังการแสดงจบ พวกเขาจะเข้านอนทันทีเพื่อจะได้พร้อมสำหรับกิจกรรมในวันพรุ่งนี้ เด็กบางคนอาจไปได้ไกลกว่าคนอื่น แต่คืนนี้ทุกคนจะได้โอกาสเรียน

รู้เหมือนกันหมด ถ้าเด็กๆ พลาดอะไรไป พรุ่งนี้ผมก็จะอยู่กับพวกเขา เพื่อช่วยให้พวกเขาเรียนรู้จากข้อผิดพลาดนั้น

เราปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้นได้เสมอ ไม่มีวันจบสิ้น ผมรู้สึกตื่นเต้นเมื่อคิดว่าเวลาของผมในชั้นเรียนอีก 28 ปีข้างหน้าจะดียิ่งไปกว่าเวลา 28 ปีที่ผ่านมาแล้ว

ขอให้พวกเราทุกคนพยายามที่จะพัฒนาและเป็นครูที่ดียิ่งขึ้น พวกเด็กๆ จับตามดูพวกเราอยู่ พวกเขาจะทำตามอย่างเรา

นักเรียนของคุณโชคดีที่มีครูอย่างคุณ ขอให้เราทุกคนมุ่งหน้าเป็นแบบอย่างที่ดีที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ต่อไป

เรฟ เอสควิท

กรกฎาคม 2011

แต่

คณะละครซกสเปียร์แห่งโฮบาร์ต ครูที่ดีที่สุดของผม...

และบาร์บารา

สารบัญ

35 ไฟในห้องเรียน

ไม่มีที่ไหนเหมือนบ้าน

ห้อง 56 แหล่งฝึกฟังที่อบอุ่นของเด็กๆ

43 ยอมรับความจริงกันเถอะ 1

57 ไปให้ถึงระดับ 6 2

วิธีการ

แนวคิดเพื่อเสริมพัฒนาการของเด็ก

77 อ่านเพื่อชีวิต 3

97 การเขียน 4

117 คณิตคิดสนุก 5

129 เราจะไม่ถูกหลอกอีก 6

145 โลกนี้แสนมหัศจรรย์ 7

159 ลองผิดลองถูก 8

171 คนรักศิลปะ: 9

189 โก๊ช ขอผมเล่นด้วยคน 10

201 เศรษฐศาสตร์ในห้องเรียน 11

ลูกบ้าไม่จำกัด

ช่างแม่งตอร์ปัด! เดินหน้าเต็มพิกัด!

213 คิดด้วยตัวเอง 12

229 ฮีโร่ในภาพยนตร์ 13

245 ท่องโลก 14

265 ก็แคร์ร็อกแอนด์โรล (แต่ผมชอบ) 15

279 Do They Know It's Christmas? 16

287 พลังชกสเปียร์ 17

305 กลับให้สบาย

ไฟในห้องเรียน

ผมมีความรู้สึกแปลกๆ ที่เขียนหนังสือเล่มนี้ ผมรู้ตัวเองว่าผมไม่ใช่ยอดมนุษย์ ซึ่งเป็นเรื่องที่เจ็บปวด ผมทำงานเหมือนกันกับครูที่ทุ่มเทอีกเป็นพันๆ ที่พยายามทำอะไรๆ ดีขึ้น และก็เหมือนครูอื่นๆ ทั้งหมด ผมล้มเหลวมาโดยตลอด ผมนอนไม่หลับ ตีสองตีสามก็ยังไม่เฝ้า แต่ห่วงกังวลถึงเด็กคนที่ผมเข้าไม่ถึง การเป็นครูก็เจ็บปวดได้เหมือนกัน

เกือบ 25 ปี ที่ผมใช้เวลาส่วนใหญ่ในห้องเรียนเล็กๆ ที่มีน้ำรั่วซึมกลางนครลอสแอนเจลิส อาศัยความสามารถพิเศษนิดหน่อย แต่ได้โชคช่วยอย่างมาก ผมจึงโชคดีที่งานของผมได้รับการยอมรับ ไม่มีแม้สักวันที่ผมจะไม่รู้สึกตื่นเต้นกับความสนใจที่ได้รับ

ผมไม่เชื่อว่าจะมีหนังสือเล่มไหนสามารถบอกเล่าเรื่องราวของคณะละครเชกสเปียร์แห่งไฮบาร์ทได้อย่างครบถ้วน อย่างไรก็ตามก็ดี สิ่งหนึ่ง

ที่ผมสามารถทำได้แน่ๆ คือแบ่งปันเรื่องราวที่ผมได้เรียนรู้ในช่วงหลายปีมานี้ ซึ่งช่วยให้ผมเติบโตขึ้นในฐานะที่เป็นครู เป็นพ่อ และเป็นคนๆ หนึ่ง เกือบ 12 ชั่วโมงต่อวัน 6 วันต่อสัปดาห์ 48 สัปดาห์ต่อปี นักเรียนเกรด 5 ของผมและตัวผมเบียดเสียดกันอยู่ในห้องเรียนแคบๆ จมดิ่งอยู่ในโลกของเซกสเปียร์ พีชคณิต และ ร็อกแอนด์โรล ส่วนเวลาที่เหลือของปี เด็กๆ กับผมอยู่กับการเดินทาง ขณะที่ภรรยาผมมองว่าผมเพี้ยน เพื่อนสนิทผมยังไม่ให้กำลังใจกันเลย อย่างเกรงใจที่สุดก็ตราหน้าว่าผมเพื่อฝัน ที่หนักกว่านั้นก็คือผมวิกลจริตไปเลย

ผมไม่ได้อ้างว่าผมรู้คำตอบทุกอย่าง หลายต่อหลายหนที่ผมรู้สึกว่ามิได้เด็กที่ผมเข้าไปไม่ถึงมากกว่าเด็กที่ผมเข้าถึง ผมเขียนหนังสือเล่มนี้เพียงเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดบางอย่างที่ผมเห็นว่าเป็นประโยชน์ บางเรื่องเป็นแค่สามัญสำนึกธรรมดา บางเรื่องก็ต้องใช้ลูกบ้างน้อย แต่ความบ้านี้ก็ต้องรู้จักบ้าให้เป็น ผมหวังว่าจะมีพ่อแม่และครูบางคนเห็นด้วยว่าวัฒนธรรมของเรามันหายนะ ในโลกที่เห็นนักกีฬาและป๊อปปูล่าร์สำคัญกว่านักวิจัยทางวิทยาศาสตร์และนักผจญเพลิง จึงแทบเป็นไปได้เลยที่จะสร้างคนที่มีความเมตตาและเฉลียวฉลาดขึ้นมา แต่ถึงอย่างนั้น เราก็ได้สร้างโลกที่แตกต่างขึ้นแล้วในห้อง 56 เป็นโลกที่ให้ความสำคัญกับบุคลิกภาพ เคารพการทุ่มเท ให้ค่ากับความอ่อนน้อมถ่อมตน และสนับสนุนผู้อื่นโดยปราศจากเงื่อนไข บางทีเมื่อพ่อแม่และครูได้เห็นตรงนี้ และตระหนักว่านักเรียนของผมและตัวผมไม่ได้มีอะไรพิเศษ พวกเขาอาจได้ความคิดบางอย่างและมีกำลังใจมากขึ้น

ผมเศร้าใจเวลาที่เห็นครูดีๆ และพ่อแม่จำนวนไม่น้อยยอมจำนนต่อพลังบางอย่างที่บั่นทอนศักยภาพที่จะพัฒนาความเป็นเลิศของเด็กๆ มีปีศาจอยู่ทุกหนทุกแห่ง คนที่ห่วงใยอย่างแท้จริงมักรู้สึกพ่ายแพ้ต่อความเฉื่อยเนือยหรือไร้ประสิทธิภาพของผู้บริหารและนักการเมือง ความคาดหวังที่มีต่อเด็กๆ มักจะต่ำจนน่าใจหาย การเหยียดผิว ความยากจน และความโง่เขลาครอบงำไปทั่วทั้งโรงเรียน ยิ่งมาเจอนักเรียนที่ไม่สำนึกบุญคุณด้วยแล้ว ต่อให้คนใจจืดใจดำในวิชาชีพครูหรือคนที่มีจิตใจแข็งแกร่งที่สุดก็อาจถอดใจได้ ความพ่ายแพ้แต่ละครั้งมักหมายความว่าศักยภาพที่แท้จริงของเด็กจะไม่ได้รับการพัฒนา

ผมโชคดีที่ประสบกับเหตุการณ์ที่หัวเราะไม่ออกครั้งหนึ่งในห้องเรียน ที่เรียกได้ว่าเป็นแสงไฟส่องทางให้ผมออกจากความมืดตรงตามตัวอักษรเลย หลายปีมาแล้ว ความรู้สึกเหน็ดเหนื่อยและคับข้องใจทำให้ผมใช้เวลา 2-3 สัปดาห์แสวงหาจิตวิญญาณตนเองและทำอะไรบางอย่างที่ไม่เคยทำมาก่อน ผมถามตัวเองว่าควรสอนหนังสือต่อไปหรือไม่ ผมพ่ายแพ้แก่บรรดาปีศาจทั้งหลายที่ผมกล่าวถึงก่อนหน้านี้และกำลังเริ่มนับถอยหลัง

แต่ด้วยเหตุผลบางอย่าง ช่วงเวลาที่ผมรู้สึกผิดที่มัวแต่สงสารตัวเอง ผมใช้เวลาวันหนึ่งเอาใจใส่เด็กในชั้นเรียนคนหนึ่งที่ผมชอบมากเป็นพิเศษ เธอเป็นหนึ่งในบรรดาเด็กๆ ที่ดูเหมือนจะถูกเพื่อนๆ เลือกลงกลุ่มเป็นคนสุดท้ายเสมอ เป็นเด็กผู้หญิงเงียบๆ ที่ดูจะยอมรับว่าตัวเองไม่มีทางเป็นคนพิเศษไปได้ ผมตั้งใจจะโน้มน้าวให้เธอเห็นว่าเธอคิดผิดให้จงได้

ระหว่างที่ผมกำลังสอนวิชาเคมีและเด็กนักเรียนกำลังตื่นเต้นกับการใช้ตะเกียงแอลกอฮอล์ เด็กผู้หญิงคนนี้จุดไส้ตะเกียงไม่ติด คนอื่นๆในห้องอยากเดินหน้าทำโครงการต่อ แต่ผมบอกให้ทุกคนรอ ผมจะไม่ทิ้งเธอ ทั้งๆ ที่เธอบอกผมว่าให้ทำกันไปก่อนไม่ต้องห่วงเธอ

ปกติผมจะไม่เข้าไปแทรกแซงโครงการวิทยาศาสตร์ เพราะความล้มเหลวก็เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ แต่นี่เป็นความบกพร่องของเครื่องมือ ไม่เกี่ยวกับหลักการทางเคมีที่เราากำลังทดลองกันในเช้าวันนั้น ผมจึงจำเป็นต้องยื่นมือเข้าไปช่วย เด็กหญิงน้ำตาคลอ และผมก็รู้สึกเลอะใจที่เคยเกือบจะยอมแพ้ไปแล้ว ในวินาทีนั้น ความเศร้าของเธอเท่านั้นที่สำคัญที่สุด

นักกีฬามักมีช่วงเวลาหนึ่งในสนามแข่งขันที่พวกเขาลึมนึกถึงคนดู ลืมแรงกดดัน และเห็นแต่เพียงลูกบอลตรงหน้า ช่วงเวลาอย่างนี้เกิดขึ้นในสนามอื่นได้ด้วยเช่นกัน ในชั่วขณะนั้น ผมสนใจแต่เพียงสิ่งเดียว นั่นคือ เด็กผู้หญิงคนนี้จะต้องประสบความสำเร็จในการทดลองด้วย วันนั้นเธอจะต้องกลับบ้านด้วยรอยยิ้มบนใบหน้า ผมโน้มตัวลงไปใกล้ไส้ตะเกียงแอลกอฮอล์ของเธอ ไม่รู้เพราะอะไรไส้ตะเกียงของเธอจึงลั่นกุดจนมองแทบไม่เห็น ผมเลยก้มลงไปใกล้ที่สุดเท่าที่จะใกล้ได้และใช้

ไม่ชืดไฟก้านยาวๆ สำหรับจุดเตาในครัวจ่อเข้าไป ผมอยู่ใกล้ไม่ชืดไฟจนรู้สึกได้ถึงเปลวไฟขณะที่ผมพยายามจุดตะเกียง ผมคิดแต่จะติดตะเกียงให้ได้ แล้วมันก็ติด! ไล่ตะเกียงติดไฟแล้ว ผมเงยหน้าขึ้นอย่างมีชัยเพื่อดูรอยยิ้มที่ผมหวังจะได้เห็นบนใบหน้าของแม่หนูน้อย

แทนที่จะเป็นอย่างนั้น เธอมองผมแวบหนึ่งแล้วกรีดร้องด้วยความตกใจกลัว เด็กคนอื่นๆ ก็เริ่มตะโกนโหวกเหวกด้วย ผมไม่เข้าใจว่าทำไมเด็กทุกคนถึงชี้มาที่ผม จนกระทั่งผมรู้ว่าขณะที่ผมจุดตะเกียงเปลวไฟติดที่เส้นผมของผมเข้า ตอนนี้ไฟกำลังเริ่มคุและทำให้เด็กๆ ขวัญกระเจิง หลายคนวิ่งมาที่ผมแล้วเอามือปิดที่ศีรษะ จะว่าไปก็เหมือนฝันร้ายเป็นจริง... เด็กๆ ได้ตบหัวครูแล้วบอกว่าพวกเขากำลังพยายามช่วยชีวิตครูอยู่

สองสามนาที่ต่อมา ทุกอย่างก็เรียบร้อย การทดลองดำเนินต่อไป ผมรู้สึก (และมองดู) เหมือนไอ้จิ้ง ถึงอย่างนั้น นั่นก็เป็นครั้งแรกในหลายสัปดาห์ที่ผมรู้สึกดีมากๆ กับการเป็นครูจนผมเลิกใส่ใจเรื่องเง่าที่ครูผู้ทุ่มเทกับการสอนทั้งหลายต้องเผชิญไปเลย ผมทำทุกอย่างที่ผมทำได้เพื่อช่วยเด็กบางคน ผมทำได้ไม่ดีเท่าไรหรอก แต่ก็พยายามแล้วละ ผมคิดว่าถ้าผมเอาใจใส่การสอนเสียจนไม่รู้ตัวว่าไฟกำลังลุกไหม้หัวตัวเองอยู่ละก็ ผมมาถูกทางแล้ว นับจากนั้น ผมได้ตั้งใจอย่างแน่วแน่ว่าผมจะสอนเด็กนักเรียนเหมือนกับมีไฟกำลังลุกไหม้อยู่บนหัวผม

ในวงการศึกษามีพวกليبแปดมงกุฎอยู่เต็มไปหมด พวกนี้สอนอยู่สักสองปี คิดคำขวัญโก้ๆ ได้ 2-3 ประโยค สร้างเว็บไซต์ของตัวเอง จากนั้นก็ไปปรากฏตัวเดินสายบรรยาย ในสังคมฟาสต์ฟู้ดเช่นนี้ เราอ้าแขนรับทางออกง่ายๆ ต่อปัญหาที่สลบซับซ้อน เราสามารถทำได้ดีกว่านั้น ผมหวังว่าผู้ที่ได้อ่านหนังสือเล่มนี้จะได้พบความจริงว่าความเป็นเลิศที่แท้จริงนั้นต้องอาศัยความเสียสละ ความผิดพลาดและความพยายามอย่างมหาศาล ยังไงๆ ก็ไม่มีทางลัด

ไม่มีที่ไหนเหมือนบ้าน
ห้อง 56 // แหล่งพักพิงที่อบอุ่นของเด็กๆ

คณะละครเพลงเบียร์แห่งโฮบาร์ต...
การจัดแสดงละครประจำปีทำให้เด็กๆ มีโอกาสเรียนรู้ทักษะมากมายที่จะ
เป็นประโยชน์ในวันข้างหน้า

ยอมรับความจริงกันเถอะ

พวกผู้ปกครองต้องการให้ตำรวจจับตัวครูคนหนึ่ง คุณแม่คนหนึ่งที่อยู่พักผมมานานหลายปีแล้วเรียกผมออกจากห้อง พ่อแม่บางคนถึงกับเรียกร้องให้ไล่ครูคนนั้นออก ผมรับฟังคำร้องเรียนและพยายามทำให้พวกเขาใจเย็นลง ผมพยายามอย่างเต็มที่ที่จะแก้ต่างให้ครูคนที่ผู้ปกครองกำลังโกรธแค้น แต่มันไม่ง่ายเลย

อะเล็กซ์เป็นนักเรียนเกรด 3 กระเป๋าเป้ของเขาหายไปด้วยกระดาษที่ถูกขยำเป็นก้อนๆ แพ้ผม และลูกอมขนมหวาน ที่จริงยิ่งกว่ารกลี้อีก ราวกับโดนระเบิดนิวเคลียร์ถล่มใส่ยังงี้ยังงั้น นี่เป็นโอกาสสำหรับครูของเขาที่จะสอนอะไรบางอย่างที่มีคุณค่า แต่แทนที่จะทำอย่างนั้น ครูกลับตะโกนใส่หน้าอะเล็กซ์ เทของทุกอย่างในกระเป๋าเป้

ออกมากองบนโต๊ะต่อหน้าเพื่อนทั้งห้อง แล้วให้นักเรียนคนหนึ่งไปหยิบ กล้องที่รอดของครู เขาถ่ายภาพของชยะบนโต๊ะไว้แล้วบอกอะเล็กซ์ว่า จะเอารูปนี้ไปติดไว้ในงานวัน “คืนสู่เหย้า” เพื่อให้ผู้ปกครองทั้งหลาย ได้เห็นว่าอะเล็กซ์ช้วยขนาดไหน แล้วครูก็ตอบท้ายด้วยการบอกเพื่อนร่วม ชั้นของอะเล็กซ์ว่า วันนี้ใครต้องการทั้งชยะ แทนที่จะเอาไปใส่ถังชยะก็ ให้อยู่ในโต๊ะอะเล็กซ์แทน

ตอนนี้พ่อแม่ของอะเล็กซ์อยู่ในห้องของผม เรียกห้องให้ตาม ตัวผู้บริหารมาพบ

หลังจากใช้ความพยายามสุดชีวิต ผมก็ทำให้ทั้งคู่ใจเย็นลงได้ และขอให้ครูใหญ่เป็นคนจัดการเรื่องนี้ ทั้งยังขอให้ครูมีโอกาสอธิบาย การกระทำของตัวเองด้วย แม้จะเห็นได้ชัดว่า หากครูทำพฤติกรรมที่ เลวร้ายและเหยียดหยามเด็กจริงแล้วละก็ คงไม่มีคำอธิบายไหนฟังขึ้น

หลายวันให้หลัง หลังจากที่เข้าพบครูใหญ่หลายครั้ง ครูหนุ่ม โพล้ออกมาจากห้องทำงาน น้ำตาเป็นอนแก้ม ท่าทางคอคดด้วยความ สำนึกผิด แต่ถึงอย่างนั้นเขาก็เดินมาหาผมแล้วแก้ออย่างขมขื่นว่า “แต่ ผมทำถูกแล้วนะ มันได้ผล... ตอนนี้เบ้ของอะเล็กซ์เรียบร้อยขึ้นเยอะเลย” ผมจึงตระหนักว่าไศกนาฏกรรมที่แท้จริงตรงนี้ก็คือ ครูคนนี้ได้พลาด โอกาสอันวิเศษไปเสียแล้ว เขามีโอกาสช่วยให้อะเล็กซ์ได้เรียนรู้คุณค่า ของความเป็นระเบียบและเป็นนักเรียนที่ดีขึ้นได้ ทว่าเขากลับทำตัวเป็น ยักษ์ร้ายใจโหดในสายตาของอะเล็กซ์และเพื่อนร่วมห้องไปตลอดกาล คงต้องใช้เวลาหลายเดือนที่เดียวกว่าจะลบเลือนความผิดพลาดเพียง ชั่ววูบนั้นไปได้ และครูผู้นี้ก็ยังไม่ตระหนักถึงผลเสียที่ตัวเองก่อขึ้นสักนิด

ปัญหาที่ใหญ่กว่านี้ก็คือ ครูหลายคนหมดปัญญาที่จะดูแล ห้องเรียนให้เรียบร้อย จนยอมที่จะทำอะไรก็ได้เพื่อรักษาห้องเรียน ให้เป็นระเบียบ เรื่องนี้เข้าใจได้ ทศนคติที่ว่า “จะใช้วิธีไหนก็ได้ ขอให้บรรลุเป้าหมายเป็นพอ” นี้เองเป็นที่มาของวิธีที่เราปฏิบัติกับเด็กๆ ทุกวันนี้ ด้วยสถานการณ์แบบจำยอมที่ครูเผชิญอยู่ทุกวันนี้ ความคิดนี้ ก็มีเหตุผลอยู่หรือ

แต่เรามารู้กันโดยตรงไปตรงมาดีกว่า จริงอยู่ สิ่งที่ครูทำลงไปนั้นอาจมีคำอธิบายได้ และอาจได้ผล แต่นั่นไม่ใช่การสอนที่ดีที่เราทำได้ดีกว่านั้น

ผมรู้เพราะผมประสบมากับตัวเอง ผมเคยติดกับดักนี้มาแล้ว ข้อเท็จจริงง่ายๆ ก็คือ มีสิ่งหนึ่งที่ควบคุมห้องเรียนทุกวันนี้อยู่หมัด และสิ่งเดียวที่วันนั้นก็คือ ความกลัว

ครูกลัว กลัวว่าตัวเองจะดูไม่ดี กลัวเด็กจะไม่ชอบ กลัวเด็กจะไม่ฟัง กลัวจะสูญเสียการควบคุม นักเรียนยิ่งกลัวกว่าอีก กลัวโดนดู กลัวอับอายขายหน้า กลัวดูโง่ในสายตาเพื่อนๆ กลัวได้คะแนนไม่ดี กลัวพ่อแม่จะบันดาลโทสะ เหมือนที่จอห์น เลนนอนร้องในเพลง “Working Class Hero” ว่า “tortured and scared... for twenty-odd years” ไม่ผิดเลย

เรื่องของการดูแลจัดการความเป็นไปในห้องเรียนเป็นประเด็นที่บดบังประเด็นอื่นๆ ทั้งหมดในโลกของการศึกษา

หากห้องเรียนของคุณไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ก็ไม่มีอะไรดี ๆ ตามมาหรอก จะไม่มีการเรียนรู้ การอ่าน เขียน คิดคำนวณของเด็กจะไม่ดีขึ้น เด็กๆ จะไม่พัฒนาวิธีคิดอย่างมีวิจารณญาณ ไม่สามารถสร้างบุคลิกภาพ ไม่ได้รับการปลูกฝังให้เป็นพลเมืองดี

มีวิธีการดูแลจัดการห้องเรียนให้ประสบความสำเร็จหลายวิธี ตั้งแต่ใช้ปรัชญาของทอโร จนถึงปรัชญามุสลิมส์โลนี ตลอดเวลา 25 ปีที่ผ่านมา ผมลองมาแล้วแทบทุกวิถีทางที่จะจัดการกับพฤติกรรมเกกมะเหรกเกรงของเด็กๆ ในสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่ยอมรับว่าผนังที่มีแต่รอยขีดเขียน พื้นห้องน้ำที่เปียกแฉะด้วยปัสสาวะเป็นเรื่องปกติ

ผู้ที่มาเยือนห้อง 56 ไม่เคยกลับออกไปพร้อมกับความประทับใจในความสามารถทางวิชาการของเด็กๆ วิธีการจัดการเรียนการสอนของผม หรือความคิดสร้างสรรค์ในการตกแต่งผนังห้องเรียน แต่พวกเขากลับไปพร้อมกับการยอมรับในสิ่งอื่น นั่นคือวัฒนธรรมของห้องเรียนซึ่งสงบและมีระเบียบวินัยอย่างเหลือเชื่อ มันเป็นเหมือนโอเอซิส แต่มีอะไรบางอย่างหายไป หากพูดแบบเล่นโวหาร ห้อง 56 ก็เป็นสถานที่

พิเศษ แต่แทนที่จะพิเศษเพราะบางสิ่งที่ห้องเรียนนี้มี กลับพิเศษด้วย
สิ่งที่ไม่มีในห้องเรียนห้องนี้ ความกลัวนั่นเอง

ที่จริงแล้ว ในปีแรกๆ ที่ผมเริ่มสอน ผมวางแผนว่าจะทำให้เด็ก
กลัวห้องตั้งแต่เข้าโรงเรียนวันแรกเลยทีเดียว ผมอยากมั่นใจว่าเด็กๆ รู้
ว่าผมเป็นใหญ่ในห้อง เพื่อนร่วมงานของผมบางคนก็ทำอย่างนี้ เราต่าง
เล่าถึงวิธีที่เราคิดว่าใช้จัดการเด็กๆ ให้อยู่ในระเบียบได้สำเร็จ ขณะที่
ห้องอื่นๆ คุณเด็กรักเรียนไม่อยู่ และแสดงความยินดีกับตัวเองอย่างโง่ๆ
ที่ห้องเรียนของเราเจียบกริบ เด็กๆ มีระเบียบ แต่ละวันผ่านไปด้วยความ
เรียบร้อย

อยู่มาวันหนึ่ง เมื่อหลายปีมาแล้ว ผมได้ดูวิดีโอที่พิเศษมากเกี่ยวกับ
กับครูการศึกษาพิเศษชั้นยอดคนหนึ่ง เขาเล่าเรื่องลูกชายตัวเองกับทีม
เบสบอลบอสตันเรดซอกซ์ ครูผู้นี้ได้รับลูกเบสบอลที่มีลายเซ็นของผู้เล่น
ทุกคนในทีมที่เป็นตำนานในการแข่งขันปี 1967 ลูกเบสบอลที่เป็นมรดก
ตกทอดมานี้ประเมินค่ามิได้ ตอนที่ลูกชายของเขาชวนเขาเล่นเบสบอล
ด้วย แแน่ละเขาเตือนเจ้าหนูน้อยว่าห้ามใช้ลูกบอลลูกนั้นเป็นอันขาด
เมื่อลูกชายถามว่าทำไม ครูผู้นั้นก็ได้คิดว่า คาร์ล ยาสตรเชมสกี
จิม ลอนบอร์ก และคนอื่นๆ ในทีมปี 1967 ไม่ได้มีความหมายอะไรเลย
ต่อเจ้าลูกชาย แทนที่จะเสียเวลาอธิบายให้ลูกเข้าใจ เขาจึงบอกแต่เพียง
ว่า ที่ใช้ลูกบอลลูกนี้เล่นไม่ได้ “เพราะมันมีลายมือเขียนเต็มไปหมด”

สองสามวันต่อมาลูกชวนพ่อไปชว้างบอลเล่นอีก พ่อผู้เป็นพ่อ
เตือนว่าใช้ลูกบอลที่มีลายมือเขียนไม่ได้นะ เด็กน้อยก็บอกพ่อว่าเขาแก้
ปัญหาได้แล้ว เขาเสียลายมือพวกนั้นออกเกลี้ยงแล้ว!

แน่ละ ผู้เป็นพ่อแทบฆ่าลูกตัวเองทิ้ง อย่างไรก็ตาม คิดดู
อีกที ลูกชายของเขาก็ไม่ได้ทำอะไรผิด และตั้งแต่วันนั้นเป็นต้นมา
ครูคนนี้จะเอาลูกเบสบอลที่ไม่มีลายเซ็นลูกนี้ติดตัวไปด้วยทุกหนทุกแห่ง
มันคอยเตือนใจเขาว่าเวลาสอนนักเรียนหรือเวลาอบรมลูก ต้องพยายาม
มองจากมุมมองของเด็กเสมอ และจะต้องไม่ใช่ความกลัวเป็นทางลัดใน
การให้การศึกษา

ถึงจะเจ็บปวด แต่ผมก็ต้องยอมรับว่า เด็กนักเรียนจำนวนมาก
ในห้องเรียนของผมมีความประพฤติอย่างที่เป็นอยู่เพราะพวกเขากลัว

อ้อ มีเด็กหลายคนชอบห้องเรียนนี้และมีเด็กจำนวนไม่น้อยที่เรียนรู้อะไร
เรียนนำพิศวงทุกอย่างได้หมด แต่ผมยังต้องการมากกว่านั้น เราใช้ความ
พยายามอย่างมากเพื่อจะให้ได้คะแนนการอ่านและคณิตศาสตร์สูงขึ้น
เราผลักดันเด็กของเราให้วิ่งเร็วขึ้น กระโดดสูงขึ้น เราสมควรจะช่วย
ให้พวกเขาเป็นมนุษย์ที่ดีกว่าเดิมไม่ใช่หรือ ที่จริง ตลอดหลายปีที่ผ่านมา
ผมได้ตระหนักว่าการปรับปรุงวัฒนธรรมในห้องเรียนช่วยให้ผม
รับมือกับปัญหาธรรมดาๆ ได้ง่ายขึ้นกว่าเดิมมาก การสร้างห้องเรียน
ที่ปราศจากความกลัวไม่ใช่เรื่องง่าย อาจต้องใช้เวลามากหลายปี แต่ก็คุ้ม
ค่า ผมมีแนวทางสี่อย่างเพื่อสร้างหลักประกันว่าห้องเรียนจะยังคงเป็น
สถานที่แห่งความเป็นเลิศทางวิชาการได้โดยไม่ต้องใช้ความกลัวเพื่อกำ
ราบเด็กๆ ให้อยู่ในแถวในแนว

เปลี่ยนความกลัวเป็นความไว้วางใจ

ในวันเปิดเรียนวันแรก ผมคุยเรื่องนี้กับเด็กๆ ทันทีที่เจอหน้ากัน
ขณะที่ห้องอื่นเขาอาศัยความกลัว ห้องของเราจะใช้ความเชื่อใจ เด็กๆ
ชอบใจที่ได้ยินแบบนี้ แต่มันเป็นแค่คำพูด การกระทำต่างหากที่จะช่วย
ให้เด็กๆ เห็นว่าผมไม่ใช่ดีแต่พูด แต่ผมลงมือทำด้วย

ผมเล่าเรื่องนี้เป็นตัวอย่างให้เด็กๆ ฟังตั้งแต่วันแรก พวก
เราเกือบทุกคนเคยเข้าร่วมกิจกรรมสร้างความไว้วางใจใจมาแล้ว
เราจะล้มตัวไปด้านหลังแล้วให้เพื่อนคนหนึ่งคอยรับ แม้ว่าเพื่อนจะรับ
เราไว้ได้ติดต่อกันเป็นร้อยครั้ง แต่ถ้าเพื่อนแกลังปปล่อยเราหลุดมือไป
เพียงครั้งเดียว เราจะเลิกเชื่อใจเพื่อนคนนั้นไปเลย แม้ว่าเขาจะสาบาน
ว่าเขาเสียใจและจะไม่ปล่อยให้เราล้มอีกเป็นอันขาด เราก็ไม่อาจล้มตัว
ลงโดยไม่มีควมหวาดระแวงแฝงอยู่ได้ นักเรียนของผมได้เรียนรู้ในวัน
แรกว่าเมื่อความเชื่อใจหมดไปแล้ว จะไม่สามารถเรียกกลับคืนมาได้อีก
เรื่องอื่นยังพอแก้ไขกันได้ ถ้าลืมทำการบ้าน ก็แค่บอกครู ยอมรับความ
จริงว่าตัวเองผิด แล้วเราก็ทำอย่างอื่นต่อ ทำของแตรกรี มันเกิดขึ้นได้
เราจัดการได้ แต่ถ้าทำลายความเชื่อใจของครูสักครั้ง กฎเกณฑ์ก็เปลี่ยน

หมด ความสัมพันธ์ของเราจะยังคงอยู่ แต่จะไม่มีวันเป็นเหมือนเดิมแน่ละ เด็กๆ อาจทำให้เราหมดความไว้นือเชื่อใจ แต่พวกเขาควรได้รับโอกาสแก้ตัว แต่นั่นต้องใช้เวลา นาน เด็กๆ ภาควิชาภูมิใจในความเชื่อใจที่ผมมีให้พวกเขา และพวกเขาก็ไม่ยอมสูญเสียมันไป ซึ่งแทบจะไม่เกิดขึ้นเลย และทุกๆ วัน ผมจะพยายามทำทุกอย่างให้มั่นใจว่าผมสมควรได้รับความเชื่อใจที่ผมขอจากพวกเขา

ผมตอบคำถามทุกคำถามโดยไม่สนใจว่าเป็นคำถามที่เคยถูกถามมาก่อนแล้วหรือเปล่า ถึงจะเหนื่อยก็ไม่เป็นไร เด็กๆ ต้องได้เห็นว่าผมอยากให้พวกเขาเข้าใจจริงๆ และถึงจะไม่เข้าใจ ผมก็ไม่ว่าอะไรในการให้สัมภาษณ์ครั้งหนึ่ง นักเรียนคนหนึ่งชื่อแอลันบอกผู้สื่อข่าวว่า “ปีก่อน ผมพยายามถามคำถามกับครูของคุณ คุณครูโกรธแล้วพูดว่า ‘เราพูดเรื่องนี้กันไปแล้วนะ นี่แสดงว่าเธอไม่ได้ฟังเลย!’ แต่ผมฟังนะครับ! ผมแค่มัวไม่เข้าใจ! ถ้าเป็นครูเรฟ เขาจะอธิบายซ้ำสักห้าร้อยครั้งจนกว่าผมจะเข้าใจ”

พวกเราพ่อแม่และครูอารมณ์เสียกับพวกเด็กๆ ตลอดเวลาแหละครับ แกรมมีเหตุผลดีๆ ที่จะโมโหด้วย ถึงอย่างนั้น เราก็ไม่ควรหงุดหงิดเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจอะไรบางอย่าง การตอบสนองต่อคำถามด้วยท่าทีที่เป็นบวกและด้วยความอดทนของเราจะสร้างความไว้นือเชื่อใจที่ข้ามพ้นความกลัวในทันทีและคงอยู่อย่างยาวนาน

จงทำตัวเป็นที่พึ่งของเด็กๆ

หลายต่อหลายครั้งเหลือเกินที่ผู้ใหญ่สัญญาว่าถ้าเด็กทำตัวดีจะมีรางวัลให้ นี่เป็นปัญหาในตัวมันเอง ซึ่งผมจะพูดถึงในบทต่อไป แต่ที่เป็นปัญหามากกว่าก็คือ การที่ผู้ใหญ่ไม่รักษาสัญญาของตัวเอง

ผมรู้จักครูซึ่งเป็นที่นับหน้าถือตาคนหนึ่ง ครั้งหนึ่งในวันเปิดเรียน เธอบอกนักเรียนในห้องของเธอว่า พอจบปีการศึกษาเธอจะพานักเรียนไปทัศนศึกษาที่นำดินแดนมาก เกือบทุกวันเธอจะชูเด็กที่มีความประพฤติไม่ดีว่าจะลงโทษด้วยการไม่ให้ไปเที่ยวครั้งพิเศษนี้ เด็กบางคนถึงกับขยันมากขึ้นเพื่อให้แน่ใจว่าตัวเองจะได้ไปเที่ยวด้วย ในช่วงสัปดาห์

สุดท้ายของโรงเรียน ครูผู้นั้นแจ้กับเด็ก ๆ ว่าเธอกำลังจะย้ายไปจากโรงเรียนและพาเด็กไปเที่ยวไม่ได้แล้ว ผมละอยากให้เธออยู่แถวนั้นนานพอที่จะได้ยินเสียงบันด้วยความขมขื่นของเด็ก ๆ การหักหลังครั้งนี้ไม่เพียงแต่ทำลายสิ่งดี ๆ ที่เธอได้ทำให้เด็ก ๆ มาตลอดปีนั้น แต่ทำให้เด็กหลายคนหมดศรัทธาในโรงเรียนและพวกผู้ใหญ่ไปเลย จะโทษพวกเขา ก็ไม่ได้ ด้วยเหตุนี้ เราจึงต้องทำทุกอย่างเพื่อรักษาความไว้เนื้อเชื่อใจที่เด็ก ๆ มีต่อเราไว้ให้ได้

พ่อแม่ผู้ปกครองและครูจะต้องรักษาคำพูด ถ้าผมบอกพวกเด็ก ๆ ว่าเราจะเริ่มโครงการศิลปะพิเศษกันวันศุกร์ ผมก็ต้องทำตามนั้น แม้วานั้นจะหมายความว่าผมจะต้องตะลิตะลานไปโฮมดีปด์ซึ่งเปิดตลอด 24 ชั่วโมงตั้งแต่ตี 4 เพื่อซื้อไม้และแปรงทาสีเพิ่ม การทำตัวให้เป็นที่พึ่งของเด็ก ๆ ได้เสมอเป็นวิธีสร้างความเชื่อใจที่ดีที่สุด เราไม่จำเป็นต้องบรรยายให้เด็ก ๆ ฟังว่าเรารักษาสัญญาของเราอย่างไรปล่อยให้พวกเขาเห็นเองว่าพวกเขาเชื่อใจเราได้ ถึงนี่จะเป็นสำนวนที่พูดกันซ้ำซาก แต่การกระทำของเราสำคัญกว่าคำพูดจริง ๆ

โบนัสพิเศษที่เราได้จากการทำเช่นนี้คือ หากความเชื่อใจได้เกิดขึ้นแล้ว เมื่อเราจำเป็นต้องเลื่อนกิจกรรมสักอย่างที่รับปากไว้กับเด็ก ๆ ซึ่งนาน ๆ จะเกิดขึ้นสักครั้ง เด็ก ๆ ก็พร้อมจะเข้าอกเข้าใจ

วินัยต้องคู่กับเหตุผล

เราจำเป็นต้องรักษาระเบียบในห้องเรียน อย่างไรก็ตามอย่าลืมนึกความจริงพื้นฐานเกี่ยวกับวินัยว่า เด็ก ๆ ไม่สนหรอกว่าครูจะเข้มงวดขนาดไหน แต่เด็ก ๆ *เกลียด* ครูที่ไม่ยุติธรรม การลงโทษต้องสมน้ำสมเนื้อกับความผิด แต่มีบ่อยครั้งที่ไม่เป็นแบบนี้ เมื่อไรก็ตามที่เด็ก ๆ เห็นว่าคุณไม่ยุติธรรม คุณก็สูญเสียพวกเขาไปแล้ว

ตลอดหลายปีที่ผ่านมา เด็ก ๆ เล่าให้ผมฟังถึงความไม่พอใจของพวกเขาเกี่ยวกับการลงโทษที่ไม่เป็นธรรม และผลที่ตามมาก็ไม่สมเหตุผลผล เรื่องมักจะเกิดขึ้นทำนองนี้ครับ มีเด็กคนหนึ่งเกิดเกรงขึ้นมาในห้อง ครูตัดสินว่าเด็กทั้งชั้นจะไม่ได้ลงเล่นเบสบอลในบ่ายวันนั้น

เด็กๆ ยอมรับ แต่ไม่ชอบใจ หลายคนอาจกำลังคิดว่า *เคนนี่ปล้นธนาคาร แล้วทำไมฉันต้องติดคุก* ตัวอย่างคลาสสิกอีกตัวอย่างหนึ่งก็คือ จอห์นไม่ทำการบ้านเลข เขาถูกลงโทษไม่ให้เข้าเรียนศิลปะในช่วงบ่าย หรือไม่ก็ให้นั่งอยู่ที่ม้านั่งเฉยๆ ช่วงหยุดพัก มันไม่ได้เกี่ยวกับเลย

ในห้อง 56 ของเรา ผมพยายามจะทำให้กิจกรรมของเรา สนุกสนานเสียจนการลงโทษที่รุนแรงที่สุดสำหรับความประพฤติที่ไม่เหมาะสมก็คือ ห้ามเข้าร่วมกิจกรรมนั้นเมื่อทำตัวเกเร ถ้าเด็กเกิดป่วยขึ้นมาในช่วงการทดลองทางวิทยาศาสตร์ ผมก็แค่บอกว่า “เจสัน เธอใช้อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ไม่ถูก เพราะฉะนั้น ช่วยออกไปยืนนอกกลุ่มด้วย เธอจะดูการทดลองด้วยก็ได้ แต่จะไม่ได้มีส่วนร่วม เธอมีโอกาสแก้ตัวใหม่พรุ่งนี้” ถ้าเด็กคนไหนไม่มีน้ำใจนักกีฬาในระหว่างเกมเบสบอล ผมจะให้เขาออกไปนั่งรอที่ม้านั่ง ซึ่งสมเหตุสมผล และผมจะให้ความมั่นใจว่าเมื่อเด็กเล่นตามกติกา เขาจะได้รับอนุญาตให้กลับลงสนามอีก

เมื่อ 2-3 ปีก่อน คณะละครเชกสเปียร์แห่งโฮบาร์ตซึ่งเป็นกลุ่มนักแสดงตัวน้อยที่ประกอบด้วยนักเรียนจากห้องต่างๆ ที่มาฝึกซ้อมกับผมทุกวันหลังเลิกเรียน ได้รับเชิญให้ไปแสดงในสถานที่ที่ทรงเกียรติที่สุดแห่งหนึ่งในลอสแอนเจลิส เด็กจะต้องขาดเรียนสองชั่วโมงเพื่อไปร่วมการแสดงครั้งนี้ ครูทุกคนต่างตื่นเต้นที่นักเรียนของตนได้รับโอกาสดีๆ ยกเว้นครูคนหนึ่ง ครูคนเดียวซึ่งไม่เห็นด้วยกับการแสดงนี้เป็นคนเดียวกันกับครูที่ไม่ยอมให้เด็กๆ ของตนเข้าร่วมในวงออร์เคสตราหรือวงร้องเพลงประสานเสียง

เราคงเคยพบครูแบบนี้มาแล้ว ครูที่เชื่อว่านักเรียนของเขาจะเรียนรู้ได้จากเขาเท่านั้น ในกรณีนี้ เด็กๆ เป็นฝ่ายชนะในที่สุด เพราะพวกผู้ปกครองเรียกร้องให้ครูยอมให้เด็กๆ ไปร่วมแสดงละคร แต่เมื่อกลับมาโรงเรียน ครูกลับสั่งให้เด็กๆ คัดข้อความต่อไปนี้วันละ 100 จบเป็นเวลาหนึ่งสัปดาห์ “ในอนาคต ฉันจะตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษาของฉันด้วยความรับผิดชอบมากกว่านี้” พอหมดสัปดาห์นั้น เด็กๆ ก็พากันเอือมระอากับการกระทำที่ไม่มีเหตุผลของครูและเลิกฟังสิ่งที่ครูคนนี้พูดไปเลยตลอดทั้งปี (แม้บางสิ่งจะมีค่าควรฟังก็เถอะ) ครูไม่ยุติธรรม เกมสิ้นสุด ภารกิจไม่บรรลุผลสำเร็จ

ครูคือแบบอย่าง

อย่าลืมว่าเด็กๆ เฝ้ามองคุณอยู่ตลอดเวลา พวกเขาเลียนแบบคุณ คุณจึงต้องเป็นแบบอย่างที่คุณอยากให้พวกเขาเป็น ผมอยากให้นักเรียนของผมทำตัวดีและตั้งใจเรียน นั่นหมายความว่าผมควรจะเป็นคนดีที่สุดและขยันที่สุดเท่าที่พวกเขาเคยพบ อย่าคิดว่าจะหลอกเด็กๆ ของคุณได้ เด็กฉลาดนักละเรื่องนี้

ถ้าคุณอยากให้เด็กๆ เชื่อใจคุณ คุณต้องมีความเอื้ออาทรและพยายามอย่างสม่ำเสมอ นักเรียนของผมบางคนหัวเราะเยาะครูเก่าคนหนึ่งของพวกเขาอย่างขมขื่น เด็กๆ พูดถึงเธอด้วยคำพูดที่ไม่มีดีเลย เธอมาโรงเรียนสายเสมอ เธอไม่รู้สึกรู้สีกว่าตัวเองได้สูญเสียเด็กไปแล้ว ทำไมพวกเด็กๆ ต้องฟังเธอสอนด้วยเล่า ในเมื่อความเหนื่อยเหนื่อยของเธอบอกเด็กๆ ว่า พวกเขาไม่มีความสำคัญสำหรับเธอ เวลาเธอสอน เด็กจะยี้มและพยักหน้า แต่ในใจคิดว่า *ยัยทุเรศเอ๊ย!*

ครูคนนี้ชอบคุยโทรศัพท์มือถือถือเป็นประจำ แม้แต่ตอนที่กำลังพาเด็กไปที่ไหนสักแห่ง ผู้นำที่กล้าหาญของเด็กๆ เดินนำหน้าเด็กไปปากก็พูดโทรศัพท์เป็นต่อยหอย จริงอยู่ที่บางครั้งอาจมีเรื่องด่วนของครอบครัวหรือสถานการณ์ที่ครูมีความชอบธรรมที่จะใช้โทรศัพท์ แต่ผู้หญิงคนนี้คุยโทรศัพท์กับแฟน ครูคนเดียวที่คิดว่าเธอ “แอบ” ซอปปิงออนไลน์ได้โดยไม่มีใครรู้ ในขณะที่เด็กๆ ทำงานวิทยาศาสตร์กันอยู่ เธอเชื่อว่าเด็กๆ ไม่รู้ว่าเธอกำลังทำอะไร เธอคิดผิดอย่างแรง

ในแต่ละวันที่ทำการสอน มีช่วงเวลาที่ครูจะเป็นแบบอย่างให้เด็กๆ มากมาย แต่โอกาสดีๆ ที่รอให้ครูคว้าไว้มีไม่กี่ครั้งเท่านั้น ตอนเป็นหนุ่ม ผมก็เคยเจอเรื่องแบบครูหนุ่มกับกระเป๋านักเรียน พดุดังกรรมผมไม่ได้ร้ายแรงขนาดนั้นหรอก แต่ผมจะโกรธและหงุดหงิด ผมผิดที่ทำอย่างนั้น ตอนนั้นผมยังไม่ได้เรียนรู้ว่าถ้าเราเผลอแต่อารมณ์เสียกับเรื่องจุกจิก เราก็จะไม่มีวันจัดการกับปัญหาใหญ่ๆ ได้ ในฐานะที่เป็นพ่อพิมพ์แม่พิมพ์ เด็กๆ อยากให้เราคอยช่วยเหลือสนับสนุน ไม่ใช่กดขี่ข่มเหงผมเคยเล่นบทเผด็จการมากพอแล้วสมัยหนุ่มๆ ถึงได้รู้ว่ามันไม่ได้ผล

แต่นั้นคือข้อดีของการเป็นครู เราสามารถเรียนรู้จากความผิดพลาดของเราได้ เราปรับปรุงตัวเองได้ และในระหว่างนั้นเอง เราอาจพบช่วงจังหวะที่มีค่าโดยบังเอิญ จังหวะที่จะช่วยให้เด็กนักเรียนของเราทะยานสูงกว่าที่พวกเขาเคยคิดว่าจะเป็นไปได้ ผมเคยเจอช่วงจังหวะแบบนี้เมื่อไม่นานมานี้

ลิซาเป็นเด็กผู้หญิงตัวเล็กๆ น่ารัก แต่เธอต้องใช้ความพยายามอย่างยิ่งยวดในการงานทุกอย่าง เธอไม่ใช่เด็กหัวไวนัก พ่อของเธอโกรธเป็นพินเป็นไฟเมื่อผมเขียนลงบนรายงานของเธอว่า ผมคิดว่าเธอน่าจะทำได้ดีกว่านี้

วันหนึ่งขณะที่ผมเดินไปรอบๆห้องเพื่อเก็บงานที่ผมมอบหมายให้เด็กทำเป็นการบ้าน เด็กๆจะต้องไขปริศนาอักษรไขว้ง่ายๆ เกี่ยวกับหัวหน้าเผ่าอินเดียนแดงชื่อเครซีฮอร์สให้เสร็จ แต่ลิซาหาการบ้านของตัวเองไม่เจอ ตอนนั้นเพิ่งจะเริ่มต้นปีการศึกษาและเธอก็ตั้งใจที่จะเรียนให้ดีที่สุด ผมเฝ้าดูเธอค้นแฟ้มสองสามอันบนโต๊ะอย่างอลหม่าน ลิซารู้ว่าผมยืนอยู่ข้างหลัง เธอค้นหากระดาษแผ่นที่หายต่อไปอย่างสิ้นหวัง

เรฟ: ลิซา?

ลิซา: ครูเรฟคะ ขอเวลาหนูอีกเดี๋ยวเดียว หนูมีนะ หนูทำแล้ว กรุณาเถอะค่ะ...

เรฟ: (น้ำเสียงอ่อนโยน) ลิซา?

ลิซา: ขอร้องเถอะค่ะ ครูเรฟ หนูทำแล้วจริงๆ (ยังค้นหาอย่างลนลาน)

เรฟ: (เกือบจะร้องเป็นเพลง) ลี.....ซา?

ลิซา: (หยุดการค้นหาที่ไม่เป็นผล เงยหน้าขึ้นมอง) อะไรคะ?

เรฟ: ครูเชื่อหนู

ลิซา: (เงิบ จ้องมองอย่างงงๆ)

เรฟ: ครูเชื่อหนู

ลิซา: ครูเชื่อเธอคะ?

เรฟ: (เสียงอ่อนโยน ยิ้มๆ) แน่อนลิซา ครูเชื่อว่าหนูทำงานที่ครูมอบหมายแล้ว แต่หนูรู้อะไรมั๊ย?

- ลิซา: อะไระคะ?
- เรฟ: ครูว่าตอนนี่เรามีปัญหาที่ใหญ่กว่านั้นอีก
- ลิซา: (พูดอย่างเขินๆ หลังจากเงยไปนาน) หนูเก็บของไม่เป็นระเบียบใช่ไหมคะ?
- เรฟ: ถูกต้อง! หนูต้องจัดระเบียบให้มากกว่านี้ นั่นละถูกที่สุดเลย เอาละ ทีนี้หนูลองเลือกเพื่อนที่หนูเชื่อใจมาสองคนซิ
- ลิซา: ลูซี่กับจอยซ์ค่ะ
- เรฟ: โอเค หลังอาหารกลางวันวันนี้ ให้เพื่อนๆ ช่วยหนูจัดแฟ้มหน่อยดีไหม? ตกลงมั๊ย?
- ลิซา: (โล่งอก) ตกลงค่ะ

นี่เป็นโอกาสที่ควรคว้าเอาไว้ แน่อนเราหงุดหงิด แต่เราสามารถเปลี่ยนช่วงเวลาที่เราอาจร้ายให้กลายเป็นดีได้ ในเวลาเพียงไม่กี่นาที ผมเปลี่ยนจากฝันร้ายที่กำลังจะเป็นจริงของลิซามาเป็นครูและเพื่อนที่เธอไว้ใจ เด็กทั้งห้องซึ่งจ้องมองผมทุกอย่างก้าวได้เห็นว่าผมเป็นคนมีเหตุผล นี่แหละคือจังหวะที่เราสร้างความไว้วางใจ

ตลอดปีนั้นทั้งปี ลิซาไม่เคยลืมส่งการบ้านอีกเลย

การเดินทางสายนี้มันยากกว่า ไข่ คุณอาจเล็งปืนไรเฟิลไปที่เด็กๆ แล้วเด็กๆ ก็จะฟังคุณ แต่คุณต้องการเพียงเท่านั้นหรือ ทุกวันนี้ผมฉลาดกว่าเดิม ผมรู้ว่าการสร้างที่พักพิงที่เป็นมิตรและมั่นคงทำให้เด็กๆ มีโอกาสเติบโตเป็นมนุษย์ที่มั่นใจและมีความสุขได้ มันไม่ง่ายเลย และใช่ว่าเด็กทุกคนจะได้รับความเชื่อมั่นศรัทธาเช่นว่านี้ บางคนอาจทำลายความเชื่อมั่นที่คุณมีต่อเขา ถึงอย่างนั้นก็ตาม หากเราจะขอลิ่งที่ยิ่งใหญ่จากเด็กๆ เราต้องแสดงให้เห็นก่อนว่าเราเชื่อว่าลิ่งที่ยิ่งใหญ่นั้นเกิดขึ้นได้ จงพยายามทุกวิถีทางที่จะขจัดความกลัวออกจากห้องเรียน จงมีความยุติธรรม มีเหตุมีผล คุณจะเติบโตขึ้นในฐานะที่เป็นครู ส่วนนักเรียนของคุณก็จะทำให้ทั้งคุณและตัวเขาเองต้องทิ้งเมื่อพวกเขาแบ่งบานขึ้นในที่พักพิงอันปลอดภัยที่คุณสร้าง

เชื่อผมสิ

ครูต้องเป็นแบบอย่าง ถ้าครูต้องการให้เด็กๆ ตั้งใจเรียน
ครูเองต้องทำงานหนักให้พวกเขาเห็นด้วย

“ผมอยากให้นักเรียนของผมก้าวไปไกลกว่านั้น”

2

ไปให้ถึงระดับ 6

โดยอาศัยประสบการณ์ ความอดทน และบทเรียนจากความล้มเหลว เราสามารถสร้างห้องเรียนที่มีพื้นฐานอยู่บนความไว้วางใจกันได้ นักเรียนรู้ว่าคุณมีความยุติธรรม และเป็นที่พักของพวกเขาได้ เด็กๆ รู้ว่าเวลาที่คุณอยู่ด้วย พวกเขาจะปลอดภัยและคุณมีอะไรให้พวกเขาได้เรียนรู้ ห้องเรียนที่ตั้งอยู่บนรากฐานของความไว้วางใจและปราศจากความกลัว เป็นสถานที่ที่สมบูรณ์แบบสำหรับเด็กที่จะเรียนรู้

แต่การมีความไว้วางใจเป็นพื้นฐานไม่ใช่จุดหมายปลายทาง ไม่ใช่กึ่งกลางทางด้วย มันเป็นแค่ก้าวแรกของการเริ่มต้นที่ดี เราทุกคนได้เห็นครั้งแล้วครั้งเล่า ว่านักเรียนตั้งใจเรียนเป็นอย่างดีกับครูดีๆ คน

หนึ่ง แต่วันไหนที่ครูคนนั้นโทรมาบอกว่าไม่สบายหรือต้องเข้าประชุม และมีครูคนอื่นมาสอนแทน ห้องเรียนที่เคยบรรยายก็กลับกลายเป็น ฉากหนึ่งในภาพยนตร์เรื่อง *Animal House*¹ ไปเสียอย่างนั้น

น่าเศร้า อันที่จริงผมเคยเจอครูที่ภาคภูมิใจในเรื่องนี้ พวกเขาคิดว่าสิ่งที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นว่าพวกเขาเป็นครูที่ยอดเยี่ยมขนาดไหนที่สามารถควบคุมเด็กได้ในขณะที่คนอื่นทำไม่ได้ ไม่นานมานี้ผมได้ยินครูคนหนึ่งคุยไม่ว่า “เด็กๆ จะดูหนึ่งกับผมเท่านั้น พวกเขาบอกว่าดูหนึ่งไม่สนุกเวลาที่ผมไม่อยู่ด้วย” นี่ก็คือครูที่ลืมไปแล้วว่า เราอาจเป็นผู้นำในห้องเรียนได้ แต่นักเรียนคือผู้ตัดสินว่าห้องเรียนนั้นสุดยอดหรือก็แค่อื่นๆ

หลายปีมานี้ผมพยายามอยู่หลายวิธีที่จะสร้างวัฒนธรรมห้องเรียนซึ่งนักเรียนประพฤติตัวดีด้วยเหตุผลที่ถูกต้อง เรื่องนี้เรื่องเดียวก็หนักหนาสาหัสแล้ว ในสภาพโรงเรียนที่เด็กฉี่เรี่ยราดบนพื้นห้องน้ำ ชีดเขียนบนโต๊ะนักเรียน และแสดงออกอย่างโจ่งแจ้งว่าไม่ได้อยากมาโรงเรียน การจะหาภาษาที่เข้าใจตรงกันเพื่อปลูกฝังศีลธรรมจรรยาจึงเป็นเรื่องยาก

แต่แล้วผมก็ค้นพบ ชัยชนะในการสอนส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการลงทุนลงแรงด้วยความเหน้อยากนานนับปี การค้นพบแบบ “ยูเรกาทางการศึกษา” ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่หลุดไปบนหัวคุณเกิดสองสว่างขึ้นมาให้คุณรู้ว่าจะไปทางไหนนั้น ไม่ได้เกิดขึ้นบ่อยๆ แต่ก็เกิดขึ้นกับผมแล้วในเย็นวันหนึ่งที่อากาศสดใส

ตอนนั้นผมกำลังเตรียมแผนการสอนโดยอาศัยหนังสือเล่มโปรดของผมเรื่อง *To Kill a Mocking Bird*² และอ่านคู่มือการสอนที่วิเคราะห์บุคลิกของตัวละครในเรื่องตามหลักการพัฒนาคุณธรรม 6 ระดับของลอว์เรนซ์ โคห์ลเบิร์ก (Lawrence Kohlberg) ผมชอบใจมาก คุณธรรมทั้งหกระดับเป็นเรื่องตรงไปตรงมา เข้าใจง่าย และที่สำคัญสามารถนำไปใช้สอนเยาวชนในเรื่องที่ผมกำลังอยากให้พวกเขา

¹เป็นภาพยนตร์เกี่ยวกับกลุ่มนักศึกษาที่ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับกฎระเบียบของมหาวิทยาลัยได้จึงรวมตัวกันทำหลายฝ่ายบริหาร ตัดแปลงจากเรื่องที่เขียนโดย คริส มิลเลอร์ (Chris Miller)

²นวนิยายรางวัลพูลิตเซอร์แต่งโดยฮาร์เปอร์ ลี (Harper Lee) กล่าวถึงปัญหาสังคม การแบ่งแยกสีผิว ความกรุณา ความยึดมั่นในคุณธรรม ของตัวละครหลักคือแอดทักัส ฟินช์ ตีพิมพ์ปี 1960 แปลเป็นไทยในชื่อ *ผู้บริสุทธิ์*

ได้เรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมเจาะ ผมจึงริบนำคุณธรรมหกระดับนี้มาสอดแทรกในการเรียนการสอน ทุกวันนี้มันหลอมรวมนักเรียนทั้งห้องเข้าด้วยกัน ความไว้วางใจยังคงเป็นรากฐานเสมอ แต่คุณธรรม 6 ระดับเป็นเสมือนตัวต่อที่ช่วยให้เด็กของผมเติบโตทั้งในฐานะนักเรียนและคนคนหนึ่ง ผมยังใช้คุณธรรม 6 ระดับนี้ในการเลี้ยงดูลูกตัวเองด้วย และผมก็ภูมิใจเป็นอย่างยิ่งกับผลที่ได้รับ

ผมสอนคุณธรรม 6 ระดับให้นักเรียนของผมในวันแรกของการเรียน ผมไม่ได้คาดหวังว่าเด็กๆ จะเอาไปปรับใช้กับพฤติกรรมของตัวเองทันที ไม่เหมือนแนวทางที่ชอบพูดง่ายๆ ว่า “ถ้าคุณทำตามกฎทั้ง 27 ข้อนี้ เด็กของคุณก็จะประสบความสำเร็จได้เช่นกัน” การบ่มเพาะคุณธรรม 6 ระดับต้องใช้ความพยายามทั้งชีวิต มันเป็นแผนที่นำทางที่งดงาม และผมก็ต้องประหลาดใจอยู่เสมอที่เด็กของผมสนองตอบเป็นอย่างดี

ระดับที่ 1: ฉันไม่อยากมีปัญหา

นักเรียนเกือบทั้งหมดถูกฝึกมาตั้งแต่วินาทีแรกที่เข้าโรงเรียนให้เป็นนักคิดระดับที่ 1 พฤติกรรมเกือบทั้งหมดของนักเรียนตั้งอยู่บนความจริงที่ว่าเด็กๆ ต้องการหลีกเลี่ยงปัญหา “เงียบๆ หน้อย!” เด็กๆ จะลนลานบอกกันเอง “ครูมาแล้ว!” เด็กทำการบ้านเพื่อจะได้ไม่ต้องมีปัญหากับครู เด็กเดินเรียงแถวเพื่อให้ครูสบายใจ เด็กนั่งฟังในห้องเรียนเพื่อเอาใจผู้สอน แล้วพวกเราทั้งครูและพ่อแม่ก็คอยย้ายอยู่ตลอดเวลาว่าถ้าเด็กๆ ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดละก้อ เป็นเรื่องแน่ “รอให้พ่อแกลกลับบ้านก่อนเถอะ” เป็นอย่างนี้จริงๆ

แต่ทว่านี่เป็นการสอนที่ดีแล้วหรือ การคิดในระดับที่ 1 มีพื้นฐานมาจากความกลัว ถึงที่สุดแล้ว เราอยากให้เด็กๆ ของเราประพฤติตัวดี ไม่ใช่เพราะพวกเขากลัวจะถูกทำโทษ แต่เพราะพวกเขาเชื่อมั่นว่าเป็นสิ่งถูกต้องจริงๆ

ในวันแรกของการเรียน เด็กๆ ยอมรับในทันทีเลยว่าพวกเขาได้ใช้เวลาเกือบทั้งชีวิตอยู่กับวิธีคิดระดับ 1 แน่ละ บางคนอาจจะเลื่อนขึ้นไประดับอื่นแล้ว แต่นักเรียนทุกคนก็ยอมรับว่าการ “ไม่ยอมให้มีปัญหา” เป็นแรงผลักดันพฤติกรรมของตน ลองย้อนคิดกลับไปในสมัยที่คุณเป็นเด็ก มีพวกเราสักกี่คน (โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกที่ไม่เอาใจใส่) ที่ทำการบ้านเสร็จตามที่ครูสั่งเพราะนั่นเป็นสิ่งที่ควรทำ ส่วนมากแล้ว เราทำการบ้านเพียงเพราะไม่อยากเกิดปัญหาไม่ใช่หรือ

ผมยังจำปีแรกที่ผมเริ่มสอนหนังสือได้ดี วันหนึ่งผมต้องเข้าอบรมการสอนคณิตศาสตร์ เมื่อผมไม่อยู่ ห้องผมก็โกลาหล ครั้งต่อไปเมื่อผมจะไม่อยู่อีก ผมก็อยากให้แน่ใจว่าเด็กๆ จะไม่ทำให้ผม “เสียหน้า” อีก ผมสาบานอย่างจะกินเลือดกินเนื้อเลยว่า ใครที่ไม่ฟังครูที่มาสอนแทนหรือไม่ทำงานตามสั่งจะต้องเจอดีแน่เมื่อผมกลับมา ดูเดินๆ ก็เหมือนจะได้ผล แต่เด็กๆ ไม่ได้เรียนรู้อะไรเลยนอกจากกลัวความโกรธและอำนาจของผม ผมต้องใช้เวลากว่าจะตระหนักว่ากลยุทธ์แบบนี้ไม่ได้ผล พอเริ่มเจตนาเลี้ยงเหมือนครูหลายคน ผมก็อดละอายใจไม่ได้เมื่อคิดถึงความโง่เขลาในช่วงแรกของการเป็นครูของผม

ถึงตอนนี้ ในวันแรกของการเปิดเรียน ผมจะเริ่มเป็นหุ้นส่วนกับเด็กๆ หลังจากที่ผมขอความไว้วางใจจากเด็กและให้คำมั่นว่าจะไว้วางใจพวกเขา ผมขอให้เด็กทิ้งวิธีคิดระดับที่ 1 ไปเสีย ชีวิตของพวกเขาจะไม่มียันต์กำหนดหากแรงจูงใจเบื้องต้นของพวกเขาหลงทิศผิดทางขนาดนี้ และผมจะไม่มียันต์กำหนดด้วยการกระตุ้นการคิดระดับที่ 1 อีกเลย

ระดับ 2: ฉันอยากได้รางวัล

ในที่สุดเด็กๆ ก็เริ่มรู้จักตัดสินใจโดยใช้เหตุผลอื่นๆ นอกเหนือจากเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหา แต่คนที่ต้องรู้สึกละอายใจเป็นพิเศษคือครูทั้งหลายที่พยายามบังคับให้เด็กๆ ทำสิ่งที่ในห้องเราเรียกว่าการคิดระดับ 2 ผมเดาว่าพวกเราจำนวนไม่น้อยเคยอ่านหนังสือของ บี. เอฟ.

สกินเนอร์ (B.F. Skinner)³ สมัยเรียนอยู่วิทยาลัย เราเรียนกันมาว่า ถ้าเด็กๆ ได้รับรางวัลเพราะประพฤติตัวดี พวกเขาจะทำพฤติกรรมที่ เราเห็นว่าเหมาะสมนั้นซ้ำอีก แน่แน่นอน มันมีส่วนจริงอยู่ ไม่ว่าจะรางวัล จะเป็นลูกกวาด ของเล่น หรือการให้เวลาเล่นกีฬาเพิ่ม ของรางวัลล่อใจทั้งหลายเป็นแรงโน้มน้าวให้เกิดพฤติกรรมที่ดีได้

ผมเคยไปเยี่ยมห้องมัธยมต้น ซึ่งครูใช้วิธีคิดระดับ 2 เพื่อ กระตุ้นให้นักเรียนทำการบ้าน ครูสอนวิชาประวัติศาสตร์คนหนึ่งที่ผมพบ ให้ห้องเรียนต่างๆ ที่เขาสอนแข่งขันกันเองเพื่อดูว่าห้องไหนทำการบ้าน ได้ครบถ้วนสมบูรณ์ที่สุด ห้องที่ชนะจะได้รับรางวัลตอนปลายปี เห็นได้ ชัดว่าครูผู้นี้ล้มไปว่าความรู้ในเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ต่างหากที่ น่าจะเป็นของรางวัล ตอนที่ผมเข้าไปคุยกับห้องที่ทำการบ้านได้มากที่สุด ผม ได้รู้ว่าพวกเขาทำงานตามที่ครูสั่งและส่งงานครูอย่างไม่ขาดตกบกพร่อง แต่เด็กๆ กลับมีความรู้ความเข้าใจในวิชาประวัติศาสตร์น้อยจนน่าตกใจ

ช่วงที่ผมเริ่มสอนหนังสือใหม่ๆ ผมก็บ้าแจกรางวัลอย่างโง่ๆ กับเขาเหมือนกันเพราะมัน “ได้ผล” ถ้าผมเกิดมีความจำเป็นที่ทำให้เข้า สอนไม่ได้ และวิตกว่าเด็กของผมจะป่วนครูที่มาสอนแทน ผมก็รู้ว่าจะ จัดการกับเรื่องนี้ได้อย่างไร ผมจะบอกเด็กๆ ว่า “ถ้าครูได้รับรายงานดีๆ จากครูที่มาสอนแทน วันศุกร์เราจะได้กินพิซซ่าฉลองกัน” เมื่อกลับมา สอนในวันรุ่งขึ้น ผมพบในสิ่งที่น่าชื่นใจของครูที่มาสอนแทน ทำให้ผมยิ่ง หลงตัวเองว่าผมอบรมเด็กๆ ได้ดี อย่างไรเสีย มันก็ยิ่งดีกว่าการชูให้กล้วย แถมเด็กๆ ยัง “ชอบผม” มากขึ้น เอาเถอะ เห็นใจผมหน่อย ตอนนั้น ผมยังอายุน้อยและด้อยประสบการณ์

พ่อแม่เองก็ต้องระวังการส่งเสริมให้เด็กๆ ใช้วิธีคิดระดับที่ 2 การให้ค่าจ้างเมื่อเด็กช่วยทำงานบ้านเป็นเรื่องดี ระบบทุนนิยมของเราก็ เป็นแบบนี้อยู่แล้ว เราได้คำตอบแทนสำหรับงานที่เราทำ อย่างไรก็ตาม อันตรายอยู่ที่การให้สิ่งของหรือเงินทองแก่เด็กๆ เมื่อพวกเขาประพฤติ ตัวดี เราต้องแสดงให้เห็นว่าเราคาดหวังพฤติกรรมที่ถูกที่ควรจาก พวกเขา แต่เราจะไม่ให้รางวัล

³ทฤษฎีการเรียนรู้ของ บี. เอฟ. สกินเนอร์ กล่าวถึงการกำหนดเงื่อนไขที่สร้างพฤติกรรม มีแนวคิดพื้นฐาน ว่า พฤติกรรมของมนุษย์ตกอยู่ภายใต้การควบคุมของเงื่อนไขการเสริมแรงและลงโทษ

การตัดสินใจแบบนี้เป็นเรื่องธรรมดาที่เกิดขึ้นในห้องเรียนทั่วประเทศ ในฐานะที่ผมสอนนักเรียนอยู่ทุกวัน ผมตระหนักดีว่าการทำให้เด็กมีความประพฤติดีนั้นเป็นงานที่ยากที่สุดในโลก พวกเราทุกคนทำงานหนัก ตารางการบ้านติดตามสิ่งที่กระตุ้นให้เด็กขยันทำงานอาจดีพอแล้วสำหรับครูหลายคน แต่สำหรับผม เท่านั้นยังไม่พอ
ผมคิดว่าเราทุกคนทำได้ดีกว่านั้น

ระดับ 3: ฉันอยากเอาใจใครสักคน

เมื่อเด็กๆ เติบโตขึ้น พวกเขาเรียนรู้ที่จะเอาใจคนอื่น เช่น “คุณนี่สิคะแม่ขา ดิฉันคะ” เด็กๆ ทำแบบนั้นกับครูเหมือนกัน ส่วนใหญ่กับครูที่มีบารมีหรือเป็นที่ชื่นชอบของเด็กๆ พวกเขาจะนั่งตัวตรง ทำตัวดีอย่างที่เราหวังว่าพวกเขาจะทำ แต่เด็กๆ ทำอย่างนั้นด้วยเหตุผลที่ไม่ถูกต้องเลย

ครูเด็กๆ จะอ่อนไหวต่อเรื่องนี้เป็นพิเศษ (ตรงนี้ผมพูดจากประสบการณ์ส่วนตัว) เวลาที่นักเรียนทำอะไรเพื่อเอาใจเรา มันทำให้ตัวตนของเราพองโต ก็คืออยู่หอกที่นักเรียนแสดงสิ่งที่เราคิดว่าเป็นความเคารพเชื่อมฝักกับเรา ที่นักเรียนกระโดดเมื่อเราสั่งให้กระโดด

มีอยู่ครั้งหนึ่ง มีเรื่องซำๆ เศร้าๆ เกิดขึ้นเมื่อครูกลับมาสอนหลังจากลาหยุดไปหนึ่งวัน ครูที่มาสอนแทนเขียนโน้ตทิ้งไว้ ซึ่งทำให้ครูประจำชั้นอึ้งอ้อมใจที่รู้ว่าเด็กๆ ในห้องเรียนบอภัยดี โดยเฉพาะเด็กนักเรียนที่ชื่อโรเบิร์ตนั้นพิเศษมาก เขาช่วยดูแลห้อง เป็นคนบอกครูสอนแทนว่าจะได้อยู่ตรงไหน เขาเป็นผู้ช่วยครู แต่ที่น่าเศร้าคือครูภูมิใจในตัวโรเบิร์ตขนาดเสนอจะให้รางวัลเขา อาจจะเป็นคะแนนพิเศษตอนสอบหรือลูกกวาดสักชิ้น โรเบิร์ตปฏิเสธ เขาไม่ได้ทำเพราะหวังรางวัล เขาคิดเหนือชั้นกว่านั้น เขาทำเพื่อครู เขาภูมิใจในตัวเอง ส่วนครูก็ภูมิใจในตัวเอง ด้วยเหมือนกันที่มีเด็กชื่นชมบูชา ทั้งคู่ต่างภูมิใจในตัวเองและรู้สึกดี

แน่นอน มันก็ได้อยู่ที่รอกที่โรเบิร์ตทำงานได้ดี และน่ารักด้วย ที่ทำให้เอาใจครู นี่ยังดีกว่าสถานการณ์ในห้องเรียนเกือบทุกห้อง เราอาจจะใส่ดนตรีเข้าไปตรงนี้และให้ลูกร้องเพลง “To Sir, with Love”⁴ ก็ได้ แต่เราทำได้ดีกว่านั้น ผมเอาเรื่องนี้มากระเช้าและหยั่งเชิงนักเรียนของผมไปพร้อมๆ กัน “เธอแปร่งฟันของเธอเพื่อครูหน่อยได้ไหม?” “ช่วยผูกเชือกกรองเท้าของเธอเพื่อครูที่ได้ไหม” เห็นไหมว่ามันฟังดูเง่าแค่ไหน แต่ถึงอย่างนั้นเด็กๆ หลายคนก็ยังมัวเสียเวลามานั่งเอาใจครูอยู่นั่นแหละ

ความปรารถนาที่จะเอาใจพ่อแม่เป็นแรงกดดันที่หนักหน่วงกว่านี้อีก เด็กหลายคนพยายามเอาใจพ่อแม่ถึงขนาดเลือกเรียนในมหาวิทยาลัยและสาขาวิชาที่พ่อแม่ชอบ เด็กเหล่านี้เติบโตขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ซึ่งหยุดคิด เกลียดงานของตัวเอง และไม่เข้าใจว่าทำไมถึงไม่พอใจกับชีวิตของตนเอาเสียเลย

เฮ้อ อย่างน้อยคนเหล่านี้ก็พยายามเอาใจ ใครบางคน แต่ผมว่าเราสามารถทำได้ดีกว่านั้น

ระดับ 4: อันปฏิบัติตามกฎ

ทุกวันนี้การคิดในระดับที่ 4 เป็นที่นิยมมาก เนื่องจากมีเด็กนักเรียนหลายคนทำตัวเกกมะเหรกเกเร ครูส่วนใหญ่จึงถูกฝึกมาให้วางกฎระเบียบตั้งแต่วันแรกของการเปิดเรียน อย่างไรก็ตามเสีย เด็กๆ ก็จำเป็นต้องรู้กฎระเบียบ ครูที่ดีหน่อยจะยอมเสียเวลาอธิบายว่า “ทำไม” จึงต้องมีกฎข้อนี้ข้อนี้ ครูที่ช่างคิดจำนวนไม่น้อยให้เด็กช่วยกันกำหนดมาตรฐานของห้องเรียน ตามทฤษฎีแล้วเด็กที่มีส่วนในการตั้งกฎระเบียบของห้องจะลงทุกลงแรงรักษากฎระเบียบนั้นมากกว่า ซึ่งก็จริงอยู่

⁴เพลงประกอบภาพยนตร์ To Sir, with Love เมื่อปี 1967 เกี่ยวกับครูวิชาที่สอนเด็กนักเรียนเกเรในชุมชนแออัดย่านอีสต์เอนด์ของกรุงลอนดอน กำกับโดยเจมส์ คลาวเวลล์ (James Clavell) นำแสดงโดยซิดนีย์ ปัวตियร์ (Sydney Poitier)

ผมเคยเห็นห้องเรียนหลายห้องเขียนกฎระเบียบต่างๆ ใส่ในแผ่นโปสเตอร์ติดไว้ที่ผนังห้อง บางอันเขียนด้วยลายมือขยุกขยิกของครูที่มีงานล้นมือ บางอันก็น่าจะประทับใจคณะกรรมการของบริษัทที่ติดอันดับ 500 บริษัทชั้นนำของโลกของนิตยสารฟอร์จูน ผมเคยเห็นกฎที่มีเหตุผล (ห้ามทะเลาะวิวาท) และกฎที่ไร้เหตุผลโดยสิ้นเชิง (ห้ามหัวเราะ) เอาเถอะ กฎใครก็กฎมัน ข้อเท็จจริงที่ว่า แต่ละห้องเรียนมีมาตรฐานที่แตกต่างกันไปนั้น อาจเป็นเรื่องดีก็ได้ เพราะมันสอนให้เด็กรู้จักปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆ ในสภาพแวดล้อมใหม่ๆ

ผมไม่ได้มีปัญหาเกี่ยวกับกฎระเบียบ เห็นได้ชัดว่า เด็กๆ จำเป็นต้องรู้ขอบเขตและพฤติกรรมที่ผู้ใหญ่อคาดหวัง แน่نون ผมไม่ได้เป็นพวกนิยมอนาธิปไตย เมื่อผมกลับมาจากการประชุมเพื่อพัฒนาครู ผมจะดีใจไหมที่โรเบิร์ตทำตัวน่าชื่นชมกับครูที่มาสอนแทน ผมคงขุ่นลุกเลยละ นี่แสดงว่าโรเบิร์ตกำลังอยู่บนเส้นทางสู่ความสำเร็จที่ถูกต้องแล้ว แคมป์ไกลกว่าเพื่อนร่วมห้องทั่วไปอีกด้วย มันบ่งบอกว่าโรเบิร์ตรู้จักกฎระเบียบ (ไม่ใช่เด็กทุกคนจะรู้) ยอมรับ (ที่ยอมรับยังมีน้อยกว่าที่รู้) และเต็มใจที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบเหล่านั้น ถ้าโรเบิร์ตกับเพื่อนร่วมห้องเป็นนักคิดระดับ 4 พวกเขา ก็ทำได้ดีกว่าเด็กส่วนใหญ่มาก อาจมีคนเถียงว่าฉันก็ไม่ต้องเกี่ยวข้องกับวิธีการที่จะไปถึงเป้าหมายสิ แต่หากเราต้องการให้เด็กของเราได้รับการศึกษาที่มีคุณค่าจริงแล้ว เราจะยังอยากให้โรเบิร์ตทำสิ่งต่างๆ เพียงเพราะกฎข้อที่ 27 ระบุว่าเขาควรจะทำอย่างนั้น เท่านั้นหรือ?

ผมเคยพบครูคนหนึ่งที่มีวิธีสอนให้เด็กรู้จักพูดคำว่า “ขอบคุณ” ได้อย่างน่าสนใจ กฎข้อหนึ่งของเขาก็คือ ถ้าครูทำอะไรสักอย่าง ไม่ว่าจะเครื่องคิดเลข ลูกเบสบอล หรืออมยิ้ม เราใช้เวลาสามวินาทีที่จะตอบรับน้ำใจจากครูด้วยการพูดว่า “ขอบคุณครับ/ค่ะ” ถ้าเราไม่ทำอย่างนั้น ครูจะริบของคืนเดี๋ยวนั้นเลย

แล้วมันก็ได้ผลเสียด้วย เด็กจะพูดคำขอบคุณติดปาก ปัญหาประการเดียวที่เกิดขึ้นก็คือ เด็กไม่ได้ซาบซึ้งใจอะไรกับของขวัญที่ได้รับ พวกเขาแค่ทำตามกฎเท่านั้น อีกทั้งเด็กๆ ก็ไม่ได้นำ “บทเรียน” นี้ไปใช้กับเรื่องอื่นๆ ในชีวิตด้วย คืนหนึ่งผมพาเด็กกลุ่มเดียวกันนี้ไปดูละคร

พวกเขาไม่ได้มีมารยาทดีไปกว่าเด็กคนอื่นๆ ในโรงละครแต่อย่างใด พวกเขาไม่ได้เอ่ยคำขอบคุณพนักงานเดินตัวที่ส่งโปรแกรมการแสดงให้หรือช่วยพาไปหาที่นั่ง ไม่ได้ขอบคุณพนักงานที่เสิร์ฟเครื่องดื่มให้ระหว่างหยุดพักการแสดง กฎระเบียบในห้องเรียนของพวกเขาจึงเป็นเพียงวิธีปฏิบัติตัวในห้องเรียนห้องหนึ่งกับครูคนหนึ่งเท่านั้นเอง

อีกเรื่องหนึ่งที่น่าคิดก็คือ จะมีบุคคลสำคัญสักกี่คนที่จะต้องถูกลบชื่อออกจากหนังสือประวัติศาสตร์ถ้าคนเหล่านี้ไม่เคยข้ามพ้นการคิดระดับที่ 4 ผมสอนนักเรียนของผมว่า กฎระเบียบมีความจำเป็นก็จริง แต่วีรบุรุษที่ยิ่งใหญ่ของเราจำนวนมากกลายเป็นวีรบุรุษได้ด้วย การแหกกฎ เรามีวันหยุดทั่วประเทศเพื่อรำลึกถึงมาร์ติน ลูเทอร์ คิง จูเนียร์ (Martin Luther King Jr.)⁵ และวีรบุรุษชาวอเมริกันคนนี้จะไม่ประสบความสำเร็จในสิ่งใดเลยถ้าเขาเป็นเพียงนักคิดระดับ 4 คานธีไม่ปฏิบัติตามกฎ โรซา พากส์ (Rosa Parks)⁶ ก็เปล่า ผู้นำแรงงานที่กล้าหาญแหกกฎเพื่อช่วยคนงานของพวกเขา โชคดีที่คนอย่างทอโร (Henry David Thoreau)⁷ แมลคอล์ม เอกซ์ (Malcolm X)⁸ และซีซาร์ ชาเวซ (Cesar Chavez)⁹ มีความกล้าบ้าบิ่นพอที่จะคิดพ้นไปจากระดับ 4 คนที่โดดเด่นหลายคนในประวัติศาสตร์ทำเช่นนี้ และหากเราต้องการให้เด็กของเราไปได้สูงขนาดนั้น พวกเขาจำเป็นต้องรู้จักกฎระเบียบ ไม่ใช่เพราะมันมีเขียนติดไว้บนผนัง หากเป็นกฎระเบียบที่พวกเขาเชื่อและยึดถืออยู่ในใจ เพราะบางครั้งก็อาจไม่มีแผ่นโปสเตอร์ติดไว้ให้เห็น หรือที่ติดให้เห็นก็อาจจะผิดได้

การอยู่ระดับ 4 ถือว่าดีแล้ว แต่เราต้องพยายามทำให้ดีกว่านั้น

⁵นักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนชาวอเมริกันต่อต้านการเหยียดสีผิว เป็นผู้นำในการเดินขบวนอย่างสันติที่อนุสาวรีย์ลิงคอล์นในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ระหว่างการชุมนุม คิงได้กล่าวสุนทรพจน์ที่มีชื่อเสียงคือ “ข้าพเจ้ามีความฝัน” (“I Have a Dream”) เขาถูกลอบยิงถึงแก่ชีวิตที่เมืองเมมphis รัฐเทนเนสซี

⁶นักต่อสู้เพื่อสิทธิคนผิวดำชาวอเมริกัน เธอเป็นผู้หญิงผิวดำที่ไม่ยอมลุกให้ที่นั่งในรถโดยสารแก่คนผิวขาวตามที่คนขับรถสั่ง การกระทำของพาส์จึงจุดประกายให้เกิดการคว่ำบาตรรถโดยสารที่เมืองมอนต์กอเมอรี (Montgomery Bus Boycott)

⁷นักคิดนักเขียนเสรีนิยมก้าวหน้าและนักธรรมชาตินิยมชาวอเมริกัน

⁸นักพูด นักการเมืองเพื่อสิทธิมนุษยชนของชาวมุสลิมและชาวอเมริกันผิวดำ

⁹ชาวอเมริกันเชื้อสายเม็กซิกันที่เป็นนักกิจกรรมเพื่อสิทธิพลเมือง เป็นผู้นำของแรงงานและคนงานในฟาร์มวันที่ 31 มีนาคมซึ่งเป็นวันเกิดของชาเวซ เป็นวันหยุดของรัฐแคลิฟอร์เนียเพื่อเฉลิมฉลองเป็นเกียรติแก่ชาเวซในการทำงานเพื่อสังคม

ระดับ 5: จับรู้จักเกรงใจผู้อื่น

ระดับ 5 นี้เป็นระดับที่หายากไม่ว่าจะเป็นในเด็ก และ ผู้ใหญ่ ถ้าเราสอนให้เด็กรู้จักเห็นอกเห็นใจคนที่อยู่รอบข้างได้ ก็ถือว่าประสบความสำเร็จอย่างมาก

ลองนึกถึงโลกที่มีแต่นักคิดระดับ 5 คูลี เราจะไม่ได้เห็นไอ้จิ้งที่โหดสำหรับใส่มือถือบนรถเมล์อีกต่อไป ไม่มีใครมาปาดหน้าเราเวลาขึ้นรถ หรือแข่งคิวเวลาเราเข้าแถวซื้อตั๋วหนัง แซกของโรงแรมที่พักห้องข้างๆ จะไม่ส่งเสียงรบกวนเวลานอนตอนตี 2 ช่วงเป็นโลกที่มหัศจรรย์เหลือเกิน

หลังจากใช้เวลาหลายปีในการปลูกฝังความคิดนี้ให้เด็กนักเรียนในห้อง ในที่สุดผมก็พบหนทางสู่ความสำเร็จด้วยการแนะนำให้พวกเขาได้รู้จักกับแอตทิลัส ฟินช์ และ *To Kill a Mockingbird* มียูตอนหนึ่งในนวนิยายเรื่องนี้ แอตทิลัสให้คำแนะนำแก่สเกาต์ บุตรสาว เป็นคำแนะนำที่แสดงให้เห็นถึงวิถีคิดระดับ 5 ได้อย่างดีเยี่ยม “ลูกไม่มีทางเข้าใจคนอื่นจนกว่าลูกจะพิจารณาสิ่งต่างๆ จากมุมมองของเขา จนกว่าลูกจะรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา” นักเรียนของผมหลายคนจดจำคำแนะนำนี้ใส่ใจและไม่นานนักความคิดนี้ก็เริ่มแพร่ขยายออกไป ไม่นานนัก เด็กเกือบทุกคนในห้องของผมก็รู้จักเกรงใจกันอย่างมาก โดยอาศัยแอตทิลัส ฟินช์ เป็นผู้นำทาง ผมได้เรียนรู้ว่าที่เราชอบพูดกันบ่อยๆ ว่าความใจดีมีเมตตา ยิ่งให้ยิ่งได้นั้นเป็นความจริง

หลายปีมานี้ ผมได้รับโน้ตขอบคุณจากครูสอนแทนที่พิเศษกว่าโน้ตปกติทั่วไป ครูเหล่านั้นประหลาดใจที่นักเรียนของผมสามารถพูดคุยโดยใช้เสียงเบาๆ ได้ตลอดทั้งวัน เมื่อครูสอนแทนคนหนึ่งถามนักเรียนในห้องว่าทำไมถึงต้องกระซิบกัน เด็กๆ บอกว่าไม่อยากส่งเสียงดังรบกวนห้องข้างๆ เมื่อครูเปรยว่าอากาศร้อน เด็กหลายคนก็ลุกจูงเอาน้ำเย็นบรรจจุขวดที่เราใส่ไว้ในตู้เย็นใบเล็กของเรามาให้ครูดื่ม

พนักงานโรงแรมเองยังตั้งข้อสังเกตว่านักเรียนของผมมีน้ำใจและมีความประพฤติเรียบร้อยที่สุดเท่าที่พวกเขาเคยพบมา

ส่วนนักบินก็ประกาศอย่างชื่นชมว่ามีคณะละครเชกสเปียร์แห่งไฮบาร์ท
อยู่บนเครื่องบินด้วย ผู้โดยสารทั้งลำต่างปรบมือให้เด็กๆ ที่มีกิริยาสำรวม
และมารยาทที่เรียบร้อยเป็นพิเศษ ผมมีความสุขมากและภูมิใจที่เป็น
ครูของพวกเขา

แต่... คงเดาออกนะ ผมก็ยังคงคิดว่าเราสามารถทำได้ดีกว่านี้
แม้จะไม่มีอะไรที่ทำให้ผมมีความสุขมากไปกว่าการได้พบเห็นเด็กที่มีวิธี
คิดถึงระดับ 5 แล้วก็ตาม แต่ผมอยากให้นักเรียนของผมก้าวไปไกลกว่า
นั้น สำหรับครู ไม่มีงานไหนที่ยากไปกว่านี้อีกแล้ว แต่ถึงจะเป็นเรื่อง
ยาก ก็ไม่ได้หมายความว่าเราไม่ควรจะลองพยายามดูก่อน มันเกิดขึ้น
ได้ และเมื่อมันเกิดขึ้น ผมจะรู้สึกปลื้มปีติจนลิ้มความปวดร้าวใจ ความ
ยากลำบาก และเงินเดือนขี้ปะติ๋ว ทุกอย่างที่ผมได้รับเพราะความบ่าบอ
ของโลกการศึกษาไปเลย

ผมรู้ว่าเราทำได้ดีกว่านี้ เพราะผมเคยเห็นมันเกิดขึ้นแล้ว

ระดับ 6: ฉันทิยธรรมของตัวเองที่ฉันทิยธรรมปฏิบัติ (ระดับแอดทิกส์ ฟินซ์)

การบรรลุถึงพฤติกรรมระดับ 6 เป็นเรื่องที่ได้ยากที่สุดและ
ยังสอนยากที่สุดอีกด้วย ทั้งนี้เพราะจรรยาบรรณเป็นสิ่งที่อยู่ในจิต
วิญญาณของแต่ละคน ซึ่งรวมถึงการมีความอ่อนน้อมถ่อมตนพอสมควร
ด้วย ด้วยองค์ประกอบเหล่านี้ จึงแทบเป็นไปไม่ได้เลยที่จะสร้างต้นแบบ
ขึ้นมา กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เราไม่อาจสอนเรื่องนี้ด้วยการพูดว่า “ดูที่
ครูทำสิ นี่แหละคือสิ่งที่เธอควรประพฤติ” จะว่าไปก็เป็นสภาพเหมือน
งูกินหาง ไม่มีต้นแบบแต่ให้ทำตามต้นแบบ

ผมสอนนักเรียนของผมเกี่ยวกับระดับ 6 นี้หลายวิธีด้วยกัน
เนื่องจากผมไม่สามารถเอาจรรยาบรรณของตัวเองมาพูดคุยกับเด็ก
ได้ ผมจึงลองให้เด็กๆ มองหาจรรยาบรรณในผู้อื่นแทน มีหนังสือและ
ภาพยนตร์ดีๆ มากมายที่มีตัวละครที่มีพฤติกรรมระดับ 6 เป็นเรื่อง
สนุกสำหรับผู้ปกครองและครูที่จะหานักคิดระดับนี้ เมื่อเราเริ่มมองหา

เราก็จะพบคนเหล่านี้อยู่ทุกหนทุกแห่ง ขอผมยกตัวอย่างคนโปรดของ ผมสักคนสองคน

ในแต่ละปี นักเรียนเกรด 5 ของผมจะได้อ่านนวนิยายชื่อดัง เรื่อง *A Separate Peace* แต่งโดยจอห์น โนลส์ (John Knowles) ตัวเอกของเรื่องคือฟินีอัสเป็นนักกีฬาที่เก่งกาจและเป็นนักคิดระดับ 6 วันหนึ่งที่สระว่ายน้ำ เขาสังเกตเห็นว่าไม่มีชื่อของเพื่อนร่วมห้องปรากฏ อยู่ในสถิติการแข่งขันว่ายน้ำสักคนเดียว แม้ว่าเขาจะไม่เคยฝึกซ้อม เพื่อให้เป็นนักกีฬาวว่ายน้ำ แต่เขาบอกจินเพื่อนของเขาว่า เขาคิดว่าตัวเองสามารถทำลายสถิติได้ เขายึดเส้นยึดสายอยู่ครู่หนึ่ง ก้าวขึ้นยืนบนแป้นสำหรับออกตัว และบอกให้เพื่อนไชนาฬิกาจับเวลาให้ หนึ่งนาทีต่อมา จินก็ต้องตะลึงเมื่อเห็นฟินีอัสทำลายสถิติ แต่จินรู้สึกเสียใจที่ไม่มีคนอื่นเห็นเหตุการณ์ เพราะจะได้บันทึกการทำลายสถิตินี้ “อย่างเป็นทางการ” เขาวางแผนจะเชิญหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นมาดูฟินีอัสทำลายสถิติอีกครั้งในวันรุ่งขึ้นต่อหน้าผู้จับเวลาที่เป็นทางการและผู้สื่อข่าว ฟินีอัสไม่เห็นด้วย แถมยังบอกจินว่าอย่าเอาความสำเร็จของเขาไปบอกใคร เขาเพียงแต่อยากทำลายสถิติและก็ได้แล้ว จินงงเป็นไก่ตาแตก แต่นักเรียนของผมไม่งงด้วย พวกเขาสามารถอธิบายและเข้าใจลักษณะนิสัยของฟินีอัสได้อย่างดี

หรืออย่างในกรณีของเบอร์นาร์ด เด็กผู้ชายที่อยู่ข้างบ้าน วิลลี โลแมนกับครอบครัว ใน *Death of a Salesman* (อวสานเชลล์แมน) ของอาร์เทอร์ มิลเลอร์ (Arthur Miller) เบอร์นาร์ดจุกจิกกับลูกๆ ของวิลลีเรื่องโรงเรียนและเรื่องเรียนอยู่เป็นประจำ และถูกมองว่าเอาแต่เรียน ในช่วงหลังของละคร ขณะที่วิลลีพยายามอย่างสิ้นหวังที่จะทำความเข้าใจความล้มเหลวของตัวเองและของลูกๆ เบอร์นาร์ดก็โพล่มาแต่มาอย่างริบร้อน เขาเป็นทนายความและมีคดีต้องทำ ขณะที่เขาจากไปอย่างเร่งรีบนั้น พ่อของเบอร์นาร์ดก็พูดขึ้นว่าคดีนี้ต้องไปว่าความต่อหน้าศาลสูงสุดของสหรัฐ เมื่อวิลลีแสดงความแปลกใจว่าทำไมเบอร์นาร์ดจึงไม่เคยเอ่ยถึงความจริงที่น่าทึ่งนี้เลย พ่อของเบอร์นาร์ดบอกวิลลีว่า “เขาไม่จำเป็นต้องพูด ก็เขาทำอยู่แล้ว”

ผมพยายามใช้ตัวอย่างนักคิดเหล่านี้สู้รบปรบมือกับสถานีข่าว กีฬาอีเอสพีเอ็น และสถานีเพลงเอ็มทีวี ที่ท่าทางวางเรื่อง การคุยโต โอ้อวด และทัศนคติที่ว่า “ข้าคือราชาของโลก” เป็นบรรทัดฐาน ผมพยายามแสดงให้เห็นสิ่งที่ตรงข้ามโดยไม่ต้องพูดมาก

ผมใช้ภาพยนตร์ที่บอกเล่าเรื่องราวของนักคิดระดับ 6 ด้วย ตัวละครที่เป็นนักคิดระดับ 6 ตัวหนึ่ง คือ วิล เคน เขาเป็น นายอำเภอในเรื่อง *High Noon* ซึ่งสวมบทบาทได้อย่างสมจริงโดย แกรี คูเปอร์ (Gary Cooper) มือปืนจะมาฆ่าเคน ทุกคนในเมืองอยาก ให้เขาหนีไปเสียด้วยเหตุผลต่างๆ นานา ผู้ช่วยนายอำเภออยาก ให้เขาไปเพราะอยากเป็นนายอำเภอเสียเอง ส่วนภรรยาของเคนซึ่งเป็น เควกเกอร์¹⁰ อยากให้เขาหลบหนีการต่อสู้ด้วยเหตุผลทางศาสนา แต่ เคนต้องอยู่ เพราะเขาเป็นเขา และแม้เมื่อทุกคนตีจากเขาไป เมื่อชีวิต แขว่นอยู่บนเส้นด้าย เขาก็ยังคงยึดตรงต่อหลักการของตัวเอง นั่นเป็น เงื่อนไขที่ยากมากที่จะคาดหวังจากเด็กๆ ของเรา แต่ผมก็คาดหวังอยู่ดี

ตามความคิดของผม ตัวอย่างของนักคิดระดับ 6 จาก ภาพยนตร์ที่ดีที่สุดคือมอร์แกน ฟรีแมน (Morgan Freeman) ที่แสดง เป็นเรดใน *Shawshank Redemption* ผมรู้ว่านักเรียนระดับประถม ศึกษาส่วนใหญ่ยังเด็กเกินกว่าจะชมภาพยนตร์สำหรับผู้ใหญ่เรื่องนี้ แต่ห้อง 56 ของผมต่างจากห้องอื่น และเราจะดูภาพยนตร์เรื่องนี้เมื่อ จบการศึกษาทุกปี เรดติดคุกตลอดชีวิตในข้อหาฆาตกรรม ราวทุกสิบปี เขาจะได้รับการเสนอชื่อให้ปล่อยตัวโดยทำทัณฑ์บนไว้ ตลอดทั้งเรื่อง เขาเผชิญหน้ากับคณะกรรมการพิจารณาทัณฑ์บนหลายครั้ง ทุกครั้ง เขาจะบอกกับคณะกรรมการว่าเขาไม่ใช่คนเดิมอีกต่อไปแล้ว คำร้อง ของเขาถูกปฏิเสธมาโดยตลอด หลังจากใช้เวลาเกือบตลอดทั้งชีวิตในคุก เรดก็ค้นพบความรู้สึกที่แท้จริงของตัวเอง ในฉากที่เยี่ยมยอดฉากหนึ่ง เขาบอกคณะกรรมการทัณฑ์บนว่า เขาไม่รู้ด้วยซ้ำไปว่าคำว่า “การ ฟันฟู” คืออะไร อย่างน้อยก็ตามความหมายของคณะกรรมการ เมื่อถูก ถามว่ารู้สึกเสียใจในสิ่งที่ทำลงไปไหม เรดตอบว่าเขาเสียใจ แต่ที่พูดเช่น

¹⁰สมาชิกของสมาคมผู้เคร่งศาสนาที่ชื่อโซไซตีออฟเฟรนด์ (Society of Friends) ในประเทศอังกฤษ

นี่ ไม่ใช่เพราะมันเป็นสิ่งที่พวกกรรมการอยากได้ยิน หรือเพราะเขาติด
คุก แต่เพราะ เขาเสียใจด้วยใจจริง เขาได้เติบโตเป็นมนุษย์คนหนึ่ง
ที่รู้จักตัวเองและบรรลุถึงวิถีคิดระดับ 6 การกระทำของเขาไม่ได้เกิดจาก
ความกลัว หรืออยากจะทำอะไรสักคน หรือเพราะมันเป็นกฎ เขามีกฎ
ของเขาเอง และแล้วเรดก็ได้รับการปล่อยตัวออกจากคุก

หากคุณยังคงคลั่งใจที่จะลองนำพาเด็กไปให้ถึงการคิด
ระดับนี้ ผมก็ไม่โทษคุณหรอก ครูคนใดก็ตามที่จริงจังและมุ่งมั่นในสิ่ง
ที่ทำ ต้องเสี่ยงที่จะเผชิญหน้ากับความล้มเหลวครั้งใหญ่และเจ็บปวด
กับความผิดหวังอยู่แล้ว ก่อนหน้านั้นไม่นาน ลูกศิษย์เก่าของผมสองคน
กลับมาที่โรงเรียน สองสามปีที่แล้ว พวกเขาขังนังยั้งอยู่ในห้องเรียน
ของผมอยู่เลย ทั้งคู่เคยเข้าร่วมกิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตรและแสดง
ละครของเชกสเปียร์ ผมได้พาพวกเขาไปเที่ยวกรุงวอชิงตัน ดี.ซี.
เมานต์รัชมอร์ แกรนด์ทีทันส์ และอุทยานแห่งชาติเยลโลว์สโตน ผมมี
อัลบั้มภาพที่เต็มไปด้วยภาพของเด็กๆ ยิ้มแย้มแจ่มใส หัวเราะเฮฮา
กันอย่างมีความสุข ผมยังเก็บข้อความที่พวกเขาเขียนขอบคุนผมตอนที่จบ
ชั้นเรียน ทั้งสองคนสัญญาว่าจะเป็นเด็กดีและตั้งใจเรียน แล้ววันหนึ่ง
ทั้งคู่ก็กลับมาที่โรงเรียนพร้อมกับระเบิดควัน พวกเขาวิ่งไปตามโถงทาง
เดิน ขว้างระเบิดควันเข้าไปในห้องเรียน ทำลายข้าวของ พวกเขายัง
ระเบิดรถยนต์ของพวกครู เลือกกรดมเป็นคันแรกเลย ผมนอนไม่หลับ
ไปหลายสัปดาห์ พยายามทำความเข้าใจว่าทำไมทั้งสองคนถึงได้เสียผู้
เสียคนไปได้ในเวลาอันสั้น

แต่นั้นคือสิ่งที่ผมทำ คือสิ่งที่ครูดีๆ ทั้งหลายและพ่อแม่เขา
ทำกัน เราคาดหวังมากมายจากเด็กๆ ของเราและทำดีที่สุดเท่าที่เรา
จะทำได้ เราต้องค่อยๆ ยกกระดานมาตรฐานของเด็กๆ เพราะมีเด็ก
มากมายที่ประพฤติตัวเลวร้าย เราไม่อาจปล่อยให้พฤติกรรมเหล่านั้น
มาทำให้เราขมขื่นมาตรฐานของเราลง ผมจะไม่กลับไปบอกให้เด็กทำ
อะไรบางอย่างเพียงเพราะผมบอกให้ทำ ผมจะไม่หลอกตัวเองให้เชื่อ
ว่าถ้านักเรียนเคารพยกย่องผม ผมก็จะประสบความสำเร็จไปบ้างแล้ว
ผมทำแบบนั้นไม่ได้

เมื่อสองสามปีก่อน ผมขาดสอนไปหนึ่งวันเพื่อไปพูดให้กลุ่มครูในอีกรัฐหนึ่งฟัง ผมทำอย่างที่ผมทำเสมอมา ผมบอกเด็กล่วงหน้าและไม่ได้พูดว่าจะเกิดอะไรตามมาถ้าพวกเขาทำตัวไม่ดีกับครูสอนแทน และผมก็มีผลัฏญญาว่าจะให้รางวัลใดๆ ทั้งสิ้นถ้าพวกเขาทำตัวดี ผมบอกเด็กว่าผมจะคิดถึงพวกเขาแล้วเราค่อยเจอกันในวันถัดจากวันที่ผมไปบรรยาย

เมื่อผมกลับมา ครูที่มาสอนแทนเขียนโน้ตถึงผมประมาณว่านักเรียนของผมเยี่ยมมาก ผมอ่านผ่านๆ แล้วก็เตรียมตัวสอน ประมาณหนึ่งชั่วโมงให้หลัง ในระหว่างวิชาคณิตศาสตร์ ขณะที่เด็กๆ กำลังแก้โจทย์ปัญหาเศษส่วนกันอยู่เจียบๆ มีเสียงเคาะประตูห้องเรียน แล้วก็ มีผู้หญิงตัวเตี้ยๆ คนหนึ่งเดินจูงมือลูกชายอายุหกขวบเข้ามา เธอพูดภาษาสเปนและขอคุยกับผม ก่อนหน้านั้นวันหนึ่ง มีเรื่องเกิดขึ้นกับลูกชายตัวน้อยของเธอซึ่งเป็นเด็กนักเรียนเกรด 1 เขาถูกตีแล้วแย่งเป้หลังไปขณะกำลังเดินกลับบ้าน ระหว่างที่เกิดเหตุ เด็กนักเรียนคนอื่นๆ ก็ทำเหมือนที่ทำกันทั่วไป คือได้แต่ดู หรือไม่ก็เดินกลับบ้านต่อ แต่มีเด็กผู้หญิงคนหนึ่งเดินผ่านมาช่วยระคองเขาลุกขึ้นจากทางเท้า พาไปที่น่าปู ทำความสะอาดเนื้อตัวให้ แล้วพาไปส่งที่บ้านเพื่อให้แน่ใจว่าหนูน้อยถึงบ้านอย่างปลอดภัย เช้าวันแม่ของเจ้าหนูเลยมาตามหาเด็กผู้หญิงที่ช่วยลูกชายของเธอ เธออยากจะขอบคุณ

ผมถามเด็กๆ ในห้องว่ามีใครรู้เรื่องนี้บ้าง ไม่มีใครรู้อะไรเลย เมื่อวานผมก็ไม่อยู่เสียด้วยเลยไม่มีเบาะแสอะไร ผมบอกผู้เป็นแม่ว่าลองไปถามห้องอื่นดูและพยายามปลอมลูกชายของเธอว่า ถึงโลกนี้จะมีเด็กอันธพาล แต่ก็ยังมีเด็กดีคนหนึ่งช่วยเขาเนะ แม่ลูกจากไปเพื่อตามหาต่อ

เมื่อผมปิดประตู ผมสังเกตเห็นว่าเด็กเกือบทั้งห้องต่างพูดคุยกันถึงเรื่องนี้ พวกเขาพากันเดาว่าเด็กเกรคนไหนของโรงเรียนที่เป็นคนก่อเรื่อง เด็กเกรคนไหนน่าจะเป็นตัวการมากกว่าคนอื่นๆ ในจำนวนเด็ก 32 คนในห้องผม มี 31 คนที่คุยกันเรื่องนี้ ยกเว้นเบรنداคนเดียวที่นิ่งทำโจทย์เลขต่อไป เธอก็มหน้าจันเกือบจรดกระตาดข ผมรู้สึกสะกิดใจเพราะเบรنداเกลียดคณิตศาสตร์ (เธอเป็นนักอ่านตัวยง และเธอชอบพูดเล่นกับผมว่า ไม่ว่าผมจะพยายามโน้มน้าวเธออย่างไร ผมก็ไม่มีความทำให้เธอเห็นความงามของวิชาคณิตศาสตร์ได้)

ผมจ้องมองเธอขณะที่เธอก็มองหน้าก้มตาทำคณิตศาสตร์อยู่ที่มุมห้องด้านหลัง แล้วเธอก็เงยหน้าขึ้นมาแวบหนึ่งโดยไม่รู้ตัวว่าผมมองอยู่ เธอเงยหน้าขึ้นมาเพราะมีความลับและอยากรู้ว่าคนอื่นจะรู้ความลับของเธอหรือไม่ ผมไม่รู้หรือจนกระทั่งสายตาเราสบกันเพียงเสี้ยววินาที เธอหรีดตาลง สายหน้าอย่างเอาจริงเป็นการบอกผมว่าอย่ายุ่ง “อย่าถามอะไรหนูนะ แล้วก็อย่าเอ่ยปากพูดในสิ่งที่ครูกำลังคิดอยู่ด้วย” หน้าตาของเธอบอกผมแบบนี้ก่อนที่เธอจะก้มหน้าทำงานต่อ

เบรنداนั่นเอง เธอเป็นคนที่ช่วยเด็กผู้ชายตัวน้อยนั้น แต่ความตั้งใจที่จะไม่เปิดเผยตัวเองของเธอเป็นหมันไปเสียแล้วเพราะผู้เป็นแม่ของเด็กชายและสายตาแว็บเดียวของผม ผมบอกเด็กคนอื่นๆ ให้ทำงานต่อและทำงานของผมต่อไป ตลอดวันที่เหลือผมเบลออกไปหมด เบรنداถึงระดับ 6 แล้วและจะไม่มีใครได้รู้ เธอกับผมยังคงใกล้ชิดกัน ตลอดหลายปีที่ผ่านไป แต่เราไม่เคยพูดกันถึงเรื่องวันนั้นเลย ผมไม่คิดว่าเราจะทำได้ดีไปกว่านี้อีกแล้ว

เด็กนักเรียนห้อง 56 มาถึงโรงเรียนตั้งแต่ 6:30 อยู่จนถึง 5 โมงเย็น และสมัครใจมาเรียนในวันเสาร์หรือวันหยุด

วิธีการ

แนวคิดเพื่อเสริมพัฒนาการของเด็ก

“เสียงหัวเราะและน้ำตาอาจไม่อยู่ในวัตถุประสงค์ในการ
อ่านตามหลักสูตรของรัฐ แต่นั่นเป็นมาตรฐานของห้อง 56
เด็กๆ พวกนี้อ่านหนังสือเพื่อรู้จักชีวิต”

อ่านเพื่อชีวิต

ตอนนั้นเป็นวันอังคารเวลาบ่าย 2 โมง ซึ่งหมายความว่า เวลาที่ผมจะต้องเผชิญความทุกข์ทรมานนาน 1-2 ชั่วโมงกำลังใกล้เข้ามา เปลา่ ไม่ใช่ต้องถูกบีบขมับหรือตอกเล็บ แต่แยกกว่านั้นอีกเพราะนั่นคือเวลาประชุมครูประจำสัปดาห์ ผมพยายามอธิบายให้คนอื่นเข้าใจแล้วว่า การประชุมที่ว่านี้มันเลวร้ายขนาดไหนมาหลายปีติดๆ แต่เพิ่งจะเมื่อเร็วๆ นี้เองที่เพื่อนครูคนหนึ่งช่วยผมทำให้คนอื่นเข้าใจสภาพการประชุมของเราได้เหนือคำอธิบายใดๆ ทั้งหมด เพื่อนผมคนนี้ก็กำลังต่อสู้กับโรคมะเร็ง เขามีนัดหมายให้ไปรับเคมีบำบัดทุกวันอังคารหลังจบการประชุมประจำสัปดาห์ เขาบอกผมว่าเขาอดใจรอเวลาที่จะไปทำเคมีบำบัดนี้แทบไม่ไหว เพราะเมื่อการประชุมจบลง “สิ่งที่เลวร้ายที่สุดก็ผ่านพ้นไปแล้ว”

ผมทนทุกข์กับการประชุมครูมาหลายปีแล้ว และก็เหมือนกับครูคนอื่น ๆ ผมใช้สารพัดวิธีที่จะช่วยผ่อนคลายความทุกข์ของตัวเองลง ผมกับเพื่อนๆ ครูแสวงว่ากำลังตั้งอกตั้งใจฟังได้อย่างแนบเนียน ในขณะที่ผู้บริหารจากกระทรวงสัจจะของออร์เวลล์¹ แผลงข้อมูลที่ผิดพลาด ล้ำสุดปาวๆ มียู่วันหนึ่ง ผมเกือบตะตะแตกและคลุ้มคลั่ง ผมยอมรับเรื่องนี้อย่างไม่อายเลย ต่อให้วุฒิสมาชิกจอห์น แมกเคน (John McCain) ที่รอดชีวิตจากการถูกคุมขังและทรมานในสงครามเวียดนามก็ทนแบกรับความทุกข์ทรมานที่เราต้องเจอในการประชุมนี้ไม่ไหว

เรื่องของเรื่องคือ เด็กๆ ที่โรงเรียนของเราอ่านหนังสือไม่ค่อยออก เด็กๆ ไม่รักการอ่าน ณ เวลาที่ผมเขียนหนังสือเล่มนี้อยู่ ร้อยละ 78 ของเด็กชาวลาติโน² ในโรงเรียนของเรายังอ่านหนังสือไม่คล่องตามรายงานการวัดผลตามแบบทดสอบมาตรฐานของรัฐ นี้มีความหมายไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่ง คือ เด็กของเราโง่ที่สุดในดาวเคราะห์ดวงนี้ หรือเราเองนั่นแหละที่ล้มเหลวในการสอนเด็กๆ เชื่อผมเถิดเวลาที่ผมบอกว่าเด็กนักเรียนส่วนใหญ่ของเรามีความสามารถมากพอที่จะเรียนรู้การอ่านได้อย่างสบายๆ ไม่มีใครอยากจะทำหรือ แต่การสมคบคิดกันอย่างเป็นระบบเพื่อรักษามาตรฐานแบบธรรมดาสามัญให้คงอยู่ต่อไป (Conspiracy of Mediocrity)³ นั่นแหละที่เป็นตัวการทำให้เด็กไม่รู้หนังสือซ้ำซากอยู่อย่างนั้น

เพื่อแก้ไขปัญหานี้ เราก็เลยต้องมี “ผู้เชี่ยวชาญการรู้หนังสือ” (literacy coach) ที่โรงเรียนของเรา “ผู้เชี่ยวชาญ” เกือบทั้งหมดนี้ เป็นอดีตครูประจำชั้นที่ไม่ค่อยประสบความสำเร็จในการทำอะไรให้เด็กของตัวเองมากนัก ในที่ประชุมเพื่อพัฒนาครูคนหนึ่ง มีหัวหน้าของบรรดา

¹The Ministry of Truth เรียกอีกอย่างว่า Minitrue เป็นหนึ่งในสี่กระทรวงที่ทำหน้าที่บริหารโอเชียนียในนวนิยาย 1984 ของจอร์จ ออร์เวลล์ (George Orwell) ชื่อกระทรวงเป็นชื่อที่ตั้งตรงข้ามกับภารกิจของกระทรวง กระทรวงสัจจะมีหน้าที่เขียนประวัติศาสตร์และข้อเท็จจริงใหม่ให้สอดคล้องกับหลักการของพรรคที่มีอยู่ว่า “สงครามคือสันติภาพ” “เสรีภาพคือการเป็นทาส” “อวิชชาคือความแข็งแกร่ง”

²กลุ่มคนที่ใช้ภาษาสเปนเป็นภาษาแรก

³ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปการศึกษาในสหรัฐอเมริกาที่ตั้งอยู่บนสมมติฐานว่านักเรียนไม่มีความสามารถที่จะยกระดับการเรียนรู้ให้สูงขึ้นได้ จึงเป็นการไม่ถูกต้องที่เน้นการศึกษา ครู และผู้ปกครองจะเชี่ยวชาญนักเรียนให้ใช้ความพยายามยิ่งไปกว่าที่เป็นอยู่ อ่านบทความเรื่อง “Education Reform – Fighting the Conspiracy for Mediocrity” ได้ที่ <http://etcjournal.com/2010/08/02/5309/>

ผู้เชี่ยวชาญเหล่านี้มาพูดเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้เราช่วยเด็กหัดอ่านหนังสือ เธอวางมาดอย่างผู้ปรารถนาดีและเริ่มการบรรยายด้วยการใช้นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้คืบหนังสือเล่มหนึ่งเหมือนจับของสกปรก หัวเราะอย่างผู้รอบรู้และบอกเราว่า “เราทุกคนรู้ว่าเด็กนักเรียนของเราไม่ชอบอ่านหนังสือเล่มโตๆ หนาๆ” หนังสือเล่มที่เธอหยิบขึ้นมาอย่างดูหมิ่นดูแคลนคือ *The Grapes of Wrath* (ผลพวงแห่งความคับแค้น) ของ จอห์น สไตน์เบก (John Steinbeck) หนังสือที่ได้รับรางวัลพูลิตเซอร์ของนักเขียนรางวัลโนเบล

การสอนให้เด็กของเราอ่านหนังสือได้คล่องและช่วยให้พวกเขารักการอ่านควรเป็นสิ่งที่เราให้ความสำคัญสูงสุด คนทั่วไปก็จะเข้าใจเรื่องนี้ดี เงินหลายล้านถูกใช้ไปกับหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่นๆ คนดังทั้งหลายช่วยกันรณรงค์เพื่อสังคม และเวลาอีกหลายพันชั่วโมงที่ใช้ในการฝึกอบรมครู ฝ่ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ของสำนักพิมพ์หลายแห่งบอกเราว่านักเรียนของเราอ่านหนังสือมากขึ้น แต่คนที่ซื้อสตั๊ดจะรู้ว่าไม่ได้เป็นเช่นนั้นเลย ครูที่เป็นห่วงเป็นใยจริงๆ เรียนรู้ที่จะนิ่งเงียบ เพราะหากมีใครสักคนหาญกล้าออกมาพูดความจริงว่าพระราชยาเปลือยกาย ล่อนจ้อน⁴ บริษัทผู้ผลิตตำราเรียนที่ทรงอิทธิพลก็เตรียมคำตอบไว้หมดแล้ว ครูหนุ่มสาวกลัวถูกเจ้าหน้าที่รัฐเล่นงาน เพราะภารกิจที่แท้จริงอย่างเดียวของคนพวกนี้คือขายสินค้าของตัวเองให้ได้เรื่อยๆ บรรดาผู้จัดการทดสอบต่างแข่งกันเพื่อกอบโกยเงินมหาศาลในขณะที่เขตพื้นที่การศึกษาต่างๆ รอคอยผลการทดสอบที่กำลังจะออกมาด้วยความกระวนกระวาย เวลาผ่านไปปีแล้วปีเล่า เด็กๆ ส่วนใหญ่ก็ยังไม่กลายเป็นผู้ที่รักการอ่านชั่วชีวิตสักที

มันเป็นเรื่องซับซ้อน ได้แต่โทษกันไปโทษกันมา ถ้าจะขอยืมถ้อยคำจากหนังสือเล่มโตที่ได้รับรางวัลพูลิตเซอร์อีกเล่ม เด็กๆ ของเราก็เป็นเหมือนเหยื่อของ “สหพันธ์คนสมองทึบ”⁵ พลั้งอำนาจของทัศนคติแบบขอไปทีได้ร่วมกันขัดขวางเด็กๆ ที่มีศักยภาพของเราไม่ให้เรียนรู้ที่จะ

⁴จากนิทานเรื่อง *The Emperor's New Clothes* โดย ฮันส์ คริสเตียน แอนเดอร์สัน (Hans Christian Anderson)

⁵จากหนังสือ *Confederacy of Dunces* โดยจอห์น เคนเนดี ทูล (John Kennedy Toole)

รักการอ่านหนังสือ พลังเหล่านี้มีทั้งโทรทัศน์ วิดีโอเกม การสอนที่ไม่เอาไหน ความยากจน ครอบครัวแตกแยก และการขาดการชี้แนะจากผู้ใหญ่

ผมไม่ได้ลืมปัญหาและอุปสรรคที่ผู้บริหารดีๆ และหวังใยพิเศษอยู่ บรรดาครูในความดูแลของผู้บริหารเหล่านี้มักจะเหนื่อยเหนื่อยหรือด้อยความสามารถหรือทั้งสองอย่าง ผลก็คือเขตพื้นที่การศึกษาต่างๆ ต้องหันไปใช้หนังสืออ่านร่วมกันที่ซ้ำซากน่าเบื่อ และสั่งครูทุกคนให้สอนนักเรียนทั้งหมดด้วยเนื้อหาอย่างเดียวกันไปพร้อมๆ กัน เราถูกเหมาว่าต้องทำตามบทที่เขียนไว้แล้ว คำสั่งเช่นที่ว่านี้มาพร้อมกับผู้ตรวจการที่เหมือนหุ่นยนต์และมีหน้าที่คอยควบคุมให้ครูทั้งหลายปฏิบัติตามโปรแกรมที่วางไว้ แน่نون การทำตามระเบียบปฏิบัติทำให้ครูเลวๆ หลายคนสบาย แต่ครูดีๆ ไม่ได้รู้สึกอย่างนั้น เราไม่สามารถนำงานวรรณกรรมที่มีพลังและท้าทายความคิดมาสอนนักเรียนของเราได้อีกต่อไป เราถูกลงโทษเพราะความด้อยความสามารถของครูบางคน แต่ผู้เสียประโยชน์ที่แท้จริงกลับกลายเป็นเด็กๆ

ไม่มีใครมีคำตอบสำหรับทุกอย่าง ไม่ใช่ว่านักเรียนทุกคนจะพัฒนาความรักการอ่านขึ้นมาได้ แต่ทุกคนก็ดีขึ้นกว่าเดิม และส่วนใหญ่สนุกสนานกับช่วงเวลาหนึ่งปีที่อ่านหนังสือกับผม บางคนยอมจำนนต่อพลังที่ผมกล่าวมาก่อนหน้านี้หลังจากจบจากชั้นที่ผมสอนไปแล้ว แต่หลายคนก็ได้นิสัยรักการอ่านติดตัวไปตลอดชีวิต ต่อไปนี้เป็นกลยุทธ์บางประการที่ผมใช้ในห้อง 56 ผมหวังว่าคุณคงจะได้แนวคิดสักอย่างสองอย่างที่เป็นประโยชน์ในการเลี้ยงดูลูกหรือสอนเด็กนักเรียนของคุณ

มองกันคนละมุม

โรงเรียนมองไม่เห็นเหตุผลว่าทำไมเราถึงต้องอ่านหนังสือ เขตพื้นที่การศึกษารวมลอสแอนเจลิส (Los Angeles Unified School District) ก็เหมือนเขตอื่นๆ อีกมากมายที่นำเอาชุดฝึกทักษะการอ่านที่ออกแบบอย่างเป็นระบบ (scripted basal readers) มาใช้สอนเด็กๆ ถ้าเราดูวัตถุประสงค์ในการอ่านของเขตพื้นที่การศึกษา เราจะรู้ว่าทำไม

เด็กนักเรียนถึงรู้สึกว่าการให้อ่านนั้นไม่น่าสนุกเอาเสียเลย วัตถุประสงค์ เช่นที่ว่านี้มักจะเน้นที่การอ่านคล่อง การจับใจความสำคัญ และเป้าหมายอื่นๆ ที่จำเป็นแต่สุดแสนจะน่าเบื่อ ผมไม่เคยเห็นวัตถุประสงค์ในการอ่านของเขตพื้นที่การศึกษาที่ให้ความสำคัญกับ *ความรื่นรมย์* *ความหลงใหล* หรือ *ความตื่นเต้นเร้าใจ* เป็นลำดับแรกๆ เลย ทั้งที่สมควรเป็นอย่างยิ่ง

นั่นคือเหตุผลที่เราอ่านหนังสือกัน แล้วเราก็กินถึงความจริงข้อนี้ ผมอ่านทุกวัน และไม่ใช่เพราะจะต้องสอบ หรือเพราะอยากให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของผมได้รับการตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์เพื่อแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนผมมีความก้าวหน้า ผมอ่านเพราะผมชอบอ่าน เพื่อนๆ มักจะเอาหนังสือใหม่ที่พวกเขาชอบใจมาให้ผมอ่าน พวกเขาอดใจรอฟังความเห็นของผมแทบไม่ไหว ผมอ่านข่าวสารเกี่ยวกับหนังสือดีๆ ตามหน้าหนังสือพิมพ์ ได้ยินได้ฟังเรื่องราวเกี่ยวกับหนังสือดีๆ ทางวิทยุ หรือ แอปได้ยินคนแปลกหน้าคุยกันถึงหนังสือเล่มใหม่ที่ถูกใจในที่สาธารณะตอนเด็กๆ ผมก็เป็นแบบนั้น ผมไม่ใช่อัจฉริยะ แต่ผมก็เป็นนักอ่านด้วยทีเดียว ตอนเป็นเด็กผมไม่เคยถูกจับให้ทดสอบการอ่านเป็นพันๆ ชั่วโมงเพื่อประเมินความก้าวหน้าของผม ผมใช้เวลานั้นอ่านหนังสือที่ดีมีคุณค่า หนังสือพวกนั้นทำให้ผมยิ่งกระหายที่จะอ่านเล่มอื่นๆ อีก ความกระหายในวรรณกรรมและความดีของการไปห้องสมุดของผมเป็นการประเมินความก้าวหน้าที่ดีกว่าแบบทดสอบมาตรฐานใดๆ ทั้งสิ้น

เด็กนักเรียนเกรด 5 ของผมหัวเราะชอบใจกับวิธีทดสอบการอ่านซึ่งประกอบด้วยคำถามเพียง 3 ข้อที่พวกเขาคิดขึ้นมาเอง พวกเขาบอกว่า แบบทดสอบความสามารถในการอ่านของพวกเขามีความเที่ยงตรงแม่นยำยิ่งกว่าแบบทดสอบที่หน่วยงานให้บริการทดสอบออกแบบมาเสียอีก

1. คุณเคยแอบอ่านหนังสือใต้โต๊ะที่โรงเรียนเพราะครูสอนนำเบี้อและคุณก็อยากอ่านให้จบแทบแะยอยู่แล้วหรือไม่?
2. คุณเคยถูกดุเรื่องอ่านหนังสือที่โต๊ะอาหารเย็นหรือไม่?
3. คุณเคยแอบคลุ่มไปงอ่านหนังสือหลังจากถูกสั่งให้เข้านอนหรือไม่?

นักเรียนกับผมเห็นพ้องต้องกันว่า ถ้าเด็กคนไหนตอบว่าเคยทั้งสามข้อ เด็กคนนั้นก็ถูกลิขิตให้เป็นนักอ่านตลอดชีวิตแล้ว

ผมอยากให้เด็กของผมรักการอ่าน การอ่านไม่ใช่วิชา การอ่านเป็นพื้นฐานของชีวิต เป็นกิจกรรมที่คนซึ่งสนใจความเป็นไปในโลกทำกันอยู่ตลอดเวลา โดยมากแล้วการโน้มน้าวให้เด็กเห็นความจริงข้อนี้จะเป็นเรื่องยากเย็นแสนเข็ญ ดูเอาจากโลกที่พวกเขาเติบโตขึ้นมา ก็แล้วกัน แต่มันก็เป็นไปได้ และเมื่อเราพิจารณาว่าอะไรคือเดิมพัน ก็คุ้มค่าที่จะพยายาม หากเด็กคนหนึ่งจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความพิเศษอย่างแท้จริง คือเป็นคนที่รู้จักคิด รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา มีความคิดที่เปิดกว้าง และมีความสามารถที่จะอภิปรายเรื่องสำคัญๆ กับผู้อื่นได้ ความรักการอ่านเป็นรากฐานที่จำเป็นอย่างยิ่ง

ผู้ใหญ่เป็นผู้ชี้แนะ

ระหว่างการเดินทางไปวอชิงตัน ดี.ซี. เมื่อเร็วๆ นี้ ผมกับเด็กนักเรียนแวกินอาหารกลางวันกันที่พิพิธภัณฑน์ประวัติศาสตร์อเมริกา แห่งชาติ สถาบันสมิทโซเนียน ศูนย์อาหารของพิพิธภัณฑน์มีอาหารให้เลือกหลากหลายชนิด เหมาะสำหรับเด็กที่จะได้กินอาหารที่ดีต่อสุขภาพ และเติมพลังให้สดชื่นขึ้นก่อนจะเที่ยวชมพิพิธภัณฑน์ต่อ

ทิมมีเป็นเด็กที่เยี่ยมมาก เขาารู้สึกไม่ค่อยสบาย เมื่อคืนก่อนเขาไม่ได้นอนทั้งคืนเพราะอาเจียนและท้องเสีย แต่พอถึงเช้าเขาก็รู้สึกแข็งแรงพอที่จะมาพิพิธภัณฑน์ได้ ที่จริงดูเหมือนเขาจะฟื้นตัวดีแล้ว ขณะที่เราเดินเข้าไปในศูนย์อาหาร ผมดึงตัวเขาออกมาข้างๆ

เราฟ: รู้สึกเป็นไงบ้าง เพื่อน?

ทิมมี: เพลียนิดหน่อย แต่ผมไม่เป็นอะไรหรอกครับครู

เราฟ: ยอดเลย ครูว่าเธอรู้แหละว่าต้องระวังเรื่องอาหารการกินหน่อย

ทิมมี: แล้วครูคิดว่าไงล่ะครับ?

เรฟ: เอาเป็นว่า วันนี้ไม่ได้มีน้ำอัดลม กินของจืดๆ หน่อย
อย่างพวกซूप ผัก กับขนมปัง จนกว่าจะหายสนิท
ดีไหม?

ทิมมี : ได้ครับ!

ผมมองดูพวกเด็กๆ หยิบถาดและเลือกอาหารของตนเอง บาง
คนเลือกไก่ บางคนเลือกพิซซ่า มีบางคนกำลังเลือกสลัด แล้วผมก็ต้อง
หัวเราะเมื่อทิมมีเดินผ่านแถวอาหารจานหลักไปหยิบขนมบราวน์ชิ้น
โตใส่ไว้ในถาดข้างๆ คุณก็ซื้อโกแลตชิพที่เขาหยิบมาก่อนแล้วสองชิ้น
ผมไปดักเขาที่ตู้แช่เครื่องดื่มขณะที่เขากำลังเอื้อมหยิบนมช็อกโกแลต
ทิมมีเป็นเด็กที่เฉลียวฉลาดมาก แล้วผมก็ชอบที่มีเขาอยู่ในห้องเรียน
แต่ทิมมีอายุแค่สิบขวบ เขาต้องการคนช่วยชี้แนะ ผมเอาอาหารขยะทั้ง
หลายออกจากถาดของทิมมีแล้วช่วยเขาเลือกใหม่ ไม่นานเขาก็รู้สึก
ดีขึ้นและเที่ยวชมพิพิธภัณฑ์ต่อไปได้อย่างมีความสุข

แม้แต่เด็กที่ฉลาดที่สุดก็ต้องการการชี้แนะ ไม่ว่าจะเป็นการ
เลือกอาหารหรือวรรณกรรม เด็กๆ ต้องการให้เราช่วยพาพวกเขาไป
บนเส้นทางที่ถูกต้องเหมาะสม

ผมไม่ได้ฉลาดกว่านักเรียนของผม แต่ผมรู้มากกว่าพวกเขา
เพราะผมอายุมากกว่า ผมรู้จักหนังสือดีๆ ที่พวกเขาอาจยังไม่เคยผ่าน
ตามาก่อน เป็นหน้าที่ของผมในฐานะพี่เลี้ยงที่จะหยิบหนังสือพวกนี้ใส่มือ
เขา เนื่องจากเด็กๆ ไว้ใจผม พวกเขาจึงน่าจะยอมลองอ่านหนังสือที่ผม
แนะนำ ถ้ามีนักเรียนของผมสักคนเป็นแฟนของแฮร์รี พอตเตอร์ การ
แนะนำหนังสือแฟนตาซีเรื่องอื่นๆ ที่น่าสนใจให้เขาอ่านก็ไม่ใช่ว่าเรื่องยาก
แล้ว การได้ยินเด็กคนหนึ่งหัวเราะเสียงดังขณะที่อ่าน *The Phantom
Tollbooth*⁶ หรือเมื่อเด็กถามว่าจะขอยืม *The Chronicle of Narnia*⁷
ตอนต่อไปได้ไหมเป็นเรื่องที่ทำให้ผมตื่นเต้นได้เสมอ ผมรู้สึกขุ่นลุก
เวลาที่ดูพวกเขาพยายามทำความเข้าใจความหมายที่แฝงอยู่เล็กๆ ของ

⁶โดยนอร์ตัน จัสเตอร์ (Norton Juster)

⁷โดย ซี.เอส. ลูอิส (C.S. Lewis)

Alice in Wonderland^๑ การแบ่งปันความรื่นรมย์จากวรรณกรรมชิ้นเยี่ยมอาจเป็นเสาหลักของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่กับเด็ก วรรณกรรมนี้เองที่ทำให้เยาวชนเริ่มมองโลกแตกต่างไปจากเดิม เปิดใจรับความคิดใหม่ๆ และเดินทางไปบนถนนสู่ความเป็นเลิศ ที่พูดมาทั้งหมดนี้ก็เพื่อสรุปว่า การไม่อ่านหนังสืออื่นเลยนอกจากชุดฝึกทักษะการอ่านนั้นมักนำไปสู่ทางตันในที่สุด

บางโอกาส ผมก็ใช้ซีดีหนังสือ ผมสังเกตเห็นว่าเด็กๆ ติดใจซีดีสองเรื่องนี้เป็นพิเศษ นั่นคือ *The Autobiography of Malcolm X* ที่อ่านโดยนักแสดงชื่อโจ มอร์ตัน (Joe Morton) และ *Anne Frank: The Diary of a Young Girl* ที่อ่านโดยวินนา ไรเดอร์ (Winona Ryder) บันทึกความทรงจำที่คลาสสิกทั้งสองเรื่องนี้เล่าโดยใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 และการฟังเสียงนักแสดงอาชีพเล่าเรื่องก็ยิ่งช่วยตรึงความสนใจของเด็กๆ ได้เป็นอย่างดี สำหรับหนังสือบางเล่มแล้ว วิธีนี้มีประสิทธิภาพมากกว่าการให้เด็กแลกเปลี่ยนอ่านเป็นตอนๆ เสียอีก

อย่างไรก็ดี วิธีนี้มีข้อเสียอยู่เหมือนกัน ผมเคยเห็นครูเปิดซีดีหนังสือให้เด็กฟัง แล้วตัวเองก็ไปพัก วิธีนี้จึงเหมือนกับใช้โทรทัศน์เป็นพี่เลี้ยงเด็ก การใช้หนังสือเสียงต้องอาศัยครูเก่งๆ จึงจะได้ผล ครูที่ดีต้องรู้จักหยุดเล่นซีดีเป็นช่วงๆ เพื่อให้แน่ใจว่าเด็กเข้าใจประเด็น หรือเพื่อเปิดอภิปรายในประเด็นที่สำคัญ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับเรื่องที่มีเนื้อหายากๆ แต่วิธีนี้ต้องอาศัยการฝึกฝน เพราะการหยุดบ่อยเกินไปอาจทำลายสมาธิและความสนุกของเด็กๆ ผมมักจะคิดไว้ในใจก่อนว่าจะหยุดซีดีตอนไหน และผมจะประเมินนักเรียนของผมอย่างละเอียดเพื่อให้แน่ใจว่าพวกเขาเข้าใจในสิ่งที่ได้ฟัง

^๑โดย ลูอิส คาร์รอลล์ (Lewis Carroll)

ที่ห้องสมุด

พ่อแม่ผู้ปกครองจำเป็นต้องพาเด็กๆ ไปห้องสมุด หลายครอบครัวไม่มีกิจกรรมนี้ เมื่อการซื้อขายทางอินเทอร์เน็ตแพร่หลายขึ้น ก็มีเด็กจำนวนมากขึ้นที่สั่งซื้อหนังสือทางออนไลน์ การที่เด็กๆ สั่งซื้อหนังสือก็ได้อยู่หรอก แต่มันไม่มีความหมายอย่างการไปห้องสมุด เราพยายามจะสร้างค่านิยมให้เด็กๆ ของเรา การไปห้องสมุดทำให้เด็กๆ ได้อยู่ท่ามกลางคนที่หลงใหลการอ่านหนังสือเหมือนๆ กัน เมื่ออยู่ในห้องสมุด เด็กๆ สามารถพลิกดูหนังสือและค้นพบสิ่งใหม่ๆ ที่ทำทางออนไลน์ไม่ได้ ขณะเดียวกันพวกเขาก็จะได้พบปะพูดคุยกับนักอ่านทุกวัย แทนที่จะได้แต่เปิดกล่องพัสดุที่อยู่ในตู้รับจดหมายเท่านั้น ทุกวันนี้เด็กๆ ที่รักการอ่านมักถูกเพื่อนๆ ที่ไม่ชอบอ่านหนังสือล้อเลียน แต่เด็กที่ไปห้องสมุดเป็นประจำทุกสัปดาห์และถูกล้อว่า “เดี๋ยวนี้ไม่มีใครเขาอ่านหนังสือกันแล้ว” จะรู้อย่างนั้นไม่เป็นความจริง เขาอาจจะบอกตัวเองว่า คนที่ นาย รู้จักอาจจะไม่อ่านหนังสือ แต่ฉันจะบอกให้ว่านายนะเข้าใจผิด วิธีที่ดีที่สุดที่จะเอาชนะความเฉยเมยของเด็กๆ ต่อการอ่านคือพาพวกเขาไปอยู่ในสถานที่ที่แวดล้อมด้วยผู้มีสติปัญญา กระตือรือร้น และชื่นชอบการอ่านเป็นปกติวิสัย ห้องสมุดจึงเป็นสถานที่ที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการเริ่มต้น

แต่งงานของเราไม่ได้จบลงที่การพาเด็กผ่านประตูห้องสมุดเท่านั้น ผู้ใหญ่ต้องคอยแนะนำด้วย มีอยู่วันหนึ่ง ขณะที่ผมและนักเรียนของผมอยู่ในห้องสมุดโรงเรียน มีเด็กนักเรียนเกรด 5 อีกประมาณ 20 คนเดินโครมครามเข้ามาในห้อง เมื่อผมเงยหน้าขึ้นดูก็เห็นว่าพวกเขาмаกัันเองโดยไม่มีใครดูแล

เด็กกลุ่มนั้นใช้เวลาในห้องสมุดประมาณครึ่งชั่วโมง บางคนออนไลน์และเข้าเว็บไซต์ที่ไม่เกี่ยวข้องอะไรเลยกับการอ่าน บางคนก็นั่งคุยกับเพื่อน บางคนก็หาหนังสืออ่านเองโดยไม่มีใครช่วยแนะนำ นี่เป็นการสูญเสียโอกาสอย่างน่าเสียดายเช่นเดียวกับที่เกิดขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่า นี่ก็คือเด็กนักเรียนที่พลาดโอกาสที่จะค้นพบหนังสือที่อาจจะช่วยให้พวกเขาได้สัมผัสกับความรื่นรมย์จากการอ่าน เด็กส่วนใหญ่จึงกลับห้องเรียน

พร้อมกับหนังสือที่อ่านแล้ว หรือไม่ได้หนังสืออะไรกลับไปเลย ครูยังคงคุยโทรศัพท์อยู่ตอนที่เด็กๆ กลับไปถึง ตารางเรียนของห้องเขียนเอาไว้ว่าเด็กๆ ได้ไปห้องสมุด

การเลือกวรรณกรรม

มีหลายวิธีที่จะหาหนังสือสนุกๆ ให้เด็กๆ อ่าน แนนอน วิธีที่ง่ายที่สุดคือการให้เด็กๆ ยืมหนังสือเล่มที่เรารักและยังอ่านสนุกอยู่ทุกเมื่อ แต่หากคุณไม่รู้จะเริ่มต้นจากที่ไหน ลองพิมพ์คำว่า “Newbery Award”⁹ ลงในกูเกิล แล้วสำรวจรายชื่อนวนิยายดีๆ ที่ได้รับรางวัลนี้ในหลายปีที่ผ่านมา ผมยังไม่เคยเจอเด็กประถมคนไหนเลยที่ไม่สนุกกับการอ่านเมื่อได้เจอหนังสือคลาสสิกอย่าง *Bridge to Terabithia*, *The Westing Game* หรือ *Number the Stars* ให้พวกเขา

รายชื่อหนังสือที่ได้รับรางวัลคอลลิดคอตต์ (Caldecott)¹⁰ เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการเลือกหาหนังสือสำหรับเด็กเล็ก บรรณารักษ์ห้องสมุดทั้งหลายจะมีรายการหนังสือทุกประเภทให้ผู้ปกครองและครูได้ค้นหาหนังสือที่จะอยู่ในความทรงจำของเด็กๆ ไปตลอดชีวิต

คุณอาจเป็นครูประถมที่ทางเขตพื้นที่การศึกษากำหนดให้ใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านที่น่าเบื่อหน่ายพวกนั้น ทั้งยังไม่ส่งเสริมให้เด็กๆ ได้อ่านวรรณกรรมดีๆ จนจบเล่มด้วย สำนักพิมพ์จำนวนมากอ้างอย่างผิดๆ ว่าเด็กๆ ไม่จำเป็นต้องอ่านหนังสือจบเล่ม ในเมื่อตำราเรียนของทางสำนักพิมพ์มีตัวอย่างร้อยแก้วทั้งดงามอยู่ในบทเรียนอยู่แล้ว สำนักพิมพ์เหล่านี้ไม่อยากให้ครูประจำชั้นอ่านวรรณกรรมกับเด็กนักเรียนของตนเพราะนั่นอาจทำให้โรงเรียนเลิกสั่งซื้อคู่มือประกอบการเรียนการ

⁹รางวัลของสมาคมบริการห้องสมุดสำหรับเด็ก (Association for Library Service to Children) สำหรับผู้แต่งวรรณกรรมเยาวชนดีเด่นของสหรัฐอเมริกา ตั้งชื่อตามจอห์น นิวเบอรี (John Newbery) ชาวอังกฤษ ผู้พิมพ์หนังสือสำหรับเยาวชนในศตวรรษที่ 18 การมอบรางวัลนี้มีขึ้นครั้งแรกเมื่อ ค.ศ.1922

¹⁰รางวัลของสมาคมบริการห้องสมุดสำหรับเด็กสำหรับศิลปินหนังสือภาพสำหรับเด็กดีเด่นของสหรัฐอเมริกา ชื่อรางวัลตั้งเป็นเกียรติแก่แรนดอล์ฟ คอลลิดคอตต์ (Randolph Caldecott) ศิลปินวาดภาพประกอบชาวอังกฤษในศตวรรษที่ 19

สอน รวมทั้งหนังสือฉบับ “ปรับปรุงใหม่” จากรายการหนังสือคัดสรรของสำนักพิมพ์ที่แสนจะน่าเบื่ออีกมากมายนับไม่ถ้วน

ข้อโต้แย้งที่ว่า การบรรจบบางช่วงบางตอนของวรรณกรรมไว้ในแบบฝึกทักษะการอ่านนั้นเพียงพอแล้วสำหรับเด็กๆ เป็นเรื่องน่าชื่นชมได้ประจักษ์ถึงผลเสียที่เกิดจากยุทธศาสตร์แบบนี้เมื่อปีที่แล้ว โรงเรียนของเราใช้หนังสือรวมวรรณกรรมคัดสรรที่มีความบางตอนจากเรื่อง *Anne Frank: The Diary of a Young Girl* รวมอยู่ด้วย ครูหนุ่มที่โรงเรียนพยายามจะทำในสิ่งที่ควรจะทำ เขารู้ว่าหนังสือเรื่องนี้เป็นงานเขียนชิ้นสำคัญ ฉะนั้น เมื่อได้รับหนังสือสำหรับห้องเรียนของเขามาชุดหนึ่ง ครูก็สั่งให้เด็กนักเรียนอ่านหนังสือนั้นในช่วงปิดภาคเรียนฤดูหนาว และเตรียมตัวสอบเมื่อเปิดภาคเรียน ผลปรากฏว่าล้มไม่เป็นท่า นักเรียนยังเด็กเกินกว่าจะเข้าใจเนื้อหาในหนังสือ พวกเขาไม่รู้ภูมิหลังของสงครามโลกครั้งที่ 2 แถมยังหาประเทศเนเธอร์แลนด์บนแผนที่ไม่เจอด้วยซ้ำไป ดูเหมือนว่าอักษรย่อและคำศัพท์ที่ไม่มีใครเข้าใจ เช่น บีบีซีและรอบเดือนผู้หญิงจะทำให้เด็กๆ เบื่อหน่าย ไม่วันกระทั่งนักเรียนที่ขยันที่สุดของครูคนนี้ ภายหลัง เมื่อเด็กๆ มาอยู่ห้องผม พวกเขาพากันโอตครวญใหญ่เมื่อผมบอกว่า *Anne Frank* อยู่ในรายการหนังสือที่ต้องอ่าน

นี่เป็นตัวอย่างที่เลวร้ายที่สุดที่อาจเกิดขึ้นได้เมื่อเราใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน ทั้งๆ ที่มีเจตนาดี แต่ไม่ได้ให้คำแนะนำที่ถูกที่ควรแก่เด็กๆ นอกจากเด็กๆ จะไม่ซาบซึ้งกับบันทึกเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ชิ้นนี้แล้ว พวกเขาถึงกับเกลียดมันไปเลย โชคดีที่ผมใช้ความอดทนแก้ไขเหตุการณ์ให้ดีขึ้นได้และทำให้เด็กๆ เข้าใจว่าเหตุใดเรื่องราวของแอนน์ แฟรงค์จึงเป็นอมตะ แต่มันจะไม่ดีกว่าหรือที่ จะแนะนำให้เด็กเหล่านี้รู้จักอ่านความหมายอันลึกซึ้งของงานเขียนชิ้นเอกนี้เสียตั้งแต่แรก

ผมคงจะไม่แนะนำครูหนุ่มสาวให้ไปต่อกรกับผู้ที่มีอำนาจผลลัพธ์เพียงประการเดียวของการผลักดันที่ชอบด้วยเหตุผลของเราเพื่อให้เด็กได้อ่านวรรณกรรมก็คือ เราจะมีผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญการรู้หนังสือมาอยู่ในห้องเพิ่มขึ้นและคอยวุ่นวายกับความพยายามของเราที่จะให้เด็กได้อ่านหนังสือ แทนที่จะสูญเสียพลังงานไปกับการต่อสู้ที่

ไม่มีโอกาสชนะ จงเล่นไปตามเกมและปฏิบัติไปตามแผนการสอนของโรงเรียน แต่เราไม่ได้พ่ายแพ้โดยสิ้นเชิง สิ่งที่เราต้องทำคือหาช่วงเวลาอื่นให้เด็กได้อ่านหนังสือดีๆ กัน ตั้งชมรมการอ่านในเวลาอาหารกลางวันหรือหลังเลิกเรียนก็ได้ แน่นนอน นี่เป็นเรื่องยากและใช้เวลาามาก ทั้งยังเป็นเรื่องตลกร้ายที่ครูดีๆ และอายุยังน้อยต้องทำงานนอกเวลาและชบเคี้ยวกับเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อให้เด็กๆ ของตนได้อ่านวรรณกรรมที่ยิ่งใหญ่ แต่สิ่งที่จะได้รับนั้นคุ้มค่ากับการลงทุนลงแรงเป็นอย่างมาก

นักเรียนที่อ่านหนังสือไม่ออก

ครูหลายคนอยากอ่านวรรณกรรมกับนักเรียน แต่เนื่องจากมีนักเรียนบางคนเรียนด้วยความยากลำบาก ครูซึ่งไม่อยากจะทอดทิ้งเด็กที่ตามไม่ทันจึงมักใช้บทเรียนที่ง่ายกว่าเพื่อช่วยให้นักเรียนเหล่านั้นรู้สึกว่าคุณเองก็ทำได้ ผลก็คือเด็กที่เรียนทันและเด็กเก่งเกิดความเบื่อหน่ายที่ต้องรอเพื่อนคนอื่นๆ

เรื่องนี้ผมใช้กลยุทธ์สองทาง ทางแรก ผมจะคอยอธิบายสิ่งที่อ่านเป็นระยะๆ ซึ่งจะช่วยให้เด็กที่เรียนช้าตามเพื่อนทันได้ ผมจะเตรียมหาเนื้อเรื่องตอนที่เข้าใจง่ายไว้สำหรับนักอ่านระดับเบื้องต้น ผมสร้างความสำเร็จให้พวกเขา ก่อนที่บทเรียนจะเริ่มเสียอีก พวกเขาจะมีความมั่นใจเพิ่มขึ้นทุกวันเพราะได้อ่านต่อหน้าเพื่อนๆ และไม่เคยถูกหัวเราะเมื่ออ่านตะกุกตะกัก ทั้งยังพบว่าตนเองพัฒนาได้เร็วกว่าเมื่อก่อน เวลาที่ผมสั่งงานเขียน ผมจะคอยช่วยเด็กเหล่านี้ตอบคำถามและปรับปรุงทักษะการเขียนของพวกเขาไปด้วย

ทางที่สองของกลยุทธ์การอ่านของผม คือให้เด็กแต่ละคนอ่านหนังสือที่สอดคล้องกับระดับการอ่านของตัวเอง เด็กๆ จะเขียนรายงานเกี่ยวกับหนังสือที่อ่านทุกเดือน ผมจะเล่าถึงกิจกรรมเหล่านี้โดยละเอียดในบทที่ 4

การที่ผมชี้แนะแนวทางให้นักเรียน และช่วยพวกเขาเอาชนะความรู้สึกไม่เชื่อมั่นได้ทำให้เด็กแม้กระทั่งคนที่มีผลการเรียนแย่มากที่สุด

เกิดความมั่นใจขึ้นมาได้ พวกเขาเผชิญหน้ากับความท้าทายในสภาพแวดล้อมที่มีทั้งแรงผลักดันเพื่อความเป็นเลิศและที่เลี้ยงที่คอยให้กำลังใจและประดับประดาอง ปีที่แล้วเด็กนักเรียนทุกคนที่มาอยู่กับผมพร้อมอันดับ “ต่ำกว่าระดับพื้นฐานมาก” ผ่านการทดสอบทักษะการอ่านขั้นพื้นฐานตอนสิ้นปีได้ทั้งหมด

ครูมัธยมต้นและมัธยมปลาย

เยาวชนทุกวันนี้มีความคิดเห็นที่ไม่ถูกต้องอย่างหนึ่งคือคิดว่าการอ่านเป็นสิ่งที่เราเรียนแต่ในชั่วโมงภาษาอังกฤษเท่านั้น ความคิดแบบนี้ช่างไร้สาระและควรคัดค้าน ผมพบว่าวิธีที่ดีที่สุดวิธีหนึ่งคือการให้คุณครูทั้งหลายตั้งชมรมนักอ่านขึ้น มีใครเขียนไว้ตรงไหนหรือว่าคุณครูสอนคณิตศาสตร์หรือครูสอนวิทยาศาสตร์ไม่ควรเป็นแบบอย่างในเรื่องการอ่านให้นักเรียนของตัวเอง

ผมเคยเห็นครูวิทยาศาสตร์ ครูประวัติศาสตร์ และครูพลศึกษาที่นำชิ้นชมหลายต่อหลายคนทำชมรมนักอ่าน พวกเขาเลือกหนังสือดีๆ และนำมาให้เด็กๆ ห้องต่างๆ ได้เลือกอ่าน ส่วนใหญ่ชมรมเหล่านี้จะมาประชุมกันตามกำหนดเวลา ซึ่งมักเป็นเวลาพักเที่ยงหรือหลังเลิกเรียน เมื่ออ่านหนังสือจบบทหนึ่ง สมาชิกชมรมก็จะมาพบกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เนื่องจากนักเรียนเข้าร่วมด้วยความสมัครใจ ครูจึงได้ทำงานกับเด็กๆ ที่มีความกระตือรือร้น เด็กๆ จะได้พบเพื่อนจากห้องอื่นที่ชอบอะไรเหมือนๆ กัน แต่อาจไม่ได้รู้จักกันเลยหากไม่มาที่ชมรม มิตรภาพจึงเกิดขึ้น ในขณะที่ครูจะผูกพันสนิทสนมกับบัณฑิตน้อยในสภาพแวดล้อมที่ต่างออกไป ซึ่งจะช่วยกระชับความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในห้องเรียนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้นด้วย นี่เป็นวิธีที่จะใช้เวลาสัปดาห์ละสองชั่วโมงที่พิเศษสุดสำหรับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทุกคนต่างได้ประโยชน์ นับเป็นการอ่านด้วยเหตุผลที่สมควรทุกประการ

พ่อแม่สามารถทำอย่างเดียวกันนี้ได้ที่บ้าน บางบ้านมีชั่วโมงอ่านหนังสือของครอบครัว บางบ้านขอให้สมาชิกทุกคนอ่านหนังสือ

เช่นให้อ่านบทที่ 2 ของ *Great Expectation*¹¹ ก่อนอาหารเย็น วันพฤหัสบดี เด็กๆ ของเราจำเป็นต้องมีผู้ใหญ่ที่อ่านเป็นประจำและพูดคุยเรื่องหนังสือกับพวกเขา เราอยากให้เด็กๆ ของเราเป็นอย่างไร เราเองก็ต้องเป็นอย่างนั้น

การประเมิน

พ่อแม่และครูส่วนใหญ่เห็นพ้องต้องกันว่าเมื่อมีการสอนทักษะอย่างหนึ่งอย่างใด ก็จำเป็นต้องมีการประเมินความสามารถในการใช้ทักษะนั้นด้วย การแสดงความคิดเห็นยังไม่เพียงพอ ทำอย่างไรเราจึงจะตรวจสอบความเข้าใจของเด็กๆ เวลาที่พวกเขาอ่านวรรณกรรมดีๆ ได้

ทั้งพ่อแม่และครูสามารถเข้าไปที่เว็บไซต์ชื่อ www.learninglinks.com ที่นี้มีชุดแนะนำแนวการศึกษาที่เรียกว่าโนเวล-ทีส (Novel-ties) ซึ่งผมเห็นว่าช่วยเสริมการอ่านได้อย่างดีเยี่ยม ผมขอบอกก่อนว่าเว็บไซต์อื่นก็มีชุดแนะนำทำนองเดียวกัน ชุดแนะนำโนเวล-ทีสครอบคลุมหนังสือหลายร้อยเรื่อง โดยนักเขียนที่หลากหลายตั้งแต่เบเวอร์ลี เคลียร์ (Beverly Cleary) จนถึงมาร์ก ทเวน (Mark Twain) หนังสือในชุดแนะนำทุกเล่มมีหมวดที่เกี่ยวกับคำศัพท์เป็นรายบทเพื่อสอนคำศัพท์ใหม่ๆ และช่วยให้นักเรียนเข้าใจสิ่งที่กำลังอ่านดีขึ้น เด็กๆ จะได้ฝึกใช้คำศัพท์ที่เพิ่งเรียนรู้ในการอุปมาอุปไมยและในเกมคำศัพท์อื่นๆ จนคล่องแคล่ว นักเรียนยังจะได้เขียนเรียงความและตอบคำถามเกี่ยวกับความเข้าใจในนวนิยายเรื่องนั้นๆ ด้วย

ในฐานะที่เป็นพ่อแม่และครู ผมมีเวลาจำกัดจำเขี่ยมาก ดูจากตารางงานผมแล้ว ผมไม่สามารถมีทางเตรียมคำถามเกี่ยวกับความเข้าใจสำหรับบทเรียนแต่ละบทที่ผมอ่านกับเด็กครวละสิบๆ ข้อได้เลย แต่ชุดแนะนำแนวการศึกษาโนเวล-ทีสช่วยแก้ปัญหานี้ได้ โนเวล-ทีสถูก

¹¹นวนิยายของชาลส์ ดิกเกนส์ (Charles Dickens) ตีพิมพ์เป็นตอนๆ ในนิตยสารวรรณกรรมรายสัปดาห์ชื่อ "All the Year Round" ตั้งแต่ 1 ธันวาคม 1860 - สิงหาคม 1861 ถูกนำไปดัดแปลงเป็นละครเวทีและภาพยนตร์กว่า 250 ครั้ง

เรียบเรียงขึ้นอย่างเป็นระบบ และที่สำคัญที่สุดคือชุดแนะแนวนี้ช่วยสร้างความเข้าใจจนถึงระดับสูงสุด โดยไม่พยายามทำให้เนื้อหาว่างลงแบบใดๆ การใช้หนังสือแบบฝึกหัดนี้ได้ช่วยให้นักเรียนของพวกเรากลายเป็นนักอ่าน นักเขียน นักคิดที่ดีขึ้น

สร้างความเชื่อมโยง

ผมรู้สึกแปลกใจอยู่เสมอเวลาได้ยินสารพัดเหตุผลของเด็กนักเรียนว่าทำไมพวกเขาจึงอ่านหนังสือที่อ่านอยู่นั้น “ครูสั่ง เพราะมันอยู่ในรายการหนังสือที่ต้องอ่าน” “มีคำถามเกี่ยวกับหนังสือเล่มนี้อยู่ในข้อสอบ” “ผมต้องอ่านเพื่อจะได้ผ่านวิชานี้” คำตอบที่ได้ยินบ่อยจนเกินไปนี้เป็นคนละเรื่องกันเลยกับการที่เราต้องการให้เด็กๆ ของเราเป็นนักอ่าน

เยาวชนที่อ่านเพื่อความเพลิดเพลินสามารถสร้างความเชื่อมโยงกับโลกรอบตัวได้ ในที่สุดพวกเขาจะค่อยๆ เข้าใจตัวเองอย่างที่ไม่เคยคิดว่าจะเป็นไปได้ พวกเขาจะเชื่อมโยงตัวละครกับสถานการณ์ที่อาจช่วยในการตัดสินใจของตน เมื่อนักเรียนอายุสิบขวบของผมแสดงละครเรื่อง *Henry IV* ทั้งสองตอนในคืนเดียว พวกที่ชอบเยาะเย้ยถากถางพากันสงสัยว่าเด็กๆ จะสามารถตีความพฤติกรรมประหลาดของเจ้าชายฮัลล์และพอลลสตัฟฟ์ได้หรือ เด็กๆ รู้มากกว่านั้นเสียอีก การวิเคราะห์ความเพียรพยายามค้นหาศักดิ์ศรีในโลกที่ไร้ศักดิ์ศรีของเจ้าชายฮัลล์ช่วยสอนให้เด็กๆ เข้าใจการต่อสู้ดิ้นรนของตัวเองเมื่ออยู่ในโรงอาหารและสนามเด็กเล่น

วรรณกรรมยิ่งใหญ่ถูกถ่ายทำเป็นภาพยนตร์หรือแสดงเป็นละครเวทีทุกปี พ่อแม่และครูต้องคอยติดตามว่าเมื่อใดจะมีการนำวรรณกรรมมาดัดแปลงเป็นหนังหรือละคร เด็กๆ จะดูได้อย่างสนุกสนานหากได้อ่านงานวรรณกรรมต้นฉบับเสียก่อน หลังจากที่เรานำเด็กๆ ให้ชมภาพยนตร์หรือการแสดงที่ดัดแปลงมาจากหนังสือที่พวกเขาได้อ่าน

แล้ว เราอาจให้พวกเขาพูดคุยแลกเปลี่ยนกันว่าภาพยนตร์หรือการแสดงนั้นทำได้ใกล้เคียงกับประสบการณ์ที่ได้จากการอ่านงานวรรณกรรมชิ้นนั้นเพียงใด เมื่อไม่กี่ปีมานี้ มีภาพยนตร์ที่สร้างจากหนังสือ *The Lord of the Rings*¹², *The Chronicles of Narnia*, *Of Mice and Men*¹³ และวรรณกรรมชิ้นเยี่ยมอื่นๆ อีกมากมาย ส่วนโรงละครท้องถิ่นก็สร้างละครจากงานของนักเขียน เช่น ออสการ์ ไวลด์ (Oscar Wilde) วิลเลียม อินจ์ (William Inge) หรือ ออกัสต์ วิลสัน (August Wilson) เมื่อเด็กๆ อ่านวรรณกรรมโดยรู้ว่าตัวเองจะได้ดูภาพยนตร์หรือละครที่ดัดแปลงจากวรรณกรรมนั้นบนจอภาพยนตร์หรือบนเวที และครูจะต้องขอให้พวกเขานำประสบการณ์ทั้งสองแบบมาเปรียบเทียบกัน เด็กๆ จะอ่านหนังสือด้วยความหลงใหลและกระตือรือร้นยิ่งกว่าเวลาที่พวกเขาต้องอ่านเพียงเพื่อให้สอบผ่าน นี่แหละที่ควรจะเป็นเป้าหมายสำหรับเด็กของเรา

เสียงหัวเราะและรอยยิ้ม

พวกเราพ่อแม่และครูต้องจำไว้ว่า แม้ว่าวัฒนธรรมของเราจะเป็นเช่นนี้ แต่ก็ยังมีความเป็นไปได้ที่จะสร้างนักอ่านตลอดชีวิต นักเรียนจำนวนมากของพวกเราเป็นตัวอย่างที่ดีในเรื่องนี้ แม้ว่าในยุคของเคเบิลทีวี ดีวีดี วิดีโอเกม และอินเทอร์เน็ต จะไม่มีอะไรยากไปกว่านี้อีกแล้วก็ตาม ข้อเท็จจริงนี้ไม่ควรทำให้เราหมดกำลังใจ ดังที่เชกสเปียร์เขียนไว้ใน *Measure for Measure* ว่า:

ความกังขาของเราเป็นผู้ทรยศ
มันทำให้เราพ่ายทั้งที่อาจชนะ
ด้วยความกลัวที่จะพยายาม

(Our doubts are traitors, And make us lose the good
we oft might win By fearing to attempt.)

¹²นิยายแฟนตาซีโดย เจ.อาร์.อาร์. ทอลคีน (J.R.R. Tolkien)

¹³โดยจอห์น สไตน์แบ็ก (John Steinbeck) นักประพันธ์รางวัลโนเบลปี 1962 ฉบับแปลเป็นภาษาไทยคือ *เพื่อนยาก*

หากเราใช้ความพยายาม เราอาจมีเด็กนักเรียนอย่างลูอิส ลูอิสก็เช่นเดียวกับนักเรียนคนอื่นๆ ที่สมัครใจเรียนในชั้นวันเสาร์ที่ผสม สอนพวกนักเรียนเก่าที่ยังคิดถึงห้อง 56 และอยากจะเก็บแหล่งพักพิงนี้ ไว้เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต เด็กชั้นมัธยมต้นและมัธยมปลายเหล่านี้มักฝึก ทำแบบทดสอบวัดความถนัดทางวิชาการ (Scholastic Aptitude Test หรือ SAT) อ่านวรรณกรรม และเตรียมตัวเข้ามหาวิทยาลัย

เสาร์นั้น เราอ่าน *A Raisin in the Sun*¹⁴ ของลอรีเรน ฮันส์เบอร์รี่ (Lorraine Hansberry) กัน อีก 2-3 สัปดาห์ข้างหน้า เราจะไปทัศนศึกษากันที่เทศกาลเซกสเปียร์ในแอชลแลนด์ รัฐโอเรกอน ซึ่งเราจะได้ดูละครของฮันส์เบอร์รี่และละครของคนอื่นๆ อีกมาก ผมอยากให้เด็กๆ เตรียมพร้อม ผมจึงเสียเวลาไปค้นหาบทละครเรื่องนี้มาให้เด็กๆ อ่านไปด้วยกัน ขณะเดียวกันก็เล่าให้เด็กๆ ฟังถึงสภาพ สังคมในเวลานั้นที่ทำให้ละครเรื่องนี้เปลี่ยนโฉมหน้าละครเวทีอเมริกันไป จากเดิม ขณะที่เราอ่านถึงบรรทัดสุดท้ายของบทละคร เด็กๆ หลายคน ถอนหายใจด้วยความสุขและความยินดีเช่นทุกครั้งที่ย่านผลงานชิ้นเอก จบลง แต่ลูอิสนั่งน้ำตาไหลอาบแก้ม ไม่มีใครหัวเราะเยาะเด็กอายุ 14 ปีคนนี้ขณะที่เขาสะอึกสะอื้น เมื่อเขารวบรวมสติได้ ผมก็ถามเขาว่ามี อะไรในละครเรื่องนี้ที่ทำให้เขารู้สึกประทับใจลึกๆ ขนาดนี้ คำตอบของเขาเรียบง่าย “ผมร้องไห้ เพราะนี่คือครอบครัว *ของผม*”

เขาเป็นนักอ่าน เขาสร้างความเชื่อมโยง เขาเข้าใจ เขาสามารถ ลสำรวจความคิดที่ยิ่งใหญ่และมองเห็นความสัมพันธ์กับประสบการณ์ของตนเอง เป็นไปได้อย่างมากว่า ในอนาคตข้างหน้า เด็กๆ อาจจะได้อ่าน งานเขียนของลูอิส

นี่คือความเชื่อของผม: ถ้าเยาวชนได้พัฒนาความรักในการอ่าน ขึ้นแล้ว พวกเขาจะมีชีวิตที่ดีขึ้น ในมาตรฐานหลักสูตรของรัฐไม่ปรากฏ วัตถุประสงค์ข้อนี้ การประเมินการอ่านของเราอาจเริ่มต้นที่คะแนนจาก แบบทดสอบมาตรฐาน แต่ท้ายที่สุด เราต้องวัดความสามารถในการ

¹⁴บทละครที่ฮันส์เบอร์รี่ได้แรงบันดาลใจมาจากการต่อสู้ของครอบครัวของเธอเองกับกฎหมายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยที่เหยียดผิว

อ่านของเด็กจากเสียงหัวเราะที่เปล่งออกมาและน้ำตาที่รินไหลขณะที่เด็กซึมซับตัวอักษร เสียงหัวเราะและน้ำตาอาจไม่อยู่ในวัตถุประสงค์ในการอ่านตามหลักสูตรของรัฐ แต่นั่นเป็นมาตรฐานของห้อง 56 เด็กๆ พวกนี้อ่านหนังสือเพื่อรู้จักชีวิต

“ผมรู้จักหนังสือดีๆ ที่พวกเขาอาจยังไม่เคยผ่านตามาก่อน เป็นหน้าที่ของผมในฐานะที่เลี้ยงที่จะหยิบหนังสือพวกนี้ใส่มือเขา”

เด็กๆ ตื่นเต้นกับของใช้ของจอร์จและเลนนี่ ตัวละครที่นักอ่านน้อยเหล่านี้
คุ้นเคยเป็นอย่างดี ที่เนชันแนลสไตน์เบกเซ็นเตอร์ (National Steinbeck
Center) ซาลินัส แคลิฟอร์เนีย

F MICE AND MEN

"The best-laid schemes
o' mice an' men/Gang aft
agley" —Robert Burns, "To a Mouse"

LIFT
HATS

LIFT
CANS

"George,
it gonna be
that little p
off the fatt

"Look acro
Lennie an I
you can alm
We gonna g
place....?"

4

การเขียน

โดยรวมๆ แล้ว เด็กนักเรียนทุกวันนี้เป็นนักเขียนที่แย่มาก และก็ไม่น่าประหลาดใจแต่อย่างใด เมื่อคำนึงถึงผลที่สะสมมาจากการขาดการฝึกฝน การสอนที่ไม่เอาไหน การส่งข้อความตัวอักษร การใช้ศัพท์แสงแบบอีเมล และวัฒนธรรมที่ไม่ส่งเสริมการรู้หนังสือ จึงไม่ใช่เรื่องแปลกเลยที่นักเรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถเขียนข้อความที่กลมกลืนแม้เพียงสักย่อหน้าหนึ่ง อย่างไรก็ตามแต่เขียนเรียงความหรือรายงานเลย ลองพิจารณาเรื่องต่อไปนี้ดู:

- 1982 ปีแรกของการสอนของผม ห้องผมได้หนังสือ
ไวยากรณ์เล่มใหม่สวยงาม จากทางโรงเรียน
หนังสือเล่มนี้จัดทำเนื้อหาอย่างเป็นระบบและ
สมบูรณ์ทีเดียว คำอธิบายและตัวอย่างก็ชัดเจน
พอสิ้นปี เด็กจะมีพื้นฐานความเข้าใจเรื่องชนิดของ
คำ โครงสร้างของประโยค และการเขียนเป็นอย่างดี
นอกจากนั้น ครูที่มีชื่อเสียง 2-3 คน ได้แนะนำ
ให้ผมรู้จักโครงการนักเขียนน้อย ซึ่งเปิดโอกาสให้เด็ก
ทุกคนในโรงเรียนของรัฐในเขตพื้นที่การศึกษารวม
ลอสแอนเจลีส (Los Angeles Unified School
District) เขียนหนังสือของตัวเอง นักเรียนจะ
ใช้เวลาตลอดทั้งปีเขียนเรื่องราวสนุกๆ วาดภาพ
ประกอบ และเข้าเล่ม จากนั้นหนังสือเหล่านี้จะถูก
นำไปจัดแสดงในที่ประชุมมหาวิทยาลัยในพื้นที่
ซึ่งจะมีนักเรียนหลายพันคนมาอ่านหนังสือใน
วันเสาร์ มีการมอบรางวัลให้หนังสือเล่มที่ดีที่สุด
ด้วย
- 1990 โรงเรียนกำลังสั่งหนังสือสำหรับวิชาต่างๆ ในที่
ประชุม ครูดีๆ หลายคน ชี้ให้เห็นว่าหนังสือ
ไวยากรณ์ของเราเริ่มจะเก่าแล้วหลังจากใช้มา
นานแปดปี เราน่าจะสั่งซื้อใหม่เหมือนอย่าง
ที่เราสั่งซื้อหนังสือคณิตศาสตร์ และหนังสือ
วิทยาศาสตร์ แต่จนแล้วจนรอดก็ไม่มีคำสั่งซื้อ
หนังสือไวยากรณ์ ถึงตอนนี้โครงการนักเขียนน้อย
ถูกยกเลิกไปแล้ว เพราะผู้จัดต้องเสียเวลากับ
โครงการมากเกินไป โรงเรียนทั้งหลายได้รับการ
ส่งเสริมให้จัดงานวันนักเขียนน้อยของแต่ละ
โรงเรียนเอาเอง

- 1994 บรรดาผู้นำในโรงเรียนของผมไม่ค่อยชอบใจงานวันนักเขียนน้อยของเรานัก ครูบางคนไม่ได้ให้เด็กห้องตัวเองเขียนหนังสือ ครูบางคนเอาหนังสือของปีก่อนๆ มาเสนอในการประชุมพัฒนาครู ครูรุ่นเก่าสวดวิธีสร้างสรรค์หนังสือให้นักเขียนน้อยให้นำอ่านแก่ครูใหม่ๆ
- 1997 เขตพื้นที่การศึกษาเกิดวุ่นวายกับการทดสอบมาตรฐานยิ่งกว่าที่ผ่านๆ มา ทำให้ครูมีการจัดวันสอบเพียบ ใน 163 วันจะต้องจัดให้มีการทดสอบระดับเขตและระดับรัฐเสีย 30 วัน ครูจึงได้แต่โอตครวญอย่างน่าเห็นใจว่า “แล้วจะให้ผมสอนอะไรได้ในเมื่อไม่มีเวลาให้ผมได้สอนเลย”
- 1998 ในที่ประชุมครู ครูทั้งหลายออกเสียงให้ยกเลิกงานวันนักเขียนน้อย เด็กแต่ละคนจะเขียนหนังสือของตัวเองแล้วนำมาโชว์ผู้ปกครองในคืนที่มีงานวันเปิดภาคเรียนแทน ในระหว่างการประชุมมีการยกเลิกกิจกรรมอื่นๆ อีกด้วย ไม่ว่าจะเป็งานแสดงโครงงานวิทยาศาสตร์ การแข่งขันสะกดคำศัพท์ การแข่งขันค้นหาสถานที่ทางภูมิศาสตร์ และการเฉลิมฉลองวันเกิดของ ดร. คิง แต่อย่างน้อย ครูทั้งหลายก็ยังมีหนังสือไวยากรณ์ภาษาอังกฤษดีๆ ใช้อยู่ แม้ว่าจะเก่าและขาดรุ่งริ่งไปตามกาลเวลา
- 2000 โรงเรียนของเรานำหนังสือชุดฝึกทักษะการอ่านมาใช้ และมีผู้เชี่ยวชาญการรู้หนังสือสองคนถูกส่งมาช่วยฝึกครูของเรา หนึ่งในงานหลายๆ อย่าง ของผู้เชี่ยวชาญการรู้หนังสือก็คือ เอา

หนังสือไวยากรณ์อังกฤษออกไป จากห้องเรียน พวกเขาบอกครูว่าให้สอนไวยากรณ์จากตำราชุดใหม่เท่านั้น พวกครูพากันบ่นว่าตำราชุดใหม่ สอนชนิดของคำและโครงสร้างประโยคก็จริง แต่ลืมนักเรียนไวยากรณ์เล่มเก่าไม่ได้ ผู้เชี่ยวชาญ การรู้หนังสือยีนกรานว่ายังงี้ๆ ครูทั้งหลายก็ต้อง ยอมให้เก็บหนังสือเล่มเก่าคืน พวกเราหาทาง ประนีประนอมด้วยการขอใช้หนังสือไวยากรณ์ เป็นส่วนเสริมนอกเหนือจากตำราที่โรงเรียน กำหนดให้ใช้ แต่ผู้เชี่ยวชาญการรู้หนังสือไม่ ยินยอม ครูที่อายุยังน้อยกลัวจนยอมคืนหนังสือ แต่ครูเก่าที่ฉลาดจะซ่อนหนังสือไว้ แล้วแอบเอา มาแบ่งกันใช้สอนไวยากรณ์ภาษาอังกฤษที่ถูกต้อง ให้เด็กๆ

- 2001 ในที่ประชุมพัฒนาครู เราได้รับทราบกฎเกณฑ์ใหม่ ในการสอนวิชาการอ่านและการเขียน นั่นคือ ต่อแต่นี้ไป เมื่อเราตรวจงานเขียนเรียงความ ของนักเรียนตามที่เขตพื้นที่การศึกษากำหนด เราจะไม่นับคำที่สะกดผิด ว่าผิดอีกต่อไป ด้วยวิธี นี้ เราจะได้ผลการประเมินความก้าวหน้าของ นักเรียนได้ “แม่นยำ” ขึ้น
- 2003 ถึงตอนนี้ นักเรียนต้องทำแบบทดสอบทุก 6 สัปดาห์ตามที่ชุดฝึกทักษะการอ่านกำหนดไว้ โดยนักเรียนจะต้องยืมใกล้ๆ ครูแล้วอ่านข้อความที่ เลือกมาสองตอนให้ดังและเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ ครูหลายคนถามถึงเหตุผลและแย้งว่าในชีวิตจริง เราไม่ได้อ่านออกเสียงเร็วๆ แบบนี้ ถึงอย่างนั้นก็ ยังมีแผนภูมิติดไว้ที่โถงทางเดินเพื่อบันทึกการ

แข่งขันของเด็กนักเรียนชั้นต่างๆ และสายต่างๆ
ว่าใครอ่านหนังสือได้เร็วที่สุด

2004 หลังจากใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านแบบใหม่ได้สามปี
คะแนนการอ่านของเด็กโรงเรียนเราก็ยังไม่ดีขึ้น
ที่จริง คะแนนในหลายๆ ด้านยังลดลงด้วยซ้ำไป
คะแนนการอ่านของเด็กนักเรียนเกรด 3 ของเรา
จะเรียกว่าหายนะก็ไม่ผิด

ทุกๆ สัปดาห์ตลอดเวลาสามปีพวกเราถูกกรอกหูว่า ฤกษ์แจ
สำคัญของการอ่านคือต้องอ่านคล่อง มาตอนนี้ “กระทรวงสัจจะ” หรือผู้
เชี่ยวชาญการรู้หนังสือของเรากลับบอกเราว่าเราทำผิดที่ทำให้ความสำคัญ
กับการทดสอบการอ่านคล่องมากเกินไป สิ่งสำคัญคือ *การทดสอบ
การอ่านเพื่อความเข้าใจ* ต่างหาก เขาบอกเราว่าไม่ต้องกังวลที่เรา
เข้าใจผิดพลาดไปในการประชุมที่ผ่านๆ มา แผนภูมิการอ่านคล่องใน
โถงทางเดินถูกปลดออก อิมม... ไซ้แล้ว สหาย เรายังไม่เคยทำสงคราม
กับโอเชียเนียเลย

ต่อมาในปีนั้น นักเรียนต้องทำข้อสอบการเขียนของเขตอีก
ข้อสอบหนึ่ง โดยจะต้องเขียนเรื่องในหัวข้อที่พวกเขา همین เบื่อจะแะ
การทดสอบใช้เวลาสองวันจึงจะแล้วเสร็จ ครูที่รับผิดชอบส่งชุดข้อสอบ
ของผมมาให้ที่ห้องเรียน มีโน้ตกำกับไว้บนข้อสอบว่า “ข้อสอบของ
คุณเรฟ กำหนดส่งวันศุกร์”

ทั้งครูและพ่อแม่อ่างเราต้องรีบบทหนัก แม้จะมีอุปสรรคขัด
ขวาง แต่เราต้องหากกลยุทธ์และกิจกรรมต่างๆ ที่จะช่วยบั้นเด็กๆ ให้
เป็นนักเขียนที่ดีขึ้นให้ได้ ฟรานซิส เบคอน (Francis Bacon) เขียน
ไว้ว่า “การอ่านทำให้คนเป็นคนอย่างสมบูรณ์ การประชุมทำให้คน
เตรียมพร้อม การเขียนทำให้คนแม่นยำ” (Reading maketh a full
man, Conference a ready man, and Writing an exact man.)
ผมอยากให้นักเรียนของผมสามารถแสดงความคิดเห็นของตัวเองได้
อย่างชัดเจน ผมอยากให้พวกเขาเขียนได้ดี ไม่ใช่เพราะกำลังจะสอบ

แต่เพราะการเขียนได้ดีจะเป็นประโยชน์ต่อพวกเขาไปจนตลอดชีวิต ไม่ว่าจะสมัครเรียนมหาวิทยาลัยหรือสมัครงานก็ตาม ต่อไปนี้เป็นขั้นตอนสี่ขั้นตอนที่ผมใช้กับนักเรียนของผมเพื่อพัฒนาการเขียน

ขั้นที่ 1 เริ่มต้นจากไวยากรณ์

วันของเราที่โรงเรียนเริ่มต้นอย่างเป็นทางการตอนแปดโมงเช้า แต่เด็กของผมส่วนใหญ่สมัครใจเริ่มเรียนเร็วกว่านี้ ฉะนั้น เมื่อถึงเวลาแปดโมงนักเรียนของผมก็นั่งโต๊ะกันเรียบร้อยหมดแล้ว คำสั่งงานไวยากรณ์พร้อมอยู่บนกระดาน ส่วนแบบฝึกหัดวางอยู่บนโต๊ะ (หนังสือไวยากรณ์เก่าถูกริบไปแล้ว แต่เราหาซื้อหนังสือแบบฝึกหัดไวยากรณ์จากร้านขายอุปกรณ์การเรียนการสอนของครูได้)

ทุกเช้า เราจะเริ่มด้วยการทำแบบฝึกหัดไวยากรณ์ เด็กอาจได้รับคำสั่งให้หาคำนามชี้เฉพาะ หรือให้เลือกกาล (verb tense) ที่ถูกต้องใส่ในประโยค ก่อนจะใช้ชื่อนักเรียน ก่อนจะมีการบ้าน ก่อนจะถูกเบี่ยงเบนความสนใจ พวกเด็กๆ ก็เริ่มทำแบบฝึกหัดไวยากรณ์กันแล้ว ผมใช้เวลาเพียงครู่เดียวแยกทักทายเด็กๆ และบอกพวกเขาว่าวันนี้เรามีเรื่องน่าสนใจตื่นเต้นรออยู่ พอถึงตอน 8.01 น. เราจะทำงานหนักกันอยู่แล้วระหว่างที่นักเรียนคนอื่นๆ เดินทอดน่องผ่านประตูห้องเราไป พวกเราห้อง 56 ไม่เคยปล่อยให้เวลาให้สูญเปล่า เวลาแม้เพียง 2-3 นาทีที่เราปล่อยให้ผ่านเลยไปตอนเริ่มวัน หากนับรวมกันตลอดทั้งปีอาจกลายเป็น 20-30 ชั่วโมง เด็กๆ ของเราไม่อาจทิ้งเวลาให้เสียเปล่าแบบนั้นได้

เด็กเหล่านี้เรียนหนักด้วยเหตุผลสามข้อ ข้อแรกเลย เด็กๆ หลายคนเริ่มสนุกกับไวยากรณ์ เด็กนักเรียนของผมทุกคนพูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง พวกเขาเห็นคุณค่าของการหัดเขียนภาษาใหม่ได้อย่างถูกต้อง เด็กๆ เห็นความก้าวหน้าของตัวเอง และเนื่องจากเด็กๆ รู้สึกสบายใจเมื่ออยู่ในห้อง 56 พวกเขาจึงไม่ต้องกังวลว่าตัวเองจะทำผิด พวกเขาเชื่อว่าจะไม่มีความหวัหระเหาะหรือดูว่าพวกเขา

เหตุผลข้อที่สองก็เพื่อจะได้ไม่ต้องนำงานกลับไปทำที่บ้าน ในห้องเรียน เด็กๆ มีเวลา 30 นาทีในการตอบคำถาม 20 ข้อ หลังจากผมสอนทักษะการเขียนราวห้านาที และตรวจสอบจนแน่ใจว่า เด็กเข้าใจแล้ว เด็กๆ จะมีเวลาอีกราว 23 นาทีที่จะทำงานให้เสร็จ ถ้าทำไม่เสร็จ ผมจะสั่งให้เด็กๆ นำคำถามที่เลือกกลับไปทำเป็นการบ้าน ดังนั้นพวกเขาจึงได้เรียนรู้ว่าการทำงานให้เสร็จในห้องจะเป็นการดีกว่าที่นี่ พวกเขามีเพื่อนๆ และครูไว้คอยปรึกษาหากมีข้อสงสัย ห้องเรียนยังเอื้อต่อการทำงานที่มีคุณภาพมากกว่าบ้านที่มีพี่น้องตะโกนโวยวาย และเสียงโทรทัศน์ดังลั่น

สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ เด็กๆ อยากทำงานนี้เพราะกลัวสิ่งที่เราเรียกว่า “การแก้งานสุดสยอง” ความคิดนี้เกิดขึ้นจากการได้ยินนักเรียนรุ่นก่อนบ่นว่าในห้องเรียนอื่นๆ เวลาที่พวกเขาส่งงานอะไรสักชิ้น สิ่งใดสิ่งหนึ่งในสามสิ่งที่จะเกิดขึ้นคือ หนึ่ง ได้งานคืนและได้คะแนนดี สอง ได้งานคืนแต่ได้คะแนนแย่ หรือที่บอยที่สุดคือ สาม ไม่ได้งานคืนเลย แต่ในห้อง 56 ของเรา แทนที่จะให้คะแนนต่ำๆ ผมจะบอกนักเรียนว่าพวกเขาจะต้องได้คะแนนอย่างน้อยร้อยละ 90 ขึ้นไปสำหรับงานไวยากรณ์ หรือไม่ก็ต้องทำซ้ำอีกครั้ง เด็กๆ ไม่ได้ถูกลงโทษ ถูกประจาน หรืออะไรทำนองนั้น พวกเขาเพียงแต่ต้องทำงานใหม่รอบแล้วรอบเล่า จนกว่าจะถูกต้องคล่องแคล่ว ตอนต้นปี เด็กในห้องเกือบทุกคนต้องแก้งานไวยากรณ์ใหม่ทุกวัน พอสัปดาห์ที่สอง มีเด็กๆ เพียง 2-3 คนเท่านั้นที่ยังต้องแก้งานใหม่อยู่ทุกวัน การแก้งานสุดสยองทำให้เด็กเข้าใจว่าห้อง 56 เป็นห้องที่เอาจริงเอาจัง และพวกเขาต้องตั้งใจฟัง ใช้ความพยายามให้มาก ถูถามคำถาม และทำให้ถูกเสียตั้งแต่ต้น

เช้าวันรุ่งขึ้น เมื่อถึงเวลาทำแบบฝึกหัดไวยากรณ์ชิ้นใหม่ เด็กๆ ของผมจะเข้ามาหยิบงานชิ้นเก่าคืนไป ตอนพัก เด็กๆ จะแก้งานอย่างรวดเร็วและถูกต้อง แล้วเตรียมรายการแก้งานสุดสยองไว้ รายการนี้จะถูกติดไว้ที่หน้าห้อง จะมีทั้งเสียงถอนหายใจโผล่อกและเสียงร้องอย่างดีใจสุดขีดจากเด็กๆ ที่ทำงานได้ถูกหมด สองสามนาทีถัดจากนี้เป็นช่วงเวลาที่ผมชอบที่สุด หลังจากความดีอกดีใจหรือความผิดหวังจบลงแล้ว เด็กที่ใช้ไวยากรณ์ได้ถูกต้องจะนั่งลงข้างๆ เพื่อนที่ยังไม่เข้าใจบทเรียน

เพื่อช่วยแก้ไขสิ่งที่ผิดพลาด รวมทั้งให้กำลังใจเพื่อนให้ทำได้สำเร็จในคืนนั้นหรือในวันรุ่งขึ้น

ขั้นที่ 2 และ 3 เรียงความประจำสัปดาห์ และรายงานการอ่านหนังสือรายเดือน

แบบฝึกหัดการเขียนสองขั้นต่อไปนี้เกิดจากความผิดพลาดของผมเองสมัยที่ผมอายุยังน้อย ในฐานะที่เป็นครูสอนโรงเรียนประถมบ่อยครั้งที่ผมได้คุยกับศิษย์เก่าที่เรียนอยู่ชั้นมัธยมต้นหรือมัธยมปลาย พวกเขาคิดถึงห้อง 56 และจะบอกผมว่าอะไรบางอย่างที่ผมทำได้ดีแล้ว และที่สำคัญ อะไรบางอย่างที่ผมน่าจะปรับปรุง หนึ่งในข้อผิดพลาดจำนวนมากของผมคือไม่ได้ช่วยให้เด็กเข้าใจความสำคัญของการบริหารเวลา การบ้านทั้งหมดที่ผมมอบหมายให้เด็กๆ ทำ ผมให้เวลาหนึ่งวัน เด็กๆ จะต้องนำมาส่งในวันรุ่งขึ้น นักเรียนของผมที่เพิ่งจบไปเห็นว่า จะดีกว่ามากเลยถ้าจะให้ส่งงานบางชิ้นตอนสิ้นสัปดาห์หรือสิ้นเดือน ด้วยวิธีนี้ เด็กๆ จะได้เรียนรู้ที่จะลงมือทำโครงการต่างๆ ก่อนที่จะสะสมเป็นดินพอกหางหมู

มาถึงเรื่องเรียงความประจำสัปดาห์และรายงานการอ่านหนังสือประจำเดือน สองโครงการนี้ยากกว่าแบบฝึกหัดไวยากรณ์ทั้งในแง่การสั่งงาน การให้คะแนน และการสอน แต่มันสอนให้เด็กๆ รู้จักคุณค่าของการบริหารเวลา ขณะเดียวกันก็พัฒนางานเขียนของเด็กไปด้วย

เรียงความประจำสัปดาห์

ทุกวันศุกร์ ผมจะมอบหมายงานเขียนเรียงความประจำสัปดาห์ให้เด็ก เรียงความสั้นๆ นี้มักมีความยาวประมาณหนึ่งหน้ากระดาษ โดยมีหัวข้อร้อยแปดพันเก้าตั้งแต่เรื่องหนักๆ ไปจนถึงเรื่องเบาสมอง สัปดาห์นี้ผมอาจให้เด็กๆ เสนอความคิดเห็นต่อการตัดสินใจของจอร์จที่

จะฆ่าเลนนี่¹ ในวรรณกรรมเรื่อง *Of Mice and Men* ลับดาห์ถัดมา ผมอาจให้เด็กๆ เขียนว่าถ้าได้กินยาวิเศษที่ทำให้ล่องหนหายตัวได้ พวกเขาจะใช้เวลา 24 ชั่วโมงทำอะไรบ้าง ในการทำงานที่ได้รับมอบหมายทุกชิ้น เด็กๆ จะต้องเขียนไวยากรณ์ ตัวสะกด โครงสร้างประโยค ตลอดจนเรียบเรียงเรื่องราวให้ถูกต้อง ผมอยากให้งานเขียนของเขาเป็นอย่างที่ฟรานซิส เบคอนพูดไว้ -- แจ่มแจ่มชัดเจน

ผมจะมอบหมายงานเขียนเรียงความให้เด็กๆ ในวันศุกร์ และเก็บงานราวหนึ่งหรือสองลัปดาห์หลังจากนั้นด้วยเหตุผลสองประการข้อแรก เพื่อให้เด็กมีโอกาสเขียนตอนวันหยุดสุดลัปดาห์ แน่ละ พวกเขาไม่จำเป็นต้องทำได้ ผมสนับสนุนให้พวกเขาใช้เวลาอยู่กับครอบครัวและเพื่อนๆ ให้มาก เล่นฟุตบอล พักผ่อน หรือเล่นสนุกสนานบ้างไปตามเรื่อง แต่ถึงจะใช้เวลาลักชั่วโมงสองชั่วโมงทำงานเขียนในวันหยุดพวกเขาก็ยังเหลือเวลาเล่นอีกนับสิบชั่วโมง เรียงความประจำลัปดาห์ทำให้เด็กมีโอกาสฝึกสร้างสมดุลระหว่างการทำงานกับการเล่นสนุก

ข้อสอง วิธีนี้ทำให้ผมมีช่วงสุดลัปดาห์สำหรับตรวจงานเด็กอย่างเต็มที่ด้วย ไม่มีทางเลยที่ผมจะตรวจเรียงความของนักเรียนได้อย่างละเอียดถี่ถ้วนโดยใช้เวลาตอนกลางคืนหลังจากสอนมาแล้วทั้งวัน เนื่องจากผมมีบทเรียนมากมายที่ต้องเตรียมสำหรับวันรุ่งขึ้น และมีครอบครัวต้องดูแล ผมจึงเหนื่อยและยุ่งเกินกว่าจะตรวจเรียงความได้ดีเท่าที่ควร เมื่อถึงเช้าวันจันทร์เด็กนักเรียนของผมจะได้งานคืนพร้อมกับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ หากผมคาดหวังให้เด็กๆ เอาใจใส่ในงาน ผมก็ต้องแสดงให้พวกเขาเห็นว่าผมเอาใจใส่ในงานเขียนของพวกเขาเช่นกัน

ในช่วงวันหยุดสุดลัปดาห์ ผมยังทำอย่างอื่นที่ผมพบว่าได้ผลดีเป็นอย่างยิ่งด้วย ผมจะเลือกเรียงความของเด็กมาสองสามชิ้น และเอามาพิมพ์ตามที่ได้ๆ เขียนทุกอย่างรวมทั้งข้อผิดพลาดด้วย เช้าวันจันทร์ แทนที่ผมจะสั่งงานเรื่องไวยากรณ์สำหรับวันนั้น นักเรียนจะได้

¹เลนนี่ชายร่างใหญ่แต่สมองไม่ปกติ ฆ่าภรรยาของลูกชายเจ้าของฟาร์มที่เขาทำงานด้วยตายโดยไม่ตั้งใจ จอร์จซึ่งเป็นเพื่อนรักของเลนนี่รู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้น จึงตัดสินใจใช้ปืนยิงเลนนี่เพราะอยากให้เขาตายอย่างมีความสุขและไม่เจ็บปวด

อ่านเรียงความสองสามเรื่องจากสัปดาห์ที่แล้ว โดยผมจะเอาชื่อเด็กออก เพื่อไม่ให้เด็กรู้สึกอับอาย

ในเวลาเพียงไม่กี่สัปดาห์เด็กๆ สามารถพัฒนาทักษะการเขียน ไปไกลมาก การได้ดูเรียงความหลายๆ แบบของเพื่อนนักเรียนด้วยกัน ทำให้เด็กๆ เริ่มมองออกว่าเพราะเหตุใดเรียงความเรื่องหนึ่งถึงดีกว่าอีกเรื่องหนึ่ง พอถึงสิ้นปี นักเรียนเกรด 5 ของผมก็แทบไม่มีข้อผิดพลาดเลยทั้งในเรื่องการสะกดคำ ไวยากรณ์ หรือโครงสร้างประโยค แถมยังระมัดระวังในรายละเอียดต่างๆ มากขึ้น เช่น หลีกเลี่ยงการใช้ส่วนขยายไม่ตรงกับประธาน (dangling modifier) ผมไม่ได้ทำอะไรให้พวกเขาฉลาดขึ้น ผมไม่ใช่ครูที่ดีพอที่จะทำเช่นนั้นได้ แต่การที่เด็กๆ ได้เขียนและประเมินงานเขียนกันเองเป็นประจำ ทำให้พวกเขากลายเป็นนักเขียนที่เก่งขึ้น ทั้งยังสนุกกับการเรียนรู้ที่จะเป็นนักเขียนที่ดีด้วย

เราไม่เคยพลาดโอกาสที่จะประเมินงานเขียนร่วมกันทั้งห้องที่จริงแล้ว ช่วงที่ผมกำลังเขียนหนังสือเล่มนี้ เพื่อนครูคนหนึ่งโกรธผมเป็นฟินเป็นไฟ เธอผิดหวังที่ผมไม่ได้ช่วยนักเรียนคนหนึ่งของเธอที่มีปัญหา เช้าวันหนึ่งเธอโทรศัพท์มาที่ห้องของผมและกรี๊ดใส่ผมก่อนจะวางสายไป ตอนพักกลางวัน ผมพบโน้ตในช่องจดหมายของผม เอ้อ... พุดให้ชัดก็คือ มันเป็นจดหมายด่ามากกว่าโน้ต นอกจากข้อหาต่างๆ นานาแล้ว ในจดหมายนั้นผมยังถูกหาว่าคุยโตโอ้อวดและน่าขยะแขยงด้วย

ผมจะเขียนตอบก็ได้ แต่ผมเอาโน้ตที่ว่าไปใช้ประโยชน์ได้ดีกว่า ผมถ่ายเอกสารแล้วให้พวกเขาประเมินการเขียน เด็กๆ ให้คะแนนความมีอารมณ์รุนแรงสูง แต่คิดว่ายังต้องแก้ไขเรื่องน้ำเสียง ผมปฏิเสธความคิดของเด็กๆ ที่จะส่งโน้ตพร้อมความคิดเห็นคืนให้ครูคนนั้น

รายงานการอ่านหนังสือประจำเดือน

เช่นเดียวกับเรียงความประจำสัปดาห์ การเขียนรายงานการอ่านหนังสือประจำเดือนเป็นอีกวิธีที่ช่วยให้เด็กเรียนรู้การบริหารเวลา

ขณะที่ได้พัฒนาทักษะในการเขียนไปพร้อมกันด้วย แม้จะ ไม่มี “แบบอย่าง” การเขียนรายงานการอ่านแบบใดที่จะเหมาะกับห้องเรียนทุกห้องและนักเรียนทุกคน นี่คือนสิ่งที่ห้อง 56 ทำเป็นประจำทุกเดือนและใช้ได้ดีสำหรับเรา สำหรับคุณ คุณอาจมีแบบอย่างการเขียนรายงานแบบอื่นที่เหมาะสมกว่า

ในการเขียนรายงานการอ่านหนังสือ ผมจะให้เด็กอ่านหนังสือที่อ่านง่าย เรื่องที่เราอ่านกันอยู่ในห้องนั้นยากเกินไปสำหรับเด็กหลายคนที่จะอ่านเองตามลำพัง ผมหาหนังสือที่ได้รับรางวัลนิวเบอริชชุดหนึ่งกับนวนิยายที่อ่านง่ายแต่เป็นนวนิยายชั้นเยี่ยมให้เด็กๆ นักเรียนแต่ละคนจะได้เลือกหนังสือใหม่หนึ่งเล่มตอนต้นเดือน เด็กที่ยังมีปัญหาในการอ่านอยู่อาจเลือกเรื่องง่ายๆ ของเบเวอรี เคลสิรี นวนิยายทั้งหลายที่อยู่ในรายการนี้มีสิ่งหนึ่งที่เหมือนกัน คือเป็นนวนิยายเรื่องเยี่ยมสำหรับเด็กๆ โปรดปรานเพราะอ่านสนุกเพลิดเพลิน ไม่ว่าเด็กจะอ่าน *The Phantom Tollbooth*, *Beezus and Ramona* หรือ *Mr. Popper's Penguins* ทุกคนจะได้อ่านหนังสือที่เป็นอมตะทุกยุคทุกสมัย

รายงานการอ่านหนังสือประจำเดือนของเราแบ่งออกเป็นตอนสั้นๆ แต่ละตอนว่าด้วยองค์ประกอบแต่ละอย่างของนวนิยาย ได้แก่ ตัวเอกของเรื่อง ตัวร้าย ความขัดแย้ง ฉาก โครงเรื่อง ไคลแมกซ์ของเรื่อง การคลี่คลายปมเรื่อง และแก่นเรื่อง เพื่อช่วยให้เด็กๆ เข้าใจแนวคิดยากๆ เหล่านี้ ผมจึงเอาหนังสือ *The Wizard of Oz* (ซึ่งเด็กส่วนใหญ่ในห้องของผมไม่เคยได้ยินมาก่อน!) มาให้อ่านกัน

ผมใช้เรื่องนี้เพราะเนื้อเรื่องชัดเจน ทำให้เด็กเข้าใจแนวคิดได้อย่างรวดเร็ว โดโรทีเป็นตัวเอก ส่วนแม่มดใจร้ายเป็นคู่ปรับ ความขัดแย้งเป็นเรื่องของคนกับคน (แทนที่จะเป็นความขัดแย้งระหว่างคนกับธรรมชาติ คนกับตัวเอง หรือคนกับสังคม) ฉากเป็นฟาร์มในแคนซัสและดินแดนแห่งออซ ไคลแมกซ์ของเรื่องอยู่ที่โดโรทีและเพื่อนๆ ของเธอแก้ไขสถานการณ์ของแต่ละคนได้ นั่นคือ หุ่นไล่กาได้ส่องหุ่นกระเบื้องได้หัวใจ ลิงโตชี้ฉลาดได้ความกล้าหาญ และโดโรทีได้กลับ

บ้าน แน่นนอนแก่นของเรื่องกึ่ง่ายพอที่เด็กๆ จะบอกได้ เพราะโดโรทิพุด แล้วพุดอีกหลายรอบว่า “ไม่มีที่ไหนเหมือนบ้าน”

ต่อจากนั้น เด็กทั้งห้องจะอ่านหนังสือเล่มแรกของปีด้วยกัน ซึ่งมักจะเป็น *The Westing Game*² ของเอลเลน รัสกิน (Ellen Raskin) เป็นเรื่องฆาตกรรมลึกลับสำหรับเยาวชนที่ตลกขบขันมาก นักเรียนของผมสนุกสนานกับการอ่านหนังสือเรื่องนี้ จากนั้นผมจะแจกสมุด “รายงานการอ่าน” นวนิยายเรื่องนี้ให้เด็กๆ ที่นี้เด็กๆ ก็จะเข้าใจว่าผมคาดหวังอะไรเมื่อพวกเขาเขียนรายงานฉบับแรกเกี่ยวกับหนังสือที่เลือกอ่านประจำเดือนนั้น

แน่ละ สำหรับรายงานฉบับแรก เด็กๆ จะทำผิดพลาดทุกเรื่อง แม้จะมีตัวอย่างให้แล้วก็ตาม เด็กๆ ก็ยังทำผิดพลาดหลายอย่าง ทั้งตัวสะกด ไวยากรณ์ การเลือกใช้กาล และโครงสร้างประโยค นอกจากนี้พวกเขายังวิเคราะห์ผิด โดยมักจะระบุตัวละครที่เป็นตัวเอกไม่ถูก (เช่น บอกว่าเลนนี่เป็นตัวเอกในเรื่อง *Of Mice and Men* แทนที่จะเป็น จอร์จ) หรือเล่าเรื่องตั้งแต่ต้นจนจบ แทนที่จะสรุปพล็อตเรื่องสั้นๆ แต่ไม่เป็นไร เพราะนั่นเป็นครั้งแรกที่เด็กได้ลองทำดู ผมใช้เวลาอย่างน้อยหนึ่งสัปดาห์จึงจะตรวจรายงานพวกนี้เสร็จ ในระหว่างนั้น เด็กๆ จะลงมือเขียนรายงานชิ้นต่อไป พอถึงเวลาที่ได้รับรายงานฉบับแรกคืนและเข้าใจแล้วว่าน่าจะทำให้ดีได้อย่างไร พวกเขาก็สามารถเอาคำแนะนำของผมไปปรับปรุงรายงานฉบับที่สองได้ หลังจากทำเช่นนี้อยู่หนึ่งปี เด็กนักเรียนของผมโดยรวมก็สามารถเขียนรายงานชิ้นเยี่ยมมาส่งได้ และได้อ่านหนังสือดีๆ ไปราว 10-12 เล่มในระหว่างที่เรียนรู้วิธีเขียนรายงานด้วย

ข้อดีอีกอย่างหนึ่งของรายงานการอ่านประจำเดือน คือทำให้นักเรียนเลิกพูดว่า “ผมทำเสร็จแล้ว” ที่ชอบพูดเวลาได้รับมอบหมายงานวิชาประวัติศาสตร์หรือคณิตศาสตร์ไปทำเดียวๆ

เรฟ: จอห์น เธออ่านหนังสือจบแล้วและพร้อมจะส่งรายงานการอ่านประจำเดือนแล้วใช่ไหม?

²หนังสือรางวัลนิวเบอร์รี่ 1979 เป็นเรื่องการไขปริศนาฆาตกรรมมหาเศรษฐีของคน 16 คนที่ได้รับเชิญมาที่พาร์ตเมนต์ชั้นเทาเวอร์ โดยจับคู่กัน 8 คู่ แต่ละคู่จะได้รับคำใบ้ชุดหนึ่งกับเงิน 10,000 ดอลลาร์เป็นแรงจูงใจ ใครไขปริศนาได้จะได้รับมรดก 200 ล้านดอลลาร์ของแซม เวสต์ิง

จอห์น: (ยิ้มแหยๆ) เอ้อ ยังครับ ผมว่าผมไปทำก่อนดีกว่า
ครับ

รายงานการอ่านประจำเดือนไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับครูและพ่อแม่ การเลือกเฟ้นหนังสือให้ถูกใจเด็กๆ เป็นเรื่องท้าทาย การให้คะแนนรายงานและการสะท้อนความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์กับเด็กๆ เป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลา แต่ลูกๆ ของคุณจะเติบโตขึ้นมาเป็นนักอ่าน นักเขียน และนักคิดที่มีวิจารณญาณเมื่อทำเช่นนั้น มันเป็นงานหนักก็จริง แต่คุ้มค่ากับความพยายาม

นี่เป็นรายงานการอ่านหนังสือที่เขียนโดยเด็กเกรด 5 ของผม
คนหนึ่ง

การผจญภัยของทอม ฮอว์เยอร์ โดย มาร์ก ทเวน

ตัวเอก

ทอม ฮอว์เยอร์เป็นตัวเอกของนวนิยายเรื่องนี้ เขาอายุประมาณ 12 ปี อาศัยอยู่ในเมืองเล็กๆ ชื่อเซนต์ปีเตอร์สเบิร์ก รัฐมิสซูรี เขาอยากเป็นผู้ร้าย ขอบโดดเรียน และหายตัวไปจากโบสถ์ เขาชอบกวนประสาทป้าพอลลี่ให้โมโห และเกลียดน้องชายคนละแม่ที่ชื่อซิด

ตัวร้าย

อินจัน โจ เป็นตัวร้ายของเรื่องนี้ โจเป็นลูกครึ่งอินเดียนแดง เป็นโจรและฆาตกร เขาฆ่า ดร.โรบินสัน และยังวางแผนประทุษร้ายหญิงม่ายที่ร่ำรวยคนหนึ่งอย่างเหี้ยมโหดด้วย เขาเป็นคนโลภและขมขื่น เพราะสิ่งที่ชาวเมืองปฏิบัติต่อเขา

ความขัดแย้ง

เป็นเรื่องความขัดแย้งระหว่างบุคคลกับบุคคล ทอมอยากได้เงิน 12,000 ดอลลาร์ที่โจขโมยมา ส่วนโจอยากฆ่าแม่ม่ายดักกลาสแล้วหนีไป ตัวละครทั้งสองตัวไม่ได้สิ่งที่ตัวเองหวัง จึงเกิดความขัดแย้งขึ้น

ฉาก

เรื่องเกิดขึ้นที่เมืองเล็กๆ ในรัฐมิสซูรีในทศวรรษ 1830 ฉากมีสำคัญต่อท้องเรื่องมาก เนื่องจากเมืองนี้เป็นตัวแทนของสถานที่ที่มาร์ก ทเวนเติบโตขึ้น ตัวละครหลายตัวจึงมาจากคนที่เขาเคยรู้จักจริงๆ ภาษาที่ใช้ การถือโชคกลาง และวัฒนธรรมของหมู่บ้านล้วนมีความสำคัญต่อเนื้อเรื่องทั้งสิ้น

โครงเรื่อง

ทอม ซอร์เยอร์เป็นเด็กเกเรและรักสนุกที่เติบโตขึ้นในทศวรรษ 1830 ริมแม่น้ำมิสซิสซิปปี เขามีปัญหากับป่าพอลลิที่รักเขาแต่ทุกซี้ใจในการเลี้ยงดูเขาอยู่เสมอมา ทอมเป็นเด็กที่ฉลาดมาก เขาหลอกเพื่อนให้ทาสีรั้ว และได้คัมภีร์ไบเบิลเล่มหนึ่งเป็นรางวัลจากโบสถ์ด้วยการหลอกเอาตัวชิงรางวัลจากเพื่อนๆ

ทอมไม่ใช่นักเรียนที่ดีและมักโดดเรียนอยู่บ่อยๆ เขาชอบเด็กสาวๆ และทิ้งเอมี ลอว์เรนซ์ไปหาเบกกี แทตเชอร์ เพื่อนสนิทของเขาชื่อโจ ฮาร์เปอร์และฮัค ฟินน์ ฮัคเป็นลูกของชายขี้เหล้าในเมือง เขาเป็นที่ชิงชังของพวกผู้ใหญ่ทุกคน แต่พวกเด็กๆ ต่างนับถือเขาเพราะเขาเป็นเด็กคนเดียวในเมืองที่มีอิสระเสรี

ทอม โจ และฮัค วางแผนการผจญภัยมากมาย ครั้งหนึ่งพวกเขาหนีออกจากบ้านและไปตั้งแคมป์ที่เกาะแจ็กสัน ชาวเมืองเชื่อว่าพวกเด็กๆ ตายแล้ว แต่ก็ต้องประหลาดใจเมื่อเห็นพวกเขาโผล่มาในพิธีศพของตัวเอง

คืนหนึ่ง เด็กทั้งสามไปที่ป่าช้าพร้อมกับแมวตายตัวหนึ่งเพื่อพยายามรักษาหูด พวกเขาบังเอิญเห็นอินจัน โจซาหโมโรบินสัน ขี้เมาใจดีชื่อ มัฟฟี พอตเตอร์ถูกกล่าวหาว่าเป็นฆาตกร ในที่พิจารณาคดี ทอมขึ้นให้การ พอตเตอร์จึงรอดตัว อย่างไรก็ตาม โจหนีรอดไปได้ ทำให้ทอมนอนไม่หลับอยู่หลายคืนเพราะกลัวว่าโจจะหวนกลับมาหาเขา

วันหนึ่งฮัคกับทอมออกไปหาสมบัติที่ถูกฝังไว้ บังเอิญไปเจอบ้าน “ผีสิง” หลังหนึ่งและพบว่าโจและคู่หูซ่อนเงินที่ขโมยมาไว้ที่นี่

มีเงินเหรียญมูลค่ามากกว่า 12,000 ดอลลาร์ เด็กชายทั้งสองวางแผนติดตามโจรไปและขโมยเงินมาเป็นของตัวเอง

เบกกี แพตเตอร์วางแผนจะไปปิกนิก กิจกรรมอย่างหนึ่งที่เด็กๆ ตั้งใจจะไปทำคือสำรวจถ้ำ เมื่อการปิกนิกสิ้นสุดลง เด็กๆ พวกกันกลับบ้านโดยไม่รู้วาทั้งทอมกับเบกกีซึ่งหลงทางอยู่ในถ้ำไว้ ชีวิตของทั้งคู่ตกอยู่ในอันตราย และทอมก็พบว่าโจรซ่อนตัวอยู่ในถ้ำนั่นเอง

ในที่สุด ทอมก็หนีออกมาได้ ชาวเมืองช่วยกันไปปิดถ้ำโดยไม่รู้ว่าการทำเช่นนั้นเป็นการฆ่าอินจัน โจ ทอมกับฮัคกลายเป็นฮีโร่ ทั้งยังร่ำรวยและมีชื่อเสียงด้วยสมบัติของโจ

ไคลแมกซ์ของเรื่อง

ไคลแมกซ์ของเรื่องนี้คือตอนที่อินจัน โจตาย ทอมบอกว่าหลังจากการพิจารณาคดี เขาจะไม่ได้นอนหลับสบายอีกเลยจนกว่าจะได้เห็นโจตาย ความหวังของเขาเป็นจริงขึ้นมาได้เมื่อชาวบ้านกลับเข้าไปในถ้ำอีกครั้งและพบร่างของโจในนั้น ทอมจะไม่ต้องเดือดร้อนเพราะชายคนนี้อีกต่อไป

การคลี่คลายของเรื่อง

ตอนจบของเรื่อง ทอมบอกชาวเมืองว่าเขากับฮัครวยแล้ว เด็กชายทั้งสองทำให้ชาวบ้านตกตะลึงด้วยการนำรถเข็นที่มีเงิน 12,000 ดอลลาร์เข้ามา ฮัคจะอยู่กับแม่มายด์กิลลาส ส่วนทอมก็จะกลายเป็นฮีโร่ของชาวเมือง

แก่นเรื่อง

มาร์ก ทเวนเขียนไว้เองว่าแก่นของเรื่องนี้มุ่งให้ผู้ใหญ่จดจำว่าการเป็นเด็กนั้นเป็นอย่างไร หนังสือล้อเลียนการที่เด็กทำอะไรบ้าๆ บอๆ และทำให้เราหวนคิดถึงความสนุกสนานของเด็กๆ ก่อนจะต้องเข้าสู่ “ความศิวิไลซ์”

นี่ไม่ใช่รายงานที่สมบูรณ์แบบ ถึงอย่างนั้นก็เป็นการเริ่มต้นที่ดีมากสำหรับเด็กเกรด 5 ที่พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง มีวิธีการนับ

ไม่ว่านที่เด็กจะเขียนเกี่ยวกับหนังสือ แต่นักเรียนของผมพบว่ารูปแบบข้างบนนี้จะเยียดดีถ้วน ทำท่าย และได้ผล

ขั้นตอนที่ 4

นักเขียนปกอ่อน: โครงการนักเขียนน้อย

โครงการนักเขียนน้อยไม่เหมาะกับคนใจเสาะ เพราะการจะค้นเรื่องออกมาจากเด็กๆ ได้นั้นไม่ใช่เรื่องง่าย ต้องใช้เวลาและความอดทนมหาศาล และอาจหมดเรี่ยวหมดแรงเอาเสียก่อน แต่ผมจะบอกความลับเล็กๆ ให้ นักเรียนที่ผมสอนมาตลอดเวลา 20 ปีได้ทำงานส่งผมตั้งหลายร้อยชิ้น แต่สิ่งเดียวที่พวกเขายังเก็บไว้จนทุกวันนี้คือหนังสือนักเขียนน้อยของพวกเขา หนังสือนี้มีความหมายสำหรับพวกเขา

แนวคิดของหนังสือเองไม่ได้ซับซ้อนอะไรเลย พูดย่อยๆ ก็คือนักเรียนแต่ละคนมีเวลาหนึ่งปีที่จะเขียนหนังสือหนึ่งเล่ม มีวิธีมากกว่าหนึ่งวิธีที่จะทำงานนี้ให้สำเร็จ แต่ผมจะเล่าถึงวิธีที่ใช้ได้ผลกับห้อง 56 และนี่คือสิ่งที่ควรทำและสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยง

นักเรียนควรจะเขียนหนังสือของตัวเองเกือบทั้งหมดในเวลาเรียน เพื่อให้แน่ใจว่าเด็กๆ จะทำงานเอง ไม่ใช่พ่อแม่ชี้วัดก ฟิน้อง หรือคนรู้จักของครอบครัว ทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้เด็กทำงานอย่างไม่ต้องรีบเร่ง ถ้าให้เด็กๆ เขียนเรื่องในช่วงปิดเทอม เด็กๆ มักจะเร่งทำให้เสร็จในคืนหรือสองคืนสุดท้ายก่อนเปิดเรียน และเมื่อมองจากมุมมองของครู การได้รับงาน 30 เรื่องหรือมากกว่านั้นมาตรวจในคราวเดียวย่อมเป็นเรื่องเหนือบ่ากว่าแรง บางเรื่องอาจมีความยาว 20-30 หน้า ไม่มีทางเลยที่คุณจะมีเวลาใส่ใจกับงานเขียนเหล่านั้นได้อย่างเต็มที่

ผมให้เวลานักเรียนครั้งละ 30-45 นาทีในตอนบ่าย สัปดาห์ละ 2-3 ครั้งเพื่อเขียนเรื่อง ในแต่ละครั้ง ผมจะพูดคุยกับเด็ก 5-6 คน ผมถามเด็กแต่ละคนว่าเขาเขียนเรื่องเกี่ยวกับอะไร เด็กจะเอาเรื่องที่เขียนมาให้ดู ด้วยวิธีนี้ ผมสามารถช่วยเด็กแก้คำที่สะกดผิดหรือไวยากรณ์ที่ไม่ถูกต้องได้ระหว่างที่เด็กกำลังเขียนเรื่องอยู่ เรียกว่าตรวจทานแก้ไขต้นฉบับเสียแต่ต้นมือตามหลักปฏิบัติของบรรณาธิการ

สำนัก“กันไว้ดีกว่าแก้” เลย ผมคุยกับเด็กผู้เขียนเกี่ยวกับตัวละครของเขา เด็กหลายคนเอาแต่เล่าว่าเกิดอะไรขึ้น โดยลืมนิยามที่ดีๆ เป็นการดำเนินเรื่องราวโดยมีตัวละครสำคัญเป็นศูนย์กลาง ผมต้องแน่ใจว่านี่เป็นสถานที่ที่มีเวทมนตร์จริงๆ แต่จะคอยเตือนพวกเขาให้เขียนถึงตัวละครที่เข้าไปในป่านั้นด้วย

บางครั้งบางคราว ผมจะแบ่งเด็กออกเป็นกลุ่มเล็กๆ กลุ่มละ 3-4 คน เด็กในกลุ่มจะเอาเรื่องที่เขียนมาแลกเปลี่ยนและช่วยกันแก้ไข วิธีนี้เป็นผลดีกับทุกคน คนที่ทำหน้าที่บรรณาธิการจะได้เรียนรู้การเขียนจากการช่วยคนอื่นแก้งานให้ดีขึ้น คนเขียนก็ได้คำแนะนำที่มีประโยชน์ ส่วนผมก็ประหยัดเวลาไปได้ เพราะความผิดพลาดที่เกิดจากความสะเพร่าจำนวนมากถูกชำระไปเรียบร้อยแล้วก่อนที่ร่างสุดท้ายจะถึงมือผม

ครูส่วนใหญ่จะวางกฎพื้นฐานเกี่ยวกับแก่นของเรื่องที่เด็กๆ จะเขียน -- เป็นเส้นที่นักเรียนห้ามก้าวล่วง ครูบางคนไม่ให้นักเรียนเขียนเรื่องที่รุนแรงเลือดท่วม บางคนห้ามเด็กจบเรื่องด้วยประโยคที่ว่า “แล้วพวกเขาก็ตื่นขึ้นและพบว่ามันเป็นความฝัน” อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญคือต้องมีความยืดหยุ่นและนำสิ่งที่ได้เรียนรู้มาใช้ในขณะที่ยกข้อห้ามไปข้างหน้า

ในระหว่างที่ตรวจแก้ เราอาจส่งเสริมให้เด็กๆ ใช้ภาษาเชิงเปรียบเทียบ ถ้าเด็กเขียนว่าตัวละครกลัว ให้ถามเด็กว่า “เขากลัวขนาดไหน? กลัวพอๆ กับลูกโป่งที่อยู่ใกล้ตัวเม่นหรือเปล่า?” แสดงให้เด็กๆ เห็นว่าการเขียนเป็นเรื่องสนุกขนาดไหน ถึงอย่างไร มันก็เป็นเพียงโครงการอันหนึ่ง ไม่ใช่งานที่ต้องทำตามคำสั่ง มันต่างจากคำถามในข้อสอบ เรียงความประจำสัปดาห์ หรือการทดลองวิทยาศาสตร์ การเขียนหนังสืออาจเป็นสิ่งเดียวที่เด็กๆ มีอำนาจควบคุมได้อย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นตัวละคร ภาษาที่ใช้ หรือการหักมุมเนื้อเรื่อง ซึ่งให้เด็กๆ ตระหนักว่าไม่ว่าเซกสเปียร์ ทเวน เซบันเตส (Miguel de Cervantes)³ หรือสโตนเบกต่างก็เคยเป็นนักเขียนน้อยมาก่อนทั้งนั้น นักเรียนของคุณอาจเติบโตขึ้นและเขียนหนังสือที่คนทั้งโลกตกหลุมรักก็ได้

³มีเกล เด เซบันเตส (Miguel de Cervantes) นักประพันธ์ชาวสเปน ผู้เขียนวรรณกรรมยิ่งใหญ่เรื่อง *Don Quixote*

เมื่อเขียนเรื่องเสร็จและผ่านการตรวจแก้จนเรียบร้อยแล้ว เด็กจะพิมพ์ลงคอมพิวเตอร์โดยไม่ลืมวันที่ไว้สำหรับใส่ภาพประกอบตลอดเรื่อง เด็กๆ จะวาดภาพไว้ต่างหากแล้วค่อยเอามาแปะลงในหนังสือ วิธีนี้เด็กๆ จะได้ลองภาพหลายๆ ภาพก่อนตัดสินใจเลือกภาพที่เหมาะสมที่สุดสำหรับพิมพ์บนหน้ากระดาษ พวกเขามีไอเดียสร้างสรรค์ภาพสารพัดแบบ ทั้งแบบป๊อปอัป แบบกางออก หรือแบบที่ทำให้ผู้อ่านตาลาย

เมื่อหนังสือเสร็จพร้อมจะเข้าเล่ม ครูบางคนเพียงแค่อำนาจไปส่งให้ศูนย์บริการสิ่งพิมพ์คินโคส์จัดการ ซึ่งก็สะดวกดี แต่ผมชอบให้เด็กๆ ช่วยกันเข้าเล่มในห้องเรียนมากกว่า เด็กๆ จะใช้กระดาษแข็งทำปกแล้วเข้าเล่มโดยใช้กระดาษซึ่งมีกาวในตัว กาว และเทปกาว ย่น มันเป็นงานจุกจิก แต่ผมพบว่าเด็กๆ รู้สึกภูมิใจที่เห็นผลผลิตของตัวเองตั้งแต่ต้นจนจบ

อย่างไรก็ตาม หากจะว่ากันตามจริงแล้ว การเขียนอาจเป็นวิชาที่สอนยากที่สุด เพราะต้องใช้เวลาและพลังงานมหาศาล ทั้งยังมีปัญหานานัปการ เช่น อุปสรรคทางด้านภาษาและนโยบายไร้สาระของโรงเรียน จึงไม่น่าแปลกใจแต่อย่างใดที่ครูดีๆ จำนวนไม่น้อยยอมแพ้ และแทบจะไม่สอนการเขียนเลย ผมจำได้ว่า วันหนึ่งในเดือนธันวาคม ขณะที่ผมกำลังสัปหงกอยู่ที่โต๊ะตรวจรายงานการอ่านหนังสือ ผมเปิดบัตรอวยพรเทศกาลคริสตมาสจากเด็กคนหนึ่งซึ่งเขียนว่า “สุขสันต์วันคิดสะมาสครีบ ครูราฟ” ผมว่าห้าเดือนแรกของผมกับเขาคงไม่ได้ช่วยให้อะไรดีขึ้นเท่าใดนัก

แต่ถ้าหากคุณไม่ยอมแพ้ การเขียนอาจเป็นกุญแจที่เปิดหัวใจเด็กออกได้ เราต้องการสร้างสัมพันธกับเด็กๆ ของเรา บางครั้งเราสร้างสะพานเชื่อมถึงกันด้วยการวิ่งไล่จับ อ่านหนังสือ หรือแก้โจทย์ปัญหาด้วยกัน กระนั้น พลังของถ้อยคำที่เขียนต่างหากที่อาจเปลี่ยนแปลงชีวิตได้ เด็กๆ มักเขียนถึงสิ่งต่างๆ ที่พวกเขารู้สึกอายเกินกว่าจะแสดงออกอย่างเปิดเผย เด็กนักเรียนหญิงคนหนึ่งของผมเขียนเรื่องเกี่ยวกับลูกบอลสีแดงของเธอ ลูกบอลมีใบหน้ายิ้มอยู่ และเธอกับลูกบอลก็เล่นด้วยกันทุกวัน วันหนึ่งลูกบอลของเธอกระดอนข้ามรั้วและกลิ้งไปตามถนนจน

เลอะเทอะเประอะเปื้อนไปด้วยโคลน ตอนนี้อยู่บอลมืไบหน้าเคร้าส์ร้อย เช่นเดียวกับเด็กผู้หญิงในเรื่อง วันต่อมาพ่อของเธอขับรถไปตามถนน และเห็นลูกบอลหน้าเคร้าจมโคลนอยู่ เด็กผู้หญิงที่เขียนเรื่องนี้เขียนว่า “พ่อของเธอเห็นลูกบอล แต่ชี้เกียจเกินกว่าจะเก็บมันมา”

โอย นี่เป็นเด็กหญิงตัวน้อยที่ต้องการความรักและความเอาใจใส่ ผมจะไม่มืวันรู้ได้เลยถ้าไม่ได้อ่านเรื่องของเธอ เธอเป็นเด็กเงียบ น่ารัก แต่ช้อายเสียจนไม่กล้าออกจากห้องเรียนไปเล่นที่สนาม เรื่องของเธอเองที่ตลใจให้ผมเป็นคนที่ยอมเสียเวลาไปเก็บลูกบอลมาทำความสะอาด แล้วเอาไปคืนเธอ เราผ่านพ้นปีนั้นมาด้วยกันอย่างมีความสุข ตอนที่เธอจบการศึกษา ผมให้ลูกบอลสีแดงเป็นของขวัญแก่เธอด้วย เรายังสนิทกันแม้เวลาผ่านไป 20 ปีแล้ว ปัจจุบันเธอเป็นนักกฎหมาย ส่วนหนังสือนักเขียนน้อยเรื่องลูกบอลสีแดงของเธอก็วางอยู่กับหนังสือกฎหมายบนชั้นหนังสือในห้องทำงานของเธอ

กระทปไหลส์จอห์น สไตน์เบก นักเขียนรางวัลโนเบลและพูลิตเซอร์

เด็กๆ ทำแบบฝึกหัดคณิตศาสตร์ระหว่างการเดินทาง
พวกเขาเรียนหนักและเอาจริงเอาจังกับทุกเรื่อง

คณิตคิดสนุก

การเรียนรู้เรื่องตัวเลขเป็นวิชาที่สุขขั้ว เด็กๆ (รวมทั้งผู้ใหญ่ด้วย) ถ้าไม่รักก็เกลียดมันไปเลย มีนักเรียนน้อยคนที่จะยกไหล่แล้วให้ความเห็นอย่างเป็นกลางๆ เวลาถูกถามว่ารู้สึกยังไงกับวิชาคณิตศาสตร์

สำหรับโรงเรียนประถมในเมืองอย่างโรงเรียนที่ผมสอนอยู่นี้ คะแนนการสอบจะเป็นไปตามแบบแผนที่ทำนายได้เลย ด้วยเหตุที่นักเรียนจำนวนมากพูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง พวกเขา มักทำคะแนนสอบวิชาอ่านได้น้อย แต่จะทำคะแนนสอบวิชาคณิตศาสตร์ได้ดีกว่า นี่ไม่ใช่เรื่องลึกลับอะไร เพราะตัวเลขเป็นภาษาสากล สำหรับ

ผู้ที่พูดภาษาอังกฤษได้เล็กน้อย การคำนวณและสูตรคูณจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจได้ง่ายกว่าเอิร์นเนส เฮมิงเวย์ (Ernest Hemingway) หรือ แลงสตัน ฮิวส์ (Langston Huges)

กระนั้น ก็มีคนเรียนจำนวนมากที่เก่งเลขคณิตในตอนที่ยังเรียนชั้นประถมต้น แต่เริ่มเรียนตกลงเมื่อเข้าสู่โลกของคณิตศาสตร์ชั้นสูง วิชาพีชคณิต เรขาคณิต และอื่นๆ ได้กลายเป็นความลึกลับสำหรับเด็กๆ ที่ครั้งหนึ่งเคยบอกว่าวิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาโปรดของพวกเขา เราจะไม่ค่อยพบเด็กสักคนถอนใจแล้วบอกว่า “ผมเคยเรียนวิชาประวัติศาสตร์ได้ดี” แต่เป็นเรื่องธรรมดาเหลือเกินที่จะได้ยินเด็กบ่นทงุดหงิดว่า “เมื่อก่อนผมเคยเป็นนักเรียนที่เก่งคณิตศาสตร์!” ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น?

นักเรียนทุกวันนี้ต่างวุ่นวายกับการเตรียมตัวสอบจนมักจะไม่มีสมาธิที่แท้จริงในเรื่องตัวเลข ยิ่งโรงเรียนผูกมัดตัวเองกับการทดสอบมาตรฐานมากขึ้น นักเรียนก็ยิ่งถูกจับให้ทำแบบฝึกหัดสูตรคูณและโจทย์คณิตศาสตร์ซึ่งอาศัยการคำนวณเพียงอย่างเดียวอย่างเอาเป็นเอาตาย เด็กๆ ถูกสอนให้รู้จัก “กลเม็ด” เพื่อช่วยในการคำนวณ พวกเขาไม่รู้ว่าตัวเองกำลังทำอะไรอยู่ แต่สามารถหาคำตอบที่ถูกต้องได้ คะแนนสอบของพวกเขาออกมาดี และทุกคนก็มีความสุข

แต่นี้ไม่ควรเป็นเป้าหมายสูงสุดของเราในการสอนเรื่องตัวเลข เราต้องการให้เด็กของเราเข้าใจพลังของตัวเลข ให้พวกเขาเห็นความสำคัญว่าคณิตศาสตร์เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและเป็นเรื่องสนุกด้วยการสอนเพียงเพื่อให้เด็กๆ สอบผ่านก็เหมือนการฝึกหมาของพาฟลอฟ¹ มีแต่จะนำไปสู่วังวนเดิมที่เด็กๆ จะเกลียดคณิตศาสตร์เมื่อพวกเขาเรียนชั้นมัธยมปลาย

ผมเคยเขียนเรื่องความกลัวมาก่อนหน้านี้แล้ว และชั้นเรียนคณิตศาสตร์อาจเป็นสถานที่ที่น่ากลัวเป็นพิเศษเลยเชียวแหละ ไม่มีใครอยากดูใจ แต่ความเที่ยงตรงของตัวเลขอาจทำให้คนต้องเจียมเนื้อเจียมตัว ผมมักเตือนครูใหม่ๆ ว่าความกลัวสามารถแทรกซึมในชั้นเรียนวิชา

¹อีวาน เปโตรวิช พาฟลอฟ (Ivan Petrovich Pavlov) นักสรีรศาสตร์ชาวรัสเซียที่ทำการทดลองฝึกให้สุนัขหิวเชื่อมโยงเสียงกระดิ่งเข้ากับอาหาร จนสุนัขที่ถูกฝึกจะหลั่งน้ำลายทุกครั้งที่ได้ยินเสียงกระดิ่งแม้จะไม่มีอาหารอยู่ตรงหน้า

คณิตศาสตร์ได้เร็วกว่าวิชาอื่น อย่างในวิชาประวัติศาสตร์ถ้าเด็กสักคนตอบผิด เราอาจหันเหคำตอบที่ไม่ถูกต้องนั้นไปในทางที่เป็นกำลังใจให้เด็กได้ไม่ยาก ถ้านักเรียนคนหนึ่งถูกถามความเห็นเรื่องประธานาธิบดีลิงคอล์นแล้วตอบว่าลิงคอล์นเป็นนักบินที่ยิ่งใหญ่ ผมสามารถช่วยรักษาหน้าของเด็กคนนี้ด้วยการแสดงความเห็นว่าลิงคอล์นก็มีส่วนคล้ายนักบินอยู่บ้างเหมือนกัน ที่น่าพาประเทศชาติของเราให้พ้นพายุแห่งความยุ่งยาก แต่ถ้าเด็กคนหนึ่งบอกว่า $2 + 2 = 5$ เพื่อนๆ ก็รู้อยู่แล้วว่าเด็กที่น่าสงสารคนนั้นตอบผิด (เว้นแต่เราจะกำลังอ่านเรื่อง 1984 ของจอร์จ ออร์เวลล์อยู่) คณิตศาสตร์อาจเป็นเรื่องน่ากลัวจริงๆ นะแหละ น่าเศร้า ผมเคยเห็นห้องเรียนคณิตศาสตร์ชั้นประถมมากมาย หลายห้องที่ครูพูดแบบนี้:

นักเรียน เปิดหนังสือคณิตศาสตร์ไปที่หน้า 142 เธอจะเห็น โจทย์การคูณ 500 ข้อทำให้หมดทั้ง 500 ข้อนั้น เมื่อทำเสร็จแล้วให้เปิดไปที่ท้ายเล่ม ที่หน้า 543A เธอจะเห็น โจทย์การคูณ อีก 500 ข้อ ขอให้ยูกันเงียบๆ ทำโจทย์เลขไป

คุณต้องรักพวกเด็กๆ เพราะเด็กจำนวนมากลงมือทำจริงๆ โดยไม่ปน แต่คำถามของผมก็คือ ถ้าเด็กทำโจทย์คูณ 10 ข้อได้ ทำไมจะต้องให้เด็กทำ 500 ข้อ? และถ้าเด็กทำโจทย์คูณ 10 ข้อไม่ได้ ทำไมต้องไปบังคับให้เด็กทำ 500 ข้อด้วยล่ะ? เป้าหมายที่แท้จริงอย่างเดียวของกลยุทธ์การเคี่ยวเข็ญเด็กแบบนี้คือทำให้ชีวิตครูง่ายขึ้น ผมได้ค้นพบวิธีการที่ได้ผลดีกว่าในการใช้เวลาในคาบคณิตศาสตร์ ไม่ว่าผมจะสอนวิชาใด ผมให้ค่ากับคุณภาพมากกว่าปริมาณ และให้เด็กนักเรียนทำโจทย์น้อยกว่าที่ครูส่วนใหญ่ให้ เนื่องจากเราไม่ได้ใช้เวลาทั้งคาบให้หมดไปกับการคำนวณพื้นฐาน เราจึงมีเวลาทำอย่างอื่นที่จะช่วยให้เด็กเข้าใจตัวเลขและเรียนรู้ที่จะรักมัน ต่อไปนี้เป็นกิจกรรมสามอย่างที่สามารนำไปประยุกต์ใช้ในห้องเรียน หรือโต๊ะอาหารเย็นไหนก็ได้ หรือแม้กระทั่งขณะที่อยู่ในรถ

บับซ์

เด็กๆ กับผมชอบเล่นเกมที่เรียกว่า “บับซ์” (Buzz) มันเป็นกิจกรรมที่ใช้เวลาราวสิบนาทีและมีหลายรูปแบบ เราเล่นกันสัปดาห์ละหลายครั้ง เด็กนักเรียนทั้งหมดจะยืนขึ้น ผมจะสุ่มเลือกตัวเลขมาหนึ่งตัว สมมุติเป็นเลข 3 ผมจะบอกเด็กๆ ว่าห้ามพูดเลข 3 ออกมาดังๆ ในระหว่างเล่นเกม ทุกครั้งที่ถึงเลข 3 เด็กจะต้องทำเสียง ซซ... แทน จากนั้นเราจะเดินไปรอบๆ ห้องและนับ 1-100 โดยเด็กแต่ละคนจะพูดเลขตัวถัดไป ยกตัวอย่างเช่น ถ้าเลือกเลข 3 เป็นเลขบับซ์ นักเรียนคนแรกจะพูดว่า “หนึ่ง” คนที่สอง “สอง” คนที่สามทำเสียง “ซซ...” คนต่อไป “สี่” ผมจะเป็นคนชี้ว่าจะให้ใครพูดเป็นคนต่อไป และจะไม่ชี้เด็กเรียงตามลำดับ วิธีนี้จะทำให้เด็กคิดถึงแต่เกม หรือกล่าวได้ว่าจดจ่ออยู่กับตัวเลขตัวต่อไป จากตัวอย่างนี้ เด็กๆ จะต้องทำเสียง “ซซ...” เมื่อถึงตัวเลข เช่น 23 หรือ 73 เพราะมีตัวเลขต้องห้ามคือ 3 ถ้าตอบผิดเด็กคนนั้นก็เพียงแต่นิ่งลง แล้วเราก็คอยดูกันว่าเมื่อถึง 100 แล้วจะเหลือใครบ้าง เกมที่กำลังเล่นจะตื่นเต้นเป็นพิเศษเมื่อนับถึง 30 เพราะมีเลขบับซ์ที่จะต้องส่งเสียง ซซ... เป็นสิบตัวต่อๆ กัน เด็กต้องตั้งใจเป็นพิเศษ ทันททีที่ครบสิบตัว เด็กคนหนึ่งก็จะต้องพูดว่า 40 ให้ถูกจังหวะพอดี

เมื่อเด็กๆ โตขึ้น คุณอาจท้าทายความสามารถของเด็กๆ ด้วยการเพิ่มองค์ประกอบอื่นๆ เข้าไป เช่น การคูณบ้าง เศษส่วนบ้าง ยกตัวอย่างเช่น หากเลขต้องห้ามเป็นเลข 6 เด็กอาจนับแบบนี้

1

2

3

4

5

ซซ... (ห้ามพูดเลข 6)

7

8

9

10

11

ชช... (ห้ามพูดเลข 12 เพราะเป็นผลคูณของ 6)

13

14

ชช... (ห้ามพูดเลข 15 เพราะ $1 + 5 = 6$ โอ้ย!)

ชช... (ห้ามพูดเลข 16 เพราะมี 6)

17

ชช... (18 เป็นผลคูณของ 6)

บ๊ชช อีกแบบหนึ่งคือ ห้ามเด็กๆ พูดจำนวนเฉพาะ² การเฝ้าดูวงล้อความคิดของเด็กหมุนตัวเมื่อถึงตาของตัวเองนั้นวิเศษที่สุด เราสามารถเห็นเด็กไล่ทบทวนกฎการหารในสมองก่อนที่จะพูดตัวเลขนั้นออกมาหรือก่อนจะทำเสียง ชช... ขณะเดียวกับที่นักเรียนคนอื่น ๆ อีกกว่า 30 คนรอคอยอย่างเงิบกริบ พวกเขาเคารพการใช้สมาธิของเด็กคนนั้น เพราะพวกเขาผ่านช่วงเวลานั้นมาแล้วเหมือนกัน เมื่อเด็กคนนั้นพูดออกมาในที่สุดว่า 91 ผมถามเด็กๆ ในห้องว่าทำไมเธอไม่ทำเสียง ชช... การได้ยินเด็กนักเรียนทั้งหมดตอบพร้อมๆ กันว่า $13 \times 7 = 91$ นั้นฟังเหมือนเสียงดนตรีไพเราะสำหรับผม เสียงหัวเราะและความตื่นเต้นร่วมกัน ตลอดจนการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ นี้จะไม่เกิดขึ้นเวลาทำแบบฝึกหัด

มาร์ซี คูก

ถ้าคุณรู้ว่าใครคือมาร์ซี คูก (Marcy Cook) แสดงว่าคุณรู้แล้วว่าเธอคือสุดยอดอัจฉริยะที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องตัวเลข เธอเป็นสมดังคำรำลือทุกประการจริงๆ

²จำนวนเฉพาะหรือเลขเฉพาะ (prime number) คือเลขจำนวนเต็มที่เขียนแยกเป็นผลคูณของเลขจำนวนอื่นๆ ไม่ได้ เช่น 2, 3, 5, 7, 11, 13, 17, 19, 23

พ่อแม่และครูที่ไม่คุ้นเคยกับงานของเธอ น่าจะลองหาข้อมูลได้จากเว็บไซต์ของเธอที่ www.marcycookmath.com รับรองว่าไม่ผิดหวังครับ

ผมพบมาร์ซีเมื่อกว่า 25 ปีมาแล้วในที่ประชุมพัฒนาที่มงาน เธอเปลี่ยนวิธีการช่วยให้เด็กๆ เข้าใจคณิตศาสตร์ของผมไปเลย ผมใช้นวัตกรรมสองอย่างของเธอเพื่อทำให้คาบการเรียนคณิตศาสตร์ของเราสนุก ไม่น่ากลัว และมีความหมาย

อุ้นเครื่องด้วยคณิตคิดในใจ

ครูจำนวนมากชื่นชมการที่ห้อง 56 ของเราเรียนวิชาหนึ่งต่อเนื่องกับอีกวิชาหนึ่งไปเรื่อยๆ โดยไม่มีการเสียเวลา เราจะเริ่มเรียนวิชาคณิตศาสตร์ด้วยการทำแบบฝึกหัดคิดในใจเสมอ และการเปลี่ยนจากวิชาอื่นมาเป็นวิชาคณิตศาสตร์ก็ได้ราบรื่นขึ้นด้วยการใช้ “แผ่นตัวเลข” ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ชั้นเยี่ยมที่มาร์ซีแนะนำบนเว็บไซต์ของเธอ แผ่นตัวเลขเป็นแผ่นสี่เหลี่ยมเล็กๆ ขนาด 1 x 1 นิ้ว แต่ละแผ่นพิมพ์ตัวเลขหนึ่งหลักตั้งแต่ 0-9 แผ่นตัวเลขหนึ่งชุดซึ่งประกอบด้วยเลข 0 ถึง 9 ราคาหนึ่งดอลลาร์ นานมาแล้ว ผมจ่ายเงิน 35 ดอลลาร์เพื่อซื้อแผ่นตัวเลขครบชุดให้นักเรียนของผมทุกคน พวกเขาเก็บมันใส่ซองซิปล็อกไว้ใต้โต๊ะของตัวเอง

พอวิชาไวยากรณ์ภาษาอังกฤษของเราจบลง ผมจะบอกให้เด็กๆ เก็บงาน พร้อมกับบอกโจทย์คณิตคิดในใจข้อหนึ่งต่อไปเลย นี่เป็นการตรึงความสนใจเด็กๆ ขณะที่พวกเขาฟังโจทย์ พวกเขาจะเก็บงานไวยากรณ์และเอาแผ่นตัวเลขออกมาวางบนโต๊ะอย่างเจียบๆ ข้อดีของการอุ้นเครื่องด้วยคณิตคิดในใจคือเด็กทุกคนมีส่วนร่วม เมื่อทำโจทย์เสร็จ ทุกคนจะชูแผ่นตัวเลขที่คิดว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องขึ้นมา เนื่องจากเด็กๆ ไม่ได้ถูกเรียกชื่อให้ตอบ จึงไม่มีใครกลายเป็นจุดเด่นความกลัวว่าจะหน้าแตกก็หายไป การให้เด็กทั้งหมดชูคำตอบของตัวเองขึ้นมาทำให้ผมเห็นได้ทันทีว่าใครบ้างที่เข้าใจ และใครบ้างที่ต้องการ

ความช่วยเหลือ เกมนี้เล่นได้ทั้งเด็กอนุบาลที่เพิ่งหัดนับเลขและนักเรียน
วิชาตรีโกณมิติที่ต้องหาโคไซน์

เราฟ: เอาละเด็กๆ นึกถึงเลข 7 เอาไว้นะ (เด็กคิดตาม)
เอามาคูณด้วย 4 (เด็กๆ คิดถึงเลข 28 เจียบๆ)
เพิ่มจำนวนนั้นเป็น 2 เท่า (56)
เอามาลบด้วย 50 (6)
ไหนขอครูดูคำตอบของพวกเขาเธอหน่อยซี
เด็กๆ ชูแผ่นตัวเลขเลข 6 ขึ้นทันที

ผมชอบสอดแทรกวิชาอื่นเข้าไปในเกมคณิตคิดในใจ มีตัวเลข
มากมายเหลือเกินที่เรายากให้เด็กของเรารู้

เราฟ: เริ่มด้วยจำนวนของรัฐในสหรัฐอเมริกา (50)
บวกด้วยหนึ่งโหล (ตอนนี้เด็กกำลังคิดถึงเลข 62)
ลบด้วยจำนวนผู้พิพากษาศาลสูง (เด็กเอา 9
ไปลบเหลือ 53)
บวกด้วยจำนวนสัปดาห์ใน 1 ปีก็ (เอา 2
ไปบวก ตอนนี้เด็กจะได้ 55)
หารด้วย 11 แล้วให้ครูดูคำตอบของเธอหน่อย

นักเรียนทุกคนจะชูเลข 5 ขึ้นมา นำที่ที่เด็กๆ จดจำข้อมูล
มากมายได้อย่างน่าอัศจรรย์

เราฟ: เริ่มด้วยจำนวนไพต์ใน 1 แกลลอน (8)
บวกด้วยจำนวนอินนิ่งในเกมเบสบอล (17)
คูณด้วยจำนวนมิลลิเมตรใน 1 เซนติเมตร (170)
ลบด้วยจำนวนวุฒิสมาชิกสหรัฐฯ ทั้งหมด (70)
ลบด้วยครึ่งโหล (64)
ขอครูดูสแควร์รูตลี
เลข 8 ปรากฏพรีบราวกับสายฟ้าแลบ

พอถึงสิ้นปี เด็กนักเรียนของผมนึกก็รู้มาตราเมตริก เศษส่วน และตัวเลขทั้งหลายแหล่งที่ช่วยให้เราจดจำความรู้ทางวิทยาศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวรรณกรรมได้ เกมง่ายๆ นี้ช่วยให้เด็กเตรียมพร้อม สนุก และตื่นตัว พอถึงเวลาที่เราต้องตั้งอกตั้งใจเรียนทักษะวิชาใดของ วันนั้น ทุกคนก็พร้อมที่จะทำได้ดี

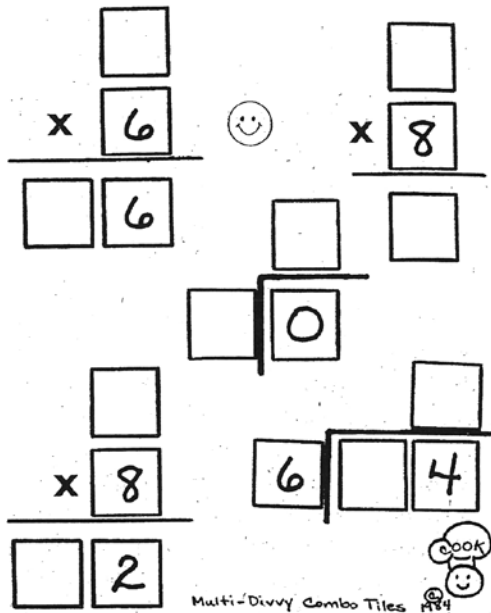
ผมเคยเห็นครูที่สอนชั้นสูงขึ้นไปใช้เกมนี้เสริมความรู้ทาง เรขาคณิตและตรีโกณมิติ ตารางธาตุ และวันสำคัญๆ ในประวัติศาสตร์ สหรัฐอเมริกา ซึ่งทำได้ง่ายๆ แทบไม่ต้องใช้เวลามากมายอะไร เด็กๆ ก็สนุกสนานด้วย ที่จริงแล้ว มีเด็กนักเรียนหลายคนชอบเป็นตัวตั้งตัวตี ในการเล่นเกมนี้และตั้งใจทยอยขึ้นมาเองเพื่อเล่นกันในชั้น

โจทย์จากแผ่นตัวเลขของมาร์ซี คุก

มาร์ซี คุกได้พัฒนาหนังสือและโปรแกรมต่างๆ เพื่อการเรียนรู้ในทุกๆระดับ เธอจำหน่าย “ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์” ที่มีโจทย์ปัญหา ต่างกันรวม 20 ข้อ แต่ละข้อเน้นทักษะด้านใดด้านหนึ่ง และอาศัยแผ่น ตัวเลขจากคณิตคิดในใจในการหาคำตอบ

ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ที่ง่ายที่สุดออกแบบมาเพื่อช่วยให้เด็ก เล็กๆ หัดนับเลข ประกอบด้วยการ์ดที่มีภาพสัตว์หรือสิ่งของคู่กับช่อง สีเหลี่ยมสำหรับให้เด็กวางแผ่นคำตอบซึ่งมีตัวเลขที่ถูกต้องลงไป แผ่น ตัวเลขแต่ละแผ่นจะใช้ได้เพียงครั้งเดียว ฉะนั้นเมื่อเด็กทำผิดไป เด็กก็ สามารถแก้ไขเองได้ ถ้าเด็กเชื่อว่าคำตอบคือ 3 แต่เลขนั้นถูกใช้ไปแล้ว เด็กก็จะรู้ตัวว่าได้ตอบผิดไป และเปลี่ยนแผ่นตัวเลขเสียใหม่ให้ถูกต้อง จึงไม่มีอะไรที่ต้องซีดมาหรือลบทิ้ง

ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ระดับที่สูงขึ้นเน้นเรื่องเลขคณิตและ ทักษะทางตัวเลขอื่นๆ การ์ดแต่ละการ์ดจะสอนมากกว่าการคำนวณ พื้นฐาน -- การ์ดของมาร์ซีมีความพิเศษตรงที่การ์ดเหล่านี้กำหนดให้ นักเรียนแก้โจทย์ปัญหาหลายๆ ข้อต่อเนื่องกันเป็นชุด

การ์ดตัวอย่างข้างบนนี้ มีโจทย์อยู่ห้าข้อ จำไว้ว่านักเรียนแต่ละคนมีแผ่นตัวเลข 10 แผ่น หนึ่งแผ่นสำหรับช่องสี่เหลี่ยมหนึ่งช่อง โจทย์ด้านล่างซ้ายของตัวอย่าง โจทย์ข้อนี้แก้ได้โดยใช้ เลข 4 กับ เลข 3 เพราะ $4 \times 8 = 32$ อย่างไรก็ตามก็ตีคำตอบสำหรับโจทย์ข้อนี้อาจเป็นเลข 9 กับเลข 7 ก็ได้ เพราะ $9 \times 8 = 72$ การจะรู้ว่าตรงไหนควรวางแผ่นตัวเลขอะไร นักเรียนจะต้องแก้โจทย์ทั้งห้าข้อไปพร้อมๆ กัน โจทย์ตรงกลางสามารถแก้ได้หลายวิธีเพราะ 0 หารด้วยจำนวนใดก็จะได้ 0 เด็กนักเรียนจะถูกบังคับให้ลองหลายๆ วิธีจนกว่าจะค้นพบแผ่นตัวเลขที่ถูกต้องสำหรับแต่ละช่อง อาศัยการฝึกฝน นักเรียนจะรู้จักวิเคราะห์การคิดทั้งใบ นักเรียนที่มีความสามารถและประสบการณ์จะเห็นได้ทันทีว่า โจทย์ข้อบนขวาจะสามารถแก้ได้โดยใช้เลข 1 กับ เลข 8 เท่านั้น แม้ว่า $0 \times 8 = 0$ แต่คำตอบนี้ไม่น่าจะถูกต้องเพราะมีแผ่นตัวเลขเลข 0 ที่จะใช้ได้เพียงแผ่นเดียว

โปรแกรมต่างๆ ของมาร์ซี คุณเป็นทางเลือกที่ซับซ้อนและสมบูรณ์แทนการใช้โปรแกรมทำแบบฝึกหัดแบบเดี่ยวเชิงเด็กซึ่งเด็กอาจตอบได้หรือตอบไม่ได้ สื่อช่วยสอนของเธอทำให้ชั่วโมงคณิตศาสตร์เป็นชั่วโมงที่เต็มเปี่ยมด้วยสาระและความสนุกสนานช่วยให้เด็กนักเรียนที่ยังล้มลุกคลุกคลานมีพื้นฐานแน่นขึ้น ขณะเดียวกันก็ท้าทายเด็กเก่งๆ ให้ฝึกสมอง เด็กเกรด 5 จำนวนมากสามารถบวกเศษส่วนได้ แต่พวกเขาจะสามารถใช้แผ่นตัวเลขทั้งสิบสร้างเศษส่วน 3 ตัวที่มีค่าเท่ากับ $1/2$, $1/3$, และ $1/4$ ได้หรือไม่ เครื่องมือของมาร์ซีช่วยตอกย้ำให้เห็นว่าคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่สนุกและการเรียนรู้ไม่มีวันสิ้นสุด นักเรียนที่เก่งที่สุดของผมเข้าใจดีว่าความเป็นเลิศทางคณิตศาสตร์ได้มาจาก *กระบวนการ* เรียนรู้ — ไม่ใช่จากแบบทดสอบท้ายบทเรียน

นอกจากนี้ มีโปรแกรมของมาร์ซีหลายโปรแกรมที่让孩子ทำงานหลายๆ อย่างและใช้แผ่นตัวเลขหลายชุด ผมมักให้เด็กสามคนช่วยกันทำโจทย์ที่ต้องใช้แผ่นตัวเลข 30 แผ่น แต่ละแผ่นใช้ได้ครั้งเดียวตอนนี้เด็กไม่ใช่เพียงแค่ทำงานกับตัวเลขเท่านั้น แต่เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกันด้วย พวกเขาได้ปรับปรุงทักษะในการสื่อสารด้วยการเรียนรู้คุณค่าของการรับฟังซึ่งกันและกัน ทันใดนั้น งานของพวกเขาก็ก้าวไปไกลกว่าโลกของตัวเลข เด็กๆ พบตัวเองอยู่ในสถานที่พิเศษที่ความขยันขันแข็ง ความคิด และความสุขมารวมกันเพื่อสร้างการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างที่เราปรารถนาให้เด็กๆ ของเราได้รับ

เห็นได้ชัดว่า โจทย์และเกมคณิตศาสตร์เป็นเพียงจุดเริ่มต้นเท่านั้น ผมจะพูดถึงทักษะวิธีคิดแบบก้าวหน้าในบทหลัง แต่ก่อนอื่นใดเด็กที่จะประสบความสำเร็จในคณิตศาสตร์ไปได้นานหลายปี จะต้องพัฒนาความรักในตัวเลขอย่างแท้จริงขึ้นมาเสียก่อน เช่นเดียวกับการอ่าน เด็กๆ ที่มีความสามารถพิเศษค้นพบความสุขในศาสตร์แห่งตัวเลขได้ตลอดเวลาของวัน คณิตศาสตร์ไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นตอน 9.30 น. ตั้งแต่เช้าวันจันทร์ถึงเช้าวันศุกร์ แต่เกิดขึ้นเวลาใดและสถานที่ใดก็ได้

เมื่อไม่นานมานี้ เด็กๆ กับผมไปชิวโกเพื่อแสดงละครเชกสเปียร์ให้กลุ่มนักธุรกิจกลุ่มหนึ่งชม เด็กๆ อยากรินอาหารง่ายๆ เร็วๆ ที่ฮาร์ดร็อกคาเฟ่เหมือนที่เราทำกันจนเป็นธรรมเนียม ในช่วงพัก

ระหว่างการซ้อม เราเดินฝ่าหิมะออกจากโรงแรมและเจอร้านอาหารที่ว๊าบนอนแทรีโอแอเวอนิว เด็กๆ ชอบบดดูของที่ระลึก หออะไรกินรองท้อง และหวังว่าครูอาจจะใจดีซื้อเสื้อยืดให้ ผมอยู่ในห้องน้ำตอนที่พนักงานของร้านเข้าไปหาเด็กๆ พอเห็นเด็กๆ เขาก็วิ่งกลับไปเอาสี่เทียนและเมนูมาให้ระบายสี เมื่อเขากลับมา เด็กๆ หัวเราะกันคิกคัก เด็กๆ บอกกับพนักงานว่าไม่จำเป็นต้องทำอะไรให้พวกเขาทำเพลินๆ ระหว่างรออาหารหรรอก พวกเขาดูแลตัวเองได้ ตอนที่ผมกลับมาที่โต๊ะนั้น เด็กๆ กำลังเล่นเกมบ๊ชชี่กันอย่างตื่นเต้น พนักงานซึ่งมานั่งตรงที่ของผมดูจะสนุกมากกว่าเด็กๆ เสียอีก เขาบอกผมว่า “ผมอยากให้ไม่มีใครทำอย่างนี้กับผมบ้างตอนที่ผมอยู่เกรด 5”

ตัวอย่างชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์จาก
www.marcycookmath.com

คณะละครเซกสเบียร์แห่งโฮบาร์ตเดินทางไปแสดงละคร
ที่โอเรกอนเซกสเบียร์เฟสติวลในแอชแลนด์เป็นประจำทุกปี

เราจะไม่ถูกหลอกอีก

นักเรียนห้องผมทำแบบทดสอบมาตรฐานได้คะแนนดี ผมจะเล่าถึงสิ่งที่ผมทำสองสามอย่างเพื่อช่วยนักเรียนเตรียมตัวสำหรับการสอบแบบนี้ตอนท้ายบท แต่ที่ผมอยากพูดให้ชัดๆ ตรงนี้ก็คือ โรคบ้าทดสอบขึ้นสมองที่ลุกลามไปตามโรงเรียนทั่วประเทศของเรานี้ส่งผลร้ายต่อความพยายามที่จะช่วยให้เด็กๆ บรรลุศักยภาพของตนในฐานะที่เป็นนักเรียนและในฐานะมนุษย์

“นี่มันเป็นเรื่องคอขาดบาดตายของเธอเลยนะ” ครูจอมเฮี้ยบ ตะโกนใส่ลูซี่ “อนาคตของเธอขึ้นอยู่กับไอ้นี้ นั่งลง ทบปาก เอาใจจริง เอาใจหนอย” ลูซี่เป็นเด็กผู้หญิงอายุเก้าขวบที่กำลังจะทำข้อสอบคณิตศาสตร์ของรัฐ

ผมเห็นกับตาตัวเอง ลูซี่บอกผมในภายหลังว่าสิ่งที่ทำให้เธอกลับที่สุดคือการที่ครูของเธอควบคุมอารมณ์ตัวเองไม่ได้ ที่จริงเขากล่มน้ำลายใส่เธอด้วยซ้ำ

การทดสอบมาตรฐานกลายเป็นฝันร้ายในโรงเรียนของเราไปแล้ว ครูถูกเรียกร้องให้จัดการทดสอบบ่อยขึ้นเต็มไปหมดจนไม่มีเวลาที่จะสอนเด็กนักเรียนในวิชาที่พวกเขาควรมีความรู้ ส่วนเด็กๆ ก็หมดเรี่ยวหมดแรงกับการทำข้อสอบจนไม่สนใจแล้วว่าคะแนนจะออกมาเป็นอย่างไร ในบรรดาเรื่องตลกร้ายของสถานการณ์เช่นนี้ คงไม่มีอะไรหลุดหูไปกว่าความจริงที่ว่าแม้การทดสอบมาตรฐานจะถูกคิดขึ้นมาเพื่อเป็นตัวช่วยให้เด็กๆ ของเราประสบความสำเร็จ แต่ในทางปฏิบัติกลับกลายเป็นว่าการทดสอบมาตรฐานนั้นแหละที่ทำให้พวกเขาล้มเหลว

ผมไม่ได้ต่อต้านการทดสอบ เราจำเป็นต้องประเมินเด็กๆ ว่าทำได้ดีแค่ไหน ข้อสอบที่แม่นยำ ยุติธรรม และมีเหตุผลผลสามารถช่วยพ่อแม่ ครู และตัวเด็กเองให้เห็นว่าทักษะด้านใดที่เด็กทำได้ดีแล้วและด้านใดที่ต้องปรับปรุง แต่การมีข้อมูลที่ถูกต้องจะเป็นประโยชน์กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

แต่ระบบการสอบปัจจุบันนี้ล้มเหลว เราใช้เวลาในห้องเรียนไปกับการทดสอบมากเกินไปจนเด็กไม่ใส่ใจอีกต่อไป ข้อเท็จจริงที่ว่าพวกเขาแทบไม่เคยได้เห็นผลสอบของตัวเองยิ่งทำให้เด็กๆ ไม่แยแส ยกตัวอย่างในเดือนเมษายนปี 2005 นักเรียนเกรด 5 ของผมต้องทำข้อสอบสแตนฟอร์ด 9¹ ของรัฐแคลิฟอร์เนีย เป็นข้อสอบที่สำคัญกว่าข้อสอบใดทั้งหมด เป็นข้อสอบปลายปี ผลสอบจะปรากฏในประวัติการเรียนของเธอ เด็กๆ ไม่รู้ผลสอบจนกระทั่งเดือนตุลาคม! พวกเขาไม่มีโอกาสได้ดูกระดาษคำตอบอีกครั้งเพื่อจะได้รู้ว่าสิ่งที่พวกเขาทำนั้นถูกหรือผิด เด็กๆ ได้ตัวเลขเปอร์เซ็นต์² ซึ่งไม่มีความหมายอะไรกับพวกเขาเลย มันน่าขำที่ว่าคนที่หมกมุ่นกับการทดสอบมากที่สุดกลับไม่สามารถสร้างเงื่อนไขที่จะทำให้เด็กๆ เรียนดีขึ้นได้ ความจริงนักรักการศึกษาที่น่าเคารพ

¹สแตนฟอร์ด 9 เป็นแบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm Referenced Test) เพื่อเปรียบเทียบผลการสอบของนักเรียนแต่ละคนกับผลการสอบตัวอย่างของนักเรียนโรงเรียนรัฐที่มีอายุเท่ากันและเรียนระดับชั้นเดียวกัน
²คะแนนที่บอกให้ทราบว่านักเรียนคนนั้นๆ อยู่ในระดับที่เท่าใดเมื่อเทียบกับนักเรียนจำนวน 100 คน

ทั้งหลายก็คาดการณ์ไว้แล้วว่าบริษัทที่ทำการทดสอบไม่ได้สนใจหรอกว่านักเรียนทำคะแนนข้อสอบได้ดี บริษัทที่ให้บริการทดสอบเหล่านี้หากินกับโรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ และทำเงินมหาศาลโดยใช้ประโยชน์จากความกลัวที่จะล้มเหลวของเรา ไม่ต้องดูอื่นไกล ลองพิจารณาสิ่งที่นักเรียนอายุ 10 และ 11 ขวบของผมต้องพบเจอต่อไปนี้ดู

- ต้องทดสอบการสะกดคำและคำศัพท์ทุกๆ สัปดาห์
- ทำแบบทดสอบคณิตศาสตร์ที่รัฐกำหนดทุกสัปดาห์
- ทำแบบทดสอบวิทยาศาสตร์ที่รัฐกำหนด 3 ครั้งต่อปี เท่ากับสูญเสียเวลาไป 4-6 ชั่วโมง
- หลายคนต้องทำข้อสอบภาษาอังกฤษเพื่อพิสูจน์ให้เขตเห็นว่าพวกเขาใช้ภาษาที่สองได้ คล่องแคล่ว
- เด็กนักเรียนต้องทำแบบทดสอบการรู้หนังสือที่จัดโดยเขต 4 ครั้งต่อปี แบบทดสอบเหล่านี้ทำให้เด็กๆ เสียเวลาเรียนไปประมาณ 10 ชั่วโมง
- เด็กนักเรียนทำข้อสอบคณิตศาสตร์ของเขต 4 ครั้งต่อปี แบบทดสอบเหล่านี้ใช้เวลาครั้งละ 1-2 ชั่วโมง
- เขียนเรียงความปีละ 3 ฉบับส่งให้เขต รายงานแต่ละฉบับอาจต้องใช้เวลาทำ ทั้ง วันจึงจะเสร็จ และเด็กก็ไม่เคยได้เห็นผลสอบของตัวเอง
- ลึนปี นักเรียนต้องเสียเวลา 2 สัปดาห์ทำข้อสอบระดับรัฐของรัฐแคลิฟอร์เนีย

ขอให้ผมลองเขียนแบบเอ็ดเวิร์ด อาร์. เมอร์โรว³ (Edward R. Murrow) ดูหน่อย: “นี่ คือข้อเท็จจริง” หากคุณได้ข้อสรุปแล้วว่าระบบการทดสอบของเรานั้นไร้สติ ก็ลองนึกดูแล้วกันว่าเด็กของเราจะรู้สึกอย่างไร ความจริงที่ว่าเด็กจำนวนมากไม่วิ่งหนีเอาตัวรอดเป็นบทพิสูจน์ความกล้าหาญและความสามารถของเด็กๆ เองที่จะรักษาที่มั่นของตัวเองไว้แม้ในยามที่เข้าศึกษาตึกกระหนาบทางซ้าย

³ผู้ประกาศข่าวของสถานีโทรทัศน์บีบีเอส มีเอกลักษณ์ในการกล่าวเปิดรายการของตัวเองว่า “นี่ คือลอนดอน” (This is London.) โดยเน้นหนักที่พยางค์แรก หยุดเล็กน้อยก่อนกล่าวต่อ

ก่อนที่จะบอกละทิ้งในการช่วยเด็กของเราให้เอาตัวรอดจากสงคราม ขอให้ผมได้พูดอีกประเด็นหนึ่งชัดๆ แบบทตสอบ “มาตรฐาน” ไม่ได้มาตรฐานหรอก! หนังสือพิมพ์ตีพิมพ์ผลการสอบ “มาตรฐาน” อย่างน้อยปีละครั้งเพื่อให้เราได้เห็นผลงานของแต่ละโรงเรียน เจ้าหน้าที่ของโรงเรียนรอผลสอบอย่างกระวนกระวาย คะแนนทดสอบเหล่านี้อาจมีผลสำคัญต่ออนาคตของโรงเรียน โรงเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์คาดเดาได้เลยว่าอาจไม่ได้รับเงินทุนสนับสนุนและ/หรือถูกคาดโทษ แต่ขอโทษเถอะ คะแนนทดสอบพวกนี้ไม่ได้มีความถูกต้อง มันอาจแสดงให้เห็นแนวโน้มบางอย่างได้ แต่ใครก็ตามที่อยู่แนวหน้าของวงการศึกษา น่าจะช่วยดูข้อเท็จจริงสักหน่อย

การทดสอบของรัฐไม่มีการคุมสอบ โดยมากจะดำเนินการโดยไม่มีกรรมการคุมสอบ คือมีเพียงครูกับนักเรียนในห้องเท่านั้น นักเรียนบอกผมว่ามีครูยืนอยู่ข้างหลังพวกเขาแอบบอกใบ้ (ด้วยการกระแอม) หรือไม่ต้องแอบเลย (ด้วยการสะกิดหรือกระซิบ) ให้รู้ว่าคำตอบนั้นๆ ถูกหรือผิด ส่วนเรื่องการจับเวลา ครูบางคนเพิ่มเวลาให้เด็กของตนเอาตื้อๆ

เมื่อผู้เชี่ยวชาญการรู้หนังสือจากโครงการส่งเสริมการอ่านของเรา มาพบครูก่อนทำการสอบการอ่าน พวกเขาทำอะไรบางอย่างที่เหลือเชื่อขนาดที่อาจทำให้คนที่ใช้ภาษานิวสปีกของออร์เวลล์⁴ ได้อย่างคล่องแคล่วกลายเป็นคนพูดตะกุกตะกักไปเลย พวกเขาเอาข้อสอบการอ่านให้ครู--เป็นการปฏิบัติที่พวกเขาเรียกว่า “การดูข้อสอบล่วงหน้า” ครูจะอ่านแบบทดสอบจนจบแล้วจดคำที่นักเรียนของตนจะต้องทำความเข้าใจหรืออธิบายความหมาย เมื่อครูกลับไปห้องหลังจากได้เห็นข้อสอบจริงแล้ว ครูก็บอกนักเรียนตัวเองว่าข้อสอบที่ออกมีอะไรบ้าง หลังจากนั้นอีก 2-3 วันจึงค่อยทำการสอบ

ปฏิกิริยาที่เด็กๆ เด็กๆ ทำข้อสอบได้ดีขึ้น นี่ทำให้ผู้เชี่ยวชาญการรู้หนังสือเอาไปคุยโต้โอ้อวดว่าระบบของตัวเองได้ผล ผมรู้จักครูหลายคนที่ไม่ยอมมีส่วนร่วมในการ “ดูข้อสอบล่วงหน้า” ที่ว่า ฟังดูอาจจะไม่น่าเชื่อ แต่มีครูอีกมากที่เอากับเขาด้วย ดูเหมือนว่าครูพวกนี้เชื่อ

⁴หมายถึงการใช้ภาษาที่มีความหมายคลุมเครือและขัดแย้งกันเองอย่างจงใจเพื่อหลอกลวงหรือสร้างความเข้าใจผิด มีที่มาจากภาษานิวสปีก (Newspeak) ในนวนิยายเรื่อง 1984 ของจอร์จ ออร์เวลล์คิดขึ้น

ว่าการบอกคำตอบเด็กๆ ก่อนทำข้อสอบเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ พุดก็พูดเอะ การสอนเด็กให้คุณเลขและเตรียมพร้อมก่อนการสอบด้วยการประกาศว่าจะสอบเรื่องการคูณกับการเต็อนเด็กๆ ว่าพรุ่งนี้จะมีการทดสอบและคำตอบข้อ 1 คือ 432 มันเป็นคนละเรื่องกันเลย

เรียนอย่างได้ผล

นักเรียนผมทำคะแนนสอบได้ดีแม้ว่าจะไม่รู้คำตอบล่วงหน้าก็ตาม เราจริงจังกับการสอบ ส่วนหนึ่งของปรัชญาของเราคืออะไรก็ตามที่คุ้มค่าที่จะทำย่อมคุ้มค่าที่จะทำให้ได้ดีด้วย อย่างไรก็ตามเราจะไม่ใช้เวลามากมายให้หมดไปกับการเตรียมสอบเฉพาะวิชา แต่นักเรียนจะได้เรียนรู้วิธีการศึกษาอย่างมี *ประสิทธิผล* แทน

หลายปีก่อน ผมเคยได้ฟังการสัมภาษณ์แชมป์ฮอกกี้ผู้ยิ่งใหญ่ -- เวย์น เกรตซกี (Wayne Gretzky) สิ่งที่เขาพูดมีอิทธิพลต่อผมอย่างลึกซึ้ง เกรตซกีพูดถึงความสัมพันธ์ของเขากับพ่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่อง que พ่อช่วยปลูกฝังจริยธรรมในการทำงานให้แก่เขา ตอนที่เขายังเป็นเด็ก เขาจะขออนุญาตพ่อออกไปเล่นสเกตข้างนอก พ่อจะตอบตกลงอย่างมีเงื่อนไข เกรตซกีไม่ได้รับอนุญาตให้ไถสเกตเล่นไปรอบๆ เจยๆ แต่เขาจะต้องไปที่สระน้ำและฝึกท่าเคลื่อนไหวบางท่าหรือฝึกตีลูก เขาเรียนรู้ที่จะฝึกฝนจนเกิดความชำนาญและไม่ใช้เวลาให้สูญเปล่ามาตั้งแต่อายุน้อยๆ ลักษณะนิสัยที่ได้รับการบ่มเพาะมาตั้งแต่เยาว์วัยนี้เองที่ช่วยให้เกรตซกีกลายเป็นนักกีฬาฮอกกี้ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดตลอดกาล

เช่นเดียวกันกับการศึกษาเล่าเรียน ผมสอนนักเรียนของผมว่า พวกเขาเรียนรู้ *อย่างไร* นั้น สำคัญกว่าพวกเขาเรียนรู้ *มากแค่ไหน* พวกเขาเรียนรู้ว่าการจะศึกษาให้เกิดประสิทธิผลนั้น พวกเขาจำเป็นต้อง “สร้างบรรยากาศของการทดสอบ” ขึ้นมา

ตัวอย่างคลาสสิกของการใช้พลังงานไปในทางที่ผิด คือลักษณะที่เด็กขยันจำนวนมากทุ่มเทเพื่อการสอบคำศัพท์ พวกเขาทำบัตรคำศัพท์ เขียนคำศัพท์ด้านหนึ่ง เขียนความหมายไว้อีกด้าน และทดสอบด้วยตัว

เองเมื่อมีเวลา สำหรับเด็กบางคน นี่ดูเหมือนจะได้ผล แต่ผมเคยเจอเด็กจำนวนมากที่มากกว่ามากที่ทำข้อสอบไม่ได้และโอดครวญว่า “ผมก็ท่องแล้วนี่นา”

พวกเขาท่องศัพท์ก็จริงแต่อาจไม่ใช่วิธีที่มีประสิทธิผล ข้อสอบต้องการให้เด็กเขียนคำศัพท์และความหมายลงบนกระดาษ การใช้บัตรคำศัพท์ไม่ได้ช่วยสร้างบรรยากาศของการทดสอบ นี่เป็นเรื่องของสามัญสำนึก และเด็กของเราต้องการสามัญสำนึกทั้งหมดที่เราสามารถให้พวกเขาได้

สมมุติว่า เด็กๆ กำลังจะมีการสอบคณิตศาสตร์ ก่อนที่เราจะกลับบ้านกันในตอนเย็น เรามักใช้เวลาสองสามนาทีคุยกันถึงสิ่งที่พวกเขาจะทำในคืนนั้นและวิธีการที่พวกเขาจะดูหนังสือสอบ ระหว่างที่ผมให้การบ้านเด็กๆ นิดๆหน่อยๆ เราจะคุยกันทำนองนี้:

- เรฟ: โอเค พวกมันชกิน⁵ ทั้งหมด วันนี้ทำได้ดีมาก ใครจำได้บ้างว่าพรุ่งนี้เราจะทำอะไรกัน?
- เอริก: เรามีสอบคณิตศาสตร์ครับ
- เรฟ: แค่นั้นหรือ?
- เอริก: สอบเรื่องจำนวนเต็มครับ
- เรฟ: แล้วพวกเธอก็ไม่มีการบ้าน คืนนี้เลยไม่มีอะไรทำใช่ไหม?
- ทุกคน: ไม่ใช่
- เรฟ: ฉันบอกมาซิว่าคืนนี้พวกเธอจะทำอะไร? ทบทวนคณิตศาสตร์ทั้งหมดใช่ไหม?
- ทุกคน: ไม่ใช่
- เรฟ: อ้าว ทำไมไม่ใช่ล่ะ?
- ซู: เพราะพรุ่งนี้เราไม่ได้สอบคณิตศาสตร์ทั้งหมด
- เรฟ: ถูกต้อง แล้วพรุ่งนี้เราจะทำอะไรกัน?

⁵ชาวมันชกินเป็นตัวละครใน *The Wonderful Wizard of Oz* ที่แต่งโดย แอล. แฟรงก์ บาม (L. Frank Baum)

- ชู: คุณครูจะให้โจทย์เรื่องจำนวนเต็ม เราก็ต้องเขียนลงในสมุดแล้วแก้โจทย์
- เรฟ: ถูกต้องชู ใครจะบอกครูได้ว่าคืนนี้เราจะทำอะไรกัน?
- เอตการ์: ผมจะทำโจทย์หน้า 265 มันทบทวนบทเรียนทั้งบท
- เรฟ: แต่เราทำไปแล้วนี่นา ยังไม่ถึงกำหนดส่งด้วย
- เอตการ์: ผมไม่ได้ทำเพราะถึงกำหนดส่งนี้ครับ
- เรฟ: ผมทำเพราะโจทย์มันคล้ายๆ กับที่คุณครูจะให้พรุ่งนี้ ผมจำเป็นต้องสร้างบรรยากาศของการสอบ
- เอตการ์: แล้วตอนทำโจทย์เธอจะฟังเพลงอะไร?
- เรฟ: ไม่ฟังครับ
- เรฟ: แต่เธอชอบดนตรีนี่นา เอตการ์
- เอตการ์: ใช่ครับ แต่พรุ่งนี้ตอนทำข้อสอบเราก็ไม่มีดนตรีฟังนี่ครับ ผมจะทำงาน ในบรรยากาศแบบเดียวกับการสอบ
- เรฟ: แล้วเธอล่ะ เจคอบ?
- เจคอบ: ผมจะทำหน้า 262 เป็นหน้าที่มีโจทย์เกี่ยวกับการลบจำนวนเต็ม บางข้อผมยังไม่ได้ทำ และต้องฝึกทำด้วยครับ
- สเตฟานี: ในหนังสือแบบฝึกหัดมีโจทย์แบบนี้อีกเยอะเลย เราทำด้วยก็ได้
- เรฟ: ถูกแล้ว ทำได้ แล้ววาลูเอเรียล่ะ?
- วาลูเอเรีย: ตั้งโจทย์เองก็ได้คะ
- เรฟ: แล้วคืนนี้ถ้าเกิดไม่เข้าใจโจทย์ล่ะ ถ้าเป็นแบบนี้จะทำยังไง?
- แรนดี: โทรหาเพื่อนครับ
- รูดี: โทรหาครูครับ
- เจสซิกา: งั้นเราก็กมาโรงเรียนแต่เช้าแล้วขอให้ครูช่วย

อธิบาย

เรฟ: ได้เลย อ้อครุคิดว่าเธอน่าจะอยู่ดูหนังสือถึง
สักเที่ยงคืนด้วย

ทุกคน: ไม่เอา!!!

เรฟ: (แก้งตักใจ) อ้าว ทำไมไม่เอล่ะ?

ทุกคน: เราต้องเข้านอนแต่หัวค่ำ การนอนหลับสำคัญ
ถ้าเรารู้สึกสดชื่นดีเราจะทำข้อสอบได้ดี

นี่คือเด็กๆ ที่เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อชวนขยายไปให้
ถึงคุณธรรมระดับ 6 เด็กเหล่านี้ทำงานเพื่อตัวเองไม่ใช่เพื่อคนอื่น
พวกเขาพร้อม ผ่อนคลาย และทำข้อสอบได้คะแนนดี

ผลที่ตามมา

พ่อแม่และครูสามารถช่วยเหลือเด็กๆ ด้วยการพูดคุยถึงผล
ที่จะเกิดขึ้นจริงและผลที่ไร้สาระที่สืบเนื่องจากการทำคะแนนสอบไม่
ดี แน่นนอน เป็นเรื่องดีที่จะสอนให้เยาวชนรู้ว่าการกระทำใดๆ ย่อมมี
ผลตามมา แต่การที่เรายึดติดกับการทดสอบอย่างไม่ลืมหูลืมตากันทั้ง
ประเทศกลายเป็นการสร้างแรงกดดันให้แก่เด็กๆ อย่างน่าสมเพช
นี้ไม่เพียงแต่ทำให้เด็กเป็นทุกข์ แต่ยังบั่นทอนโอกาสที่พวกเขาจะได้
แสดงความสามารถอย่างเต็มที่อีกด้วย

ครูบางคนบอกนักเรียนว่าอนาคตของพวกเขาขึ้นอยู่กับคะแนน
สอบ บางคนเตือนเด็กๆ ว่าถ้าทำคะแนนได้ไม่ดีจะทำให้ครูเสียหาย
ในห้อง 56 ผมช่วยให้เด็กๆ ผ่อนคลายและทำคะแนนสอบได้ดีขึ้นด้วย
การเล่าอะไรให้ฟังสองสามอย่าง

อย่างแรก ผมหัวเราะขบขันกับเด็กๆ เกี่ยวกับสถานการณ์
สอบ และขอให้เด็กๆ เล่าเรื่องน่าตกใจของครูที่โกรธหัวฟัดหัวเหวี่ยง
ใส่เด็กๆ เพราะทำคะแนนได้ไม่ดี ทำให้เด็กๆ สบายใจขึ้น จากนั้นผม
จึงอธิบายแนวคิดสำคัญที่ว่า การสอบนั้นเหมือนเทอร์โมมิเตอร์ มันเป็น

เพียงเครื่องมือที่ใช้ในการวัดเท่านั้นเองจริงๆ แทนที่จะใช้วัดคุณหมุมิ การสอบใช้วัดความเข้าใจในทักษะอย่างหนึ่ง ผมตั้งคำถามว่า ถ้าทำคะแนนคณิตศาสตร์ได้ไม่ดี ผลที่ตามมาจริงๆ คืออะไร อนาคตของพวกเขาจะจบสิ้นตรงนี้ไหม พรุ่งนี้พระอาทิตย์จะไม่ขึ้นหรือไง เด็กๆ จำเป็นต้องเข้าใจว่าการได้คะแนนทดสอบน้อยไม่ได้แปลว่าโลกจะแตก ถึงอย่างไรพ่อแม่ก็ยังรักพวกเขาอยู่ดี ผมเองก็เหมือนกัน ถ้านักเรียนทำข้อสอบการคูณได้ไม่ดี มันหมายความว่าได้อย่างเดียวและอย่างเดียวเท่านั้นคือ เขายังไม่เข้าใจทักษะในการคูณ และผมก็ ยินดี จะสอนเขาใหม่ ย้อนกลับไปเรื่องความไว้วางใจ ผมทำในสิ่งที่ผมพร่ำสอน เด็กๆ เรียนรู้จากการ กระทำที่เสมอต้นเสมอปลายของผมว่าผมจะไม่ละความพยายามกับพวกเขา หรือหงุดหงิดกับคะแนนสอบ ผู้ใหญ่อย่างพวกเรา ต้องทำงานหนักเพื่อช่วยให้เด็กๆ โตตลอดบ่วงสติๆ ที่พวกเขาถูกลังให้ โตไปให้จงได้

พ่อแม่และครูต้องจำไว้ด้วยว่า อย่าเปรียบเทียบคะแนนสอบของเด็กคนหนึ่งกับเด็กคนอื่นเป็นอันขาด จงวัดความก้าวหน้าของเด็ก โดยเปรียบเทียบกับผลงานที่ผ่านมาของเด็กเอง แน่ละจะต้องมีนักอ่าน นักคณิตศาสตร์ หรือนักเบสบอลที่เก่งกว่าเสมอ แต่เป้าหมายของเรา คือช่วยนักเรียนแต่ละคนเป็นคนพิเศษเท่าที่เด็กคนหนึ่งจะสามารถเป็นได้ในฐานะปัจเจกบุคคล ไม่ใช่พิเศษกว่าเด็กคนอื่นข้างๆ ในฐานะที่เป็นครูและเป็นพ่อ ผมพยายามเรียนรู้และปรับปรุงตัวเองตลอดเวลา แต่ผมวัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของผมโดยเปรียบเทียบกับ การกระทำที่ผ่านมาในอดีต ไม่ได้เปรียบเทียบกับ การกระทำของครูในโรงงาน เติบโต หรือพ่อแม่ที่อยู่ถัดไปอีกช่วงตึก

ทักษะในการทำข้อสอบ

มีครูดีๆ หลายคนที่ยังให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการรู้จัก “ฉลาดในการทำข้อสอบ” เรื่องนี้มีความสำคัญมากโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เวลาทำข้อสอบแบบมีตัวเลือก ข้อสอบแซต (SAT) น่าจะเป็นตัวอย่าง

ที่ดีที่สุด ทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่าความสำเร็จขึ้นอยู่กับทักษะในการทำ
ข้อสอบพอๆ กับสติปัญญา ผมใช้กลยุทธ์สองแบบเพื่อช่วยให้นักเรียน
ของผมทำข้อสอบแบบมีตัวเลือกได้ดีขึ้น

ไม่มีใครอยากดูโง่ ทุกคนชอบความรู้สึกว่าตนฉลาด เช่น
เดียวกัน แต่ในวันในชั่วโมงคณิตศาสตร์ ผมจะคิดหาช่วงเวลาที่ได้ๆ
จะชอบมากเพียงเพราะเหตุผลที่ว่านี้ หลังจากที่เร เล่นเกมคณิตคิดใน
ใจหรืออาจจะเล่นเกมบ๊ชชีไปสักรอบแล้ว เราจะเริ่มทำโจทย์ทักษะแบบ
ใดแบบหนึ่งสำหรับคาบนั้น ไม่ว่าจะ เป็น โจทย์ง่าย ๆ อย่างการบวก หรือ
ซับซ้อนอย่างพีชคณิต ผมมักจะสอนทักษะก่อนแล้วให้เด็กลองพยายาม
ทำโจทย์เองสัก 10-15 ข้อ สมมุติว่าผมสอนเรื่องการบวก ก่อนที่ผมจะ
ให้โจทย์เด็ก ผมจะเขียนโจทย์อีกข้อหนึ่งบนกระดาน

63

+ 28

ก.

ข.

ค.

ง.

เรฟ: เอาละนักเรียนทุกคน สมมุติว่านี่เป็นแบบทดสอบ
สแตนด์พอร์ด 9 ซึ่งเราทุกคนต่างรู้ดีว่ามันจะเป็น
ตัวกำหนดอนาคตของเธอไม่ว่าจะเป็นความสุข
ความสำเร็จ และจำนวนเงินฝากในธนาคารของ
พวกเธอ (เด็กหัวเราะคิกคัก) ใครตอบได้บ้าง?

ทุกคน: 91

เรฟ: ดีมาก ลองเอาเลข 91 มาวางไว้ข้างข้อ
ค.ใครอยากจะทำครูบ้างว่าข้อ
ก. จะเป็นตัวอะไรดี?

ไอเซล: 35

เรฟ: เยี่ยมมาก! ทำไมต้องเป็น 35 ละไอเซล?

ไอเซล: สำหรับเด็กเอาไปลบแทนที่จะเอาไปบวก
เรฟ: ใช่แล้ว ใครมีคำตอบที่ผิดสำหรับข้อ ข. บ้าง?
เควิน: 81 ครั้ง สำหรับคนที่ลืมหาคำตอบ
เรฟ: ถูกอีกแล้ว ดูซิว่าครูมีนักเรียนหัวเห็ดที่สามารถหา
คำตอบข้อ ง. ได้ไหม?
พอล: 811 เป็นไงครับ สำหรับเด็กที่บวกอย่างเดียวโดย
ไม่หาคำตอบ

ในห้อง 56 เด็กๆ ได้เรียนรู้ว่าคำถามที่มีหลายคำตอบให้เลือก
ถูกออกแบบมาอย่างรอบคอบ แทนจะไม่มีคำถามใดเลยที่มีคำตอบที่ถูก
ต้องเพียงคำตอบเดียว แล้วอีกสามข้อที่เหลือเป็นคำตอบผิดๆ ที่เลือก
มาแบบสงัดๆ ผู้ที่ออกข้อสอบเป็นผู้เชี่ยวชาญที่คาดเดาได้ว่านักเรียน
จะพลาดตรงจุดไหนได้บ้าง เมื่อเด็กทำผิดสักแห่งในระหว่างที่พยายาม
แก้โจทย์และเห็นคำตอบ (ที่ไม่ถูกต้อง) อยู่ในตัวเลือก เด็กก็จะคิดว่า
ตัวเองถูก เด็กนักเรียนของผมชอบเล่นเป็นนักสืบ พวกเขาสนุกกับการ
มองหาและหลบหลีกคำตอบที่อาจเป็นกับดัก

เวลาที่เด็กห้อง 56 ทำข้อสอบคณิตศาสตร์แบบมีตัวเลือก
ถ้ามีโจทย์ปัญหาอยู่ 20 ข้อ พวกเขาจะมองเห็นมันเป็นข้อสอบที่มีโจทย์
ปัญหา 80 ข้อ หน้าที่ของพวกเขาคือค้นหาคำตอบที่ถูกต้อง 20 ข้อ
และที่ไม่ถูกต้องอีก 60 ข้อ มันน่าขำสุดๆ เวลาได้ยินเสียงเด็กๆ ที่กำลัง
ทำแบบทดสอบข้อสอบมาตรฐานคณิตศาสตร์อยู่ในห้อง เสียงที่ได้ยิน
บ่อยสุดจะเป็นเสียงหัวเราะคิกคักเบาๆ เมื่อเด็กๆ จับผิดอะไรได้บ้าง
อย่าง เด็กๆ ชอบเอาชนะข้อสอบ จึงอดหัวเราะชอบใจไม่ได้เมื่อหากับ
ดักเจออันแล้วอันเล่า

กลยุทธ์อีกอย่างหนึ่งที่ผมใช้ในการช่วยเด็กนักเรียนปรับปรุง
ทักษะในการทำข้อสอบนั้นเกี่ยวข้องกับวิธีการตรวจข้อสอบที่เราเอามา
ฝึกทำ ลำพังการเฉลยคำตอบแล้วให้เด็กๆ ตรวจให้คะแนนงานของตัวเอง
ยังไม่เพียงพอ เราไม่อาจปล่อยให้เด็กให้ตัวเองเข้มแข็งขึ้น
หลุดลอยไปแม้เพียงครั้งเดียว และการตรวจข้อสอบก็เป็นหนึ่งในโอกาส
ดีๆ ที่จะทำอย่างนั้น

เวลาที่เรাত্রວງงานกันในห้อง 56 จะไม่มีเด็กคนไหนได้รับอนุญาตให้ตอบว่าข้อ ค. เฉยๆ ถ้าผมถามว่าคำตอบของข้อ 17 คืออะไร เด็กต้องอธิบายด้วยว่าทำไมถึงเลือกข้อ ค. นอกจากนี้เด็กยังต้องอธิบายด้วยว่าทำไมจึงไม่เลือกคำตอบข้ออื่น ด้วยวิธีนี้เด็กจะถูกบังคับให้พิจารณาวิเคราะห์ทางเลือกทั้งหมดที่ข้อสอบข้อนั้นให้มา ถ้าเรাত্রວງข้อสอบการอ่านจับใจความ ปีเตอร์จะต้องบอกผมว่าเขาเลือกข้อ ก. เพราะ “มีคำตอบอยู่ในย่อหน้าที่สอง บรรทัดที่ 3 ครับ” เขายังต้องอธิบายต่อว่าทำไมคำตอบอื่นๆ ที่น่าจะเป็นไปได้ถึงผิด และคำตอบเหล่านั้นเลือกใช้ถ้อยคำที่แบบยลอย่างไรเพื่อวางกับดักนักเรียนที่สะเพร่า

เราสร้างสภาพบรรยากาศการสอบโดยการให้คะแนนแบบทดสอบที่เราฝึกทำด้วยปากเปล่า และใช้กระบวนการคิดแบบเดียวกันกับที่เด็กๆ จะใช้เมื่อต้องทำข้อสอบด้วยตัวเอง เราต้องฝึกเด็กๆ ให้รู้จักคิดแบบใช้วิจารณญาณอย่างสม่ำเสมอ และต้องขอให้พวกเขาอธิบายคำตอบทุกคำตอบที่พวกเขาขานว่าถูกในชั้น การฝึกทำแบบทดสอบอย่างเอาใจจริงเอาจึงทำให้เด็กเรียนรู้ที่จะรับมือกับข้อสอบจริงด้วยความแข็งขันกระตือรือร้นเท่าๆ กัน จนกลายเป็นส่วนหนึ่งของตัวเด็กเอง ทักษะในการทำข้อสอบที่เด็กพัฒนาขึ้นนี้จะเป็นประโยชน์ต่อพวกเขาไปจนตลอดชีวิต เด็กเหล่านี้มักจะทำอะไรๆ ได้ดีกว่านักเรียนคนอื่นๆ ที่ฉลาดพอๆ กัน แอ้มเลตพูดถึงเรื่องนี้ไว้ถูกต้องที่สุดแล้ว “ความพร้อมเป็นทุกสิ่งทุกอย่าง”

เข้าถึงแก่นแท้

การสอบเป็นเรื่องบ๊ายบอคแตกไปแล้ว ครูจำนวนมากจากโรงเรียนอื่นมาเยี่ยมชมห้อง 56 เพื่อฝึกอบรม และพวกเขาก็น่ารักพอที่ติดต่อกับผมอยู่เสมอ มาปีนี้ ครูทั้งโรงเรียนที่เคยมาอบรมที่ห้อง 56 ส่งการ์ดคริสต์มาสมาให้ผมโดยแทรกใบคะแนนทดสอบของนักเรียนของพวกเขาไว้ข้างใน ให้ตายสิ! (ใช่ เป็นคำที่ไม่เหมาะเท่าไร) มันช่างเหลือเชื่อจริงๆ

ผมมักเตือนเด็กนักเรียนของผมเสมอว่า คำถามที่สำคัญที่สุดของชีวิตไม่มีในแบบทดสอบมาตรฐาน ไม่มีใครถามเด็ก ๆ ถึงเรื่องบุคลิกภาพ ความซื่อสัตย์ ศิลธรรม หรือความเมตตากรุณาในจิตวิญญาณ แต่สำหรับห้อง 56 นี้คือประเด็นที่มีความสำคัญอย่างแท้จริง ทำไมเราจึงมองไม่เห็นความสำคัญของมัน อาจเป็นเพราะการทำคะแนนสอบเพิ่มขึ้นอีกนิดหนึ่งนั้นง่าย ส่วนการสอนเรื่องเกียรติยศและจริยธรรมไม่ใช่ภารกิจที่ง่ายเลย แต่หากเราต้องการสร้างเด็กที่มีธรรมตา เราต้องมีเรื่องนี้อยู่ในมุมมองของเราเสมอ

ตอนที่ผมเดินทางไปกับคณะละครเชกสเปียร์แห่งโฮบาร์ต เราหยุดให้ผู้คนที่ชื่นชมเราพักทักทายเกือบตลอดเวลา คนเหล่านี้บางคนจำเราได้ บางคนก็จำไม่ได้ พวกเขามีสิ่งหนึ่งที่เหมือนกันคือ ไม่มีใครถามถึงคะแนนสอบหรือเกรดเฉลี่ย พวกเขาพักทักทายเด็กๆ เพราะเด็กๆ มีกิริยาท่าทางที่งดงาม คนเหล่านั้นสังเกตได้ถึงมารยาท การตั้งอกตั้งใจฟัง และการให้ความเคารพต่อผู้อื่นอย่างสงบเสงี่ยมซึ่งหาได้ยากในเด็กๆ ทั่วไป การที่เด็กนักเรียนเหล่านี้ทำข้อทดสอบได้ดีเป็นเรื่องที่พิเศษ แต่ที่พิเศษกว่านั้นคือการที่พวกเขามีสำนึกในคุณค่าที่ถูกต้อง -- พวกเขารู้ว่ามียิ่งอื่นที่สำคัญกว่าคะแนนทดสอบชุด

เมื่อ 2-3 ปีก่อน หนังสือพิมพ์ลอสแอนเจลิสโทมส์ลงพิมพ์จดหมายฉบับหนึ่งจากผู้พบเห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่โอเรกอนเชกสเปียร์เฟสตีวัล (Oregon Shakespeare Festival) ซึ่งเป็นสถานที่จัดแสดงละครของเชกสเปียร์ในแอสแลนด รัฐโอเรกอน รถชนขยะคันหนึ่งพลิกคว่ำ ขยะกระจัดกระจายเกลื่อนถนน เขาต้องประหลาดใจที่เห็นกลุ่มเด็กวัยรุ่นกลุ่มหนึ่งข้ามถนนมาช่วยพนักงานขับรถเก็บขยะและกู้รถ ผู้เขียนจดหมายรู้สึกประทับใจที่เห็นเด็กวัยรุ่นมีน้ำใจและมีความคิด ทุกวันนี้ เด็กนักเรียนหลายคนในกลุ่มนั้นเข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนียบาง นอร์ทเวสเทิร์นบาง โนตรีตามบ้าง พวกเขาเข้าเรียนที่นั่นได้เพราะพวกเขาเรียนอย่างหนักสมัยที่ยังอยู่โรงเรียน ทุ่มเทเวลามากกว่าเด็กนักเรียนทั่วไป และทำคะแนนสอบได้ดีมาก หนึ่งในนั้นทำคะแนนชุดได้ยอดเยี่ยมด้วยซ้ำไป แต่ที่ผมภูมิใจมากกว่าคือวันที่พวกเขาช่วยคนแปลกหน้าเก็บขยะในโอเรกอน ในยุคสมัยที่ “คะแนนสอบ

ของเธอคือตัวของเธอ” เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในโรงเรียนมากมายหลายแห่ง พวกเราผู้ใหญ่ต้องทำงานอย่างหนักเพื่อให้เด็กๆ รู้ว่าคะแนนสอบของพวกเขา นั้น ความจริงแล้วเป็นเพียงเศษเสี้ยวหนึ่งของตัวเขา

ลีลาประกอบเพลง “You’re so Damn Hot” ในเทศกาลหนังสือ L.A. Times Festival of Books ที่มหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ปี 2007

ระเบิดเพลงร็อก "Runaway" ในงาน Sun Valley
Writers' Conference ที่โอดาโฮ ปี 2010

7

โลกนี้แสนมหัศจรรย์

บางทีแซม คูก (Sam Cooke) อาจจะไม่รู้ด้วยซ้ำว่าที่เขา และนักร้องอื่นๆ อีกหลายคนครวญว่า “Don’t know much about history...”¹ นั้นเป็นความจริงอย่างที่สุด... เนื้อเพลงป๊อปที่ติดปากนี้ บอกได้ถูกเพลงเลยว่าเด็กๆ ของเรารู้เรื่องราวประวัติศาสตร์และความสำคัญของประวัติศาสตร์ต่อชีวิตประจำวันของเราน้อยขนาดไหน เรื่องนี้เข้าใจได้เมื่อดูจากสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของโรงเรียนของเรา ลองพิจารณาสิ่งต่อไปนี้ดู

¹เนื้อร้องท่อนหนึ่งในเพลง “Wonderful World” ของแซม คูก

- โรงเรียนประถมหลายแห่งให้ความสำคัญกับคะแนนการอ่านและคะแนนคณิตศาสตร์มากถึงขนาดที่ครูใช้เวลาทั้งวันเพียงเพื่อสอนสองวิชานี้ บางห้องเรียน ถ้าจะมีการสอนประวัติศาสตร์บ้าง ก็สอนกันน้อยเต็มที
- เมื่อถึงวันหยุดเรียนครั้งต่อไป ลองถามนักเรียนคนไหนดูก็ได้ว่าทำไมเราถึงต้องเฉลิมฉลองวันหยุดนี้ด้วย ที่ประหลาดคือเด็กจะตอบไม่ได้ วันชาติหรือเปล่า วันที่ระลึกทหารผ่านศึกมั้ง การที่เด็กไม่รู้อะไรเลยเกี่ยวกับวาระสำคัญเหล่านี้บอกอะไรเราบ้าง แต่ผมมีคำถามที่เด็ดกว่านั้นอีก: เราจะโทษเด็กนักเรียนของเราที่ไม่รู้เรื่องพวกนี้ได้เต็มปากเขียวหรือที่โรงเรียนประถมของผม พวกครูเพิ่งโหวตให้เลิกจัดกิจกรรมวันมาร์ติน ลูเทอร์ คิง จูเนียร์ (Martin Luther King Jr.) เพราะเสียเวลามากเกินไป แต่ให้นำเรื่องราวของ ดร. คิงไปสอนเป็นส่วนหนึ่งของ “วันพหุวัฒนธรรม” (Multicultural Day) ของเราตอนสิ้นปีแทน
- ไม่มีวิชาอื่นใดที่จะได้รับความสนใจน้อยนิดสุดเท่ากับวิชาสังคมอีกแล้ว เรามี “เดือนแห่งประวัติศาสตร์ของคนผิวดำ” (Black History Month) นี้หมายความว่าอีก 11 เดือนที่เหลือของปี ชาวอเมริกันเชื้อสายแอฟริกันไม่มีประวัติศาสตร์เลยหรือ หลายปีก่อน ทอม เลห์เรอร์ซึ่งเป็นครูคณิตศาสตร์และนักแต่งเพลงนอกเวลา เขียนเพลงซ้ำๆ ล้อเลียนสัปดาห์ภราดรภาพแห่งชาติ (National Brotherhood Week)² เพลงล้อเลียนของเขากลายเป็นเครื่องเตือนความจำที่น่าเศร้าว่า ทุกวันนี้ เวลาที่เด็กนักเรียนพิจารณาถ้อยแถลงของประธานาธิบดีต่อสภานิติบัญญัติเกี่ยวกับสภาวะการณ์ของประเทศสหรัฐอเมริกา (State of the Union) เด็กส่วนใหญ่ไม่รู้ด้วยซ้ำไปว่าเรามี ประเทศ

² เป็นเพลงที่ประชดว่าในโลกนี้มีแต่การเกลียดชังกัน ให้หยุดเกลียดกันสักสัปดาห์เถอะ เพราะสัปดาห์ภราดรภาพแห่งชาติ มีเพียงสัปดาห์เดียวในรอบปี

- ขณะที่กำลังเขียนนี้ ประเทศของเราเข้าร่วมในสงครามอิรัก มาสามปีแล้ว วันก่อนผมสุ่มถามนักเรียนเกรด 7 จำนวน 25 คนในโรงเรียนแห่งหนึ่งที่ผมไปเป็นผู้นำการพัฒนาทีมงานครู ผมเอาแผนที่โลกที่มีชื่อประเทศทุกประเทศให้พวกเขาดู คุณเดาถูกแล้ว ไม่มีใครหาประเทศอิรักเจอเลย

ตอนปลายปี นักเรียนทุกคนในห้อง 56 สามารถติดป้ายชื่อประเทศอย่างน้อย 150 ประเทศลงบนแผนที่โลกกว้างๆ ได้ถูกต้อง พวกเขาสามารถเล่าประวัติศาสตร์ของสหรัฐอเมริกาได้ สามารถเรียงลำดับเหตุการณ์นับตั้งแต่ข้อตกลงมิสซูรีไปถึงสมรภูมิกेतทีสเบิร์กจนถึงคดีวอเตอร์เกต เด็กๆ สามารถแยกแยะระหว่างทีโอเตอร์ รูสเวลต์และแฟรงกลิน รูสเวลต์ได้ (ทุกวันนี้นักเรียนส่วนมากไม่เคยได้ยินชื่อของรูสเวลต์ทั้งสองคนด้วยซ้ำไป!) ต่อไปนี้เป็นวิธีง่ายๆ ที่ผมใช้กับห้อง 56 เพื่อช่วยให้นักเรียนของผมเป็นเขียนวิชาสังคม

ตะลอบรอบโลก

หลายปีที่ผ่านมานี้ อินเทอร์เน็ตได้กลายเป็นทรัพยากรที่มีค่าสำหรับการสอนวิชาภูมิศาสตร์ มีเว็บไซต์หลายแห่งที่มีแผนที่ดีๆ เว็บไซต์โปรดของผมคือ www.worldatlas.com เว็บไซต์ต่างๆ นี้มีแผนที่เค้าโครงของส่วนต่างๆ ของโลกที่พิมพ์ออกมาได้ และมีแผนที่ใส่ตัวเลขกำกับไว้แทนการระบุชื่อประเทศ พร้อมแบบทดสอบที่สัมพันธ์กันให้ฝึกทำด้วย ในแต่ละวันเราจะใช้เวลา 10-15 นาทีใช้ประโยชน์จากเครื่องมือต่างๆ บนเว็บไซต์นี้

เราใช้เวลามากบ้างน้อยบ้างในการเรียนรู้ส่วนต่างๆ ของโลก ขึ้นอยู่กับความซับซ้อนของภูมิภาคที่เราเรียน ทวีปอเมริกาใต้นั้นค่อนข้างง่าย ส่วนทวีปแอฟริกาและทวีปเอเชียยากกว่าอย่างเห็นได้ชัด เราอาจใช้เวลาเพียงสัปดาห์เดียวเรียนเรื่องอเมริกาใต้ แต่ใช้เวลาเรียนเรื่องแอฟริกาเป็นเดือน

หลังจากนักเรียนได้เรียนรู้ชื่อประเทศต่างๆ ในโลก รวมทั้งการสะกดชื่อให้ถูกต้องแล้ว เราจะเล่นเกมที่เรียกว่าเทเบิลพอยท์ (Table Points) เด็กๆ ชอบเล่นเกมนี้ พวกเขาจะนั่งบนโต๊ะของตัวเองเป็นกลุ่มๆ ละประมาณ 6-8 คนโดยไม่มีแผนที่อยู่ตรงหน้า ตอนแรก ผมจะเดินไปรอบๆ จากกลุ่มหนึ่งไปอีกกลุ่ม แล้วถามคำถามง่ายๆ ที่มีค่าหนึ่งคะแนน เช่น ให้บอกชื่อรัฐที่อยู่ติดทางใต้ของรัฐโอคลาโฮมา (เท็กซัส) ให้บอกชื่อรัฐห้ารัฐที่อยู่รอบชายฝั่งมหาสมุทรแปซิฟิก (อะแลสกา วอชิงตัน โอเรกอน แคลิฟอร์เนีย และฮาวาย) ให้บอกชื่อรัฐสองรัฐที่อยู่ติดกับฟลอริดา (จอร์เจีย และแอละแบมา) เมื่อได้ฟังคำถามแล้ว เด็กนักเรียนจะปรึกษากันเพื่อหาคำตอบก่อนจะตอบในนามกลุ่ม นี่เป็นการปลุกฝังการทำงานเป็นทีม ทักษะการฟัง และการประนีประนอม การที่ผมกะเกณฑ์ให้เด็กๆ นึกภาพของโลกโดยไม่มีแผนที่ ช่วยให้พวกเขาเริ่มมองเห็นภาพของโลกในความคิด แทนที่จะเอาแต่อ่านชื่อประเทศต่างๆ บนแผนที่ปาวๆ

เมื่อทีมหนึ่งทำได้ถึง 20 คะแนน เด็กๆ จะได้เงิน “โบนัส” (ซึ่งจะได้พูดถึงต่อไปในบทที่ 11) ข้อดีอย่างหนึ่งของเกมง่ายๆ นี้คือ แม้จะมีทีมหนึ่งได้โบนัส แต่ทีมอื่นก็ยังมีโอกาสได้เหมือนกัน แต่ละทีมที่สามารถทำคะแนนถึง 20 จะสะสมรางวัลไว้ และเริ่มเล่นใหม่ ทีมอื่นก็จะตอบคำถามต่อไปจนกว่าทีมตัวเองจะได้คะแนนถึง 20 วิธีนี้ทำให้เด็กๆ ไม่ต้องลุ่นให้ทีมอื่นแพ้ แต่ละทีมเพียงแคพยายามหาคำตอบที่ถูกต้องเท่านั้น คำตอบที่ถูกมักได้รับเสียงปรบมือจากฝ่ายตรงข้าม เกมนี้จะสะสมคะแนนทั้งปี เกมจึงดำเนินไปได้เรื่อยๆ เช่นเดียวกับประวัติศาสตร์

เมื่อแต่ละกลุ่มได้ตอบคำถามที่มีค่าหนึ่งคะแนนไปแล้ว 2-3 คำถาม เราอาจเพิ่มความท้าทายให้เกมนี้ได้สองวิธี วิธีแรก ด้วยการตั้งคำถามให้ยากขึ้น เช่น ให้บอกชื่อรัฐที่ติดชายแดนแคนาดาอย่างน้อย 12 รัฐ บอกชื่อรัฐ 6 รัฐที่ล้อมรอบรัฐเนแบรสกา บอกชื่อประเทศที่อยู่ทางตะวันตกของอาร์เจนตินา จำไว้ว่า นักเรียนไม่มีแผนที่อยู่ตรงหน้า อีกวิธีหนึ่งคือตั้งคำถามโดยแทนที่จะชี้ให้ทีมใดทีมหนึ่งตอบ ก็ให้ใครก็ได้ในชั้นตอบ ใครที่ “ยกมือขึ้นก่อน” จะเป็นผู้ได้ตอบคำถาม อย่างไรก็ตาม ผมเพิ่มลูกเล่นเข้าไปในคำถาม ผมอธิบายว่านี่เป็นคำถาม “4 แลก 7”

หมายความว่า ทีมจะได้ 4 คะแนนถ้าลูกทีมคนหนึ่งตอบถูก แต่จะเสีย 7 คะแนนถ้าเดาผิด นี่ทำให้นักเรียนต้องคิดก่อนพูด เราทุกคนก็คงเคยเห็นเด็กที่ชอบตะโกนตอบทั้งเพื่อเรียกร้องความสนใจและเพราะอยากเป็นคนแรกที่ได้ตอบ การเรียนรู้ที่จะคิดก่อนพูดเป็นทักษะที่จะเป็นประโยชน์กับเด็กๆ ในทุกด้านทั้งที่โรงเรียนและในชีวิต

กุมเก็นร้อย

จริงๆ แล้วก็ทุกวิชานั้นแหละ แต่วิชาสังคมศึกษาจะน่าเบื่อหรือน่าทึ่งได้เป็นพิเศษแล้วแต่ครูผู้สอน บทเรียนประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่เริ่มต้นที่ตำราอะไรบางอย่าง แต่แม้กระทั่งตำราดีๆ ก็ยังไม่อาจครอบคลุมเรื่องราวทุกแง่มุมและเชื่อมโยงกันได้อย่างลึกซึ้ง ตื่นเต้น และสนุกสนานอย่างที่เรอยากให้เด็กของเรารู้สึกเมื่อพวกเขาเรียนประวัติศาสตร์ ครูและพ่อแม่ที่ดีจึงใช้สื่ออย่างอื่นๆ เสริมหนังสือประวัติศาสตร์ด้วย

อย่างเช่นภาพยนตร์ สามารถเป็นเครื่องมือที่ทรงพลังได้ในการช่วยให้นักเรียนของเรารักและเข้าใจประวัติศาสตร์ เด็กนักเรียนห้อง 56 แพบจะเรียนรู้ที่มาของวันหยุดทั้งหมดจากจอหนัง ภาพยนตร์ที่เราดูด้วยกันไม่ได้มาแทนที่บทเรียนในแต่ละวัน แต่เราจะฉายภาพยนตร์ดูกันหลังเลิกเรียนแล้ว โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมความรู้ของเด็กๆ ในประเด็นต่างๆ ที่ได้เรียนไปแล้วในห้อง เช่นเดียวกับการใช้หนังสือเสียง การฉายหนังไม่ใช่อ่างเพื่อครูจะได้พัก หลายวันก่อนที่จะฉายหนัง ผมจะเริ่มสร้างความตื่นเต้นด้วยการแจ้งชื่อหนังไว้บนกระดานประกาศรายชื่อ “ภาพยนตร์ที่จะฉายเร็วๆ นี้...” ในห้องของเรา ผมเตรียมความพร้อมให้เด็กๆ ด้วยการพูดคุยถึงเรื่องราวตอนต่างๆ ในภาพยนตร์ที่อาจจะยากเกินความเข้าใจของเด็กๆ ผมส่งผ่านความตื่นเต้นของผมที่จะได้ดูหนังไปถึงเด็กๆ และได้สาวกก่อนเริ่มฉายทีวีดีเสียอีก

ครูที่สอนชั้นสูงขึ้นไปมีปัญหาในการฉายภาพยนตร์มากกว่าเรา เพราะในแต่ละคาบของการเรียนมีเวลาไม่มากพอให้เด็กๆ ดูหนังจนจบ

ครูบางคนทำงานได้สุดยอดด้วยการฉายภาพยนตร์เสริมบทเรียนในเวลาเรียน แต่มักจะเปลืองประโยชน์เพราะต้องแบ่งดูหลายวัน ผมขอแนะนำให้ฉายภาพยนตร์หลังเลิกเรียน แม้ว່ามันไม่ได้ทำให้ชีวิตคุณสบายขึ้น แต่มันได้ผลดีกว่าเพราะเด็กๆ ได้นั่งดูหนังรวดเดียวตั้งแต่ต้นจนจบ ทั้งยังเปิดโอกาสให้เด็กๆ พูดคุยแลกเปลี่ยนกันทั้งในระหว่างที่กำลังดูหนัง และเมื่อดูหนังจบแล้วด้วย

ขอผมยกตัวอย่างว่าผมใช้ภาพยนตร์เสริมบทเรียนปกติของเราอย่างไร เนื่องจากผมสอนในโรงเรียนที่เปิดสอนตลอดทั้งปี (year-round school)³ โดยเริ่มเรียนในเดือนกรกฎาคม นักเรียนของพวกเราทั้งหมดจึงมีวันหยุดเนื่องในวันแรงงาน โดยทั่วไปเด็กๆ ในสหรัฐอเมริกาแทบจะไม่รู้อะไรเลยเกี่ยวกับวันแรงงาน ถ้าจะให้พูดแบบไม่หือหือหา ผมก็เดาว่าร้อยละ 99 ของเด็กนักเรียนในโรงเรียนผม (และร้อยละ 99 ของพ่อแม่ด้วย แต่ก็นละเรื่องกัน) ไม่รู้ว่าทำไมเราเฉลิมฉลองวันแรงงาน ผมคิดว่าเด็กๆ ควรจะรู้

เพราะฉะนั้น นอกจากจะให้อ่านหนังสือเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของวันแรงงานและเรียนรู้เกี่ยวกับสหภาพแรงงานแล้ว เรายังดูภาพยนตร์ทุกประเภทที่เกี่ยวข้อง บางเรื่องเราดูด้วยกันหลังเลิกเรียน บางเรื่องผมให้เด็กยืมไปดูที่บ้านได้ ภาพยนตร์คลาสสิกเรื่อง *Norma Rae*⁴ ของมาร์ติน ริตต์ (Martin Ritt) *Matewan*⁵ ของจอห์น เซลส์ (John Sayles) และ *On the Waterfront*⁶ งานชิ้นเอกของอีเลีย คาแซน (Elia Kazan) ล้วนแล้วแต่เป็นภาพยนตร์ที่ชวนให้เด็กๆ คิดเกี่ยวกับเรื่องแรงงานทั้งในแง่ความสำคัญทางประวัติศาสตร์และความเกี่ยวข้องกับชีวิตเราในทุกวันนี้ด้วย หรือถ้าคุณอยากลอง

³โรงเรียนประถมหรือมัธยมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสหรัฐอเมริกาที่ทำการเรียนการสอนตลอดปีโดยไม่มีการปิดเทอมในฤดูร้อนเป็นเวลาหลายเดือน

⁴*Norma Rae* (1979) เป็นเรื่องราวของแรงงานหญิงที่ได้ค่าแรงขั้นต่ำซึ่งต่อมาเข้าร่วมในสหภาพแรงงานและสามารถก่อตั้งสหภาพในโรงงานสิ่งทอที่ตนทำงานจนสำเร็จ

⁵*Matewan* (1987) เป็นภาพยนตร์ชีวิตอเมริกันเขียนและกำกับโดยจอห์น เซลส์ แสดงเหตุการณ์ประท้วงของคองงานเหมืองถ่านหินและความพยายามจัดตั้งสหภาพในปี 1920 ในเมืองเมทวานซึ่งเป็นเมืองเล็กๆ บนเทือกเขาเวสต์เวอร์จิเนีย

⁶*On the Waterfront* (1954) เป็นภาพยนตร์ชีวิตเกี่ยวกับความรุนแรงของมือบงการทุจริตรัฐบาลรักร์ บังหลวง

⁷*Modern Times* (1936) เป็นภาพยนตร์ตลกที่กล่าวถึงการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเอาชีวิตรอดในโลกอุตสาหกรรมสมัยใหม่ ซึ่งอยู่ในช่วงการตกต่ำทางเศรษฐกิจครั้งใหญ่ รัฐบาลแคลงจนประมาณ คนตกงานมาก

หนังแนวจีน การฉายภาพยนตร์เรื่อง *Modern Times*⁷ ของชาร์ลลี แชปลินก็เป็นการแนะนำเด็กให้รู้จักอัจฉริยภาพของแชปลินได้อย่างวิเศษ (เด็กส่วนมากไม่รู้หรือว่าเขาคือใคร) ทั้งยังสอนพวกเขาให้เห็นด้านลบของการปฏิวัติอุตสาหกรรมด้วยในเวลาเดียวกัน

วันแรงงานเป็นเพียงตัวอย่างหนึ่ง การใช้ภาพยนตร์อย่างรอบคอบเพื่อสร้างสีสันให้ประวัติศาสตร์เป็นวิธีที่ทรงพลังมากสำหรับเด็กนักเรียนที่จะเรียนรู้เกี่ยวกับอดีต *The Grapes of Wrath* ภาพยนตร์อีกเรื่องสำหรับเด็กๆ ที่กำลังเรียนเรื่องภาวะเศรษฐกิจตกต่ำครั้งใหญ่ (Great Depression) ต้องดู ส่วน *The Front* และภาพยนตร์เรื่อง *Goodnight and Good Luck* ที่เพิ่งสร้างเมื่อเร็วๆ นี้เป็นเครื่องมือที่จะช่วยเสริมหน่วยการเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับยุคแมกคาร์ที⁸ ได้เป็นอย่างดี ทุกวันนี้เด็กนักเรียนจำนวนมากได้ดูภาพยนตร์ชั้นยอดอย่าง *Saving Private Ryan* ของสตีเวน สปีลเบิร์ก แต่ครูที่มีความคิดสร้างสรรค์อาจลองฉายภาพยนตร์เมื่อปี 1946 เรื่อง *The Best Years of Our Lives*⁹ ให้เด็กนักเรียนดูด้วย ภาพยนตร์เรื่องนี้ทำให้เด็กๆ เข้าใจประเด็นทหารผ่านศึกในมุมมองใหม่ได้อย่างมีพลังเสมอ

ทั้งหมดนั้นเป็นเพียงตัวอย่างเล็กๆ น้อยๆ เท่านั้น อันตรายอย่างหนึ่งตรงนี้คือการนำภาพยนตร์ไปใช้ในทางที่ผิด นำเสียตายที่ครูจำนวนมากให้นักเรียนดูภาพยนตร์เพื่อตัวเองจะได้ไม่ต้องสอน พ่อแม่และครูควรจำไว้ว่า การดูภาพยนตร์ก็เหมือนกับกิจกรรมอื่นๆ พวกเขาจะต้องสร้างบรรยากาศและคอยชี้แนะเด็กๆ

ภาพยนตร์สารคดี ก็ให้โอกาสในการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ทุกปีนักเรียนห้อง 56 จะได้ชมภาพยนตร์เรื่อง *The Civil War* ผลงานชิ้นเอกของเคน เบินส์ (Ken Burns) เมื่อเราเรียนเรื่องสงครามระหว่างรัฐ เด็กนักเรียนไม่เพียงแต่จะเรียนรู้เรื่องราวมากมายในประวัติศาสตร์เท่านั้น แต่สารคดีชุดนี้ยังนำเสนอดนตรีย้อนยุคชั้นยอดซึ่งเด็กนักเรียนนำมาหัดเล่นกันด้วย นอกจากนี้ช่อง History Channel และสารคดีชุด

⁷โจเซฟ อาร์. แมกคาร์ที (Joseph R. McCarthy) เป็นสมาชิกวุฒิสภาสหรัฐฯ พรรครีพับลิกัน (ปี 1947-1957) ที่ใช้วิธีการหาและความรุนแรงกับผู้ที่สงสัยว่านิยมคอมมิวนิสต์ในระหว่างสงครามเย็น

⁹ภาพยนตร์ปี 1946 เป็นเรื่องของทหารผ่านศึกที่กลับจากการสู้รบในสงครามโลกครั้งที่สองและพยายามใช้ชีวิตให้เป็นปกติเหมือนคนทั่วไป

Biography ของเครือข่ายสถานีโทรทัศน์เอแอนด์อี (A&E Television Network) ยังมีภาพยนตร์สารคดีดีๆ มาเสนอให้ชมอีกมากมายนับไม่ถ้วน ผมมีหนังสือสารคดีพวกนี้เกือบทั้งหมดเพื่อให้นักเรียนยืมกลับไปดูที่บ้าน เด็กๆ ของเราควรจะได้เรียนรู้เรื่องราวของประธานาธิบดี นักประดิษฐ์ นักสำรวจ และบุคคลที่น่าสนใจในแวดวงต่างๆ บ่อยครั้งเหลือเกินที่นักเรียนกลับบ้านหลังเลิกเรียนแล้วเสียเวลาไปกับการดูรายการโชว์ปัญหาอ่อนทางทีวีหรือไม่ก็แชตเรื่อยเปื่อยทางออนไลน์ เราน่าจะให้ออกาสพวกเขาได้ใช้เวลาสักชั่วโมงกับพี่น้องตระกูลโรดท์หรือมาร์ติน ลูเทอร์ คิง สารคดีเหล่านี้สร้างแรงบันดาลใจ ให้ข้อมูล และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กๆ ของเรา

วิธีที่สนุกอีกวิธีหนึ่งในการทำให้ประวัติศาสตร์มีชีวิตชีวาขึ้นมาคือการให้เด็กๆ ฟังคำปราศรัยสำคัญๆ ซึ่งหาได้จากซีดีหรือบนอินเทอร์เน็ต ถ้าเรากำลังเรียนเรื่องรัฐบาลของเคนเนดี เราอาจเสริมเนื้อหาในหนังสือเรียนด้วยคำปราศรัยครั้งแรกอันโด่งดังของเคนเนดี ซึ่งหาได้ง่ายๆ ผมพบคำปราศรัยนี้โดยใช้กูเกิลเสิร์ชและทำสำเนาไว้ให้นักเรียนฟัง การได้ฟังเสียงของประธานาธิบดีเคนเนดีทำให้อรรถาธิบายของเรามีความซึ้งลึกซึ้งมากสำหรับเด็กๆ ไม่มีตำราไหนเทียบได้กับของจริงไม่ว่าจะเป็นสุนทรพจน์ของเอฟดีอาร์. (แฟรงกลิน ดี. รูสเวลต์) ดร. คิง คำปราศรัยอำลาจากตำแหน่งของประธานาธิบดีไอเซนฮาวร์ที่กล่าวเตือนถึงภัยของอุตสาหกรรมสงคราม (military-industrial complex)¹⁰ หรือประกาศลาออกจากตำแหน่งของประธานาธิบดีนิกสัน การใช้การบันทึกเสียงเป็นวิธีที่ช่วยเติมเต็มการศึกษาเรื่องราวต่างๆ ในอดีตได้ง่ายๆ และสนุก

ผมยังใช้วรรณกรรมเข้ามาช่วยนักเรียนเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ในฐานะที่เป็นครูประถม ผมรู้สึกว่ามีคามจำเป็นที่จะสอนนักเรียนของผมเกี่ยวกับชนพื้นเมืองของอเมริกา เรื่อง *Bury My Heart at*

¹⁰ไอเซนฮาวร์ เห็นว่าหากอุตสาหกรรมสงครามเติบโตต่อไปโดยไม่มีขอบเขต และปราศจากทิศทางทางจริยธรรม และไม่มีการควบคุมโดยขบวนการของประชาชนที่ตื่นตัวและมีความรู้ ก็จะถูกกลายมาเป็นอันตรายต่อสิทธิเสรีภาพภายในของอเมริกาเอง และเป็นศัตรูต่อสันติภาพของโลก ถึงกับจะนำมหันตภัยสงครามมาสู่มนุษยชาติได้ (อ้างจาก "คำเตือนขุนศึก: ระวัง military-industrial complex" โดยปราโมทย์ นาคกรทรรพ. นสพ. เดลินิวส์ 26 ตุลาคม 2547

Wounded Knee ของดี บราวน์ (Dee Brown) เป็นการเปิดฉาก โศกนาฏกรรมที่เกิดจากสงครามระหว่างคนผิวขาวกับชาวอินเดียนแดง (Indian Wars) ให้เด็กๆ ได้รับรู้ ยังมีหนังสือดีๆ อีกมากมายทั้งที่เป็น สารคดีและที่เป็นนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ที่บอกเล่าเรื่องราวของ เส้นทางสายน้ำตา (Trail of Tears)¹¹ การสังหารหมู่อินเดียนแดง เผ่าลาโกตาที่วุ่นเดดนี (Wounded Knee) รัฐดาโกตา และหัวหน้า เผ่าที่ยิ่งใหญ่อย่างเรดคลาวด์ (Red Cloud) และเครซี่ฮอร์ส (Crazy Horse)

งานนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ดีๆ มีให้นักเรียนทุกระดับได้อ่าน เป็นหน้าที่ของเราในฐานะครูและพ่อแม่ที่จะเอาหนังสืออย่าง *Johnny Tremain*, *Across Five Aprils*, *Killer Angels* และ *The March* ใส่มือเด็กที่อยากรู้อยากเห็น เราต้องบ่มเพาะความหลงใหล ในประวัติศาสตร์และทำหน้าที่จุดประกายความหลงใหลนั้นด้วยการแนะนำเด็กๆ ให้รู้จักหนังสือที่อ่านได้เพลิดเพลินและให้ความรู้

ไอเดียดีๆ สำหรับพ่อแม่

นี่เป็นไอเดียสำหรับพ่อแม่ผู้ปกครองที่ชอบพาเด็กๆ เดินทางท่องเที่ยว ย้อนกลับไปในช่วงทศวรรษที่ 1980 สำนักงานบริการอุทยานแห่งชาติ (National Park Service) ได้พิมพ์หนังสือเล่มเล็กๆ ชุดหนึ่ง ชื่อ *Passport to Your National Parks* หากจะให้ความรู้เด็กๆ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของสถานที่ต่างๆ ระหว่างการเดินทาง ผมยังไม่เห็นเครื่องมือไหนดีไปกว่านี้

หนังสือเล่มบางนี้ราคาประมาณเล่มละ 10 ดอลลาร์ และหาซื้อได้ตามอุทยานแห่งชาติและอนุสรณ์สถานทั้งหลาย ทั้งยังสามารถสั่งซื้อได้ทางโทรศัพท์ (877-NAT-PARK) และอินเทอร์เน็ต (www.eparks).

¹¹เหตุการณ์ที่ทางการสหรัฐฯ บังคับให้อินเดียนแดงเผ่าเซโรก๊อพยพลี้ภัยจากถิ่นที่อยู่ในรัฐจอร์เจีย ไปยังโอคลาโฮมาระหว่าง ค.ศ. 1838-39 ความอดอยากและความยากลำบากในการเดินทางไกลทำให้มีผู้เสียชีวิตราว 4,000 คน

com) ด้วย หนังสือแบ่งเนื้อหาออกตามภูมิภาค แต่ละภูมิภาคจะมีรายชื่ออนุสรณ์สถานและอุทยานแห่งชาติทุกแห่งที่อยู่ในพื้นที่นั้นๆ ของสหรัฐอเมริกา เด็กๆ ยังสามารถซื้อแสตมป์พิเศษที่มีคำอธิบายสั้นๆ เกี่ยวกับอุทยานและสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์แล้วติดแสตมป์นั้นลงในหนังสือส่วนที่มีเนื้อหาตรงกัน นอกจากนั้น ที่สถานีผู้พิทักษ์ป่าในอุทยานแห่งชาติทุกแห่งยังมีตราประทับแบบพาสปอร์ตเพื่อให้เด็กๆ ประทับชื่อสถานที่และวันที่เข้าเยี่ยมชมลงในหนังสืออีกด้วย

เด็กๆ ทุกวัยชอบหนังสือที่ว่านี้ นักเรียนของผมเอาออกมาอ่านเสมอเวลาที่เรายอยู่บนเครื่องบินหรืออยู่ในรถ ซึ่งช่วยให้เด็กๆ จดจำสถานที่ที่เคยไป ขณะเดียวกันก็ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่อื่นๆ ที่พวกเขาอยากไปด้วย

หนังสือเล่มหนึ่งๆ มีจำนวนหน้าสำหรับบันทึกการเดินทางได้ห้าปี หลังจากจบจากห้อง 56 ไปแล้ว นักเรียนของผมยังคงใช้หนังสือดังกล่าวเพื่อบันทึกการไปเที่ยวชมบ้านของเฟรดเดอริก ดักลาส (Frederick Douglass)¹² ไชโลห์ (Shiloh)¹³ อุทยานแห่งชาติแกรนด์ทีทอน (Grand Teton National Park) หรือโพรมอนทอรีพอยต์ (Promontory Point) ซึ่งเป็นจุดที่ปักหมุดยึดรางรถไฟตัวสุดท้าย (Golden Spike) สัญลักษณ์แห่งการเสร็จสิ้นการก่อสร้างทางรถไฟข้ามทวีปอเมริกาเหนือ ลูกศิษย์เก่าของผมที่โตเป็นผู้ใหญ่แล้วหลายคนซื้อหนังสือพวกนี้ให้ลูกๆ ของพวกเขาอ่าน เหนือสิ่งอื่นใด *Passport to Your National Parks* ช่วยสอนเด็กๆ ให้รู้ว่าประวัติศาสตร์นั้นมีชีวิตและดำเนินต่อไปเรื่อยๆ เป็นการศึกษาคความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงอดีต ปัจจุบันและอนาคตของเรายังไม่มีวันสิ้นสุด

¹²นักปฏิรูปสังคม นักพูด รัฐบุรุษ เคยหลบหนีจากการเป็นทาสและเข้าร่วมในขบวนการประท้วงเพื่อยุติการเป็นทาส

¹³เป็นสถานที่ที่เคยเป็นสมรภูมิมสงครามกลางเมืองอเมริกาครั้งสำคัญที่สุด ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของเทนเนสซี

โครงการสุดจ๊าบ

ทุกๆ ปีเมื่อห้อง 56 เรียนเรื่องสงครามประกาศอิสรภาพจบลง พวกเด็กๆ ก็รู้ว่ายอร์กทาวน์ไม่ใช่อาณาเขตแต่เป็นเพียงการเริ่มต้น เมื่อบรรพบุรุษผู้ก่อตั้งสหรัฐอเมริกาพบกันที่เมืองฟิลาเดลเฟียในฤดูร้อนปี 1787 เพื่อปรับแก้บทบัญญัติแห่งสมาพันธรัฐ (Articles of Confederation) พวกเขาโยนบทบัญญัตินั้นทิ้งและจัดทำรัฐธรรมนูญของเราขึ้นมาแทน นักเรียนผู้ใฝ่หาวิชาความรู้อย่างจริงจังทุกคนสมควรอย่างยิ่งที่จะศึกษารัฐธรรมนูญที่นำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวงฉบับนี้ คนที่ฉลาดกว่าผมมากได้คาดการณ์ไว้ว่าในอีกหลายพันปีนับจากนี้ไป โลกจะสวดติสสหรัฐอเมริกาที่ได้มอบสามสิ่งที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวไว้ให้โลกใบนี้ นั่นคือ เบสบอล แจ๊ซ และรัฐธรรมนูญของเรา

ย้อนกลับไปในปี 1976 เมื่อสหรัฐอเมริกาเฉลิมฉลองวาระครบรอบ 200 ปี เราจัดให้มีกิจกรรมสารพัดเพื่อรำลึกถึงประวัติศาสตร์ของเรา มีคนเจ้าความคิดคนหนึ่งเกิดไอเดียที่ผมนำมาใช้กับห้อง 56 เพื่อช่วยให้เด็กๆ เข้าใจคำปรารภแห่งรัฐธรรมนูญ¹⁴ (Preamble to the Constitution) คนๆ นี้ไปติดต่อกรมยานยนต์ (Department of Motor Vehicles) ของแต่ละรัฐรวมทั้งที่ติสทริกต่อพ็อคลัมเบียซึ่งเป็นที่ตั้งของกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เขาได้สั่งทำป้ายทะเบียนรถส่วนตัวมา 51 อัน ป้ายแต่ละอันมีตัวอักษรซึ่งเมื่อนำป้ายดังกล่าวมาเรียงกันตามลำดับอักษรของชื่อรัฐแล้ว จะอ่านออกเสียงได้เหมือนข้อความในคำปรารภแห่งรัฐธรรมนูญ

งานศิลปะสุดสร้างสรรค์ชิ้นนี้ถูกนำไปจัดแสดงที่สถาบันสมิทโซเนียนในกรุงวอชิงตัน ดี.ซี. หากเข้าไปที่เว็บไซต์ www.allposters.com และดูที่คำว่า “Preamble” เราก็จะสั่งซื้อโปสเตอร์แบบที่แสดงอยู่ที่สมิทโซเนียนได้ในราคาคราว 10 ดอลลาร์

¹⁴“We the people of the United States, in order to form a more perfect union, establish justice, insure domestic tranquility, provide for the common defense, promote the general welfare, and secure the blessings of liberty to ourselves and our posterity, do ordain and establish this Constitution for the United States of America.”

โปสเตอร์นี้แขวนอยู่ในห้อง 56 ของเรา ทุกๆ ปีเด็กๆ จะทำป้ายทะเบียนของตัวเอง (ฮา! ป้ายทะเบียนรถในสหรัฐอเมริกาส่วนใหญ่เป็นฝีมือของนักโทษในเรือนจำของรัฐ) วิธีทำป้ายที่ว่านี้คือเราจะตัดกระดาษสีเนื้อหยาบเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด 4x9 นิ้ว จากนั้นเราก็ใช้ปากกามาร์เกอร์ ดินสอสี และตัวอักษรไวโนลขนาดต่างๆ กันเอามาทำให้หน้าตาเหมือนป้ายทะเบียนรถในโปสเตอร์ เด็กๆ สี่คนอาจช่วยกันทำป้ายรัฐแคลิฟอร์เนีย ขณะที่อีกสามคนทำป้ายรัฐเมน โครงการนี้ใช้เวลา 2-3 สัปดาห์จึงจะแล้วเสร็จ ถึงตอนนั้น เด็กๆ จะรู้จักรัฐทั้งหมดรวมทั้งคำขวัญประจำรัฐ พวกเขาจะเข้าใจทุกวลีในคำปรารภแห่งรัฐธรรมนูญอย่างแจ่มแจ้ง เด็กๆ จะจำคำพูดที่ว่า “ส่งเสริมสวัสดิการทั่วไป (promote the general welfare) หรือ “สร้างความเป็นธรรม” (establish justice) ได้ขึ้นใจ ผมเคยเห็นนักเรียนมัธยมปลายทำงานศิลปะแบบนี้อย่างขำขันขำนาฏจากวัสดุหลายๆ อย่างตั้งแต่ไม้ไปจนถึงโลหะ นี่จึงเป็นกิจกรรมที่พลาดไม่ได้

ระหว่างการเดินทางไปวอชิงตัน ดี.ซี. เมื่อไม่นานมานี้ เด็กๆ คณะละครเชกสเปียร์แห่งไฮบาร์ทโซคิตีที่ได้กลุ่มนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ดเป็นมัคคุเทศก์ให้ เด็กหนุ่มสาวพวกนี้เข้าร่วมโครงการสแตนฟอร์ดในกรุงวอชิงตันซึ่งเปิดโอกาสให้พวกเขาฝึกทำงานทุกชนิดในเมืองหลวงของประเทศ บางคนทำงานให้วุฒิสมาชิกของแคลิฟอร์เนียและนำเด็กๆ ที่เย็บชมอาคารรัฐสภา ขณะที่เด็กๆ เดินดูสถานที่ต่างๆ อยู่那儿 นักศึกษาสแตนฟอร์ดแสดงอาการแปลกใจที่เห็นนักเรียนของผมสงบเสงี่ยม พวกเขาถึงกับอึ้งเมื่อนักเรียนเกรด 5 สามารถบอกได้ว่าเหตุการณ์ในภาพวาดและภาพสลักเป็นแนวยาวรอบโดมของอาคารเป็นเหตุการณ์อะไร นักศึกษาเหล่านี้ตั้งข้อสังเกตว่า นักท่องเที่ยวที่อายุมากกว่านี้และ “มีอภิสิทธิ์” มากกว่านี้ยังไม่มียกย่องหรือความรู้ อย่างนักประวัติศาสตร์ตัวน้อยเหล่านี้เลย

เด็กพวกนี้ไม่ใช่เด็กอัจฉริยะ พวกเขาเป็นเด็กธรรมดาเช่นเดียวกับครูของพวกเขา แต่พวกเขากลายเป็นเด็กพิเศษขึ้นมาได้ด้วยการศึกษาหนักและร่วมทำกิจกรรมต่างๆ นอกเหนือจากที่หลักสูตรกำหนด เมื่อเราเข้าไปในห้องทำงานผู้นำเสียงข้างน้อยของวุฒิสภา เด็กคนหนึ่ง

ทำให้มัคคุเทศก์จากสแตนฟอร์ดต้องทิ้งเพราะสังเกตเห็นภาพหนึ่งบนฝาผนังและพูดว่า “ดูสิ” โซล อาร์ทัวร์ “นั่นแฮรี ทรูแมน” เราต้องการเด็กสิบขวบแบบนี้อีกหลายๆ ยิงเมื่อกลับถึงโรงแรม สาวน้อยคนเดียวก้นนี้บอกกับผมว่า “หนูเกือบจะตะโกนว่า ‘เล่นงานพวกนั้นให้หมอบไปเลยแฮรี!’ (Give’em Hell, Harry!)¹⁵ แล้วละ แต่หนูไม่อยากจะรบกวนท่านวุฒิสมาชิก” เธออายุแค่สิบขวบเองนะครับ ใครจะไปรู้ ลักวันหนึ่งเธออาจจะกลับมาที่วุฒิสภาแห่งนี้อีกแล้วเล่นงานเพื่อนวุฒิสมาชิกด้วยกันจนหมอบเสียเองก็ได้

คำปรารภแห่งรัฐธรรมนุญจากป้ายทะเบียนรถยนต์ ผลงานของไมก์ วิลกินส์ ในพิพิธภัณฑ์ศิลปะแห่งชาติสถาบันสมิทโซเนียน

¹⁵ในการหาเสียงชิงตำแหน่งประธานาธิบดีที่เมืองแอริสเบิร์ก รัฐอิลลินอยส์ เมื่อปี 1948 ขณะที่แฮรี ทรูแมนปราศรัยโจมตีพรรครีพับลิกัน ผู้สนับสนุนคนหนึ่งตะโกนบอกเขาว่า “Give ‘em Hell, Harry!” คำพูดนี้ได้กลายเป็นวลีและประจำของกลุ่มผู้สนับสนุนทรูแมนในเวลาต่อมา

เด็กๆ สนุกกับการทดลองวัดความจุของปอด...
การลงมือปฏิบัติทำให้วิชายากๆ อย่างวิทยาศาสตร์
เป็นเรื่องสนุกสนานได้

ลองปิดลองดู

การสอนอาจเป็นประสบการณ์ที่ทำให้เราต้องเจียมเนื้อเจียมตัวและหงุดหงิดได้ แม้เมื่อหลายสิ่งดูจะกำลังไปได้สวย ก็อาจมีใครบางคนหรืออะไรบางอย่างมาย่ำเตือนคุณถึงข้อบกพร่องของคุณ โชคไม่ดีสำหรับผม หนึ่งในบทเรียนที่เจ็บปวดที่สุด (และสำคัญที่สุด) ที่ผมเคยได้รับมาจากลูกเลี้ยงผมเอง

คารินเป็นเด็กน่ารักและฉลาด เธอเข้าเรียนที่โรงเรียนของรัฐและเรียนต่อจนกระทั่งจบปริญญาโทและปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัยจอนส์ฮอปกินส์ ปัจจุบันเธอเป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญโรคมะเร็ง วันหนึ่งเมื่อหลายปีก่อน คารินมาเยี่ยมห้อง 56 ของเรา เป็นธรรมดาอยู่เองที่

ผมจะรู้สึกตื่นเต้นที่มีเธอมาดูผมสอนวิทยาศาสตร์ ครูโรงเรียนประถมจำนวนมากพยายามจะไม่สอนวิชานี้ ผมเลยภูมิใจมากที่จะได้แสดงให้เห็นลูกสาวนักวิทยาศาสตร์ของผมเห็นว่าผมทำอะไรได้บ้าง

เด็กๆ เปิดหนังสือและอ่านเรื่องเซลล์ แม้ขณะที่หัวเราะกับมุขตลกพีตๆ ของผม พวกเขาที่ตั้งอกตั้งใจเรียนและตอบคำถามได้ถูกต้องเด็กๆ เรียนเรื่องส่วนต่างๆ ของเซลล์จบแล้วก็ปิดหนังสือและเตรียมพร้อมสำหรับวิชาต่อไป ผมภูมิใจที่นักเรียนทั้งห้องมีระเบียบเรียบร้อยสุขภาพและกระตือรือร้น จนกระทั่ง... คารินเอ่ยปากประเมินผลการสอนของผมว่า “เป็นบทเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ที่แย่ที่สุดเท่าที่หนูเคยเห็นมา!”

อ้อ! พอดังสติได้ ผมก็พยายามปกป้องผลงานของตัวเองอย่างตะกุกตะกัก ผมบอกคารินว่าผมสอนวิชาวิทยาศาสตร์ให้นักเรียนของผมทุกวัน ครูคนอื่นไม่ได้ทำอย่างนี้ เด็กห้องผมเรียนหนังสือทั้งหมดจบภายในหนึ่งปี ขณะที่ห้องอื่นทิ้งไว้บนหิ้งเพราะหัวป่วนอยู่กับการเตรียมตัวสอบคณิตศาสตร์และการอ่านตลอดเวลา ที่สำคัญที่สุดผมมีลูกศิษย์ที่ประกาศอย่างเปิดเผยว่า ลักวันพวกเขาจะเป็นหมอและนักวิทยาศาสตร์เหมือนคาริน พอดังตรงนี้ คารินก็เพิ่มเติมการประเมินของเธอว่า “ไม่หอรอก ไม่มีทาง ไม่มีเด็กคนไหนในห้องนี้จะได้เป็นหมอ”

คำพูดของเธอทำให้ผมร้อนใจ นี่ไม่ใช่ข้าราชการบางคนที่ไม่รู้เรื่องอะไรเลยเกี่ยวกับการสอน นี่เป็นนักวิทยาศาสตร์หัวกะทิที่บอกผมอย่างขวานผ่าซากเลยว่าผมเป็นครูที่ไม่ได้เรื่อง (เธอพูดถูกทุกอย่าง ไม่มีเด็กในห้องคนไหนเลยที่โตขึ้นมาเป็นนักวิทยาศาสตร์ไม่ว่าสาขาใด) แม้ว่าอดีตตาของผมจะบอบช้ำ แต่ผมก็นั่งฟังเธอ คารินบอกผมว่าการเรียนวิทยาศาสตร์นั้น เด็กๆ ต้องวางหนังสือเรียนไว้แล้วหยิบเครื่องมือทดลองขึ้นมาแทน พวกเขาต้องฝึกสังเกต ทดลอง จดบันทึก และวิเคราะห์ เหนืออื่นใด เด็กๆ จะต้องล้มเหลวและเรียนรู้จากความล้มเหลวนั้น

หลายปีให้หลัง ผมมีศิษย์เก่าที่เป็นหมอ หลายคนเป็นนักวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม วันนี้มีชายหญิงหลายคนทำงานด้านวิทยาศาสตร์เขียนจดหมายมาบอกผมว่าอาชีพของพวกเขาเริ่มต้นที่ห้อง 56 ขอขอบคุณการประเมินผลแบบขวานผ่าซากของคาริน ผมได้

เปลี่ยนแปลงบางสิ่งบางอย่างที่ช่วยให้ผมช่วยคนอื่น ๆ ให้มีชีวิตที่ตื่นเต้น
และมีความหมายด้วยการอุทิศตัวให้แก่การแสวงหาทางวิทยาศาสตร์

ลงมือทำ

แนวคิดที่เชื่อว่าวิธีการสอนเชิงปฏิบัติ (hands-on approach) มีความสำคัญยิ่งต่อการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์นั้นไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่เราจะไปถึงตรงนั้นได้อย่างไร โรงเรียนประถมหลายแห่งสั่งชุดการทดลองทางวิทยาศาสตร์มาใช้ แต่บ่อยครั้งที่ชุดทดลองเหล่านี้ต้องใช้ร่วมกันหลายห้อง เครื่องมือต่างๆ อาจใช้ได้ตื้อยู่ลั๊กๆ แต่เมื่อถูกใช้งานอย่างหนัก ก็มักจะชำรุดเสียหายจนใช้ไม่ได้ภายในปีเดียว ครูมักมีหนังสือคู่มือที่แนะนำให้ทำการทดลองต่างๆ แต่คำแนะนำจะมีประโยชน์อะไรถ้าสิ่งของที่จำเป็นต้องใช้ล่องหนไปเสียเฉยๆ ปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่ต้องอาศัยกลุ่มควบคุม (control group) แต่คุณครูทั้งหลายกลับควบคุมทรัพยากรที่หายไปหรือถูกนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ไม่ได้เลย

แล้วเดลตาเอดูเคชันซึ่งเป็นบริษัทที่ตั้งอยู่ในนิวแฮมเชียร์ก็เข้ามาช่วยผมไว้ ผมใช้ผลิตภัณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ของที่นี่มาหลายปีแล้ว ที่พูดนี้ไม่ได้หมายความว่าบริษัทอื่นจะสู้เดลตาไม่ได้ บริษัทอย่างเอสเคไอเอ็นส์คิต (SK Science Kit) เอดูเคชันแนลไซเอนส์คอมพานี (Educational Science Company) และฟอสส์ (FOSS) ซึ่งเป็นหุ้นส่วนของเดลตา ล้วนมีสินค้าที่ดีทั้งสิ้น ผมเพียงแค่ชอบเดลตาและประสบความสำเร็จในการใช้วัสดุอุปกรณ์ของเดลตาเท่านั้นเอง

เดลตาจัดพิมพ์รายการวัสดุอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์สำหรับโรงเรียนประถมและมัธยมต้นเป็นแคตตาล็อกอย่างดี โดยแบ่งหมวดหมู่เครื่องมือเครื่องมือออกเป็นหมวดวิทยาศาสตร์ชีวภาพ หมวดวิทยาศาสตร์โลก และหมวดวิทยาศาสตร์กายภาพ ทางบริษัทยังจำหน่ายผลิตภัณฑ์เป็นชิ้นเดี่ยวๆ เช่น กล้องจุลทรรศน์ หรือปริซึมด้วย แต่ที่ถูกใจผมที่สุดเห็นจะเป็น “โมดูล” แบบเบ็ดเสร็จซึ่งประกอบด้วยวัสดุอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์บรรจุกล่องครบชุด ในชั้นเรียนแต่ละระดับชั้นจะมี

โมดูลต่างกันไป วัสดุที่ใช้ก็มีความทนทาน ถึงคุณจะไม่ใช้ฟอมด คุณก็สามารถสอนบทเรียนวิทยาศาสตร์แสนสนุกได้โดยใช้ชุดเครื่องมือพวกนี้

ชุดเครื่องมือแต่ละชุดบรรจุวัสดุอุปกรณ์ที่นักเรียนหนึ่งห้องจำเป็นต้องใช้สำหรับทำการทดลอง 12 -15 การทดลอง นอกจากนี้ยังมีคู่มือที่อธิบายวิธีทำการทดลองในแต่ละบทแก่ผู้สอนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ถ้าคุณอ่านและเต็มใจจะเตรียมเครื่องมือเครื่องไม้ที่จำเป็น คุณจะพบว่าตัวเองเป็นครูวิทยาศาสตร์ที่ดีกว่าที่คุณเคยคิดไว้เสียอีก คู่มือครูอธิบายกิจกรรมที่จะทำอย่างง่ายๆ และชัดเจน พร้อมคำถามสำหรับถามนักเรียน ทั้งยังบอกวิธีดำเนินการทดลองอย่างละเอียด ชุดเครื่องมือนี้ยังมีสมุดบันทึกให้นักวิทยาศาสตร์ตัวน้อยได้จดข้อมูลการทดลองด้วย

นักเรียนทำการทดลองเป็นกลุ่มเล็กๆ กลุ่มละ 4-6 คน วิธีนี้ทำให้เด็กๆ จะได้เรียนรู้ทักษะอื่นๆ นอกเหนือจากการทดลองในห้องปฏิบัติการ พวกเขาแบ่งงานกันทำ วางแผน และสรุปผลการทดลองด้วยกัน เพราะการทำงานเป็นทีมนี้มีความสำคัญ กิจกรรมเหล่านี้จึงไม่เพียงแต่สอนวิทยาศาสตร์เท่านั้น แต่ยังส่งเสริมวัฒนธรรมห้องเรียนที่ผมพยายามสร้างขึ้นมาด้วย

โมดูลต่างๆ ของเดลตาครอบคลุมเนื้อหาวิชามากมาย นักเรียนเกรด 5 ของผมชอบชุดทดลองเกี่ยวกับเคมี ดีเอ็นเอ การกักกรอง การทำจรวด และพืช เป็นพิเศษ แต่ละชุดใช้เวลาเรียนประมาณหนึ่งเดือนจึงจะจบ ห้อง 56 จะกลายเป็นห้องแล็บทางวิทยาศาสตร์วันละประมาณ 30-45 นาที ซึ่งเด็กๆ ก็ชอบมาก หลายคนบอกเลยว่าวิทยาศาสตร์เป็นวิชาโปรดที่โรงเรียน หลายคนโอดครวญว่าที่ห้องเรียนเดิม ครูจะ “บอกให้เปิดหนังสือ เปิดเทป แล้วให้เราทำตามไปเรื่อยๆ ส่วนครูก็ซอปปิงออนไลน์” ขอขอบคุณพระเจ้าที่ลูกสาวผมวิจารณ์ผมแรงๆ อย่างที่ผมสมควรได้รับในขณะที่ผมกำลังจมดิ่งอยู่ในห้องทะเลแห่งความ “ธรรมดาสามีญ”

หาเงิน

วิชาวิทยาศาสตร์หายไปจากโรงเรียนประถมด้วยเหตุผลหลายประการ แต่หนึ่งในนั้นไม่ใช่เรื่องลึกลับอะไร ก็เรื่องขาดเงินสนับสนุนนั่นแหละ มันเป็นเรื่องน่าสมเพชที่ครูทุกคนต้องเจียดเงินจากเงินเดือนน้อยนิดของตนเพื่อซื้อวัสดุอุปกรณ์ในห้องเรียน แคมอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ก็แพงเสียด้วย ชุดทดลองดีๆ ของเดลตาชุดหนึ่งอาจมีราคาแพงถึง 300-400 ดอลลาร์ จึงไม่มีเหตุผลอันใดที่จะไปคาดหวังให้ครูจ่ายเงินหลายพันดอลลาร์เพื่อซื้อวัสดุอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ที่ใช้ตลอดทั้งปี แม้แต่ครูที่ทุ่มเทที่สุดก็เถอะ ผมขอเสนอทางออกจากสภาพกลืนไม่เข้าคายไม่ออกนี้แล้วกัน

ทุกคริสต์มาส ครูจะได้รับของขวัญมากมายจากครอบครัวของเด็กนักเรียน แม้แต่ที่โรงเรียนจนๆ อย่างโรงเรียนของผม ผมยังเห็นครูหยิบหิ้วกล่องของขวัญสารพัดออกไปใส่รถในวันก่อนปิดเทอมฤดูหนาว ในฐานะที่เป็นครูผู้ช่วย ผมสามารถเปิดร้านขายกระเป่าขนบัตร เนกไท เข็มขัด ถุงเท้า และถ้วยกาแฟที่เขียนว่า “ฉันรักคุณครู” ได้เลย ปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้ทำให้ผมเกิดความคิดที่จะช่วยผมหาเงินที่จำเป็นสำหรับซื้อวัสดุอุปกรณ์ในห้องเรียน

ตอนเริ่มต้นปีการศึกษา ห้องเรียนทุกห้องจะเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าประชุมหรือมีส่วนร่วมในงานอย่างงาน “คืนวันเปิดเทอม” พ่อแม่ที่พร้อมจะสนับสนุนจะพูดประโยคเดิมๆ ว่า “ถ้ามีอะไรให้ช่วยก็บอกได้เลยนะคะ/ครับ” ผมจึงตอบสนองต่อน้ำใจที่เสนอมานี้ ผมบอกพ่อแม่ผู้ปกครองว่า ผมต้องการอุปกรณ์วิทยาศาสตร์แล้วเอารายการให้ดู ถ้าพวกเขาวางแผนจะซื้อของขวัญในเทศกาลสำคัญให้ผม ผมขอให้พวกเขาบริจาคเงินจำนวนนั้นเข้ากองทุนของห้องแทน พ่อแม่ทั้งหลาย แม้แต่คนที่มียรายได้จำกัดจำเขี่ยจะใจดีอย่างเหลือเชื่อเมื่อรู้ว่าลูกตัวเองจะได้รับประโยชน์

รายการข้าวของที่เรายากได้อาจมีสัก 10 อย่างซึ่งมีมูลค่ารวมหลายพันดอลลาร์ ผมไม่คาดหวังว่าจะซื้อสิ่งของทั้งหมดนี้ได้ครบในปีเดียว อย่างไรก็ตามก็ดี ผมสามารถเพิ่มเติมรายการพัสดุสำหรับห้องทดลอง

วิทยาศาสตร์ของห้องเราได้ทุกปี เมื่อซื้อเครื่องมือมาได้อย่างหนึ่ง ผมก็จะเพิ่มรายชื่อเครื่องมือใหม่เข้าไปในรายการ

ด้วยวิธีนี้ทำให้ผมสามารถซื้อชุดทดลองวิทยาศาสตร์ของเดลตาได้หนึ่งชุด พอผ่านไปหลายๆ ปี ผมก็สามารถซื้อเพิ่มได้อีกหลายชุด (ข้อดีของโมดูลพวกนี้ คือเมื่อเราใช้วัสดุหมดแล้ว เราสามารถสั่งซื้อจากเดลตามาเติมใหม่ได้ในราคาเพียงประมาณ 50 ดอลลาร์เท่านั้น) เนื่องจากโมดูลเหล่านี้ใช้กันแต่เฉพาะนักเรียนในห้องของผม เราจึงช่วยกันดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพดีเยี่ยมและสามารถใช้ได้ครั้งแล้วครั้งเล่า

ผมขอเตือนครูหนุ่มๆ สาวๆ ลักหน้อย จงหาเงินด้วยวิธีนี้เถิด แม้ว่าคุณแม่ทั้งหลายจะอยากช่วยคุณ ผู้บริหารบางคนอาจจะหาเหตุผลมาบดบังการทำเช่นนี้ได้ เขาอาจจะคิดตั้งกฎเกณฑ์ไว้สละบางอย่างขึ้นมา คุณต้องแน่ใจว่าพ่อแม่ผู้ปกครองจะไม่กะโตะกาะตากเรื่องการบริจาค ที่สำคัญที่สุด อย่าลืมบอกพวกเขาให้ชัดเจนว่าการบริจาคใดๆ ให้แก่ห้องเรียนขึ้นอยู่กับความ *สมัครใจ* เท่านั้น ผมเคยเห็นครูสองสามคนเดือดร้อนมาแล้วกับการไม่พูดให้ชัดเจนในเรื่องนี้

ฉันไม่มีเวลาสอนวิทยาศาสตร์

ถ้าคุณเป็นครูสอนโรงเรียนประถมเป็นปีแรกหรือปีที่สอง คุณอาจพบว่ามันเป็นไปไม่ได้เลยที่จะสอนวิทยาศาสตร์ขณะที่คุณยังต้องใช้เวลาไปทำอะไรต่อมิอะไรอีกมากมาย ทั้งยังต้องรบกับผู้เชี่ยวชาญการรู้หนังสือ ผู้บริหาร และแผนการเรียนการสอน จึงไม่ใช่เรื่องแปลกถ้าคุณรู้สึกอยากโยนผ้าขาวยอมแพ้

อย่ารู้สึกผิดที่คุณไม่สามารถสอนวิทยาศาสตร์ตอนเริ่มต้นอาชีพครู เป็นธรรมดาอยู่เองที่คุณจะต้องใช้เวลามากมายไปกับการสร้างวัฒนธรรมในห้องเรียนและเรียนรู้ที่จะสอนการอ่านและคณิตศาสตร์ให้ได้ผล การสอนวิชาวิทยาศาสตร์ต้องมีการวางแผนมาก ถึงโครงการจะระบุเพียงว่าต้องใช้เกลื่อนหนึ่งกระป๋อง แต่การหยุดซื้อเกลื่อนที่ตลาดสักสิบนาทีก็อาจเป็นเหตุให้ความอดทนของคุณหมดลงได้

ทำให้สบายเออะ เพราะถึงที่สุดแล้ววิทยาศาสตร์ก็จะเป็นส่วนสำคัญในแต่ละวันของคุณ ในฐานะที่เป็นครูใหม่ คุณอาจพบว่าเวลาส่วนใหญ่ในช่วงเช้าของคุณหมดไปกับการสอนภาษาและคณิตศาสตร์ เมื่อคุณจับจิ้งหะได้ คุณจะหาเวลาสำหรับสอนวิทยาศาสตร์ได้ในช่วงบ่าย ผมเคยเห็นครูเด็กๆ เก่งๆ สลับชั่วโมงสอนวิทยาศาสตร์กับโครงการงานสังคม ความท้าทายสำหรับครูที่เพิ่งเริ่มต้น คือ จะต้อง *ไม่ลืม* คุณค่าและความตื่นเต้นของบทเรียนวิทยาศาสตร์แม้ว่าโรงเรียนของคุณจะไม่ได้สนใจเลยว่าเด็กได้เรียนวิชานี้หรือเปล่า และจะต้องเดินหน้าทำงานต่อไปจนกว่าจะถึงเวลาที่คุณสามารถสอนวิทยาศาสตร์ให้แก่เด็กนักเรียนของคุณได้ทุกวัน

เนื่องจากการสอนวิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่มีค่าใช้จ่ายมาก ครูหนุ่มสาวบางคนจึงพยายามเพิ่มเติมแผนการสอนปีละเล็กน้อย พวกเขาใช้หนังสือเรียนของทางโรงเรียนให้มากที่สุดเท่าที่ทำได้แล้วเสริมด้วยชุดทดลองวิทยาศาสตร์ของเดลตาที่ใช้ทำการทดลองต่างๆ ได้นานหนึ่งเดือน ปีต่อมาครูอาจมีเงินซื้อชุดทดลองชุดที่สอง ซึ่งจะสามารถทำการทดลองต่างๆ ได้นานสองเดือน หากรู้จักอดทนและวางแผน ครูหนุ่มสาวคนไหนก็สามารถเป็นหลุยส์ ปาสเตอร์ของโรงเรียนได้ไม่ยาก

ความล้มเหลวเป็นเรื่องดี

เมื่อ 2-3 ปีก่อน กลุ่มครูหนุ่มสาวจากโรงเรียนในกำกับของรัฐ (charter school) ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการแห่งหนึ่งมาใช้เวลาทั้งวันที่ห้อง 56 ครูเหล่านี้ขอดูเยี่ยมมาก พวกเขาทั้งกระตือรือร้น ฉลาด และเอาใจใส่ อย่างไรก็ตาม ผมสังเกตเห็นว่าแนวทางการสอนของพวกเขา มีข้อผิดพลาดที่สำคัญอยู่อย่างหนึ่ง พวกเขามีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะช่วยให้เด็กรู้สึกดีกับตัวเอง เสียจนไม่ยอมให้นักเรียนตอบผิดหรือรับผิดขออะไรเลย

สัปดาห์นั้นเราทำจรวดกัน นักเรียนของพวกเราทำงานเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน แต่ละกลุ่มจะได้จรวดโมเดลแบบไวकि คู่มือ และวัสดุที่ใช้

ในการประกอบจรวด สิ่งที่ทำทายเป็นสำหรับแต่ละทีมคือ การวัดขนาด วางแผน และประกอบจรวดอย่างถูกต้องแม่นยำ มีกลุ่มหนึ่งที่พยายามมากแต่ผิดพลาดในการจัดวางหัวจรวด ครู 2-3 คนคอยเข้าไปช่วยเด็ก เพื่อแสดงให้เห็นว่าจะประกอบจรวดอย่างไรให้ถูกต้อง มีหลายครั้งที่เด็ว ที่ผมต้องขอร้องอย่างสุภาพแต่หนักแน่นให้อาคันตุกะเหล่านั้นปล่อยให้เด็กทำเอง

ครู: (กระซิบ) คุณไม่เข้าใจ เรฟ เด็กทำไม่ถูกนะ

เรฟ: ผมเข้าใจ

ครู: ปีกมันบิดนะ

เรฟ: ใช่

ครู: ปุ่มปล่อยจรวด ก็ติดกาวใกล้ส่วนหัวเกินไป

เรฟ: ใช่

ครู: จรวดมันจะไม่ขึ้นนะสิ

เรฟ: ที่แรกก็งั้นแหละ...

ครู: แต่...

เรฟ: แล้วในกลุ่มเขาก็จะคิดกันเองแหละว่าทำไม

จรวดมันถึงไม่ขึ้น เด็กๆ จะกลับมาที่ห้อง

แล้วช่วยกันขบคิด นี่เป็นสิ่งที่นักวิทยาศาสตร์

ทำตลอดเวลา

เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องจำไว้ว่า ครูอย่างเราให้คำจำกัดความคำว่า ล้มเหลว ต่างกันไป ในห้อง 56 จรวดที่บินไม่ขึ้นไม่ใช่ความล้มเหลว ความล้มเหลวจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อเด็กนักเรียนจะความพยายามที่จะแก้ปัญหา มันอาจแก้ได้ใน 5 นาที หรืออาจใช้เวลา 2 เดือน อย่างไรก็ตามที่นักเรียนของผมพยายามสร้างรถไฟเหาะขนาดยักษ์ แต่ไม่สามารถสร้างทางโค้งที่มีแรงสู่ศูนย์กลางมากพอจะทำให้รถเคลื่อนไปตามรางอย่างปลอดภัยได้ แต่สองเดือนของการทดลองที่ล้มเหลวกลับเป็นเวลาของเด็กๆ ได้อัศจรรย์ใจและสนุกตื่นเต้นกับวิทยาศาสตร์มากที่สุดในปีนั้น และเมื่อรถไฟเหาะใช้การได้ในที่สุด เด็กๆ ก็พูดได้เต็มปากว่าพวกเขา

ทำด้วยตัวเอง พวกเขาเข้าใจฟิลิกส์ของรถไฟเหาะ ผมสอนได้ดีที่สุดในช่วงสองเดือนนั้นด้วยการเย็บปากตัวเองสนิท และปล่อยให้เด็กๆ ทำเอง

หยุดทดลอง

บ่อยครั้งที่เรื่องที่ทำทลายที่สุดสำหรับครูสอนวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมปลายมักเกิดจากค่านิยมของชาติเราที่ตื่นเขินอย่างน่าอายในสังคมที่แซ่ซ้องคนที่เด่นดังเพราะเปลือกนอกหรือมีพฤติกรรมอื้อฉาว เราต้องต่อสู้อยู่ตลอดเวลาเพื่อแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่น ความมีเกียรติ และความอึดอ้อมใจที่ได้จากการทำงานในห้องทดลอง ทุกวันนี้ นักเรียนมัธยมปลายส่วนใหญ่มีแว่แต่สนใจว่าริงโตนของโทรศัพท์มือถือของตัวเองเป็นเพลงอะไรมากกว่าจะสนใจการทดลองวัคซิ่นโรคเอดส์ หรือยารักษาโรคมะเร็ง

สเปนเซอร์ ริมส์ ครูวิทยาศาสตร์มัธยมปลายที่สมควรแก่การยกย่องจากเมืองเบลล์ฟงแตน (Bellefontaine) รัฐโอไฮโอค้นพบคำตอบต่อคำถามเหล่านี้ เช่นเดียวกับครูที่ดีจำนวนมาก เขามีความรู้ในสิ่งที่สอนและสอนด้วยความหลงใหลในวิทยาศาสตร์ โชคไม่ดีที่โรงเรียนของเขาากจน อุปกรณ์ในการทำการทดลองก็หายาก แต่แทนที่เขาจะยอมแพ้ ริมส์ทำงานตัวเองเป็นเกลียวนานกว่า 30 ปี เขาเขียนจดหมายขอทุนสร้างสายสัมพันธ์ และสร้างห้องปฏิบัติการที่สมบูรณ์แบบขึ้นที่โรงเรียนในห้องทดลองของสเปนเซอร์ นักวิทยาศาสตร์น้อยทุ่มเทเวลาทำการทดลองที่น่าทึ่งชนิดที่ไม่มีครูคนใดกล้าคิดว่าพวกเขาจะทำได้ นักเรียนของริมส์หมกมุ่นอยู่กับดีเอ็นเอมากกว่าเอ็มทีวี

แน่นอน เช่นเดียวกับครูที่ไม่ธรรมดาทุกคน สเปนเซอร์ทุ่มสุดตัว เขาเปิดห้องทดลองถึงเที่ยงคืนโดยไม่สนใจเสียงคัดค้านของผู้บริหารและเพื่อนๆ ครู นักเรียนทั่วทั้งโอไฮโอมาทำงานที่นั่น สเปนเซอร์จะอยู่ในห้องทดลองคอยจัดเครื่องมือเครื่องมือให้ และนำพาเด็กๆ ไปบนเส้นทางของการค้นพบ แต่เขาปล่อยให้เด็กเลือกเส้นทางของตัวเองเสมอ เขาปล่อยให้เด็กๆ ทำงานเอง ปล่อยให้เด็กๆ ล้มเหลว เขาทำทุกอย่าง

ที่คนเป็นครูทำ แต่ถึงเขาจะยินดีและภูมิใจกับความมุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศของนักวิทยาศาสตร์น้อยของเขา นักเรียนบางคนไม่ได้คิดอย่างนั้น

จะว่าไป เราเป็นประเทศที่คิดศัพท์อย่างคำว่า *เนิร์ด* (nerd) และ *ก๊ิก* (geek) แต่ดูเหมือนเรามักไม่ค่อยปล่อยให้เด็กที่คิดว่าพิลึกส์น่าสนใจกว่าปารีส ฮิลตัน (Paris Hilton) ไปตามทางของเขา ที่โรงเรียนของสเปนเซอร์ นักเรียนที่ทำโครงการวิทยาศาสตร์ของตัวเองอย่างอุตสาหกรรมจะถูกเพื่อนฝูงหัวเราะเยาะ ทั้งโรงเรียนเรียกพวกเขาว่า “ไอ้หนูทดลอง” เฮ้ ดูพวกหนูทดลองนั่นสิ หนูทดลองกำลังจะเข้าทรงน้อยๆ ของมันแล้ว ถึงตอนนี้ก็เถอะ ผมไม่แน่ใจเหมือนกันว่าจะรับมือกับการช่วยที่โหดร้ายและไม่รู้จักหยุดหย่อนอย่างนั้นได้อย่างไร แต่ผมแน่ใจว่าถ้าเป็นตอนที่ผมอายุ 16 ผมจะต้องเจ็บช้ำน้ำใจอย่างแน่นอน

โชคดีที่สเปนเซอร์เป็นหนึ่งในครูชั้นยอด เขาฉลาดเกินกว่าจะขูบเหยื่อ เขาไม่สู้รบปรบมือกับถ้อยคำกระแนะกระแหนและดูหมิ่นแต่จะยิ้มรับโดยดี และเมื่อเขาทำอย่างนี้ เหล่าบัณฑิตน้อยของเขาก็จะมีกำลังใจ พวกเขายอมรับฉายาที่คนอื่นตั้งให้ แดมเอามาพิมพ์บนเสื้อยืดใส่กันเอง ด้วยวิธีคิดทำนองที่ว่า “ใช่ ฉันเป็นหนูทดลองและก็ภูมิใจด้วย” นักวิทยาศาสตร์เหล่านี้จะเดินผ่านพวกนักกีฬาและแม่สาวสังคมไปทำงานทดลองของตัวเองอย่างสบายใจได้ทุกวัน (และทุกคืน)

มักจะมีเด็กใจร้ายที่ชอบแกล้งยุ่งกับเครื่องคิดเลขหรืองานเพาะเชื้อของพวกนักวิทยาศาสตร์น้อย แต่ครูวิทยาศาสตร์ที่ดีจะสอนนักเรียนของตนว่าจะตอบได้อย่างไร ศิษย์เก่าคนหนึ่งของผมซึ่งตอนนี้เป็นวิศวกรอยู่ที่เบิร์กลีย์ก็เคยเจอปัญหาแบบนี้ตอนที่เขาอยู่ชั้นมัธยมปลาย เขาเพียงแต่ยิ้มและเดินต่อไปยังห้องทดลองกับเพื่อนคู่หู เขาได้ยินเสียงเยาะเย้ยถากถางในโถงทางเดินดังไล่หลังมา แต่เขายังคงเดินต่อไปที่ห้องแล็บพร้อมกับเพื่อนๆ เขามักยิ้มเยาะและบอกตัวเองว่า *ไอ้เบ๊อึกเฮ้ย มันจะอะไรกันนักกันหนาอะ อีกลัก 2-3 ปีพวกนายก็ต้องมาเป็นลูกน้องพวกเรา!*

เด็กๆ ลองถูกลงผิดกับการประกอบจรวด
ความผิดพลาดไม่ใช่เรื่องเลวร้ายเสมอไป

การระบายสีภาพแบบมอนดรีอัน...
โครงการศิลปะช่วยพัฒนาความสัมพันธ์
ระหว่างครูกับนักเรียนให้แน่นแฟ้น

9

คนรักศิลปะ

ผมไม่มีความสามารถทางศิลปะ ไม่มีเลยสักนิด
ทุกครั้งที่ผมพยายามจะวาดอะไรก็ตามบนกระดาน แม้กระทั่งเส้นตรง
สักเส้น นักเรียนของผมจะหัวเราะงอหายจนน้ำตาไหล แต่ผมกลับ
เป็นครูคนเดียวในประวัติศาสตร์ที่ได้รับเหรียญเชิดชูเกียรติ National
Medal of Arts ลองคิดดูสิว่า เรื่องแบบนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร

ตอนที่ผมยังอายุน้อยและโง่อยู่ ผมเข้าสอนห้องเรียนห้อง
แรกของผมด้วยความมั่นใจเต็มเปี่ยม แถมเชื่อมั่นด้วยว่าผมสามารถ
เปลี่ยนแปลงโลกได้ ผมรู้สึกหงุดหงิดเมื่อรู้ว่านักเรียนตัวน้อยๆ
ของผมสนใจเรื่องราวนอกกำแพงห้อง 56 มากกว่า โรงเรียนของเรา

มีวงดุริยางค์และเด็กๆ พวกเขาไปลงชื่อเข้าร่วมวงอย่างกระตือรือร้น
นี่หมายความว่าพวกเขาจะต้องออกจากห้องเรียนสัปดาห์ละ 2 ครั้ง
ครึ่งละหนึ่งชั่วโมงในช่วงวิชาคณิตศาสตร์ตอนเช้า นอกจากนี้ยังมีวง
ประสานเสียงด้วย ซึ่งหมายถึงอีกหนึ่งชั่วโมงนอกห้องเรียน ผมอนุญาต
เด็กๆ ให้เข้าเรียนดนตรีอย่างเสียไม่ได้ ขณะเดียวกันก็คิดเตรียมแผนการ
ดีๆ ที่จะสอนเสริมสำหรับสามชั่วโมงที่หายไป

ผมต้องให้เครดิตตัวเองหน่อย เพราะถ้าผมผิด ผมจะไม่ขอ
ลดหย่อนผ่อนโทษเลย แต่นี่ผมผิดเต็มประตูที่กังวลเรื่องเด็กพวกนี้
วงดุริยางค์ของเรามีผู้นำวงที่เก่งที่สุดที่ผมเคยรู้จักมา เป็นสุภาพสตรีชื่อ
จูน เซเลเดน เธอสามารถจัดการกับเด็กมากกว่าร้อยคนที่ไม่เคยเรียน
ทางด้านดนตรีมาก่อนเลย และเธอก็ทำให้พวกเขาเล่นเพลงยากๆ ได้
ภายในปีเดียว ในเวลาว่าง เธอสอนวงดุริยางค์ที่โรงเรียนอีกแห่งหนึ่ง
ทั้งยังหาทุนเรียนดนตรีและที่เรียนดนตรีให้นักดนตรีที่ดูมีอนาคตไกล
เด็กๆ รักเธอ และรอรเรียนกับเธออย่างใจจดจ่อ

เชื่อหรือไม่ ครูบางคนน่าสมเพชถึงขนาดเกลี้ยกล่อมนักเรียน
ของตนไม่ให้เรียนศิลปะและดนตรีเป็นวิชาพิเศษ ผมเรียกครูพวกนี้ว่า
“ครูแบบโคเพอร์นิคัส” เพราะพวกเขาเอาตัวเองเป็นศูนย์กลางของ
ระบบสุริยะแทนพระอาทิตย์ มันน่ากลัวเมื่อนึกถึงความโอหังของใคร
ก็ตามที่คิดว่าเขาเป็นคนเดียวเท่านั้นที่มีสิ่งที่มีคุณค่าควรแก่การถ่ายทอด
แก่เด็กนักเรียน

ผมไม่ได้แะ *ขนาดนั้น* แม้ว่าผมจะโง่เขลาที่คิดว่านักเรียนของ
ผมที่ไปเรียนดนตรีจะตามเพื่อนๆ ในชั้นไม่ทัน สัปดาห์ที่แล้วสัปดาห์เล่าที่
ผมต้องประหลาดใจ เด็กๆ ที่เข้าวงดุริยางค์และวงประสานเสียงไม่เพียง
แต่จะเรียนทันเพื่อนๆ เท่านั้น พวกเขายังทำงานได้ดีที่สุดในห้อง มัน
เป็นไปได้อย่างไร (ช่วยหยุดหัวเราะเยาะทีเถอะ เมื่อก่อนผมยังกระดุก
อ่อนและรู้เท่าไม่ถึงการณ์)

ไม่นานผมก็เรียนรู้ความจริงพื้นฐานข้อหนึ่งเกี่ยวกับศิลปะ
นักเรียนที่เรียนศิลปะกำลังเรียนสิ่งต่างๆ ที่มากไปกว่าศิลปะที่ตนเรียน
เวลาที่เด็กไปอยู่ในวงดุริยางค์ พวกเขาไม่ได้เรียนการเล่นไวโอลินหรือ
คลาริเน็ตเท่านั้น แต่กำลังเรียนรู้วินัย ความรับผิดชอบ การทำงาน

เป็นที่ม ความเสียสละ การฝึกฝน การแก้ไขข้อผิดพลาด การฟังและการบริหารเวลาไปด้วย ทักษะเหล่านี้เป็นทักษะที่เด็กจะมีติดตัว และการเรียนรู้ทักษะเหล่านี้แถมยังสนุกไปในเวลาเดียวกันก็เป็นกลอุบายที่แยบยลทีเดียว

เมื่อผมได้เห็นถึงคุณค่าของศิลปะ ผมก็ตั้งปณิธานว่าจะเอามาใช้กับห้องเรียนของผม มันเป็นเรื่องพิเศษที่เด็กจะเรียนดนตรีสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง แต่ผมอยากให้พวกเขาได้มากกว่านี้ สิ่งเดียวที่เป็นอุปสรรคขัดขวางผมก็คือความรู้ันจำกัดทางด้านศิลปศึกษา ด้วยเหตุนี้ ผมจึงเริ่มไปเยี่ยมชมโรงเรียนทุกแห่งที่มีชื่อเสียงด้านโปรแกรมการเรียนการสอนดนตรี ศิลปะ หรือการละคร ไม่นานนักผมก็ได้ความคิดดีๆ มากมายที่ผมนำมาผสมผสานใช้ในห้องได้ น่าเศร้า ผมยังได้เห็นตัวอย่างของการไม่ ควรนำศิลปะมาใช้ด้วย

ข้อควรระวัง: ปล่อยให้เด็กได้แสดง

เมื่อหลายปีก่อน ผมเคยมีลูกศิษย์คนหนึ่งชื่อโจแอนน์ ผมเป็นครูมาถึงเดี่ยวนีได้ 1 ใน 4 ของศตวรรษแล้ว และโจแอนน์ก็เป็นเด็กคนหนึ่งที่ดีเด่นที่สุดที่ผมเคยพบ เธอเฉลียวฉลาด สวยน่ารักและมีพรสวรรค์ เธอเล่นเครื่องดนตรีได้ 2-3 ชนิด แต่เชี่ยวชาญการเล่นเปียโนและฟลูตเป็นพิเศษ เธอเป็นเด็กอัจฉริยะทางเปียโน พ่อแม่ที่สุดยอดของเธอหาครูที่ดีที่สุดให้ลูก และโจแอนน์ใช้เวลาหลายพันชั่วโมงฝึกฝนทักษะด้านนี้

หลังจากจบโรงเรียนประถม เธอได้ทุนการศึกษาในโรงเรียนมัธยมชั้นนำ มีอยู่เทอมหนึ่ง โรงเรียนจัดการแสดงเรื่อง *Candide*¹ โจแอนน์รู้ว่าผมชอบเรื่องนี้มาก เธอจึงเชิญผมไปชมการแสดง เมื่อผมเข้าไปที่หอประชุม ผมเห็นโจแอนน์นั่งอยู่ที่เปียโนหลังงาม แคคิดว่าจะได้ยินเด็กคนนี้เล่นเพลงชิ้นเอกของเบิร์นสไตน์² ก็ทำให้ผมขนลุกแล้ว

¹เป็นนวนิยายแนวเสียดสีชิ้นเอกของวอลแตร์ มีแปลเป็นภาษาไทยโดย วลัยยา วิวัฒน์ศรี

²Leonard Bernstein ผู้ประพันธ์เพลงคลาสสิก ผู้อำนวยการวง นักเปียโนชาวอเมริกันถือเป็นนักดนตรีอัจฉริยะที่ประสบความสำเร็จที่สุดในประวัติศาสตร์อเมริกา

ผมเดินไปทักทายเธอก่อนการแสดง กอดเธอทีหนึ่ง และสังเกตเห็นคนดนตรีที่เหลื่อ พวกนั้นเป็นผู้ใหญ่หมด โจแอนน์อธิบายว่าทางโรงเรียนจ้างวงดุริยางค์อาชีพมาเล่นเพื่อให้การแสดง “ดูดีขึ้น”

นั่นยังไม่ใช่เรื่องที่แย่สุด โจแอนน์เป็นนักดนตรีที่เก่งกว่าผู้ใหญ่ทุกคนในวง แต่เธอได้รับอนุญาตให้เล่นเพียงเพลงโหมโรงเท่านั้น หลังจากนั้นพวกผู้ใหญ่ก็เล่นต่อตลอดสองชั่วโมงที่เหลื่อ ทั้งที่โจแอนน์น่าจะเล่นได้สบายมาก ปรากฏว่าผู้ใหญ่คนหนึ่งในนั้นเป็นครูดนตรีของโรงเรียนที่อยากจะแสดงฝีมือบ้าง ขอโทษเถอะ โรงเรียนหลายแห่งล้มไปแล้วว่าใครควรเป็นศูนย์กลางของความสนใจ

ครั้งหรือสองครั้งในชีวิต พวกเราพ่อแม่และครูอาจพบว่ามีความคิดเห็นคนเก่งอยู่ภายใต้การชี้แนะของเรา อย่างไรก็ตาม พวกเราส่วนใหญ่ที่แม้จะมีพรสวรรค์และผ่านการฝึกฝนมาแล้วก็ตามก็ไม่มีทางจะวาดภาพได้อย่างปีกัสโซ (Picasso) ร้องเพลงได้เหมือนซาราห์ วอห์น (Sarah Vaughan)³ หรือสวิงได้อย่างดัก เอลลิงตัน (Duke Ellington)⁴ ครูกับพ่อแม่ต้องจำไว้ว่าเด็กๆ ของเราควรเป็นผู้แสดง ถึงจะไม่สมบูรณ์แบบก็ตาม ความมั่งคั่งของศิลปะคือการที่เราดิ้นรนแสวงหาความสมบูรณ์แบบแต่ไม่เคยทำได้สำเร็จ การเดินทางเพื่อแสวงหาต่างหากที่เป็นทุกสิ่งทุกอย่าง

พวกเราจำนวนมากมองไม่เห็นความจริงข้อนี้ สมัยที่เป็นครูหนุ่ม ผมเองก็เคยทำพลาดโง่ๆ มาแล้วด้วยการไม่ยอมสอนเพลงบางเพลงแก่เด็กเพราะมัน “ยากเกินไป” ในความเป็นจริง การที่นักเรียน “ไม่มีความสามารถ” ที่จะเล่นดนตรีหรือร้องเพลงบางเพลงนั้นเป็นภาพสะท้อนความบกพร่องของผมต่างหาก ถ้าผมอยากให้เด็กๆ แสดงได้ดีขึ้น ผมต้องสอนให้ดีขึ้นด้วย ทักษะที่ผมเข้าใจวิธีคิดแบบนี้และทุ่มเทกำลังกายกำลังสมองทั้งหมดไปที่เด็กและกระบวนการเรียนรู้ ผมก็กลายเป็นครูที่ดีขึ้นกว่าเดิมมาก

³ซาราห์ วอห์น นักร้องเพลงแจ๊ซที่มีน้ำเสียงสดใสมีชีวิตชีวาได้รับการยกย่องว่าเป็นนักร้องหญิงเสียงดีที่สุดในคนหนึ่ง

⁴ดัก เอลลิงตัน นักเปียโน นักแต่งเพลง และเรียบเรียงเสียงประสาน ใช้สัญชาตญาณในการเล่นดนตรีสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทของเครื่องดนตรีและการเรียบเรียงเพลงได้ตามบุคลิกผู้เล่น

ในบทที่ 17 ผมจะได้ลงลึกในรายละเอียดว่าห้อง 56 จัดการ แสดงได้อย่างไร แต่ตอนนี้ผมขอให้คำแนะนำต่างๆ ไปก่อน ไม่ว่าจะลูกๆ ของคุณจะเล่นคอนเสิร์ตยากๆ หรือเล่นบทตลกเล็กๆ พวกผู้ใหญ่อย่างเราจำเป็นต้องเอาตัวออกมาจากวิถีทางของพวกเขา ผมเคยนั่งดูการแสดงของหลายโรงเรียนซึ่งครูแสดงร่วมกับนักเรียนเพราะว่ามัน “น่ารัก” ผมเห็นผู้ใหญ่จำนวนมากที่โค้งรับเสียงปรบมือเพราะช่วยจัดการเรื่องเครื่องแต่งกายให้เด็กๆ และผมก็ได้ยินมาชัดเจนด้วยว่ามีครูหลายคน que เล่นเปียโนคลอไปกับเด็กๆ ทั้งที่เด็กสักคนในนั้นก็น่าจะทำได้ เพื่อนรักของผม เซอร์เียน แมกเคลเลน (Sir Ian McKellen) และไมเคิล ยอร์ก (Michael York) เป็นสองนักแสดงที่ยอดเยี่ยมที่สุดแห่งยุค แต่เราก็ไม่เคยขอให้พวกเขามาร่วมแสดงในละครเชกสเปียร์ประจำปีของเราเลย ต้องขออภัยเชกสเปียร์ด้วยหากผมจะกล่าวว่า โปรดจำไว้เสมอว่าละครไม่ใช่สิ่งสำคัญ เด็กต่างหากที่สำคัญ

โครงการศิลปะ: 5 อย่าง สร้างเด็ก

การเดินทางของความคิดสร้างสรรค์ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นในการแสดงเท่านั้น เราสามารถสร้างงานศิลปะง่ายๆ บนพื้นผ้าใบด้วยสีหรือบนกระดาษด้วยดินสอโดยได้รับประโยชน์ที่เกิดจากการสร้างสรรค์ชิ้นงานนั้นได้เช่นกัน

พ่อแม่และครูที่มีความสามารถทางด้านศิลปะอาจสอนลูกๆ วาดรูป ระบายสี หรือปั้นได้สบายๆ แต่ถ้าหากคุณเป็นเหมือนผม ห้องเรียนศิลปะอาจเป็นหลุมดำแห่งความหมดอาลัยตายอยากได้ ผมยังจำความรู้สึกในสมัยแรกๆ ที่ผมสอนได้ดี ผมจะอายุใจทุกครั้งที่จะเห็นนักเรียนห้องอื่นถือผลงานสวยๆ กลับบ้าน ผมพยายามอย่างที่สุดที่จะเรียนรู้จากครูศิลปะดีๆ ที่ผมรู้จัก แต่ศิลปะก็ยังเป็นเรื่องเกินความสามารถของผมอยู่ดี เหมือนที่บิล คอสบี้ (Bill Cosby) นักแสดงตลกชื่อดังเคยพูดไว้ว่า “ไม่ว่าผมจะลงมือทำอะไร ลงท้ายก็กลายเป็นที่เชี่ยบูหรือทุกที” (Everything I began turned out to be an ashtray.)

หลังความพยายามที่ล้มเหลวนับครั้งไม่ถ้วน ผมก็พบโครงการงาน 2-3 อย่างที่ประสบความสำเร็จอย่างมากโดยบังเอิญ แน่ใจว่านี่คือโครงการงานอื่นๆ อีกมากนอกเหนือจากโครงการงานพวกนี้ แต่นี่เป็นโครงการงานที่นักเรียนของผมชอบทำและเก็บรักษาไว้ตลอดไป

ศิลปะการตัดกระดาษแบบมาติส (Matisse Cutouts)

วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้:

- กระดาษสีเนื้อหยาบก็ใช้ได้
- แต่กระดาษออริกาจะมีดีกว่า
- ภาพงานศิลปะการตัดกระดาษของมาติส
- กรรไกร
- กาวหรือแปรงเปียก

การแนะนำเด็กให้รู้จักชีวิตและงานของศิลปินสักคนเป็นเรื่องสนุกเสมอ ศิลปินคนโปรดที่ผมชอบนำมาสอนเด็กๆ น่าจะเป็นองรี มาติส (Henri Matisse)⁵ สีที่เขาใช้เหมือนมีมนต์สะกด และผมก็พบว่าภาพกระดาษตัดของเขาดึงดูดความสนใจของนักเรียนมาก เด็กๆ มักแปลกใจเมื่อรู้ว่ามาติสกลายเป็นคนพิการเมื่อเขามีอายุมากขึ้น แม้ว่าเขาจะต้องนั่งอยู่กับรถเข็นและไม่สามารถวาดภาพได้ ศิลปินก็ยังคงสร้างสรรค์งานต่อไปไม่หยุด นี่เป็นประเด็นสำคัญที่ต้องบอกเด็กๆ ว่าศิลปินสร้างสรรค์งานเพราะต้องการแสดงออก สิ่งเล็กๆ อย่างความพิการทางกายไม่สามารถหยุดความต้องการพูดของหัวใจได้ เมื่อไม่สามารถวาดภาพได้ มาติสก็ทำให้โลกตื่นตาตื่นใจด้วยผลงานศิลปะที่เกิดจากกระดาษรูปทรงสะดุดตาที่เขาตัดและประกอบขึ้นเป็นภาพ

ถ้าลองเข้าไปค้นดูที่เว็บไซต์ [amazon.com](https://www.amazon.com) คุณจะพบหนังสือไม่น้อยที่สอนวิธีทำโครงการงานศิลปะการตัดกระดาษแบบมาติส ผมสอนโครงการงานแบบนี้ด้วยชิ้นหนึ่ง เริ่มจากการใช้กระดาษขนาด 9x9 นิ้วเป็น

⁵องรี มาติส (Henri Matisse) เป็นศิลปินชาวฝรั่งเศสที่มีความสามารถหลายด้าน เป็นทั้งจิตรกร ประติมากร ศิลปินภาพพิมพ์ นักออกแบบ นักทฤษฎีศิลป์ และเป็นนักคิดคนสำคัญ เขาเริ่มสร้างศิลปะกระดาษตัดเมื่อต้องกลายเป็นคนพิการในช่วงหลังของชีวิต

พื้นหลัง เด็กๆ จะเลือกกระดาษสีต่างๆ กันแล้วตัดเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส 4 ชั้น แต่ละชั้นกว้างด้านละ 4 นิ้ว พวกเขาจะเลือกตัดจัตุรัสทั้งสี่ชั้นเป็นสีเดียวกันทั้งหมดหรือคนละสีก็ได้ จากนั้นเด็กๆ จะแปะกระดาษทั้งสี่แผ่นลงบนกระดาษพื้นหลัง

สุดท้าย เด็กนักเรียนจะตัดกระดาษสีอื่นๆ เป็นรูปทรงอะไรก็ได้ แต่ต้องตัดให้เหมือนกันทั้ง 4 ชั้น เด็กบางคนตัดกระดาษเป็นรูปนามธรรม รูปหัวใจ ใบไม้ และดวงดาวก็เป็นที่นิยม แต่จะตัดรูปทรงอะไรก็ได้ทั้งนั้น ถ้าเด็กเลือกตัดกระดาษจัตุรัสขนาด 4x4 นิ้ว เป็นสีเดียวกันทั้ง 4 แผ่น กระดาษที่ตัดเป็นรูปทรงต้องมีสีต่างกันทั้งหมด หากใช้จัตุรัสสีต่างกัน รูปทรงที่ตัดจะต้องมีสีเดียวกันทั้งหมด

กระดาษที่ใช้จะเป็นกระดาษสีเนื้อหยาบก็ได้ แต่ผมพบว่าถ้าใช้กระดาษสำหรับพับอริกา มิจะได้ชิ้นงานที่มีสีสันสดใสกว่า อย่างไรก็ตาม เมื่อแปะจัตุรัสทั้ง 4 ชั้นแล้ว เด็กๆ จะพิศวงกับกับภาพวงตาที่เกิดขึ้นจากสีที่ต่างกัน แม้ว่าศิลปินน้อยจะรู้ว่ารูปทรงกระดาษที่ตัดมีขนาดเท่ากันเป๊ะ แต่สีที่ต่างกันไปทำให้ภาพที่เห็นแตกต่างกันไปด้วย ด้วยโครงงานง่ายๆ อย่างนี้ เด็กๆ จึงได้เรียนรู้หลายสิ่งหลายอย่าง ไม่ว่าจะ เป็นผลของสีต่อความรู้สึก ได้รู้จักศิลปินที่ยิ่งใหญ่ และได้เรียนรู้ว่าเราไม่ได้สร้างงานศิลปะหรือทำการทดลองทางศิลปะเพื่อเงินหรือชื่อเสียง แต่เราสร้างสรรค์งานศิลปะด้วยเหตุผลเดียวกับที่เราหายใจ นั่นคือเราจำเป็นต้องทำ

หน้ากากแฮลโลวีน

วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้:

- ผ้าฝ้ายกนูนแบบแห้งเร็วของจอห์นสันแอนด์จอห์นสัน
- กรรไกร
- ชามใส่น้ำ
- วาสลีน
- ผ้าเช็ดตัว
- สีอะคริลิก

ทุกครั้งที่ใกล้จะถึงเทศกาลแฮลโลวีน นักเรียนเกรด 5 ของผมจะได้สนุกกับการทำหน้ากากใบหน้าที่ของตัวเอง บารักรายการจะไปที่ร้านขายยาและซื้อผ้าเฟือกปูนแบบแห้งเร็วของจอห์นสันแอนด์จอห์นสันซึ่งปกติใช้ทำเฟือกตามกระดูกหักมาเป็นหลายๆ ม้วน ผ้าเฟือกปูนมีขนาด และระยะเวลาในการแห้งต่างๆ กัน ทรายผมจะซื้อม้วนขนาด 3 นิ้วที่แห้งภายใน 5 นาที

ประมาณ 1 สัปดาห์ก่อนแฮลโลวีน ผมจะสอนเด็กๆ ให้ทำโครงการนี้โดยสาธิตวิธีทำให้ดูกับอาสาสมัครซึ่งนอนบนโต๊ะขณะที่เด็กนักเรียนคนอื่นๆ ล้อมวงดู ผมให้อาสาสมัครนอนหงายขณะสาธิตกระบวนการทำที่ละขั้นตอน และคอยเตือนให้นักเรียนทำงานกับใบหน้าคนอื่นอย่างเบามือ เด็กๆ ร้องโธ่ อ้า กันใหญ่ขณะที่โครงการเริ่มเป็นรูปเป็นร่างขึ้น และอีก 2-3 วันให้หลังเด็กๆ ก็พร้อมที่จะลงมือทำด้วยตัวเอง

เด็กๆ แบ่งกันออกเป็นกลุ่มๆ ละ 5 คน แต่ละทีมจะเอาแผ่นเฟือกปูนไปหนึ่งม้วนแล้วตัดเป็นแถบเล็กๆ กว้างประมาณครึ่งนิ้วและยาว 2 นิ้ว ทีนี้ทั้งห้องก็จะดูเหมือนหน่วยศัลยกรรมทหารเคลื่อนที่ $M^*A^*S^*H^6$

เด็กคนหนึ่งในแต่ละทีมจะนอนลงบนโต๊ะสองตัวต่อกัน มีผ้าเช็ดตัวรองศีรษะไว้เพื่อให้สบายขึ้น และมีเพื่อนร่วมทีมยืนอยู่รอบๆ เด็กสองคนที่เป็น “หมอ” จะทาวาสลีนลงบนหน้าของ “ผู้ป่วย” หมอจะคอยรับแผ่นเฟือกปูนที่ผู้ช่วยสองคนส่งให้ แผ่นเฟือกปูนแต่ละแผ่นจะเอามาจุ่มลงในขามใส่น้ำบนโต๊ะก่อนจะถูกแปะลงบนหน้าผู้ป่วย ส่วนต่างๆ ของใบหน้าผู้ป่วยจะค่อยๆ ถูกปิดจนมิด เราจะปิดแผ่นเฟือกปูนประมาณ 3 ชั้น เด็กบางคนชอบให้ปิดจุกด้วย (พวกเขาหายใจทางปากได้สบายๆ) แต่บางคนก็ไม่ชอบ

กระบวนการทั้งหมดใช้เวลาประมาณ 15 นาที ข้อสำคัญคือต้องทาวาสลีนลงบนหน้าให้ทั่วโดยเฉพาะรอบคิ้วและใต้คาง พอใบหน้า

⁶ย่อมาจาก Mobile Army Surgical Hospital เป็นหน่วยศัลยกรรมทหารเคลื่อนที่ในกองทัพสหรัฐฯ ซึ่งทำหน้าที่โรงพยาบาลเต็มรูปแบบในสนามรบ ตั้งขึ้นครั้งแรกเมื่อปี 1945 และถูกส่งไปประจำการในแนวหน้าระหว่างสงครามเกาหลี (1950-1953) คำว่า MASH กลายเป็นที่รู้จักเพราะซีรีส์โทรทัศน์และภาพยนตร์ตลกร้ายที่ดัดแปลงจากนวนิยายชื่อ *MASH: A Novel About Three Army Doctors* ของริชาร์ด ฮุกเกอร์ (Richard Hooker) เมื่อปี 1968

ถูกปิดหมด ผู้ช่วยก็จะตัดแผ่นเปลือกปฐนแผ่นเล็กๆ ที่ปิดตั้งจุมุกและรอบๆ ปากได้พอดี

เมื่อหมอบทำงานเสร็จ ผู้ป่วยจะนอนอยู่อย่างนั้นราว 5-7 นาที เพื่อรอให้แผ่นเปลือกปฐนแข็งตัว ระหว่างที่รอ สมาชิกในทีมจะช่วยกันทำความสะอาดที่ทางแล้วเริ่มตัดแผ่นเปลือกปฐนใหม่สำหรับผู้ป่วยคนต่อไป จากนั้นก็ถึงเวลาเอาหน้ากากออกจากหน้าเด็ก มันทั้งเหนอะหนะ ทั้งสนุกสนานน่าดูเลยละ

นักเรียนแต่ละคนจะเขียนชื่อตัวเองลงบนแผ่นกระดาษแข็ง เอาหน้ากากวางไว้บนกระดาษแข็งแล้วจึงนำไปฝั่งให้แห้งที่มุมหนึ่งของห้อง ลัก 2-3 วันหน้ากากก็จะแข็งเป็นหิน จากนั้นเด็กๆ จะระบายสีหน้ากากเป็นสีและแบบต่างๆ กัน หลังจากนั้นอีก 2-3 วัน เราจึงนำไปเคลือบพอลิยูรีเทนชั้นที่หนึ่งโดยจะเคลือบรวมทั้งหมด 3 ชั้น

ภายในหนึ่งสัปดาห์เด็กๆ ก็จะได้หน้ากากสุดสวยที่ทำจากใบหน้าของตัวเองกลับบ้านเพื่อเอาไปแขวนบนฝาผนังและเก็บไว้ตลอดไป แต่นั่นก็ยังไม่ใช่ส่วนที่ดีที่สุดของการทำหน้ากากกับเด็กนักเรียนในห้อง ขณะนี้นักเรียนทำโครงการอยู่นั้น พวกเขาเรียนรู้ที่จะปฏิบัติต่อกันด้วยความอ่อนโยนอย่างไม่น่าเชื่อ ถ้ามีน้ำไหลลงมาตามใบหน้าของผู้ป่วย ผู้ช่วยคนหนึ่งจะคอยๆ ชับน้ำหรือคางที่เปียกน้ำเพื่อให้เพื่อนรู้สึกสบายตัว เนื่องจากเด็กทุกคนได้เล่นทุกบทบาทในกลุ่ม เด็กๆ จึงเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นและทำงานเป็นทีมได้อย่างดี เด็กจะสร้างสรรค์งานไป สนุกไป และฝึกความมีเมตตาและเอื้ออาทรที่หมอบยากปลูกฝังให้มีในเด็กทุกคน ตุลาคมจึงเป็นเดือนที่สนุกที่สุดของห้องเรา

ภาพพอร์เทรตแบบเดวิด ฮอกนีย์

วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้:

กาวแท่ง

กลิ้ง

กระดาษสีเนื้อหยาบก็ใช้ได้

กระดาษวาดสีน้ำจะดีกว่า

กระดาษกระดาษโปสเตอร์หรือกระดาษผ้าใบจะดีที่สุด

เดวิด ฮอกนีย์ (David Hockney) เป็นศิลปินสมัยใหม่ที่มีชื่อเสียง เขาเติบโตในอังกฤษแต่อาศัยอยู่ในแคลิฟอร์เนีย ฮอกนีย์เป็นที่รู้จักเพราะภาพวาดระบายสีและภาพวาดลายเส้นทุกอย่าง ตั้งแต่ภาพพอร์ตเทรตของเพื่อนๆ ไปจนถึงภาพสระว่ายน้ำ เขายังเป็นผู้บุกเบิกการใช้สื่อที่นำภาพถ่ายมาปะติดปะต่อเป็นคอลลาจ (photo collage) ด้วย

ฮอกนีย์ถ่ายภาพวัตถุชิ้นเดียวกันในมุมมองที่แตกต่างกันนับพันๆ ภาพ ไม่ว่าจะเป็นทางหลวงสายเปลี่ยว ห้อง สวน โดยเขาจะถ่ายภาพต่อเนื่องกันไปภายในห้วงเวลาหนึ่ง จากนั้นจึงจะนำภาพหลายๆ ภาพมาวางซ้อนกันกลายเป็นภาพที่แปลกแหวกแนว ผู้ชมจึงเห็นวัตถุชิ้นนั้นในมุมมองใหม่และลึกซึ้งยิ่งกว่าเดิม

ในห้อง 56 เราใช้เทคนิคนี้ทำภาพเหมือนตัวเอง เราจะถ่ายภาพใบหน้าของเด็กแต่ละคนในลักษณะต่างๆ กัน 6 แบบ คือ ยิ้ม ซึ่งซึ่ง ธรรมดา บ้าๆ บอๆ มองไปทางขวา และมองไปทางซ้าย จากนั้นก็ให้เด็กๆ ตัดภาพที่ถ่าย เด็กบางคนตัดเป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัสขนาด 1x1 นิ้ว บางคนตัดเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า บางคนตัดเป็นสามเหลี่ยม จากนั้นจึงเอาชิ้นส่วนเหล่านั้นมาประกอบกันเป็นภาพเหมือนตัวเองที่ครบถ้วน ภาพหนึ่ง ภาพๆ เดียวนี้แสดงอารมณ์และสีหน้าท่าทางได้ต่างๆ กันมากมาย เด็กนักเรียนใช้เวลาหลายชั่วโมงในการจัดวางชิ้นส่วนต่างๆ จนกระทั่งได้แบบที่ต้องการ เด็กบางคนสร้างภาพเหมือนตัวเองได้น่าเกลียดน่ากลัวราวปีศาจร้ายที่อยู่ในสวนสนุกคาร์นิวัล บางคนสร้างภาพเหมือนตัวเองที่เครื่องขริม บอกเล่าถึงเรื่องราวชีวิตของพวกเขาได้ดีกว่าภาพถ่ายเพียงภาพเดียว พอதாகาวอีกนิดหน่อย ภายใน 2-3 วัน ภาพแบบ “ฮอกนีย์” ของเด็กๆ ก็เสร็จสมบูรณ์

นี่เป็นโครงการง่ายๆ ที่ได้ผลแน่นอน เด็กๆ ชอบเพราะมีวิธีทำที่สนุกและเป็นอะไรที่แปลกใหม่สำหรับเด็กส่วนใหญ่ ส่วนผมชอบเพราะมันทำให้เด็กๆ ได้ฝึกใช้ความคิดและฝึกมองดูตัวเอง และเพราะมันทำให้ห้องเต็มไปด้วยเสียงหัวเราะและบทสนทนาสบายๆ ขอพระเจ้าอวยพรงานศิลปะด้วย

เวทมนตร์ของมอนดรีอัน (Mondrian Magic)

วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้:

ไม้ฉากและไม้บรรทัด

กระดาษผ้าใบ (กรอบผ้าใบยิ่งดี)

แม่สีอะคริลิกของวินเซอร์แอนด์นิวตันสามสีและสีดำ

ฟู่กัน

โปสเตอร์และภาพถ่ายงานศิลปะของมอนดรีอัน

เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องศิลปะสมัยใหม่ ปฏิบัติการแรกของพวก เขามักจะเป็นในทำนองว่า “ภาพนี้มีอะไรดีนักหนา ใครๆ ก็ระบายสี เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า 3-4รูปได้” ผมพบว่า ทางที่ดีที่สุดที่จะแก้ความ เข้าใจผิดของนักเรียนในเรื่องนี้คือปล่อยให้พวกเขาค้นพบเอาเองว่า พวกเขาเข้าใจผิดอย่างไร ผมเริ่มด้วยการแนะนำให้พวกเขารู้จักผลงาน ของพีต มอนดรีอัน (Piet Mondrian)⁷

เช่นเดียวกับศิลปินที่มีชื่อเสียงจำนวนมาก ภาพวาดของมอน ดรีอันครอบคลุมเรื่องราวและสไตล์ที่หลากหลาย แต่มอนดรีอันเป็นที่ รู้จักมากที่สุดจากงานทดลองใช้แม่สีต่างๆ ระบายเป็นรูปสี่เหลี่ยมและ ตัดเส้นด้วยเส้นแนวตั้งสีดำ ภาพวาดของเขาเป็นที่รู้จักดีจนเราจะเห็น ได้ตามเสื้อผ้า กระเป๋าตังค์ และเสื้อยืด ตอนที่ผมเอาตัวอย่างผลงาน ภาพรูปทรงเรขาคณิตของมอนดรีอันให้เด็กๆ ดูพวกเขาตั้งข้อสังเกตว่า “สวยดีครับ เรฟ แต่ผมใช้ไม้บรรทัดกับสีเขียนทำก็ได้” ผมยิ้มกับตัวเอง พลังงัดใจว่า “เอาเหอะ เดียวก็รู้”!

แทนที่จะเอาสีให้เด็กๆ เลย ผมให้เวลาพวกเขาวันสองวัน เพื่อสร้างงานแบบมอนดรีอันของตัวเองโดยใช้กระดาษ ไม้บรรทัด และดินสอสี ภายในเวลาไม่กี่นาทีเด็กๆ ก็ได้เรียนรู้สองสิ่ง สิ่งแรกคือ เพียงแค่วาดแบบขึ้นมาสักแบบก็แสนจะยากเย็น ทุกครั้งที่เด็กๆ คิดว่า ตัวเองได้สร้างแบบที่ตนเองพอใจแล้ว เด็กก็จะเริ่มถามตัวเอง (สีฟ้า

⁷จิตรกรชาวเนเธอร์แลนด์ ผู้มีชื่อเสียงในการวาดภาพที่ประกอบด้วยเส้นตรงสีดำวางเรียงตัดกันเป็นตาราง สี่เหลี่ยมและใช้สีปฐมภูมิระบายในช่องสี่เหลี่ยมบางช่อง ภาพของมอนดรีอันมีเพียง 2 มิติ ไม่มีความโค้ง เว้าและไม่เอียง เส้นตรงทุกเส้นอยู่ในแนวนอนหรือตั้งเท่านั้น

มากไปไหม สีแดงน้อยไปหรือเปล่า) สิ่งที่สองที่เด็กๆ เรียนรู้ก็คือ การวาดเส้นแนวตั้งให้มีความกว้างเท่าๆ กันนั้นไม่ใช่ของหมูเลย หลายวันต่อมา นักเรียนที่เคยคุยเรื่องกัมหนากัมตาอยู่กับกระดานผ้าใบ ไม้ฉาก และดินสอ พิถีพิถันวาดเส้นที่จะลงสีดำ พอวาดเส้นได้แล้ว พวกเราศิลปินก็ใช้เทปปิดทับรูปสี่เหลี่ยมเพื่อกันสี ผมเคยพลาดด้วยการลงใช้สีอะครีลิคถูๆ ระบายแม่สีสามสี ก่อนจะได้เรียนรู้ว่าจ่ายแพงอีกหน่อยเพื่อซื้อของจากร้านขายอุปกรณ์ศิลปะจะเป็นการดีกว่า ผมยังยอมจ่ายเงินซื้อสีมีชื่ออย่างวินเซอร์แอนดิวตันซึ่งสดใสและมีชีวิตชีวากว่ามาด้วย

โครงการที่เด็กๆ เชื่อว่าพวกเขาสามารถทำได้ใน 15 นาทีกลายเป็นโครงการที่ใช้เวลาหลายสัปดาห์ แต่เด็กๆ ก็สนุกกับทุกนาทีที่ทำงานแบบมอนตรีอ็องทำให้พวกเขาต้องนึกภาพของสิ่งที่พวกเขาอยากทำถึงอย่างนั้นภาพในความคิดก็เป็นเพียงจุดเริ่มต้น เด็กๆ สนุกสนานในระหว่างการทำงานและไม่หวังว่าจะต้องรีบร้อนทำให้เสร็จ พวกเขาพยายามให้โค้งงอที่สมบูรณ์แบบและพุ่งความสนใจไปที่เส้นแต่ละเส้น มุมฉากแต่ละมุม และพีแปรังแต่ละพีแปรัง

ผมวาดรูปไม่เป็นก็จริง แต่ผมได้มอนตรีอ็องช่วยชี้ทางให้นักเรียนของผมได้เรียนรู้เรื่องความอดทน ความแม่นยำ ศาสตร์ของสีและความตื่นเต้นของการวาดภาพลงบนผืนผ้าใบ

ศิลปะการชิงเส้นด้าย (Beautiful String Art)

วัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้:

หนังสือ *The Beautiful String Art Book*

โดย เรย์มอนด์ เกาทาร์ด (Raymond Gautard)

กระดานขนาด 8 x 4 ฟุต (หนา 3/4 นิ้ว) 8 แผ่น

ตัดเป็นแผ่นขนาด 16 x 24 นิ้ว หรือ 16 x 16 นิ้ว

กระดาษทราย

สีทาภายนอกสำหรับทาไม้แผ่นเรียบ

แปรงทาสี

ตะปู้ (ใช้จำนวนมาก--ประมาณ 400 ตัวต่อนักเรียนหนึ่งคน)
ตะปู้ควงตัวเล็กๆ (ประมาณ 400 ตัวต่อนักเรียน 1 คน)
ค้อน
คีมปากแหลม
ด้ายถักโครเชต์ (ยี่ห้อหลากสี ยี่ห้อ)

นี่เป็นโครงการสุดโหด แต่ก็ เป็นโครงการสุดยอดเยี่ยม! และเป็นโครงการสำหรับพ่อแม่และครูที่ยอมลำบากลำบากเป็นพิเศษ เพราะต้องใช้เวลาและความอดทนมหาศาล แต่โครงการนี้จะเป็นยานวิเศษที่จะพาเด็กๆ ตรงดิ่งไปในทิศทางที่เราหวังว่าพวกเขาจะไป นี่เป็นโครงการแรกของปี สำหรับห้อง 56 และเป็นโครงการที่เริ่มต้นการเรียนการสอนในวันแรก โครงการนี้เกิดขึ้นหลายปีก่อนตอนที่ผมไปเจอหนังสือเล่มหนึ่งในหอสมุดกลางนครลอสแอนเจลิสชื่อ *The Beautiful String Art Book* หนังสือขาดตลาดไปแล้วแต่สามารถสั่งซื้อได้จากร้านหนังสือออนไลน์ที่ขายหนังสือมือสองทั่วไป ในหนังสือมีงานศิลปะการขึงเส้นด้ายแบบต่างๆ 100 โครงการ ครูส่วนใหญ่อาจจะใจไม่ถึงที่จะทำโครงการเหล่านี้กับเด็กนักเรียน แต่พ่อแม่อาจลองทำกับลูกๆ ทุกวัยที่บ้านก็ได้

เมื่อนักเรียนใหม่เข้ามาที่ห้องเป็นวันแรก พวกเขาจะเห็นไม้แผ่นเรียบที่ตัดแล้วตั้งเรียงซ้อนกันอยู่ชิดผนังห้อง พวกเขาจะเห็นโครงการศิลปะการขึงเส้นด้ายเด่นสะดุดตาที่เด็กนักเรียนรุ่นก่อนทำไว้แขวนโชว์อยู่รอบห้อง ภายในไม่กี่นาที นักเรียนใหม่ก็จะถามว่าพวกเขาจะทำงานแบบนี้บ้างไหม “ไม่ใช่แค่ได้ทำเท่านั้นนะ” ผมบอกเด็กแบบสบายๆ “แต่เราจะเริ่มทำกันวันนี้เลย” เด็กๆ ได้เรียนรู้โดยไม่ต้องมีการบรรยายแล้วว่าห้องเรียนนี้เป็นสถานที่ที่น่าสนุก และสิ่งต่างๆ เกิดขึ้นเดี๋ยวนั้นทันที ในอีกหลายๆ ห้อง วันแรกเด็กๆ จะต้องนั่งกับที่และฟังครูพูด ครูจะบอกเด็กๆ ว่าจะยังไม่สอนบางวิชาเพราะหนังสือและวัสดุอุปกรณ์ยังไม่ถึง แต่ในห้อง 56 เราแทบจะรอฟังคำว่า “ลงมือได้” ไม่ไหว นี่เป็นประเด็นสำคัญที่ต้องสื่อสารให้เด็กเข้าใจ

ในช่วงเช้า ขณะที่นักเรียนกำลังเรียนคณิตศาสตร์หรือภูมิศาสตร์ ผมดึงนักเรียนออกมาครั้งละ 2-3 คน แล้วให้ดูแบบงาน

ซึ่งเส้นด้ายที่เด็กๆ น่าจะทำได้หลายๆ แบบ ทั้งที่เป็นรูปทรงเรขาคณิต รูปสัตว์ สิ่งของ และภาพธรรมชาติ เด็กๆ จะเลือกแบบที่ตัวเองชอบ คิษย์เก่าของผมที่อยู่ระหว่างปิดเทอมฤดูร้อน (ผมสอนในโรงเรียนที่เปิดตลอดปีและเปิดเทอมเดือนกรกฎาคม) และมาช่วยงานในห้อง 56 ด้วย จะคอยแนะนำน้องๆ มือใหม่ พวกรุ่นพี่จะรู้ว่าโครงการชิ้นไหนง่าย ชิ้นไหนยาก และช่วยน้องๆ เลือกแบบที่ทำง่าย แต่ไม่ยากจนเกินไป

ต่อจากนั้น ช่วงฝีมือของเราจะเลือกแผ่นไม้และลงมือขีดด้วย กระดาษทรายในช่วงปลายอยู่ราว 2-3 วัน เราใช้เวลาทำงานนี้ประมาณ วันละ 1 ชั่วโมงตลอดเดือนแรกของการเรียน เด็กๆ ซึ่งได้รับฟังเรื่อง ผลที่จะเกิดตามมาและเรื่องความไว้นือเชื่อใจจากผมก่อนหน้านี้แล้ว จะเข้าใจว่าถ้าพวกเขาขีดแผ่นไม้อย่างลวกๆ หรือใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างไม่ ระมัดระวัง พวกเขาจะไม่ถูกทำโทษอะไร แต่จะไม่ได้เข้าร่วมทำโครงการ จนจบเท่านั้นเอง ตลอดเวลา 20 กว่าปี ผมยังไม่เคยต้องให้เด็กออกจาก กิจกรรมเลยสักคนเดียว พวกเขาได้แรงบันดาลใจจากโครงการที่เสร็จ สมบูรณ์บนฝาผนังห้องและพร้อมจะทำทุกอย่างตามวิถีทางของห้อง

เด็กๆ เริ่มช่วยกันใช้กระดาษทรายขีดแผ่นไม้ นักเรียนรุ่นพี่ ทำงานกับนักเรียนรุ่นน้อง พวกเขาคุยกับเด็กใหม่ถึงเรื่องที่จะได้เจอใน อีกหนึ่งปีข้างหน้า นี่เป็นปฐมนิเทศที่เยี่ยมจริงๆ เด็กใหม่จะเรียนรู้เรื่อง ราวเกี่ยวกับห้อง 56 จากรุ่นพี่ในขณะที่ทำโครงการไปด้วย พวกเขาพากันโอตครวญเมื่อถึงเวลาต้องเลิกขีดกระดาษทราย

เมื่อขีดแผ่นไม้จนเนียนเกลี้ยงแล้ว เด็กๆ ก็จะลงสี เด็กแต่ละ คนจะเลือกสีที่เหมาะสมจะเป็นสีพื้นหลังของเส้นด้าย ผมตั้งใจแจกแปรง ทาสีไม่ให้เกิดครบทุกคน เป็นการบีบให้เด็กที่เลือกสีพื้นสีเดียวกันต้องใช้ แปรงและสีร่วมกัน ภายในเวลาไม่กี่นาที เด็ก 2-3 คนก็ช่วยกันลงสีแผ่น ไม้ เมื่อเด็กที่ได้รับความช่วยเหลือเสร็จงานของตัวเองแล้ว เขาก็จะช่วย เด็กคนอื่นเป็นการตอบแทน เด็กๆ เรียนรู้อย่างรวดเร็วว่าการทำงานเป็น ทีมทำให้เกิดมิตรภาพและนำไปสู่ความสำเร็จของโครงการด้วย

เมื่อผ่านไปหนึ่งสัปดาห์ เด็กๆ ก็ลงสีแผ่นไม้เสร็จเรียบร้อย สวยงาม ผมบอกเด็กๆ ในวันศุกร์ว่าเมื่อถึงวันจันทร์เราจะเริ่มซึ่งเส้น ด้ายตามลวดลายที่เราเลือกไว้ เด็กๆ ยกมือสลอน

เอสเทอร์: หนูขอถามอะไรหน่อยได้ไหมคะครูเรา?
เรา: ได้สิ
เอสเทอร์: แบบในหนังสือมันเล็กนิดเดียว แผ่นไม้ของเราใหญ่กว่าตั้งเยอะ
เรา: ใช่
เอสเทอร์: เราจะทำแบบเล็กๆ บนกระดานใหญ่ๆ ได้ยังไงคะ?
เรา: ทำไม่ได้หรอก
เอมี: อ้าวแล้วจะทำยังไงล่ะคะ?
เรา: วันเสาร์ครูก็ต้องไปที่คินโคล์นะสิ (นักเรียนเก๋หัวเราะ)
ผู้ช่วย: ครูอยู่ที่คินโคล์ ครูเป็นลูกค้าขาประจำที่นั่น!
เรา: ที่ร้านมีเครื่องถ่ายเอกสารขยายแบบให้ได้ขนาดตามที่เราต้องการ
เอมี: ต้องใช้เวลานานไหมคะ?
เรา: ลัก 4-5 ชั่วโมง (ทิ้งห้องเงียบกริบ)

เด็กๆ รับรู้สิ่งที่ผมต้องการสื่อถึงพวกเขาแล้ว พวกเขาได้รู้ว่าครูเต็มใจทำงานหนักเพื่อพวกเขา เมื่อพวกเขามาโรงเรียนในวันจันทร์และเห็นแบบที่พร้อมใช้งานได้ทันที ความไว้วางใจที่เรามีให้กันก็ยิ่งแน่นแฟ้น ครูของเราทำตามที่เราจะทำ เราก็ต้องทำแบบเดียวกัน

ผมเรียนรู้เกี่ยวกับนักเรียนของผมอีกหลายอย่างจากการเฝ้าดูพวกเขาทำงานตามขั้นตอนขั้นต่อไปของโครงการ พวกเขาค่อยๆ วางแบบลงตรงจุดศูนย์กลางของแผ่นไม้และเอาเทปติดไว้ แม้ว่าแบบส่วนมากจะมีจุดบอกตำแหน่งที่จะตอกตะปู แต่ของเราไม่มี นี่เป็นความท้าทายที่เพิ่มขึ้นมา คู่มือของนักเรียนอาจเขียนไว้ว่า ต้องตอกตะปู 61 ตัวรอบรูปวงกลมหรือรูปอย่างอื่นโดยให้มีระยะห่างระหว่างตะปูเท่าๆ กัน เนื่องจากแบบของเราไม่ได้มีจุดไว้ให้ นักเรียนแต่ละคนจึงต้องใช้ไม้บรรทัด ไม้โปร และวิธีการสารพัดสุดแล้วแต่จะคิดกันขึ้นมาได้เพื่อกำหนดจุดลงบนแบบก่อนที่จะเริ่มตอกตะปู เด็กหลายคนทาบ

เส้นด้ายไปตามความยาวของเส้นโค้งแล้วจึงนำไปซิงกับไม้บรรทัดเพื่อหาความยาวของเส้นโค้งนั้น จากนั้นก็แบ่งความยาวทั้งหมดออกเป็น ส่วนๆ เท่าๆ กัน เพื่อคำนวณว่าควรจะให้ตะปู้แต่ละตัวอยู่ห่างกันเท่าไร

ผมเพลินกับการเฝ้าสังเกตเด็กๆ ทำผิดพลาด เด็กๆ ใช้ดินสอ และเรียนรู้อย่างรวดเร็วว่าพวกเขาสามารถลบและแก้ไขได้เมื่อคำนวณ ผิด ก่อนที่ผมจะค้นพบโครงการนี้ ผมไม่เคยนึกฝันมาก่อนเลยว่าศิลปะ จะสามารถสอนเด็กๆ ให้เห็นถึงความงดงามของการพบข้อผิดพลาด แก้ไขมัน และเดินหน้าต่อไป ไม่แปลกเลยที่ผมจะเป็น “คนรักศิลปะ”

หลังจากที่ใช้เวลาพล็อตจุดอยู่หลายวัน เด็กๆ ก็พร้อมจะตอก ตะปู้แล้ว พวกเขาใช้ตะปู้ 250-1,000 ตัวต่อลวดลายหนึ่งแบบ อาจ จะมากหรือน้อยกว่านั้นบ้าง นี่ก็อีกเหมือนกันที่ผมไม่ให้ค้อนแก่เด็ก คนละอัน เด็กสองคนจะใช้ค้อนและคีมปากแหลมร่วมกัน เด็กคนหนึ่ง จับตะปู้ไว้ ขณะที่อีกคนหนึ่งตอกให้เข้าที่ การร่วมมือกันทำงานแบบนี้ ช่วยลดจำนวนนิ้วหัวแม่มือปูดและจำนวนตะปู้ที่ใช้ลงได้ เด็กจะตั้งอกตั้ง ใจมากเพราะไม่ยอมให้เพื่อนเจ็บ บางทีสิ่งที่สำคัญกว่าคือพวกเขาสนุก กับกระบวนการทำงานจนไม่กังวลว่าจะต้องรีบเร่งทำให้เสร็จโดยเร็ว

ในที่สุดก็ได้เวลาซิงเส้นด้ายตามแบบ ต้องขอบคุณคู่มือที่มา พร้อมกับแบบแต่ละอัน เพราะนี่เป็นขั้นตอนที่ง่ายที่สุดในบรรดาขั้นตอน ทั้งหมด นักเรียนเกือบทุกคนเริ่มด้วยการใช้ด้ายสีต่างๆ กันหลายๆ สี ก่อนจะเริ่มรู้ว่าการใช้ด้ายน้อยสีจะดีกว่า ลงท้ายเด็กๆ ก็มักเลือกแบบ ที่เรียบง่ายแต่ดูดีกว่า

หลังจากโรงเรียนเปิดได้หนึ่งเดือน เด็กๆ ก็ทำงานศิลปะซึ่งจะ แขนงบนผนังห้องไปอีกนานหลายปีเสร็จเรียบร้อย พวกเขาได้เพื่อน ได้ รับความเชื่อใจจากครูและเพื่อนฝูง เด็กๆ ได้รู้จักวางแผน ได้แสดงออก ถึงความอดทน ความวิริยะอุตสาหะ และความบากบั่นสู่ความเป็นเลิศ พวกเขารู้จักแบ่งปัน ประสบความสำเร็จ และผมก็ไม่จำเป็นต้องทดสอบ เพื่อดูผล รอยยิ้มของเด็กๆ บอกทุกอย่างที่ผมอยากรู้แล้ว

ผมขอเตือนว่า นี่เป็นแค่การเริ่มต้นเท่านั้น เมื่อคุณเริ่มใช้ศิลปะ ในห้องเรียนของคุณ คุณจะพบว่ามันเสพติดยิ่งกว่าช็อกโกแลตเสียอีก ไม่ว่าคุณจะใช้ดนตรี การแสดง หรือทัศนศิลป์ หรือใช้ทั้งสามอย่างรวม

กันเลย ยิ่งตีใหญ่ เด็กๆ ของคุณจะเติบโตไปในทางที่คุณไม่อาจทำนาย
ได้เลย ความสัมพันธ์ของคุณกับเด็กๆ จะค่อยๆ พัฒนาขึ้นอย่าง
แน่นแฟ้นและไม่สามารถทำลายได้ สายสัมพันธ์นี้จะหล่อหลอมเด็กๆ
ให้กลายเป็นนักเรียนที่มีความประพฤติดี ชยันชั้นแข็ง และมีความสุข
ยิ่งๆ ขึ้น

ในโลกที่ทุกสิ่งทุกอย่างถูกทำให้เป็นมาตรฐานเดียวกันหมด
ศิลปะเปิดโอกาสให้เด็กๆ รักษาความเป็นปัจเจกบุคคลที่ “เดินสวนสนาม
ตามจังหวะกลองคนละใบ” (to march to a different drummer)
ดังเช่นที่ทอโรกล่าวไว้

ศิลปะการซึ่งเส้นด้าย...
โครงการศิลปะสอนให้เด็กๆ รู้จักระเบียบวินัย
ความรับผิดชอบ การแก้ไขข้อผิดพลาด การบริหารเวลา

การพาเด็กๆ ไปดูกีฬาเป็นโอกาสดีที่จะสอนเรื่องของน้ำใจนักกีฬา

10

โค้ช ขอผมเล่นด้วยคน

ตอนนั้นเป็นเวลาบ่ายสองโมงครึ่งของวันพุธ ตามตารางที่ผู้บริหารโรงเรียนประถมของผมกำหนดไว้ นี่เป็นคาบวิชาพลศึกษาของเด็กเกรด 5 สนามกีฬาใหญ่จึงถูกกันไว้สำหรับเด็กนักเรียนเกรด 5 จำนวน 8 ห้อง วิชาพลศึกษาถูกลงไว้ในรายงานประจำตัวนักเรียนว่าเป็นทักษะที่เราจะต้องสอนและประเมิน ครูยังต้องให้นักเรียนทดสอบวิ่งระยะทางหนึ่งไมล์ ชิต-อัป วิดพื้น รวมทั้งทดสอบความแข็งแรงและความอดทนแบบอื่นๆ ตามเกณฑ์มาตรฐานระดับชาติ

สนามกีฬาของเราดูเหมือนสนามในเรือนจำ เพราะล้อมรอบด้วยรั้วตาข่ายเหล็กสูง 16 ฟุต ประตูทุกบานมีแม่กุญแจล็อก

แน่นอน ถึงอย่างนั้นภายในสนามใหญ่ก็มีสนามเบสบอล 4 สนาม คอร์ตแฮนด์บอลหลายคอร์ต วงกลมเขียนสีที่ใช้เป็นลู่วิ่ง สนาม บาสเกตบอล 2 สนาม และสนามวอลเลย์บอลที่ไม่มีเน็ต 2 สนาม สนามกีฬาที่มีพื้นที่กว้างขวางพอสำหรับเด็กนักเรียนราว 240 คน ซึ่งว่ากันตามกฎหมายแล้ว ควรจะได้ใช้พื้นที่นี้เพื่อสร้างความสมบูรณ์ ของร่างกายและเพื่อความสนุกสนาน

แต่วันนี้ก็เหมือนอีกหลายๆ วันในโรงเรียนอีกหลายๆ แห่ง เพราะนอกจากนักเรียนห้อง 56 แล้ว ก็มีนักเรียนเกรด 5 อีกเพียงสอง ห้องที่อยู่กลางแจ้ง ห้องหนึ่งมีครูกำลังตั้งอกตั้งใจฝึกซ้อมบาสเกตบอล ให้เด็กนักเรียน เด็กพวกนี้เป็นระเบียบ และเห็นได้ชัดว่ากำลังฝึกพูด เวิร์กให้คล่องแคล่ว เด็กนักเรียนอีกห้องหนึ่งกำลังวิ่งวุ่นไปทั่วสนาม เบสบอลเพื่อแย่งลูกเบสบอล ขณะที่ครูของพวกเขา นั่งอยู่ที่ม้านั่งคอย ดูนาฬิกาและนับถอยหลังรอเสียงระฆังเลิกตอนบ่าย 3 โมง ส่วนห้อง อื่นๆ ไม่รู้อยู่ที่ไหน พวกเขาแทบจะไม่ หรือไม่เคยออกมาที่สนามเพื่อ เรียนวิชาพลศึกษาเลย บางห้องมีครูที่ไม่สนใจพาเด็กๆ ออกมา บาง ห้องถูกลงโทษเพราะประพฤติตัวไม่ดีในห้อง บางห้องไม่ได้ออกมาเพียง เพราะมีเด็ก คนหนึ่ง เกร

สนามกีฬาที่ว่างเปล่าไม่มีประโยชน์อะไร ครูของโรงเรียนเรา พลาดโอกาสที่จะช่วยเด็กให้กลายเป็นนักเรียนอย่างที่เราอยากสอน

ในตอนต้นของหนังสือเล่มนี้ ผมได้พูดถึงความจำเป็นของการ สร้างวัฒนธรรมห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนการสอน สนามกีฬาเมื่อใช้ อย่างถูกต้อง สามารถทำให้เกิดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพได้เช่น เดียวกับห้องเรียน ทุกวันนี้ การสอนให้เด็กๆ รู้ถึงคุณประโยชน์ของกีฬา ยิ่งมีความสำคัญมาก ในช่วงเวลาหนึ่งช่วงคน วัฒนธรรมของเราได้แปร เปลี่ยนจากที่เคยชื่นชมนักกีฬาที่เป็นแบบอย่างของคุณธรรมอันประเสริฐ สุดของมนุษยชาติ มาเป็นชื่นชมนักกีฬาที่มีความประพฤติทั้งในและนอก สนามชนิดที่หากเป็นคนธรรมดาๆ ทั่วไปก็ต้องถูกโยนเข้าตะรางไปนาน แล้ว หัวใจผมสลายเมื่อเห็นนักเรียนภูมิอกภูมิใจกับการสวมเสื้อยี่ห้อ นักกีฬา ซึ่งอย่างดีที่สุดก็ไม่มีคุณงามความดีอะไรให้เห็น และอย่างแย

สุดท้ายแล้วทรมานตัวซ้ำ ส่วนแฟน ๆ กีฬาหรือแม่แต่ผู้เขียนข่าวกีฬากลับปรับมือให้ผู้เล่นที่ยอมรับว่าโกงและโกหกเพราะ “นั่นเป็นส่วนหนึ่งของเกม” นี่เป็นแนวโน้มที่น่าขยะแขยง ยิ่งเป็นอย่างนี้ เราพ่อแม่และครูยิ่งต้องทำทุกวิถีทางให้เด็กๆ ของเราได้ตระหนักถึงความงดงามของกีฬาและบทเรียนชีวิตที่ได้จากการเล่นกีฬาอย่างถูกต้องและมีศักดิ์ศรี

การเล่นอย่างถูกต้อง

ข่าวร้ายก็คือ ครูโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่จัดการสอนโปรแกรมพลศึกษาอย่างไม่มีประสิทธิภาพ บางทีคุณอาจเห็นความสำคัญของกีฬาแต่คิดว่าตัวเองไม่มีความสามารถพอที่จะสอนนักเรียนได้ ผมมีเพื่อนครูที่รู้สึกอึดอัดเมื่อต้องพาเด็กออกมาข้างนอกเพราะพวกเขาไม่เคยเล่นกีฬาตอนเป็นเด็ก ข่าวดีก็คือ ในฐานะที่เป็นครู เราสามารถแก้ขึ้นได้

ครูบางคนพาเด็กออกไปข้างนอก แล้วก็เพียงแต่ปล่อยให้เด็กๆ วิ่งเล่นโดยเชื่อว่าจะทำให้เด็กสงบลงและตั้งใจเรียนเมื่อกลับไปอยู่ในห้อง นั่นก็จริงอยู่ แต่แน่นอน จะเป็นการดีสำหรับทุกคนถ้าเด็กๆ จะสามารถเผาผลาญพลังงานและเรียนรู้ทักษะอย่างใดอย่างหนึ่งไปในเวลาเดียวกัน ครูที่เอาใจใส่อีกหลายคนพยายามจัดให้เด็กๆ ได้หัดเล่นกีฬาที่มีกฎกติกาแต่ยังขาดเป้าหมายที่ชัดเจน พวกเขาอาจให้เด็กๆ วิ่งวันหนึ่ง อีกวันอาจให้เล่นคิกบอล (kickball) วันต่อไปอาจให้เล่นดอดจ์บอล (dodgeball) ลองนึกภาพเราสอนคณิตศาสตร์แบบเดียวกันนั้นดูสิครับ จะเป็นอย่างไร ถ้าครูสอนคุณเลขในวันจันทร์ เศษส่วนวันอังคาร จำนวนเต็มวันพุธ ในการสอนวิชาใดๆ ก็ตาม ครูต้องตั้งเป้าสอนทักษะอย่างใดอย่างหนึ่ง และจะยังไม่ไปต่อจนกว่าเด็กๆ จะรู้เรื่องนั้นอย่างถ่องแท้ พลศึกษาก็ไม่ควรต่างไปจากนี้

เป้าหมายเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการสอนทุกอย่าง สำหรับห้อง 56 เป้าหมายในการเรียนการสอนพลศึกษาของผมคือ:

1. นักเรียนได้ออกกำลังกายเป็นประจำทุกวัน
2. นักเรียนได้เรียนรู้ความสำคัญของพื้นฐานการออกกำลังกายที่ถูกต้อง
3. นักเรียนได้แสดงออกซึ่งความมีน้ำใจนักกีฬาตลอดเวลา
4. นักเรียนได้เรียนรู้คุณค่าของการทำงานเป็นทีม
5. นักเรียนได้นำบทเรียนที่ได้เรียนรู้จากกีฬาไปใช้กับด้านอื่นๆ ของชีวิต

เราสามารถบรรลุวัตถุประสงค์เหล่านี้โดยอาศัยกิจกรรมที่ต้องใช้กำลังกายแบบใดก็ได้ทั้งนั้น อาจเป็นการเล่นตั้งเตะ วอลเลย์บอล หรือ บาสเกตบอลก็ได้ และเช่นเดียวกับการศึกษาในทุกด้าน พ่อแม่และครูผู้สอนจะต้องคลั่งไคล้ในกีฬานั้นๆ ไปกับเด็กๆ ด้วย

เบสบอล: ที่สุดของกีฬาทีม

ผมรักกีฬาเกือบทุกประเภท เล่นกีฬามาแล้วแทบทุกอย่าง และยังคงดูกีฬาทางทีวีและไปดูถึงในสนามถ้ามีเวลา ผมชื่นชมฟุตบอลและติดตามเว็ลด์คัพเหมือนสาวกผู้ซื่อสัตย์ แต่กีฬาโปรดของผมคือเบสบอล สำหรับผมแล้ว เบสบอลเป็นกีฬาที่สมบูรณ์แบบ เป็นกีฬาอย่างเดียวกับที่ฝ่ายรับเป็นผู้ครองลูกบอล เบสบอลเป็นกีฬาที่ยุติธรรมที่สุดในบรรดากีฬาทั้งหลาย ทีมหนึ่งไม่สามารถใช้หน้าพิกาเพื่อถ่วงเวลาไม่ให้ทีมอื่นตามทัน แม้เมื่อคุณกำลังจะชนะ คุณก็ยังต้องให้โอกาสทีมคู่ต่อสู้ทำคะแนนตีเสมอ การตั้งแถวและลำดับการตีทำให้เบสบอลเป็นกีฬาที่เป็นประชาธิปไตยมากกว่ากีฬาอื่น ผู้เล่นได้ผลัดกันเล่นทุกคน และทีมจะคอยแต่ป้อนลูกให้แต่เฉพาะผู้เล่นที่เก่งที่สุดไม่ได้ มันเป็นเกมที่มีช่วงขณะของความสงบนิ่งและนาทีของความรวดเร็วเหมือนสายฟ้าแลบ สำหรับผู้ที่ชมอย่างผิวเผินแล้ว อาจดูเหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้นในระหว่างเกมมากนัก แต่แฟนเบสบอลที่มีความรู้จะเข้าใจความซับซ้อนของเกม โดยดูจากการวางตำแหน่งตั้งรับหรือจำนวนแค้นที่ผู้ตีทำได้

ห้อง 56 ของเราหัดเล่นเบสบอลกัน เราใช้เวลา 6 เดือนแรก ฝึกทักษะพื้นฐานและไม่ได้เล่นเกมจริงจังจนกระทั่งกลางปี เดือนแล้วเดือนเล่า สนามกีฬากลายเป็นห้องเรียนที่ขยายอาณาเขตออกไป เพราะแม้เราจะย้ายออกมานอกห้อง เราก็ยังปฏิบัติตามวัฒนธรรมห้องเรียนของเราเหมือนเดิม เด็กๆ ตั้งใจเรียน ผมสอน แต่ละวันเราเรียนทักษะอย่างใดอย่างหนึ่งและฝึกจนกว่าเราจะคล่อง ถ้าดูแผนการสอนของผมจะเห็นว่า เราหัดวัดมุมด้วยไม้พรแทรกเตอร์ในช่วงไม่งคณิตศาสตร์ พอช่วงบ่ายเราจะฝึกการขว้างลูกเบสบอลจากฐาน 3 ไปฐาน 1 อีกวันหนึ่งเด็กๆ จะเรียนรู้วิธีวิ่งเก็บเบสที่ถูกต้อง ทำดับเบิลเพลย์¹ (double play) หรือ เลี้ยงทำสควีซ (suicide squeeze)²

แรกทีเดียว นักเรียนจำนวนมากไม่กล้าเล่น ด้วยเหตุผลอย่างใดอย่างหนึ่งใน 2 ข้อ ข้อแรกคือกลัวลูกเบสบอล เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหา นี้ และเพราะเราเล่นบนสนามลาดยางมะตอยโดยไม่มีหมวกหรือเครื่องป้องกันตัวอื่นๆ เดือนแรกของเราจึงใช้ลูกเทนนิสซึ่งมีน้ำหนักเบากว่า และนุ่มกว่าแทน วิธีนี้ช่วยให้นักเรียนมีสมาธิจดจ่ออยู่กับการเรียนรู้พื้นฐานการเล่นมากกว่าจะมัวแต่กลัวโดนลูกเบสบอลอัด ในที่สุดเราก็เปลี่ยนไปใช้ลูกบอลยางที่ช่วยลดการบาดเจ็บ (reduced injury factor เรียกย่อๆ ว่า RIF) ซึ่งหาได้ตามร้านขายเครื่องกีฬาดีๆ ทั่วไป

เหตุผลข้อที่ 2 ที่นักเรียนกลัวมาจากประสบการณ์เลวร้ายในอดีต เด็กๆ ยากจะลืมความปวดร้าวใจเมื่อเพื่อนๆ หรือพ่อแม่ตะโกนใส่เพราะทำลูกเบสบอลหลุดมือหรือเพราะทำอะไรผิดพลาด ในห้อง 56 เราไม่ล้อเลียนหรือเยาะเย้ยใคร และนี่เป็นสิ่งที่เราถือปฏิบัติไม่ว่า จะทำอะไร ซึ่งรวมถึงการเรียนวิชาพลศึกษาด้วย ที่จริงแล้วนี่เป็นองค์ประกอบหลักในโปรแกรมพลศึกษาของห้อง 56 ด้วยซ้ำ พวกเด็กๆ จะล้อเลียนเพื่อนร่วมห้องที่ทำโจทย์คณิตศาสตร์โหม แน่นนอน พวกเขาไม่ทำอย่างนั้นอยู่แล้ว ในสนามกีฬาก็ไม่ต่างกัน ผมสอนเด็กๆ ให้รู้ว่าความจริงที่สำคัญประการหนึ่งเกี่ยวกับการกีฬาก็คือ เมื่อเพื่อนร่วมทีมทำอะไร

¹การเล่นของฝ่ายรับที่ ทำให้ผู้เล่นฝ่ายรุกสองคนออกจากการแข่งขันได้จากการเล่นที่ต่อเนื่องกัน โดยไม่มีการทำผิดกติการะหว่างการออกจากสนามทั้งสองครั้ง

²คำที่ใช้เรียกการเล่นเมื่อมีผู้เล่นฝ่ายรุก (runner) อยู่ที่เบสสาม พยายามที่จะทำคะแนน (run) จากการตีโดยไม่สวิง (bunt) ของผู้เล่นคนอื่น

พลาดพลั้ง พวกเขาต้องการกำลังใจจากเรา ไม่ใช่การทับบถม ผมชี้ให้เห็นถึงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งจนกลายเป็นเรื่องธรรมดาเมื่อเพื่อนร่วมทีมหวาดไล่เด็กที่ทำบอลหลุดมือ เด็กเหล่านี้มักตะโกนไล่เพื่อนเพราะว่าอยากชนะใจแทบชาติ แต่การทำให้เพื่อนร่วมทีมอับอายมีแต่จะทำให้ “ผู้ผิดพลาด” ผิดพลาดซ้ำอีก เพราะเขาจะเล่นด้วยความกลัว นักเรียนในห้อง 56 เรียนรู้ว่าการมีน้ำใจต่อเพื่อนที่ทำพัง (ซึ่งรู้สึกแย่มากพอแล้ว) ไม่เพียงแต่เป็นสิ่งที่ควรกระทำเท่านั้น แต่ยังเป็นเรื่องฉลาดด้วย

หลังจากฝึกซ้อมเบสบอลประมาณ 2 เดือน เราก็เริ่มเรียนหน่วยการเรียนรู้อีกสองหน่วยของวิชาพลศึกษา ผมสอนวอลเลย์บอลแบบเดียวกับที่สอนเบสบอล แน่นอน เป็นวิธีเดียวกันกับที่ผมสอนการอ่านหรือคณิตศาสตร์ด้วย ผู้เล่นวอลเลย์บอลจะเรียนรู้ตำแหน่งของตัวเอง เด็กๆ ถูกสอนให้เสิร์ฟลูก งดลูก ส่งลูก เซ็ตลูกและโดดตบลูก จากนั้นพวกเขาจึงเรียนรู้กลยุทธ์ต่างๆ ที่นี้เด็กๆ ก็จะเริ่มเข้าใจว่าเกมมีความซับซ้อนอย่างไรแม้ว่าครั้งหนึ่งพวกเขาจะเคยคิดว่ามันเป็นเกมง่ายๆ ก็ตาม เรายังเริ่มฝึกวิ่งซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ด้วย เป้าหมายคือเพื่อให้เด็กเกรด 5 สามารถวิ่งระยะทางไกลหนึ่งไมล์ได้อย่างสบายๆ เมื่อถึงปลายปี นี่เป็นการเตรียมเด็กๆ สำหรับการทดสอบระดับชาติที่จะมีขึ้น

การฝึกซ้อมด้วยตัวเอง

ถึงตอนนี้เด็กก็มีทักษะพอที่จะฝึกซ้อมกันแล้ว พวกเขาแบ่งกันออกเป็น 3 ทีม แต่ละทีมมีผู้เล่น 10-11 คน ขณะที่อีกทีมหนึ่งซ้อมวิ่งระยะทางหนึ่งไมล์ ทีมที่สองจะฝึกส่งลูกวอลเลย์บอล ส่วนทีมที่ 3 จะฝึกตีลูกเบสบอลกับผม การหมุนเวียนกันฝึกซ้อมแบบนี้ทำให้เราบรรลุวัตถุประสงค์หลายข้อที่ทำให้เด็กๆ ไม่เพียงแต่เล่นกีฬาได้ดีเท่านั้น แต่ยังเรียนในห้องเรียนได้ดีขึ้นอีกด้วย

การที่จะเป็นเลิศในด้านใดก็ตาม เด็กๆ จะต้องหัดฝึกฝนโดยไม่ต้องมีครูคอยดูแลอยู่ตลอดเวลา การฝึกซ้อมเป็นโอกาสดีที่ครูจะแสดงให้เห็น

เด็กๆ เห็นว่าครูเชื่อใจพวกเขา ในขณะที่เดียวกันก็ให้พวกเขามีเวลาฝึกตามลำพังซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาฝีมืออย่างแท้จริง อย่างลัวที่จะปล่อยให้เด็กฝึกตามลำพังหรือฝึกเป็นทีม สิ่งมหัศจรรย์อย่างหนึ่งเกี่ยวกับกีฬา ก็คือ กีฬาช่วยให้เด็กแข่งขันกับผลงานที่ผ่านมาของตัวเอง เวลาที่เด็กยิงลูกโทษหรือวิ่งหนึ่งไมล์ เด็กจะประเมินตัวเองได้ ถ้าเด็กวิ่งระยะทางหนึ่งไมล์ได้ในเวลา 8 นาที เป้าหมายใหม่ของเขาอาจจะเป็น 7.55 นาที ถ้าเด็กวิ่งได้แค่ 3/8 ไมล์ อาจเป็นไปได้ว่าวันนี้เขาจะพยายามวิ่งให้ได้สักครึ่งไมล์ก่อนที่จะค่อยๆ ผ่อนฝีเท้าลงมาเป็นเดิน จึงให้คำแนะนำแก่เด็กอย่างสม่ำเสมอ แต่จำไว้ว่าสิ่งสำคัญสำหรับเด็กๆ คือจะต้องรู้จักฝึกฝนเพื่อตัวของเขาเอง ไม่ใช่เพื่อครู

เก็บสถิติ

ในห้อง 56 เด็กๆ จะติดตามความก้าวหน้าทางกีฬาของตนเอง ด้วยการเก็บสถิติ วิธีนี้ทำให้เด็กหัดประเมินตนเองและตั้งเป้าในการฝึกซ้อมขณะที่ฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์ไปด้วย ไม่ว่าจะกีฬาหรือเกมใดๆ ที่เด็กๆ เล่น พวกเขาสามารถเก็บสถิติได้ง่ายๆ หากเด็กวิ่งระยะทางหนึ่งไมล์ ก็ให้เด็กเก็บบันทึกเวลาวิ่งเป็นรายวัน ถ้าพวกเขาฝึกเก็บและขว้างฟลายบอลกลับ (flyball) ก็ให้บันทึกจำนวนครั้งที่ทำได้สำเร็จไว้ การยิงลูกโทษ การฝึกกระโดดไกล โบว์ลิง หรือกีฬาอื่นๆ ก็ให้ทำแบบเดียวกัน การเก็บสถิติทำให้เด็กๆ มีเป้าหมายและความมุ่งมั่น ซึ่งเป็นสองสิ่งที่จะช่วยพวกเขาได้มากในชีวิตทุกด้าน

แม้แต่เกมง่ายๆ อย่างรับลูกเบสบอลก็สามารถบันทึกสถิติได้ ตอนที่ผมเริ่มสอนใหม่ๆ ผมต้องตกใจที่พบว่าไม่มีเด็กไม่กี่คนเท่านั้นที่สามารถขว้างและรับลูกเบสบอลได้อย่างถูกต้อง ผู้ใหญ่อาจเห็นว่าทักษะเหล่านี้เป็นเรื่องง่ายๆ แต่การเรียนรู้ทักษะก็ไม่ง่ายอย่างที่คิด เด็กๆ ต้องเล่นเข้าหากัน มีสมาธิจดจ่อกับการขว้างลูกเบสบอลอย่างแม่นยำ และใช้ถุงมืออย่างถูกต้อง ในห้อง 56 เราติดตามผลว่านักเรียนคู่หนึ่งๆ ขว้างและรับลูกเบสบอลได้กี่ครั้งก่อนจะทำตกพื้น เด็กๆ จะฝึกรับลูกเบสบอลและพยายามสร้างสถิติใหม่ของตัวเองทุกวัน

การนับคะแนนขันทก: เวิลด์ซีรีส์ไนต์

ตอนที่ผมเป็นเด็ก พ่อผมสอนวิธีนับแต้มในเกมเบสบอลซึ่งเป็นทักษะที่สอนได้ยากแต่ก็คุ้มค่ากับความพยายาม ในปีแรกๆ ของการเป็นครู ผมพยายามสอนวิธีนับแต้มให้เด็กนักเรียนก่อนที่จะพากันไปที่ตอดเจอร์สเตเดียมเพื่อลองของจริง แต่แล้วผมก็ต้องเจอปัญหา การที่เด็กๆ 30-40 คนกระจายกันนั่งเป็นแถวๆ มากกว่า 3 แถว ทำให้ผมเข้าถึงตัวเด็กที่มีข้อสงสัยได้ยาก ผมไม่อยากตะโกนสอนหรือตอบแล้วไปรบกวนผู้ชมคนอื่นฯ ในที่สุด ผมและภรรยา ก็แก้ปัญหาด้วยการดูการแข่งขันเวิลด์ซีรีส์ไนต์ (World Series Night) ทางทีวีร่วมกับเด็กๆ ซึ่งกลายเป็นประเพณีประจำปีของห้อง 56 ไปแล้ว

หลังจากเรียนรู้วิธีจัดคะแนนอยู่ 2-3 สัปดาห์ เด็กๆ ก็ใช้เวลาหลังเลิกเรียนวันหนึ่งเพื่อดูการถ่ายทอดสดแข่งขันเบสบอลเวิลด์ซีรีส์ทางทีวี ซึ่งเป็นบทเรียนที่สอนวิธีจัดคะแนนให้แก่เด็กๆ ได้อย่างดี ผมพิมพ์ใบบันทึกคะแนนจากอินเทอร์เน็ตแจกให้เด็กทุกคน เด็กๆ นั่งจดแต้มอยู่ที่โต๊ะของตัวเอง พอใครมีคำถาม ผมก็สามารถเดินไปทั่วห้องเพื่อช่วยเด็กๆ หรือเขียนบนกระดานดำได้ ทุกคนสนุกสนานกันเพราะนอกจากการจดแต้มแล้วเรายังกินฮอตดอก แครกเกอร์แจ็กส์ และน้ำอัดลมกันด้วย หลังจากประสบการณ์ครั้งนี้ เด็กๆ ก็พร้อมที่จะลองบันทึกคะแนนจากเกมเบสบอลจริงๆ

หลังการแข่งขัน เด็กๆ จะเข้าใจคณิตศาสตร์ดีขึ้น พวกเขาเรียนรู้ที่จะนำทักษะทางคณิตศาสตร์มาใช้ในสถานการณ์จริงด้วยการคำนวณสถิติการตีโดนลูกบอลเฉลี่ย (batting average) ค่าเฉลี่ยจำนวนวันเฉลี่ย (ERA, earned run average) กำลังของผู้ตี (slugging percentage) เปอร์เซ็นต์ของการแตะเบสของผู้ตี (on-base percentage) และสถิติอื่นๆ ด้วยวิธีนี้คณิตศาสตร์กับสถิติก็ไม่ได้เป็นเพียงวิชาที่พวกเขาเรียนที่โรงเรียนเท่านั้น แต่เป็นเครื่องมือที่ทำให้พวกเขาเข้าใจกีฬาที่พวกเขาเล่นนอกห้องได้ดีขึ้น ผลก็คือทั้งคณิตศาสตร์ และ เบสบอลกลายเป็นอะไรที่มีความหมายมากกว่าเดิม

ดูกีฬา: โอกาสทองของการสอน

ครูจำนวนมากพาเด็กนักเรียนของตัวเองไปดูกีฬา นั่นเป็นการเริ่มต้นที่ดี แต่ผมใช้การออกไปนอกสถานที่อย่างนี้สอนเด็กๆ ได้เป็นอย่างดีด้วย ไม่ว่าคุณจะเป็นครูสอนวิทยาศาสตร์ชั้นมัธยมปลาย พ่อแม่ที่อยากใช้เวลากับลูกวัยรุ่น หรือครูโรงเรียนประถมอย่างผม การเดินทางไปดูการแข่งขันกีฬาเป็นโอกาสทองในการสอนเด็กๆ ไม่เฉพาะเรื่องเกี่ยวกับกีฬาเท่านั้น แต่ยังสอนสิ่งที่สำคัญกว่าและส่วนใหญ่จะถูกปล่อย นั่นคือความมี *น้ำใจนักกีฬา* ด้วย

เป้าหมายสำคัญประการหนึ่งของผมในห้อง 56 คือสอนให้เด็กมีน้ำใจในโลกที่แล้งน้ำใจ ทุกวันนี้ไม่มีที่ไหนที่พฤติกรรมเลวๆ เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางหรือเป็นที่ยอมรับมากไปกว่าในวงการกีฬาอีกแล้ว การเดินทางไปดูเกมการแข่งขันให้อุทธรณ์อย่างดีเกี่ยวกับพฤติกรรมที่หยาบคาย ตำซำ และน่ารังเกียจอย่างที่สุด ยกตัวอย่างในการแข่งขันบาสเกตบอล แฟนของทีมหนึ่งแผดเสียงพรุสวาทใส่แก่นักกีฬาและแฟนของทีมคู่แข่ง พวกเขาคิดว่าการทำลายสมาธิคู่แข่งขณะกำลังยิงลูกโทษด้วยการเป่าปากและโบกไม้โบกมืออยู่หลังเบ้นบาสเป็นเรื่องยอมรับได้สำหรับผมแล้ว นั่นไม่ต่างจากการชดช่าคู่แข่งต่อผู้ชนะวิ่งอยู่ในสนาม แฟนๆ กีฬาทุกวันนี้เชื่อว่าพวกเขาเป็นส่วนหนึ่งของเกม วิธีคิดเช่นนี้กลายเป็นที่ยอมรับในปัจจุบัน แม้กระทั่งคนที่โดยปกติแล้วมีสติปัญญาและเหตุผล แต่มันไม่ถูกต้อง และเด็กๆ จำเป็นต้องเรียนรู้ว่าแฟนกีฬาไม่ได้อยู่ใน *ใน* เกม เหมือนๆ กับที่คนดูละครไม่ได้อยู่ใน *ละคร* นั่นแหละ

ผมใช้การแข่งขันกีฬาสอนเด็กนักเรียนให้ตระหนักว่าพวกเขาสามารถคิดหรือทำอะไรแตกต่างกันก็ได้ เมื่อเด็กห้อง 56 เข้าชมการแข่งขันไม่ว่าจะแข่งอะไร เด็กๆ มักลั่นทีมหนึ่ง พวกเขาแผดเสียงเชียร์ และตะโกนให้กำลังใจ พวกเขาแสดงความยินดีเมื่อทีมที่ลั่นได้คะแนนจากการยิงลูกลงตะกร้า ทำทัชดาวน์ และยิงประตู แต่ไม่โห่ใส่ทีมอื่น พวกเขาส่งเสียงเชียร์เวลาที่ผู้เล่นทั้งสองฝ่ายทำได้ดี ในฐานะที่

ตัวเองเป็นนักกีฬา เด็กๆ จะแสดงความชื่นชมต่อการเล่นที่เยี่ยมยอด
ของผู้เล่นไม่ว่าจะคนไหน พวกเขารู้แพ็ฐฐนะ พวกเขารู้ว่าการเข้าร่วม
ในพฤติกรรมต่ำทราวมที่แพนกีฬาจำนวนมากแสดงออก หรือแ่กกัน
ทำตามจะทำให้พวกเขาเป็นในสิ่งที่พวกเขาไม่ยากจะเป็นเลย นั่นคือ
คนธรรมดา เด็กๆ อยากเป็นคนพิเศษ

แม้จะเป็นเรื่องน่าเศร้าที่ความมีน้ำใจนักกีฬาหาได้ยากยิ่งใน
ปัจจุบัน ทั้งในสนามและรอบสนาม แต่เราต้องไม่ถอดใจเลิกสอนกีฬา
พวกผู้ใหญ่อย่างเราต้องชี้ให้เด็กๆ เห็นว่า แม้จะมีขี้เมางี่เง่าแพดเสียง
พรุสวาทอยุบนที่นั่งผู้ชม แต่ก็ยังมีแพนกีฬาคนอื่นๆ ที่ชื่นชมฝีมือการ
เล่นของคู่ต่อสู้ด้วยการร้อง “ว้าว” หรือ “เหลือเชื่อ” เบบๆ อยู่ด้วย
แม้จะมีพวกพังกัที่อยากเป็นขาวหน้าหนึ่งเด่นแ่งเด่นกายอยู่ในจอทีวีอี
เอสพีเอ็นเมื่อทีมของตนได้ทัชดาวนั แต่ก็ยังมีนักกีฬาอย่างอาร์เทอร์
แอส (Arthur Ashe) เรเฟอร์ จอห์นสัน (Rafer Johnson) คริส
เอเวิร์ต (Chris Evert) และแซนดี โคแฟกซ์ (Sandy Koufax)

คนเหล่านี้เป็นคนพิเศษ และเด็กๆ ของเราต้องได้สัมผัสความยิ่งใหญ่
ของพวกเขา หากเด็กๆ ประารถนาจะเป็นคนพิเศษด้วยเช่นกัน

เมื่อ 2-3 ปีก่อน ตอนที่โรงเรียนของเรามีโปรแกรมพลศึกษา
เป็นเรื่องเป็นราว ทางโรงเรียนได้จัดการแข่งขันวอลเลย์บอลขึ้น
เนื่องจากนักเรียนของผมได้ฝึกมาอย่างมีวินัยและพื้นฐานที่ดี ห้อง 56
จึงได้ถล่มทุกห้องที่เล่นด้วย ไม่เว้นกระทั่งห้องที่มีทีมรวมดาว ครูคนหนึ่ง
มาหาผมวันหลังจากที่ห้องของเธอถูกคณะละครเชกสเปียร์แห่งไฮบาร์ต
ถล่มยับ นักเรียนคนหนึ่งของเธอบอกอะไรบางอย่างที่เธอคิดว่าน่าสนใจ
มาก และอยากเล่าให้ผมฟัง “เราไม่ว่าอะไรหรอกที่แพ้ห้องของครูเรฟ”
เด็กบอก “เพราะพวกเขาน่ารัก” ครูคนนั้นบอกผมว่าเธอคิดว่านักเรียน
ของผมเป็นคนพิเศษ เธอพูดถูก!

สนามแข่งเบสบอลมินิเมตพาร์ก เมืองฮิวสตัน

ผู้ชมลุกขึ้นยืนปรบมือชื่นชมคณะละครเพลงเปียร์แห่งโอบาร์ตที่แอชลันด์

เศรษฐศาสตร์ในห้องเรียน

ตอนที่ผมเขียนหนังสือ *There Are No Shortcuts* เมื่อปี 2003 ผมเขียนเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจที่ใช้ในห้อง 56 ไร่บทหนึ่ง ผมได้รับจดหมายจำนวนมากจากคนที่ชอบใจระบบนี้ แต่มีคำถามบางเรื่องที่ผมถูกถามอยู่เรื่อยๆ ผมจึงหวังว่าบทที่ 11 นี้จะช่วยให้ครูและพ่อแม่เห็นภาพการทำงานของระบบเศรษฐกิจของเราครบถ้วนขึ้น

กล่าวโดยย่อสำหรับผู้อ่านที่ไม่คุ้นเคยกับเศรษฐกิจของคณะละครเซกสเปียร์แห่งไฮบาร์ต เด็กทุกคนในห้อง 56 จะสมัครทำงานในห้องในวันแรกของการเรียน นักเรียนจะได้รับรายชื่อตำแหน่งต่างๆ ที่รับสมัครและรายละเอียดของงานที่จะต้องทำ ซึ่งมีทั้งภารโรง นายธนาคาร

ผู้ดูแลรักษาลูกบอล พนักงานส่งเอกสารของห้อง เสมียน เจ้าหน้าที่ ตำรวจ และอื่นๆ งานแต่ละอย่างมีค่าจ้างต่างกันนิดหน่อย ภารโรงซึ่งต้องทำงานทุกวันจะได้รับเงินมากกว่า (เงินจำลอง) เด็กที่ทำงานบริการเพียง 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ เด็กๆ มักจะได้รับงานใดงานหนึ่งจากงานที่เลือกไว้สองอันดับแรก

เมื่อทำงานแล้วเด็กๆ ก็จะได้รับเงินเดือนเป็นเช็ค ซึ่งพวกเขาจะนำไปฝากไว้กับนายธนาคาร พวกเขาต้องเก็บหอมรอบริบเพราะเด็กนักเรียนต้องจ่ายค่าเช่าที่นั้งเรียน ยิ่งนั่งใกล้หน้าชั้นเรียน ค่าเช่าก็จะยิ่งแพง อย่างที่ผมกล่าวไว้อย่างละเอียดใน *There Are No Shortcuts* มีวิธีการมากมายที่จะหารายได้พิเศษ เช่น ถ้าเด็กทำงานพิเศษหรือเข้าร่วมวงดุริยางค์ของโรงเรียน เด็กก็จะได้รับเงินโบนัส อย่างไรก็ตามถ้าเด็กไม่ทำงานหรือทำงานอึดอาด เจ้าหน้าที่ตำรวจจะปรับพวกเขา นักเรียนจะจ่ายเป็น “เช็ค” หรือ “เงินสด” ของห้องก็ได้ ทุกวันนี้การใช้เช็คอาจจะล้าสมัยไปแล้ว แต่ผมก็ยังสอนให้เด็กเขียนเช็คอยู่ พอสิ้นเดือน นักเรียนทั้งชั้นจะเข้าร่วมในการประมูลซึ่งจะมีอุปกรณ์การเรียนและบัตรแลกของขวัญจำหน่ายมากมาย

อาศัยคอมพิวเตอร์ช่วยนิดหน่อย ห้อง 56 ก็มีบัตรของห้องใช้เอง!

เด็กๆ ชอบใจระบบเศรษฐกิจนี้มาก เช่นเดียวกับพ่อแม่และครูคนอื่นๆ ที่เคยลองเอาไปใช้แล้วด้วย อย่างไรก็ตาม เพื่อความชัดเจน ผมอยากอธิบายวัตถุประสงค์เบื้องหลังโครงการนี้สักหน่อย ผมเห็นครูบางคนพยายามใช้ระบบนี้เป็นกลไกในการควบคุมนักเรียน ซึ่งเป็นนำไปใช้ที่ผิดเจตนาโดยสิ้นเชิง ในหนังสือ *There Are No Shortcuts* ผมเน้นไปที่ วิธี ดำเนินโครงการ แต่ในที่นี้ ผมอยากอธิบายถึง เหตุผลของการดำเนินโครงการนี้

การจัดระบบและการวางแผน

ผมอยากสอนทักษะที่เด็กๆ จะนำไปใช้ได้จริงตลอดชีวิต การมีระบบระเบียบก็เป็นทักษะอย่างหนึ่ง การที่เด็กพูดถึงห้องเรียนหรือโต๊ะของเขาว่าเป็นเขตสงครามนิวเคลียร์อาจจะฟังดูน่ารำลึก แต่ในความเป็นจริง นั่นเป็นสัญญาณที่ไม่ดี คนที่ฉลาดกว่าผมตั้งข้อสังเกตว่า ห้องของเราเป็นตัวบ่งบอกถึงความคิดของเราด้วย เด็กที่รู้จักบริหารเวลาได้อย่างสมดุลมีโอกาสที่จะมีความสุขจากการได้ทำสิ่งที่เขาชอบ และจะทำได้ดีด้วย การเรียนรู้ที่จะเก็บออม ทำรายรับให้สมดุลกับรายจ่าย และวางแผนค่าใช้จ่ายในอนาคตจำเป็นต้องมีระบบระเบียบ การสอนให้เด็กเห็นความสำคัญของความมีระเบียบและวิธีการทำให้เกิดระเบียบเป็นสิ่งสำคัญมาก

ผมเริ่มต้นด้วยการแจกสมุดจดบัญชีแยกประเภทในวันแรกของการเรียนแก่เด็กทุกคน สมุดบัญชีพวกนี้หาซื้อได้ตามร้านค้าเครื่องใช้สำนักงานทั่วไปในราคาไม่กี่ดอลลาร์ ผมสอนให้เด็กเขียนหมวดหมู่ไว้บนหัวสมุดโดยแยกเป็น วันที่ ธุรกรรมที่ทำ เงินฝาก เงินหักบัญชี และเงินคงเหลือ ห้องของเราจะจ้างนายธนาคารสักสี่คน แต่ละคนมีหน้าที่ดูแลบัญชีของนักเรียนราวแปดคน ส่วนนายธนาคารจะได้สมุดบัญชีเพิ่มอีกเล่มหนึ่งเพื่อทำสำเนาการทำธุรกรรมของลูกค้าเก็บไว้ ด้วยวิธีนี้หากยอดเงินคงเหลือไม่ตรงกัน นายธนาคารกับลูกค้าสามารถเปรียบเทียบสมุดบัญชีของตัวเองเพื่อหาข้อผิดพลาดได้ แต่เด็กๆ ก็จะไม่เริ่มจด

บันทึกทางการเงินของตนอย่างละเอียดรอบคอบ ความผิดพลาดแบบนี้จึงแทบจะไม่เกิดขึ้นเลย

เบรนดา เด็กนักเรียนอายุ 10 ขวบคนหนึ่งที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง อยู่ในบ้านที่ไม่มีพ่อ ส่วนแม่ก็ทำงานดึกๆ ตื่นๆ หลังโรงเรียนเลิก เธอจึงกลับไปเจอแต่บ้านที่ว่างเปล่า แต่ถึงจะมีข้อเสียเปรียบ เด็กคนนี้ก็ได้รับรู้ทักษะที่มีค่าที่จะช่วยเธอให้อาชีพจะจุดเริ่มต้นที่ยากลำบากของชีวิต ผมอยากให้เห็นตัวเลขในสมุดบัญชีของเธอจริงๆ ผู้ใหญ่หลายคนที่ผมรู้จักยังทำบันทึกทางการเงินของเธอไม่ได้เลย แล้วก็ไม่น่าแปลกใจด้วยที่โต๊ะเรียนของเธอสะอาดหมดจด เธอระมัดระวังมากเรื่องเวลา โดยจะทำการบ้านให้เสร็จก่อนจึงฝึกกีตาร์และไวโอลิน พอสุดสัปดาห์เธอก็มีเวลาเล่นกับเพื่อนๆ เพราะทำงานเสร็จเรียบร้อยหมดแล้ว เบรนดาบริหารเวลาได้ดีเพราะเป็นคนมีระเบียบ บัญชีแยกประเภทและสมุดธนาคารของเธอสะท้อนการใช้ชีวิตของเธอได้อย่างดี

กรรณสิทธิ์

แต่ละเดือนเด็กนักเรียนต้องจ่ายค่าเช่าเพื่อนั่งเรียนในชื่อของตัวเอง อย่างไรก็ตาม ถ้าเด็กสามารถเก็บเงินได้เป็นสามเท่าของค่าเช่า เขาจะได้รับอนุญาตให้ซื้อที่นั่งของตัวเองและเรียกมันว่าคอนโดมิเนียม เด็กบางคนถึงกับเก็บออมจนมีเงินมากพอซื้อที่นั่งของเด็กคนอื่นแล้วเก็บค่าเช่าจากเด็กคนนั้นเป็นรายเดือน!

เมื่อนักเรียนที่ฉลาดลงทุนซื้อทรัพย์สิน พวกเขาจะเริ่มเข้าใจคุณค่าของการมีกรรมสิทธิ์ แต่ละเดือนพวกเขาเห็นเพื่อนๆ ดิ้นรนหาเงินมาจ่ายค่าเช่าขณะที่บัญชีธนาคารของตัวเองงอกงามขึ้น นี่ทำให้พวกเขาเริ่มเห็นอกเห็นใจพ่อแม่ที่ต้องยากลำบาก เจ้าของทรัพย์สินในห้อง 56 เริ่มตระหนักว่าการมีบ้านเป็นของตัวเองทำให้พวกเขามีรายได้เหลือสำหรับซื้อสินทรัพย์มีค่าในการประมูลประจำเดือน เมื่อเวลาผ่านไปหลายเดือน เด็กๆ ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงถึงประโยชน์

ของการเก็บออมและการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน เด็กที่ยังต้องจ่ายค่าเช่า อยู่ก็ได้เรียนรู้บทเรียนเดียวกัน แต่อาจจะเป็นบทเรียนที่เจ็บปวดกว่า

เป้าหมายไม่ใช่การสร้างเกมเศรษฐกิจในชีวิตจริงขึ้นมาในห้อง แต่เป็นการให้เด็กได้ตระหนักถึงประโยชน์ของการมีกรรมสิทธิ์ใน ทรัพย์สิน ความจริงที่น่าเศร้าก็คือไม่มีเด็กสักคนในห้อง 56 ที่มีบ้าน เป็นของตัวเอง ทั้งหมดมาจากครอบครัวที่ต้องเช่าบ้านอยู่ ผมอยากให้ ทุกๆ คนมีบ้านเป็นของตัวเองสักวัน

สิ่งหนึ่งที่น่าปลื้มใจที่สุดสำหรับครูอย่างผมคือการได้ยินข่าว จากศิษย์เก่าที่ก้าวไปข้างหน้าจนประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก พวกเขาส่วนใหญ่ซื้อบ้านเป็นของตัวเอง และมีอีกไม่น้อยเลยที่ซื้อบ้านให้พ่อแม่อยู่ ผมคงไม่ขอเอาหน้าจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นนี้ แต่ผมอดหัวใจ พองโตไม่ได้เมื่อคิดว่าระบบเศรษฐกิจของห้อง 56 อาจมีบทบาทเล็กๆ ในการช่วยพวกเขาให้รู้ซึ่งถึงคุณค่าของกรรมสิทธิ์

มีสิ่งพึงปรารถนาให้ครบทุก

ถ้าคุณเคยเดินทางกับลูกๆ หรือกลุ่มเด็กนักเรียน คุณอาจ สังเกตเห็นว่า เด็กๆ ใช้เงินกันแบบมือเติบเลยทีเดียว ถ้ามีเงินอยู่ใน กระเป๋าห้าดอลลาร์ พวกเขา ก็จะจ่าย เขาจะซื้อทุกอย่างที่ขวางหน้า ถ้าให้เลียนแบบคำพูดของจอร์จ คาร์ลิน¹ (George Carlin) ก็ต้องพูดว่า พวกเขาจะซื้อกระทั่งแท่งยาตามสำหรับจุมูกข้างซ้ายที่สลักคำว่า *New York City* เด็กๆ จึงกระเป๋าแฟบกลับจากทัศนศึกษาทุกครั้ง

ผมอยากสอนเด็กผมให้รู้ถึงคุณค่าของความมั่งคั่ง มันไม่มีอยู่ใน รายการมาตรฐานการเรียนรู้ของรัฐแคลิฟอร์เนียหรอก แต่การใช้จ่ายเงินอย่างระมัดระวังเป็นบทเรียนมีค่าควรแก่เรียนรู้ ถ้าคุณเคยไปชมบ้าน ของทอมัส เจฟเฟอร์สัน ที่มอนติเซลโล (Monticello) ผู้นำชมสถานที่ จะยกย่องประธานาธิบดีคนที่ 3 ของเราว่าเป็นผู้รู้ค่าของเวลาและ

¹นักแสดงตลกเดี่ยวไมโครโฟน นักวิจารณ์สังคม นักแสดง นักเขียนชาวอเมริกัน เจ้าของรางวัลแกรมมี่ห้า รางวัลและรางวัล Mark Twain Prize for American Humor

สถานที่ ท่านจะไม่ยอมให้ทั้งสองสิ่งนี้สูญไปโดยเปล่าประโยชน์ กระนั้น 200 ปีต่อมา เรากลับกลายเป็นสังคมแบบทิ้งๆ ขว้างๆ ยกตัวอย่างเช่น ที่โรงเรียนของเรา นักเรียนได้กินอาหารเช้าและกลางวันฟรี แต่อาหารฟรีส่วนใหญ่ก็นักถูกรักเด็กๆ ทั้งลงถึงขยะ พวกเขาไม่คิดสักนิดว่าสิ่งที่พวกเขาทำไปนั้นเป็นเรื่องที่น่าเศร้าเสียใจ

โดยอาศัยวิชาเศรษฐศาสตร์ เด็กๆ จะได้เรียนรู้ทั้งการใช้จ่ายอย่างประหยัดและการใช้ข้าวของอย่างรู้ค่า เมื่อนักเรียนต้องทำงานเพื่อหาเงินมาซื้อหนังสือหรือเครื่องคิดเลข เขาจะใช้มันอย่างระมัดระวังอย่าเข้าใจผมผิดนะครับ ผมไม่ใช่พวกนิยมวัตถุ และถ้าจะหาว่าผมซีเหี้ยวซี้ติด ก็ยังไม่ใช่ใหญ่ ในห้อง 56 เราใช้เครื่องมือที่ดีที่สุด ถุงมือเบสบอลที่แพงที่สุด และอุปกรณ์ศิลปะที่ทันสมัยที่สุด เราชอบของดีๆ และเป็นเพราะเด็กต้องทำงานและทุ่มเทเพื่อให้ได้มา เด็กๆ จึงรู้ซึ่งถึงคุณค่าของสิ่งของเครื่องใช้ของตัวเอง

เด็กๆ ฝึกใช้เงินของตัวเองอย่างฉลาดด้วยการเข้าร่วมการประมูลตอนสิ้นเดือน อาจมีสินค้าบางอย่างที่เด็กอยากได้ อาจเป็นหนังสือ *The Chronicles of Narnia* ครบชุด หรือบัตรของขวัญจากร้านหนังสือบานส์แอนด์โนเบิล (Barnes & Noble) เด็กๆ จะยกมือกันสลอนและเริ่มเสนอราคา บ่อยครั้งที่เด็กสนุกกับการเสนอราคาแข่งกันจนเงินหมดบัญชี ทั้งที่ของบางชิ้นเด็กเองก็ไม่ได้อยากได้นัก เมื่อความตื่นเต้นในการประมูลจางหายไป เขาจะมองดูของที่ชนะมาได้แล้วถามตัวเองว่า *คุ้มหรือเปล่านี่?* นี่เป็นคำถามที่ดีสำหรับผู้บริโภคในอนาคตของเราที่จะถามตัวเองเสียตั้งแต่ตอนเป็นเด็ก เด็กจำนวนมากได้บทเรียนราคาแพงว่ามันไม่ใช่ความคิดที่ดีเอาเสียเลยที่จะใช้เงินในบัญชีจนหมดเกลี้ยงในสถานการณ์ที่เอาอารมณ์เป็นใหญ่แบบนี้ วันหลังอาจมีอย่างอื่นที่ดีกว่ามาขายก็ได้

ระบบนี้สอนเด็กให้รู้จักอดออมซึ่งผมได้เห็นตอนที่เราเดินทางเด็กไม่ค่อยซื้ออะไรมากนัก เด็กๆ ไม่ประทับใจกับโฆษณาชวนเชื่อหรือดิสเพลย์สินค้าล่อตาล่อใจ อุปนิสัยที่ดีนี้จะเป็นประโยชน์เมื่อพวกเขาเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยและหลังจากนั้น เราทุกคนต้องเรียนรู้ที่จะใช้

จ่ายอย่างจำกัดจำเขี่ยในบางช่วงของชีวิต และมันก็ไม่เสียหายอะไรที่จะเริ่มเมื่อเรายังเป็นเด็ก

อดเปรี้ยวไว้กินหวาน

ด้วยการฝึกให้เด็กๆ รู้จักเก็บหอมรอบริบ ระบบเศรษฐกิจของ เราได้สอนหลักการที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งแก่เด็กๆ นั่นคือ การรู้จักอดทน รอล้างที่ตึกว่า ในสังคมพาสต์ฟูดของเรา เด็กๆ ถูกกระตุ้นให้อยากได้ทุกอย่าง *เดี๋ยวนี้* แต่โปรแกรมของห้อง 56 สอนนักเรียนว่า คนที่เก็บออม และใช้จ่ายอย่างรอบคอบมักจะกลายเป็นคนที่มีฐานะทางการเงินดีกว่า คนที่ใช้จ่ายอย่างสุรุ่ยสุร่ายเพื่อสนองความพอใจเฉพาะหน้าแทบทั้งนั้น

ดูเอมีเป็นตัวอย่าง เธอไม่เคยกะโตะกะตากะตาคะตาเรื่องนี้เลย เธอตัดสินใจที่จะนั่งเงียบๆ และงดสูราคาในการประชุมมาตั้งแต่ต้น ปี เธอเป็นนักเรียนที่ทำงานพิเศษโดยไม่มีใครรู้ ร่วมกิจกรรมทุกอย่าง ที่มีให้เลือก และเรียนอย่างหนักเพื่อเป็นที่หนึ่งในห้อง คุณเดาได้เลย พอเวลาผ่านไปสักพักหนึ่ง เอมีก็ซื้อทรัพย์สินได้หลายอย่าง เธอส่งท้าย ปีการศึกษานั้นด้วยการประมูลสิ่งที่คุณหมายปองมากที่สุดได้หลายชิ้น ทั้งหมดนี้เพราะเธอรู้ว่าผู้ที่รอคอยย่อมได้สิ่งที่ดีที่สุด

เด็กนักเรียนห้อง 56 นำบทเรียนนี้ไปใช้กับความใฝ่ฝันที่จะ เป็นคนแรกของครอบครัวที่ได้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัย ในโรงเรียน มัธยมปลาย ขณะที่นักเรียนคนอื่นใช้เวลาโดยเปล่าประโยชน์และโดด เรียน เด็กเหล่านี้เอาจริงเอาจัง พวกเขาเล่นสนุก แต่ขณะเดียวกันก็ เข้าใจดีว่าการเรียนหนักในวันนี้เป็นการเปิดประตูไปสู่อนาคตที่ดีกว่า มาก พวกเขาอดเปรี้ยวไว้กินหวาน พวกเขาอาจไม่ใช่เด็กที่เด่นดัง ที่สุดในห้อง และแน่นอนไม่ใช่เด็กที่ใครจะสังเกตเห็นได้ง่ายๆ นั่นคือ พวกเขาจะฉายแววเอาในปีสุดท้าย มันน่าแปลกใจ ที่เรามักจะสังเกตเห็นเด็กๆ ที่ได้รับทุนการศึกษาในมหาวิทยาลัยชั้นนำ เมื่อไม่นาน มานี้ ลินดา คิชย์เก่าคนหนึ่งของผมส่งอีเมลล์มาหาผมเกี่ยวกับ “ปัญหา” ของเธอ เธอได้รับการตอบรับจากมหาวิทยาลัยหลายแห่งเสียจนเธอ

ตัดสินใจเลือกไม่ถูก เธอยังคงถ่อมตัว แต่แอบบอกความในใจกับผมว่า เวลาที่เพื่อนอัจฉริยะใจใน “โชค” ของเธอ เธอจะคิดว่าโชคไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสำเร็จของเธอ การเรียนอย่างหนักและความวิริยะอุตสาหะต่างหากที่ทำให้เธอได้ดี

กักกะชั่วชีวิต

หลายปีก่อน ผมรู้จักครูคนหนึ่งซึ่งเป็นหนึ่งในจำนวนครูที่ป๊อปปูล่าร์ที่สุดในโรงเรียนของเรา เวลาที่นักเรียนของเธอคุยกับผม บทสนทนามักเป็นไปในทำนองนี้:

คริสทีน: สักวันหนึ่งหนูจะมาอยู่ห้องครู

เรฟ: เยี่ยม! แล้วตอนนี้ใครเป็นครูห้องหนูล่ะ?

คริสทีน: มิสป๊อปปูล่าร์

เรฟ: สุดยอด หนูชอบห้องของหนูมั๊ย?

คริสทีน: หนูรักมิสป๊อปปูล่าร์ เธอเป็นครูที่ดีที่สุด

เรฟ: งั้นเธอ เจ้งไปเลย ทำไมเธอถึงดีที่สุดล่ะ?

คริสทีน: ก็ครูดีที่สุดนี่คะ

เรฟ: รู้แล้ว ครูถามว่าทำไมถึงดีที่สุดล่ะ?

คริสทีน: เพราะเธอดีที่สุด

เรฟ: ใช่ หนูบอกครูแล้ว ไหนลองบอกสิ่งที่หนูเรียนรู้จากครูของหนูมาซี?

คริสทีน: เอ้อ...อืม..

เรฟ: ว่ามาสิ ปีนีหนูเรียนรู้อะไรในห้องบ้าง?

คริสทีน: (ขมวดคิ้วอย่างใช้สมาธิ) เราเรียนบทกวี!

เรฟ: เยี่ยมไปเลย! ไหนลองท่องกวีให้ครูฟังสักบทซี

คริสทีน: เอ้อ อ้อ ไม่คะ ท่องไม่ได้

เรฟ: ลองบอกชื่อบทกวีที่อ่านให้ครูฟังสักบทได้ไหม?

คริสทีน: รู้สึกหนูจะลืมหมดแล้ว...

เห็นได้ชัดว่าครูแบบนี้ไม่ใช่ครูที่ดีที่สุด แต่เด็กรัก เธอเป็นครูประเภทที่คิดว่า การเอาเด็ก 9 ขวบมาทำตัวเหมือนเด็กวัยรุ่นเป็นอะไรที่น่ารัก เธอจะเชิญเด็กไปค้างคืนที่บ้าน มีปาร์ตี้เต้นรำกันและเล่นเกมที่เป็นผู้ใหญ่เกินไปสำหรับเด็กๆ ถึงยังไงเธอก็ได้ชื่อว่าเป็นครูที่ดีที่สุดอยู่ดี แต่ผมไม่ขอเป็นอย่างเธอ ในการช่วยให้เด็กๆ กลายเป็นคนพิเศษนั้น เราต้องสอนบทเรียนที่พวกเขาจะสามารถนำไปใช้ได้ตลอดชีวิต ระบบเศรษฐกิจของคณะละครเชกสเปียร์แห่งโฮบาร์ตคือบทเรียน เช่นที่ว่านั่น ปีที่แล้วผมได้รับจดหมายจากเฮเลน ศิษย์เก่าที่เข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยวอชิงตันแอนดัลลีในรัฐเวอร์จิเนีย ระหว่างที่เรียนอยู่ปีสาม เฮเลนเลือกไปเรียนต่อต่างประเทศ เธอเขียนจดหมายถึงผมและกล่าวถึงอะไรบางอย่างที่เป็นมาตรวัดความสำเร็จของห้องเรียนได้แม่นยำกว่าแบบทดสอบมาตรฐานใดๆ จากการได้อยู่กับนักเรียนต่างชาติในประเทศญี่ปุ่น เธอตั้งข้อสังเกตว่าเพื่อนๆ ของเธอล้วนมีปัญหาทางการเงินและเมื่อเข้าตาจนก็ต้องโทรเลขขอเงินทางบ้านเพิ่ม เฮเลนบอกว่าเธอเป็นคนเดียวที่ไม่มีปัญหา เพราะการที่เธอรู้คุณค่าของการประหยัด ใช้เงินภายในงบ และรู้จักอดเปรี้ยวไว้กินหวาน เฮเลนจึงไม่เพียงแต่มีเงินพอใช้เท่านั้น เธอยังวางแผนจะเดินทางท่องเที่ยวประเทศอื่นก่อนกลับสหรัฐอเมริกาด้วย และนี่คือเด็กที่เคยยากจนมาก่อน เธอชอบคุณผม และบอกว่าเธอไม่เหมือนนักศึกษาคนอื่น เพราะเธอเข้าใจเรื่องความรับผิดชอบทางเศรษฐกิจเป็นอย่างดี เธอเรียนรู้เรื่องนี้เมื่อตอนอยู่เกรด 5!

ผู้ชมต้องมนตร์สะกดของวินซีที่แสดงเป็นเฮนรีที่ 5

ลูกบ้าไม่จำกัด

*ช่างแม่งตอร์ปิโด! เดินหน้าเต็มพิกัด!*¹

¹มาจาก “Damn the Torpedoes! Full Speed Ahead!” คำพูดที่มีชื่อเสียงของพลเรือเอกเดวิด กลาสโกว์ แฟร์ราเกตต์ (David Glasgow Farragut) ขณะนำกองเรือบุกเข้าอ่าวโมบิล รัฐแอละแบมา ปี 1864 ระหว่างสงครามกลางเมืองอเมริกัน

ระบบแสงสีเสียงนมรมิติห้อง 56 เป็นเวทีละคร

คิดด้วยตัวเอง

งานนี้ต้องเหนื่อยกันหน่อยละ ผมเขียนบทนี้เพื่อครูที่ทรมสุดตัวอยู่แล้วแต่ก็ยังอยากทำให้ดียิ่งไปกว่านั้น ถ้าคุณคิดว่าตอนกีไฮเตคิดถูก ก็จงอ่านต่อไป ถ้าคุณรักการสอนหนังสือมากจนคุณยอมสอนฟรีก็ได้ ถลกแขนเสื้อเตรียมลุยได้เลย และถ้าที่สุดของความยินดีปรีดาของคุณคือการเฝ้าดูเด็กๆ ประสบความสำเร็จกับสิ่งที่พวกเขาไม่รู้ด้วยซ้ำว่าเป็นไปได้ คุณก็มาถูกที่แล้ว

ห้อง 56 เปิดทำการเวลา 6.30 น. เข้าทุกวันมาตลอดเวลามากกว่า 20 ปี ผมจะมาถึงโรงเรียนตั้งแต่ฟ้ายังไม่สว่าง ก่อนเวลาเริ่มเรียนมากกว่าหนึ่งชั่วโมง และพบนักเรียนรออยู่ด้วยความกระตือรือร้นที่จะ

ทำงาน นักเรียนพวกนี้มาเรียนด้วยความสมัครใจ และเราจะใช้เวลากว่าหนึ่งชั่วโมงในการเรียนการสอนทักษะที่มักจะถูกมองข้าม นั่นคือ การแก้โจทย์ปัญหา ผมเป็นคนแรกที่ยอมรับว่า ผมทำผิดพลาดนับครั้งไม่ถ้วนในอาซีพครู และผมก็พยายามแก้ไขปรับปรุงอยู่เสมอๆ แต่ความคิดที่จะเริ่มเรียนแต่เช้าเพื่อมาทำโจทย์ปัญหากันนี้เป็นสิ่งหนึ่งที่ผมไม่เคยเสียใจและไม่มีวันจะเสียใจ เช่นเดียวกับความคิดดีๆทั้งหลาย เรื่องนี้เริ่มต้นโดยบังเอิญ อยู่ในกรณีนี้ เกิดจากความหลงผิดที่พยายามจะเสาะหาวิธีเอาชนะการแข่งขัน แต่ได้แปรเปลี่ยนไปเป็นช่วงเวลาที่มียุคที่สุดของวันสำหรับนักเรียนของผม

ทุกวันนี้นักเรียนในห้อง 56 เป็นนักแก้โจทย์ปัญหาตัวฉกาจ แต่เมื่อก่อนนี้ไม่ใช่ ช่วงแรกของอาซีพครู ผมสอนเรื่องการคิดอย่างมีวิจรรณญาณและการแก้โจทย์ปัญหาเพราะผมอยากให้เด็กของผมชนะการแข่งขันคณิตศาสตร์ที่จัดขึ้นเป็นครั้งคราวที่โรงเรียนผม ห้องที่ชนะจะได้ไปแข่งขันกับโรงเรียนอื่นและเขตพื้นที่การศึกษาอื่น นักเรียนของผมได้ชัยชนะในการแข่งขัน และผมก็โง่พอที่จะภาคภูมิใจ ผมเสียเวลาอยู่นานกว่าที่จะได้ตระหนักว่าในขณะที่มุ่งเน้นเอาแต่ชัยชนะในการแข่งขัน ผมได้พลาดโอกาสสำคัญที่จะสอนบทเรียนที่มีคุณค่าอย่างแท้จริงและจะคงอยู่ตลอดกาล เป้าหมายของการสอนการแก้โจทย์ปัญหาควรเป็นไปเพื่อการพัฒนา *กระบวนการ* คิดและการวิเคราะห์ ซึ่งจะช่วยให้เด็กสามารถแก้โจทย์ปัญหาทั้งในชั่วโมงคณิตศาสตร์และในชีวิตประจำวันได้ การหวังว่าจะเอาชนะการแข่งขันเป็นเพียงวิธีคิดขั้นที่ 2 ผมต้องการตั้งเป้าหมายให้สูงกว่านั้นและผมต้องการพาเด็กๆ ไปถึงเป้าหมายนั้นกับผมด้วย

เนื่องจากผมไม่ใช่ครูที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อะไรเป็นพิเศษ ผมจึงตัดสินใจให้สิ่งที่มีค่าที่สุดที่ผมจะให้เด็กได้ นั่นคือ เวลา ผมใช้เวลามากมายนับกับเด็กนักเรียนของผม ผมทำงานกับเด็กแทบจะทุกวันในช่วงปิดเทอม เราทำงานวันเสาร์ ในระหว่างสัปดาห์ บางครั้งเราอยู่ในห้องเรียนกันจนถึงเวลาอาหารเย็น

ผมไม่ใช่หนักบุญ มีบ่อยๆ ที่ผมอยากจะอยู่ที่คอร์ตเทนนิสหรือไปดูคอนเสิร์ตกับภรรยาผม นั่นเป็นสิ่งที่ผมต้องแลกกับการมีเวลาอยู่กับ

เด็กๆ แต่สิ่งที่ผมได้รับคืนมานั้นมีค่ากว่าต้นทุนที่ผมจ่ายไปอย่างเทียบไม่ได้ บางครั้งการเรียนรู้ที่ดีที่สุดในห้อง 56 ก็เกิดขึ้นนอกชั่วโมงเรียนปกติ เช่น ก่อนหรือหลังเลิกเรียน เด็กๆ ห้อง 56 ทุกคนอยู่ที่นั่นในช่วงเวลานั้นเพราะเขาอยากอยู่ ไม่ใช่เพราะถูกทำโทษ สิ่งที่ผมต้องทำก็แค่สอน และนั่นคือความสุข ฟังดูออกจะโรแมนติคสักหน่อย ช่วงเวลาที่เราฝึกแก้โจทย์ปัญหาเริ่มขึ้นท่ามกลางความมืดและสิ้นสุดลงเมื่อแสงสว่างส่องมาตอนพระอาทิตย์ขึ้นพร้อมกับการเริ่มต้นการเรียนการสอนตามปกติในวันนั้น

คัมภีร์

ตอนเริ่มต้นปี ผมเล่นเกมง่ายๆ เกมหนึ่งกับนักเรียน ผมบอกพวกเขาว่าเราจะมาแก้โจทย์ยากๆ กัน ผมขอให้เด็กๆ แสดงความพร้อมให้ดูหน่อย เด็กๆ เกือบทั้งหมดแสดงความพร้อมด้วยการเอาระดาศออกมาแล้วหยิบดินสอขึ้นมา

ผมเริ่มหัวเราะและถามเด็กๆ ว่าทำไมต้องถือดินสอด้วย บทเรียนบทแรกก็คือ ดินสอไม่ได้ช่วยแก้โจทย์ คนต่างหากที่แก้โจทย์ เด็กๆ ได้เรียนรู้ว่าขั้นแรกในการแก้โจทย์คือวางดินสอลงแล้วทำความเข้าใจโจทย์ที่อยู่ตรงหน้า ถึงจุดนี้ผมแจกสำเนา “คัมภีร์” ในห้อง 56 นี้ไม่ใช่พระคัมภีร์ใหม่หรือพระคัมภีร์เก่า แต่เป็นกระดาษแผ่นหนึ่งที่เด็กๆ จะได้รับในวันแรกของการเรียนการแก้โจทย์ปัญหา เด็กๆ จะติดไว้ที่โต๊ะและท่องจำ (ขอโทษ) ราวกับบทสวด แผ่นกระดาษแบบนี้มีต่างๆ กันไป แต่แบบที่เราใช้อยู่เป็นอย่างนี้ครับ

วิธีแก้โจทย์ปัญหา

ขั้นตอนที่ 1 ทำความเข้าใจปัญหา

(วางดินสอลง)

เก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 เลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสม

ลงมือทำ
เลือกวิธีการทางคณิตศาสตร์
วาดภาพ
คาดเดาและตรวจสอบ
มองหาแบบแผน
เขียนแผนภูมิหรือตาราง
ทำรายการอย่างเป็นระบบ
ใช้วิธีคิดหาเหตุผลอย่างเป็นตรรกะ
ลองทำย้อนกลับ

ขั้นตอนที่ 3 แก้ปัญหา

(หยิบดินสอ)

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์

คำตอบของฉันสมเหตุสมผลหรือเปล่า?

เด็กๆ กับผมพบทวนขั้นตอนต่างๆ ของการแก้โจทย์ปัญหานี้ จนกระทั่งพวกเขาเบื่อไปเลย คนที่ทำให้ผมตาสว่างเพราะได้ตระหนักถึงความสำคัญของการสอนกระบวนการคิดเป็นครั้งแรกคือครูคณิตศาสตร์ชื่อแรนดี ซาลส์ เขาชี้ให้เห็นประโยชน์สองประโยชน์ที่ครูชี้หูดึงดูดขอบพูดในห้องเรียนนั่นคือ “ใช้สมองหน่อยสิ” และ “อ่านคู่มือสิ”

เมื่อนักเรียนมีปัญหากับโจทย์ บางครั้งครูจะหมดความอดทนแล้วตะคอกว่า “ใช้สมองหน่อยสิ!” ใช้สมองอะไร? แล้วมันหมายความว่าอะไร? ผมยังไม่เห็นเลยว่าจะมีใครใช้คำสั่งนี้ได้ผล แล้วก็ “อ่านคู่มือสิ” คำสั่งนี้มักจะหลุดออกมาตอนที่นักเรียนคนหนึ่งรวบรวมความกล้าพอจะขอให้ครูช่วยอธิบายโจทย์ เมื่อเด็กถูกสั่งทับด้วยคำว่า “อ่านคู่มือสิ” เด็กก็มักจะกลัวเกินกว่าจะตอบได้ว่า “นี่ คุณครูครับ ผมอ่านมาสิบสองรอบแล้วนะครับ แล้วผมก็ยังไม่เข้าใจอยู่ดี ผมต้องการให้ครูช่วย ปิดໂອເຢັຍ”

เรา ทั้งพ่อแม่และครู ต้องทำอะไรมากกว่าจะชี้ทางสงเคราะห์ให้เด็ก ๆ ที่กำลังดิ้นรนหาทางออก คัมภีร์ดังกล่าวช่วยนำทางนักเรียนของ ผมให้เดินตามกระบวนการแก้ปัญหาเป็นขั้นๆ มันแสดงให้เห็นว่าจะ ทำความเข้าใจ โจทย์ และแก้ปัญหาได้อย่างไร

ตั้งแต่ต้นปี นักเรียนจะถูกแบ่งออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คน ผมบอกเด็กๆ ว่าเราจะใช้เวลาสัปดาห์หนึ่งฝึกแต่ละกลยุทธ์ในคัมภีร์ของเรา เราอาจใช้สัปดาห์แรกเรียนแก้ปัญหาด้วยการวาดภาพ ในกรณีนั้น ผมจะเริ่มด้วยการให้โจทย์ปัญหาต่างๆ ทำนองนี้:

จอห์นอบเค้กรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าให้เพื่อนเนื่องในวันเกิด เขา ปักเทียนรอบเค้กห่างกัน 2 นิ้ว ด้านยาวมีเทียน 6 เล่ม ด้าน กว้างมีเทียน 5 เล่ม เค้กมีความยาวเท่าไร? กว้างเท่าไร? มีเทียนปักอยู่บนเค้กทั้งหมดกี่เล่ม?

เด็กที่ไม่มีประสบการณ์ในการแก้โจทย์ปัญหาจะไม่สามารถหาคำตอบได้เลย ส่วนเด็กอื่นๆ โดยเฉพาะพวกที่เรียนแต่วิธีคำนวณแต่ ไม่ได้เรียนทักษะในการวิเคราะห์ด้วยแล้ว อาจตอบว่าบนเค้กมีเทียนอยู่ 22 เล่ม ($6+6+5+5$) เด็กพวกนี้จะคำนวณว่าเค้กมีความยาว 12 นิ้ว (6×2) และกว้าง 10 นิ้ว (5×2) เด็กจะเขียนคำตอบแล้วทำโจทย์ข้ออื่นต่อ โชคดี คำตอบนี้ผิด

ช่วงเวลาที่ผมสอนเด็กนักเรียนในระยะแรกของการเรียนเรื่องการแก้โจทย์ปัญหามักจะเป็นไปในลักษณะนี้ เวลาประมาณ 6.40 น. เมื่อเด็กอ่านโจทย์เสร็จแล้ว พวกเขาจะนั่งตัวตรงและวางดินสอลง

เราฟ: อย่างแรกเลยที่เราต้องทำเพื่อแก้โจทย์นี้คืออะไร?
 ขั้นตอนที่ 1 คืออะไร?

ทุกคน: เข้าใจโจทย์

เราฟ: เราจะเข้าใจได้อย่างไร?

เจสซิกา: เก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

เราฟ: เกี่ยวข้องหมายถึงอะไร?

ทุกคน: สำคัญ
เรฟ: อะไรคือข้อมูล?
คิว: สิ่งที่โจทย์บอก
เรฟ: เวลาเราอ่านโจทย์ ข้อมูลที่มีจะเกี่ยวข้องเสมอเลย
ไหม?
ทุกคน: ไม่
เรฟ: ถูกต้อง บางครั้งข้อมูลก็ไม่เกี่ยวข้องเลย
ไหนใครลองบอกข้อมูลที่เกี่ยวข้องหน่อยซิ?
ลูซี่: เด็กที่บ่นะคะ มันเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า
จอห์น: มีเทียน 6 เล่มปักอยู่บนด้านยาว
เรฟ: แล้วมีด้านยาวอยู่ที่ด้านล่ะ? (ตรวจสอบความ
เข้าใจ)
ทุกคน: 2
สเตฟานี: มีเทียน 5 เล่มอยู่บนด้านกว้าง
เรฟ: มีอะไรอีกไหม?
ทุกคน: (เงิบ)
เรฟ: เอาละ แล้วจอห์นปักเทียนห่างกันเท่าไรล่ะ?
(ชี้แนะเด็กเพื่อให้เข้าใจข้อมูล)
เอตการ์: 2 นิ้ว
เรฟ: ถูกต้อง เอตการ์ ครูว่าเรามีข้อมูลและเข้าใจโจทย์
แล้วนะ ใครบอกครูได้บ้างว่าขั้นตอนที่ 2 เป็นยัง
ไง?
ทุกคน: เลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสม
เรฟ: ขอบใจนะที่ยังจำได้ว่าต้องใช้คำที่เหมาะสมด้วย
แล้วมีใครรู้บ้างใหม่ว่ากลยุทธ์ที่เหมาะสมคืออะไร?
โซลอา: วาดภาพ
เรฟ: ถูกต้อง (เด็กๆ รู้ว่าเรากำลังจะวาดภาพเพื่อแก้
โจทย์) ทีนี้ถึงเวลาของขั้นตอนที่ 3 แล้ว
ขั้นตอนที่ 3 คืออะไร?
ทุกคน: หยิบดินสอแล้วแก้โจทย์

เราฟ: แล้วก็เสร็จใช่ไหม?

ทุกคน: ไม่ใช่ ! เราต้องวิเคราะห์ด้วย

เราฟ: เอาละงั้นก็ลงมือทำงานกันได้เลย

เด็กทำงานเป็นกลุ่มๆ ละ 4 คนและเริ่มวาดภาพ ไม่นานนัก พวกเขาารู้ตัวว่าเทียนเล่มที่อยู่ตรงมุมเค้กถูกนับรวมกับจำนวนเทียนทั้งที่อยู่บนด้านกว้างและด้านยาวของเด็ก นักเรียนจะพบว่าเค้กมีเทียนปักอยู่เพียง 18 เล่มเท่านั้น พวกเขาได้เรียนรู้ว่าจะเห็นคำตอบสำหรับโจทย์ได้ชัดเจนขึ้นเมื่อเลือกใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสม ซึ่งในกรณีนี้คือการวาดภาพ

ในการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อให้ได้คำตอบออกมาหนึ่งคำตอบนั้น เด็กได้ทำมากกว่าการแก้โจทย์ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน มิตรภาพของพวกเขาก่อตัวขึ้น เด็กๆ เรียนรู้ที่จะฟังกันและกัน ถ้าจะยกคำกล่าวของ ดร. คิง ก็อาจจะพูดได้ว่าพวกเขายังเรียนรู้ที่จะคิดต่างโดยไม่ต้องบาดหมางกันด้วย เมื่อเด็กๆ ได้คำตอบที่ขัดแย้งกัน พวกเขาไม่ทะเลาะกัน แต่นักแก้โจทย์ทุกคนจะได้รับโอกาสอธิบายวิธีคิดของตัวเองภายในกลุ่ม การได้เห็นเด็กจำนวนมากพบความผิดพลาดของตนเองจากการฟังคำอธิบายที่ไม่ถูกต้องของตัวเองนั้นเป็นเรื่องน่ายินดี

จากสัปดาห์กลายเป็นเดือน บรรดานกน้อยที่ตื่นเช้าเหล่านี้แก้โจทย์ปัญหาเป็นร้อยๆ ข้อ หลังจากนั้นไม่นาน ผมก็ต้องคอยบอกให้เด็กๆ ทำตามที่ละชั้นที่ละตอนอีกต่อไป แต่ผมจะแจกโจทย์ให้แผ่นหนึ่ง แล้วให้แต่ละกลุ่มตัดสินใจหากกลยุทธ์ที่เหมาะสมกันเอง ครูสอนคณิตศาสตร์หลายคนสนับสนุนให้เด็กแก้ปัญหาด้วยการมองหา “คำสำคัญ” (keyword) โดยเน้นให้ได้คำตอบที่ถูกต้อง เด็กๆ ในห้อง 56 ก็อยากได้คำตอบที่ถูกต้องเหมือนกัน แต่พวกเขาารู้ดีว่า กระบวนการค้นหาคำตอบที่ถูกต้องนั้นสำคัญยิ่งกว่าตัวคำตอบเองเสียอีก

นี่คือตัวอย่างโจทย์ที่เด็กๆ จะต้องหาวิธีแก้:

คำถามที่ 1

มอยเชสเห็นนกฟองหนึ่ง ครึ่งหนึ่งในฟองเป็นนกแก้ว หนึ่งในสี่เป็นนกอินทรี ที่เหลือเป็นห่าน ห่านมีอยู่ 3 ตัว มีนกอินทรีอยู่กี่ตัว

คำตอบ - มีนกอินทรี 3 ตัว

นักเรียนต้องรู้ว่ากลยุทธ์ที่เหมาะสมในที่นี้คือการเลือกวิธีการ ซึ่งหมายความว่าการบวก การลบ การคูณ และการหาร จะนำไปสู่คำตอบที่ถูกต้อง ในโจทย์นี้นักเรียนต้องเอา $1/2 + 1/4$ ก่อนแล้วเอาผลรวมที่ได้ไปลบออกจากจำนวนเต็ม ($1 - 3/4$) จึงจะได้คำตอบว่าจำนวน “ที่เหลือเป็นห่าน” คือ $1/4$ เนื่องจากโจทย์บอกว่ามีห่านอยู่ 3 ตัวและห่านเหล่านี้คิดเป็น $1/4$ ของนกทั้งหมด ซึ่งเท่ากับจำนวนนกอินทรี นักเรียนที่ไม่เข้าใจเรื่องเศษส่วนบางคนอาจพบว่าการวาดภาพเป็นกลยุทธ์ที่ช่วยได้ ซึ่งทำให้เด็กเห็นว่าอาจมีวิธีคิดมากกว่าหนึ่งได้ นี่จึงเป็นข้อดีอีกประการหนึ่งของการแก้โจทย์คณิตศาสตร์

คำถามที่ 2

พนักงานเสิร์ฟสาวสามคนคือดูลเซ แมริลิน และเทรซี เอาเงินค่าทิปที่ได้ใส่รวมกันในขวดโหลใบหนึ่ง ดูลเซกลับบ้านก่อน เธอเอาเงินส่วนของเธอไป 1 ใน 3 แมริลินไม่รู้ว่าดูลเซเอาส่วนแบ่งของเธอไปแล้วจึงเอาเงินที่เธอคิดว่าเป็นส่วนของเธอไป ส่วนเทรซีซึ่งไม่รู้ว่าคนอื่นเอาเงินที่ต่างคิดว่าเป็นส่วนแบ่งของตัวเองไปแล้วก็เอาเงิน 1 ใน 3 ของที่เหลือออกไป ในโหลเหลือเงินอยู่ 8 ดอลลาร์ ถามว่าในตอนแรกมีเงินค่าทิปอยู่ในโหลทั้งหมดเท่าไร?

คำตอบ - ในโหลมีเงินค่าทิปอยู่ 27 ดอลลาร์

นักเรียนจะรู้ว่าการแก้โจทย์ปัญหาแบบนี้ต้องทำจากหลัง มาหน้า เนื่องจากเทรซี พนักงานเสิร์ฟคนสุดท้ายเหลือเงินไว้ในขวดโหล 8 ดอลลาร์ ฉะนั้นเธอจึงเอาเงินไป 4 ดอลลาร์ ซึ่งเธอเข้าใจว่าเป็น ส่วนแบ่งที่ถูกต้อง หมายความว่าก่อนหน้าที่เธอจะเอาเงินไปนั้น มีเงิน อยู่ในโหล 12 ดอลลาร์ และเป็นเงิน 12 ดอลลาร์ที่แมริลิน พนักงาน เสิร์ฟคนที่สองเหลือไว้ ด้วยเหตุผลเดียวกันนี้เอง ดุลเซได้ทิ้งเงินไว้ 18 ดอลลาร์ หมายความว่าดุลเซเอาไป 9 ดอลลาร์ แสดงว่าเมื่อแรกนั้นมี เงินทิบอยู่ทั้งหมด 27 ดอลลาร์

คำถามที่ 3

ในการแข่งขันคณิตศาสตร์ของคณะละครเชกสเปียร์แห่ง ไฮบาร์ท นักเรียนจะได้รับโจทย์ คนละ 20 ข้อ คำตอบที่ถูกต้องแต่ละ ข้อจะได้รับคะแนน 5 คะแนน ส่วนคำตอบที่ผิดจะถูกหักคะแนนออก 2 คะแนน เอลเนาได้คะแนน 72 คะแนน ถามว่าเอลเนาตอบคำถาม ถูกกี่ข้อ?

ตอบ - เอลเนาตอบถูก 16 ข้อ

นักเรียนชั้นโตกว่านี้คงใช้พีชคณิตเพื่อหาคำตอบ แต่นักเรียน ชั้นเล็กอาจใช้วิธีเดาแล้วเช็คคำตอบเอา เนื่องจากนักเรียนรู้ว่ามียุทธียอยู่ 20 ข้อ ฉะนั้นจึงเดาได้ว่ามีคำตอบที่ถูกต้องกี่ข้อ สมมุติว่าที่แรกเดาว่า 14 ก็สามารเช็คคำตอบได้ด้วยการคำนวณ คำตอบที่ถูกต้อง 14 ข้อ จะได้คะแนน 70 คะแนน แต่คำตอบที่ผิด 6 ข้อจะทำให้คะแนนของ เอลเนาเหลือ 58 ที่นี้นักเรียนก็จะเห็นว่าที่เดาว่า 14 ข้อนั้นน้อยเกินไป จึงต้องเดาใหม่ กลยุทธ์นี้ช่วยเด็กๆ ให้รู้จักประมาณค่า ประเมิน และหาเหตุผลสนับสนุน

คำถามที่ 4

ตอนปลายฤดูร้อน เซอร์เฮียน แมกเคลเลนอยากจะให้ของขวัญ แก่คณะละครเชกสเปียร์แห่งไฮบาร์ท ท่านเซอร์ก็เลยคิดเกมขึ้นมาเกม

หนึ่งเพื่อดูว่าใครบ้างจะได้รับของขวัญ ท่านเซอร์ให้เด็กๆ เข้าแถวและนับเด็กๆ ได้ 100 คน เขาเอากิ่งไม้ให้เด็กคนแรก 100 อัน ให้เด็กเก็บไว้เอง 1 อัน จากนั้นให้เดินแจกกิ่งไม้ที่เหลือให้คนอื่นในแถวคนละ 1 อัน หลังจากแจกเสร็จ เด็กคนแรกก็กลับมาเข้าแถวใหม่และจะไม่ถูกเรียกซ้ำอีก จากนั้นเซอร์เอียนก็บอกให้เด็กคนที่สองเดินเก็บกิ่งไม้คืนจากเด็กทุกคนในแถวที่เป็นเลขคู่โดยเริ่มนับจากตัวเอง ส่วนเด็กคนที่สามให้เดินไปหาเด็กคนที่อยู่ในตำแหน่งที่เป็นผลคูณของ 3 และรับกิ่งไม้ 1 อันมาจากคนที่มิกิ่งไม้ หรือส่งกิ่งไม้ 1 อันให้คนที่ไม่มี เด็กคนที่สี่ทำเหมือนกันคือหาคนที่อยู่ในตำแหน่งที่เป็นผลคูณของ 4 ทำอย่างนี้ไปเรื่อยๆ จนถึงเด็กคนที่ 100 เกมดำเนินไปอย่างนั้นจนเด็กได้ส่งหรือรับกิ่งไม้ครบทุกคน เซอร์เอียนให้ของขวัญแก่เด็กที่ยังมีกิ่งไม้อยู่ในมือเมื่อจบเกม ถามว่าเขาให้ของขวัญไปกี่ชิ้น

ตอบ - เซอร์เอียนให้ของขวัญไปทั้งหมด 10 ชิ้น

จากประสบการณ์ เด็กๆ จะจำได้ว่าต้องมองหาแบบรูป (pattern) เนื่องจากมีเด็กอยู่ในแถวถึง 100 คน วิธีที่ดีที่สุดคือทำให้โจทย์ง่ายขึ้นด้วยการดูที่เด็กเพียง 10 คนแรก เมื่อไล่ดูข้อมูลที่มีอยู่เราก็จะเริ่มเห็นคำตอบ:

เด็กคนที่ 1 แจกกิ่งไม้แก่ทุกคน ฉะนั้นเด็กคนที่ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 และ 10 จึงมีกิ่งไม้

เด็กคนที่ 2 เอากิ่งไม้คืนมาจากเด็กในตำแหน่งเลขคู่ ตอนนี้เด็กคนที่มิกิ่งไม้ก็จะเป็นเด็กคนที่ 1, 3, 5, 7, 9

เด็กคนที่ 3 หาคคนที่อยู่ในตำแหน่งผลคูณของ 3 ฉะนั้นเขาจะเอากิ่งไม้คืนมาจากเด็กคนที่ 3 และ 9 แต่ส่งกิ่งไม้ให้เด็กคนที่ 6 ตอนนี้เด็กคนที่มิกิ่งไม้คือ 1, 5, 6, 7

เด็กคนที่ 4 เอากิ่งไม้ให้ตัวเองและเด็กคนที่ 8 คนละ 1 อัน ตอนนี้เด็กคนที่ 1, 4, 5, 6, 7 และ 8 ก็จะมีกิ่งไม้

เด็กคนที่ 5 เอากิ่งไม้ของตัวเองให้เด็กคนที่ 10 ตอนนี้เด็กคนที่ 1, 4, 6, 7, 8 และ 10 มีกิ่งไม้

เด็กคนที่ 6 จะต้องเอากิ่งไม้ของตัวเองออกไป เด็กคนที่ 7 และ 8 ต้องทำแบบเดียวกันเมื่อถึงตาตัวเอง

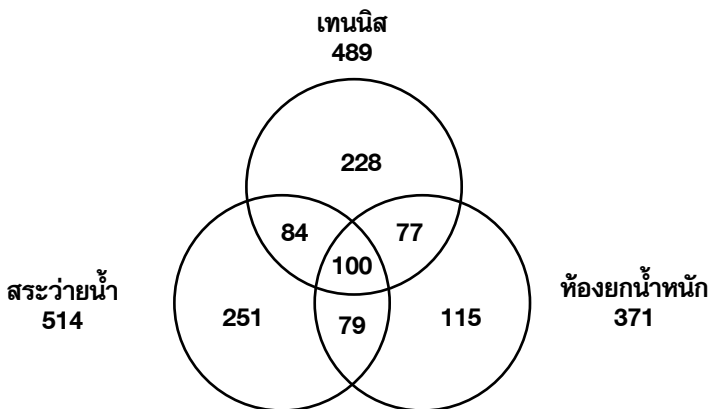
เด็กคนที่ 9 จะเอากิ่งไม้ให้ตัวเอง 1 อันเมื่อถึงตาของเขา และเด็กคนที่ 10 ต้องเอากิ่งไม้ของตัวเองออกไปเมื่อเขาต้องหาคนที่ เป็นผลคูณของ 10

ถึงจุดนี้ หลังจากที่นักเรียน 10 คนทำหน้าที่ของตัวเอง เรียบร้อยแล้ว เด็กคนที่ 1, 4 และ 9 ก็จะมีกิ่งไม้เหลืออยู่ นักแก้โจทย์ จะรู้ว่านี่คือแบบแผนของเลขยกกำลัง เมื่อหาแบบแผนพบ เราก็จะเห็น ได้ชัดเจนว่าเมื่อเกมจบลงจะมีเด็ก 10 คนที่มีกิ่งไม้ นั่นคือ เด็กคนที่ 1, 4, 9, 16, 25, 36, 49, 64, 81 และ 100

คำถามที่ 5

ที่โรงยิม มีคนใช้ห้องยกน้ำหนัก 371 คน ใช้สระว่ายน้ำ 514 คน เล่นเทนนิส 489 คน ในจำนวนนี้มี 179 คนว่ายน้ำและยกน้ำหนัก 177 คนเล่นเทนนิสและยกน้ำหนัก 184 คนว่ายน้ำและเล่นเทนนิส คน 100 คนเล่นกีฬาทั้งสามอย่าง อีก 89 คนไม่ได้ทำกิจกรรมอะไร เลย มีคนไปที่โรงยิมกี่คน?

ตอบ - มีคนไปโรงยิม 1,023 คน

นี่เป็นปัญหาที่ต้องอาศัย *การวาดภาพ* โดยใช้แผนภาพเวนน์ (Venn diagram) เข้าช่วยซึ่งเด็กๆ ชอบมาก พวกเขาจะวาดวงกลมหลายวงตัดกันและเขียนกำกับ และใช้ภาคตัด (section) ที่ได้ทำเป็นแผนภูมิข้อมูล แต่ระวังให้ดี เมื่อโจทย์บอกว่า “179 คนว่ายน้ำและยกน้ำหนัก” ไม่ได้หมายความว่าเอาตัวเลข 179 ไปไว้ในส่วนที่ยกน้ำหนักกับว่ายน้ำตัดกัน ในเมื่อเราเอาตัวเลข 100 ไปใส่ไว้ในส่วนที่มีคนทำกิจกรรมทั้งสามอย่างแล้ว คน 100 จาก 179 จึงถูกนับไปแล้ว ดูแผนภูมิข้างบนเป็นตัวอย่าง

การแก้ปัญหารายวันแบบนี้ช่วยสร้างความเข้มแข็งให้วัฒนธรรมของห้อง งานนี้เป็นงานที่ทำหายแต่สนุก เด็กๆ จะรู้สึกสบายๆ แม้จะทำผิดเพราะรู้ว่าจะมีคนคอยช่วยเหลือเวลาที่เจอปัญหาใดๆ และพวกเขา ก็จะเก่งขึ้น เป็นนักคิดที่ดีขึ้นและมีสิ่งจูงใจที่ไม่ใช่การสอบหรือเกรด เด็กๆ จะได้ทักษะในการแก้โจทย์ปัญหาที่จะช่วยพวกเขาในวันข้างหน้า นี่เป็นวิธีใช้เวลาหนึ่งชั่วโมงที่ยอดมาก

จะเอาโจทย์ปัญหามาจากไหน

พ่อแม่และครูจำนวนมากที่เห็นคุณค่าของการแก้โจทย์ปัญหาถามผมว่าจะไปหาโจทย์พวกนี้ได้จากไหน ผมบอกให้เขาเริ่มด้วยการเข้าไปที่เว็บไซต์ www.mathstories.com ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่สนุกเพราะมีโจทย์ปัญหาที่แยบยลและท้าทายสารพัด แต่ต้องบอกความจริงก่อนว่า สำหรับพ่อแม่แล้วจุดเริ่มต้นที่เหมาะสมที่สุดน่าจะเป็นหนังสือคณิตศาสตร์ของลูกคุณ เมื่อถึงหน้าโจทย์ปัญหา ลูกคุณอาจบอกเองว่า “เราข้ามโจทย์พวกนั้นไป” ที่มักจะถูกข้ามก็เพราะโจทย์ดังกล่าวยากเกินไปแม้กระทั่งสำหรับผู้ใหญ่ อย่าว่าแต่เด็กเลย ไม่ใช่เรื่องผิดอะไรที่จะบอกลูกของคุณว่า คุณไม่รู้คำตอบ การแก้โจทย์ปัญหาตามลำดับขั้นตอนที่อยู่ในคัมภีร์เป็นตัวอย่างที่ดีให้เด็กๆ เห็นว่าเราอยากให้พวกเขารับมือกับปัญหาอย่างไร อย่างไรก็ตาม ครูที่ดีจะใช้สามัญสำนึกร่วมด้วยก่อนจะลงมือแก้โจทย์ปัญหากับเด็กๆ

สำหรับโจทย์ปัญหายากๆ ครูจำเป็นต้องทำการบ้านมาก่อน ครูที่ดีจะแก้โจทย์ทั้งหมดก่อนจะมาสอนเด็กๆ ในวันรุ่งขึ้น เขาจะมองหาข้อผิดพลาดหรือความกำกวมในโจทย์เหล่านั้น แต่มีครูจำนวนมากที่ไม่เต็มใจจะทุ่มเทเวลาหรือความพยายามเพื่อสอนแก้โจทย์ปัญหาที่อาจจะยากแต่ท้าทายความสามารถของเด็กๆ

ร้านขายอุปกรณ์การเรียนการสอนดีๆ ทุกร้านมีหนังสือรวมโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์จำหน่ายโดยแบ่งตามระดับชั้นและความยากง่าย แต่ไม่ว่าโจทย์จะมาจากไหน กระบวนการยังคงเหมือนกันคือ เข้าใจปัญหา เลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสม แก้โจทย์และวิเคราะห์ขั้นตอนพื้นฐานเหล่านี้จะช่วยเด็กๆ ในการแก้ปัญหาไปได้ตลอดชีวิต

บาร์บารา ภรรยาช่างคิดของผม มีคำถามหนึ่งที่เธอจะถามนักเรียนของผมทุกคน เราเรียกกันว่า “คำถามบาร์บารา” ด้วยซ้ำไป มันเป็นคำถามง่ายๆ แต่ลึกซึ้งที่ว่า เธอจะอย่างไรเมื่อเกิดอะไรผิดพลาด? โปรดสังเกตว่าคำถามไม่ได้ใช้คำว่า *ถ้า* เกิดอะไรผิดพลาด เพราะสิ่งต่างๆ ย่อมผิดพลาดได้ นั่นเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตความสามารถของคนๆ หนึ่งที่จะตอบคำถามง่ายๆ นั้นอาจหมายถึงความแตกต่างระหว่างความสำเร็จกับความล้มเหลว ระหว่างความอึดอึดใจกับความขัดเคืองใจ ขั้นตอนต่างๆ ในการแก้โจทย์ปัญหาที่เด็กนักเรียนห้อง 56 เรียนกันซ้ำแล้วซ้ำเล่าคือคำตอบสำหรับคำถามของบาร์บารา

โชคชะตาที่โหดร้าย

ห้องเรียนของผมมีระบบการจัดแสงสำหรับเวทีแบบมืออาชีพติดตั้งโดยช่างเทคนิคที่ออกแบบแสงสีให้วงดนตรีหรือวงใหญ่ๆ ของโลก เราใช้แสงสีเพื่อเปลี่ยนห้อง 56 ให้เป็นโรงละครสำหรับการแสดงละครเชกสเปียร์ของเรา

คืนหนึ่ง แก๊งกวนเมืองในย่านนั้นบุกเข้ามาในโรงเรียนเรา ซึ่งจะไปแล้วก็เกิดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอยู่บ่อยๆ พวกอันธพาลทำลาย

ข้าวของในห้อง 56 ของเราพังยับเยิน พวกมันทำโครงการศิลปะของเด็กๆ เสียหาย ใช้สีฟันฉ้อยาคาบายบนผนังห้อง และทำลายระบแสงสีสำหรับเวทีของเรา มันทุบเสาไฟเวทีสองต้น ทุบหลอดไฟ (ราคาแพงด้วย) แตกกระจาย และรื้อสายไฟออกมาเป็นร้อยๆ ฟุต

เหตุการณ์นี้เกิดขึ้นตอนเด็กนักเรียนของผมปิดเทอม ผมอยู่ระหว่างพานักเรียนเก่าไปที่วชมมหาวิทาลัยทางอีสต์โคสต์ (ชายฝั่งทางภาคตะวันออกของสหรัฐอเมริกา) เรากำลังตระเวนดูมหาวิทาลัยบราวน์ที่เมืองพรอวิเดนซ์ รัฐโรดไอแลนด์ ตอนที่เด็กนักเรียนคนหนึ่งถูกลอสแอนเจลิสโทรทัศน์ทำหามาพผลางร้องไห้ เธอไปที่โรงเรียนเพื่อฝึกซ้อมดุริยางค์ และเห็นรถตำรวจและเจ้าหน้าที่สืบสวนมาเก็บข้อมูลเกี่ยวกับห้องเรียนหลายห้องที่ถูกทำลายรวมทั้งห้องของเราด้วย ผมพยายามปลอบโยนเธอด้วยการบอกเธอว่ามันก็แค่ห้องเรียน ไม่มีแก๊งไหนที่จะมาขโมยจิตวิญญาณและจริยธรรมในการทำงานของเธอและเพื่อนร่วมห้องที่ทำให้พวกเขาเป็นคนพิเศษไปได้ ผมบอกเธอว่าไม่ต้องกังวล ผมมีกำหนดกลับสัปดาห์หน้า และจะไปดูแลเรื่องทั้งหมดเอง

ผมวางโทรศัพท์ และพยายามทำท่าทางเป็นปกติต่อหน้านักเรียนของผมที่กำลังจะเข้ามหาวิทาลัย แต่ข้างในผมร้อนรุ่มไปหมด มันเป็นความรู้สึกช็อกชนิดที่ทำให้คนๆ หนึ่งอยากจะโยนผ้าขาวอมแพ้ ขณะที่ผมขับรถพานักเรียนจากนิวยอร์กไปยังคอร์เนลล์ ผมเฝ้าแต่คิดถึงความโกลาหลที่รออยู่ที่แอล.เอ. คิดถึงเวลาที่จะต้องทำความสะอาดซ่อมแซม และทำให้ทุกอย่างเข้าที่เข้าทางเพื่อห้องเรียนจะได้กลับมาเป็นห้องเรียนเหมือนเดิม

หนึ่งสัปดาห์ให้หลัง ยังอยู่ในช่วงปิดเทอม ผมมาถึงโรงเรียนแต่เช้าเพื่อลงมือเก็บกวาด แต่เมื่อผมเข้าไปในห้อง 56 ผมแทบไม่เชื่อสายตาตัวเอง ห้องสะอาดเรียบร้อย อยู่ในสภาพดีกว่าตอนที่ผมจากไปเสียอีก เคลลี เด็กผู้หญิงอายุ 10 ขวบที่โทรไปหาผมที่โรดไอแลนด์ เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงในการเก็บกวาดห้องจนเรียบร้อย เธอบอกผมภายหลังว่าเธอก็แค่เก็บข้อมูลเพื่อทำความเข้าใจปัญหา จากนั้นก็ชวนเพื่อนร่วมชั้นเรียนมาช่วยโดยแบ่งงานกันทำ เด็กบางคนไปร้านขายของชื่อน้ำยาทำความสะอาดชนิดพิเศษเพื่อลบรอยขีดเขียนบนผนัง ลูเซีย

นักแก้ปัญหาอีกคนรวบรวมทีมเด็กๆ มาช่วยจัดใบงานและแฟ้มของนักเรียนที่กระจัดกระจายออกมาจากโต๊ะที่ล้มระเนนระนาดเสียใหม่ให้เป็นระเบียบ

นั่นยังน่าทึ่งไม่พอ ซาร่าห์ เด็กหญิงอายุ 11 ปี คิษย์เก่าของ ผมถูกตามตัวมาช่วยงานด้วย เธอกับเพื่อนสร้างเสาไฟเวทีขึ้นใหม่ เด็กๆ แก้สายไฟที่พันกันยุ่งแล้วพันสายไฟกลับเข้าไปที่บอร์ดหรีไฟ และที่น่าทึ่งยิ่งไปกว่านั้น ซาร่าห์นั่งรถเมลไปหาซื้อหลอดไฟชนิดพิเศษที่ใช้สำหรับการจัดแสงบนเวที หลังจากเปลี่ยนหลอดไฟเสร็จแล้ว เธอก็ตั้งโปรแกรมบอร์ดใหม่ตามคำแนะนำที่เธอค้นหาทางอินเทอร์เน็ต เธอบอกผมในวันที่ผมกลับไปถึงว่าผมคงไม่ทำอะไรที่เธอเปลี่ยนลำดับการให้แสงของเราไปบ้าง โธ่ เธอทำให้ดีกว่าเดิมด้วยซ้ำ

ผมไม่ทำอะไรเลย และแม้ในยามที่ผมเหนื่อยอ่อนจนไม่อยากคิดอะไร สิ่งที่เด็กๆ ช่วยกันทำในครานั้นเต็มพลังใจให้ผมมาโรงเรียน แต่เข้าได้ทุกวัน แน่นนอน หลายสิ่งหลายอย่างอาจผิดพลาดได้ในชีวิตคนเรา มันผิดพลาดเสมอแหละ แต่ห้อง 56 ของเราก็เต็มไปด้วยนักแก้ปัญหา จริงอยู่การเตรียมการสอนในช่วงโมงก่อนเวลาที่ชั้นเรียนจริงจะเริ่มต้องใช้เวลาเพิ่มขึ้นบ้าง แต่การสอนให้เด็กๆ คิดและแก้ปัญหาเป็นของขวัญที่ดีที่สุดที่เราสามารถมอบให้พวกเขา ไม่ว่าพวกเขาจะเลือกชีวิตแบบไหน พวกเขา ก็จะพร้อมฟันฝ่าความโหดร้ายของโชคชะตาไปจนได้

การแสดงละครเรื่อง *The Comedy of Errors*
ในห้อง 56 เมื่อเดือน มิถุนายน 2010

ลีลาประกอบดนตรีของเดอะโรลลิงสโตนในงาน International Reading Association ที่เมืองแอตแลนตา

ฮีโร่ในภาพยนตร์

เป็นเรื่องแปลก ที่ในห้วงยามแห่งความสิ้นหวัง อาจมีสิ่งมหัศจรรย์เกิดขึ้น ผมเคยรู้สึกเชิงเกือบทุกเช้าวันจันทร์เมื่อนักเรียนของ ผมเล่าให้ฟังว่าพวกเขาทำอะไรบ้างในวันหยุดสุดสัปดาห์ หลายคนเล่าว่าไปดูหนัง พอผมถามว่าดูหนังเรื่องอะไร คำตอบมักเป็นประมาณว่า *Johnny Kills Everyone* หรือ *The Slasher Strikes Again* คุณคงเข้าใจ

ผมสอนเด็กๆ ว่าทำไมหนังพวกนี้ถึงไม่เหมาะสม มันแสดงออกถึงสัญชาตญาณดิบของเรา ผู้สร้างหนังกำลังทำร้ายสังคมของเราอยู่และเราไม่ควรสนับสนุน หนังพวกนี้ไม่ดีสำหรับเรา ความจริงมันเลวเลยละ

แน่ละ ไม่มีใครฟังหรอก เวลาที่ผมไว้วางแบบนี้ ผมอยาก
จะให้เด็กสักคนตอบผมว่า “โอ้โฮ ครูเรฟ ขอบคุณเหลือเกินที่ชี้ให้
เห็นความผิดพลาดของผม ผมจะสำนึกในบุญคุณของคุณครูไปชั่วฟ้า
ดินสลายเลย วันหลังผมจะปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญด้านภาพยนตร์
หรือพูดคุยเรื่องนี้กับพ่อแม่ผมก่อนดูหนังสักเรื่อง แบบนี้ผมก็จะได้ดูแต่
ภาพยนตร์ที่ยอดเยี่ยมจริงๆ และปรับปรุงชีวิตผมให้ดีขึ้นทั้งในฐานะที่
เป็นนักเรียนและเป็นคน” เฮ้อ คุณคงไม่ตำหนิคนที่เขามองผมผิดนะครับ

ตอนที่ผมเริ่มสอนหนังสือครั้งแรกนั้น เครื่องเล่นวิดีโอ
คาสเซตดีเฟ็งจะมีจำหน่าย ผมเป็นครูคนแรกในโรงเรียนที่นำมาใช้
ในห้อง ผมยังจำสายตาที่มองผมตอนผมหัวมันเข้ามาในโรงเรียนได้
ครูรุ่นเก่าไม่รู้ว่ามันคืออะไรและมองผมด้วยความระวางสงสัยซึ่ง
ก็สมควรอยู่หรอก ความจริงผมมีเจตนาบริสุทธิ์ ผมอยากให้เด็กดู
*The Count of Monte Cristo*¹ ซึ่งเป็นภาพยนตร์ที่สร้างโดยฮอลลี
วู้ดมาร์กฮอลล์ออฟเฟม (Hallmark Hall of Fame) เด็กนักเรียนได้อ่าน
นวนิยายเรื่องนี้ในห้องเรียนแล้ว และผมอยากเสริมประสบการณ์ให้
เด็กๆ ด้วยภาพยนตร์ซึ่งนำแสดงโดยริชาร์ด เชมเบอร์เลน (Rich-
ard Chamberlain) โด널ด์ เพลแซนส์ (Donald Pleasance)
หลุยส์ จอร์แดน (Louise Jordan) และโทนี เคอร์ติส (Tony Curtis)
ซึ่งเล่นเป็นแฟรนซัวส์ มงติโก (ชาวฝรั่งเศสแต่พูดสำเนียงบรูกลิน)
หลังเลิกเรียน เด็กๆ ยังไม่กลับบ้าน พวกเราดูหนังด้วยกันอย่าง
สนุกสนานในบ่ายวันนั้น

แต่ยิ่งเด็กๆ กับผมดูภาพยนตร์ด้วยกันหลายเรื่อง ผมก็ยัง
สังเกตเห็นลักษณะที่น่าเป็นห่วงเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่า พวกเขาไม่สมาธิ
จดจ่ออยู่ได้ไม่เกิน 2-3 นาที และไม่มีทักษะในการฟัง เวลาที่ผมพูด
คุยเกี่ยวกับการดูหนัง เด็กๆ จะถามคำถามที่ไม่น่าถาม เช่น “หนังชาว
ดำหรือหนังสีครับ?” “หนังสั้นหรือหนังยาวครับ?” “หนังเก่าหรือหนัง
ใหม่คะ?” ผมรู้สึกหมดกำลังใจ ผมอยากให้พวกเขาถามว่า “หนังดีหรือ
ไม่ดี” มากกว่า

¹บทประพันธ์ของ อาเล็กซองดร์ ดูมาส์ (Alexandre Dumas)

ผมตระหนักว่าถ้าผมอยากให้นักเรียนของผมเป็นเขียนหนังตัวจริง ผมต้องสอนเรื่องนี้ด้วยความเข้มข้นและความมุ่งมั่นเหมือนที่ผมสอนพีชคณิตหรือเชกสเปียร์ มันทำให้ผมคิดได้ว่า เราต้องแสวงหาความเป็นเลิศทุกเวลานาที การได้ดูภาพยนตร์ดี ๆ ก็เป็นโอกาสที่เราจะแสวงหาความเป็นเลิศโดยอาศัยคุณสมบัติที่ติงามซึ่งผมได้เพียรพยายามวางรากฐานให้แก่เด็กๆ

ผมยังได้ตระหนักด้วยความปวดร้าวด้วยว่าภาพยนตร์ก็เช่นเดียวกับเครื่องมืออื่นๆ ที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์หรือเป็นโทษก็ได้ ตั้งแต่ยุคที่วิดีโอแพร่หลาย (ปัจจุบันเป็นดีวีดี) ครูบางคนเอาภาพยนตร์มาฉายในเวลาเรียนเพราะชี้แจงสอน ผมต้องประหลาดใจที่มีครูจำนวนมากหลอกตัวเองให้ยอมรับว่าการเอาภาพยนตร์มาฉายในห้องเรียนนั้นสามารถทดแทนการสอนจริงๆ ได้

ตัวอย่างต่อไปนี้แสดงถึงแนวโน้มที่น่าหนักใจดังกล่าว ก่อนที่โรงเรียนจะปิดเทอมใหญ่ นักเรียนต้องทำการทดสอบมาตรฐานในวิชาการอ่าน การเขียน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษานานสองสัปดาห์ แม้ว่าผมจะไม่เห็นด้วยกับการทดสอบแบบนี้ แต่ก็เป็นเวลาที่เราต้องเอาจริงเอาจัง และส่งเสริมเด็กๆ ให้ทำอย่างดีที่สุด ผมจะแขวนป้าย “ห้ามเข้า” ไว้ที่หน้าประตูห้องเพื่อให้แน่ใจว่าจะไม่มีใครรบกวนสมาธิของเด็กๆ ถึงอย่างนั้นเมื่อ 2-3 ปีก่อน มีเด็กนักเรียนเกรด 5 จากห้องอื่นไม่สนใจป้ายห้าม พรวดพราดเข้ามาในห้อง เห็นได้ชัดว่าพวกเขาวิ่งกันมาจนหายใจหอบคอแทบไม่ทัน พวกเขาหอบแฮ่กๆ และดูเหมือนกำลังตกใจกลัวจริงๆ ปรากฏว่าเด็กพวกนี้วิ่งออกมาจากห้องของตัวเอง เพราะวันนั้นเป็นวันที่ครูให้เด็กเลือกภาพยนตร์ที่ตัวเองอยากดู เด็กๆ เอาเรื่องโปรดของตัวเองมาให้เพื่อนๆ ในห้องเลือกดูกัน ปรากฏว่าภาพยนตร์ที่เด็กผู้ชายคนหนึ่งเอามาและได้รับเลือกจากเด็กๆ คือ *Freddy vs. Jason*²

ถูกแล้ว *Freddy vs. Jason* สิ่งที่เกิดขึ้นนี้ผิดอย่างสิ้นเชิง ไม่ว่าจะมองในมิติไหน จนดูเป็นเรื่องโง่เขลาถ้าจะถือเป็นเรื่องจริงจัง

² มาตราโรครัดจากภาพยนตร์สองเรื่อง พรีตตี ครูเกอร์ ใน *A Nightmare On Elm Street* และ เจสัน วอร์ฮีสใน *Friday the 13th*

ทำไมพ่อแม่ถึงได้ยอมให้ลูกอายุ 10 ขวบดูหนังเรื่องนี้ ใครเป็นคนซื้อวิดีโอหรือเด็กไปได้วิดีโอมาจากไหน และที่ต้องตั้งคำถามจริงๆ จังๆ ก็คือ อะไรที่ทำให้ครูประถมคนหนึ่งเห็นว่าการฉายภาพยนตร์แบบนี้ให้เด็กนักเรียนเกรด 5 ดูไม่ได้เป็นเรื่องเสียหาย

นี่เป็นตัวอย่างที่สุุดชั่ว พุดง่ายๆ ว่ามันไม่จำเป็นต้องเป็นแบบนี้ ผมให้เด็กๆ ของผมได้ดูหนังเยี่ยมๆ เพราะหนังเหล่านั้นจะช่วยให้พวกเขาเติบโตขึ้นอย่างมีความหมายในทุกๆ ด้าน หนังดีๆ สามารถช่วยเด็กสร้างบุคลิกภาพ เรียนรู้ถึงผลกระทบด้านดีและร้ายของการตัดสินใจ และได้แรงบันดาลใจให้ยืนหยัดเพื่อความเชื่อของตัวเองในสถานการณ์ที่ยากลำบาก

ชมรมภาพยนตร์วันหยุด

หลายปีก่อน ตอนที่ผมเริ่มคิดอย่างจริงจังที่จะใช้ภาพยนตร์มาเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ผมได้เปิดวิชาเลือกของห้องที่กลายเป็นที่นิยมอย่างแรงในหมู่นักเรียนของผม เราเรียกมันว่า ชมรมภาพยนตร์ คณะละครเชกสเปียร์แห่งโฮบาร์ต การกำหนดโปรแกรมทำด้วยความรอบคอบเพื่อพัฒนาความซาบซึ้งและความรู้เกี่ยวกับภาพยนตร์ พร้อมกับขัดเกลาทักษะการเขียน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การบริหารเวลา และความรับผิดชอบของเด็กนักเรียนไปในขณะเดียวกัน ต่อไปนี้เป็นสิ่งที่ชมรมของเราทำ:

ทุกวันศุกร์ สมาชิกแต่ละคนของชมรมภาพยนตร์ได้รับอนุญาตให้ยืมดีวีดีจากห้องสมุดในห้องของเราไปดูช่วงหยุดสุดสัปดาห์หลายปีที่ผ่านมา ห้องสมุดภาพยนตร์มีภาพยนตร์เพิ่มขึ้นมากมาย (ส่วนใหญ่เป็นเพราะเงินบริจาคที่มาจากผู้ปกครองซึ่งทราบดีว่าผมไม่ได้ต้องการเนกไท เข็มขัด และกระเป๋าบัตรสำหรับวันคริสต์มาส) สมาชิกชมรมจะเลือกภาพยนตร์และแสดงบัตรยืมแก่ผู้ดูแลดีวีดีของห้อง 56 ผู้ดูแลจะบันทึกการยืม ส่งดีวีดีภาพยนตร์ให้พร้อมกับการคาดหมายว่า 12-15 ข้อที่ผมเขียนขึ้นเกี่ยวกับภาพยนตร์เรื่องนั้น

ทุกคำถามจะต้องตอบให้เป็นประโยคที่สมบูรณ์ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ แผ่นกระดาษคำถามเก็บไว้ในซองพลาสติก เด็กๆ จะต้องส่งคืนในสภาพที่สมบูรณ์ พวกเขาจะได้รับคำเตือนว่าถ้าส่งกระดาษคำถามคืนมาในสภาพยับยู่ยี่ สมาชิกภาพในชมรมภาพยนตร์ของพวกเขาจะถูกระงับ กฎที่เข้มงวดแบบนี้ครอบคลุมถึงแผ่นดีวีดีซึ่งต้องส่งคืนในเช้าวันจันทร์ด้วย บางครั้งเด็กก็ลืมไว้ที่บ้าน ซึ่งเขาจะหมดสิทธิ์มีภาพยนตร์เป็นเวลาสองสัปดาห์ เด็กๆ เรียนรู้อย่างรวดเร็วว่าการเอาภาพยนตร์กลับไปดูที่บ้านเป็นสิทธิพิเศษ ไม่ใช่สิทธิที่พึงได้ เด็กๆ จะได้รับสิทธิพิเศษต่อเมื่อพวกเขาทำตามระเบียบและทำตัวให้เชื่อถือได้ด้วยวิธีนี้ สมาชิกชมรมได้เรียนรู้หลายสิ่งหลายอย่างที่ไม่เกี่ยวข้องกับการชมภาพยนตร์แต่อย่างใด

นี่เป็นตัวอย่างคำถามที่สมาชิกชมรมจะต้องนำกลับไปตอบที่บ้าน คำถามเหล่านี้เกี่ยวกับ ภาพยนตร์เรื่อง *Charade*³ ที่หลายคนเรียกว่า “หนังสไตลิตซ์ค็อกที่ดีที่สุดที่ไม่ได้สร้างโดยอิตซ์ค็อก”

Charade (1963)

1. เรื่องนี้เกิดขึ้นที่เมืองอะไร?
2. เกิดอะไรขึ้นกับชาลส์ สามิของเรจจี?
3. ทำไมเทกซ์ ก็เดียน และสโกบีจึงไล่ล่าชาลส์ แลมเพิร์ต?
4. ทำไมปีเตอร์ โจชัวถึงได้สารภาพกับเรจจีว่าชื่อจริงของเขาคือ อะเล็กซานเดอร์ ไดล์?
5. มร. บาร์โทโลมิวบอกเรจจีให้ใช้คำว่าอะไรแทน “สายลับ”?
6. ทำไมจึงนำข่าเมื่ออะเล็กซานเดอร์บอกเรจจีว่าเขา “พบผู้ชายที่มีเล็บคม”?
7. เมื่อจิน หลุยส์ ถูกลักพาตัวไป เด็กชายพบ “สมบัติ” อะไร?
8. เกิดอะไรขึ้นกับสโกบี?
9. เกิดอะไรขึ้นกับก็เดียน?
10. อะไรคือสิ่งสุดท้ายที่เทกซ์ทำก่อนที่เขาจะตาย?

³ภาพยนตร์รัก ตลก เขย่าขวัญ ปี 1963 แสดงโดยแคร์รี่ แกรนท์ (Cary Grant) และออร์เดรีย เฮปเบิร์น (Audrey Hepburn)

11. ซาลส์ช้อนเงิน 250,000 ดอลลาร์ที่ซื้อมาจากรัฐบาลสหรัฐอเมริกาไว้อย่างไร?
12. มร. บาร์โทโลมิวแท้จริงแล้วคือใคร?
13. ปีเตอร์ / อะเล็กซานเดอร์ / แอดัมฆ่าคาร์สัน ได้อย่างไร?
14. เรจจีได้ค้นพบเรื่องน่าตกใจอะไรเกี่ยวกับแอดัม แคนฟิลด์?
15. ทำไมเรจจีจึงหวังว่าจะมีลูกชายกับไบรอันหลายๆ คน?

ความคิดดีๆ มักมีวิธีที่จะพัฒนาไปสู่ความคิดที่ดียิ่งขึ้นได้เอง หลังจากนั้นไม่นาน นักเรียนของเราก็เริ่มถามว่าเด็กๆ จะดูหนังด้วยกันมากกว่าหนึ่งคนได้ไหม หลังจากนั้นมา เด็กๆ ก็ใช้เวลาเพื่อดูหนังชั้นเยี่ยม อภิปรายเกี่ยวกับคำถาม และฝึกการเขียนด้วยกัน มิตรภาพใหม่เริ่มก่อตัวขึ้น และเราก็ต้องแปลกใจที่เด็กๆ เชื่อตามคำแนะนำของผมในเวลาอันรวดเร็ว เมื่อเด็กๆ เริ่มติดอกติดใจภาพยนตร์คลาสสิก พวกเขา ก็เริ่มปฏิเสธหนังใหม่ๆ ที่ตื่นเขินซึ่งวัฒนธรรมของเราพยายามยึดเยียดให้พวกเขาหันมาชื่นชมผลงานของบิลลี วิลล์เดอร์⁴ (Billy Wilder) ซิดนีย์ บิวตี้เยอร์⁵ และเบตตี เดวิส⁶ (Betty Davis) นักเรียนกลุ่มเดียวกันนี้จะขยับขึ้นไปอ่านงานวรรณกรรม ทำโครงงานศิลปะ หรือทำกิจกรรมที่ต้องใช้ความสามารถทางกายภาพเพิ่มขึ้นได้ไวกว่าเด็กอื่นๆ ชมรมภาพยนตร์ได้ช่วยพัฒนาทัศนคติที่น่าชื่นชมขึ้นในตัวทุกคน นั่นคือ ความอยากรู้อยากเห็น และความกระหายที่จะลองสิ่งใหม่ๆ

วันอังคารหลังเลิกเรียน

เหมือนครูที่โชคร้ายอีกเป็นแสนคนทั่วโลก ทุก 7 วัน ผมจะถูกกักตัวอยู่ในที่ประชุมครูประจำสัปดาห์ การประชุมของเราจัดขึ้นทุก

⁴ผู้กำกับยอดเยี่ยมของฮอลลีวูด เป็น 1 ใน 5 คนที่ได้รับรางวัลอะคาเดมี่อะวอร์ด ในฐานะผู้สร้าง ผู้กำกับ และผู้เขียนบทรวม 3 รางวัลจากภาพยนตร์เรื่องเดียวกันคือ *The Apartment*

⁵นักแสดงผิวดำคนแรกที่ได้รับรางวัลอะคาเดมี่อะวอร์ดในฐานะนักแสดงนำจากเรื่อง *Lilies of the Field*

⁶นักแสดงชาวอเมริกันที่มีผลงานภาพยนตร์ โทรทัศน์ ละครเวที้ ได้รับเลือกเป็นนักแสดงหญิงที่ยอดเยี่ยมที่สุดตลอดกาล รองจากแคทเธอรีน เฮปเบิร์น (Katharine Hepburn) โดยสถาบันภาพยนตร์อเมริกัน

บ่ายวันอังคาร ทุกสัปดาห์เราจะได้รับการบอกเล่าถึงเทคนิคใหม่ที่นำต้น
ต้นในการสอนภาษาหรือคณิตศาสตร์ ซึ่งมักจะขัดแย้งกับ “เทคนิคใหม่”
ล่าสุด 12 เทคนิคที่ยัดเยียดให้เราเมื่อ 2-3 เดือนก่อนเสมอ สิ่งเดียวใน
การประชุมครูที่กระตุ้นความคิดของเราคือการเดาว่าคราวนี้ผู้มีอำนาจ
จะเงี้ยกว่าสัปดาห์ที่แล้วหรือไม่ แล้วก็เป็นอย่างนั้นจริงๆ เสียด้วย

ในวันที่มีการประชุมแบบนี้ เด็กๆ จะได้เลิกเรียนเร็วขึ้น
แน่นอนอยู่แล้ว ลองนึกถึงเด็กที่มีทักษะในการอ่านหนังสือต่ำกว่าระดับ
ชั้นแถมยังมีพฤติกรรมที่ทำให้แจ็กและพรรคพวกใน *Lord of the
Flies*⁷ กลายเป็นเด็กวงร้องเพลงประสานเสียงที่แสนจะเรียบร้อยไปเลย
แล้วยังมาลดเวลาเรียนที่โรงเรียนให้อีก คิดได้ยังไม่!

ผมพบวิธีที่จะใช้วันที่มีชั่วโมงเรียนน้อยลงนี้ให้เป็นประโยชน์แก่
เด็กๆ แทนที่จะส่งเด็กกลับบ้านตอนบ่ายสอง ผมจะฉายหนังดีๆ ให้
ดูกัน เด็กๆ สามารถดูหนังจนจบราว 4 โมงหรือ 4 โมงครึ่ง ซึ่งยังไม่
มืด แนนอน ภาพยนตร์วันอังคารนี้เป็นกิจกรรมทางเลือก แต่สามารถ
ตอบสนองวัตถุประสงค์ได้หลายอย่าง นี่เป็นโอกาสของนักเรียนที่จะ
เพิ่มพูนความรู้ทางภาพยนตร์และฝึกทักษะการวิเคราะห์ กิจกรรมนี้ยัง
ทำให้ผมรู้ว่านักเรียนคนไหนบ้างที่เต็มใจเลือกเส้นทางที่ยากลำบากและ
เสียสละเวลาหลังเลิกเรียน ขณะที่ฉายภาพยนตร์ผมอยู่ในห้องด้วยไม่ได้
แต่ศิษย์เก่าของผมหลายคน (ซึ่งก็ต้องเลิกเรียนเร็วเหมือนกัน) จะแวะ
มาดูภาพยนตร์กับนักเรียนปัจจุบันด้วย เด็กทุกคนในห้องรู้ว่า ถ้าเขา
ไม่ตั้งใจหรือทำตัวไม่เหมาะสม เขาต้องได้รับการลงโทษที่สมเหตุสมผล
คือไม่ได้ร่วมกิจกรรมนี้อีก ในรอบ 15 ปีของการจัดภาพยนตร์วันอังคาร
เรื่องแบบนี้ไม่เคยเกิดขึ้นเลย เด็กๆ ชอบดูภาพยนตร์ดีๆ ในสภาพ
แวดล้อมที่เงียบสงบ พวกเขาดูอย่างมีเป้าหมาย และฝึกทักษะการฟัง
ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับพวกเขาในสถานการณ์นับไม่ถ้วนในวันข้างหน้า

⁷โดย วิลเลียม โกลดิง (William Golding) ฉบับแปลภาษาไทยใช้ชื่อว่า *เจ้าแห่งแมลงวัน*

ภาพยนตร์เรื่องอะไรและหาได้จากที่ไหน

บ่ายวันศุกร์เป็นช่วงเวลาที่นำตื่นเต้นเสมอสำหรับห้อง 56 นักเรียนแต่ละคนจะมีรายการภาพยนตร์ในห้องสมุดทีวีดีของเรา และเด็กๆ จะใช้เวลาไตร่ตรองอยู่หลายวันกว่าจะตกลงใจได้ว่าจะขอยืมหนังเรื่องอะไรมาดูในวันหยุดแน่นอน เด็กๆ อาจไม่ได้ชอบภาพยนตร์ที่ตัวเองเลือกเสมอไป ถึงอย่างไร ก็ไม่มีการตัดสินเรื่องรสนิยมกันแต่อย่างน้อยๆ เด็กๆ ก็มีภาพยนตร์ให้เลือกมากมาย

ปัจจุบันห้องสมุดทีวีดีของเรามีภาพยนตร์อยู่ประมาณ 300 เรื่อง ผมเริ่มเสาะหาทีวีดีมาไว้ในห้องสมุดด้วยการดูจากรายชื่อภาพยนตร์ เช่น 100 ภาพยนตร์อเมริกันที่ยิ่งใหญ่ที่สุดตลอดกาล (100 Greatest American Movies of All Time) ของสถาบันภาพยนตร์แห่งอเมริกา (American Film Institute) แน่นอนว่ารายชื่อดังกล่าวนี้เป็นเพียงจุดเริ่มต้น และผมก็ไม่เคยเจอรายชื่อไหนที่ผมเห็นด้วยร้อยเปอร์เซ็นต์ โดยทั่วไปผมพยายามที่จะให้เด็กๆ ได้ชมภาพยนตร์หลายๆ แบบหลายๆ แนว นักเรียนของผมดูหนังชีวิต หนังตลก หนังคาบอวยหนังสยองขวัญ แฟนตาซี และหนังต่างประเทศ ปีที่แล้วนี้เอง นักเรียนที่เข้ามาเรียนห้องนี้ไม่ถึงห้าคนเคยได้ดู *The Wizard of Oz* ไม่ถึงสิบคนเคยได้ดู *E.T.* และที่ผมซึ้งที่สุดก็คือ ไม่มีใครสักคนที่ยังไม่รู้ว่ามีภาพยนตร์ชุด *Star Wars* เริ่มฉายปี 1977 แต่พอถึงสิ้นปี นักเรียนกลุ่มเดียวกันนี้ก็สามารรถตอบได้ว่าทำไมสตีเวน สปีลเบิร์ก⁸ (Steven Spielberg) ถึงได้ขึ้นชมนอะกิระ คุโรซะวะ⁹ (Akira Kurosawa) นักหนา

แต่ฟังระวัง อย่างที่ผมกล่าวมาก่อนหน้านี้ ว่าต้องไม่มีการตัดสินกันเรื่องรสนิยมในการดูหนัง ผมมีบทเรียนที่เจ็บแสบเกี่ยวกับเรื่องนี้ มีอยู่ปีหนึ่งผมปล่อยให้เด็กที่เรียนดีที่สุดในชั้นขอไปบอลขอยืม

⁸ผู้กำกับและผู้สร้างภาพยนตร์ชาวอเมริกัน ได้รับรางวัลอะคาเดมีอะวอร์ดในฐานะผู้กำกับการแสดงยอดเยี่ยมจากเรื่อง *Schindler's List* (1993) และ *Saving Private Ryan* (1998)

⁹ผู้กำกับและผู้สร้างภาพยนตร์ และผู้เขียนบทภาพยนตร์ชาวญี่ปุ่น ภาพยนตร์ที่สร้างชื่อเสียงให้คุโรซะวะไปทั่วโลก เช่น *Rashomon* (1950) *Seven Samurai* (1954) *Kagemusha* (1980) และ *Ran* (1985) เป็นผู้บุกเบิกหนังญี่ปุ่นให้เป็นที่ยอมรับในต่างประเทศ เขาได้รับรางวัลมากมายรวมทั้ง Oscar for Lifetime Achievement

ภาพยนตร์ของปีเตอร์ เวียร์เรื่อง *Witness* ไปดู ผมคิดเอาเองว่าหนัง
แอ็กชั่นเขย่าขวัญของแฮริสัน ฟอร์ด (Harrison Ford) น่าจะช่วย
แนะนำเด็กหัวโหลวัย 12 ปีให้รู้จักวิถีชีวิตที่ลึกลับของชาวอเมริกันใต้เป็น
อย่างดี แล้วผมผิติดด้วยเธอ!

พอถึงวันจันทร์ แม่ของปาโบลมาที่ห้อง โกรธจัดที่ผมปล่อยให้
ลูกของเธอดูหนัง “ชยะ” เธอถึงกับช็อกที่ผมให้เขาดู “ฉากเลวๆ”
ที่แรก ผมก็รู้ว่าเธอพูดถึงอะไร แต่แล้วผมก็นึกออก ฉากที่ตำรวจเมือง
ฟิลาเดลเฟียชื่อจอห์น บูก — แสดงโดยแฮริสัน ฟอร์ด — ซึ่งชอบพอก
กับสาวสวยอเมริกันชื่อราเชล — แสดงโดยเคลลี แมกจิลลิส (Kelly
McGillis) — บังเอิญเห็นราเชลอาบน้ำและได้เห็นหน้าอกของเธอ
เข้าถนัดตา ทั้งสองคนจึงมองกันครู่หนึ่ง ก่อนที่บูกจะถอยออกมาเพราะ
รู้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างคนทั้งคู่ไม่มีทางเป็นไปได้

ขณะที่แม่ของปาโบลยืนอยู่ตรงหน้าผมและเรียกร้องขอ
คำตอบ ผมนึกเสียใจที่ผมไม่เคยได้ใคร่ครวญมุมมองนี้ของเธอเลย
ในขณะที่เดียวกันผมหวนนึกถึงฉากก่อนหน้านี้นี้ในภาพยนตร์เรื่องเดียวกัน
ที่ตำรวจเลวสองคนปาดคอชายคนหนึ่งในห้องน้ำของสถานีรถไฟ
— มันน่าสนใจตรงที่เห็นแดนนี่ โกลเวอร์ (Danny Glover) ผู้ยิ่งใหญ่เล่นบท
ผู้ร้ายตอนที่เขามีอายุน้อยกว่านี้ — ผมอยากรู้นักว่าแม่ของปาโบลเห็น
หน้าอกของผู้หญิงสวยๆ น่ารังเกียจมากกว่าฆาตกรรมสยดสยองตรงไหน
แต่ผมรู้ว่าไม่ควรไปถกเถียงกับเธอ อย่างไรก็ตาม เธอไว้วางใจให้
ผมฟังจนเต็มรูกหูแล้วเธอก็รีบตะลิตะลานออกจากห้องไป เพราะว่า
— ผมสาบานว่าไม่ได้แต่งเรื่องนี้ขึ้น — มีนิตให้พระทำพิธีขับไล่ผี (ex-
orcism) ที่เข้าสิงร่างน้องสาวของปาโบลตอนสายวันนั้น เรื่องที่เกิดขึ้น
นี้ทำให้ผมเข้าใจกระจ่างแจ้งว่า แต่ละครอบครัวมองสิ่งต่างๆ จากมุมมอง
ที่ไม่เหมือนกับผม อีกอย่าง ตอนที่ผมได้ยินว่าลูกสาวของเธอถูกผีสิง
ผมต้องหักห้ามใจตัวเองแทบแยมให้พลั้งปากตามหลังเธอไปว่า “ผีเข้า
เธอ? ผมมีหนังให้คุณดูนะ!”¹⁰

¹⁰หมายถึงภาพยนตร์สยองขวัญเรื่อง *The Exorcist* ผลงานกำกับของวิลเลียม ฟรีดกิน (William Fried-
kin) ในปี 1973

อย่างไรก็ดี ถ้าจะพูดกันอย่างจริงจังแล้ว เหตุการณ์นี้สอนผมให้
ระมัดระวังว่าแต่ละครอบครัวมีเข็มทิศทางศีลธรรมแตกต่างกันไป ผม
วางระบบขึ้นมาทันทีโดยให้พ่อแม่ของเด็กทุกคนบอกผมว่าหนังประเภท
ไหนที่อนุญาตให้ลูกดูได้ เด็กนักเรียนบางคนในชมรมภาพยนตร์ไม่ดูอะไร
เลยนอกจากภาพยนตร์เรต G บางคนได้รับอนุญาตให้ดูเรต PG-13
นักเรียนเก่าของผมบางคนได้รับอนุญาตให้ดูหนังเรต R เพราะพ่อแม่
เห็นว่าดูได้ สิ่งที่สำคัญเรื่องนี้ก็คือต้องคอยเอาใจใส่เด็กๆ อย่างใกล้ชิด
มันเป็นเรื่องธรรมดาที่แต่ละครอบครัวจะมีเส้นแบ่งที่ต่างกัน งานของ
เราคือหาภาพยนตร์ชั้นเยี่ยมมาไว้ตรงหน้าเด็ก -- และสร้างแรงบันดาลใจ
ให้เด็กได้ดู ฟัง และเขียนเกี่ยวกับภาพยนตร์นั้น

ธรรมเนียมปฏิบัติ

ต่อไปนี้เป็นหนังบางเรื่องที่นักเรียนของผมดูกับผมทุกปี ปกติ
แล้ว หนังพวกนี้จะไม่ได้อัดเหมาะกับเด็กทุกวัย แต่เป็นภาพยนตร์ที่ผมใช้
และพบว่าได้ผลดีกับเด็กนักเรียนเกรด 5 ของผม

Twelve Angry Men นี่เป็นภาพยนตร์เรื่องแรกที่เรา
ดูร่วมกันในห้องเป็นหนังชีวิตที่ไม่มี
การใช้เทคนิคพิเศษ ซึ่งเปลี่ยน
มุมมองของเด็กนักเรียนของผมว่า
อะไรคือสิ่งที่ทำให้ภาพยนตร์สักเรื่อง
เป็นภาพยนตร์ที่ยิ่งใหญ่

High Noon เช่นเดียวกับภาพยนตร์คาบอวยทั้ง
หลาย นี่เป็นมากกว่าหนังคาบอวย
ภาพยนตร์เรื่องนี้เน้นถึงความ
สำคัญของศีลธรรมประจำใจ
แม้ในสถานการณ์ที่ไม่มีใครมี
ศีลธรรม

The Crossing นี่ไม่ใช่ภาพยนตร์ที่ยิ่งใหญ่อะไร

- แต่มันสามารถใช้เสริม
หน่วยการเรียนรู้เรื่องสงคราม
ประกาศอิสรภาพ
- The Wizard of Oz* ไม่มีที่ไหนเหมือนบ้าน
- A Hard Day's Night* ยังคงถือว่าเป็นภาพยนตร์ที่ดีที่สุด
เกี่ยวกับดนตรีเท่าที่เคยมีการสร้าง
มา
- Field of Dreams* เป็นหนังเกี่ยวกับเบสบอลที่ยิ่งใหญ่
เรื่องหนึ่ง เราจะดูหนังเรื่องนี้หนึ่ง
สัปดาห์ก่อนที่รายการแข่งขัน
เบสบอลเวิลด์ซีรีส์จะเริ่มขึ้น
- Wait Until Dark* เราดูหนังสยองขวัญเรื่องตอน
ใกล้วันแฮลโลวีน เด็กๆ จะได้เห็น
ว่าทำไมออเดรีย เฮปเบิร์น
(Audrey Hepburn) จึงเป็นดารา
เจ้าบทบาท พวกเขาทำตัวลึบทุก
ครั้งที่เห็นฆาตกรเลือดเย็นแอลัน
อาร์กิน (Alan Arkin) และกลัว
จนตัวสั่นงันงกกับฉากตันทุนต่ำแต่
เป็นฉากที่ดีที่สุดฉากหนึ่งเท่าที่
เคยมีในภาพยนตร์
- Saving Private Ryan* เราดูภาพยนตร์เรื่องนี้หนึ่งสัปดาห์
ก่อนวันทหารผ่านศึก เด็กๆ ไม่เคย
ลืมน้ำพุร้อนที่ทอม แฮงส์ (Tom
Hanks) สั่งเสียพลทหารไรอันไว้
ก่อนตายว่า “Earn this.” (จง
ใช้ชีวิตให้คุ้มค่ากับการที่คนอื่นฯ
ได้เอาชีวิตของพวกเขาเข้าแลกเพื่อ
ช่วยเธอ) เด็กนักเรียนของผมจะพูด
ประโยคนี้ซ้ำแล้วซ้ำอีกตลอดทั้งปี

- Planes, Trains and Automobiles* เราดูภาพยนตร์เรื่องนี้ตอนบ่าย ก่อนวันขอบคุณพระเจ้า หลังจากนั้นเราจะรับประทานอาหารเย็นด้วยกัน สำหรับนักเรียนหลายคนของผมนั้นเป็นการรับประทานอาหารในวันขอบคุณพระเจ้าครั้งแรกในชีวิตของพวกเขา
- The Civil War* ภาพยนตร์ของเคน เบินส์/พีบีเอสฟิล์ม เป็นภาพยนตร์ที่เราใช้เสริมการเรียนรู้เรื่องสงครามกลางเมืองอเมริกัน เรายังดูเรื่อง *Glory* และเรื่อง *Gettysburg* ของเทอร์เนอร์โปรดักชัน (Turner Production) ที่ดัดแปลงจากนวนิยายเรื่อง *The Killer Angels* ของไมเคิล ชารา (Michael Shaara) ด้วย
- It's a Wonderful Life* ทุกวันที่ 23 ธันวาคมเราดูจอร์จ เบิลีย์ (George Bailey) เรียนรู้บทเรียนครั้งใหญ่ที่สุดในชีวิต
- Groundhog Day* บ่ายวันหนึ่งในเดือนกุมภาพันธ์ เด็กๆ หัวเราะกันก๊อ๊กและได้เรียนรู้เกี่ยวกับวันหยุดวันนี้
- Casablanca* เราดูเรื่องนี้กันทุกวันวาเลนไทน์ *Here's looking at you, kids!* “มองตากี่รู้ใจกันนะ เด็กๆ)
- Of Mice and Men* เราดูเวอร์ชันที่จอห์น มัลโควิช (John Malkovich) แสดงเป็น แกรี่ ซีโนลิส (Gary Sinise) หลัง

	จากอ่านเรื่องนี้ของสไตน์เบิร์กจบแล้ว
<i>Malcolm X</i>	นี่เป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะฉลองเมื่อฟังหนังสือเสียงเรื่องนี้จบการได้ฟังเสียงของออสซี เดวิส (Ossie Davis) กล่าวคำไว้อาลัยที่ไพเราะที่เขาเคยกล่าวเมื่อหลายปีก่อนเป็นความรู้สึกที่เยี่ยมมาก
<i>Mr. Smith Goes to Washington</i>	ภาพยนตร์เรื่องนี้ใช้เสริมหน่วยการเรียนรู้เรื่องรัฐธรรมนูญและรัฐบาลสหรัฐอเมริกา
<i>To Kill a Mocking Bird</i>	เป็นหนังสือเล่มสุดท้ายที่เราอ่านกันทุกปี และเป็นภาพยนตร์เรื่องสุดท้ายที่เราดู ทุกปีต้องมีเด็กร้องให้ตอนอ่านหนังสือ ร้องให้ตอนดูหนัง และผมก็ทำตัวน่าขันเหมือนกัน ผมร้องให้ด้วย

นี่เป็นเพียงภาพยนตร์ที่ผมอยากแนะนำเท่านั้นนะครับ ในฐานะที่เป็นพ่อแม่และครู คุณอาจทำรายการเอง สร้างลูกบ้าของคุณเองก็ได้ แต่จงดูหนัง *กับ* เด็กๆ กระตุ้นความสนใจของพวกเขาเป็นตัวอย่างด้วยการดูเงียบๆ อย่างใช้ความคิด คุณไม่มีวันรู้หรอกว่าความพยายามของคุณจะนำไปสู่อะไรบ้าง

อย่างครั้งหนึ่ง ตอนที่เราเริ่มทำชมรมภาพยนตร์กัน ผมนึกภาพไม่ออกหรอกว่าจะเกิดผลกระทบมากเพียงใดกับเด็กอย่างแฟรงก์ ซึ่งเป็นนักเรียนห้อง 56 เมื่อหลายปีมาแล้ว แฟรงก์เป็นเด็กดีแต่ไม่ใช่ นักเรียนที่โดดเด่นอะไร เขาทำงานของเขา ทำตามคำสั่งโดยไม่ต่อต้านและไม่เคยมีปัญหา ไม่มีอะไรในงานของเขาหรือบุคลิกภาพของเขาที่บ่งบอกว่าชีวิตของเขาจะมีอะไรที่พิเศษ จนกระทั่งชมรมภาพยนตร์ไปโดนใจเขาเข้าอย่างจัง

แฟรงก์รักภาพยนตร์ ความจริงคำว่า รัก ยังไม่แรงพอ เด็กคนนี่ติดภาพยนตร์จอมแฉง เขาดูหนัง 3-4 เรื่องทุกวันหยุดสุดสัปดาห์ เขาไม่เพียงแต่ตอบคำถามเท่านั้น แต่เขียนเกี่ยวกับทุกสิ่งทุกอย่างอย่างยาวเหยียด ผมไม่เคยเห็นใครหลงใหลในภาพยนตร์ขนาดนี้ ดินสอของเขาเหมือนจะปลั่งพล่านด้วยอารมณ์ความรู้สึกแบบที่ชวนให้นึกถึงภาพ *Starry Night* ของฟาน ก็อก (van Gogh)

ผมยังจำบทสนทนาอันน่าทึ่งระหว่างเราสองครั้งในวันจันทร์คนละวันตลอดหนึ่งปีที่เรายู่ด้วยกันได้ดี ครั้งแรกเป็นไปอย่างสั้นๆ

แฟรงก์: (ยื่นกระดาษคำถามเกี่ยวกับหนังเรื่อง *Rashomon* ของอะคิระ คูโรซะวะให้ผม)
ครูเรฟครับ ครูคิดว่า *Rashomon* เป็นภาพยนตร์ที่ดีที่สุดของคูโรซะวะหรือเปล่า ผมว่า *Yojimbo* ดีกว่านะ

เรฟ: (ทำอะไรไม่ถูก) เอ้อ... อ้า...แฟรงก์ ครูไม่รู้สิ ครูว่ามันก็ดีทั้งคู่ละ

แฟรงก์: (เดินจากไป) จั๊น *Yojimbo* ก็ดีกว่า...
เขาอายุ 10 ขวบเองนะครับ

สองสามสัปดาห์ให้หลัง ผมถามเขาว่าทำอะไรบ้างระหว่างวันหยุด เป็นครั้งแรกในรอบหลายเดือนที่เขาไม่ได้ยืมหนังไปดู

เรฟ: เอ้ แฟรงก์ วันหยุดเป็นไงบ้าง?

แฟรงก์: เยี่ยมอะ! แม่ผมพาผมไปที่เทศกาลภาพยนตร์เซโกสโลวะเกีย ที่เวนิสบีช

เรฟ: เธอไปเทศกาลภาพยนตร์เซโกสโลวะเกียมาหรือ?

แฟรงก์: (รื้อนรน) ครูเคยดูหนังเซกมัยย์ครับ?

เรฟ: (งิมงำ) เอ้อ... ที่จริงก็.. .เอ้อ

แฟรงก์: หนังเขาดีมากเลยนะครับ

เรา: (ครูคนโง่) แหม แฟรงก์ เธอรักหนังมาก
สักวันเธอน่าจะได้เป็นนักวิจารณ์ภาพยนตร์
แฟรงก์: (นักเรียนคนฉลาด) นักวิจารณ์เธอครับ
นักวิจารณ์ไม่ได้ทำอะไรเลย โตขึ้นผมจะเป็น
คนสร้างภาพยนตร์

ปัจจุบันแฟรงก์เรียนที่มหาวิทยาลัยนิวยอร์กสาขาภาพยนตร์
ผมไม่ได้ทำอะไรให้เด็กคนนี้นัก เราเข้ากันได้ดีพอสมควร เราต่าง
ก็รักเบสบอล แต่ผมไม่ได้ทำให้เขาฉลาดขึ้น น่ารักขึ้น หรือดีขึ้นไม่ว่า
ทางไหน ผมแคโยนภาพยนตร์ให้เขา และนั่นได้ทำให้ทุกอย่างเปลี่ยนไป
เขาเองก็รู้ ทุกๆ คริสต์มาส แฟรงก์จะส่งภาพยนตร์หนึ่งเรื่องมาเพิ่มใน
ห้องสมุดภาพยนตร์ของเราเสมอ

นักแสดงสมัครเล่นแสดงต่อหน้าผู้ชมที่เป็นนักแสดง
มืออาชีพของไอเรกอนเชกสเปียร์เฟสตีวัลที่แอชลแลนด์

เดอะมอลล์ในวอชิงตัน ดี.ซี...

การเดินทางเปิดโอกาสให้เด็กๆ พบเห็นสิ่งใหม่ๆ
และเข้าใจสิ่งที่ได้เรียนในห้องเรียนดียิ่งขึ้น

14

ท่องโลก

คืนหนึ่ง ผมกับนักเรียนเดินไปตามถนน ดิสตริคต ในวอชิงตัน ดี.ซี. เพื่อไปรับประทานอาหารเย็นกันที่ฮาร์ตโรคคาเฟ่ เด็กๆ ชอบที่นี่ เพราะบรรยากาศสนุกสนานและพนักงานบริการก็น่ารัก และในฐานะ นักดนตรี เด็กๆ เพลิดเพลินกับการชมของที่ระลึกเกี่ยวกับดนตรีร็อก แอนดีโรลที่โชว์อยู่ในร้าน มีเด็กอยู่กับผมประมาณ 30 คน เมื่อเรา เดินเข้าไป พนักงานก็เข้ามาต้อนรับเราอย่างเป็นกันเอง

พนักงาน: ว้าว งานนี้คุณต้องรับศึกหนักที่สุดในโลกเลย ดูเด็กๆ พวกนี้สิ !

เราฟ: ไม่ยากขนาดนั้นหรอก อย่าห่วงไปเลย เด็กพวกนี้ทำตัวเรียบร้อย

พนักงาน: บาร์อยู่ทางด้านโน้นนะครับ เดี่ยวเราจัดการ ทางนี้เอง

เรฟ: อะไรนะครับ?
พนักงาน: คุณก็รู้ บาร์...
เรฟ: ความจริงผมไม่รู้เลยครับ
พนักงาน: อ้อ มีโรงเรียนหลายแห่งมาที่ร้านเรา พวกครูจะ
ไปดื่มกันที่บาร์ส่วนเด็กๆ ก็วิ่งไปทั่วร้าน
เรฟ: ขอบคุณครับ แต่เราต่างไปจากพวกนั้นนิดหน่อย

เราต่างจากคนอื่นจริงๆ ไม่มีอะไรรอีกแล้วที่ผมชอบมากไปกว่า
การพูดคุยกับเด็กๆ ในระหว่างการเดินทาง ไม่ว่าจะเป็นการเดินทาง
ไปชมพิพิธภัณฑ์ในตอนบ่าย หรือไปทัวร์วอชิงตัน ดี.ซี. และเวอร์จิเนีย
สักสองสัปดาห์ บ่อยครั้งมากที่พวกครูเห็นการเดินทางเป็นการพัก
ร้อน แต่ผมกลับมองว่าเป็นโอกาสอันมีค่าที่จะเพิ่มเติมสิ่งที่ผมสอน
ในห้องเรียน การเดินทางกับนักเรียนห้อง 56 นั้นไม่เหมือนใคร
เราจะวางแผนกิจกรรมอย่างละเอียดถี่ถ้วน เด็กๆ จะเตรียมตัวเป็นพิเศษ
วัตถุประสงค์ของการเดินทางจะชัดเจนเสมอ ผมอยากให้การเดินทาง
ของเราสอนบทเรียนที่พวกเขาเด็กๆ จะใช้ได้ตลอดชีวิต

ทำไมต้องเดินทางด้วย?

นั่นเป็นคำถามที่ดี ใครก็ตามที่เคยเดินทางไปสถานที่อย่าง
กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ย่อมเคยผ่านประสบการณ์ที่ไม่สบบารมณณ์เมื่อเจอ
พวกนักเรียนเกเรไร้ระเบียบ ปีที่แล้ว ที่พิพิธภัณฑ์อวกาศแห่งชาติของ
สถาบันสมิทโซเนียน ผมเดินเข้าห้องน้ำสวอนกับกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยม
ต้นที่กำลังเดินออกมา เด็กๆ กำลังหัวเราะสนุกสนานเพราะพวกเขา
ละเลงอุจจาระไปที่นั่งบนชักโครก ผมไม่เห็นมีครูสักคน เมื่อผมไป
ร้องเรียนกับพนักงานรักษาความปลอดภัยของพิพิธภัณฑ์ และขอพวก
เขาทำอะไรสักอย่างกับเด็กกลุ่มนั้น ยามผู้แสนดีคนหนึ่งยกไหล่แล้วบอก
ว่า “ผมใช้เวลาทั้งหมดไปกับการรักษาความปลอดภัยตรงประตูทางเข้า

เพื่อหยุดผู้ก่อการร้ายไว้ แต่ทันทีพวกเด็กๆ พอเข้าไปอยู่ข้างใน ผมก็ทำอะไรไม่ค่อยได้แล้วครับ”

ทัศนศึกษาของนักเรียนเป็นแบบนี้แหละครับ สังคมและระบบการศึกษาของเรากำลังเสื่อมทราม เด็กๆ ที่ออกมาจากห้องน้ำห้องนั้น จะกลับบ้านไปบอกเพื่อนและญาติพี่น้องว่าพวกเขาได้มาเที่ยววอชิงตัน ดี.ซี. หลายคนคงจะพูดว่า “ดีจังเลย” แต่สิ่งที่เพื่อนๆ และญาติพี่น้องไม่ได้ตระหนักก็คือ ทุกวันนี้ทั้งพิพิธภัณฑ์และสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์เต็มไปด้วยเด็กๆ ที่มาเที่ยวชมอย่างไร้เป้าหมาย หรือมีผู้ใหญ่ที่ไม่รู้เรื่องราวพอกันนำไป

มันไม่จำเป็นต้องเป็นแบบนี้เสมอไป ทัศนศึกษาของห้องผมถูกออกแบบเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่สำคัญและชัดเจนสองประการคือ หนึ่ง คณะละครเชกสเปียร์แห่งโฮบาร์ตถูกคาดหวังให้แสวงหาความรู้ด้วยความกระตือรือร้นและความเข้าใจที่ลึกซึ้ง นี่ทำให้พวกเขาแตกต่างจากเด็กอื่นๆ ทั่วไป เวลาที่เด็กๆ เข้าไปในอนุสรณ์สถานลิงคอล์น พวกเขารู้เรื่องมากมายเกี่ยวกับลิงคอล์น อาคารที่ตั้งของอนุสาวรีย์ของท่าน และเหตุผลที่ท่านได้รับการจดจำ ถ้าเด็กๆ เข้าชมการแสดงละครเรื่อง *The Tempest* ที่หอสมุดโพลเจอร์เชกสเปียร์ (Folger Shakespeare Library) พวกเขา ก็จะอ่านบทละครล่วงหน้า และอ่านอย่างลึกซึ้งขนาดที่สามารถแสดงความคิดเห็นเพื่อยกย่องหรือวิจารณ์การแสดงนั้นได้อย่างมีภูมิรู้เพราะได้ศึกษามาอย่างละเอียดลออ ผมไม่ต้องการให้นักเรียนของผมเป็นแค่เด็กธรรมดาๆ

ข้อสอง ผมใช้ทัศนศึกษาเพื่อเตรียมพวกเขาให้พร้อมสำหรับสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ผมเชื่อว่าทุกวันนี้โรงเรียนประถมมัธยมต้น และมัธยมปลายหลายแห่งทำผิดพลาดอยู่อย่างหนึ่งเกี่ยวกับความคิดของพวกเขาเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย เป็นข้อผิดพลาดเล็กๆ แต่มีนัยสำคัญ โรงเรียนให้ความสำคัญกับการเข้ามหาวิทยาลัยมากเกินไปจนมองไม่เห็นประเด็นที่ใหญ่กว่าคือการเรียนจบจากมหาวิทยาลัย ผลก็คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยที่ไม่ได้รับปริญญา มีเปอร์เซ็นต์สูงจนน่าตกใจ ทำให้จริงเกิดเรื่องแบบนี้ขึ้น ไม่ใช่ว่าพวกเขาฉลาดไม่พอหรือ

จะว่าไปแล้ว เด็กพวกนี้เป็นเด็กที่ประสบความสำเร็จในการเรียน เป็นเด็กเกรดดี ได้คะแนนทดสอบสูง ทำกิจกรรมนอกหลักสูตรที่เหมาะสม แล้วจู่ๆ จะเกิดสมองทึบจนสอบไม่ผ่านอย่างนั้นหรือเปล่าเลย จะว่าไปการสอบผ่านวิชาวรรณกรรมอังกฤษเป็นเรื่องง่ายยิ่งกว่าปอกกล้วยเข้าปากสำหรับพวกเขา แต่การที่เด็กๆ จะรู้ว่าควรทำอย่างไรในคืนวันเสาร์ที่มีรายงานต้องส่งวันจันทร์สองฉบับ แคมยังเกิดเป็นไข้ขึ้นมาตอนที่แม่ไม่อยู่คอยหาไทม์ไลน์ให้กินนั้นเป็นคนละเรื่องกัน ข้อเท็จจริงก็คือเด็กหลายคนไม่ได้เรียนรู้ชีวิตมากพอที่จะเอาตัวรอดจากประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย การจัดการกับเรื่องเงิน ความสัมพันธ์ ความเหงา คนที่ยุ่งยากมากเรื่อง และความผิดหวัง เหล่านี้อาจเป็นปัจจัยที่ทำให้เด็กของเราพ่ายแพ้เมื่อต้องอยู่ลำพังเป็นครั้งแรก ผมใช้การทัศนศึกษาสอนนักเรียนห้อง 56 ถึงทักษะที่จำเป็นเมื่อพวกเขาต้องอยู่ด้วยตัวเองสักวันหนึ่ง การที่เด็กๆ ในคณะละครเชกสเปียร์แห่งไฮบาร์ดสามารถเข้ามหาวิทยาลัยและเรียนจนสำเร็จการศึกษาได้นั้นล้วนเริ่มต้นที่ทัศนศึกษานอกห้องเรียนทั้งสิ้น

ทุกอย่างอยู่ที่ความพร้อม

เมื่อ 2-3 ปีก่อน เพื่อนของผมซึ่งสอนที่โรงเรียนแห่งหนึ่งนอกแคลิฟอร์เนียพานักเรียนมัธยมปลายไปทัศนศึกษาแถบเวสต์โคสต์ (ชายฝั่งมหาสมุทรด้านตะวันตกของสหรัฐอเมริกา) ผมแปลกใจมากที่ได้ยินเขาบ่นถึงวันที่ไปเที่ยวดิสนีย์แลนด์ เขาบอกผมว่าเด็กๆ เบื่อกันทุกคน ตอนนั้นใครที่เคยไปเมจิกคิงดอมในวันที่อากาศร้อนและหนาแน่นไปด้วยผู้คนจะพบว่าดิสนีย์แลนด์ไม่ได้เป็น “สถานที่ที่มีความสุขที่สุดในโลก” เสมอไป แต่ผมไม่เคยได้ยินใครพูดว่ามัน *น่าเบื่อ* เลย ผมอยากจริงๆ ว่าเกิดอะไรขึ้น ผมถามเพื่อนเกี่ยวกับการเดินทางทั้งหมดและบางทีสิ่งที่สำคัญกว่าก็คือเรื่องการเตรียมตัวก่อนไปทัศนศึกษา ลองดูความแตกต่างบางประการระหว่างห้องของเขา กับห้อง 56 สิครับ

- เด็กมัธยมพวกนั้นไม่ได้ศึกษาประวัติความเป็นมาของดิสนีย์แลนด์มาก่อน
 - แต่เด็กห้อง 56 ได้อ่านคู่มือนำเที่ยว *Birnbaum's Disneyland* และได้รับแผนที่เมจิกคิงดอมที่ผมแจกให้
-
- เด็กมัธยมไม่ชอบล่องเรือในป่าดงดิบ (Jungle Cruise ride)
 - แต่เด็กห้อง 56 ชอบมาก พวกเขาเตรียมตัวมาล่วงหน้าด้วยการดูหนังเรื่อง *The African Queen* เมื่อล่องเรือจบเด็กๆ จะอภิปรายกันว่าการล่องเรือจริงๆ กับในหนังมีสิ่งๆ เหมือนหรือต่างกันอย่างไรบ้าง
-
- เด็กมัธยมชอบนั่งเรือพุ่งลงแก่งน้ำตก (Splash Mountain)
 - เด็กห้อง 56 ชอบเล่นเหมือนกันแต่ร้องเพลงสนุกสนานไปด้วย พวกเขารู้จักตัวละครจากการชมภาพยนตร์เรื่อง *Song of the South* และยังได้เขียนเรียงความเกี่ยวกับการเหยียดสีผิวในหนังเรื่องนั้นด้วย
-
- เด็กมัธยมคิดว่าไวลด์ไรด์ของมร. โทด (Mr. Toad's Wild Ride) จี๋เง่า
 - ขณะที่เด็กห้อง 56 ซึ่งได้อ่าน *The Wind in the Willows* ตื่นเต้นกับการมองหาตัวละครโปรดในวรรณกรรมเรื่องนั้น
-
- เด็กมัธยมไม่ได้เข้าชมนิทรรศการชื่อ “Great Moments with Mr. Lincoln”
 - แต่เด็กห้อง 56 ได้ชมภาพยนตร์เรื่อง *The Civil War* ของเคน เป็นสัปดาห์แล้วจึงชื่นชอบนิทรรศการเป็นอย่างมาก ส่วนที่เด็กโปรดปรานที่สุดคือจดหมายจากลิงคอล์นถึงนายพลแมกเคลล์เลน (McClellan) ที่เด็กๆ เคยอ่านและศึกษามาแล้วที่โรงเรียน

- เด็กมัธยมมีพี่เลี้ยงที่ติดตามมาด้วยเป็นสิบคนซื้อหาอาหารให้
- ส่วนเด็กห้อง 56 รู้จักใช้เงินอย่างระมัดระวังด้วยการจ่ายค่าอาหารเอง ไม่มีเด็กคนไหนใช้เงินจนหมด พวกเขาเตรียมงบสำหรับอาหารมาล่วงหน้าแล้ว พอเข้าใจแล้วใช่ไหมครับ

เมื่อผมคิดถึงเรื่องค่าใช้จ่ายมหาศาลในการนำเด็กออกไปทัศนศึกษา ลัญชาตญาณแรกของผมก็คือโดดไปร้านหนังสือแถวนั้นแล้วจ่ายเงิน 15-20 ดอลลาร์ซื้อหนังสือน่าเที่ยวดี ๆ สักเล่ม ผมศึกษาทุกสิ่งทุกอย่างที่ผมทำได้เกี่ยวกับสถานที่ที่เป็นจุดหมายของเรา ผมดูว่าช่วงเวลาไหนที่มีคนไปน้อยที่สุด ผมเช็คสภาพอากาศและนิทรรศการพิเศษที่อาจจะน่าสนใจ เด็กๆ อ่านหนังสือที่น่าเที่ยวนี้ด้วยเหมือนกัน พวกเขาซึมซับข้อมูลมากที่สุดเท่าที่ผมสามารถหาให้ได้

ถึงเวลาออกเดินทาง ผมก็ไม่ค่อยมีอะไรต้องทำแล้ว ที่สำคัญกว่านั้นก็คือเด็กๆ พร้อมแล้วที่จะเก็บเกี่ยวประโยชน์จากการเดินทางอย่างเต็มที่ พวกเขาได้รับการฝึกให้มีความพร้อม พวกเขาจะมองหาเครื่องเล่นสวนสนุกแบบไหนหรือนิทรรศการเรื่องอะไร เด็กๆ วางแผนเรื่องอาหาร ดินก่อนการเดินทาง พวกเขาต้องนอนหลับให้เพียงพอ พวกเขานำคุณธรรมทั้ง 6 ระดับมาใช้กับการเดินทาง ถ้ามีผู้สูงอายุอยากจะทำไอศกรีม เด็กๆ จะ “แตกแถว” แล้วให้คนแก่ได้คิวข้างหน้าพวกเขา มันไม่ใช่กฎ แต่เป็นเพราะตัวเด็กเอง การทัศนศึกษาจึงเป็นโอกาสที่เด็กๆ จะเกี่ยวข้องกับโลกที่กว้างขึ้นและค้นพบสิ่งที่ดีที่สุดในตัวเอง

แอนดรูว์ ฮาห์น เพื่อนร่วมงานและครูสอนศิลปะที่เก่งคนหนึ่งของประเทศได้ร่วมเดินทางไปกับนักเรียนของผม เขานำปรัชญาของเราไปใช้กับโปรแกรมศิลปะที่โดดเด่นของเขาด้วย ไม่มีอะไรที่ทำให้แอนดีตื่นเต้นมากไปกว่าพาเด็กๆ ของเขาไปพิพิธภัณฑ์ศิลปะแห่งเทศมณฑลลอสแอนเจลิส (Los Angeles County Museum of Art) เช่นเดียวกับครูดี ๆ ทั่วไป แอนดีช่วยส่งเสริมให้เด็กนักเรียนของเขากลายเป็น

คนพิเศษ เราทุกคนคงเคยเห็นเด็กวิ่งกันให้วุ่นอยู่ในพิพิธภัณฑน์มาแล้ว แอนตีมองการเที่ยวชมพิพิธภัณฑน์เป็นเหมือนการผจญภัยที่แตกต่างไปอย่างสิ้นเชิง

แอนตีทำงานกับเด็กยากจน หลายครอบครัวไม่มีรถยนต์ใช้ เขาจึงตัดสินใจเสริมทัศนศึกษาพิพิธภัณฑน์ศิลปะด้วยบทเรียนเกี่ยวกับความมหัศจรรย์ของการเดินทางโดยระบบขนส่งสาธารณะ แอนตีลองขึ้นรถบัสและรถไฟ (ไม่ถ้านักหรรอกในนครลอสแอนเจลิส!) และหาเส้นทางที่ดีที่สุดไปยังพิพิธภัณฑน์ เขาเลือกใช้วิธีเดินทางด้วยรถโดยสารสาธารณะและรถไฟต่างๆ ที่เขาสามารถหาคนมาช่วยขับรถให้เด็กๆ นั่งได้ไม่ยาก และแล้วมันก็กลายเป็นมากกว่าทัศนศึกษา เด็กๆ ของแอนตีเรียนรู้ที่จะท่องโลกนอกหน้าต่าง พวกเขาไม่รู้สึกลัวตัวเองต้องติดกับอยู่ในอพาร์ทเมนต์อีกต่อไป เด็กๆ เริ่มใช้เวลาในวันเสาร์ที่ห้องสมุดหรือพิพิธภัณฑน์ พวกเขารู้ว่าจะไปที่นั่นได้อย่างไร เพราะครูเคยพาไปมาแล้ว

เมื่อเด็กของแอนตีไปถึงพิพิธภัณฑน์ พวกเขามีเป้าหมายเสมอ เด็กๆ รู้ที่ทางในพิพิธภัณฑน์ เพราะทุกคนมีแผนที่ และรู้ว่าอยากดูงานศิลปะชิ้นไหนบ้าง บางครั้งพวกเขาดูภาพวาดแค่ 1-2 ภาพ แต่มักจะเอาสมุดสเกตช์ภาพของตัวเองออกมา และพยายามวาดภาพนั้นด้วยตัวเอง เด็กๆ รู้จักศิลปินที่ตนกำลังเลียนแบบอย่างลึกซึ้ง พวกเขาจะพากันโอดครวญเมื่อถึงเวลากลับบ้าน

หาเงิน

การพาเด็กๆ ออกไปข้างนอกต้องใช้เงิน บางครั้งต้องใช้มากด้วย นั่นเป็นเหตุผลที่บทนี้อยู่ในภาคที่ชื่อว่า “ลูกบ้า” ของหนังสือเล่มนี้ การหมดเงินจำนวนมากไปกับนักเรียนเป็นเรื่องของครูที่อุทิศตัวอย่างดีที่สุด และเป็นเรื่องของคนอื่นๆ ที่ควรจะอุทิศตัวด้วยเช่นกัน!

ในปีแรกๆ ของการสอน ผมควักกระเป๋าจ่ายเองทั้งหมด นั่นเป็นความผิดพลาด ผมทำงานพิเศษทั้งช่วงบ่าย ช่วงกลางคืน และเสาร์อาทิตย์ – งานอะไรก็ได้เพื่อให้ได้เงินสักดอลลาร์มาใช้ในห้องเรียน ผมดูแลห้องน้ำระหว่างการแสดงคอนเสิร์ตหรือก ผมจัด

วางดิสเพลย์สินค้าในตลาดให้บริษัทไอศกรีม ส่งหนังสือพิมพ์ลอสแอนเจลิสไทมส์ ขัรบถรับส่งเอกสาร และรับสอนพิเศษให้เด็กร่ำรวยในเบเวอิลีฮิลล์ ผมเกลียดงานทุกอย่างที่ว่มาเนี้ แต่ผมตั้งใจเด็ดเดี่ยวที่จะแสดงให้เด็ก ๆ เห็นว่าเราต้องทำงานหนักเพื่อจะได้มีชีวิตที่ดีในวันข้างหน้า

ผมได้ข้อสรุปสามข้อจากการทำงานพิเศษ ข้อแรก เด็กนักเรียนของผมควรมีส่วนจ่ายบ้างเวลาที่ผมพาพวกเขาไปทัศนศึกษา ถ้าคุณให้อะไรใครเปล่า ๆ เขามักจะไม่ได้อะไรจากสิ่งที่คุณให้ แม้แต่นักเรียนที่ยากจนที่สุดของผมก็ย้งลงขันช่วยค่าเดินทาง ไม่ว่าจะเป็นเงิน 1 หรือ 100 ดอลลาร์ ข้อสอง ผมได้เรียนรู้ว่า การทำงานหลายๆ อย่างทำให้เสียสุขภาพไม่เว้นแม้แต่นคนที่แข็งแรงที่สุด ร่างกายผมทรุดโทรม ถึงผมจะมีเงินพาเด็กไปทีต่างๆ แต่ผมก็ป่วยหรือหมดเรี่ยวหมดแรงเกินกว่าจะทำหน้าที่นำเที่ยวให้ดีได้

ข้อสุดท้าย ผมได้เรียนรู้ว่าเราไม่ได้อยู่โดดเดี่ยวในสถานการณ์แบบนี้ มีมูลนิธิและองค์กรชุมชนต่างๆ รวมทั้งบุคคลทั่วไปที่พร้อมจะให้เงินอุดหนุน แต่ขอบอกว่า ผู้อุปถัมภ์อาจล้งเล็ที่จะให้เงินช่วยเหลือการเดินทาง อย่างน้อยๆ ในตอนเริ่มต้น เพราะมองว่าให้ผลในระยะสั้นเท่านั้น คุณจะขอทุนเพื่อจัดซื้อสิ่งของที่ใช้นานๆ อย่าง คอมพิวเตอร์ เครื่องดนตรี และเครื่องมือวิทยาศาสตร์ ได้ง่ายกว่าเสียอีก ไม่ว่าจะกรณีใด ผู้อุปถัมภ์จะไม่ให้เงินแก่ห้องเรียนใด เว้นแต่โรงเรียนนั้นจะด้ขึ้นทะเบียนเป็นองค์กรไม่แสวงผลกำไรอย่างเป็นทางการตามมาตรา 501(c) (3) ไว้กับรัฐแล้วเท่านั้น

การขึ้นทะเบียนเป็นองค์กรไม่หวังผลกำไรมีค่าใช้จ่าย เรื่องนี้ นักกฎหมายสามารถจัดการให้คุณได้ ในกรณีของผม เทวดาประจำตัวของผม คิษย์เก่าชื่อแมตต์ พาร์โลว์ เป็นหัวเรี่ยวหัวแรงดำเนินการให้แมตต์จับจากมหาวิทยาลัยเยล ตอนนีเข่าเป็นถึงศาสตราจารย์ทางกฎหมาย แมตต์เคยเป็นและยังคงเป็นพล้งพลักดันที่อยู่เบื้องหลังกองทุนของคุณะละครเชกสเปียร์แห่งโฮบาร์ต แต่ถ้าคุณไม่มีเพื่อนอย่างแมตต์ คุณอาจจะล้งเล็ติดต่อสำนักงานกฎหมายดู เพื่อว่าจะพอหานักกฎหมายใจดีมาทำงานนี้ให้คุณโดยคิดค่าเหนื่อยเพียงเล็กน้อยได้

พอคุณมีสถานะเป็นองค์กรไม่หวังผลกำไรแล้ว จงมุ่งความสนใจไปที่ห้องเรียนแต่อย่างเดียว อย่าเพิ่งคิดถึงการเดินทางไกลๆ ในช่วงปีสองปีแรก จงสร้างห้องเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มหัศจรรย์ เมื่อผู้ที่อาจจะให้การอุปถัมภ์มาเห็นการเรียนการสอนในห้องของคุณ พวกเขาอาจจะอยากช่วยคุณตามที่คุณต้องการ จงใช้เงินทุนในช่วงแรกๆ ในการซื้อหนังสือ คอมพิวเตอร์ และวัสดุอุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์เพิ่มเติม การจัดซื้อถุงมือเบสบอลให้เด็กๆ เป็นลงทุนที่คุ้มค่างว่าการพาเด็กๆ ไปดูเกมเบสบอล ในฐานะครูที่ทุ่มเท คุณมีเวลาหลายปีที่จะวางโปรแกรมทัศนศึกษาดีๆ เด็กๆ ในห้องผมไม่ค่อยได้ออกไปเที่ยวมากนัก ในช่วงแรก เพราะผมมัวแต่ยุ่งอยู่กับการสร้างห้องเรียนในฝันเรียกว่า ตั้งแต่พื้นจรดเพดานเลย

วอชิงตัน ดี.ซี. ประวัติศาสตร์สหรัฐฯ และอื่นๆ อีกมากมาย

บรรดาครอบครัวและโรงเรียนชอบไปเยี่ยมชมเมืองหลวงของประเทศเรา ห้องผมก็ไปทุกปี ต่อไปนี้เป็นเคล็ดลับบางประการในการวางแผนการเดินทางไปวอชิงตันที่เกิดจากการลองผิดลองถูกของผมมาหลายปี

ไปเมื่อไรดี

อาจเป็นเรื่องยาก แต่จงพยายามไปในช่วงที่ไม่ใช่ฤดูการท่องเที่ยว ในฤดูร้อน อากาศร้อนจัดและความชื้นสูง สภาพอากาศอาจทำให้เด็กๆ หงุดหงิดอารมณ์เสีย แต่ก็อีกนั่นแหละ ถ้าเป็นไปได้ อย่าไปในช่วงหยุดฤดูใบไม้ผลิ ผมรู้ว่าดอกเชอร์รี่บานนั้นสวยงามขนาดไหน ฯลฯ แต่ในเมืองจะแออัดไปด้วยกลุ่มเด็กนักเรียนที่มาเที่ยว และส่วนใหญ่ก็มักจะปวนน่าดู ไม่ว่าพิพิธภัณฑ์หรืออนุสรณ์สถานไหนก็จะมีแต่เด็กๆ ที่วิ่งวุ่นกับผู้นำกลุ่มทัศนศึกษาที่หมดเรี่ยวแรงอยู่ทั่วไปหมด

ห้องผมไปวอชิงตันตอนปลายเดือนตุลาคมหรือต้นพฤศจิกายน ซึ่งเป็นช่วงที่สวยงามของปี และโรงเรียนที่เรียนทั้งปีของเราที่ปิดเทอม

ในระหว่างนี้พอดี ทั้งเมืองเจียบสงบและไม่ค่อยมีกลุ่มทัศนักรจากโรงเรียนอื่นๆ ให้เห็นเท่าใดนัก ถือเป็นสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปลูกฝังมารยาทให้เด็กๆ ของเรามากกว่า แน่ละ การเดินทางของเราสนุกสนาน ตื่นเต้น แต่เราไม่เคยทำราวกับว่านี่เป็นเหตุการณ์เขย่าโลกที่จะเกิดขึ้นได้เพียงครั้งเดียวในชีวิต ผมอยากให้เด็กนักเรียนของผมคิดว่าการเดินทางเป็นอะไรที่พวกเขาจะทำบ่อยๆ ในชีวิต

การเตรียมตัว

ใครบ้างที่เดินทางไปกับเรา? ผมเคารพเสียงเรียกร้องให้ปฏิรูปการศึกษาที่ว่า “จะไม่มีเด็กคนไหนถูกทิ้งไว้ข้างหลัง”¹ แต่ผมขบอกว่าผมทิ้งเด็กบางคนไว้ข้างหลังตลอดเวลา โรงเรียนผมเปิดเดือนกรกฎาคม และเด็กๆ คนไหนที่อยากเดินทางไปวอชิงตันจะต้องใช้เวลาในตอนบ่ายวันศุกร์และวันเสาร์ตลอดทั้งฤดูร้อนและฤดูใบไม้ร่วงเพื่อเตรียมความพร้อม แต่เด็กบางคนไม่ยอมทุ่มเทเวลาเพิ่ม ซึ่งผมก็ไม่ว่าอะไร งานของผมคือเปิดประตู ผมยินดีให้เด็กเลือกว่าจะเดินผ่านประตูเข้ามาหรือไม่ แต่ทัศนศึกษานี้จัดขึ้นสำหรับเด็กนักเรียนที่เต็มใจลงทุนลงแรงเพื่อให้ได้มีที่นั่งบนเครื่องบินเท่านั้น

การเตรียมตัวของเรามากแบ่งออกเป็นสองคาบ คาบแรกเป็นการศึกษาประวัติศาสตร์ของสถานที่ที่เราจะไปเยี่ยมชม คาบที่สองเป็นเรื่องของการใช้ชีวิตยามห่างไกลจากบ้าน โดยทั่วไปในวันศุกร์หลังเลิกเรียน เราจะใช้เวลาชั่วโมงแรกกับประวัติศาสตร์ที่เราไม่ได้เรียนในห้อง เราดูภาพยนตร์สารคดีเกี่ยวกับอนุสรณ์สถานประธานาธิบดีและสุสานแห่งชาติอาร์ลิงตัน (Arlington National Cemetery) และศึกษาจุดหมายปลายทางที่เราจะไปเยี่ยมชมโดยละเอียด ยกตัวอย่างเช่น เมื่อเราพูดถึงอนุสรณ์สถานลิงคอล์น ผมจะดาวน์โหลดสุนทรพจน์ของลิงคอล์นตอนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีครั้งที่สองซึ่งจารึกอยู่บนผนังของอนุสรณ์สถานมาให้เด็กๆ ได้อ่าน และให้พวกเขาชมซีรีส์โทรทัศน์เรื่อง *The Civil War* ของสถานีพีบีเอส เราเรียนรู้เรื่องราวในสมัย

¹มาจากบัญญัติที่เรียกกันว่า “No Child Left Behind Act of 2001” ว่าด้วยการปฏิรูปการศึกษาของเด็กในโรงเรียนรัฐที่เสนอโดยรัฐบาลของประธานาธิบดีจอร์จ ดับเบิลยู. บุช

รัฐบาลเคนเนดีและวันที่เลวร้ายในแคลิฟอร์เนีย² ตลอดจนสปดาห์หมองเศร้าที่ตามมา เมื่อเด็กๆ ไปถึงหลุมฝังศพของเจเอฟเค (จอห์น เอฟ. เคนเนดี) ในอาร์ลิงตัน พวกเขาจะเศร้าสร้อย เพราะเด็กๆ รู้จักเจเอฟเค พวกเขาจดจำความตอนหนึ่งในสุนทรพจน์เข้ารับตำแหน่งที่จาร์จิกอยู่ที่หลุมศพของท่านประธานาธิบดีได้ เพราะเราได้เรียนเรื่องสุนทรพจน์นี้มาก่อนแล้วในบ่ายวันศุกร์ เด็กๆ บอกได้ทันทีว่าหลุมศพที่อยู่ใกล้ๆ กันเป็นหลุมศพของน้องชายของประธานาธิบดี -- โรเบิร์ต เอฟ. เคนเนดี -- พวกเขาอ่านสุนทรพจน์ของท่านวุฒิสมาชิกที่กล่าวในอินเดียแนโพลิสในคืนที่มาร์ตินลูเทอร์ คิง จูเนียร์ถูกลอบสังหาร เมื่อเด็กๆ เดินขึ้นเนินเขาไปที่อาร์ลิงตันเฮาส์ ซึ่งเป็นบ้านที่นายพลโรเบิร์ต อี. ลี (Robert E. Lee)³ พำนักเป็นเวลายาวนาน เด็กๆ จะเข้าไปภายในบ้านด้วยความนอบน้อม ไม่ใช่เพราะกลัวจะละเมิดกฎบางอย่าง แต่เพราะพวกเขาเคารพสถานที่อย่างจริงจัง

ชั่วโมงที่สองของเราใช้ไปกับการเตรียมตัวเพื่อใช้ชีวิตระหว่างการเดินทาง เด็กๆ รู้ว่าเพื่อนร่วมห้องของตนจะเป็นใคร พวกเขาจะตกลงกันว่าใครจะอาบน้ำตอนเช้าหรือใครจะอาบน้ำตอนค่ำ พวกเขาเห็นแผนผังห้องพักของโรงแรมแล้วและรู้ว่าจะเก็บข้าวของของตัวไว้ตรงไหน เด็กนักเรียน 5-6 คนจะอยู่รวมกันในห้องชุด ซึ่งมีเตียงขนาดควีนไซส์ 2 เตียง และมีเตียงโซฟาอีกหนึ่งตัวในห้องนั่งเล่น

ผมพบว่าการสอนเด็กๆ ให้ประพฤติตนอย่างเหมาะสมเวลาอยู่ในโรงแรมเป็นเรื่องยากสำหรับพ่อแม่และครู ในร้านอาหารยังง่ายกว่าเพราะเด็กๆ อยู่ท่ามกลางผู้คนที่มีมารยาทอยู่แล้ว แต่การดูแลเด็กๆ เวลาที่อยู่ในห้องพักของโรงแรมและไม่รู้ตัวว่าอาจส่งเสียงรบกวนคนอื่นนั้นยากกว่า ผมสนับสนุนให้เด็กๆ ใช้คุณธรรม 6 ระดับเป็นแนวทางสำหรับมารยาทในโรงแรม ด้วยเหตุนี้ คณะละครเชกสเปียร์แห่งโฮบาร์ตจะไม่พูดคุยกันในโถงทางเดิน เราไม่ค่อยดูโทรทัศน์ในห้องพักของโรงแรม เพราะเรากลับมาดูที่บ้านที่แอลเอก็ได้ เราใช้ห้องพักเป็นที่อ่านหนังสือ เล่นเกม (เกมโปรดคือเกมต่อคำศัพท์สแครบเบิ้ล) และเขียนจดหมาย เมื่อเราใช้ห้องน้ำ นักเรียนจะปิดประตูห้องน้ำแต่ไม่ล็อกกุญแจ เพราะประตูที่ล็อก

²ประธานาธิบดีจอห์น เอฟ. เคนเนดีถูกลอบสังหารในวันที่ 22 พฤศจิกายน ปี 1963 ที่เมืองแคลิฟอร์เนีย

³ผู้นำทางทหารของฝ่ายสัมพันธมิตรซึ่งประกอบด้วยรัฐทางใต้ที่สนับสนุนการมีทาสและต้องการแยกตัวจากฝ่ายสหภาพรวม 11 รัฐ ในระหว่างสงครามกลางเมืองอเมริกัน (1861-1865)

ไว้อาจปิดโดยบังเอิญเมื่อเด็กออกจากห้องน้ำแล้ว ทำให้เพื่อนร่วมห้องเข้าห้องน้ำไม่ได้ เด็กๆ เชื้อใจกันและจะไม่ไปยุ่งกับประตูห้องน้ำที่ปิดอยู่เมื่อห้องน้ำว่าง ประตูจะเปิดทิ้งไว้ เด็กๆ ถูกสอนให้เขียนโน้ตขอคุณวางไว้พร้อมทิปสำหรับคนทำความสะอาดก่อนออกจากห้องด้วย เนื่องจากประตูโรงแรมถูกออกแบบมาให้ปิดแบบกระแทกเพื่อกันเพลิงลุกลามเวลาเกิดไฟไหม้ นักเรียนของผวจึงปิดประตูเบาๆ อย่างระมัดระวังทุกครั้งที่ออกจากห้องเพื่อจะได้ไม่รบกวนแขกคนอื่น

ต่อไปนี้เป็นสิ่งที่เด็กๆ ห้อง 56 ต้องซักซ้อมทำความเข้าใจก่อนเดินทางไปทัศนศึกษาหลายๆ วัน

เครื่องบิน

1. เด็กๆ ต้องเข้าแถวเรียงลำดับตามอักษรตัวแรกของนามสกุลที่เคาน์เตอร์ตรวจตั๋วเพื่อเช็คกระเป๋าเดินทาง
2. เด็กๆ รู้ว่าจะเก็บสัมภาระบนเครื่องบิน ทั้งที่ช่องเหนือศีรษะและที่พื้นใต้เก้าอี้ที่นั่งอยู่ตรงหน้าอย่างไร
3. พวกเขารู้ว่าเครื่องบินใช้เวลาบินนานเท่าไร และวางแผนว่าจะใช้เวลาระหว่างนั้นอย่างไร ส่วนใหญ่เด็กๆ จะอ่านหนังสือ ทำปริศนาคำอักษรไขว้ หรือเล่นเกมปริศนาเกี่ยวกับสถานที่ที่กำลังจะไปดู
4. เด็กๆ รู้ว่าจะสั่งอาหารและเครื่องดื่มอย่างสุภาพจากพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินได้อย่างไร
5. เด็กๆ รู้ว่าห้องน้ำอยู่ตรงไหน รู้วิธีใช้ห้องน้ำ และการถือกระเป๋าอย่างถูกต้อง รู้ว่าจะยืนรอตรงไหนถ้าห้องน้ำไม่ว่าง
6. เด็กๆ รู้ว่าจะลงจากเครื่องบินอย่างไร คนที่นั่งแถวหน้าพวกเขาจะได้ลงก่อนเสมอ

ห้องพักในโรงแรม

1. เด็กๆ รู้วิธีใช้กุญแจอิเล็กทรอนิกส์
2. เด็กๆ รู้ว่าสิ่งแรกที่ต้องทำคือตรวจสอบแผนผังที่ประตูในห้องพักของตัวเองว่าทางหนีไฟอยู่ที่ไหน

3. เด็กๆ จะได้รับมอบหมายหน้าที่ก่อนออกเดินทาง ในแต่ละห้องพัก จะมีเด็กนักเรียนสองคนที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้เก็บรักษากุญแจตลอดเวลา
4. เด็กๆ ต้องวางผ้าเช็ดตัวที่ใช้แล้วบนพื้นห้องน้ำอย่างเรียบร้อย
5. เด็กๆ ต้องเอาเสื้อผ้าที่ใช้แล้วใส่ถุงพลาสติกหรือพลาสติกห่มอน แล้วนำไปเก็บในตู้เสื้อผ้า ถ้าเป็นการเดินทางที่กินเวลาหลายวัน นักเรียนจะต้องซักเสื้อผ้าเอง คินหนึ่งๆ จะมีเด็กเพียงห้องเดียวเท่านั้นที่ซักเสื้อผ้าได้เพื่อจะได้ไม่ต้องเสียเวลารอเครื่องซักและเครื่องอบผ้า
6. นักเรียนจะคอยระวังตัวไม่ส่งเสียงดัง
7. นักเรียนรู้วิธีใช้เครื่องทำความร้อนหรือเครื่องปรับอากาศอย่างถูกต้อง
8. นักเรียนรู้ว่าเครื่องทำน้ำแข็งตั้งอยู่ที่ไหน
9. บางครั้งเราสั่งอาหารขึ้นมากินบนห้อง เนื่องจากห้องหนึ่งมีเด็ก 5-6 คน เด็กๆ จึงจดยรายการอาหารที่ต้องการไว้ก่อนยกหูโทรศัพท์ โดยให้เด็กนักเรียนคนหนึ่งสั่งอาหารด้วยถ้อยคำที่ชัดเจน
10. ในตอนกลางคืน เราจะมารวมกันเพื่อพูดคุยเรื่องวันรุ่งขึ้น เมื่อนักเรียนกลับถึงห้องตัวเอง พวกเขาจะโทรบอกผมว่าถึงห้องแล้วอย่างปลอดภัย เด็กๆ จะต้องไม่ลืมล็อกประตูห้องด้วย

เมื่อเร็วๆ นี้ ศิษย์เก่าของผมบางคนเล่าเรื่องซ้ำๆ ให้ผมฟัง พวกเขาเพิ่งกลับมาจากการเดินทางไปทัศนศึกษาที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. ของโรงเรียนมัธยมซึ่งเป็นโรงเรียนใหม่ของพวกเขา เด็กๆ พักกันที่โรงแรม ครูบอกพวกเขาว่าจะเอาเทปติดที่ประตูห้องตอนกลางคืนเพื่อจะได้รู้ว่าใครแอบหนีออกจากห้องหรือเปล่า เรื่องแบบนี้ไม่เคยเกิดขึ้นในการเดินทางของคณะละครเชกสเปียร์แห่งโฮบาร์ต ผมเชื่อใจนักเรียนและนักเรียนก็ไว้ใจผม เด็กๆ ไม่ออกจากห้องพักตอนกลางคืนเพราะรู้ว่าอาจเกิดอันตรายได้ ถ้าเราไม่เชื่อว่าเด็กๆ จะปฏิบัติตัวถูกต้อง ก็ไม่ควรให้พวกเขาเดินทางไปกับเรา เพราะพวกเขายังไม่พร้อม

ที่พักของเรา

เวลาที่เดินทางเป็นกลุ่มใหญ่ เรามักพักที่โรงแรมในเครือ เอ็มแบสซีสวีตส์ (Embassy Suites) ซึ่งมีห้องขนาดใหญ่และสะอาด สะอาด และห้องนั่งเล่นที่เพิ่มมานั้นมีพื้นที่พอนักเรียนอยู่ได้อีก 5-6 คน อย่างไรก็ตาม สิ่งที่เราติดใจมากที่สุดของโรงแรมในเครือนี้ก็คืออาหารเช้า

อาหารเช้าเป็นอาหารมื้อที่เลิรพยากที่สุดสำหรับเด็กกลุ่มใหญ่ เอ็มแบสซีสวีตส์มีอาหารเช้าแบบบุฟเฟต์ที่มีอาหารทุกชนิดเท่าที่คุณจะนึกออกให้เลือก ไม่ว่าจะเป็น ไช้ลวก ไช้เจียว มันฝรั่ง ชนมปัง แพนเค้ก เฟรนช์โทสต์ วาฟเฟิล ซีเรียล ผลไม้ น้ำผลไม้ และอื่นๆ ซึ่งเหมาะอย่างยิ่งสำหรับเด็กกลุ่มใหญ่ เนื่องจากผมสอนเด็กให้พึ่งตัวเอง เด็กจึงไม่จำเป็นต้องรอกินพร้อมกัน เด็กแต่ละคนจะลงมาหาอาหารเช้ากินเอง เมื่อไรก็ได้ เด็กถูกฝึกให้ไปตักอาหารแล้วมานั่งทานที่โต๊ะ ผมจะบอกเด็กตั้งแต่คืนก่อนหน้าว่าเราจะออกจากโรงแรมเพื่อไปทำกิจกรรมกลางวันกันตอนกี่โมง เรามักจะออกเดินทางราว 8-9 โมงเช้า ฉะนั้นนักเรียนจะต้องจัดการกิจธุระช่วงเช้าให้เสร็จทันเวลา เด็กๆ ต้องกะว่าจะใช้เวลาซักเสื้อผ้า แต่งตัว กินอาหาร เก็บห้อง และเตรียมตัวสำหรับวันนั้นนานเท่าไร ในเวลา 20 ปีของการเดินทาง ไม่เคยมีเด็กคนไหนนอนตื่นสาย หรือทำตัวล่าช้าเลย

การข้ามถนน

มีอยู่เรื่องหนึ่งที่ผมตั้งใจว่าจะไม่ยอมโทรศัพท์ด้วยเรื่องนี้เป็นอันขาด เป็นเรื่องเศร้าสลดที่มีนักเรียนเสียชีวิตระหว่างการเดินทางไปกับโรงเรียนทุกปี ผมรู้จักคนที่เข้าใจโทรศัพท์ไปหาพ่อแม่ของเด็กที่บ้าน ผมจะไม่มีวันโทรศัพท์แบบนั้น ผมเข้าใจดีว่า การเอาใจใส่ในความปลอดภัยของเด็กๆ ของผมออกจะดูสิ้นเกินไปสักหน่อย แต่ผมไม่สน นักเรียนของผมต้องปลอดภัย

ผมถึงกับเก็บแฟ้มข่าวหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนเพื่อให้เด็กๆ ดู บางครั้งโศกนาฏกรรมที่เกิดขึ้นก็เป็นอุบัติเหตุแปลกๆ เช่น ถูกฟ้าผ่า หรือถูกหิมะถล่ม ในตัวอย่างที่น่ากลัว

อย่างนี้ เราอาจรู้สึกใจแทบขาด แต่ไม่ได้รู้สึกผิด แต่ในแฟ้มของพมมี
ข่าวหลายชิ้นที่น่าสลดใจเพราะเด็กต้องมาเสียชีวิตทั้งที่น่าจะหลีกเลี่ยง
ได้ ส่วนพมก็จะเกี่ยวข้องกับการข้ามถนน

พมมักเห็นกลุ่มนักเรียนข้ามถนนเป็นแถวโดยมีผู้ใหญ่คนหนึ่ง
นำหน้า อีกคนตามประกบหลัง ข่าวหลายชิ้นในแฟ้มของพมรายงานถึง
เรื่องน่าเศร้าที่เกิดจากวิธีการข้ามถนนแบบนี้ ในแทบทุกกรณี นักเรียน
ที่อยู่ตรงกลางแถวมักจะถูกรถชน เวลาที่ห้อง 56 ข้ามถนน เราทำตาม
กฎ 2 ข้อ ข้อแรกคือ ห้าม เด็กก้าวลงจากขอบทางจนกว่าพมจะให้
สัญญาณ สอง พมจะออกไปยืนกลางถนนแล้วส่งสัญญาณให้รถทุกคัน
หยุด ต่อให้พมต้องยืนอยู่กลางเพนซิลเวเนียแคว้นในชั่วโมงเร่งด่วน
พมก็จะออกไปหยุดการจราจรทั้งหมด พมจะยอมให้เด็กๆ ก้าวลงถนน
ต่อเมื่อรถทุกคันในบริเวณนั้นหยุดแล้วเท่านั้น

ในการเดินทางไปวอชิงตันไม่นานมานี้ ขณะที่นักเรียนกำลัง
เดินกลับจากอนุสรณ์สถานเจฟเฟอร์สันไปทางเดอะมอลล์ซึ่งเป็นสวน
สาธารณะกว้างใหญ่ใจกลางเมือง ตอนนั้นเป็นเวลาบ่ายแก่ๆ พวกเรา
สามสิบชีวิตกำลังจะเดินไปสถานีรถไฟใต้ดินสมิทโซเนียน เด็กหลาย
คนเดินอยู่ข้างหน้าพมตอนที่มาถึงทางม้าลาย สัญญาณไฟเขียวสว่างขึ้น
ถึงอย่างนั้นเด็กๆ ก็ยังไม่ยอมก้าวลงจากขอบถนน เด็กๆ ฉลาดกว่านั้น
พวกเขาขอให้พมเดินไปข้างหน้าและหยุดการจราจรให้ ขณะที่เด็กๆ
รออยู่นั้น รถคันหนึ่งฝ่าไฟแดงฝั่งตรงข้ามมาอย่างรวดเร็วแล้วพุ่งชนท้ายรถ
อีกคันตรงสี่แยกพอดี ห่างจากเด็กไม่ถึง 15 ฟุต เสียงเบรกดังเอี้ยดและ
เสียงปะทะดังสนั่นหวั่นไหวทำให้เด็กๆ สะดุ้งสุดตัว พวกเขากลัวจนตัว
สั่นและมองมาที่พมทันที นี่ไม่ใช่เกม ถ้าเด็กๆ ก้าวลงจากขอบถนนขณะ
ที่ยังไฟเขียวอยู่ พวกเขาทำถูกต้องตามกฎหมายจราจร แต่พวกเขาอาจตาย
ได้ พมไว้ใจเด็กของพม คนอื่นต่างหากที่พมไม่ไว้ใจ

ภาพถ่าย

นี่เป็นเคล็ดลับเล็กๆ น้อยๆ เกี่ยวกับการถ่ายภาพ เมื่อคุณ
วางแผนการทัศนศึกษาสำหรับวันนั้น ให้ดูแผนที่และดูว่าพระอาทิตย์
จะอยู่ทางด้านไหน กำหนดเวลากิจกรรมต่างๆ ของคุณเพื่อว่าเวลาที่

คุณอยู่กลางแจ้ง พระอาทิตย์จะอยู่ข้างหลังคนที่ถ่ายภาพ ตัวอย่างเช่น ในวอชิงตัน ดี.ซี. เวลาที่ดีที่สุดในการถ่ายภาพอนุสรณ์สถานลิงคอล์นคือช่วงเช้า ส่วนอาคารรัฐสภาที่อยู่อีกด้านของเดอะมอลล์จะดูดีที่สุดตอนสายๆ ภาพถ่ายเหล่านี้จะเป็นส่วนสำคัญในความทรงจำของเด็กๆ การวางแผนการให้ละเอียดลอออีกสักหน่อยจะช่วยให้ได้ภาพสวยๆ ที่สร้างรอยยิ้มบนใบหน้าของเด็กๆ และครอบครัวของพวกเขาในวันข้างหน้า

น้อยคือมาก

เวลาวางแผนพานักเรียนไปทัศนศึกษา ผู้นำกลุ่มมักให้ความสำคัญกับรายการการเดินทางมากกว่าเรื่องของเด็กๆ เอง พ่อแม่และครูต้องการให้เด็กๆ ได้เห็นมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ สุดท้ายก็ทำเอาเด็กหมดแรงเพราะพยายามยึดยึดสถานที่ท่องเที่ยวและประสบการณ์การเรียนรู้ทุกอย่างให้แก่เด็ก ผู้นำกลุ่มที่มีประสบการณ์รู้ว่าถ้ารายการท่องเที่ยวแน่นเกินไป แทนที่เด็กๆ จะได้เรียนรู้มากกลับได้เรียนรู้น้อย เด็กๆ จะรู้สึกเหนื่อย แม้แต่เด็กที่เก่งที่สุด กระฉับกระเฉงที่สุดก็ยังมีจุดอ่อนตัว ผู้นำกลุ่มที่ดีย่อมเห็นว่าเที่ยวไม่กี่แห่งแต่ได้ประโยชน์ย่อมดีกว่า

เวลาผมและนักเรียนอยู่ในเมืองหลวง เราทำอะไรน้อยกว่ากลุ่มอื่นมาก ผมมักจะวางแผนทำกิจกรรมสองอย่างต่อวัน หลังอาหารเช้า เราจะใช้เวลาประมาณ 90 นาทีที่พิพิธภัณฑหรืออนุสรณ์สถานโปรตุเกสสักโถงเสมอว่า เราได้ศึกษาสถานที่ที่ทุกแห่งโดยละเอียดมาแล้วหลายเดือนก่อนการเดินทาง ดังนั้นทุกกิจกรรมจึงมีความเกี่ยวข้องและมีความหมาย หลังกิจกรรมช่วงเช้าของเรา จะมีอาหารกลางวันดีๆ ผมอยากให้เด็กได้กินอาหารในสภาพแวดล้อมที่รื่นรมย์และมีอาหารที่มีคุณค่าต่อร่างกายให้เลือกมากมาย จุดที่เราชอบอยู่ที่บริเวณรับประทานอาหารกลางวันในสถาบันสมิทโซเนียน ทั้งพิพิธภัณฑประวัติศาสตร์ธรรมชาติและพิพิธภัณฑประวัติศาสตร์แห่งชาติอเมริกา มีศูนย์อาหารชั้นดีที่มีทั้งสลัด ซุป และผัก ผลไม้สดบริการ หอศิลป์แห่งชาติเป็นอีกที่หนึ่งที่มีอาหารดีๆ ให้รับประทาน ถ้าคุณใช้รถไฟใต้ดิน ลองแวะที่สถานียูเนียน ที่มีศูนย์อาหารขนาดใหญ่โตมโหฬารรองรับลูกค้าของรัฐและ

มีอาหารที่ดีกว่าอาหารฟาสต์ฟู้ดทั่วไปให้เลือก ตั้งแต่อาหารกรีก อาหารไทย ไปจนถึงอาหารเม็กซิกัน

อาหารกลางวันพวกนี้มีราคาแพง เด็กๆ สามารถประหยัดได้ด้วยการนำขวดน้ำดื่มไปเอง นักเรียนส่วนใหญ่เก็บผลไม้ของมือเช้าไว้กินกลางวันด้วย อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการรับประทานอาหารในพิพิธภัณฑสถานจะแพงกว่า แต่เงินที่จ่ายไปนั้นนับว่าคุ้มค่าทุกบาททุกสตางค์ เด็กๆ มีโอกาสเรียนรู้ที่จะเลือกอาหารที่มีประโยชน์แทนที่จะคว้าแต่ฮอตดอก (หนีไม่พ้นต้องปวดท้อง) จากรถเข็นข้างทาง (เป็นความผิดพลาดครั้งหนึ่งของผมตอนพาเด็กไปวอชิงตันเป็นครั้งแรก) หลังจากการรับประทานอาหารกลางวันที่มีคุณภาพแล้ว เด็กๆ ก็มีพลังงานมากพอที่จะทำให้กิจกรรมยามบ่ายได้เป็นอย่างดี

เปลี่ยนชีวิตขณะเดินทาง

หลายปีก่อนตอนที่ผมและเด็กๆ เดินทางไปทัศนศึกษาประจำปี ที่กรุงวอชิงตัน ผมตั้งสติเตือนตัวเองหลายครั้งต่อวันว่า น้อยคือมาก ทัศนศึกษาของเราครั้งนั้น เราเยี่ยมชมอนุสรณ์สถานและพิพิธภัณฑสถานน้อยกว่าที่เคยทำมา เราอาจเรียนรู้เรื่องประวัติศาสตร์น้อยลงบ้าง แต่เด็กก็ยินดีขึ้น หัวเราะบ่อยขึ้น และนอนหลับนานขึ้น

เมื่อกลับจากทัศนศึกษา ครูกลุ่มหนึ่งได้มาเยี่ยมห้อง 56 ของเราและรับประทานอาหารกลางวันร่วมกับเด็กๆ เด็กผู้หญิงตัวเล็กๆ บอบบาง น่ารัก คนหนึ่งในชั้นของเรากำลังคุยกับครูบางคน ครูถามเด็กน้อยว่า “หนูชอบอะไรมากที่สุดในการไปทัศนศึกษาที่วอชิงตันจ๊ะ”

พวกเขาคาดว่าเธอคงจะตอบในทำนองว่า “อนุสรณ์สถานลิงคอล์น” หรือ “พิพิธภัณฑสถานอากาศและอวกาศ” เธอไม่ได้ตอบอะไรแบบนั้น แต่คำตอบของเธอชี้ให้เห็นว่าสิ่งที่ผมให้ความสำคัญอย่างมากนั้นถูกต้องแล้ว คำตอบของเธอคือ “สิ่งที่หนูชอบที่สุดตอนไปวอชิงตันคือครูเรพดูแลหนูดีมากจ๊ะ”

ผมรักการเป็นครู เรามีโอกาสแก้ไขปรับปรุงสิ่งที่เราทำให้ดีขึ้นเรื่อยๆ การประเมินผลด้วยคำพูดง่ายๆ ข้างต้นเพียงประโยคเดียวทำให้

ผมได้เรียนรู้ที่จะใช้การเดินทางเพื่อสอนอะไรดีๆ ให้แก่เด็กๆ มีอยู่ปีหนึ่ง ผมพาศิษย์เก่าไปตระเวนชมมหาวิทยาลัยหลายแห่งที่นิวยอร์ก การทำเช่นนั้นได้ ผมต้องทุ่มเทพลังกายทั้งหมดเพื่อให้แน่ใจว่าเด็กมัธยมปลายจะผ่อนคลายเมื่ออยู่กับผม เนื่องจากเด็กๆ ต้องเผชิญกับแรงกดดันจากการสอบเข้ามหาวิทยาลัยที่ใกล้เข้ามาทุกที เด็กเหล่านี้ย่อมไม่ต้องการทัวร์แบบ “ดูมหาวิทยาลัย 12 แห่งใน 5 วัน” อย่างแน่นอน

การเดินทางคราวนั้น ผมเป็นฝ่ายฟังเสียมาก ผมให้คำแนะนำก็ต่อเมื่อเด็กๆ ถาม ในปีแรกๆ ผมมักกลับจากการเดินทางแบบนี้ อย่างหมดเรี่ยวหมดแรง เด็กนักเรียนก็ไม่ค่อยรู้สึกขอบคุณผมหรอก และสภาวะตามตรง เด็กไม่ค่อยได้อะไรจากการเดินทางของเราอย่างที่ควรจะได้ มาตอนนี้เด็กๆ บอกผมว่าผมดูแลพวกเขาเป็นอย่างดี และหลังจากการเดินทางดูมหาวิทยาลัยเที่ยวหลังสุดนี้ นักเรียนคนหนึ่งเขียนจดหมายมาขอบคุณผม สำหรับครูอย่างผมซึ่งดีลูกบอลออกเสมอ การได้ดีโฮมรันบ้างเป็นครั้งคราวทำให้ผมรู้สึกดีทีเดียว

เรียน ครูเรฟที่เคารพ

คำพูดไม่สามารถอธิบายความรู้สึกขอบคุณที่หนูมีต่อครูอยู่ในขณะนี้ได้ หนูอยากขอบคุณสำหรับทุกสิ่งทุกอย่าง ตั้งแต่การขับรถดูวันละ 5 ชั่วโมง จองโรงแรม รู้ว่าต้องทำอะไรบ้าง พยายามไม่ให้หลงทาง พาพวกเราไปดูมหาวิทยาลัยชั้นนำหลายแห่ง อธิบายเรื่องเบสบอลให้เราฟังคร่าวๆ พาเราไปที่แยงกิสเตเดียม เล่าเรื่องบ้าๆ บอๆ และมุขตลกของครูให้เราฟัง พาเราไปดูทิฟฟานีโชว์ พาเราไปดูที่ต่างๆ และสถานที่ท่องเที่ยว ชื่อของที่ระลึกของมหาวิทยาลัยให้เรา พาเราไปกินอาหารเย็นที่แทเวิร์นออนเดอะกรีน และฮาร์ตริคคาเฟ่ ทำทุกอย่างเพื่อไม่ให้เราไปสาย หาห้องที่ดีที่สุดโรงแรมให้เรา ดูแลเราให้ปลอดภัย ให้ทางเลือกและเสรีภาพในการเลือกไม่ว่าเราต้องการจะทำอะไร และเป็นทั้งครู ทั้งเพื่อน และเป็นแบบอย่างที่น่าอัศจรรย์ใจเสมอสำหรับเรา หนูพูดอีกเท่าไรก็คงไม่พอที่จะแสดงให้เห็นความจริงที่ว่า หนูคงจะไม่มีวันได้เป็นอย่างที่เป็นอยู่นี้และได้รับประสบการณ์แบบนี้ถ้าไม่มีครู นี่คือเหตุผลที่หนูจะระลึกถึงบุญคุณของครูตลอดไป หนูรู้สึกซาบซึ้งที่ครูช่วย

หนูหามหาวิทยาลัยที่เหมาะสมกับหนู หลังจากการประชุมเพื่อรับฟังข้อมูล รายละเอียดหลายต่อหลายครั้ง หนูเริ่มเข้าใจแล้วว่าสิ่งที่คาดหวังและจำเป็นสำหรับการสอบเข้ามหาวิทยาลัยคืออะไร หนูตระหนักเสมอว่ามีปัจจัยหลายประการที่มีผลกระทบและกำหนดการตัดสินใจของหนูในการเลือกมหาวิทยาลัย เช่น ทำเลที่ตั้ง สภาพแวดล้อม ขนาด และสภาพอากาศ จากการเดินทางที่น่าทึ่งครั้งนี้ (กับผู้คนที่น่าทึ่งที่สุด) หนูได้เรียนรู้เกี่ยวกับตัวเองมากมาย หนูสนุกมากกับการไปเยี่ยมชมมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย เพราะหนูพบว่าหลักสูตรและแคมปัสของที่นี่ตรงกับสิ่งที่หนูกำลังมองหาจากมหาวิทยาลัยสักแห่งหนึ่ง ตอนนี้หนูตื่นเต้นมากที่จะได้เข้ามหาวิทยาลัย ความกลัวหายไปหมดแล้วค่ะ!

อ้อ สุขสันต์วันพ่อด้วยนะคะ! แม้ว่าครูจะไม่ใช่พ่อที่ “แท้” ของหนู หนูก็อยากให้ครูทราบว่า ครูเล่นบทบาทพ่อมาตลอดในชีวิตหนู ขนาดที่ครูสามารถทำสิ่งที่พ่อทำให้หนูไม่ได้ หนูขอขอบคุณสำหรับทุกสิ่งทุกอย่างที่ครูทำให้หนู ครูสอนเรื่องราวที่เป็นประโยชน์แก่หนู พาหนูไปดูโลกกว้าง ให้หนูแสดงละคร หล่อหลอม/ มีอิทธิพลต่อหนูจนหนูเป็นคนที่เป็นอยู่ในเวลานี้ และมีเมตตาต่อหนูมาก ขอขอบคุณที่คิดถึงหนูเสมอไม่ว่าครูจะอยู่ที่ไหน และเขียนไปสการ์ดให้หนูเสมอ ครูช่วยให้หนูได้เป็นและพยายามเป็นคนที่ดียิ่งขึ้นทุกๆ วัน

ด้วยความเคารพอย่างสูง
โจแอนนา

โตโรที่พูดถูก ไม่มีที่ไหนเหมือนบ้าน แต่หลังจากเรียนรู้จากความผิดพลาดของตัวเอง ผมว่าชีวิตเวลาเดินทางก็ดีเหมือนกันนะ

นักร้องรุ่นเยาว์เขย่าอารมณ์ผู้ชม
และสร้างสีสันให้กับละครของเทศบาลเป็ยร์

15

ก็แค่ร็อกแอนด์โรล (แต่ผมชอบ)

นักเรียนห้อง 56 เล่นดนตรีร็อกนะครับ คนมักเขียนถึงผม และเปรียบเทียบกับเราอย่างผิดๆ กับแจ็ก แบล็ก จอมฮากับพวกเด็กๆ ใน *School of Rock*¹ มันเป็นภาพยนตร์น่ารักๆ แต่เด็กๆ ในละครเซกสเปียร์แห่งไฮবার์ตก็เอาจริงเอาจังกับการเรียนทุก อย่าง เราทุ่มเทให้กับความเป็นเลิศในทุกด้าน นักเรียนห้อง 56 เล่นดนตรี ร็อก แต่พวกเขา ก็อ่าน เขียน และคำนวณได้ดีเกินคาดด้วย

¹ ภาพยนตร์ตลกเมื่อปี 2003 ที่นักเรียนและมือกีตาร์ร็อกคนหนึ่งจับพลัดจับผลูกลายเป็นครูสอนนักเรียนเกรด 5 และพยายามให้นักเรียนตั้งวงดนตรีร็อกเพื่อเข้าประกวด

เมื่อก่อนเราไม่ได้เล่นดนตรีร็อกกัน ที่จริง ตอนเริ่มแรก เราไม่ได้คิดจะเรียนดนตรีด้วยซ้ำ เราช้องเพลงบ้างเป็นครั้งคราวเวลาที่มีประชุมโรงเรียน แต่ห้องอื่นเขาก็ทำกัน พอเวลาผ่านไป เราก็ปรับปรุงโปรแกรมของเราไปที่ละขั้นจนเป็นอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทุกวันนี้เด็กของผมสามารถเล่นเพลงอะไรก็ได้ ตั้งแต่เพลงบลูส์ของมัดดีวอเตอร์ส (Muddy Waters) ไปจนถึงอัลเทอร์เนทิฟร็อกของวงเรดิโอเฮด (Radiohead) ที่สำคัญว่านั่นคือ พวกเขาเข้าใจดนตรีที่ตัวเองเล่น ในห้อง 56 การอ่านโน้ตดนตรีเป็นเรื่องจริงจังเช่นเดียวกับการอ่านหนังสือ

สอนผมหน่อย

นักเรียนทุกคนของผมมีโอกาสที่จะฝึกอ่านโน้ตดนตรี ตั้งแต่เปิดเรียนได้สองสามสัปดาห์ เราก็ฝึกอ่านโน้ตกันในช่วงหยุดพักและช่วงพักทานอาหารกลางวัน เราใช้กีตาร์ แต่นั่นเป็นแค่วิธีหนึ่งเท่านั้น ผมมีเพื่อนหลายคนที่ทำแบบเดียวกันนี้ด้วยการใช้ซูลูร์คอร์ดเดอร์ซึ่งราคาถูกกว่าและเก็บง่ายกว่า แต่เราใช้กีตาร์เพียงเพราะมันเป็นเครื่องดนตรีชิ้นเดียวที่ผมบังเอิญเล่นเป็น

ผมเคยไปเยี่ยมชมชั้นเรียนดนตรีที่ไม่ได้สอนให้นักเรียนอ่านโน้ตดนตรี พวกเขา “เรียน” วิธีเล่นเครื่องดนตรี แต่ไม่เคยเข้าใจในสิ่งที่ตัวเองกำลังทำ ในหลายกรณี เด็กๆ ปรับจนเสียงเครื่องดนตรีของตัวเองไม่เป็นด้วยซ้ำ ผมปฏิเสธวิธีการสอนแบบนี้ ถึงการตั้งวงดนตรีร็อกสักวงจะเป็นลูกบ้าอย่างหนึ่ง แต่มันต้องมีหลักการอยู่บ้างละ ผมอยากให้เด็กเป็นนักดนตรีตลอดชีพ ไม่ใช่แค่เมื่อน้ำที่ถูกฝึกให้แสดงในงานโรงเรียนในห้อง 56 นักเรียนเรียนการอ่านโน้ตดนตรีด้วยการเล่นบันไดเสียง ไม่นานนักพวกเขาจะขยับไปเล่นดนตรีคลาสสิกง่ายๆ ได้

ครั้งหนึ่ง มีครูหนุ่มจากโรงเรียนที่มีชื่อเสียงเรื่องโปรแกรมดนตรีมาเยี่ยมผม เขาดูพวกเราซ้อมเพลงที่เด็กๆ จะเล่นในการแสดงละครเชกสเปียร์ของเราในปีนั้น เขาปลื้มดนตรีที่พวกเด็กๆ เล่น แต่มีคำถามบางอย่าง:

- ครู: คุณจะใช้เพลงนี้ในการแสดง The Merry Wives of Windsor หรือครับ?
- เรฟ: ครับ ไม่เยี่ยมหรือครับ?
- ครู: ผมชอบนะ แต่ผมไม่เข้าใจ... ปีหน้าคุณจะเล่นละครเรื่องเดียวกันนี้หรือเปล่า?
- เรฟ: ปีหน้า ผมว่าเราจะเล่นเรื่อง Henry IV
- ครู: ผมไม่เข้าใจเลย เพลงนี้ไม่เห็นเข้ากับ Henry IV ตรงไหน?
- เรฟ: อ้อ ก็ไม่เข้าหรือ เราจะต้องเลือกเพลงใหม่
- ครู: คุณทำได้หรือ?
- เรฟ: ได้สิ ทำไมล่ะ?
- ครู: ที่โรงเรียนเราเราเล่นเพลงเดิมทุกปีเลย

แน่ละ พวกเขาทำอย่างนั้น เพราะเด็กอ่านโน้ตดนตรีไม่ออก เลยถูกสอนให้เล่นแต่เพลงง่ายๆ เมื่อเด็กๆ เรียนสูงขึ้น พวกเขาก็ยังอยู่ในวง “ออร์เคสตรา” แต่ไม่มีทักษะที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ครูก็มักแต่สอนเด็กใหม่เล่นเพลงเดิมๆ เหมือนเมื่อปีก่อน นักเรียนที่เล่นอยู่เดิมก็เดินหน้าด้วยตัวเองไม่ได้เพราะไม่มีความรู้ว่าจะไปต่ออย่างไร ลองนึกภาพการสอนอ่านหนังสือแบบนี้ดูสิ ก่อนที่เด็กจะขยับไปอ่านเล่มใหม่ พวกเขาต้องเข้าใจพื้นฐานของการอ่านเสียก่อน ดนตรีก็เหมือนกัน

ร้านขายโน้ตดนตรีหรือเว็บไซต์ที่ขายออนไลน์ไหนๆ ก็มีหนังสือดนตรีคลาสสิกอย่างง่ายสารพัดแบบจำหน่าย งานของบาค (Bach) แปลงเป็นโน้ตสำหรับกีตาร์ได้ดีเป็นพิเศษ เมื่อเด็กๆ เล่นทำนองเพลงง่ายๆ ได้แล้ว ให้แบ่งเด็กเป็นกลุ่มๆ แล้วให้ลองเล่นเพลงที่เขียนขึ้นสำหรับเล่นสองคน (duet) สามคน (trio) หรือสี่คน (quartet) ปกติเด็กๆ อาจไม่ค่อยได้ฟังดนตรีคลาสสิก แต่เมื่อได้เล่นเมื่อไร พวกเขาจะติด แม้แต่ร็อกเกอร์และแร็ปเปอร์ที่ร็อกแรงที่สุดของเราก็ชอบเล่นดนตรีคลาสสิก วิวัลดี (Antonio Vivaldi) คีตกวีชาวอิตาลีเป็นคนหนึ่งที่เราชื่นชอบเป็นที่สุด

กีตาร์ไม่ได้งอกจากต้นไม้

ถ้าคุณอยากสอนเด็กของคุณให้เล่นกีตาร์ คุณมีเรื่องต้องตัดสินใจหลายเรื่องด้วยกัน อย่างแรกเลย ถ้าคุณทำงานกับเด็กที่ยากจน คุณจะไปเอากีตาร์มาจากไหน ผมเริ่มต้นด้วยการผูกมิตรกับเจ้าของร้านดนตรีเล็กๆ ในชุมชนของผม พวกเขาอินดีชขายกีตาร์มือสองแก่ผมในราคาขอมเยา ผมมักจ่ายเงินราว 50-100 ดอลลาร์ต่อกีตาร์หนึ่งตัว บางครั้งนักเรียนและครอบครัวก็เต็มใจซื้อกีตาร์เป็นของตัวเอง พวกเขาจะไปที่ร้านและบอกเจ้าของร้านว่า “ครูเรพอกให้มา” เจ้าของร้านจะดูแลเป็นอย่างดี เมื่อก่อนนี้นักเรียนจะใช้กีตาร์ร่วมกัน แต่ตอนนี้ผมมีกีตาร์มากเกินจำเป็นแล้ว แม้ว่าผมจะสอนนักกีตาร์คลาสสิกในช่วงพักถึง 40 คนก็ตาม

ถ้านักเรียนซื้อกีตาร์เอง พวกเขามักถามผมว่าควรใช้สายไนลอนหรือสายเหล็กดี จริงๆ แล้วมันขึ้นกับเป้าหมายของพวกเขา ถ้าเด็กๆ พุงเป้าไปที่การเล่นดนตรีคลาสสิก ก็ต้องใช้สายไนลอนแน่นอน ถ้าเด็กอยากเล่นดนตรีป๊อป สายเหล็กอาจเป็นทางเลือกที่ดีกว่า

เราสามารถหาซื้อกีตาร์ไฟฟ้าราคาถูกลงได้ แต่นั่นไม่ใช่สไตล์ของผม เวลาฝึก เราจะใช้กีตาร์ธรรมดาๆ แต่เวลาแสดงจริง เราจะนำอาวุธหนักของเราออกมาใช้ เฟนเดอร์สเตรโตคาสเตอร์ (Fender Stratocaster) น่าจะเป็นกีตาร์ไฟฟ้าที่ใช้ได้อเนกประสงค์ที่สุดแล้ว ยี่ห้อโปรดอีกตัวหนึ่งของห้อง 56 ก็คือกีตาร์คลาสสิกริกเคนแบ็กเกอร์ (Rickenbacker) เสียงที่เหมือนระฆังราวของมันทำให้เล่นเพลงของคิลปินอย่างวงเดอะบีเทิลส์ เดอะบายด์ส (The Byrds) ทอม เพตตี (Tom Petty) และ จอห์น โฟเกอร์ตี (John Fogerty) ได้อย่างวิเศษ โอเวชันทำกีตาร์อะคูสติคชั้นดีที่สามารถเล่นโดยใช้ไฟฟ้าได้และให้เสียงยอดเยี่ยมไม่ว่าจะเข้าวงไหน ภาพที่ตลกที่สุดในห้องของผมน่าจะเป็นภาพเด็กๆ อายุ 10 ขวบเล่นกีตาร์เฟนเดอร์แจ๊ซเบสที่ใหญ่กว่าตัวเด็กเสียอีก แต่ผู้ชมก็ต้องหยุดหัวเราะทันทีที่ได้ฟังพวกเขาเล่น

แล้วนกน้อยของคุณก็ร้องเพลงได้

เชื่อหรือไม่ว่า ความสามารถในการร้องเพลงของผมแย่งชิงกว่าความสามารถทางศิลปะเสียอีก บางครั้งผมพูดเล่นกับเด็กๆ ว่า ถ้าผมต้องร้องเพลงเมื่อไร จะต้องเกิดการอพยพออกจากห้องเรียนที่เทียบได้กับการอพยพของชาวอิสราเอลออกจากอียิปต์เลยทีเดียว แต่ถึงอย่างนั้น นักเรียนของผมจำนวนมากกลับร้องเพลงได้ดี พวกเขาทำได้อย่างไร

ตลอดหลายปีที่ผ่านมา ผมได้เรียนรู้ว่านักเรียนจำนวนมากไม่ได้พัฒนาทักษะในการฟังของตัวเอง หากมีการฝึกฝน เด็กๆ จะสามารถฟังโน้ตต่างๆ ได้ดี ผมรู้ความจริงข้อนี้จากประสบการณ์ส่วนตัวของผมเอง ตอนที่ยังเป็นเด็ก ผมมีปัญหากับการจูนกีตาร์โดยไม่มีเปียโนหรือเครื่องช่วยจูน ทุกวันนี้ผมสามารถจูนกีตาร์ด้วยหูได้ดี เพราะผมทำมาเป็นร้อยๆ ครั้งจนเสียงของตัวโน้ตฝังแน่นอยู่ในสมองที่บกพร่องด้านดนตรีของผม

เมื่อเด็กนักเรียนของผมอยากร้องเพลง ผมเริ่มด้วยการคัดลอกเพลงใส่แผ่นซีดีให้เด็กทุกคน วิธีนี้ช่วยให้เด็กนำกลับไปฝึกเองที่บ้านได้ แทนที่จะใช้เวลาที่มีค่าในชั้นเรียนไปหัดร้องเพลง เมื่อเด็กๆ รู้ทำนองเพลงและเนื้อเพลงแล้ว เราก็เลือกคีย์ มีเพลงร็อกน้อยมากที่ร้องด้วยคีย์ที่เด็กๆ พอจะร้องได้สบายๆ ผมมักจะเอากีตาร์ออกมาเล่นเพลงด้วยคอร์ดง่ายๆ พอเราเริ่มด้วยคีย์ที่วงนั้นใช้ร้อง เด็กๆ ก็จะเริ่มหัวเราะเพราะคีย์นั้นมักจะต่ำเกินไปสำหรับพวกเขา ไม่มีอะไรตกลงไปกว่าการฟังเด็กผู้หญิงอายุ 10 ขวบร้องเพลงด้วยคีย์สำหรับผู้ชายอายุ 25 ด้วยเหตุนี้ผมจึงใช้คาโปคอร์ดบนคอกีตาร์แล้วเปลี่ยนคีย์ไปเรื่อยๆ จนกระทั่งเหมาะกับระดับเสียงของเด็กๆ

เด็กๆ ชอบร้องเพลงประสานเสียง นี่เป็นเรื่องของพรสวรรค์ เด็กบางคนอาจต้องใช้ความพยายามอย่างมาก แต่ทุกปีจะมีนักเรียนบางคนที่ร้องเสียงประสานได้อย่างน่าทึ่ง คุณเปิดโอกาสให้นักเรียนหลายคนๆ มีส่วนร่วมได้ด้วยการแบ่งเพลงออกเป็นท่อนทำนองหนึ่งท่อนและท่อนเสียงประสานอีกหนึ่งหรือมากกว่าหนึ่งท่อน เด็กๆ จะรู้สึกได้ว่าตัวเองมีความสำคัญ ถ้าทุกคนร้องท่อนทำนองเหมือนกัน เด็กๆ อาจคิดว่าฉันไม่เห็นจำเป็นต้องร้องเลย มีเด็กอีกตั้ง 15 คนร้องเพลงนี้อยู่ด้วย

ถึงฉันไม่อยู่ตรงนี้ก็ไม่มีใครรู้ การร้องเพลงประสานเสียงนั้น นักเรียนจะ
ได้เรียนรู้เกี่ยวกับดนตรีมากขึ้น พัฒนาทักษะการฟังและการร้องเพลง
และรู้สึกดีที่ตนมีส่วนร่วมในการร้องเพลงนั้นด้วย

ในห้อง 56 เรามีชาวดับอร์ดพร้อมกับไมโครโฟนสี่ตัว เราใช้
เวลาอยู่นานเพื่อค้นหาเสียงประสานของนักร้องแบบต่างๆ จนลงตัว เด็ก
คนไหนที่อยากร้องเพลงจะได้โอกาสนั้น เด็กๆ เรียนรู้ว่าเด็กนักเรียน
สี่คนร้องเพลงคีย์เดียวกันอาจไม่ทำให้เพลงนั้นพิเศษขึ้นมาได้ เราจะ
ลองเปลี่ยนตัวนักร้องไปเรื่อยๆ เพื่อหาเสียงร้องที่ประสานกันได้อย่าง
ไพเราะกลมกลืน วงร็อกและวงป๊อปต่างๆ ก็พยายามสร้างเสียงประสาน
ที่เป็นเอกลักษณ์ของตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นวงเดอะบีชบอยส์ (The Beach
Boys) วงเดอะเทมเทชันส์ (The Temptations) วงเนอร์วานา
(Nirvana) หรือวงกรีนเดย์ (Green Day) เด็กๆ สนุกสนานกับ
กระบวนการทดลองนี้ เราพบสิ่งที่ทำให้เราตื่นเต้นโดยไม่คาดคิดอยู่
บ่อยๆ เวลาที่นักร้องพยายามลองอะไรใหม่ๆ แล้วทุกคนก็จะร้อง
ตะโกนว่า “นี่แหละ ใช่เลย!” ชัยชนะแต่ละครั้งเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กๆ
ใช้ความพยายามมากขึ้น และลองร้องเพลงที่ยากขึ้น มันเป็นกระบวนการ
ที่เด็กๆ ทดลอง เรียนรู้ และสนุกสนานไปเรื่อยๆ อย่างไม่จบสิ้น

คำแนะนำสุดท้ายของผมเกี่ยวกับการเปลี่ยนคีย์ดนตรีคือ
ถึงคุณจะสามารถเปลี่ยนคีย์ก็ด้วยคาโปและเปลี่ยนคีย์ของคีย์บอร์ด
อิเล็กทรอนิกส์ด้วยการกดปุ่ม แต่ทางลัดแบบนี้ทำให้เด็กหมดโอกาส
พยายามเล่นคีย์ที่แตกต่างไป เมื่อเราเลือกคีย์ที่เราจะเล่นเพลงสักเพลง
ได้แล้ว เราก็จะเล่นตามคีย์นั้น มันอาจจะยากกว่า แต่เด็กๆ จะเป็นนัก
ดนตรีที่ดีขึ้น และนั่นคือสิ่งที่สำคัญ

โบ้ตดนตรีจากอินเทอร์เน็ต

ผมปลื้มอินเทอร์เน็ต มันเปลี่ยนแปลงชีวิตของเราทั้งหมด
และโดยมากจะเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น ผมยังจำตอนที่เริ่มสอนหนังสือ
ใหม่ๆ ในทศวรรษ 1980 ได้ ตอนนั้นถ้าผมอยากสอนบทกวีของวอลต์

วิตแมน (Walt Whitman) ลักบท ผมต้องไปที่ห้องสมุดแล้วถ่ายเอกสารมา ถ้าจะสอนตารางธาตุ ผมก็ต้องตั้งต้นไปร้านขายอุปกรณ์การศึกษาตอนเช้าวันเสาร์เพื่อซื้อโปสเตอร์มาติดบนบอร์ดข่าวสารของห้องวันเก่าๆ แบบนั้นหมดไปแล้วเมื่ออินเทอร์เน็ตมาถึง -- เราทำทุกอย่างได้เพียงแค่อัดปุ่มบนคีย์บอร์ดเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม นั่นไม่ใช่เรื่องดีเสมอไป ในยุคแรกๆ ของวงร็อกห้อง 56 ผมเคยหลงเข้าใจว่าผมพบเครื่องมือที่ดีๆ บนอินเทอร์เน็ต มีเว็บไซต์หลายร้อยเว็บไซต์ที่ให้ดาวน์โหลด “แทเบลเชอร์” (tablature) ได้ฟรีๆ แทเบลเชอร์เป็นระบบที่แสดงเสียงโน้ตดนตรีแบบเข้าใจง่าย ช่วยให้ให้นักกีตาร์มือใหม่เล่นท่อนลีดและท่อนเบสของเพลงร็อกและป๊อปที่โปรดปรานได้ไม่ยาก ปัญหาอยู่ตรงที่แทบจะหา “แทบ” ที่ถูกต้องทางดนตรีบนอินเทอร์เน็ตไม่ได้เลย ส่วนใหญ่จะฟัง คล้ายๆ กับเพลงที่เราต้องการ แต่จะเป็นคีย์ที่เพี้ยนหรือถูกทำให้ง่ายจนเกินไป นอกจากนี้บนอินเทอร์เน็ตยังแทบไม่มีการตรวจความถูกต้องหรือการควบคุมดูแล คนหยาบซาลามกที่ไหน นึกอยากจะเขียนอะไรก็เขียนได้ตามใจ คุยโวเกี่ยวกับชีวิตตัวเองก็ได้ หรือทำเว็บไซต์ชื่อ www.lincolnwasanazi.com (ลิงคอล์นเคยเป็นนาซี) ก็ได้ โดยไม่มีใครทำอะไรได้

เราจำเป็นต้องพิจารณาแหล่งที่มาด้วย ผมพบนักดนตรีมืออาชีพคนหนึ่งซึ่งสอนกีตาร์อยู่ที่ร้านเครื่องดนตรี คุณก็ทำแบบเดียวกันได้ หากคุณเป็นคนรักดนตรีแต่ไม่มีความสามารถ คุณต้องแสวงหาความช่วยเหลือ ร้านดนตรีเกือบทุกร้านจ้างครูสอนดนตรีมืออาชีพ นี่เองที่ทำให้ผมได้พบกับแดน นักดนตรีชั้นเทพที่ช่วยเรียบเรียงโน้ตเพลงให้เราด้วยความช่วยเหลือของแดนและคอมพิวเตอร์ เสียงเพลงของนักเรียนของผมฟังไม่ เหมือน ของวงกรีนเดย์ แต่ เป็น วงกรีนเดย์มาเองเลยละ ผมไม่มีความสามารถพิเศษทางดนตรีเหมือนแดน แต่เมื่อผมนึกถึงเวลาหลายร้อยชั่วโมงที่ผมใช้เพื่อช่วยให้เด็กๆ เล่นดนตรีร็อกโดยไม่ได้ค่าตอบแทน ผมคิดว่าผมคงทำถูกแล้ว

เด็กๆ นักเรียนได้เรียนโน้ตเพลงที่สมบูรณ์ ด้วยการใช้แนวเพลงร็อกที่ถูกต้องทางดนตรี เด็กๆ จึงเล่นได้เหมือนมืออาชีพ นอกจากนี้

นี้ ความสามารถในการอ่านโน้ตและเล่นดนตรีคลาสสิกช่วยให้เด็กเรียนเพลงป๊อปได้อย่างรวดเร็วเหลือเชื่อ ลองหาเด็กที่เล่นคอนแชร์โตในดีเมเจอร์ของวีวัลดีได้สามท่อนรวดมาให้ผมสักคนสิ (อย่างที่เด็กอายุ 10 ขวบของผมทำได้) แล้วผมจะทำให้เขาเล่นเพลงของวงยู 2 ได้อย่างสบายๆ ในเวลาเพียงไม่กี่วัน

คีย์บอร์ดกับกลอง

เมื่อผมมองย้อนไปในสมัยแรกๆ ที่เราเริ่มตั้งวงร็อก ผมมักจะหัวเราะเมื่อคิดถึงเครื่องมือแบบโบราณที่เราใช้ เรามีกลองแบบแผ่นไฟฟ้า (electronic pad) สองอันสำหรับเคาะจังหวะตามดนตรีคีย์บอร์ดของเราเป็นคาลิโอมือสอง เสียงที่ได้ก็แบบมือสองแหละ

อย่างที่รู้ๆ กัน คุณจ่ายเท่าไรก็ได้เท่านั้น ตลอดเวลาที่ผ่านไป ผมจ่ายเงินไปจำนวนมากเพื่อซื้อเครื่องดนตรีที่มีคุณภาพ เหตุผลประการหนึ่งที่เด็กๆ เล่นดนตรีได้เหมือนมืออาชีพก็คือ พวกเขาได้เล่นเครื่องดนตรีแบบเดียวกับที่ใช้ในสตูดิโอนั่นเอง

ผมเล่นกีตาร์ได้นิดหน่อย ไม่เอาไหนหรอกครับ และแย่หนักกว่านี้อีกถ้าต้องเล่นคีย์บอร์ดหรือกลอง เรื่องนี้อีกเหมือนกัน ที่ผมขอความช่วยเหลือจากร้านขายเครื่องดนตรี ผมส่งนักเรียน 2-3 คนไปเรียนตีกลองขั้นพื้นฐานโดยจ่ายค่าเรียนให้ มือกลองรุ่นแรกนี้แหละที่กลายมาเป็นแรงบันดาลใจให้นักเล่นเครื่องตีรุ่นหนึ่งที่สอนนักดนตรีรุ่นต่อมาของคณะละครเชกสเปียร์แห่งโฮบาร์ต ผมใช้กลยุทธ์เดียวกันนี้กับเปียโน พอมีเด็กในห้องเรียนได้สัก 3-4 คน ผมก็จะจัดระบบให้พวกเขาสอนเด็กคนอื่นๆ ต่อไป

ผมยังซื้อกลองไฟฟ้าให้เด็กนักเรียนบางคนใช้ด้วย เพราะมือกลองสามารถฟังเสียงกลองที่ตัวเองตีทางหูฟังได้ ซึ่งหมายความว่าพวกเขาเอากลองไปหัดเล่นที่บ้านได้โดยไม่กวนประสาทพ่อแม่หรือเพื่อนบ้าน กลองไฟฟ้ามีราคาแพง แต่หากเราอยากได้มือกลองฝีมือดีประจำห้อง เด็กๆ จำเป็นต้องฝึกซ้อมนอกโรงเรียนด้วย เรามีมือกลองชั้นเยี่ยมชุดหนึ่งที่เราใช้สำหรับการแสดงละครเชกสเปียร์ แต่เด็กๆ ฝีมือ

ดีขึ้นได้ด้วยการฝึกซ้อมที่บ้าน ทุกวันเสาร์ มือกลองที่เป็นศิษย์เก่าของ ผมจะช่วยสอนมือใหม่หัดตีที่อพาร์ทเมนต์ของพวกเขา ผมสนับสนุนให้นักดนตรีของผมทำตามคำแนะนำอันชาญฉลาดของแกนดัลฟ ที่ว่า “สิ่งที่เธอต้องทำคือตัดสินใจว่าจะทำอะไรภายในเวลาเท่าที่มีให้” ฉะนั้น เด็กๆ ห้อง 56 จึงฝึกซ้อมดนตรีเมื่อใดก็ตามที่พวกเขามีเวลาว่าง

เปรียบไปก็เหมือนกับก้อนหิมะที่กลิ้งลงมาจากเนินเขา ยิ่งเด็กๆ เล่นดีเท่าไร ก็ยิ่งรับสมัครนักดนตรีหน้าใหม่ที่กระตือรือร้นได้ง่ายเท่านั้น ถึงจุดนี้ มีเด็กเกรด 3 ที่อยากเล่นกลองมาหาผม พวกเขาอยากเริ่มเรียน จากเด็กปัจจุบันเลย ผมต้องการคุณสมบัติเพียงสองอย่างเท่านั้น หนึ่ง ต้องเอาจริงเอาจัง สอง ต้องเล่นเครื่องดนตรีอื่นอีกอย่างหนึ่ง ผมไม่ได้ต้องการแค่มือกลอง ผมต้องการนักดนตรี มือกลองคนปัจจุบันของผม มีอดีที่สูดเท่าที่ผมเคยมีมา เป็นทั้งนักเล่นทอรัมโบนและกีตาร์ฟิมีอ ชั้นเทพด้วย ไม่น่าแปลกใจหรอกที่เขาเล่นด้วยความหลงใหลแบบนั้น

เล่นคอนเสิร์ต

การเข้าวงเป็นเรื่องสนุก สำหรับนักเรียนหลายคนเพียงแค่ ประสบการณ์ในการเล่นดนตรีกับเพื่อนๆ ก็เป็นแรงจูงใจที่มากพอแล้ว แต่เช่นเดียวกับนักดนตรีร็อกไร้เดียงสาอีกนับไม่ถ้วนที่ตั้งวง -- จะว่ายังไงดีล่ะ? -- เพื่ออวดเพศตรงข้าม นักเรียนบางคนของผมนักก็มีเหตุจูงใจ จากการมีโอกาสแสดงต่อหน้าผู้ชมเช่นกัน

ยกตัวอย่างเช่น โรงเรียนสามารถใช้ดนตรีเพื่อเสริมสาระ สำคัญของการประชุมใหญ่หรืองานอื่นๆ อย่างในวันทีระลึกถึงมาร์ติน ลูเทอร์ คิง จูเนียร์ โรงเรียนต่างๆ มักจัดการแสดงหรือละครสั้นเพื่อเป็น เกียรติแก่ ดร. คิง เด็กอาจอ่านสุนทรพจน์ “I have a dream” หรือ ห้องเรียนอาจจัดปายเป็นตัวอักษรแต่ละตัวในชื่อของ ดร. คิง และขยาย ความเพิ่มว่า “เอ็ม คือมาร์ติน ท่านช่วยคนจำนวนมาก” อะไรทำนอง นี้ ทั้งหมดนี้มันก็คืออยู่หรอก แต่ถ้ามีนักเรียนสักห้องหนึ่งโก่งคอร้อง เพลง “Pride” ของยู 2 ทั้งผู้แสดงและผู้ชมก็น่าจะมีอารมณ์ร่วม

มากกว่า ไม่ว่าจะเป็งานฉลองวันชาติสหรัฐอเมริกา งานวัน
ทหารผ่านศึก งานวันพืฒนธรรม หรืองานวันหยุดอื่น ๆ เพลงสามารถ
เพิ่มความสนุกสนานหรือความสะเทือนอารมณ์ให้งานได้เสมอ

มีอย่างหนึ่งที่ผมขอเตือนไว้ก่อน ถ้าคุณวางแผนจะเล่นดนตรี
นอกโรงเรียน ขอให้ทำให้ดีกว่าที่ผมเคยทำมาครั้งหนึ่ง หาข้อมูลทุกอย่าง
ที่ทำได้เกี่ยวกับสถานที่ที่คุณจะใช้แสดง เมื่อหลายปีก่อน ตอนที่วงของ
เรายังใหม่อยู่ เราได้รับเชิญไปแสดงในงานประชุมที่มีครูเข้าร่วมประชุม
จำนวนมาก เราชนเครื่องดนตรีและอุปกรณ์ต่างๆ ขึ้นรถและขับไปตาม
ที่อยู่ที่ผมจดไว้ในเศษกระดาษ เด็กๆ ตื่นเต้นเพราะเรากำลังจะเปิดตัว
เพลงใหม่ล่าสุดของเราซึ่งจะมีแมนโดลินเล่นกับวงด้วย ผมไปเรียนมา
2-3 ครั้ง และตอนนี้ซูซี่ นักเรียนคนหนึ่งของผมนักก็สามารถเล่นแมนโด
ลินได้ดีด้วย เราขับรถเข้าไปจอดตามที่อยู่ที่ได้มา เด็กๆ เจียบเสียงลง
เราเข้าไปข้างในและเล่นดนตรีอย่างสุดฝีมือ พวกครูชอบมาก แต่ขณะที่
เราเดินกลับมาที่รถตู้ ซูซี่บอกผมว่าเราทั้งหมดกำลังจะตกนรกหมกไหม้
อาจจะจริงของเธอ ผมก็ไม่แน่ใจว่า *โบสถ์* จะเป็นสถานที่ที่เหมาะสมจะ
เล่นเพลง “Losing My Religion” ของวงอาร์อีเอ็ม (REM) หรือเปล่า

การร็อกแอนด์โรล

เมื่อใดที่ห้องของคุณรู้จักร็อกแล้วละก็ คุณจะหลงมันไปชั่ว
นิรันดร์ ผมไม่ตี้ม ไม่สูบบุหรี่ หรือใช้ยาเสพติดใดๆ ทั้งสิ้น แต่ผมติด
ร็อกชนิดที่ดูท่าจะเลิกไม่ได้ง่ายๆ ถ้ามีเพลงใหม่ดี ๆ หรือเพลงคลาสสิก
จากอดีตแว่วมาเข้าหูผม ผมจะไม่สามารถฟังเฉยๆอย่างมีความสุขได้
ผมมักจะประเมินดูว่าสามารถจะนำเพลงนั้นมาใช้กับเด็กๆ ของผมได้
ไหม ทำนองเพลงดีพอที่จะไม่ทำให้เด็กๆ เบื่อระหว่างฝึกซ้อมหรือไม่
ดนตรีน่าสนใจหรือเปล่า ในเพลงมีอะไรที่ท้าทายให้นักเรียนได้ยกระดับ
ฝีมือของตัวเองขึ้นไหม และผมจะถามตัวเองเสมอว่า เพลงนี้สามารถ
ใช้ในบริบทที่กว้างขวางกว่านั้นได้ไหม ซึ่งมักจะหมายถึงการแสดงละคร
เชกสเปียร์ของเราในปีนั้น หรืออะไรทำนองนั้น

นี่เป็นเหตุผลที่जूๆ ภรรยาผมก็จะทำผมตกใจตื่นขึ้นมาตอนตี 3:15 นาฬิกา เธอตะครุบตัวผมและกระซิบอย่างร้อนรนว่า “เราฟ ‘Tears in Heaven’ ของแคลปตันไง คุณเอาไปใช้ในฉากพิเศษในเรื่อง *The Winter’s Tale* ได้!” ผมเองก็ไม่ยอมน้อยหน้า คืนหนึ่ง ผมเลยตอบแทนน้ำใจของเธอโดยปลุกเธอขึ้นมาด้วยเพลงที่เหมาะสมที่สุดสำหรับบทรำพึงตอนเปิดฉากละครเรื่อง *Hamlet* นั่นคือ “Paint It Black” ของเดอะโรลลิงสโตนส์ (The Rolling Stones) มีเพลงยอดเยี่ยมมากมาย แต่มีเวลาที่จะร้องกับเด็กๆ น้อยไป แต่เด็กๆ ก็ไม่เคยเบื่อเลย ผมก็เหมือนกัน นักเรียนในห้อง 56 เล่นจนนิ้วของพวกเขาเลือดออกและเสียงแหบแห้ง เมื่อผมคิดถึงความกดดันอย่างหนักหน่วงที่เด็กๆ สมัยนี้ต้องเจอ ตลอดจนสภาพแวดล้อมในโรงเรียนที่มักคล้ายคลึงกับสถานการณ์ในหนังสือเรื่อง *Lord of the Flies* ผมก็รู้สึกขอบคุณที่ค้นพบสื่อที่ช่วยให้เด็กนักเรียนของผมเรียนรู้ สนุกสนานและระบายความเครียดได้ในเวลาเดียวกัน

บ้าแค่ไหนนะที่เอาชีวิตของคุณมาร้องกับเด็กนักเรียนกลุ่มหนึ่ง มันไม่ใช่แค่บ้าเท่านั้นนะ มันไม่รู้จบเสียด้วยสิ เมื่อไม่นานมานี้ นักเรียนห้องผมพยายามจัดแสดง *Hamlet* ซึ่งเป็นละครที่ทำทายสุดๆ ดูเหมือนว่าที่เราใช้เวลาทั้งปีเรียนและฝึกซ้อมละครที่นับได้ว่ายิ่งใหญ่ที่สุดในโลก โดยไม่มีการตัดทอนนั้นยังไม่มากพอ เด็กๆ ยังใส่เพลงร้องถึง 14 เพลงไว้ในการแสดงด้วย เรากำลังพูดถึงผลงานเพลงยากๆ อย่าง “Funeral for a Friend (Love Lies Bleeding)” ทั้งเพลงของเอลตัน จอห์น (Elton John) นะครับ เด็กๆ ร้องประสานเสียงเพลง “The Sound of Silence” ของพอล ซิมอน (Paul Simon) ได้อย่างสมบูรณ์แบบแถมเล่นเพลง “Paranoid Android” ของเรดิโอเฮดได้อย่างไม่ผิดเพี้ยน ก่อนจะจบการแสดงด้วยความโคกสลดแบบมหากาพย์ด้วยเพลง “While My Guitar Gently Weeps” ของเดอะบีเทิลส์ และปิดท้ายอย่างสมบูรณ์แบบด้วยการลีดกีตาร์ที่ร้อนแรงจนลืมนั่งแบบเอริก แคลปตัน (Eric Clapton)

นั่นน่าจะมากพอที่จะได้เวลาพักสักหน่อยแล้วใช่ไหม เบล่าเลย หลังจากการแสดงนานหนึ่งเดือนเต็ม โจแอนน์ คิซย์เก่าของผมชวน

ผมออกไปกินอาหารเย็น เธอบินมาจากฝั่ง
นอร์ทเวสต์เทิร์นเพื่อมาดูการแสดงรอบสุดท้าย
เราหัวเราะกันขณะเดินข้ามลานจอดรถมืดๆ
ที่เธอเคยเข้ามาหลายต่อหลายครั้งสมัยที่
ยังเป็นเด็ก เนื่องจากมีเวลาน้อย เราจึงไป
ที่ร้านอาหารใกล้ๆ โรงเรียน ขณะที่นั่งลงที่
โต๊ะ ยังไม่ทันที่บริกรจะเสิร์ฟน้ำ ยังไม่ทันจะ
ประเมิการแสดง *Hamlet* รอบสุดท้าย และ
ใช้เวลาสักหนึ่งนาที หายใจ ย้อนคิดถึงและ
อึ้งใจกับความสำเริงที่เยี่ยมยอดของเด็กๆ
สักนิดหนึ่ง โจแอนน์กับผมก็ถามขึ้นพร้อมกัน
ว่า “แล้วเราจะเล่นเพลงอะไรดีสำหรับเรื่อง
Taming of the Shrew ปีหน้า?”

เราหัวเราะจนน้ำตาไหล เราเสพ
ติดเข้าชั้นเสียวจริตไปแล้ว คนในร้านต่างหัน
มามองเราเหมือนกับว่าเราบ้า จริงของเขา
เราบ้าและเราก็ภูมิใจ เหมือนที่ครั้งหนึ่งพิต
ทาวน์เซนด์ (Pete Townshend) มือกีตาร์
และนักแต่งเพลงวงเดอะวู (The Who) เคย
ตั้งข้อสังเกตไว้ว่า “Rock ‘n’ roll might not
solve your problems, but it does let
you dance all over them.” (ร็อกแอนด์
โรลอาจไม่ได้แก้ปัญหาให้คุณ แต่มันช่วยให้
คุณกระแทกใส่ปัญหาพวกนั้นได้อย่างสะใจ)

เด็กๆ เล่นเครื่องดนตรีได้หลายชิ้นและหลายสไตล์
ที่สำคัญพวกเขาเข้าใจดนตรีที่เขาเล่น

สมาชิกคณะละครเชกสเปียร์แห่งโฮบาร์ตทั้งรุ่นเก่าและรุ่นปัจจุบันจะกลับมาพบกันทุกวันที่ 24 ธันวาคม เพื่อสร้างความสุขให้คนไร้บ้าน

16

Do They Know It's Christmas?

“เจอกันวันที่ 24” เป็นคำรำลึาที่ผมได้ยินจากศิษย์เก่าซึ่งกำลังเรียนในโรงเรียนมัธยมต้น มัธยมปลาย หรือมหาวิทยาลัยที่แวะมาพักททาย ในห้อง 56 ถ้อยคำมหัศจรรย์ไม่กี่คำนี้สรุปรวมทุกสิ่งทุกอย่างที่ผมต้องการสอนเด็กของผม และสัมพันธ์กับประเพณีประจำปีของเราที่พยายามจะช่วยให้โลกนี้น่าอยู่ขึ้น วิธีหนึ่งที่ดีที่สุดที่จะช่วยเด็กของเราให้เติบโตเป็นคนที่น่ายกย่องคือการดึงพวกเขาให้เข้าร่วมในโครงการช่วยเหลือผู้อื่น

หลายโรงเรียนมีโครงการบริการชุมชน ความจริงโครงการนี้ก็ดี แต่โรงเรียนส่วนใหญ่มองว่าการบริการชุมชนเป็นงานที่มอบหมายให้เด็กทำ เด็กๆ จะเก็บขยะ ลบภาพพนสีสเปรย์ตามกำแพง แล้วก็ได้ใบรับรองพร้อมลายเซ็นว่าได้ทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จจุลล่งแล้วแน่ละ ก็ยังดีกว่าไม่ทำอะไรเลย แต่ในห้อง 56 เราทำต่างไปจากนี้

เล็กน้อย ผมอยากให้เด็กของผมไปให้ถึงคุณธรรมระดับ 6 เราช่วยคนอื่นเพราะมันเป็นสิ่งที่ถูกต้องสมควรทำ

ทุกวันที่ 24 ธันวาคม คณะละครเชกสเปียร์แห่งไฮบาร์ตจะเลี้ยงอาหาร ให้ความบันเทิง และแจกจ่ายเสื้อผ้าแก่คนไร้บ้าน 500 คน โครงการเลี้ยงอาหารโลก (Feed the World Project) ของเรา สอนเด็กๆ ให้มองโลกที่อยู่นอกหน้าต่างของพวกเขาและสร้างแรงบันดาลใจให้เด็กๆ รับผิดชอบด้วยตัวเอง ผมลังเลที่จะเขียนถึงโครงการของเราเพราะการพำปูดถึงการทำความดีของตัวเองเป็นสิ่งที่ค้านกับจิตวิญญาณของห้องเรียนเรา บ่อยครั้งเหลือเกินที่ผมเห็นบทความในหนังสือพิมพ์ที่โรงเรียนตีข่าวป่าวร้องเรื่องการบริการชุมชนของโรงเรียน ผมคิดว่าโรงเรียนเหล่านี้พลาดโอกาสที่จะสอนเด็กนักเรียนของตนให้รู้จักถ่อมตัวอยู่เงียบๆ อันเป็นคุณธรรมหนึ่งของห้อง 56 ผมเพียงแต่อยากส่งผ่านความคิดที่ผมหวังว่าครูและพ่อแม่คนอื่นๆ อาจจะอยากนำไปใช้ในโรงเรียนของตัวเองหรือเพิ่มเติมจากสิ่งที่ทำไว้ดีอยู่แล้วเท่านั้น

คำเชิญทางโทรศัพท์

ประมาณ 20 ปีก่อน ผมได้รับโทรศัพท์จากผู้หญิงที่น่าทึ่งคนหนึ่งชื่อ มิมี แอดัมส์ เธอทำงานอยู่ในองค์กรชื่อเฟท (Faith) หนึ่งในบริการสังคมหลายอย่างของเฟทคือการช่วยเหลือผู้ไร้ที่อยู่อาศัย องค์กรแห่งนี้จัดเลี้ยงอาหารกลางวันในวันก่อนวันคริสต์มาสแก่ผู้ไร้ที่อยู่อาศัย ซึ่งอยู่ในละแวกใกล้เคียงที่ห้องใต้ดินของโบสถ์แห่งหนึ่ง มิมีได้ข่าวว่าผมมีกลุ่มเด็กที่น่ารัก และถามว่าเด็กๆ จะไปช่วยร้องเพลงสัก 2-3 เพลงในช่วงอาหารกลางวันได้หรือไม่ เราตอบรับคำเชิญของเธอ

สองสามวันให้หลัง มีเด็กประมาณ 5 คนไปที่โบสถ์กับผม ผมเอากิตารีไปด้วย เด็กๆ ร้องเพลงคริสต์มาส 3-4 เพลง เมื่อเด็กๆ ร้องเพลงเสร็จและกำลังจะลงจากเวที ผู้ชมก็ขอเพลงอีก เมื่อเด็กๆ อธิบายว่าร้องเพลงอื่นนอกจากนี้ไม่เป็น ผู้ชมก็ขอให้ร้องเพลงเดิมซ้ำ ซึ่งเด็กๆ ก็ร้อง ผมคิดว่าน่าจะมีอะไรบางอย่างในเสียงเพลงของเด็กๆ ที่สามารถพาคนเหล่านี้ออกจากปัญหาของตัวเองได้

ผมรู้สึกประหลาดใจในปฏิกริยาของพวกเขาเด็กๆ และอิทธิพลที่พวกเขามีต่อสิ่งที่กำลังดำเนินอยู่ในเวลานั้น มันเป็นฉากที่หม่นเศร้า สำหรับเด็กๆ นี่เป็นครั้งแรกที่พวกเขาใช้เวลายาวนานกับคนที่ปกติแล้วพวกเขาจะพยายามหลีกเลี่ยง เด็กๆ เห็นผลของความยากจน การใช้ยาเสพติด การดื่มสุรา และความเจ็บป่วยทางจิต พวกเขาจึงแปลกใจที่ได้พบคนจรจัดที่พูดจาฉลาดฉลาด เอื้อเฟื้อ และตลก ประสบการณ์ครั้งนั้นทำให้เราเข้าใจปัญหาคนจรจัดมากขึ้น

ขณะที่เรานั่งอัดกันอยู่ในรถคันเล็กของผมตอนขับรถกลับบ้านวันนั้น เด็กๆ เริ่มพูดคุยกันว่าจะกลับไปที่นี่อีกในวันคริสต์มาสปีหน้า ไม่นานนัก พวกเขา ก็เริ่มวางแผนกันว่าจะกลับไปอีกครั้งโดยพาเพื่อนๆ ไปหลายๆ คนและเตรียมเพลงไปร้องให้มากกว่านี้

เพลงคริสต์มาสในเดือนเมษายน

ทุกวันนี้เด็กนักเรียนของผมซ้อมเพลงคริสต์มาสกันตลอดทั้งปี พวกเขามีเพลงที่ซึกซ้อมจนพร้อมแสดงเพิ่มขึ้นรวมแล้วประมาณ 50 เพลง เป็นเพลงที่นิยมกัน ตั้งแต่เพลงอมตะอย่าง “Silent Night” จนถึงเพลงป๊อปร่วมสมัย เช่น “Father Christmas” ของเดอะคิงกส์ (The Kinks) และ “Happy Christmas (War is Over)” ของจอห์น เลนนอน และ โยโกะ โอนะ (Yoko Ono) เพลงโปรดตลอดกาลของพวกเขาเด็กๆ คือเพลง “Do They Know It's Christmas?” เมื่อปี 1984 ของวงแบนด์เอ็ด (Band Aid) ที่วิ่งนำไปเล่นในคอนเสิร์ตไลฟ์เอ็ด (Live Aid) ให้ได้ยินได้ฟังกันทั่วโลกในปี 1985 นักเรียนทุกคนจะได้รับหนังสือเพลงที่มีเนื้อเพลงที่เราร้องครบทุกเพลงพร้อมแผ่นซีดีเพลงเหล่านี้ด้วย

เด็กๆ ฝึกร้องเพลงกันตลอดทั้งปี เรามักใช้เวลาสัปดาห์ละประมาณ 30 นาทีในการฝึก ซึ่งง่ายมากเพราะนักเรียนได้ฟังมาก่อนแล้วจากซีดีที่ได้รับแจกไป เราเพียงแต่เรียบเรียงเสียงประสานและเลือกเด็กหลายๆ คนมาร้องท่อนนำ เรามักจะขำเสมอเวลาที่เห็นแขกที่มาเยี่ยมชมโรงเรียนทำหน้างงๆ ตอนที่เดินผ่านห้องเราและได้ยินเราร้องเพลง “Jingle Bell Rock” ในเดือนเมษายน

เพลงเหล่านี้และโครงการเลี้ยงอาหารโลกเปิดโอกาสให้เด็กๆ พัฒนาตัวเองในฐานะนักดนตรีอย่างต่อเนื่อง กลุ่มที่เริ่มจากนักเรียนแค่หยิบมือเดียวร้องเพลงกับกีตาร์ฝีมือไม่เอาไหนของพวกเราได้พัฒนาไปสู่วงประจำห้องที่เล่นเพลงคริสต์มาสทุกรูปแบบกับกีตาร์ คีย์บอร์ด ฟลูต ไวโอลิน และเชลโล นี่เป็นอีกวิธีเยี่ยมๆ อีกวิธีหนึ่งที่นักดนตรีพวกนี้จะได้ลับฝีมือ

หลายวันก่อนถึงวันที่ 24 ธันวาคม พวกคนไร่บ้านเริ่มถามคนทำงานที่โบสถ์ว่า “คุณรู้อะไรไหมว่าเด็กๆ จะมาที่นี่อีกหรือเปล่า?” ผู้ชายไร่บ้านหลายคนบอกผมว่าความอบอุ่นในน้ำเสียงและรอยยิ้มที่งดงามของเด็กๆ มีความหมายของพวกเขายิ่งกว่าอาหารที่เลี้ยงเสียอีก ปัญหาอย่างหนึ่งที่เราเจอก็คือทุกปีจะมีเด็กนักเรียนอีก 30 คนที่เตรียมมาร้องเพลง แต่เวทีที่โบสถ์มีขนาดเล็ก เนื่องจากผมไม่อยากจะให้เด็กเก๋เสียกำลังใจด้วยการไม่ให้เขาเข้าร่วม เราจึงตกลงกันว่าใครที่อยู่ตั้งแต่เกรด 7 ขึ้นไปจะช่วยเลิฟอาหาร

เตรียมงานใหญ่

ในวันที่ 23 ธันวาคม ศิษย์เก่าหลายคนที่ตั้งใจจะช่วยเลิฟอาหารมาที่โบสถ์เพื่อช่วยจัดเตรียมห้องประชุม ในเวลาเพียงไม่กี่ชั่วโมง โต๊ะเก้าอี้ก็ถูกจัดเตรียมเรียบร้อย เครื่องประดับประดาตกแต่งต่างๆ ถูกติดไว้ทั่วห้อง ห้องประชุมที่ปกติดูน่าเบื่อถูกเปลี่ยนเป็นห้องบอลรูมที่ครึกครื้น ทักษะทุกอย่างที่เด็กๆ ได้เรียนรู้ในห้อง 56 ถูกนำมาใช้หมด พวกเด็กๆ เป็นคนจัดระบบ แยกย้ายกันทำงาน แสดงความคิดเห็นริเริ่ม และทำงานเป็นทีมที่สมบูรณ์แบบ เด็กๆ แบ่งงานกันทำ ไม่มีปากเสียงกัน ไม่เกียวกันทำงาน เพื่อนของผมซึ่งเป็นครูใหญ่ของโรงเรียนชื่อดังในกำกับของรัฐ (charter school) เคยมาดูอยู่ครั้งหนึ่ง เขาสนใจจะทำอะไรแบบนี้กับนักเรียนของเขาบ้าง นักเรียนของเขาได้คะแนนทดสอบสูง และความสำเร็จของนักเรียนเหล่านั้นก็ได้รับการยกย่องในหน้าหนังสือพิมพ์อย่างที่สมควรได้รับจริงๆ แต่เมื่อเขามาดูเด็กๆ สามสิบคนของผมแยกย้ายกันทำงานและจัดห้องสำหรับเลี้ยงอาหารคน 500 คนได้อย่างไม่ขาดตก

บทพร่อง เขาถ่ายหน้าและพูดว่า “นักเรียนของผมทำแบบนี้ไม่ได้หรอก” “เรายังไม่ถึงขั้นนี้ ผมอยากให้เด็กของผมทำ แบบนี้ ได้บ้าง” โครงการเลี้ยงอาหารโลกของเราจัดขึ้นเพียงปีละครั้ง แต่ผมกับนักเรียนของผมทำงานทุกวันเพื่อให้โครงการนี้เป็นไปได้

เสื้อผ้าและเครื่องใช้

ตลอดทั้งปี เด็กๆ จะเก็บรวบรวมเสื้อผ้าและสิ่งของที่ไม่ได้ใช้ พ่อแม่บางคนก็ช่วยรวบรวมและซื้อถุงเท้าใหม่ บ้างก็ช่วยเตรียมชุดของใช้ส่วนตัวที่มีสบู่ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน และแชมพู เรื่องนี้ไม่เสียเวลามากมายอะไร นักเรียนเพียงแต่เก็บข้าวของบางอย่างไว้ในระหว่างปีหรือซื้อของเพิ่มเล็กน้อยเวลาที่ไปซื้อของให้ตัวเอง พอถึงวันที่ 23 ธันวาคม เราก็จะรวบรวมทั้งเสื้อผ้าและเครื่องใช้ในห้องน้ำได้เป็นจำนวนมาก เด็กๆ จะจัดการเก็บสิ่งของเหล่านี้ไว้ในห้องสองห้องที่โบสถ์ ห้องหนึ่งเก็บของใช้ของผู้หญิง อีกห้องของผู้ชาย เด็กๆ จะต่อชั้นวางของขึ้นมาแล้วจัดเสื้อผ้าแยกตามขนาด พอถึงวันก่อนวันคริสต์มาส คนไร้บ้านทั้งชายและหญิงจะได้เจอห้องที่มีเสื้อผ้าและของใช้จำเป็นจัดวางอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย

ศิษย์เก่าร่วมแรง

ในวันที่ 24 ธันวาคม จะมีทั้งนักเรียนเก่าและนักเรียนปัจจุบันประมาณ 100 คนมาช่วยงาน นักเรียนเกรด 5 และ เกรด 6 รับหน้าที่ร้องเพลงและเล่นดนตรี นักเรียนชั้นมัธยมต้นทำหน้าที่เสิร์ฟอาหาร พูดอย่างตรงไปตรงมาก็คือ เด็กชั้นประถมตัวเล็กเกินกว่าจะเสิร์ฟอาหารแก่คนนอนอาถา คนไร้ที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่น่ารักมาก แต่นานๆ ทีก็จะมีคนก่อเรื่องชกต่อยบ้าง เวลาเกิดเรื่องขึ้นมาพวกผู้ใหญ่จะเข้าไปจัดการ แต่ผมจะรู้สึกเบาใจกว่าถ้าเด็กเล็กๆ ของผมปลอดภัยอยู่บนเวที ส่วนนักเรียนมัธยมจะหลบหลีกสถานการณ์แบบนี้ได้ไวกว่า

แต่ละโต๊ะมีคนไร้ที่อยู่อาศัยนั่ง 8 คนและมีเด็กโตะสองคนคอยเสิร์ฟอาหาร พวกเขาจะวิ่งวุ่นไปมาระหว่างโต๊ะกับครัวทั้งวันเพื่อให้แน่ใจว่าทุกคนที่โต๊ะได้สิ่งที่ต้องการ ขณะที่ร้องเพลงอยู่บนเวที พวกเด็กเล็กจะมองลงมาข้างล่างนั้นด้วยความอยากรู้อย่างนั้นด้วย เด็กๆ บอกว่าพวกเขาอดทนรอให้โตพอจะช่วยเสิร์ฟอาหารแทบไม่ไหว

นักเรียนเก่าที่มาจากโรงเรียนมัธยมปลายและมหาวิทยาลัยคอยดูแลอยู่ในห้องแจกจ่ายเสื้อผ้าและของใช้ มันเป็นงานที่ยากเอากการนักเรียนมัธยมปลายที่ขยันขันแข็งคนหนึ่งชื่อรูดีเคยมาหาผมด้วยความหงุดหงิด ชายไร้บ้านคนหนึ่งอยากได้เสื้อแจ็กเกต รูดีจึงให้ชายผู้นั้นเลือกดูในชั้นที่มีเสื้อโค้ตอย่างต้อยตางน้อย 50 ตัว ชายคนนั้นบอกรูดีว่า “นั่นไม่ใช่แบบที่ผมชอบ ฉันจะเอาสีเขียว” รูดีอยากจะทำกับชายคนนั้นตะหงิดๆ ว่า “นี่คุณ มันก็มีเท่าที่มีนี่แหละ ยังกับว่าผมจะไปเอาจากสต็อกข้างหลังมาให้คุณได้นี้” แน่นอน เราหัวเราะกัน แต่เวลาที่นำหงุดหงิดแบบนี้แหละที่เป็นตัวอย่างของความเป็นจริงสำหรับเด็กๆ ของเราได้อย่างดี การทำงานกับคนไร้ที่อยู่อาศัยช่วยให้เด็กๆ มีความเห็นอกเห็นใจและความเข้าใจผู้ที่โชครึ้นน้อยกว่าพวกเขาเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันก็ช่วยให้เด็กๆ ปรับปรุงการวางตัว มารยาท และความรู้เกี่ยวกับโลกของความเป็นจริงให้ดีขึ้น พ่อแม่และครูที่ให้การสนับสนุนโครงการบริการชุมชนก็ได้ช่วยโลก บ้านของตัวเอง และห้องเรียนของเด็กๆ ในขณะที่เด็กๆ ของพวกเขากลายเป็นเด็กหนุ่มสาวที่ใครอยู่ใกล้ๆ ก็มีความสุข

โลกสวย เพราะเราช่วยกัน

ผมอยากจะทำว่า โครงการเลี้ยงอาหารโลกนี้เกิดจากความฝันของเด็กนักเรียนของผม นี่เป็นตัวอย่างที่สมบูรณ์แบบของสิ่งที่จะเกิดขึ้นเมื่อเด็กๆ ได้รับการยอมรับนับถือและการสนับสนุนให้ใช้ชีวิตด้วยความรับผิดชอบ เด็กๆ พัฒนาความตระหนักรู้ต่อโลกรอบตัวที่ไม่มีในเยาวชนอีกเป็นจำนวนมาก และเมื่อพวกเขาเติบโตขึ้น ไม่ว่าพวกเขาจะประกอบอาชีพอะไร พวกเขาก็ยังคงทำสิ่งดีๆ คืนให้กับชุมชนของตัวเองต่อไปเรื่อยๆ

ศิษย์เก่าของพวกเราหลายคนซึ่งตอนนี้บ้างก็เป็นนักกฎหมายที่ทำงานบริการสังคมเพื่อคนยากจน บ้างเป็นสถาปนิกที่ใช้เวลาว่างช่วยออกแบบศูนย์บริการชุมชนหรือบ้านสำหรับองค์กรที่อยู่อาศัยเพื่อชุมชน (Habitat for Community) ศิษย์เก่าคนหนึ่งของเราพักการเรียนที่มหาวิทยาลัยไปหนึ่งปีเพื่อไปทำงานกับเด็กยากจนในมองโกเลีย ส่วนอีกคนใช้เวลาสัปดาห์ละ 2 คืนให้คำปรึกษาปัญหาแก่วัยรุ่นทางโทรศัพท์สายด่วน แล้วยังศิษย์เก่าที่ได้รับปริญญาโทด้านผังเมืองจากเอ็มไอทีคนหนึ่ง เธอทำงานอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยเพื่อช่วยเหลือเหยื่อพายุเฮอริเคนแคทรินา นักเรียนพวกนี้ไม่ใช่แม่ชีเทเรซา พวกเขาเพียงแค่เอื้ออาหารต่อโลกที่เราอาศัยอยู่นี้และใช้เวลาส่วนหนึ่งเพื่อช่วยทำให้โลกน่าอยู่ขึ้น

ผมภูมิใจในตัวเด็กผมด้วยเหตุผลมากมายหลายประการ ผมชอบเลี้ยงฉลองกับพวกเขาเมื่อมหาวิทยาลัยรับพวกเขาเข้าเรียนอีกสี่ปีหลังจากนั้น ผมก็เข้าร่วมในพิธีจบการศึกษา ถ่ายรูปกับพวกเขาในวันที่ภาคภูมิใจนั้น แต่ที่พูดมาทั้งหมด ผมภูมิใจที่สุดกับการอาสาใช้ผู้อื่นของพวกเขา รูปภาพใบโปรดของผมคือภาพที่ผมได้จากเอ็มไอและแจเน็ต ศิษย์เก่าของผมสองคนที่ทำงานกับองค์กรที่อยู่อาศัยเพื่อชุมชนที่อินเดีย ทั้งสองยืนอยู่หน้าทัชมาฮาล ยิ้มและถือป้ายที่อ่านว่า “เราคิดถึงครูเราฟ” ผมขนลุกทุกครั้งที่มีภาพนี้ เป็นความรู้สึกแบบเดียวกับที่ผมรู้สึกทุกครั้งที่มีศิษย์เก่าคนหนึ่งลงท้ายอีเมล วางสายโทรศัพท์ หรือจากไปหลังจากมาเยี่ยมพร้อมกับคำพูดที่ว่า “แล้วเจอกันวันที่ 24”

เด็กๆ เรียนรู้ที่จะเห็นใจและช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส
คุณธรรมนี้จะหยั่งรากลึกอยู่ในตัวพวกเขาเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่

ผู้ชมรอชมการแสดงของคณะละครเชกสเปียร์แห่งไฮบาร์ท
แน่นเวทียูคเอลิซาเบทที่ 1 ที่โอเรกอนเชกสเปียร์เฟสติวัล
ในแอชลันด์

17

พลังเชกสเปียร์

การที่ผู้คนรู้จักเด็กนักเรียนห้อง 56 ในฐานะคณะละครเชกสเปียร์แห่งโฮบาร์ตมากกว่าอื่นใดนั้นมีเหตุผลอยู่ แต่ละปีนอกเหนือจากโครงการต่างๆ และการเรียนหนังสือแล้ว เด็กๆ ยังจัดแสดงละครของเชกสเปียร์อีกด้วย สิ่งนี้เรียกร้องให้เด็กๆ ต้องทำงานหนักกว่าที่เคยทำมาทั้งชีวิต รวมทั้งครูเองก็ต้องเต็มใจสละเวลาส่วนตัวนับพันชั่วโมง ผู้สังเกตการณ์หลายต่อหลายคน และแม้กระทั่งผู้ที่ชื่นชมโครงการนี้และหวังว่าเราจะไปได้สวย ยังอดตั้งคำถามกับความบ้าบิ่นของผมไม่ได้และอาจจะหาวิธีบำบัดให้ อาจจะเป็นจริงของพวกเขา แต่สิ่งเดียวที่ผมมั่นใจคือไม่มีโครงการอื่นใดที่จะช่วยให้ผมสอนทุกอย่างที่อยากให้เด็กๆ เรียนรู้ได้ในกิจกรรมเดียวอย่างเช่นโครงการนี้อีกแล้ว

ทุกวันนี้ คณะละครเชกสเปียร์แห่งโฮบาร์ตเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก ผู้คนเดินทางข้ามน้ำข้ามทะเลมาชมการแสดงของเรา เซอร์เอียน แมกเคลเลนเป็นแรงผลักดันเบื้องหลังโครงการนี้ ส่วนฮัล ฮอลบรูค (Hal Holbrook) ไมเคิล ยอร์ก เซอร์ปีเตอร์ ฮอลล์ (Sir Peter Hall) และบรรดายักษ์ใหญ่ในวงการละครทั้งหลายก็ช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้เด็กๆ บรรดาผู้ชมของเรามากไม่เชื่อสายตาตัวเองเมื่อเห็นเด็กอายุ 10 ขวบแสดงละครของเชกสเปียร์ได้อย่างไม่มีที่ติ และถามว่า “เรื่องแบบนี้เป็นไปได้ยังไง?” ผมจึงขอเล่าถึงเวลาหนึ่งปีของการสร้างละครตามสไตล์ของคณะละครเชกสเปียร์แห่งโฮบาร์ตให้ฟังตรงนี้

เรียนรู้และสนุกด้วยกัน

ก่อนอื่น ผมจะอธิบายให้เด็กๆ ฟังว่า ผมหวังว่าพวกเขาจะได้อ่านรู้อะไรบ้างจากประสบการณ์ครั้งนี้ เด็กๆ ไม่ใช่นักแสดงละครเชกสเปียร์ และคงไม่ได้คิดที่จะเป็นด้วย ผมไม่รู้อะไรเลยสักนิดเกี่ยวกับการกำกับละคร (ถ้าคุณไม่เชื่อผม ก็ให้มาดูตอนเราซ้อมกัน -- เหมือนให้คนตาบอดจูงคนตาบอดยังไงยังงั้น) เรามาอยู่ตรงนี้เพื่อเรียนรู้พลังของภาษา และสนุกกับการทำงานร่วมกันเป็นทีม เด็กๆ จะใช้เวลาตลอดทั้งปีเพื่อเอาชนะอุปสรรค แก้ปัญหา และเอาตัวเข้าเสี่ยง พวกเขาจะเรียนดนตรียากๆ มากมายและซ้อมอย่างหนักเพื่อให้การแสดงออกมาดีที่สุด เด็กๆ ต้องฝึกเดินและเล่าเรื่อง ต้องศึกษาแก่นของละครอย่างลึกซึ้งและนำมาประยุกต์ใช้กับชีวิตตัวเอง เด็กๆ ต้องวิเคราะห์ ซ้ำแหละ ศึกษาทุกรายละเอียดก่อนจะลงมือสร้างละครที่จะเปลี่ยนแปลงมุมมองต่อตัวเองและต่อโลก

เด็กๆ ไม่ได้มาเล่นละครเพื่อสร้างความประทับใจให้ใคร การแสดงจริงตอนสิ้นปีนั้นเป็นความสนุกสนาน การได้รับเกียรติจากผู้ชมที่ยืนขึ้นปรบมือให้เป็นความรู้สึกที่ดีก็จริง แต่รางวัลที่แท้จริงอยู่ในการทำงานแล้ว ไม่มีเสียงปรบมือท่วมท้นขนาดไหนจะเปรียบได้กับการเดินทางเพื่อค้นหาของเด็กๆ ซึ่งหมายถึงเวลาหลายพันชั่วโมงของการทำงานเพื่อให้ละครทุกเรื่องที่เกิดขึ้นมีความพิเศษสุด กระบวนการจึงเป็นทุกสิ่งทุกอย่าง

การเลือกละคร

นักเรียนส่วนใหญ่รู้จักผลงานของเชกสเปียร์อยู่ไม่กี่เรื่อง เด็กๆ อาจได้เรียนเรื่อง *Hamlet*, *Julius Caesar*, *Romeo and Juliet*, *A Midsummer Night's Dream* หรือ *Macbeth* นี่เป็นบทละครยิ่งใหญ่ที่ควรค่าแก่การอ่านหรือนำมาแสดง แต่ผมอยากให้เด็กของผมเดินทางบนถนนสายที่ไม่ค่อยมีคนเดินนัก ด้วยเหตุนี้คณะละครเชกสเปียร์แห่งโฮบาร์ตจึงจัดแสดงละครเรื่อง *Henry IV* ภาค 1 และ ภาค 2, *Twelfth Night*, *Measure for Measure*, *Love's Labour's Lost*, *The Comedy of Errors*, *King Lear*, *Much Ado About Nothing*, *The Winter's Tale*, *The Tempest* และ *Henry V* โดยไม่ตัดทอน นี่เป็นเพียงตัวอย่างไม่กี่เรื่อง ละครทั้งหมดนี้มีแก่นเรื่องที่เชื่อมโยงกับเด็กๆ ได้อย่างเข้มข้นและลึกซึ้ง

คนชอบวิจารณ์ที่ยังไม่เคยชมการแสดงของเราเลยสักครั้ง ไม่เชื่อว่าเด็กๆ จะเข้าใจถ้อยคำที่พูดหรือความหมายที่แฝงอยู่จริงๆ ผิดถนัด เด็กๆ ตีมด่าในปณิธานของพรอสเพโร (ในละครเรื่อง *The Tempest*) ที่จะให้อภัยต่อศัตรู การแสวงหาเกียรติยศของอัลในโลกรั้วไร้เกียรติ การตัดสินใจอันปวดร้าวของอิซาเบลลาที่จะไม่เอาพรหมจรรย์เข้าแลกเพื่อช่วยชีวิตน้องชาย และความทุกข์ของเฮนรีที่ 5 ในบาปที่พ่อตัวเองก่อ นี่เป็นแค่เพียงไม่กี่ตัวอย่างเท่านั้น เซอร์เอียน แมกเคลเลน ได้ตั้งข้อสังเกตว่า “สิ่งที่ดีที่สุดของคณะละครเชกสเปียร์แห่งโฮบาร์ตก็คือ เด็กๆ รู้ว่าตัวเองพูดอะไร ซึ่งนักแสดงละครเชกสเปียร์อาชีพอาจไม่เป็นแบบนี้ทุกคน” ผมว่านี่เป็นความเห็นที่เชื่อถือได้ เพราะเซอร์เอียนย่อมรู้ว่าตัวเองกำลังพูดอะไรอยู่

ผมเลือกบทละครไว้ล่วงหน้าก่อนที่จะเราจะแสดงสักปีหนึ่งหรือสองปี ซึ่งทำให้ผมมีเวลามากมายที่จะศึกษาบทละครอย่างรอบคอบและวางแผนการซ้อม ไม่มีเวลาที่จะ “ทำๆ ไปแล้วก็รู้เอง” สำหรับงานใหญ่ขนาดนี้ ผมต้องพร้อมถ้าผมจะนำพานักเรียนของผมให้ไปถึงจุดสูงที่สุด

เอาจริงเอาจัง

คณะละครเชกสเปียร์แห่งโฮบาร์ตพบกันหลังเลิกเรียนเพื่อฝึกซ้อม เราทำอย่างนี้ด้วยเหตุผลสองข้อ ข้อแรก การ让孩子们ๆ สม่ครใจเข้าร่วมกิจกรรมเองทำให้เราสามารถคัดคนที่อาจไม่เต็มใจจะฝึกซ้อมอย่างหนักเหมือนเด็กคนอื่นๆ ออกไป นี่ไม่ใช่โครงการสำหรับเด็กๆ ที่ไม่สนใจ การจัดแสดงละครต้องใช้เวลาหนึ่งปีของชีวิต ซึ่งหมายความว่าพวกเขาต้องยอมเลิกอะไรหลายอย่างเป็นต้นว่า โทรทัศน์ วิดีโอเกม และเรื่องจิปาดะอื่นๆ ในวัฒนธรรมป๊อป โครงการนี้เป็นเรื่องจริงจัง ข้อสอง การนัดซ้อมหลังเลิกเรียนทำให้เด็กห้องอื่นมีโอกาสเข้าร่วมสนุกได้ เราไม่ใช่คลับเฉพาะของเรา ใครก็ตามที่เต็มใจจะทำตัวดีและทำงานหนักสามารถเข้าร่วมได้ทั้งนั้น

มีหนังสือสรุปบทละครของเชกสเปียร์ดีๆ อยู่หลายเล่ม ตอนเป็นเด็ก แม่เคยอ่านหนังสือคลาสสิกชื่อ *Tales from Shakespeare* ของชาลส์และแมรี แลมป์ (Charles and Mary Lamb) ให้ผมฟัง ผมจำได้ว่าผมรู้เรื่อง *The Tempest* ก่อนเข้าโรงเรียนอนุบาลเสียอีก เมื่อเร็วๆ นี้เอง ผมได้เจอหนังสือรวมเรื่องย่อชื่อ *Stories from Shakespeare* ของมาร์แชตต์ ชุต (Marchette Chute) ซึ่งผมชอบมาก หนังสือเล่มนี้ต่างจากของแลมป์ตรงที่สรุปบทละครไว้ครบ *ทุกเรื่อง* ใช้ภาษาง่ายๆ และตรงไปตรงมา

ผมจะทำสำเนาเรื่องย่อมานั่งอ่านกันในห้อง พอจบการพบกันครั้งแรกของเรา เด็กนักเรียนก็จะเข้าใจเรื่องที่เราจะแสดงกันในปีนั้นตลอดจนตัวละครในเรื่อง เด็กๆ เข้าใจแก่นเรื่องและวัตถุประสงค์ที่เราพยายามบรรลุร่วมกันในปีนั้น เด็กๆ ออกจากที่ประชุมด้วยความกระหายที่จะอ่านบทละครจริง มีปัญหาอยู่เรื่องเดียว เราไม่เคยอ่านงานของเชกสเปียร์เลย

ฟังอย่างดื่มด่ำ

งานของเชกสเปียร์เป็นงานที่อ่านยาก! แต่บทละครของเขาไม่ได้มีไว้เพื่ออ่าน ไมเคิล ยอร์ก นักแสดงที่เล่นเป็นไทบอลต์ (Tybalt) ใน *Romeo and Juliet* ที่สร้างเป็นภาพยนตร์เมื่อปี 1968 เคยเตือนนักเรียนของผมครั้งหนึ่งว่า ในยุคของเชกสเปียร์ ผู้คนจะไม่พูดว่ากำลังจะไป ดู แต่จะไป ฟัง ละคร บทกวีของเชกสเปียร์อาจจะลึกลับและน่าเบื่อเวลาที่เรารอ่าน -- แต่ไม่มีอะไรโพรเพราะไปกว่าได้ยินถ้อยคำแสนมหัศจรรย์เหล่านั้น ตอนที่แพทริก สจ๊วต (Patrick Stewart) มาเยี่ยมชั้นเรียนของเรา เขาเล่าให้เด็กๆ ฟังถึงวัยเด็กของเขา เขาจะฟังการแสดงละครของเชกสเปียร์ทางวิทยุ เขายอมรับว่าเขาไม่เข้าใจสิ่งที่เขาได้ฟังสักเท่าไร แต่ถ้อยคำเหล่านั้นฟังแล้วรู้สึกดีจนเขาไม่สนว่าจะเข้าใจหรือเปล่า! สจ๊วตยังบอกเด็กๆ ด้วยว่าแม้ว่าเขาจะประสบความสำเร็จทางโทรทัศน์และภาพยนตร์ แต่วันที่น่าตื่นเต้นที่สุดในชีวิตของเขา กลับเป็นวันที่เขาได้รับการยอมรับเข้าเป็นสมาชิกของคณะละครรอยัลเชกสเปียร์ (Royal Shakespeare Company)

เช่นเดียวกับแพทริก สจ๊วตและไมเคิล ยอร์ก คณะละครเชกสเปียร์แห่งโฮบาร์ตของเราเรียนบทละครด้วยการฟัง บทละครของเชกสเปียร์มีจำหน่ายเป็นซีดีโดยบริษัทอาร์กเอนเจิล (Arkangel) เราสามารถซื้อละครแยกเป็นแผ่นๆ หรือเป็นกล่องครบชุดก็ได้ ซีดีพวกนี้มีค่าสำหรับนักเรียนของผมมาก การได้ฟังนักแสดงมีอาชีพกล่าวถ้อยคำในบทละครช่วยให้เด็กๆ เข้าใจบทละครที่กำลังฟังอยู่นั้นได้อย่างลึกซึ้ง

เช่นเดียวกับการสอนโดยใช้เทปเสียง ผมจะหยุดซีดีเป็นระยะเพื่ออธิบายข้อความบางวรรค ครั้งแรกผมจะผ่านสำนวนบางสำนวนไปก่อน แต่หลังจากฟังฉากหนึ่งซ้ำหลายๆ ครั้ง เด็กๆ ก็จะเริ่มเข้าใจเมื่อเด็กๆ เข้าใจความหมายของคำแล้ว พวกเขาจะจดจำบทพูดได้อย่างรวดเร็วจนน่าทึ่ง มันไม่ต่างไปจากเพลงป๊อปที่เด็กจำมาจากวิทยุ

หนังสือรวมบทละคร

มีคนพิมพ์งานของเชกสเปียร์ไว้มากมายจนเราสับสนเลือกไม่ถูก ผมว่าครูแต่ละคนต่างก็มีเล่มโปรดของตัวเอง ส่วนเราพอใจกับฉบับพิมพ์ของโฟลเจอร์ (Folger edition) ซึ่งราคาไม่แพงและมีรูปย่อให้ก่อนทุกฉาก ซึ่งจะช่วยบอกเด็กๆ ล่วงหน้าว่าอะไรกำลังจะเกิดขึ้น ฉบับพิมพ์ของโฟลเจอร์ยังมีเชิงอรรถตลอดทั้งเรื่อง ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความบางบทบางตอนได้โดยไม่ต้องพลิกไปดูด้านหลัง

เชกสเปียร์ฉบับพิมพ์ใหม่ๆ จะจัดวางเนื้อหาของบทละครไว้ที่หน้าซ้ายและแปลความหมายเป็นสำนวนภาษาสมัยใหม่ไว้ที่หน้าขวา ผมเข้าใจว่าครูบางคนชอบใจวิธีจัดหน้าแบบนี้เพราะทำให้ผู้เริ่มเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น แต่ผมเกรงว่าจะเข้าใจได้ง่ายเกินไป จนเด็กอาจจะไม่อ่านคำประพันธ์ของเชกสเปียร์เลย อย่าลืมว่าวัตถุประสงค์ข้อหนึ่งของเราคือการจัดหาอัญมณีที่ซ่อนอยู่ในบทกวีเหล่านี้ เราไม่ได้มองหาทางลัด ผมอยากให้นักเรียนได้ค้นรบบ้าง ก้าวข้ามกำแพงภาษา และตื่นตันที่ได้ค้นพบพลังแห่งถ้อยคำของเชกสเปียร์ การศึกษาต้นฉบับจริงจะทำให้นักเรียนเข้าถึงท่วงทำนองแบบเชกสเปียร์ได้เมื่อถึงเวลาที่พวกเขาต้องพูดบทของตัวเอง

เชกสเปียร์บนแผ่นฟิล์ม

บทละครทุกเรื่องของเชกสเปียร์ได้รับการถ่ายทอดเป็นภาพยนตร์ ในช่วงทศวรรษ 1980 ปีปีซี ถ่ายทำบทละครทุกเรื่องที่เขาเขียนไว้ และส่วนมากจะมีให้ชมหลายเวอร์ชัน เป็นธรรมชาติที่มีทั้งเวอร์ชันตัดแปลงดีๆ และที่ไม่ดีนัก อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าภาพยนตร์นั้นจะดีหรือไม่ ผมพบว่าการศึกษาฉากใดฉากหนึ่งที่ที่เราอ่านบทละครจบจะช่วยได้มาก เราจะไม่พูดถึงเรื่องรสนิยมนะครับ ต่อไปนี้เป็นภาพยนตร์เชกสเปียร์เรื่องโปรดของผมที่จะช่วยเสริมการศึกษามบทละคร

<i>Macbeth</i>	บทละครเรื่องนี้ที่มีเป็นภาพยนตร์ดีๆ อยู่หลายเวอร์ชัน ผมจะใช้ของ คณะละครรอยัลเชกสเปียร์ ที่มีเซอร์เอียน แมกเคลเลน และเดมจูดี เดนช์ (Dame Judy Dench) แสดง เด็กๆ จะได้เห็นว่ามีพื้นที่เล็กๆ ก็สามารถใช้ในการแสดงละครได้ เวอร์ชันของโรมัน โปแลนด์ก็เป็นประเภทเลือดท่วมจอแต่ก็ทำได้ดีมาก
<i>Henry V</i>	ผมชอบให้เด็กๆ เปรียบเทียบภาพยนตร์ของเซอร์ลอว์เรนซ์ โอลิเวียร์ (Sir Laurence Olivier) ที่มีการดัดแปลงบทเพื่อปลุกเร้าความรักชาติอย่างโจ่งแจ้ง กับโคกนาฏกรรมหลังสงครามเวียดนามของเคนเนท บรานา (Kenneth Branagh)
<i>Richard III</i>	เวอร์ชันของโอลิเวียร์ตลกอย่างร้ายกาจ มีदारอย่างเซอร์จอห์น กิลกูด (Sir John Gielgud) และเซอร์ราล์ฟ ริชาร์ดสัน (Sir Ralph Richardson) ร่วมแสดง ส่วนเวอร์ชันของเซอร์เอียน แมกเคลเลน ก็แหลมคมไม่แพ้กันและเสนอเรื่องราวได้อย่างสร้างสรรค์
<i>Twelfth Night</i>	เทอร์เวอร์ นันน์ (Trevor Nunn) สร้างเรื่องนี้เป็นภาพยนตร์ที่ดีเรื่องหนึ่งเมื่อ 2-3 ปีก่อน มีเซอร์เบน คิงสลีย์ (Sir Ben Kingsley) แสดงเป็นเฟสตี หน้าโง่ (Feste the Fool)
<i>A Midsummer Night's Dream</i>	ถ้าคุณอยากให้เด็กๆ ของคุณได้ฟังถ้อยคำสำนวนของเชกสเปียร์ในแบบที่ผู้ประพันธ์

ตั้งใจจะให้ฟัง ต้องไม่พลาดภาพยนตร์
ปี 1968 ของเซอร์ ปีเตอร์ ฮอลล์
โดยเฉพาะฉากรวมดารา ที่ไดอานา ริกก์
(Diana Rigg) จูดี เดนซ์ เฮเลน มีร์เรน
(Helen Mirren) และเอียน โฮล์ม
(Ian Holm) ปล้ำกันเลอะเทอะในแอ่ง
โคลน

แม้แต่ภาพยนตร์ที่ไม่ได้เรื่อง ก็ยังช่วยเด็กๆ ในการเตรียมการ
แสดงละครเชกสเปียร์ได้ เมื่อไม่นานมานี้ นักเรียนของผมได้ดู *Love's
Labour's Lost* เวอร์ชันของบีบีซี ซึ่งเด็กๆ ไม่ชอบเลย แต่การให้เด็กๆ
สำรวจตัวเองว่าทำไมพวกเขาถึงไม่เห็นด้วยกับภาพยนตร์หลายๆ เรื่อง
ช่วยให้นักแสดงน้อยของเราเข้าใจว่าพวกเขาต้องการถ่ายทอดตัวละคร
ที่ตนแสดงออกมาอย่างไร

พูดจากาษาชกสเปียร์

ผู้ที่มาเยี่ยมชมห้องของเราแปลกใจว่าทำไมเด็กๆ ถึงสามารถ
จดจำบทพูดยาวๆ ได้ สิ่งที่คนภายนอกส่วนมากไม่เข้าใจก็คือ ที่จริง
แล้ว ความยากอยู่ที่การเข้าใจความหมายของถ้อยคำที่ใช้ ไม่ใช่การ
ท่องจำ ผมใช้เวลาในการไล่ดูทุกพยางค์ทุกคำร่วมกับเด็กๆ ขณะที่เรา
ฟังซีดีบทละคร เราจะหยุดแล้วย่อยภาษาให้เข้าใจง่ายขึ้น มันง่ายกว่า
กันเยอะเลยสำหรับเด็กๆ ที่จะจำคำพูดที่ตัวเองเข้าใจ จากนั้น ผมก็
คัดลอกซีดีของฉากนั้นให้นักแสดงทุกคนเอากลับไปฟังที่บ้าน บทละคร
เชกสเปียร์ก็เหมือนดนตรี แต่แทนที่จะจำดนตรีป๊อปเป็นพันๆ บรรทัด
คณะละครเชกสเปียร์แห่งโฮบาร์ดก็ใช้พลังงานนั้นมาจำภาษาที่สวยงาม
แทน นำทิ้งที่เด็กๆ เรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วด้วยการฟัง กลยุทธ์นี้มี
ข้อเสียเพียงอย่างเดียวเท่านั้น เนื่องจากละครแสดงโดยนักแสดงชาว
อังกฤษ ทุกๆ ปี จึงมีนักเรียนของผมบางคนเริ่มพูดด้วยสำเนียงอังกฤษ
เราต่างหัวเราะและสนับสนุนให้แต่ละคนพูดด้วยน้ำเสียงของตัวเอง

เราไม่ได้มาอยู่ตรงนี้เพื่อเป็นโอลิเวียร์หรือแมกเคลเลน ก็แค่เด็กเล็กๆ กลุ่มหนึ่งเล่นสนุกกัน

เราเล่นเกมสองเกมในห้องเรียนเพื่อช่วยให้เด็กคุ้นกับการเปล่งเสียงออกมาดังๆ เกมแรกคือเกมง่ายๆ ที่เรียกว่าเกมบทละคร 37 เรื่อง เกมนี้ง่ายเหมือนชื่อ เด็กจะผลัดกันบอกชื่อบทละครที่เชกสเปียร์แต่ง แต่ละชื่อจะพูดได้เพียงครั้งเดียว เรามักเริ่มการฝึกซ้อมด้วยวิธีนี้ ขณะที่เด็กๆ ตะโกนว่า *Hamlet, Henry V, The Comedy of Errors* พวกเขาต้องคอยฟังคนอื่นด้วยเพื่อไม่ให้พูดชื่อเรื่องซ้ำกัน ตอนต้นปีที่เราเริ่มเล่นแรกๆ เด็กๆ จะพูดผิดพูดถูก ทำให้พวกเราหัวเราะกันสนุกสนาน ครั้งหนึ่งผมต้องอธิบายให้นักเรียนคนหนึ่งฟังว่า แม้ว่าผมจะชื่นชมคำตอบของเขาที่เปล่งออกมาด้วยความกระตือรือร้น แต่จริงๆ แล้ว *Green Eggs and Ham* ไม่ได้แต่งโดยเชกสเปียร์

เกมที่สองเกิดขึ้นมาจากความเรียงสั้นๆ สุดคมคายเรื่อง “On Quoting Shakespeare” โดยเบอร์นาร์ด เลวิน (Bernard Levin) นักหนังสือพิมพ์ชาวอังกฤษซึ่งเสียชีวิตไปแล้ว ภูเขาเลวี่จะช่วยคุณค้นหาได้ ร้อยแก้วที่หลักแหลมชิ้นนี้ทำให้เรานึกได้ว่ามีสำนวนของเชกสเปียร์อยู่มากมายที่เราใช้กันอยู่ทุกวันโดยไม่รู้ตัว เมื่อคุณพูดว่า “vanish into thin air” (หายเข้ากลีบเมฆ) หรือ “too much of a good thing” (มากไปก็ไม่ดี) หรือไม่ได้ “sleep a wink” (ไม่ได้หลับใต้อนอน) คุณกำลังเอาถ้อยคำของเชกสเปียร์มาใช้ ถ้าคุณเคย “refuse to budge an inch” (ยืนกระต่ายขาเดียว) หรือ “played fast and loose” (มกอกสามตะกร้าปาไม่ถูก) หรือแม้แต่ “knitted your brows” (ขมวดคิ้ว) คุณก็กำลังเอาถ้อยคำของเชกสเปียร์มาใช้ เด็กๆ จะพูดถ้อยคำเหล่านี้ออกมาติดต่อกันอย่างรวดเร็วราวจรวด นี่เป็นอีกวิธีที่ดีมากก่อนเริ่มหรือจบการฝึกซ้อม

คัดเลือกตัวนักแสดง

ในโรงเรียนของเราซึ่งมีการเรียนการสอนตลอดทั้งปี เราเปิดเทอมในเดือนกรกฎาคม เราจะใช้เวลาอย่างน้อยหนึ่งเดือนศึกษาบทละครเรื่องที่เราจะแสดงในเดือนเมษายนปีหน้า หลังจากพบกันสัปดาห์ละสี่ครั้ง ครั้งละหนึ่งชั่วโมง เด็กก็จะรู้จักละครเรื่องนั้นเป็นอย่างดี เด็กๆ ได้ฟังละครทั้งเรื่อง ได้ดูภาพยนตร์ดัดแปลงหลายๆ เวอร์ชัน ต่อให้ผมเปิดบทละครแล้วอ่านประโยคที่ไม่มีอะไรพิเศษเลย เด็กๆ ก็ยังสามารถบอกได้ว่าใครเป็นคนพูดประโยคนั้น

การคัดเลือกตัวนักแสดงทำได้ไม่ยาก แต่การเลือกให้ *เหมาะสม* นั้นยาก ประมาณกลางเดือนสิงหาคม ผมจะแจกกระดาษให้เด็กๆ เขียนชื่อตัวละครที่อยากเล่นเรียงตามลำดับความชอบมาลึกลับ 2-3 ชื่อ โปรดสังเกตว่าเด็กไม่จำเป็นต้องทดสอบบทพูดในละคร บางคนอยากอยู่ในวงดนตรี บางคนอยากเป็นที่งานด้านเทคนิค นักเรียนส่วนใหญ่จะทำหน้าที่มากกว่าหนึ่งอย่าง ซึ่งเป็นสิ่งที่ดี ข้อดีอย่างหนึ่งของการจัดแสดงละครก็คือมีอะไรที่ท้าทายให้เด็กได้ทำทุกคน

ต่อจากนั้นเรามีการทดสอบการแสดง ซึ่งผมจะได้เห็นว่าใครเหมาะสมกับบทบาทไหนมากที่สุด แต่การแสดงที่ดีก็เหมือนกับการพยายามทำสิ่งอื่นๆ คือเกิดจากแรงบันดาลใจร้อยละ 10 ที่เหลืออีกร้อยละ 90 มาจากหยาดเหงื่อแรงงาน ณ จุดนี้ของปี ผมเพิ่งรู้จักเด็กได้เพียงเดือนเดียวและแทบเป็นไปได้เลยที่จะทำนายว่าเด็กคนไหนจะทุ่มเทความเพียรพยายามเพื่อจะเล่นบทนำให้ได้ดี ผมทำงานกับเด็ก 60 คน หลังเลิกเรียน บางคนไม่ได้อยู่ในห้องที่ผมสอนด้วยซ้ำไป

ผลก็คือ รายชื่อตัวแสดงที่ผมเตรียมไว้คร่าวๆ ในเดือนสิงหาคม มักจะเปลี่ยนไปหลายครั้งกว่าจะได้แสดงจริงในอีก 8 เดือนต่อมา อาจมีเด็กบางคนที่ทำไม่ได้ตามมาตรฐานที่คุณตั้งไว้ อย่างไรก็ตามก็จะมีเด็กบางคนที่พัฒนาขึ้นจนถึงระดับที่คุณก็ไม่คาดคิดมาก่อนตอนพบกันครั้งแรกเสมอ หลายปีก่อนผมให้เด็กคนหนึ่งชื่อแลร์รีเล่นเป็นแคลิแบนใน *The Tempest* ผมทำงานกับแลร์รีอยู่หลายเดือน พยายามกระตุ้นให้เขาเล่นให้ดีที่สุด แลร์รีได้บทนี้ไปเพราะเขาทำได้ดีมากในการอ่านบทครั้งแรก แต่

จริยธรรมในการทำงานของเขาเรียกได้ว่าอยู่ระหว่างขั้นโคมากับเสียชีวิต ก่อนถึงมือแพทย์ ผมไม่อยากถอดใจกับแลร์รี แต่การแสดงละครใกล้เข้ามาทุกที และเด็กคนอื่นๆ ก็เล่นได้อย่างวิเศษ วันหนึ่งแลร์รีมาซ้อมไม่ได้ นักเรียนคนหนึ่งชื่อแดนนี่ซึ่งตลอดหกเดือนที่ผ่านมาได้ร้องเพลงบ้างนิดหน่อยแต่นั่งดูเสียมากถูกขอให้เข้ามาเล่นแทน ปรากฏว่าแดนนี่แสดงได้เข้าใจมาก! เขาจำบทได้ทั้งหมดและเดินอยู่บนเวทีราวกับเล่นเป็นแคลิแบนมานานหลายปี

เรื่องแบบนี้เกิดขึ้นได้บ่อยๆ ผมจึงยึดหยุ่นกับการคัดเลือกตัวแสดง หลังจากซ้อมไป 2-3 เดือน นักเรียนทุกคนก็จะจำบทละครได้ขึ้นใจ เด็กๆ เรียนรู้ที่จะปล่อยวางอดีตของตัวเอง พวกเขาจะถูกพร่ำสอนว่า ในการแสดงละครมีดารายู่เพียงคนเดียวเท่านั้น นั่นคือเชกสเปียร์

ไม่มีที่ไหนเหมือนบ้าน

เราจัดแสดงละครเชกสเปียร์ในห้องเรียนของเรานั้นแหละ เราจะเอาโต๊ะเก้าอี้ออก แล้วเอาอ้อมจรรยาที่นั่งได้ 33 คนเข้ามาตั้งแทนพื้นที่ที่ใช้ในการแสดงจริงน่าจะมีประมาณ 200 ตารางฟุต แม้พื้นที่จะมีขนาดเล็ก แต่เราก็สามารถจัดแสดงละครโดยไม่มีการตัดทอน ครบถ้วนด้วยลีลาการเต้นที่เร้าใจ และวงรีอกแอนด์โรลเต็มรูปแบบ ทั้งยังเป็นเชกสเปียร์ที่สมบูรณ์แบบทุกถ้อยกระบวนความ

เราไม่มีฉากหรือเสื้อผ้าใดๆ ทั้งสิ้น เพราะของพวกนี้เสียเวลาในการจัดเตรียมมากเกินไป และแม้จะดูสวยงามดี แต่มันไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับภารกิจของเราเลย เด็กๆ ใส่กางเกงยีนส์และเสื้อยืดของคณะละครเชกสเปียร์แห่งโฮบาร์ต เสื้อยืดซึ่งมีสีต่างๆ กัน สีเหล่านี้เป็นเพียงสัญลักษณ์แทนเครื่องแต่งกายในการแสดง พวกเราชาวสก็๊จะสวมเสื้อสีม่วง วงดนตรีลีเทอร์คอยล์ กบฏสีแดง และสามสีซิงส์สี่สีเขียว ทุกอย่างลงตัวสวยงามเลยละ การไม่ใช้ฉากและเครื่องแต่งกายจึงทำให้เรามั่นใจได้ว่ามีแต่ภาษาของเชกสเปียร์เท่านั้นที่เป็นดาวเด่นของ

ละคร ผู้ชมซึ่งนั่งห่างจากนักแสดงไม่ถึงสี่ฟุตจะสัมผัสกับการแสดงละครอย่างไม่เคยมีมาก่อน คนที่เคยดูละครเชกสเปียร์มาเป็นเวลานานตั้งข้อสงสัยคิดว่า ละครของเราทำให้พวกเขาตั้งอกตั้งใจฟังคำพูดของตัวละครยิ่งกว่าที่ผ่านๆ มา

แน่นอน ความใกล้ชิดตัวอย่างนี้มีข้อเสียเหมือนกัน หลายปีก่อน ตอนที่เด็กๆ แสดงละครเรื่อง *Macbeth* ครูผู้หญิงที่ผมรู้จักคนหนึ่งพาพ่อซึ่งเป็นอัลไซเมอร์ระยะต้นมาดูด้วย เมื่อแม่เก็บบทกำลังเข้าถึงบทพูดเด่นอารมณ์ที่ว่า “Is this a dagger I see before me?” (ที่เห็นต่อหน้าช้านี้คือกริชหรือไม่?) และดึงมิดในการแสดงที่จะใช้สังหารกษัตริย์ดันแคนออกมา พ่อเห็นมิดเท่านั้นแหละ คุณพ่อผู้นำสงสารก็ร้องเอะอะขึ้นมาว่า “โอ๊ะ เขามีมิด! เขามีมิด! เขากำลังจะ ฆ่า คน” ผมไม่แน่ใจว่าอะไรน่าขำกว่ากัน ระหว่างผู้ชมที่พยายามจู้ปากให้ชายผู้นี้หยุดส่งเสียง กับเด็กชายซึ่งสวมบทแม่เก็บบทที่อยากจะทำมิดแทงใครบางคนแทนกษัตริย์ดันแคน!

แต่เอาเข้าจริง ก็ไม่มีที่ไหนเหมือนบ้านหรรอกครับ แม้ว่านักเรียนของผมจะได้รับเชิญไปแสดงบนเวทีใหญ่โตต่อหน้าผู้ชมมหาศาล แต่เราพบว่าการเล่นละครเวทีในห้องเรียนนั้นน่าจดจำและให้ความรู้มากกว่า อย่างไม่เสีย การจัดแสดงละครของเราก็ไม่ใช่เรื่องของเสียงปรบมือ กีก้องหรือการที่ผู้ชมลุกขึ้นยืนปรบมืออยู่นาน แต่เป็นเรื่องของภาษา ดนตรี การทำงานเป็นทีม ความเสี่ยง วินัย การทำงานหนัก และการค้นพบตัวเอง และด้วยการแสดงละครในห้องเรียนของเราเองนี่แหละที่ทำให้เราเข้าใกล้สิ่งที่เชกสเปียร์ทำในยุคของเขามากยิ่งขึ้น

อัดแน่นด้วยดนตรีและฉากตลับ

หลายปีก่อนคณะละครเชกสเปียร์แห่งไฮบาร์ตแสดงเรื่อง *The Midsummer Night's Dream* ตอนนั้นเป็นช่วงที่เราเพิ่งเริ่มจัดแสดงละครได้ไม่นาน ซึ่งเราก็ทำได้แจ๋ว แต่ไม่มีอะไรเหมือนกับที่เราแสดงอยู่ทุกวันนี้เลย องค์ประกอบของการแสดงยังคงเป็นแบบเรียบง่าย

และน้อยชิ้น และเด็กนักเรียนก็ได้เรียนรู้อะไรมากมาย เมื่อถึงฉากที่ ไทเทเนียเข้านอนและขอให้เหล่านางฟ้าร้องเพลงกล่อม เราก็ตีเพลง ป๊อปเข้าไปแทนที่จะเป็นเสียงดนตรีที่เชกสเปียร์เคยใช้ ผมคิดว่าฉากนี้ ต้องใส่อะไรแรงๆ เข้าไปหน่อย จำเป็นเลยละ เพราะระหว่างการแสดง รอบหนึ่ง เด็กผู้หญิงตัวเล็กๆ ที่เล่นเป็นไทเทเนียเพลอหลับไปบนเวทีจริงๆ อ่า... ช่างแสดงได้สมจริงเหลือเกิน!

เพลงเป็นไฮไลต์ของการแสดง มันเป็นทำนองง่ายๆ ที่เด็กๆ ร้องและผมเล่นกีตาร์ตัวเล็กอยู่หลังฉาก (สมัยนั้นผมยังไม่รู้เรื่องอะไรนัก) นางฟ้าเรียงระบำร่อยๆ ตามแบบท่าเต้นที่ผมลอกเลียนมาจากที่เห็นในภาพยนตร์หลายเรื่องอย่างมั่วๆ ถึงผมไม่มีจินตนาการอะไรนัก ฉากนั้นก็ไปได้สวย แต่อีกหนึ่งปีต่อมา คณะละครเชกสเปียร์ แห่งไฮบาร์ทก็เปลี่ยนไปจากเดิมอย่างสิ้นเชิง

ทุกวันนี้ผู้ชมกล่าวถึงการแสดงของเราว่าเป็นร็อกคอนเสิร์ตที่จำแลงเป็นเชกสเปียร์ เราจะไม่ตัดแปลงบทละครเลย แต่เราจะใส่เพลงเข้าไปราวลิปกัว่าเพลงเพื่อให้ละครมีสีสันยิ่งขึ้น ในช่วงสองเดือนแรกของการฝึกซ้อม นักเรียนจะหัดเล่นดนตรีและร้องเพลงที่เราคิดว่า น่าจะช่วยเพิ่มความเข้มข้นให้บางฉากในละครเพื่อไว้เป็นลิปๆ เพลงพอถึงเดือนที่สามของการฝึกซ้อม เราก็ได้รายชื่อเพลงที่เราจะใช้แสดงจริง ตลอดหกเดือนหลังจากนั้น วงดนตรีของเราจะฝึกซ้อมอย่างสม่ำเสมอ ส่วนนักร้องก็ตั้งอกตั้งใจพัฒนาเสียงร้องของตน ไม่ช้า ขาวนด์แทร์กของการแสดงก็พร้อม

ที่เจ๋งที่สุดก็คือเพลงเหล่านี้สอดประสานเข้ากับบทประพันธ์ เมื่อมีบทรำพึงของตัวละคร หรือฉากทั่วไปที่สามารถสอดแทรกเพลงได้ เสียงเพลงก็จะดังขึ้นและหยุดลงเมื่อเรื่องดำเนินต่อ ก่อนจะเริ่มและหยุดแบบนี้ไปเรื่อยๆ เหมือนอุปรากร เราเคยใช้เพลง “Jealous Guy” ของจอห์น เลนนอนตอนที่เลโอนเทสวิ่งวอนขอให้ยกโทษใน *The Winter’s Tale* เราใส่เพลง “Please Don’t Let Me be Misunderstood” ของดิแอนิมอลส์ (The Animals) ไว้ในฉากที่เฮนรีที่ 5 สวดมนต์ ก่อนทำศึก ใช้เพลง “Ain’t Too Proud to Beg” ของเดอะเทมเพชั่นส์ ในฉากที่มาสเตอร์ฟอร์ดอ่อนวอนภรรยาให้ยอมให้เขา

กลับไปอยู่ด้วยใน *The Merry Wives of Windsor* ใช้เพลง “Everybody Hurts” ของอาร์อีเอ็มคลอไปกับบทราฟิง “To be, or not to be” ของแฮมเลต เด็กๆ ใส่ใจในรายละเอียดของเพลงทุกเพลงที่พวกเขาเล่น และร้อง ไม่เพียงเท่านั้น เพื่อนของผม บาร์บารา เฮย์เดน (Barbara Hayden) ยังช่วยสอนภาษามือให้เด็กๆ หลายคน การให้นักแสดงบางคนใช้ภาษามือประกอบเพลงเป็นการเพิ่มการสื่อสารให้การแสดงอีกระดับหนึ่ง หวังทรงพลังมาก

นักเรียนยังแสดงลีลาการเต้นที่ตื่นตาตื่นใจ 2-3 ฉากในละครแต่ละเรื่องด้วย เป็นท่าเต้นที่ออกแบบโดยผู้ฝึกสอนที่มีความสามารถหลายคนจากแถบนั้น ซึ่งล้วนแต่เป็นนักเต้นโมเดิร์นแดนซ์ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพของตน ผมรู้ว่านักเรียนของผมไม่ใช่นักแสดงเชกสเปียร์ และครูสอนเต้นก็รู้ว่าเด็กๆ ไม่ใช่นักเต้นอาชีพ (แม้ว่าพวกเขาจะกลายเป็นมืออาชีพจริงๆ หลังจากฝึกกันมาหนึ่งปี) แต่เราทุกคนตระหนักในคุณค่าของการผสมผสานสื่อศิลปะแขนงต่างๆ เพื่อสร้างละครที่เยี่ยมยอดสักเรื่อง และเพื่อสอนเด็กๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ อย่างไรก็ตาม *The Taming of the Shrew* นักเรียนให้ตัวละครแคเทอรินดูฉากเต้นตลกเสียดสีประกอบเพลง “Wishin’ and Hopin” ของดัสตีสปริงฟิลด์ (Dusty Springfield) และให้ตัวละครเบียงกาชมท่าเต้นอันยั่วชวนเร้าร้อนประกอบเพลง “You’re So Damn Hot” ของโอเคโก (OK Go) ตอนนี้อากำลังฝึกซ้อมฉากเด็ดของพวกแม่มดใน *Macbeth* ที่จะวาดลวดลายสุดเหวี่ยงขณะที่วงดนตรีเล่นเพลง “Sympathy for the Devil” ของโรลลิงสโตนดังสนั่น

การเอื้อนเอ่ยถ้อยคำของเชกสเปียร์ การเล่นเพลงชั้นยอดพร้อมกับการเต้นรำไปตลอดเป็นการผสมผสานที่วิเศษที่สุด เพราะเด็กๆ สนุกสนานกับการฝึกซ้อมมากเสียจนไม่รู้ตัวเลยว่าพวกเขากำลังเรียนรู้อะไรตั้งมากมาย

ช่วงพักการเแสดง

ตอนที่ผมเริ่มเป็นครูใหม่ๆ ผมเที่ยวไปดูการแสดงศิลปะในที่ต่างๆ เพื่อเสาะหาไอเดียที่น่าสนใจ คินวันหนึ่ง ผมไปที่โรงเรียนเอกชนที่มีชื่อแห่งหนึ่งเพื่อชมละคร เป็นละครที่ดีทีเดียว โรงเรียนนี้เป็นโรงเรียนของลูกเศรษฐีและเด็กหลายคนฝึกซ้อมการแสดงกับครูสอนพิเศษ ทางโรงเรียนทุ่มเงินจำนวนมากไปกับเวที อีกทั้งติดตั้งแสงสี เสียง เทคนิคพิเศษอย่างอลังการ และเตรียมการอย่างละเอียดรอบคอบเพื่อสร้างนาที่ประทับใจแก่ผู้ชม แล้วก็มาถึงช่วงหยุดพักการแสดง คินนั้นเป็นคินฤดูใบไม้ผลิที่ร้อนอบอ้าว ผู้ชมต้องแหวกฝูงชนไปที่หลังหอประชุมเพื่อรับลม ในห้องรับรอง ผมเห็นจานกระดาษ กล่องแครกเกอร์โฮลวีตกลืนอับๆ ที่หมดไปครึ่งหนึ่งหลายกล่อง และขวดน้ำอัดลมที่ไม่เย็นแล้ววางอยู่บนโต๊ะพับได้ 2-3 ตัว ถ้วยกระดาษกระจัดกระจายจนผมบอกไม่ถูกว่าอันไหนใช้แล้วอันไหนยังไมใช้ ผมสาบานว่าจะเรียนรู้จากสิ่งนี้ ผมตัดสินใจว่าจะต้องใช้ช่วงหยุดพักการแสดงเป็นเครื่องมือเพื่อการเรียนรู้ของเด็กๆ

ละครของเรามักจะแสดงกันนาน 3 สัปดาห์ การแสดงแต่ละรอบกินเวลาประมาณ 3 ชั่วโมง หนึ่งชั่วโมงก่อนการแสดงจะเริ่มขึ้นจะมีนักเรียนเข้าไปในห้องข้างๆ ห้องของพวกเรา พวกเขาจะตั้งโต๊ะเช็ดถูให้สะอาด และคลุมด้วยผ้าปูโต๊ะสวยๆ ผู้ปกครองจะมาถึงพร้อมด้วยแจกันที่จัดดอกไม้อย่างงดงาม พ่อแม่กลุ่มเดียวกันนี้อีกนั่นแหละที่นำผักผลไม้สด และอาหารว่างนานาชนิด รวมทั้งเครื่องดื่มทั้งร้อนและเย็นมากมายมาร่วมด้วย ผมเป็นคนจัดหาทุน ส่วนพ่อแม่เสียสละสิ่งที่มีค่าที่สุดของตน -- เวลา

ระหว่างพัก นักแสดงของคณะละครจะคอยบริการผู้ชม ผู้คนที่มาชมการแสดงเป็นแขกของเรา และเราอยากให้พวกเขาารู้สึกว่าได้รับการต้อนรับและการขอบคุณจากพวกเรา นักแสดงฟังคำติชม พูดคุยกับคนดู และประหลาดตัวให้ผู้ใหญ่วางใจได้ว่าพวกเขาจะมีอนาคตที่ดีรออยู่

เมื่อการแสดงจบและเสียงปรบมือค่อยๆ เงียบลง นักแสดงจะกลับไปห้องข้างๆ และทำความสะอาดห้อง แอมเล็ดกับไอพีเสียอาจ

เพิ่งได้รับความชื่นชมจากคนดูที่ยืนปรบมือให้อยู่หยกๆ แต่อีกห้านาทีต่อมา พวกเขาที่อยู่ในห้องนั้น เช็ดกึ่งพื้น ย้ายโต๊ะเช่นเดียวกับเด็กคนอื่นๆ เด็กๆ รู้ดีว่าสิ่งที่พวกเขาทำอยู่ในขณะนั้นบอกเล่าถึงตัวตนของพวกเขาเท่าๆ กับสิ่งที่พวกเขาทำเมื่อสามชั่วโมงก่อนหน้า

พบกับใหม่ปีหน้า

ที่ด้านนอกเวทีละครยุคเอลิซาเบทที่ 1 (Elizabethan Stage) ของโรงละครโอเรกอนเชกสเปียร์เฟสติวล (Oregon Shakespeare Festival) เมืองแอสแลนดัมโกลจาริกชื่อละครทุกเรื่องที่เล่นที่นั่นมาตั้งแต่ปี 1935 แชนอนยู เราขอยืมไอเดียดีๆ นี้มาทำโล่แชนอนไว้ในห้องของเราด้วย

ทุกปี เราจะมียุทธการเล็กน้อยหลังจากโค้งรับเสียงปรบมือของผู้ชมเป็นครั้งสุดท้าย ขณะที่นักแสดงนำเดินออกไปจากเวที นักเรียนที่อายุน้อยสุดจะยังอยู่บนนั้น เด็กน้อยเหล่านี้เป็นนักเรียนเกรด 4 ที่ไม่ได้อยู่ในห้อง 56 ในเวลาเรียนปกติ แต่จะมาร่วมการฝึกซ้อมตอนหลังเลิกเรียน เมื่อเวทีโล่งแล้ว เด็กเล็กๆ เหล่านี้จะเอื้อมมือไปข้างหลังภาพขนาดใหญ่ของเชกสเปียร์ที่จ้องมองผู้ชมจากหน้าห้องมาตั้งแต่ต้น และดิงโกลอันใหม่เอี่ยมออกมา บนโล่มีตัวอักษรขนาดใหญ่บอกชื่อละครที่จะจัดแสดงในปีหน้า เมื่อเด็กๆ โบกมืออำลาผู้ชมพร้อมกับตะโกนว่า “พบกับปีหน้า” ผู้ชมก็จะวางแผนแล้วว่า จะกลับมาใหม่ กษัตริย์องค์เก่า สวรรคตไปแล้ว ขอกษัตริย์องค์ใหม่จงทรงพระเจริญ คณะละครเชกสเปียร์แห่งโฮบาร์ตเตรียมการแสดงของปีต่อไปก่อนที่ละครที่กำลังแสดงอยู่จะสิ้นสุดลงด้วยซ้ำ

มันเป็นสัญลักษณ์ว่าวัฏจักรของการเรียน เล่น และเป็นเลิศของห้อง 56 จะดำเนินต่อไปอย่างไรไม่มีวันจบ ไม่มีเส้นชัย เด็กๆ แสดงได้อย่างน่ามหัศจรรย์ก็จริง แต่นั่นเป็นเพียงอีกวันหนึ่งในชีวิตของพวกเขา มันเป็นส่วนหนึ่งของคนที่พวกเขาเป็น และเรื่องราวของเชกสเปียร์ก็จะประทับอยู่ในจิตวิญญาณของพวกเขาตลอดไป ไม่มีอะไร

ที่เห็นชัดไปกว่าเมื่อเร็วๆ นี้ตอนที่ทีมงานของพีบีเอสขอให้นักเรียนคนหนึ่งบอกชื่อหนังสือเล่มโปรดของเขา เด็กตอบว่า *The Adventures of Huckleberry Finn* เมื่อถูกถามว่าทำไม เด็กชายคนนั้นก็ตอบว่า “มาร์ก ทเวนได้ใช้กระจกเงาสะท้อนธรรมชาติ” (Mark Twain held the mirror up to nature.) เด็กคนนี้ตอบโดยไม่ต้องเสียเวลาคิด เขาใช้ถ้อยคำของแฮมเล็ทอธิบายความเชื่อและความคิดของตัวเอง ผมว่ากวีและนักเขียนบทละครอย่างเบน จอห์นสัน (Ben Johnson) พุดถูก เชกสเปียร์ไม่ได้เป็นของยุคใดสมัยหนึ่ง แต่เป็นอมตะตลอดกาล

เซอร์เอียน แมกเคลเลนพร้อมด้วยนักแสดงของคณะละครยัด
เชกสเปียร์เดินทางมาเยี่ยมชมการแสดงละครถึงห้อง 56

w

Yale U

ความสำเร็จของครูไม่ได้วัดจากผลคะแนนสอบปลายปี
ของเด็ก แต่อยู่ที่อนาคตของเด็กหลังจากจบ
จากโรงเรียนไปแล้ว

WELCOME

University

กลับให้สบาย

มันเป็นงานที่ไม่ได้รับคำขอบคุณ และยากที่จะหาเหตุผลมาสร้างความเชื่อมั่นให้ตัวเอง

ไม่มีใครซาบซึ้งในสิ่งที่คุณทำ และยิ่งทำก็ยิ่งยากเหมือนเข็นครกขึ้นภูเขา คุณจะต้องเผชิญกับสภาพจิตใจที่ท้อแท้ ขาดทุนทางความรู้สึกละเอียดอ่อนที่รับ-จ่ายที่รายจ่ายสูงกว่ารายรับ ต่อให้คุณยกสารพัดเหตุผลมาสร้างความเชื่อมั่นในสิ่งที่คุณทำ เมื่อมีเด็กที่คุณช่วยได้หนึ่งคน ก็จะมีเด็กอีกเป็นสิบคนที่ทำให้คุณถอดใจ เด็กเกือบทุกคนที่เดินเข้ามาในห้องเรียนของเราไม่ได้เข้าใจเลยแม้สักนิดว่าการศึกษาคือช่วยชีวิตของพวกเขาดีขึ้นได้อย่างไร เด็กเหล่านี้ส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ยากจน ขวัญเสียหรือใจจัดใจดำเสียจนคุณไม่อาจไปขอให้ช่วยอะไรได้

พวกผู้บริหารหลายคนพากันขायวิญญานไปก่อนหน้านี้หลายปีแล้ว คุณมีเด็กที่เป็นตัวอันตรายอยู่ในห้องหรือเปล่า จะมีใครคอยหนุนหลังคุณในการจัดการกับปัญหานี้บ้างไหม ส่วนใหญ่ก็จะไม่มีหรือพวกนักกฎหมายเข้ามาจัดการ ช่มชู่เซตพื้นที่การศึกษาเสียจนไม่มีใครกล้ายื่นหยัดในเรื่องใดๆ อีก ความจริงเมื่อเด็กนั้นคุกคามชีวิตใครสักคน คุณนั่นแหละที่อาจถูกตำหนิว่าดูแลนักเรียนไม่ดีถึงได้มีปัญหาย่างนี้เกิดขึ้น

“กระทรวงสัจจะ” ยังเดินหน้าเผยแพร่ว่าต่อไป บริษัทลิ่งพิมพ์และศูนย์บริการทดสอบทั้งหลายสมรรู้ร่วมคิดกับผู้บริหารเพื่อบังคับเอาความคิดสร้างสรรค์ ความกระตือรือร้น หรือเสรีภาพที่ครั้งหนึ่งคุณอาจเคยมีในฐานะที่เป็นครูประจำชั้นไปจากคุณ นับแต่นี้ต่อไปเราทุกคนจะสอนสิ่งเดียวกัน ด้วยวิธีการเดียวกัน ในเวลาเดียวกัน ด้วยเหตุผลเดียวกัน ศาสตราพยากรณ์ออร์เวลล์พูดถูก

คุณจึงพยายามแสวงหาเหตุผลที่จะทำให้คุณเชื่อมั่นในสิ่งที่ทำต่อไป และการค้นหาว่าคุณไปยังเด็กนักเรียนของคุณ อย่างน้อย พวกเขาอาจทำให้คุณสบายใจ แต่หลายคนก็ไม่ได้เป็นอย่างนั้น แม้จะมีเด็กคนหนึ่งที่พร้อมและเต็มใจที่จะลองพยายาม แต่จะมีเด็กอีกมากที่ยอมแพ้เพราะแรงบีบคั้นเดียวกันกับที่ทำให้คุณอยากยกธงขาว

บางทีพวกสัจจนิยมอาจพูดถูก บางทีความปรารถนาที่จะให้การศึกษาที่ดีที่สุดแก่นักเรียนของเราอาจเป็นเรื่องเพ้อฝัน มีหลายวัน (และหลายคืน) ที่ผมหวุดหวิดจะยอมแพ้เสียแล้ว แต่เมื่อใดที่ผมนอนไม่หลับเพราะเฝ้าแต่ครุ่นคิดถึงความล้มเหลวทั้งหลายแหล่ของผม ผมจะเอาเรียงความของแจเนตออกมาอ่าน เป็นเรียงความที่เธอเขียนที่มหาวิทยาลัยโนตรดาต ผมพาเธอไปที่นั่นตอนเธออายุสิบสาม ผมบอกเธอว่ามันเป็นไปได้และเดี๋ยวนี้เธอก็ได้เป็นนักเรียนหัวกะทิของที่นี่ การแสวงหาเหตุผลสักอย่างที่จะเชื่อมั่นศรัทธาของผมยุติลงตรงนี้เอง

“หัวใจของฉันเริ่มต้นแรงขณะที่แสงไฟบนเวทีหริ่ง และเสียงพูดคุยนักเรียนค่อยๆ เปลี่ยนจากจริงจังเป็นความเงิบ แสงไฟส่องห้องเล็กๆ ของเราจนสว่างจ้า ฉันมองออกไปยังผู้ชม เด็กอายุ 11 ปี เดินออกไปที่หน้าเวที ก็หน้าห้องนั้นแหละ เพื่อกล่าวทเปิดฉากของเบเนดิกต์ ตัวละครที่เขาแสดง

หัวใจฉันเริ่มเต้นรัวอีกครั้งเมื่อมาถึงตาของฉัน ผู้ชมหัวเราะและนั่นเป็นคิวที่บอกให้ฉันก้าวออกไปที่เวที “ฉันแปลกใจที่คุณยังพูดอยู่อีก ซินยอร์เบเนดิกต์ ไม่มีใครฟังคุณหรอกนะ” (I wonder that you will still be talking, Signior Benedict: nobody marks you.) ตอนนั้นเป็นเวลา 6 โมงเย็น ของวันที่ 15 มิถุนายน 1998 และฉันเพิ่งจะเริ่มการแสดงรอบที่ 12 ซึ่งเป็นรอบสุดท้ายของการแสดงละครเรื่อง *Much Ado About Nothing* ของเชกสเปียร์

ฉันเริ่มรู้จักเชกสเปียร์ตอนอายุ 9 ขวบโดยการแนะนำของครูเรฟ เอสควิท ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีที่โรงเรียนประถมของฉันในฐานะผู้กำกับการแสดงละครเชกสเปียร์ทุกปี เนื่องจากฉันไม่ชอบพลาดโอกาสที่จะได้อยู่ในละครที่ “โด่งดัง” เรื่องหนึ่งของครูเรฟ เมื่อครูทาบทาม ฉันจึงตอบตกลงทันที

ที่ฉันเอาคำว่า “โด่งดัง” ไว้ในเครื่องหมายคำพูดก็เพราะที่โรงเรียนประถมของเรา การได้รับการชักชวนให้ร่วมแสดงในละครเชกสเปียร์สักเรื่องก็เหมือนกับได้รับเชิญให้เข้าร่วมในกลุ่มคนที่พิเศษสุดของโรงเรียนนั่นเอง

ปีต่อมา ฉันมีโอกาสดำเนินในละครเรื่อง *The Winter's Tale* เราจัดแสดงละครทุกเรื่องในห้องเรียนเล็กๆ ของเรา ห้อง 56 และในคืนสุดท้ายของการแสดง ฉันได้แต่ภาวนาให้ฉันหยุดเวลาเอาไว้ได้

ฉันอยากเก็บความรู้สึกทุกอย่างในวันนั้นใส่ขวดโหลไว้และเอามันไปทุกหนแห่งที่ฉันไป เพราะอารมณ์ความรู้สึกในห้อง 56 คืนนั้นเต็มไปด้วยพลัง ความหลงใหล และความปลื้มปิติ การจัดการแสดงละครทุกปีไม่เพียงแต่สอนฉันเรื่องเชกสเปียร์เท่านั้น แต่ยังสอนเรื่องการทำงานเป็นทีมและความอ่อนน้อมถ่อมตน เมื่อใดที่เพื่อนของเราคนหนึ่งอยู่บนเวที นั่นเป็นช่วงเวลาของเขาที่จะโดดเด่นอยู่ในแสงไฟ ไม่ใช่ฉัน

ฉันได้ฝึกเล่นเครื่องดนตรีหลายชิ้น เพราะเราเอาเพลงบ็อบเข้ามาใช้ในฉากหลายฉาก ฉันได้เรียนรู้คุณค่าของความรับผิดชอบและการทำงานหนัก หากฉันต้องบงกชของตัวเองไม่ได้ในเวลาที่กำหนด ไม่ใช่ตัวฉันคนเดียวที่แย่ แต่การแสดงทั้งหมดต้องล่าช้าเสียเวลาไปด้วย

ใครจะไปคิดมาก่อนล่ะว่าการเข้าร่วมแสดงละครจะทำให้เราได้เรียนรู้อะไรมากมายขนาดนี้ ฉันได้เรียนรู้บทเรียนที่มีค่าที่สุดของฉันในช่วงสองปีที่อยู่ห้อง 56 และฉันก็จะเก็บประสบการณ์ที่ฉันได้รับจากห้องเรียนเล็กๆ นี้ไว้ในใจตลอดไป

โรงเรียนประถมไฮบาร์ตั้งอยู่ใจกลาง แอล.เอ. ทุกครั้งที่หวนนึกถึงสมัยที่ยังเรียนอยู่ที่นี่ ฉันก็อดคิดถึงสภาพแวดล้อมเลวร้ายที่ฉันเติบโตขึ้นมาไม่ได้

มีเด็ก ๆ ที่พูดภาษาอังกฤษไม่ได้ แม้แต่ครูเองก็ยังไม่พูดภาษาอังกฤษไม่ถูก มีการข่มขืนหรือการกระทำทารุณเกิดขึ้นอย่างน้อยสัปดาห์ละครั้งที่โรงเรียน เรามักเห็นตำรวจมาที่โรงเรียนเสมอ

ถึงอย่างนั้น ตอนที่ฉันเรียนอยู่เกรด 5 ทุกครั้งที่ฉันเดินเข้าไปในห้อง 56 ทุกอย่างก็เปลี่ยนไป โลกภายนอกหายไปหมด แทนที่จะพบเห็นแต่อันธพาลยกพวกตีกันหรือขอทาน ชีวิตฉันกลายเป็นเรื่องของ การฝึกซ้อมกีตาร์ การเดินทางไปทัศนศึกษา และตัวละครของเชกสเปียร์

ความกลัวและเรื่องเลวร้ายของฉันถูกแทนที่ด้วยความสุขและเสียงหัวเราะ ห้องเรียนกลายเป็นบ้านหลังที่สองของฉัน ส่วนเพื่อนร่วมห้องกลายเป็นครอบครัวที่สอง ฉันใช้เวลาส่วนใหญ่เติบโตขึ้นในห้อง 56 ที่หล่อหลอมให้ฉันเป็นฉันในวันนี้

ไม่ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นที่ไหนในโลก ปัญหาทั้งหมดทั้งมวลของฉันสามารถแก้ไขได้ที่ที่ปลอดภัยแห่งนี้ และฉันมักจะหลบมาที่นี่เสมอเวลาที่มีปัญหาที่บ้าน แม้กระทั่งทุกวันนี้ เมื่อฉันมองหาสถานที่ที่มีแต่ความรักและความสุข ที่ที่ไม่มีคามเกลียดความโกรธ ฉันก็ยังคงมาพักพิงที่ห้อง 56 นี้”

เช่นเดียวกับทุกๆ ครั้ง เด็กนักเรียนนั่นเองที่เป็นครูที่ดีที่สุดของผม มีเหตุผลที่จะเชื่อมั่นศรัทธาในสิ่งที่เราทำเสมอ ขอเพียงเราทุกคนทำงานหนักเพื่อสร้างสถานที่พักพิงอันอบอุ่นปลอดภัยขึ้นมา เรียงความของเจเนตทำให้ผมนอนหลับสบาย พรุ้งนี้ เช่นเดียวกับที่เคยเป็นเสมอมา ผมเองก็จะหลบไปพักพิงที่ห้อง 56 ไม่มีที่ไหนอีกแล้วที่เหมือนบ้านของเรา.

คำขอบคุณ

ห้อง 56 เปรียบเสมือนความมหัศจรรย์อย่างหนึ่งในจักรวาลที่ซึ่งองค์รวมยิ่งใหญ่กว่าผลบวกขององค์ประกอบทั้งหลายของจักรวาลไม่ต่างจาก เดอะบีเทิลส์ เดอะบรูกลินดีอจเจอร์ส และ *Casablanca* ที่ความมหัศจรรย์ดังกล่าวเป็นผลของจังหวะเวลา พรสวรรค์ และโชค ทั้งคู่ให้ความอุปถัมภ์ ผู้มีชื่อเสียง ครูท่านอื่นๆ ตลอดจนบาร์บารา ภรรยาผม ล้วนมีบทบาทสำคัญในการสร้างสถานพักพิงที่ปลอดภัยแห่งนี้ขึ้นมา

ตัวแทนของผม บอนนี่ โซโลว์ ผู้จัดพิมพ์หนังสือ แคลร์ เฟอร์ราโร บรรณาธิการ โจฟีเฟอร์ราโร-แอตเลอร์ และเวนดี วูฟล์ ตลอดจนเพื่อนๆ ของผมที่สำคัญนักพิมพ์ไวกิงเพนกวิน ทุกคนที่กล่าวมานี้ได้ให้การสนับสนุนผมอย่างเต็มที่ในการเขียนหนังสือเล่มนี้

แต่ผู้ที่มีส่วนสำคัญที่สุดที่จะลืมไม่ได้เลยคือเด็กๆ เด็กทุกคนในห้อง 56 ได้แสดงให้เห็นถึงความกล้าหาญ ความเพียร ความหลงใหล คลั่งใคล้อย่างที่เพื่อนนักเรียนของพวกเขาอีกหลายคนไม่มี เด็กๆ เหล่านี้คือผู้ที่ก้าวเดินไปบนถนนร้างผู้คนอย่างกล้าหาญ พวกเขาสนใจเมื่อโลกรอบข้างโหดร้าย และมานะบากบั่นขณะที่คนอื่นๆ ยอมแพ้ เด็กเหล่านี้ไม่เคยมีข้ออ้าง พวกเขาคว้าโอกาสที่หยิบยื่นให้เขาและให้ความหวังต่ออนาคตแก่ทุกคนที่ได้พบกับพวกเขา

ขอขอบคุณคณะละครเชกสเปียร์แห่งโฮบาร์ตที่สร้างแรงบันดาลใจให้คนเป็นครูอย่างผมได้พากเพียรพยายามยิ่งขึ้น ขอขอบคุณสำหรับการชี้แนะ ความหลักแหลม และเสียงหัวเราะของพวกเธอ ไม่มีหนังสือเล่มไหนสามารถบรรยายความสุขที่ทุกคนสัมผัสได้เมื่อเข้ามาในห้องที่พวกเธอสร้างขึ้น ครูโชคดีเหลือเกินที่ได้เป็นส่วนเล็กๆ ส่วนหนึ่งของที่นี่

ภาคผนวก 1

“Hooray for Hollywood”¹

การดูภาพยนตร์ ไม่ว่าจะดูที่บ้านในวันหยุดสุดสัปดาห์ ดูหลังเลิกเรียนทุกวันอังคาร หรือดูเพราะเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรของเรา ทำให้นักเรียนทุกคนในห้อง 56 ได้ดูภาพยนตร์รวมแล้วกว่า 100 เรื่อง ในหนึ่งปีการศึกษา ต่อไปนี้เป็นรายชื่อภาพยนตร์ 25 เรื่องที่เด็กทุกคนได้ชม และช่วยให้พวกเขาสร้างความเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงประวัติศาสตร์วรรณกรรม และคุณค่าที่เป็นส่วนหนึ่งของการเป็นนักแสดงละครเชกสเปียร์แห่งโฮบาร์ตเข้าด้วยกัน

1. *The African Queen*
2. *The Best Year of Our Lives*
3. *Casablanca*
4. *Charade*
5. *E.T.*
6. *Glory*
7. *A Hard Day's Night*
8. *High Noon*
9. *In the Heat of the Night*
10. *Inherit the Wind*
11. *It's a Wonderful Life*
12. *Malcolm X*
13. *Miracle on 34th Street*
14. *Mr. Smith Goes to Washington*
15. *Modern Times*
16. *On the Water Front*

¹ชื่อเพลงจากภาพยนตร์เรื่อง *Hollywood Hotel* (1937) คำร้องโดยจอห์นนี่ เมอร์เซอร์ (Johnny Mercer) ดนตรีโดย ริชาร์ด เอ. ไวติง (Richard A. Whiting) งานมอบรางวัลอะคาเดมีอะวอร์ดใช้เป็นซาวด์แทร็กหลักของงานนับแต่นั้นมา

17. *Saving Private Ryan*
18. *Schindler's List*
19. *Some Like It Hot*
20. *Star Wars*
21. *The Sting*
22. *To Kill a Mockingbird*
23. *Twelve Angry Men*
24. *West Side Story*
25. *The Wizard of Oz*

ภาคผนวก 2

ตัวอย่างรายการทัศนศึกษาที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี.

เนื่องจากคณะละครเชกสเปียร์แห่งโฮบาร์ตวางแผนการทัศนศึกษาโดยใช้ปรัชญา “น้อยคือมาก” จึงทำให้ต้องตัดกิจกรรมที่มีสาระประโยชน์หลายอย่างออกจากโปรแกรมการเดินทาง นี่เป็นเพียงไอเดียในการจัดการเดินทางของคุณเท่านั้น สภาพอากาศ เวลา และเรื่องราวที่ห้องเรียนของคุณสนใจเป็นพิเศษจะช่วยวางกรอบให้กับแผนการเดินทางในฝันสำหรับนักเรียนของคุณ เป็นต้นว่า เราจะไม่ไปพิพิธภัณฑ์การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ยิว (The Holocaust Museum) เพราะมีสถานที่คล้ายคลึงกันคือ พิพิธภัณฑ์แห่งอหิงสธรรม (Museum of Tolerance) อยู่ที่ลอสแอนเจลิสแล้ว

อาหารเย็นมักจะเป็นเวลาสี่โมงครึ่ง ที่ร้านอาหารใกล้จุดท่องเที่ยวจุดสุดท้ายของวันหรือที่โรงแรม หลังจากอ่านหนังสือ เด็กมักจะเข้าอนรรวสองทุ่มครึ่ง

วันเสาร์ เราบินจากลอสแอนเจลิสไปวอชิงตัน ดี.ซี. ที่เราบินวันเสาร์ เพราะเมื่อเราไปถึงรถไฟใต้ดิน คนจะไม่พลุกพล่านนัก ทำให้เดินทางจากสนามบินแห่งชาติเรแกนไปโรงแรมได้ง่าย

วันอาทิตย์

เช้า สุสานแห่งชาติอาร์ลิงตัน
อนุสรณ์สถานทหารนาวิกโยธินอเมริกา

บ่าย เรามักรับประทานอาหารกลางวันที่ยูเนี่ยนสเตชัน ใกล้ๆ โรงแรมที่เราพัก เป็นวันสบายๆ ของการทัศนศึกษาครั้งนี้เพราะเด็กๆ ยังอ่อนเพลียจากการอยู่บนเครื่องบินเป็นเวลานาน เรากลับโรงแรมตอนบ่ายสามโมง

วันจันทร์

- เช้า อนุสาวรีย์วอชิงตัน (ซื้อตั๋วเข้าชมล่วงหน้าทางออนไลน์)
อนุสรณ์สถานสงครามโลกครั้งที่ 2
- บ่าย อาหารกลางวันพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์แห่งชาติอเมริกาสถาบันสมิทโซเนียน ก่อนที่จะชมนิทรรศการที่เราเลือก

วันอังคาร

- เช้า เข้าคิวรอทัวร์นำชมโรงละครฟอร์ดรอบ 9 โมงเช้า (เราโทรถามล่วงหน้าหนึ่งวันว่าจะมีทัวร์นำชมสถานที่หรือเปล่า)
บ้านปีเตอร์สัน (สถานที่ที่ลิงคอล์นเสียชีวิต)
- บ่าย อาหารกลางวันพิพิธภัณฑ์แห่งชาติ เลือกชมนิทรรศการทางปีกด้านตะวันออกและปีกด้านตะวันตกของอาคาร

วันพุธ

- เช้า เที่ยวชมทำเนียบขาว (ใช้เวลาหลายเดือนในการติดต่อผ่านสมาชิกสภาองเกรสให้ช่วยจัดแจงตั๋วเข้าชม)
- บ่าย รับประทานอาหารกลางวันพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์แห่งชาติอเมริกา สถาบันสมิทโซเนียน ก่อนเลือกชมนิทรรศการ

วันพฤหัสบดี

- เช้า เมานต์เวอร์นอนกับทัวร์เกรย์ไลน์ หรือทัวร์โมบิล ทานอาหารกลางวันที่นี่
- บ่าย กลับโรงแรมเวลาบ่ายสองโมงเพื่อนอนพักผ่อนสักงีบ
- ค่ำ ชมการแสดงที่โรงละครเชกสเปียร์

วันศุกร์

- เช้า ศาลสูงสหรัฐอเมริกาอาคารรัฐสภา
(ติดต่อเรื่องทัวร์ชมสถานที่ผ่านสำนักงาน
สมาชิกสภาองเกรส)
หอสมุดโพลเจอร์เซกสเปียร์
- บ่าย อาหารกลางวันที่พักภัณฑาคารและ
อวกาศแห่งชาติ สถาบันสมิทโซเนียน
ชมนิทรรศการ

วันเสาร์

- เช้า เตรียมอาหารกล่องสำหรับเดินทัวร์
อนุสรณ์สถานแอลเบิร์ตไอน์สไตน์
อนุสรณ์สถานทหารผ่านศึกเวียดนาม
อนุสรณ์สถานทหารผ่านศึกเกาหลี
อนุสรณ์สถานลิงคอล์น
- เที่ยง ปิกนิกในสวนสาธารณะหน้าอาคารรัฐสภา
- บ่าย อนุสรณ์สถานแฟรงกลิน ดี. รูสเวลต์
อนุสรณ์สถานทอมัส เจฟเฟอร์สัน
- ค่ำ เก็บของ เตรียมตัวเดินทางกลับ

วันอาทิตย์

- เช้า กลับลอสแอนเจลิส
ถ้าเราเดินทางด้วยเที่ยวบินเช้า เราจะไม่ลืม
ว่ารถไฟได้ดินลดเวลา ทำการในวันอาทิตย์

หมายเหตุ: เรามักกินอาหารกันที่ยูเนี่ยนสเตชันใกล้อาคารรัฐสภา เพราะมีอาหารราคาไม่แพงให้เลือกมากมาย ที่ดีที่สุดอีกแห่งคือที่สวนอาหารในอาคารโรนัลด์เรแกน ที่เฟเดอรัลไทรแองเกิล (Federal Triangle) ผู้ใหญ่ต้องแสดงบัตรประชาชนเพื่อเข้าอาคาร

ภาคผนวก 3

เชกสเปียร์แบบร็อกแอนด์โรล

การแสดงละครของคณะละครเชกสเปียร์โฮบาร์ตเป็นการผสมผสานบทละครเข้ากับดนตรีอย่างไม่มีใครเหมือน วงร็อกเล่นเพลงกันสดๆ นักร้องแพดเสียงร้องเต็มเสียง ส่วนนักเต้นก็โลดแล่นอยู่บนเวทีเล็กๆ เพื่อช่วยบอกเล่าเรื่องราว ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างของละครที่เราแสดงและดนตรีประกอบที่เราใส่เข้าไปด้วย ซึ่งนับวัน เราก็งี้ยังแสดงได้ดีขึ้นและอลังการมากขึ้น

The Tempest

1994

“Venus and Mars” (Paul McCartney)	ละครเปิดเรื่องตอนที่พรอสเพโรกำลังศึกษาเวทย์มนตร์
Suite in E Minor (J.S. Bach)	ตอนที่พรอสเพโรเล่าเรื่องราวในอดีตให้มิแรนดา ลูกสาวฟัง
“Are you sitting comfortably” (The Moody Blues)	มิแรนดาช่วยเฟอร์ดินานด์ขึ้นฟินหลังจากที่พ่อของเธอสั่งให้เขาทำงานยากๆ
“Dream on” (Aerosmith)	พรอสเพโรใช้เวทย์มนตร์กับคนที่ติดอยู่บนเกาะ
“Grow Old with Me” (John Lennon)	มิแรนดากับเฟอร์ดินานด์แต่งงานกัน
“The Heart of the Matter” (Don Henry)	เด็กๆ ไค้งค้ำบัปในช่วงเพลงแห่งการให้อภัยนี้

The Merchant of Venice

1995

- “Right Now”
(Van Halen) ละครเปิดฉาก เชื่อมโยงให้เห็นความ
เคียดแค้นชิงชังที่ไชลือกมีต่อคนทั้งโลกว่ามี
ที่มาจากอคติที่คนอื่นๆ มีต่อเขา
- “I Still Haven’t Found
What I’m Looking
For” (U2) นายวาณิชอันโตเนียวเล่าปัญหาของตัวเอง
ให้ผู้ชมและบาสซานิโอ เพื่อนผู้อ่อนวัยกว่า
ฟัง
- Suite in C Major
(Paul Peuerl) กีตาร์ 4 ตัว
เพลงคลาสสิกเพลงนี้ใช้ทุกครั้งที่เปลี่ยน
เป็นฉากโรมานติกที่เบลมอนต์
- “Love Will Keep
Us Alive” (The Eagle) ลอร์เรนโซชนวนเจสซิกาลูกสาวของไชลือก
ให้หนีตาม
- “Sympathy for the
Devil” (The Rolling
Stones)
“One” (U2) ไชลือกวางแผนแก้แค้นอันโตเนียว
เจสซิกาครุ่นคิดถึงความทุกข์ของเธอเมื่อเข้า
สู่โลกของชาวคริสต์และเด่นร่าอย่างเศร้า
สร้อยในงานปาร์ตี้
- “Losing My Religion”
(REM) เราปิดการแสดงและโค้งคำนับแก่นักดนตรี
ร็อกวงนี้

Hamlet 2004

- “Funeral for a Friend”
(Love Lies Bleeding)
(Elton John) ละครเริ่มต้นด้วยฉากพระราชพิธีศพของ
กษัตริย์แฮมเล็ต

“Paint It Black” (The Rolling Stones)	แฮมเล็ตรำพึงถึงความเป๋อโลก
“Dream of Our Fathers” (Dave Matthews)	ปีศาจมาเยือนแฮมเล็ต
“Lithium” (Nirvana)	แฮมเล็ตเริ่มเสียดสี เขาวางแผนจัดแสดงละคร
“Lonesome Day” (Bruce Springsteen)	เป็นเพลงเปิดฉากหลังพักการแสดงช่วงแรก
“Everybody Hurts” (R.E.M)	เล่นตอนที่แฮมเล็ตกล่าวบทรำพึง ใช้ภาษามือร่วมอยู่ด้วย “To be or not to be”
“Reason to Believe” (Rod Stewart)	แฮมเล็ตตกหลุมรักโอฟีเลีย
“Paranoid Android” (Radiohead)	คลอดีอัสกำลังสวดมนต์ขณะที่แฮมเล็ตจะ เข้าไปฆ่าเขา
“I’ll Feed a Whole Lot Better” (The Byrd)	แฮมเล็ตเปลี่ยนจุดหมายและวางแผนสังหาร โรเซนครานซ์และกิลเดินชเทิร์น
“Ruby Tuesday” (The Rolling Stones)	โอฟีเลียเสียดสี

“Out of Time” (The Rolling Stones)	โอฟีเลียฆ่าตัวตาย
“The Sound of Silence” (Paul Simon)	โอฟีเลียถูกฝัง
“Lost Cause” (Beck)	แฮมเล็ตปรากฏตัวออกมาดวลกับเลเธอร์ทิส
“While My Guitar Gently Weeps” (The Beatles)	จอร์จ แฮร์ริสันเดี่ยวกีตาร์อะคูสติค ประกอบฉากที่แฮมเล็ตตาย เพลงร็อกคลาสสิกเพลงเล่นส่งท้ายการแสดง ต่อนักแสดงโค้งรับเสียงปรบมือ จากผู้ชม

The Taming of the Shrew
2005

Concerto in D Major (Vivaldi)	ใช้กีตาร์คลาสสิกสี่ตัวกับคีย์บอร์ดสองตัว เล่นดนตรีเพื่อเชื่อมแต่ละฉากเข้าด้วยกัน
“Refugee” (Tom Petty)	ใช้เปิดฉากละครและแสดงให้เห็นวิธีที่ ครอบครัวปฏิบัติต่อเคต
“You Are So Damn Hot” (OK Go)	บรรดาหนุ่มๆ ที่ป่าดั่งชื่นชมเพียงกา การเต้นรำนี้นี้ตามมาด้วยการเปิดตัวเธอ
“I’m Not like Everybody Else” (The Kinks)	เพลงนี้เล่นตอนเคตกับเพทรูซีโอพบกันครั้ง แรก
“Substitute” (The Who)	ฮอร์เทนซิโอ ทรานีโอ และ ลูเซียนทีโอ ปลอมตัว

“Tired of Waiting for You” (The Kinks) เหตุถูกทิ้งให้อยู่ที่แท่นบูชาคนเดียวเพราะที่เพทรูซีโอมาไม่ทัน

“We Can Work It Out” (The Beatles) เคตตัดสินใจออกจากบ้านตามเพทรูซีโอไปหลังวิวาห์ล้ม

“Such Great Heights” (The Postal Service) ใช้เปิดการแสดงหลังช่วงหยุดพัก

“Under My Thumb” (The Rolling Stones) เพทรูซีโอปราบพยศเคตด้วยการงดอาหารและไม่ให้นอน

“Wishin’ and Hopin’” (Dusty Springfield) เคตฝันเห็นนางฟ้ามาสอนวิธีเธอเอาใจสามี มีการเต้นรำตลกขบขันประกอบเพลง

“Maybe I’m Amazed” (Paul McCartney) เคตช่วยสามีให้ชนะพนัน เป็นฉากสรุปของเรื่อง

“I Feel Fine” (The Beatles) ด้วยเสียงกีตาร์ลีดที่ลึมไม่ลง เพลงนี้ใช้ประกอบฉากจบและโค้งคำนับผู้ชม

Love’s Labour’s Lost

2006

Concerto in D Major (Vivaldi) คอนแชร์โตนี้เล่นด้วยกีตาร์สี่ตัวตลอด โดยใช้มูฟเมนต์ เปิดการแสดงตอนที่ 2 หลังช่วงหยุดพักการแสดงคนละมูฟเมนต์

“I Am a Rock” (Paul Simon) กษัตริย์เฟอร์ดินานด์เขียนคำประกาศแห่งนาวาร์

“Boulevard of Broken Dreams” (Green Day)	คำประกาศถูกอ่านให้ชาวเมืองนาวาร์ฟิ่ง พระสหายของกษัตริย์พากันลงนาม ในคำปฏิญาณ
“The Village Green Preservation Society” (The Kinks)	ราชินีของฝรั่งเศสและข้าราชการบริวารมาถึง นาวาร์และพบกับกฎระเบียบใหม่ตามคำ ประกาศ นักแสดงใช้ภาษามือ บอกเนื้อหาของเพลง
“I Can’t Explain” (The Who)	พวกผู้ชายละเมียดกฏห้ามรักผู้หญิง
“The One I Love” (R.E.M)	พวกผู้ชายแอบส่งจดหมายรักถึงพวกผู้หญิง
“Vertigo” (U2)	พวกผู้ชายและผู้หญิงเต้นรำและตกหลุมรัก
“Ticket to Ride” (The Beatles)	เริ่มตอนที่สอง บรรดาพวกผู้หญิงเต็มใจ อย่างยิ่งที่จะไปจากพวกผู้ชายและอาณาจักร ของพวกเขา
“Wonder Wall” (Oasis)	พวกผู้ชายวางแผนส่งของกำนัลไปให้หญิง เพื่อเอาชนะใจเธอ
“Back in the USSR” (The Beatles)	พวกผู้ชายแต่งการเป็นชาวรัสเซียและเต้น เพื่อสร้างความบันเทิงให้ผู้หญิง
“Fix You” (Coldplay)	เจ้าหญิงจากฝรั่งเศสได้รับข่าวพระบิดา สวรรคต
“Patience” (Guns n’ Roses)	พวกผู้ชายมีเวลาหนึ่งปีพิสูจน์ว่าตนคู่ควรกับ พวกผู้หญิง

“Days” (The Kinks) เด็กๆ โต้แย้งกับผู้มีอำนาจวงเล่นเพลงอมตะ
นี่ประกอบ

Macbeth

2007

“Riders on the Storm” แม่มดเข้าฉากมาพร้อมเพลงอมตะที่เรย์
(The Doors) แมนซาเรก (Ray Manzarek)
เดี่ยวเปียโนทั้งเพลง

“Beware of Darkness” แบนโกเตือนแม็กเบทเรื่องสิ่งล่อใจ
(George Harrison) มีบทร้อยกรองแทรกอยู่ในบทสนทนาเป็น
ช่วงๆ ฉากนี้มีการใช้ภาษามือเข้ามาช่วยให้
สมบูรณ์ขึ้น

“Here We Go” เลดีแม็กเบทอ่านจดหมายของแม็กเบทแล้ว
(Jon Brion) เลือกการกระทำของเธอเอง

“A Town Called
(The Jam) Malice” กษัตริย์ดันแคนและประชาชนตื่นรำ
กันอย่างบ้าคลั่งที่ปราสาทของแม็กเบทเพื่อ
ฉลองชัยชนะจากสงคราม

“For Your Love” แมกเบทถูกเลดีแม็กเบทโน้มน้าวให้ฆ่า
(The Yard Birds) กษัตริย์ดันแคนขณะทำงานปาร์ตี้กำลัง
ดำเนินอยู่ นักเต้นเต้นค้ำเป็นฉากหลัง
ระหว่างบทร้อยกรองแทรก เข้ามาขณะ
แม็กเบทวางแผนฆาตกรรม

“How to Disappear
Completely” กษัตริย์ดันแคนถูกปลงพระชนม์
(Radiohead)

“I’m So Tired” (The Beatles)	แม่็กเบทพบกับภรรยาว่าใจของเขา “เต็มไปด้วยแมงป่อง” เขาแยมแผนการฆ่า เบนโก
“Come As You Are” (Nirvana)	เบนโกถูกฆาตกรรมในป่า ขณะที่ลูกชาย ของเขาหนีไปได้ จบตอนที่ 1
“Scarborough Fair” /“Canticle” (Simon and Garfunkel)	เปิดฉากตอนที่ 2 ด้วยนักเรียนสี่คนร้องเพลง นี้คลอเสียงฮาร์ปซิคอร์ด กีตาร์ของโอเวชั่น และการร้องเสียงประสานคู่สี่
“Sympathy for the Devil” (The Rolling Stones)	การเดินรำข่มขวัญของแม่มด เตรียมพร้อม สำหรับการมาถึงของแม่็กเบท
“No Surprises” (Radiohead)	เชื่อมต่อไปยังฉากถัดไป ตอนที่แม่็กดัมพ์พีได้ข่าวร้าย
“Trouble” (Cat Stevens)	เลดี้แม่็กเบทเดินละเมอ เพยถึงความทุกข์ ทรมานในจิตใจ
“Sixty Years On” (Elton John)	ภายใต้แสงเทียน แม่็กเบทได้ข่าวการตาย ของเลดี้แม่็กเบทและเอ่ยวรรคที่มีชื่อเสียง “tomorrow, tomorrow and tomorrow”
“Sunday Bloody Sunday” (U2)	ผู้แสดงโค้งคำนับผู้ชมขณะวงดนตรีเล่นเพลง ของร็อกเกอร์วงนี้ และเผยว่าการแสดงหน้า (2008) จะเป็นละครเรื่อง <i>As You like It</i>

ภาคผนวก 4

หนึ่งวันของชีวิต

- 6.30 น. ประตูห้อง 56 เปิด
เด็กนักเรียนจะมาเร็วกว่านี้ก็ได้
เด็กๆ ทำโครงการงาน ซ้อมดนตรี ทำความ
สะอาดห้อง
- 7.00 น. รวมนิทรรศการคณิตศาสตร์ (เลือกได้)
แก้โจทย์คณิตศาสตร์ร่วมกัน
- 8.00 น. เวลาเข้าเรียน
แบบฝึกหัดไวยากรณ์
- 8.30 น. คณิตศาสตร์
- 9.30 น. วรรณกรรม
- 10.30 น. ประวัติศาสตร์สหรัฐอเมริกา
- 11.00 น. พัก
กีตาร์คลาสสิก (เลือกได้) สำหรับเด็กที่สนใจ
- 11.20 น. วิทยาศาสตร์
- 12.00 น. ภูมิศาสตร์ หรือเศรษฐศาสตร์
- 12.30 น. อาหารกลางวัน
กีตาร์เพลงร็อก (เลือกได้) สำหรับเด็กที่สนใจ
- 13.20 น. ศิลปะ
- 14.20 น. พลศึกษา
- 15.00 น. โรงเรียน (ปกติ) เลิก เริ่มซ้อมละคร
- 16.30 น. เลิกซ้อมละคร
เด็กกลับบ้าน หรืออยู่ในห้องเรียนเพื่อ
ทำการบ้าน หรือทำความสะอาดห้อง
- 18.00 น. นักเรียนส่วนใหญ่กลับบ้านแล้ว บางคนยัง
อยู่ดูหนังสือต่อ

ภาคผนวก 5

7 วิธีที่พ่อแม่สามารถช่วยลูกนอกห้องเรียน

1. ทุกวันนี้เด็กจำนวนมากไม่สามารถทำในสิ่งที่พวกเขาเคยเรียนกันในวิชาคหกรรมศาสตร์หรือการงานพื้นฐานอาชีพ วิชาพวกนี้หายไปเกือบหมดแล้ว คุณสามารถสอนลูกทำลาซานยา เย็บกระดุม เพาะเมล็ดพันธุ์ หรือเปลี่ยนยางรถ หากลูกของคุณมีทักษะง่ายๆ และเป็นประโยชน์เช่นทักษะพวกนี้และทักษะอื่นๆ ลูกของคุณจะพึ่งตนเองได้ และเป็นไปได้มากที่จะประสบความสำเร็จในมหาวิทยาลัยเมื่อชีวิตจริงเริ่มต้นขึ้น
2. พ่อแม่ของเด็กชั้นประถมต้องใช้เวลาในห้องเรียนกับลูก ทุกเดือนหากเป็นไปได้ พวกลูกๆ วัยรุ่น จะไม่ชอบเวลาที่มีพ่อแม่มาอยู่ด้วย แต่เด็กเล็กๆ จะดีใจมากเวลาพ่อแม่มาที่ห้อง และร่วมทำกิจกรรมกับเด็กๆ แม่เพียงชั่วโมงสองชั่วโมง การนำเค้กบราวนี่ที่ทำเองมาร่วมงานปาร์ตี้หรืองานละครโรงเรียนจะทำให้ลูกของคุณมีความสุขที่สุด
3. มีคืนที่ดูภาพยนตร์ด้วยกันสัปดาห์ละครั้ง (คืนที่ไม่ต้องตื่นไปโรงเรียนในวันรุ่งขึ้น) ถ้าเป็นไปได้ให้เลือกภาพยนตร์คลาสสิกที่สอดคล้องกับช่วงเวลานั้นของปีหรือวิชาที่กำลังเรียนที่โรงเรียน ช่วยให้ลูกของคุณเข้าใจว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นตลอดเวลา ไม่ใช่จบลงตอนบ่ายสามโมง
4. โอปอดเป็นของดี (ไม่มีใครรักดนตรีมากไปกว่าผมแล้ว) แต่ไม่ใช่ในที่สาธารณะ เด็กๆ ควรเปิดหูเปิดตาสนใจโลกรอบๆ ตัว ไม่ใช่ปิดหูปิดตาไม่รู้
5. ช่วยให้ลูกๆ ของคุณอยู่ห่างจากหน้าจอด้วย ที่รีมีอยู่ทุกหนทุกแห่ง ทั้งที่ปั๊มน้ำมัน สนามบิน ห้องน้ำ คิวชำระเงินในซูเปอร์มาร์เก็ต รถโดยสารสาธารณะ เหมือนกับสิ่งที่เกิด

ขึ้นในหนังสือเรื่อง *Fahrenheit 451*² เลย เด็กควรจะดูทีวีให้น้อยลงและทำอย่างอื่นให้มากขึ้นเมื่อออกสู่โลกภายนอก และพ่อแม่เองก็ควรทำตัวเป็นแบบอย่าง อย่าให้จับได้ว่าตัวเองกำลังดูข่าวซีเอ็นเอ็นขณะที่รอโต๊ะว่างในร้านอาหาร ทั้งคุณหรือลูกต้องไม่ดูทีวีในวันที่ต้องไปโรงเรียนด้วย มีสิ่งที่ดีกว่านี้อีกตั้งมากมายให้ทำ

6. ให้ลูกของคุณมีส่วนร่วมในอาหารมื้อเย็น ซึ่งรวมถึงการเตรียมอาหารและการทำความสะอาดหลังจากนั้นด้วย อย่าเพียงแต่นั่งโต๊ะรับประทานอาหารด้วยกัน และไม่ควรกินหน้าจอตีวี่เป็นอันขาด คุณจะคุยกันได้อย่างไรถ้าแต่ละคนมัวแต่จ้องมองทีวี นี่ก็อีกเครื่องหนึ่งแล้ว
7. วันหยุดราชการเป็นโอกาสดีๆ ที่มากกว่าการเอาแต่กินและดูฟุตบอล เด็กๆ ทุกวันนี้ไม่รู้หรือว่าทำไมพวกเขาจึงไม่ต้องไปโรงเรียนในวันทหารผ่านศึก หรือวันประธานาธิบดี วันหยุดแต่ละวัน ไม่ว่าจะเป็วันแรงงานหรือวันที่ระลึกถึงทหารที่เสียชีวิตในสงครามเป็นโอกาสสำหรับพ่อแม่ที่จะสอนลูกเรื่องประวัติศาสตร์ ประเพณี และทำให้เด็กรู้สึกผูกพันกับชาติของเรา การดูภาพยนตร์ที่เหมาะสม อ่านหนังสือ หรือไปเยี่ยมชมสุสานทหารด้วยกัน และวางดอกไม้บนหลุมศพในวันที่ 11 พฤศจิกายน จะทำให้เด็กๆ ตระหนักว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ แล้วพวกเขาก็จะพัฒนาไปเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศต่อไป

²ชื่อนวนิยายที่มาจากนิยายวิทยาศาสตร์เรื่อง *The Fireman* (1951) ของเรย์ แรตเบอรี (Ray Bradbury) เกี่ยวกับสังคมอเมริกันในอนาคตที่ผู้คนเอาแต่ดูทีวีขนาดเท่าฝ่าผนัง ฟังเพลงจากหูฟัง และขับรถเร็ว การอ่านหนังสือเป็นสิ่งผิดกฎหมาย ตัวเอกของเรื่องเป็นเจ้าหน้าที่ดับเพลิงมีหน้าที่เผาทำลายหนังสือ

เรฟ เอสควิท

ปีที่ 29 ของชีวิตการเป็นครูของเรา เรฟ เอสควิท เพิ่งเริ่มต้นได้ไม่นาน และเป็นปีที่ 26 ของการสอนที่โรงเรียนประถมศึกษาไฮบาร์ทในลอสแอนเจลิส เราได้รับยกย่องให้เป็น *Disney's National Teacher of the Year* ได้รับรางวัล *Use Your Life* จากโอปราห์ วินฟรีย์ ได้รับแต่งตั้งโดยสมเด็จพระราชินีนาถเอลิซาเบทที่ 2 ให้เป็น *Member of the British Empire* และเป็นครูเพียงคนเดียวที่ได้รางวัล *National Medal of Arts* เร็วๆ นี้ เราเพิ่งได้รับรางวัล *The Sondheim Award* จาก *Kennedy Center* ประจำปี 2011 แต่สิ่งที่เรฟ เอสควิท ภูมิใจมากที่สุด คือการที่เขายังคงสอนหนังสืออยู่จนทุกวันนี้ และการที่ทั่วโลกชื่นชมความสามารถในการเรียนและความประพฤติที่งดงามของเด็กนักเรียนในคณะละครเชกสเปียร์แห่งไฮบาร์ท เรฟ เอสควิทเขียนหนังสือสามเล่ม คือ *There Are No Shortcuts* (2004) *Teach Like Your Hair's on Fire* (2007) และ *Lighting Their Fires* (2009) เขาพำนักอยู่ที่ลอสแอนเจลิสกับภรรยา บาร์บารา ตอง (Barbara Tong)

เยี่ยมชมเว็บไซต์ของเรา เรฟ เอสควิทและเด็กๆ ของเขาได้ที่ www.hobartshakespeareans.org

